

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

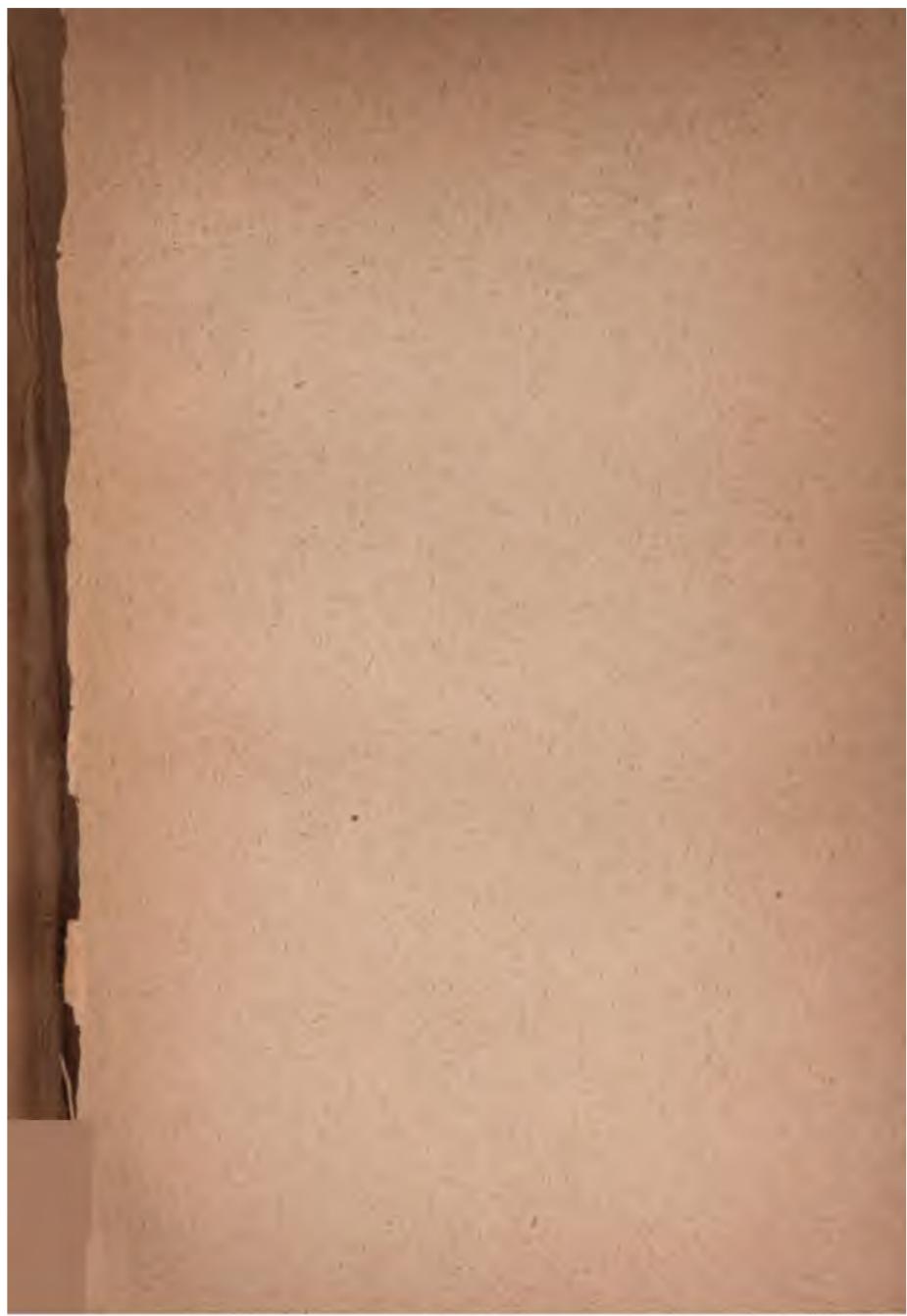
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

G 578.100.32

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

ARISTEAE
AD PHILOCRATEM EPISTVLA
CVM CETERIS DE ORIGINE VERSIONIS
LXX INTERPRETVM TESTIMONIIS.

LUDOVICI MENDELSSOHN

SCHEDIS VSVS EDIDIT

PAVLVS WENDLAND.

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
MCM.

G 578.100.32

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

Printed in Germany

**MEMORIAE
LVDOVICI MENDELSSOHN
SACRVM.**

CONSPECTVS

---

	pag.
Praefatio	VI—XXVIII
De Mendelssohnii meritis	VI. VII
De codicibus	VII—XIX
De Eusebii textu	XX—XXII
De Iosephi textu	XXII
De ratione huius editionis	XXII. XXIII
De editionibus	XXIII—XXV
De aetate libelli.	XXVI. XXVII
De testimoniis.	XXVII. XXVIII
Addenda et Corrigenda	XXIX. XXX
Aristeaē epistula	1— 84
Veterum testimonia de origine versionis LXX interpretum	87—166
Index verborum	169—220
Observationes grammaticae	221—225
Index nominum	226. 227
Index auctorum in Testimoniis laudatorum .	228. 229

PRAEFATIO

Cum Ludovicus Mendelssohn dira morte suis et litteris ereptus esset, uxor eius Alexandra, communi quoque litterarum nostrarum amore cum marito coniuncta, summa liberalitate omnes quae ad Aristeam, Iosephum, Philonem pertinebant schedas mihi tradidit, quem postremum communia Aristaeae studia numero amicorum viri doctissimi adiunixerant, nunc viduae egregiae amicitia fruentem. atque cum ille ampliora molitus criticam Aristaeae editionem commentario illustrandam suscepisset, equidem hoc consilio immutato satis habui commentario omisso textum recensere, ita tamen, ut paulum ultra fines solitos critici apparatus procedens, plenissimum indicem et observationes grammaticas addens, quantum fieri posset, legentium utilitati consulerem, non sine fructu copiis a Mendelsohnio ad libellum interpretandum collectis usus. nunc ut qui legent sciant, quantum in hoc opere Mendelsohnio debeam, moneo omnes collationes eum paravisse, de codicum fide et ratione qua adhibendi essent ita iudicavisse, ut certissimum ducem sequi liceret. priorem autem partem (usque ad p. 17, 11 huius editionis) recensitam et commentariis instructam ad umbilicum ita perduxerat, ut collega eius Krascheninnikov in Actorum universitatis Iurievensis (olim Dorpatensis) vol. V impimentandam curaret¹⁾. accedit quod de difficillimis posterioris

1) *Aristaeae quae fertur ad Philocratem epistulae initium apparatu critico et commentario instructum edidit L. Mendelssohn Iurievi 1897.*

partis locis in schedis ita disputaverat, ut quam lectionem probaret constaret. in hac autem posteriore parte me paulo saepius quam in priore a Mendelssohnii iudicio discessisse consentaneum est, cum dubium non sit, quin ipse pleno apparatu collecto et posterioribus curis adhibitis interdum aliter iudicaturus fuerit. et quod ipse Mendelssohn speraverat firmissimo textus fundamento posito inventum iri, qui emendando textui operam darent, id iam antequam libellus prelo traderetur aliquatenus contigit. adiutores enim in interpretando et emendando textu exstiterunt Hermannus Diels et Udalricus de Wilamowitz-Moellendorff, quorum operam non eis solis locis contineri, quibus nomina eorum exstant, grato animo profiteor. quodsi aliis haec editio probabitur, hoc potissimum iuvabit, meam operam non indignam esse nomine viri de litteris optime meriti; maiorque laudis pars ei tribuenda erit, qui primus qua via et ratione procedendum esset docuit. mihi quidem hic libellus aptissimus esse videtur, qui et in philologorum seminariis tractetur, ut historia graeci posterioris aetatis sermonis illustretur, et ab eis qui theologiam docent ad explicandas graecas Iudeorum litteras et cognoscenda varia et Iudeorum et Christianorum de sacra scriptura iudicia adhibeatur. quam arte enim fabula primum ab Aristea narrata cum eis rebus cohaereat quas tractant qui introductiones quae dicuntur scribunt et qui de canone agunt, ex testimoniis quae in altera parte collegi apparent.

His de Mendelssohnii meritis praemissis ad codices epistulae transeundum est. quotquot exstant libri manuscripti epistulae, omnes eam exhibent coniunctam cum clarissima illa in Octateuchum catena¹⁾), cuius variae exstant recensiones, fundamentum esse videtur catena a Procopio Gazaeo composita, post ab eodem, ut ipse testatur, in breviorem commentariorum formam nominibus scripto-

1) cf. e. gr. Ehrhard in *Krumbacheri Hist. byz. litt.*² p. 126. 127; Achelis, *Hippolytstudien* p. 95 ss.; Lietzmann, *Catenen* p. 17 ss.

rum omissis redacta¹⁾). Procopii catena quin pendeat ab amplissimis illis copiis librorum Origenis, Pamphili, Eusebii opera in Caesareensi bibliotheca collectis²⁾), dubium non est, et in catena nobis servata Hexapla adhibita sunt (cf. Field I p. 6). potest conici ipsum Procopium Aristaeae epistulam catenae suaे praeponuisse, nec plane veri dissimile videatur, in editionibus hexaplaris versionis graecae textus a Pamphilo et Eusebio curatis Aristeam suum locum habuisse. sed has meras coniecturas esse non nego, quamquam non modo in catenis, sed etiam in nonnullis bibliis suum locum Aristeas videtur habuisse (v. ad p. 133, 19). ne illud quidem demonstrari potest, ipsum Procopium epistulam Aristaeae catenae inseruisse. deest enim in magna parte codicum (deest etiam in Nicephori editione catenae), neque mentio eius in brevioribus Procopii commentariis invenitur. hoc tamen constare videtur, epistulam, etiamsi Procopius non ipse adiecerit, satis antiquo tempore additam esse ex libro a bibliotheca Caesareensi pendente, quod communia librorum et Eusebii vitia docent (v. p. XXI). Caesaream igitur ut Philonis et Origenis, ita Aristaeae omnis memoria reddit quasi redintegrata ab Eusebio, qui omnes quas nancisci poterat librorum et doctrinae copias collegit et in compendia quaedam ita redegit, ut rationes fere a viro maioris ingenii, Origene, perceptas certius fundaret et systemate quasi contineret, ut minoris ipse ingenii, ita maioris doctrinae et constantiae, admiranda arte in variis doctrinae copiis disponendis et digerendis versatus.

1) cf. *Neu entdeckte Fragmente Philos* p. 29 ss. — cod. Athous 3079 saec. XI (v. Lambros, *Catalogue of the greek manuscripts on Mount Athos* Cambridge 1895 vol. I p. 271) continet Προκοπίου τοῦ Γαζαλοῦ ὑπουμνήματα εἰς τὴν παλαιὰν διαθήκην (Gen. — IV Reg.). initio mutilus est, incipit a verbis πρῶτον ἀγγέλων ἐπὶ τῆς πατέρα Ἀβραάμ διηγήσεως.

2) operae pretium faciet, qui catalogum librorum ab Origenе, Eusebio, eorum discipulis adhibitorum restituere conabitur. Origenes interdum eos libros, quos nominatim Eusebius laudat, tacite adhibuit.

Ut igitur hic omittam Iosephum, cuius in textu constitudo minor quam expectaveris fructus est (v. infra p. XXI), archetypum Procopianum — sic enim brevitatis causa nominare liceat — et excerpta Eusebiana praecipua subsidia sunt, quibus in recensendo textu nitimur. et primum exponam, quibus catenae codicibus epistula tradita, quae singulorum codicum ratio et auctoritas sit. atque cum tres librorum familiae distinguendae sint, a classe quam a nomine exordiar. cui hi codices adnumerandi sunt:

Codex Laurentianus 44 ex eis qui postea accesserunt L (seriei I) membr. saec. X/XI continet catenam in Pentateuchum¹⁾ et (a manu saec. XIV exaratos) alios libros Veteris Testamenti sine catena, Aristaeae epistulam inde a fol. 2.

Eidem classi adnumerandus est Parisinus 129 bomb. saec. XIII, quo fundamento editionis suae M. Schmidt usus est (deest autem initium usque ad p. 6, 18 σωτηρίας), et Vaticanus 1668 saec. XIII (XII Lietzmann, continet catenam in solam Genesim), quem in Mendelssohnii usum Lumbroso contulit. ad unam autem familiam hos tres codices pertinere inde appareat, quod omnes eadem verba omittunt, quae in L deesse adnotavi ad p. 8, 9. 10. 18, 3. 4. 23, 1. 2. 24, 6. 7. 46, 10. 11. 47, 17. 18. 53, 9. 10. 55, 9. 71, 15. 16. 74, 8, ut omittam multa his codicibus vitia communia esse. raro inter se discedunt. velut solus Parisinus p. 11, 20 post φανήται interpolavit σοι ἔννομον, ut etiam alibi suo arbitrio traditis verbis mederi studuit (v. ad p. 67, 12) et codice L deterior est. p. 20, 19. 79, 19 Vaticanus verba in L Parisino falso omissa habere, p. 17, 12 διασαφῆσαι ποιήσω (L Par. melius διασαφῆσαι, unde διασαφήσω Mend.) exhibere videtur. contra solus L p. 19, 4 ἔκτυπον (ἔκτοπον ceteri, etiam Par. Vat.), 28, 10 εἰς (om. ceteri, etiam Par. Vat.) recte habet.

1) in Octateuchum catenam, nisi partem modo librorum Octateuchi extare adnoto, ceteri codices continent.

Quartus hic nominandus est Turicensis C 11 saec. XIII (fort. saec. XIV init.), quem Vratislaviam missum Leopoldus Cohn inspexit et mecum communicavit p. 47, 17. 18 eum habere lacunam classis *a* propriam, contra liberum esse eis lacunis, quae in classe *b* (vel *b²*) inveniuntur. ex eiusdem collatione, quae usque ad p. 6, 10 pertinet, didici Turicensem paucis propriis vitiis exceptis semper cum L Vaticano¹⁾ consentire.

B Denique huic classi accedit Barberinus IV 56 membr. formae quartae saec. XII. binas habet columnas sexagenorum versuum. exstat fol. 1 ss. Synopsis quae dicitur Athanasii²), sequitur fol. 6—9^v Aristeae epistula, cuius deest et prior pars usque ad p. 31, 18 et postrema inde a p. 75, 21: cf. ibi adnotata. continet praeter catenam in Octateuchum commentarium in Apocalypsim et excerpta Philonea³). quam arta cognatione cum classe *a* coniunctus sit, ea re probatur, quod in ea, quam solam tradit, parte postrema sex lacunas modo commemoratas habet et p. 64, 2. 3 verba in classe *b* omissa cum classe *a* et cum codice M habet. interdum cum Vaticano 1668, cuius ab L Par. discrepantiae exempla modo attuli, ab L Par. discedit: 48, 14. 15 δέ βασιλεύς om. (cum MVAC). 35, 12 αὐτοῖς. 45, 7 περιειλῆθαι. ut multis laborat propriis vitiis, ita non raro sua virtute splendet: p. 63, 19. 20 εὐσεβεῖ δέ σοι (spatium, tum δέ σοι Par.; δέ σοι Vat., δέ σοι εὐσεβεῖ ceteri). — 64, 10 ἥσαν (om. ceteri, etiam Par. Vat.). — 65, 1 λυπήσας (λυπῆσαι ceteri, etiam Par. Vat.). — 65, 14 τοῦτον (αὐτὸν ceteri, Par. Vat.). — 67, 14 παιδεῖα (παιδεῖαν ceteri, Par. Vat.). — 69, 3 δὲ (om. ceteri, Par. Vat.). — cf. ad p. 58, 11, et p. 45, 16 lectio ἀλογίας so-

1) Parisinum hic conferri non posse monui. — p. 3, 9 Turicensis cum M ποιοῦμεν scripsit.

2) cf. E. Klostermann, *Analecta* 1895 p. 80.

3) cf. *Philonis Opera* vol. III ed. We. p. XV. — cum Barberini scriba orthographiam maxime neglegat, ut e. gr. *αι* et *ɛ*, *αι* et *η* vel *οι*, *η* et *ι*, *ο* et *ω* inter se permutentur et magna in terminationibus licentia sit, talia menda codicis B propria in *apparatu* neglexi.

lius codicis B ad verum textum εὐλογίας (v. Addenda) proxime accedere videtur. talia ne putas coniectura inventa esse, animadvertisendum est interdum eum in veris lectionibus cum aliis codicibus consentire, dissentire ab L Par.: 50, 6 πάντα (L Par. Vat. 1668 mendum sanare conati sunt πᾶσαν scribentes). 68, 14 ἀν (cum M, ἔφησεν ἀν ceteri). 73, 8 σοφῶς (cum M, σαφῶς ceteri). ex eodem igitur archetypo et haec cum aliis codicibus communia et propria codicis B bona repetenda videntur, et ita codicis B p[re]ceteris eiusdem classis praestantiam explicaveris, ut eo tempore ex archetypo a eum derivatum esse conicias, quo nondum tot maculis inquinatum fuerit. quae autem propria mala habet B, ea post nata sunt¹⁾.

Transeo ad alteram classem b, quae primum ea re ab a segregatur, quod in eius codicibus loci illi in a omissi exstant. et cum b multo rarius verba genuina omittat, tamen desunt in omnibus huius classis codicibus 64, 2. 3 καθὼς — κατά, quae classis a et codex M servavit. et ut hac nota tota classis insignita est, ita certissima sunt discrimina, quibus concluditur duos huius classis ordines discernendos esse, b¹ et b². in b² enim p. 70, 6. 7. 73, 15. 16 lacunae sunt, b¹ lacunis liber est, ut cetera discrimina, quae facile in apparatu inveniuntur, omittam.

Ordinis igitur b¹ hi codices sunt:

Codex Venetus 534 membr. saec. XI, minutissimis eis- V que interdum evanidis litteris scriptus.

Vaticano-Palatinus 203 membr. saec. XI continet ca- P tenam in Genesim et Exodum. binis columnis scriptus est.

Eidem ordini ascribendi sunt

Ottobonianus 32 saec. XV.

Monacensis 82 saec. XVI, qui post catenam in Genesim et Exodum Aristeam exhibit. lacunas enim classis a non

1) itaque in Hermae vol. XXXIV p. 426 codicem B propriam classem (2) efficere minus recte dixi; nisi quod hoc proprium habet, quod praeter catenam excerpta exhibit.

habent, habent lacunam p. 64, 2. 3 classis *b* propriam, rursus integri sunt, ubi codices classis *b²* lacunis laborant. quod de Ottoboniano¹⁾ adnotavit Mendelssohn, de Monacensi²⁾ C. Weyman me docuit.

Denique huc pertinere videtur

Parisinus 5 saec. XIII/XIV, quem M. Schmidt adhibuit. eo teste incipit p. 16, 18 a voce Σαμματεῖος (sic), omittit foliis circiter decem amissis p. 23, 1 — 54, 16 κατασκευῇ — ἐπὶ τέλει, item folio interciso 69, 15 — 74, 16 ἡρώτα — βασιλεύς. magnus huius codicis cum classe *b*, maior cum *b¹* consensus est. nam ut pauca afferam, habet p. 17, 11. 59, 5. 59, 15 easdem atque VP corruptelas, habet p. 74, 17 cum MVP interpolatum τινὲς. huic igitur ordini *b¹* Parisinum adscribam. nam e lacunis ordinis *b²* propriis nihil concludi potest, quippe quae in textu folii amissi inventiantur. sed non praeteream silentio, si Schmidtum testem sequaris, esse cur de contaminatione alius exemplaris cum archetypo ordinis *b¹* suspiceris. Schmidtio enim teste p. 18, 3. 4 exstat lacuna classis *a* propria, 61, 13 cum Μ νοήσαιο, 61, 1 cum classe *a* τὸν ἀπολιπόντα scriptum est. accedit, quod de lacuna p. 64, 2. 3 classis *b* propria Schmidtius silet, nisi hoc fortuito fecit. in codicem mutilum et neglegenter scriptum collatione facta accuratius inquirere nihil intererat.

Alterius ordinis *b²* sunt

- A Vaticanus 383 membr. saec. XIII. continet catenam in Genesim et Exodum.
- C Vaticanus 747 membr. saec. XI, in quo duobus foliis amissis a p. 19, 9 — 31, 19 magna lacuna hiat.
- Vaticanus 746 membr. saec. XIII, codicis C paene ge-

1) in Mendelssohni schedis nihil inveni nisi collationis Ottoboniani initium, quam Lumbroso fecit. unde confirmatur Ottobonianum huius classis esse.

2) cum Palatinus in fine duobus foliis teste Stevensonio mutilus sit, Monacensis teste Hardtio in Exod. 40, 22 desinat, hunc ex illo transcriptum esse conici potest.

mellus, quem Lumbroso in Mendelssohnii usum contulit. folia 1—12, quae epistulam continent, saec. XV suppleta esse H. Hinckius (v. Lumbroso, *Recherches* p. 351) testatur. deest initium usque ad p. 5, 16 τῶν προαγμέτων¹).

Parisinus 128 membr. saec. XII, quem passim Zotenbergius petente Schmidio inspexerat, totum excussit Lumbroso, *Atti della Acad. di Torino* IV p. 522 ss.

Burneianus 34 saec. XV, quem ibidem p. 533 ss. Lumbroso contulit.

Angelicanus 114 saec. XVI (v. Piccolomini, *Index codicum graec. Bibl. Ang.* p. 154) catenam in Genesim continet. Ioannes Graeven petenti mihi, ut examinaret, respondit eum habere et lacunam classis *b* aliaque vitia et proprios ordinis *b*² hiatus; contra verba in classe *a* omissa exhibit.

Eadem testatur Alfredus Schiff de Atheniensis 389 saec. XV (v. Sakkelionis Catalogum p. 68).

Restant pauci codices, de quibus nihil compertum habeo. quos hoc loco nomino, quia probabiliter ad classem *b* quippe latissime propagatam referri videntur²):

Smyrnaeus scholae evangelicae A—1 (v. Papadopoulos-Kerameus p. 4 Catalogi) saec. XII. is fol. 1 frustum tantummodo epistulae huius continet.

Escurialensis Σ I 6, anno 1586 a Nicolao Turriano scriptus, continet catenam in Genesim et Exodum. verisimile est eum ex codice nobis adhuc servato descriptum esse, fortasse e Parisino 130; Parisiis enim et Venetiae Nicolaus codices transscripsit.

Parisinus 130, qui continuatur Parisino 132, saec. XV/XVI a Georgio Gregoropulo³) scriptus, in ipsa catena, quod quidem e Lietzmanni excerptis (l. c. p. 38 ss.) et

1) Vaticanus 746 notam, quam Lumbroso, *Atti* p. 523 e margine Parisini 128 (addita autem est saec. XIV) edidit, p. 19, 1 post τὸν χρυσὸν in textu habet. alterum interpretamentum (v. Lumbroso p. 526) ad p. 32, 14 solus Parisinus habet.

2) de codice, quem famosus ille Simonides ex Oeconomi editione confinxerat, v. Al. Lykurgos, *Enthüllungen über den Simonides-Dindorfschen Uranios* ed. 2 Lipsiae 1856 p. 54.

3) v. de eo Legrand, *Bibliographie hellénique* II p. 261 ss.

fragmentis Hippolyteis (ed. Achelis) concludere liceat, ita cum Parisino 128 congruit, ut eum cum aliqua verisimilitudinis specie ordini b^2 ascribere liceat.

Tertiam classem, quae propius ad a quam ad b accedit, pretio familiae a fortasse paulo antecedit, efficit

M Monacensis 9 membr. saec. XI, qui ante catenam in Genesim et Exodum fol. 1—20 Aristae epistulam tradit¹⁾. solus habet proprias non paucas lacunas (v. e. gr. p. 1, 6. 3, 1. 6, 2. 9, 9. 12, 9. 17, 4. 5. 16. 19. 29, 22. 35, 22. 23. 36, 19) et corruptelas. idem saepe cum LB et in ea parte, in qua B deficit, cum L genuinum textum servavit. sed MLB eodem modo errant e. gr. p. 37, 2 ($\varepsilon \pi \nu \xi \eta \eta \vartheta \acute{\epsilon} \nu \tau \omega \nu$). 38, 10 (δ om.). 43, 12. 47, 9. 10. 69, 23 ($\tau \nu \gamma \chi \alpha \nu \eta$). 71, 7, item ML p. 10, 4. 14, 9. 10. 16, 1. 83, 19. — ut sua menda, ita etiam bona M habet. velut solus veram lectionem tradit p. 9, 19. 9, 21. 10, 7. 52, 3. 56, 2. 61, 1. (67, 18). 74, 6. 77, 21. 79, 17. 18. omisi autem eos locos, quibus correctura alterius manus invenitur. nam quamquam nonnulla M² vix conjectura invenisse videtur (v. ad p. 61, 14. 62, 5. 81, 3), tamen alia ab M² conjectura novata esse certum videtur (v. p. XVII).

1) cf. de eo Lagarde, *Genesis graece* p. 5. 6. — pauca, quibus infra utemur, addenda sunt de historia codicis. in interiore operculo legitur: 'Vetus Testamentum graece cum commentariis illustr. principi Christoph. a Toxite Rheto donatum, cuius rei honorarii loco accepit centum aureos' (princeps Wirtenbergensis Christophorus a. 1551—1569 regnavit; de Toxite Rheti [Michael Schütz] vita cf. *Urkunden zur Gesch. der Universität Tübingen* 1877 p. 652). proximos annos mansit codex Tubingae, et in fine codicis (v. Hardtii Catalogum I p. 48) Martinus Crusius testatur se codicem a Ioanne Hermanno Oxenbachio arcis Tubingensis praefecto commodatum a. 1576/1577 totum perlegisse. a. 1634 codex cum aliis in Monacensem bibliothecam translatus est (v. Stälin, *Zur Geschichte und Beschreibung alter und neuer Büchersammlungen des Königreichs Württemberg*. Stuttgart u. Tübingen 1838. p. 36 ss. et R. Roth, *Die fürstliche Liberei auf Hohentübingen in libro cui inscribitur Verzeichniss der Doctoren der philos. Fakultät*. Tübingen 1888. p. 38 ss.).

Ex codice eiusdem atque M¹) familiae fluxerunt etiam duo fragmenta Parisini 950 miscellanei saec. XV p. 351—370, prius p. 3, 11 — 4, 17 κατασταθεὶς — πάνθ' ὑποχειρίᾳ, alterum p. 18, 19 — 30, 20 δύο γὰρ πήχεων — πρὸς θεωρίαν. quae excerpta accurate contulit Papageorgius²). conspirant autem cum solo M p. 4, 3. 4, 9. 19, 9. 21, 20. 22, 13. 15. 20. 25, 10. 28, 8. 29, 22, ut omittam eos locos, quibus M etiam cum aliis codicibus praeter excerpta Parisina congruit. fuisse igitur praeter M alium eiusdem classis testem Parisini excerpta docent. quodsi Schardius Italum codicem se adhibuisse testatur, concinit autem Schardii textus fere cum M, conici posse videatur, alium huius familiae codicem a Schardio exhaustum esse. sed accuratius res investiganda est.

Proficiisci autem par est ab ipsis Schardii testimonio. ait igitur in epistula dedicatoria: 'cum mihi praeterita hyeme Italiam lustrandi gratia obeunti singulari cuiusdam eximii viri humanitate (nomini etenim certis de causis parco) Aristae libellus ostensus esset, . . . eius obtinendi facultate data, quae ad eius descriptionem pertinerent, perquam lubenter suscepī'. quodsi perlustramus codices Italos supra a me

1) postquam codicem M Berolinum missum ipse denuo contuli, haec addenda vel corrigenda sunt: p. 1, 7 etiam προσ verbi προσμανθάνειν in lacuna intercidit. — 13, 17 in margine τῆς ἡλικίας (non ταῖς ἡλικίαις) habet. — 25, 6 εἰλναι] οὐδαν M. — 31, 2 πέντε om. M. — 42, 9. 10 πεποιθότας etiam M¹ habuisse videtur. — 45, 9 ἡμῶν συστάσεως iam recens manus in mg. M habet. — 47, 14 καλῶς om. M. — 49, 1 ἀξιῶν M. — 49, 14 οὐτιρος M², τίνος M¹. — 50, 4 συνέτυχε M. — 52, 12 πρᾶξι M, sed ει prima manus in mg. — 55, 23 ὁ ἄνθρωπος. — 59, 6 ἐπι] ἐν M. — 59, 8 ἦ πωλεῖν etiam M. — 65, 17 κακοπαθεῖν M. — 70, 9 τῶν om. M, κατεργαζόμενον M². — 70, 11 ὁ θεὸς M. — 74, 1 οὐδὲ γὰρ διαλπεις M. — 75, 20 prius τὸ] τῷ M². — 16, 1 ἐν fort. Crusius addidit. atque a manu quam M² significavi recentior (Garbitii?) differt, quae p. 45, 9 ἡμῶν συστάσεως in mg. addidit, 76, 16. 18 δηλίξεται et βιοῖς correxit.

2) *Über den Aristeasbrief*, München 1880, p. 46—48.

commemoratos, hoc certissime efficitur nullo eorum Schardii editionem niti, quippe quae miro modo concinat cum uno M, a ceteris omnibus procul distet. veri igitur simillima videbatur conjectura deperditum quendam codicem Italum a Schardio adhibitum esse, gemellum codicis M. cuius amissi codicis accuratiorem notitiam me nancturum esse sperabam e Basileensi O IV 10 saec. XVI foliorum 30¹). in postremo enim folio Bonifacius Amerbach scripsit 'Domum Simonis Schardii Magdeburgensis'. hoc esse Italum exemplar, quod describendum se curasse testatur, patet. at spes amissi cuiusdam codicis Itali accuratius cognoscendi multum me fefellit. nam postquam Ericus Bethe precibus meis obsecutus p. 1—5 editionis meae contulit, statim intellexi Basileensem ex Vaticano 383 (= A) transcriptum esse. hunc autem eundem Vaticanum Schardius p. 87 fontem variarum lectionum textui addendarum adhibuit (v. infra p. XXIII). A autem (et Basileensis) quam maxime ab editione Schardii discedit ita, ut nullo modo statui possit vel Basileensem prelo traditum (quod H. Omont l. c. coniecit) vel Vaticanum fontem editionis principis esse. quid igitur? fingamus praeter A alium amissum codicem Italum a Schardio descriptum? at cur de eo tacuit? cur eos qui legunt de Italo narrationem eamque cum mantissa ex A deprompta comparant eo induxit, ut putarent A esse illud exemplar Italum? alia conjectura facilior videtur. abiciamus illum ficticium Italum nobis amissum. revera fundamento editionis exemplari Monacensi (tum Tubingensi) nisus est, ad quod corrigendum non ita multis locis A adhibuit. facile autem Schardio, qui Tubingae amicos habebat, codicis usus patebat²), et fortasse cum Garbitii versione (v. infra p. XXIV) ei textus a Garbitio ex M descriptus missus est.

Quae conjectura ut argumentis confirmetur, ea ratio,

1) cf. H. Omont, *Centralblatt für Bibliothekswesen* vol. III p. 394.

2) fortasse per B. Amerbachium, cui dux Christophorus saepius litteras dabat (v. R. Roth l. c. p. 26).

quae inter editionem principem et M intercedit, investiganda est. primum igitur Schardii textus in tot vitiis cum M conspirat, ut veri dissimillimum sit omnia haec vitia ad archetypum commune codicis M et ficticii illius Itali referenda esse. immo non pauca scribae codicis M tribuenda videntur. quod duobus locis haud scio an comprobetur excerptis Parisini 950: p. 3, 16 οὐν in archetypo codicum exciderat, quod recte Eus. tradit. in M particulam γὰρ coniectura additam esse (exstat autem extra lineam in margine) Parisinus probat, in quo deest. unde igitur, si defuit in archetypo codicum M Parisini, Schardius sumere poterat nisi ex M? p. 29, 15 Schardius, cum in M ἐκτυπῶν (Paris. ἐκτυποῦν) inveniret, ἐκ τόπου impressit, in mantissa ex A ἐκτυποῦν correxit. accedit alterum idque gravius argumentum, quod Schardius paene omnes correcturas ab M² profectas ipse quoque praebet¹⁾, etiam eas, quae certe proprio arbitrio atque libidine inventae sunt, velut p. 11, 20 φανεῖται. 47, 15 περὶ. 48, 19 χρησίμων. 70, 9 μηθένα κατεργαζόμενον. 76, 16 δπλίζεται. 76, 18 βιοῖς²⁾. etiam nomen ineptum Σάτους p. 16, 16 ex voce ζήτει falso lecta fictum videtur. tantum igitur abest, ut Schardii textus codicis instar habendus sit, ut elementa, quibus quasi compositus est, distinguere adhuc et ad suos auctores referre liceat: 1. fundamentum est textus codicis M cum correcturis manus alterius. 2. non pauca vitia codicis M Schardius ex A emendavit vel lacunas supplevit. velut codicem A relieto M recte secutus est p. 1, 6. 7. 4, 3. 6, 2. 9, 9. 20, 3. 4. 31, 19. 36, 19. 44, 13. 16 (καὶ τόπου om. M). 47, 9. 10. 65, 2—5. 73, 21. 81, 15, non recte 18, 17³⁾. 22, 10. 11. 34, 5. 37, 9. 72, 3 (ὑποδεικνύντας A, -τα Schard).

1) v. p. XIV. de correcturis, quae p. 76, 16. 18 inveniuntur, v. p. XV adnot. 1.

2) ipse non semel eo inclinabam, ut statuerem M² (agnoscitur autem atriore atramento) esse Garbitii vel Schardii manus, sed vetustior esse videtur. haec autem manus praeter Aristaeae epistulam etiam alibi in codice invenitur.

3) quod ἔγγραφα cum A scripsit, lin. 18 δι' ἀγράπτων coniecit.

83, 18. et bene haec codicum contaminatio, quae Schardii, non codicis deperditi est, illustratur p. 7, 21, ubi lectionem codicis M παρήχθησαν in textum recepit, meliorem codicis A παρεισήχθησαν in margine posuit. 3. ut omittam vitia multa vel a Schardio in scribendo vel a typotheta commissa, accedunt lectiones, quae editoris coniecturae habendae sunt. bene igitur emendavit p. 9, 7 καὶ (μὴ codd., idem vitium p. 31, 9). 11, 17 αὐτὰ (αὐτὰς codd.). 20, 3 ἐκτύπωσιν (ἐκτύπων codd.). 22, 18 ἀπέδωκε (ἀποδέδωκε codd.). 30, 9 δύνηται (sic Vat. 1668, δύναται ceteri). 52, 6 βλημάξων (βλημάξων codd. praeter B²). 77, 19 παιδείας (cum L, ceteri παιδεία); cf. ad p. 4, 4. 4, 16. 30, 3. 70, 5. 76, 11. 12. minus feliciter emendatio ei cessit p. 11, 19. 13, 10. 71, 9. omnia haec talia mihi videntur esse, ut Schardii ingenio tribui possint, ad deperditum codicem confugere necesse non sit. quem si habuisset, saepius futurum fuisse censeo, ut Schardii lectiones ab M alienae, ut interdum cum solo A concinunt, ita in aliis codicibus prae-assertim classis a saepius invenirentur, quippe quae multo propius quam b ad M accedat. sed quae modo de p. 30, 9. 52, 6. 77, 19 adnotavi et quae eiusdem generis addenda sunt de p. 2, 10 (τὰ om. L Schard). 9, 12 (κατεσταλμένους VP Schard). 46, 12 (γίνεται B Schard). 50, 15 (εἰσὶν αἱ L Schard), tam pauca et ita comparata sunt, ut sine dubitatione casui tribuas.

Haec si recte vel probabiliter disputata sunt, sequitur, ut solas Schardii coniecturas in apparatu proferamus, ceterum opinione Schardiani codicis amissi sublata Schardium testem neglegamus. in editione, quia tum opinione amissi codicis imbutus eram, Schardii lectiones, quae alicuius momenti esse videbantur, item consensum Schardii et codicis M in gravioribus rebus adnotavi. quod fecisse non paenitet, cum sperem alios meam coniecturam de Schardii codice examinaturos esse.

Recte Mendelssohn lectionibus codicum M, LB, VPAC¹)

1) adnoto, quibus numeris Holmes tom. I praef. cap. III

in apparatus receptis firmum fundamentum, in quo textus constitueretur, iaci iudicavit. praesto autem erat ipsius collatio codicum ML, collatio codicis P quam Lumbroso fecit, duplex collatio codicum BVAC, una a Mendelssohnio facta, altera quam codicum BAC in Mendelssohnii usum Lumbroso instituit; codicis autem V collationem Lumbroso in libro *Recherches sur l'économie politique de l'Égypte* p. 352 ss. edidit. pluribus codicibus adhibitis (nisi novi, praesertim classis M, reperientur) nihil fructus redundaturum esse expertus dico; saepe enim collationes inspexi. quod ut appareret, inde a p. 19, 9 in lacuna codicis C alios codices classis b² interdum testes produxi.

Loci corrupti, interpolati, lacunosi probant omnes codices ex uno archetypo derivatos esse. multa autem eaque gravissima omnium nostrorum codicum, nonnulla etiam Eusebii vitia inde explicantur, quod in archetypo maiuscularum litterarum genus exstabat; in quo cum deesset prosodia, saepe verba plura falso in unum contracta, unum in plura non recte diductum est¹⁾. velut p. 2, 15 δῆλοῦν ἀσμένως ex δῆλοῦντες μὲν ὡς σὲ. 6, 5 Ζῆνα καὶ Δία. οὗτοι ex ξῆν ἂ καὶ διὰ τοῦτο. 9, 16 ἐφ' ὁ ex ἐφη. 18, 12 ἐπιταρῆς ex ἐπὶ τὰ τῆς. 26, 11 λειτουργούντων ex λειτουργῶν τῶν. 28, 19 ὥστε ὑπολαμβάνειν ex ὡς τύπον λαμβάνειν. 50, 6 δ' ὑμῖν ex δύναμιν. 52, 11 πάλλιστα ex καλῶς τὰ. 54, 4 εἰδείη ex εἰ δὲ εἴη. 69, 14 τελείωσιν ἔξει σοι ex τέως οὐ' ἔξισοι. 78, 22 εἰ πεπλεόνακα ex εἶπα πλεόνα καὶ. 84, 6 ἴστονς ex εἰς τὸν conjectura recuperandum erat. interdum ipsas formas litterarum archetypi agnoscere licet, velut cum 76, 16 πλίζεται pro παίζεται, 41, 1 συναλισγόμενοι pro συνμισγόμενοι vel συμμισγόμενοι traditur. nec miraberis δαπάνη pro δαπάνην 56, 13, τὰ χοήματα τῆς βασιλείας pro τὰ χοήμια τῇ βασιλείᾳ 77, 4 traditum, terminations omnino saepe permutas, velut 9, 3. 21, 21. 22, 1.

codices nominaverit: M = 25, L = 52, P = 14, A = 78, C = 57, Vaticanus 746 = 73, Paris. 5 = 54, Vatic. 1668 = 79.

1) cf. Usener in *Dionysii Hal. Opusc.* I p. XXXX.

23, 9. 13. 24, 7. 26, 7. 27, 16. 31, 20. 36, 2. 38, 8.
48, 11. 50, 18. 53, 8. 59, 10. 13. 60, 12. 62, 3. 70, 14.

Antequam quid Eusebii ex Aristaeae epistula excerpta valeant exponam, pauca de Praeparationis evangelicae codicibus monenda sunt. collati autem sunt a Mendelssohnio hi codices:

i Venetus 341, ex bibliotheca Bessarionis, saec. XV. huius simillimus est ita, ut paene nihil novi ex eo discamus, Parisinus 468 (*e*).

Alius classis, quae textum saepe mutilatum et immutatum praebet, optimus codex Bononiensis 3643 (*o*) videtur. quem cum Mendelssohn non inspexisset, satis videbatur *g* adhibere Laurentianum VI 9 saec. XIV, illius gemellum¹⁾, *b* et Parisinum 465 saec. XIII, cuius textus paulo magis etiam quam *g* depravatus et decurtatus est.

Denique arte coniuncti sunt Neapolitanus II Aa 16 (*n*) et Parisinus 467 saec. XVI (*d*). quorum alterius *d* modo collatio praesto erat, sed nihil ad constituendum textum utilitatis habere videbatur. *d* enim fere cum *g* consentit, raro ad *i* accedit, propria vitia non pauca habet.

i igitur ducem potissimum in Eusebii textu constituendo sequi debemus. farraginem autem Gaisfordianam non abieci, priusquam diligenter collatam nihil adferre ad restituendum Eusebii textum intellexi. — iam qua fide Eusebius in excerptendo Aristea versatus sit et quae ratio inter ipsius et codicum nostrorum textum intercedat exponendum est. Eusebius igitur fide pro illa aetate satis laudabili Aristaeae textum descripsit. raro per neglegentiam verba quaedam omisisse videtur: v. adnotata ad 3, 13. 15, 17. 16, 3. 43, 3. 11. 48, 5. 83, 9. interdum verba paulum mutavit, ut sensus tamen idem maneret;

1) sed ex *o* descriptus esse non videtur, cf. *Philos Schrift über die Vorschung* p. 95. *f c* pendere a *g* pars excerptorum a Mendelssohnio collata confirmare videtur. ceterum cf. de codicibus E. Schwartzii praef. ad Tatianum p. V et Bonwetsch, *Methodius* I p. XX.

qua in re saepius id spectasse videtur, ut pro volgaribus verbis elegantiora vel scriptoribus magis usitata poneret: v. p. 11, 11 τετύχηκε (Ar. τέτευχε). 12, 13 χρηματοφύλακας (Ar. φισκοφύλακας). 41, 14. 42, 1. 12 ter πετεινῶν (Ar. πτηνῶν). cf. 11, 2. 81, 19. 20. — 45, 12 verba transposuisse videtur. 13, 19. 20 male κατέστησα et σοὶ posuit, 13, 19 corruptum ἐπιχειρῶν in ἐπικρίνων non bene mutavissem videtur; cf. 14, 14. 83, 1. — 45, 1 flosculum Platonis sui quin interpolaret se non continuit; 45, 4 utrum Eusebii an Eusebii interpolatoris interpolationem, qui verba scripturae amuleti¹⁾ vice fungi voluerit, statuam, dubito. sed haec omnia et pauca similia adeo non vituperabit qui cogitaverit, quanta licentia alii excerptores in tradendis scriptorum verbis versati sint, quam aliena ab illa aetate diligentia ea sit, quam horum temporum philologi postulant, ut admiretur potius, quam locuples testis fere Eusebius sit. cuius textum integritate et praestantia omnibus nostris codicibus praestare nulla pagina non docet: v. e. gr. unam p. 3, ubi ter intra paucas lineas solus veram lectionem servavit. quod autem p. VIII dixi, codices nostros ab eodem archetypo Caesareensi atque Eusebium pendere, id inde confirmatur, quod eadem vitia manifesta et apud Eusebium et in omnibus codicibus deprehenduntur: v. p. 11, 17 αὐτὰς (αὐτὰ leg.). 37, 1 ⟨διὰ⟩ βραχέων. 38, 8 προδήλους (προδηλώσας leg.). 39, 10 θείη (θεωθείη leg.). 40, 10 παρ' ὅλην τὴν [πᾶσαν] κτίσιν. 41, 1 συναλισγόμενοι (συνμισγόμενοι leg.). 46, 17 λαβόντες (ἔλαβον vel ἔλαβόν τινες leg.). 83, 11. 12 Eus. tradit περὶ τούτων τὰ περὶ τοῦ Ἀημητρίου, in archetypo nostrorum codicum a priore ad alterum περὶ aberratum, tum τῶν pro τοῦ scriptum erat, ut restaret περὶ τῶν Ἀημητρίου. emendandum autem est τὰ παρὰ τοῦ Ἀημ. cf. quae modo de p. 13, 19 dixi. addo alios locos, qui quin corrupti sint dubium non est, quomodo sanandi sint dubitari potest: 4, 6. 39, 13. 19. 43, 10. 47, 5. iam cum Eusebium optimi

1) v. SAB 1898 p. 586. 587, von Dobschütz, *Christusbilder* p. 179. 124.

textus testem habeamus, eo usi quae ratio inter hunc testem et nostros codices intercedat, quae singulorum codicium auctoritas sit, examinare possumus. consentit igitur cum vera Eusebii lectione solus M p. 10, 14 (14, 20)¹), M² (quem haec e codice sumpsisse quam coniectura invenisse probabilius videtur) p. 12, 1. 39, 16. 44, 2. cum Eus. congruunt in vera lectione MLA p. 12, 21. 26, 18, MLB 43, 1, MVP 41, 15, B (38, 8). 38, 10. 42, 9. 10 (*πεποιθότας* fort. etiam M¹), LA 48, 6, VPAC 14, 9. 10, AP 10, 14, A 44, 6.

Iosephi paraphrasim non tantum valere ad constitendum textum, quantum in tam antiquo teste facile expectes, iam dixi. verba difficilia interdum non recte intellexit (v. ad p. 99, 20. 100, 11. 103, 1. 108, 10. 11. 113, 14. 24) vel omittere maluit. interdum Iosephi textus eisdem atque codices mendis laborasse videtur (v. e. gr. ad p. 20, 19. 83, 18. 108, 10. 16). raro e Iosepho Aristeae textum emendare licebat: v. p. 9, 22. (18, 6. 21, 20). 51, 13. 82, 1. 84, 6. interdum Eusebii auctoritatem in tradenda genuina lectione confirmat: 3, 20. 11, 17. (13, 7). 82, 12²), et interdum diiudicandis variis codicum lectionibus cum utilitate adhibetur. sed etiam speciosae eius lectiones ne iusto citius praeferantur, cavendum est: v. ad p. 6, 5. 10, 3 (cf. Ind. p. 202). 15, 7. 21, 11.

Quod ex singulorum codicium cum Eusebio consensu de eorum pretio aliquatenus discere licet, hoc confirmatur eis rationibus, quae in parte a solis codicibus tradita textui constituendo adhibendae videbantur. eclectica enim ratione ita fere usi sumus, ut M sincerissimus testis videatur, parvo intervallo B et L sequantur, minoris pretii sit classis b, quamquam ea ipsa quoque non raro sequenda erat. et ut pauca dicam de ratione huius editionis, eas modo emendationes, quae certae videbantur, in textum

1) vitia, in quibus M Eus. 41, 11 (cf. 48, 1) consentiunt, fortuito nata esse videntur. idem cadit in consensum Eusebii et codicis B 42, 15.

2) sed 10, 12. 12, 8 eos sequi nolui.

recepit; sicubi certam émendationem nondum inventam esse putabam, textum quamvis corruptum retinebam, coniecturas in apparatu ponebam. neque inutile videbatur in tam difficiili auctore addere notas, quibus auctoris textum vel explicarem vel a coniecturis non necessariis vindicarem.

Quoniam de libris manuscriptis disputavimus, de editionibus pauca monenda sunt. primum latina epistulae versio a Matthia Palmerio Pisano a. 1471 edita¹⁾), postea saepius repetita, etiam in codicibus tradita est. adhibuit autem Matthias Palmerius codicem ordinis b¹. codicemne nobis servatum adhibuerit, fortasse accuratior investigatio docebit; codicem V non adhibitum esse certum videtur. de vetustiore versione a Leonardo Aretino confecta et in Laurentiano XXV 9 servata²⁾ v. Lumbroso, *Recherches* p. 359. 369. — editio princeps graeci textus a. 1561 prodiit a Simone Schardio curata³⁾). continet post Epistulam dedicatoriam ad Huldrichum Fuggerum et Argumentum libri 1. textum graecum, de quo v. p. XV ss. 2. sequuntur p. 88 variae lectiones „iuxta exemplar Vaticanae“⁴⁾. quod esse codicem A cum alia tum p. 15, 18 ζατὰ πολὺ. 25, 2 ορατιστεῦνον (*ορατιστένων* Schard) τὰ πάντα.

1) in Bibliis latinis Romae a. 1471 excusis (v. Lumbroso p. 359). exemplar Berolinense titulo caret, annum 1471 in fine praefationis habet. — de Palmerio v. *Biographie universelle ancienne et moderne* vol. XXXII p. 51.

2) eius primam partem usque ad p. 14, 6 Mendelssohn descripsit. Leonardi codicem classis b, fortasse ordinis b¹, fuisse non sine dubitatione conicio, cum interpres elegantiae studiosus non raro aliquantum a verbis traditis discedat.

3) *Aristeae de legis divinae ex Hebraica lingua in Graecam conversione . . . Cum conversione Latina, auctore Matthia Garbitio.* Basileae per Ioannem Oporinum. — anni numerus 1561 et Schardii nomen in fine epistulae dedicatoria exstat. de Schardio mortuo a. 1564 v. *Allg. Deutsche Biographie* vol. XXX p. 579.

4) quas Schwebel, *De Pseudarista commentatio Onoldi 1770* p. 10 varias lectiones ‘prouti ex cod. Vaticano depromptas’ accepit ab amico Britanno (p. 3), nihil sunt. pars ex Schardii appendice sumpta est, aliis locis Schardii textus per errorem pro lectionibus in appendice Schardiana obviis proferrri videtur.

33, 4. 5 ἐν ἑλαικοῖς. 68, 4 κάν. 76, 17 περιβολῆς. 80, 19 εὐξωνται probant, dummodo concedas interdum errasse Schardium, interdum suas correcturas intermischuisse. — 3. p. 1—98 denuo numeratis sequitur interpretatio latina Mattheiae Garbitii¹), professoris Tubingensis, eleganter nec sine peritia graeci sermonis facta, Schardio per Lieblerum Tubingensem missa; Garbitius enim a. 1554 mortuus erat. quae versio cum Tubingae ad codicis exemplar facta sit, quaestio oritur, quem codicem Garbitius in manibus habuerit. qua in re hoc maxime animadvertisendum est versionem Garbitii p. 25, 10 (*τῆς ὅλης Ἰουδαίας* om.). 28, 8 (*ταλάντου*). 29, 22 (*τῶν προειδ.* om.). 44, 16 (*καὶ τόπου* om.). 53, 15 (alterum *κατὰ*). 57, 13 (*αἰτίας*). 76, 16 (*δύπλιζεται* cum M³). 76, 18 (*βιοῖς* cum M³) cum M concinere, ut alia omittam. p. 1, 5. 6 codicis M lacunam conjectura explevisse videtur. concluseram igitur codicem M in interpretando Garbitio praesto fuisse, antequam cognovi tum Monacensem Tubingae fuisse (v. supra p. XIV adn. 1; frustra codicem Garbitii Tubingae Schmidt quae-sivit) et ita conjecturam meam optime confirmari vidi. neque hoc obstare videtur conjecturae, quod p. 6, 2. 65, 2 Garbitii versio caret lacunis codicis M. Schardius enim Garbitii opus interdum correxisse videtur, ut eosdem fere in margine editionis et versionis titulos addidit.

Quae secutae sunt editiones graeci textus omnes pendent ab editione Schardii²). tandem Mauricius Schmidt

1) de Garbitio v. Bök, *Gesch. der Universität zu Tübingen* Tübingen 1774 p. 92.

2) Schmidt novem numerat (p. 244), alias ab eo praetermissas commemorat Lumbroso l. c. p. 359 ss., qui etiam de versionibus recentioribus agit et de Middendorpii futilli opere p. 361 accuratio*ra* quam Schmidt profert. addo in eo Garbitii, non Palmerii versionem repeti. editionibus a Schmidtio enumeratis addendus est textus Iosepho Havercampii insertus et editio, quam promulgavit C. Oeconomus, *Πέρι τῶν οἱ ἔργην* vol. IV p. 944 ss.; quam ipse non vidi, pendet Mendelssohnius teste ab Oxoniensi editione neglegentissima, quam E. Bernard Theatro Sheldoniano a. 1692 inseruit, suas autem quasdam notas et conjecturas adiecit Oeconomus.

a. 1868 novum fundamentum iacere studuit¹⁾. sed ne huic quidem, quamquam nonnulla feliciter emendavit, res feliciter cessit. Parisinum enim 129, quo potissimum natus est, deteriorem classis *a* codicem, pluris, Schardianum textum minoris quam par erat aestimavit, miris etiam opinionibus (v. p. 250) imbutus erat de Aristaeae dialecto Alexandrina cum Ionica mixta. equidem, ut Ionicae dialecti vestigia illa Schmidtii errori debentur, ita de Alexandrina omnino non aliter atque de Africitate iudicandum esse censeo (v. infra p. 170). agnoscimus hominum Aegyptiorum imperitiam sermonis et orthographiae. agnoscimus Iudeorum proprietates quasdam, quae iam Cleomedem vel Posidonium offenderunt. sed quomodo quis in tanta litterarum, praesertim aliarum regionum, ruina Alexandrinam vel Aegyptiacam dialectum eruere velit, non video, et eius notae certae, quas sibi agnoscisse videntur, cum etiam extra Alexandriam reperiantur, probant dialectum illam adhuc nobis non notam et apud litteratos scriptores omnino quaerendam non esse.

Restat, ut eos nominem, qui emendando Aristaeae operam dederunt; omitto autem quos supra data occasione nominavi et quos ad singulos apparatus locos laudabo.

C. L. Struve, Opuscula selecta II p. 195—197. 270. 277. 310. 311. 329. Lipsiae 1854.

C. G. Cobet, *Ἀόγιος Ἐρμῆς* vol. I p. 177 ss. Lugd. Bat. 1866.

Lumbroso, Dell' uso delle iscrizioni e dei papyri per la critica del libro di Aristea: Atti della R. Accad. delle scienze di Torino vol. IV 1868/9 p. 229—254.

L. Mendelssohn, Zum Aristeasbriefe: Rhein. Mus. XXX 1875 p. 631. 632.

Kuiper, De Aristaeae ad Philocratem fratrem epistola: Mnemosyne XX 1892 p. 252—272.

etiam Anonymi Oxoniensis notae, quas Lumbroso, Atti

1) apud Merx, *Archiv für wiss. Erforschung des A. T.* Halle 1868 p. 241—312.

IV p. 554—556 edidit, omnes mihi conjectuae videntur, non codicis cuiusdam lectiones, ut Lumbroso suspicatur. ipse alibi propediem de nonnullis locis accuratius agam. de aliis virorum doctorum studiis ad Aristeam pertinentibus v. Schürer, *Gesch. des jüd. Volkes*³ III p. 471 ss. Germanicam versionem edidi a. 1899 apud E. Kautzsch, *Die Apokryphen und Pseudepigraphen des Alten Testaments.*

Quaestionem difficillimam quae est de origine libri hic ita tangam, ut complectar breviter argumenta, quibus mea sententia nititur, alio fortasse loco fusius eam exponam et cur aliorum opiniones non probandae videantur ostendam. quin Ptolemaeorum aetate scriptus sit libellus, post ea quae Lumbroso exposuit dubitari non debebat. nonnulla posteriorem aetatem et labefactatum iam imperium indicare videntur¹⁾. priorem aetatem auctor ita non cognitam habet, ut Arsinoe liberos tribuat (§ 41), cladem Philadelphi apud Coum insulam victoriam dicat (180), de Demetrio, Menedemo, Theopompo, Theodekte ineptiat. quid? quod facere non potest, quin suam aetatem ab aetate Philadelphi discernat (28. 182)? in nonnum tabula (47 ss.) Mattathias, ter Iudas, ter Simon, ter Ionathan invenitur, unde appetat auctorem posteriore Maccabaeorum aetate fuisse. et Eleazarus pontifex ipse Iudeos regit nec Aegyptiis nec Syris subiectos. accedit, quod alia nomina posteriorem aetatem significare videntur. inter nomina interpretum p. 16, 15. 16 occurunt nomina Ἀαναίας et Χελκίας (hunc enim ex Epiphanio supplendum esse certum est), uno tantum nomine dirempta. Ananias autem et Chelcias Cleopatrae III duces exeunte saec. II cum Ptolemaeo X Lathuro in Palæstina pugnabant (Ios., Ant. XIII 349 ss. N.). atque fortasse non fortuito Dositheus homonymi Iudei ducis

1) cf. § 187. 196. 230. 246. 258. 289. et quae § 250 de difficultate cum muliere concorditer vivendi dicuntur, in posteriora tempora Ptolemaeorum cadere videntur, cum mulieres regno pernicieie esse cooperant; v. Strack, *Die Dynastie der Ptolemäer* p. 2 ss.

Ptolemaei Philometoris, Andreas medici Philopatoris (v. Wissowae RE vol. I p. 2136), Sosibius eiusdem Philopatoris consiliarii homonymi admonet. neque veri dissimile est ipsum auctorem suum nomen ab Arista historico saec. II scribente de prompsisse. deinde nepos Iesus Sirach, cum in Aegypto circa a. 130 scribens in prologo versionem legis et prophetarum arguit saepe a veritate Hebraica discedere, nihil de tanta versionis auctoritate, quantam Aristeas ei tribuit, compertum habet¹⁾. denique ἀρχισωματοφυλάκων et φίλων titulus, quem novit Aristeas, altero saec. institutus est (v. Strack, Rh. M. LV p. 168 ss.). quae cum ita sint, libellus noster posteriori Maccabaeorum aetati tribuendus est. eum ante Romanorum a. 63 in Palaestinam invasionem scriptum esse patet.

Non parvam eamque non inutilem, ut mihi videtur, operam in colligendis testimoniis de origine versionis graecae consumpsi, Hodium, Oeconomum²⁾, alios duces secutus, textum auctorum, quantum fieri poterat, e codicibus vel e conjectura emendans, non pauca illorum collectionibus addens, quae omissa erant vel quae proxima aetate inventa sunt. quomodo fabula ab Arista enarrata paulatim a Iudeis et Christianis aucta vel exornata sit, quan-

1) ceterum hunc prologum Aristeas novisse videtur:

Prologus.

οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγνώσκοντας (scripturam sacram) δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔκτος δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας καὶ ησίους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας . . . ἐν τούτοις (libbris) ικανὴν ἔξιν περιποιησάμενος.

2) Oeconomi librum (v. supra p. XXIV adn. 2) frustra Berolini, Bonnae, Gottingae quaesivi. sed ex eo excerptus scriptorum et locorum catalogus in Mendelssohnii schedis inveniebatur, ut sperem me nihil omisisse, quod ex ipso libro discere potuerim. neque graviora testimonia me fugisse, cum Adolfus Harnack testimonia perlegerit, confido.

Aristeas § 7.

φιλομαθῶς γάρ ἔχοντι τῶν δυναμένων ὡφελῆσαι διάνοιαν δέον ἐστὶ μεταδιδόναι μάλιστα μὲν πᾶσι τοῖς δύοτοις

§ 121 οὐ μόνον τὴν τῶν Ιουδαϊκῶν γραμμάτων ἔξιν περιεποίησαν ἑαντοῖς.

tum valuerit ad confirmandum ecclesiae iudicium de auctoritate interpretationis spiritu divino natae, quomodo fabula a paucis prudentioribus addubitata, ab Epiphanio et grege nebulonum vel stolidorum iam in ecclesia regnantium ita adhibita sit, ut iurantes in verba textus traditi suam segnitiem summae sapientiae nomine iactarent venditarentque, Origenem damnarent, philologiam criticam sacrum textum genuinum restituentem pellerent ex ecclesia, denique quomodo Hieronymi acumen philologum simul et versutia effecerit, ut aliqua sane hexaplarium studiorum pars in usum occidentalis ecclesiae verteretur et servaretur, cum nomen summi theologi et optimi Christiani non sine culpa ipsius Hieronymi ignominia afficeretur et oblivione obrueretur, — haec omnia alio loco¹⁾ accurate exponam.

Restat officium gratissimum, ut omnibus eis, qui Mendelssohnium vel me ipsum consilio et doctrina adiuvaverunt, gratias agam. multis suo loco quid debeam dixi, omnes nominare non possum. commemorentur H. Gelzer, qui de fontibus orientalibus nonnulla, quae vel fugiebant me vel mihi non praesto erant, me docuit, G. Lumbroso optime et libris editis et collationibus de Aristea meritus, L. Cohn, qui partem Philoneam composuit et, dum in plagulis corrigendis me, ut solet, adiuvat, et de Aristae textu bene meritus est et interdum ab errore me revocavit, denique I. Lietzmann, qui quae ipse de catenarum codicibus collegit mecum communicavit et Testimoniorum syllogen meam non sine fructu examinavit.

1) in Preuscheni annalibus, qui inscribuntur *Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde des Urchristentums*.

Scribebam Wilmersdorfi m. Aprili a. 1900.

P. Wendland.

ADDENDA ET CORRIGENDA

p. 2, 4. 5 πρὸς τὴν ἐμηνεῖαν Cohn cum 1, 14. 2, 1 coniungit et 2, 5 post νόμον lacunam statuit, in qua necessaria esse dicta sit ἐμηνεία.

- 2, 22 σοὶ περὶ fortasse ex lin. 18 huc delatum est.
3, 1 ἀπεραινοντο nunc conicio, v. Ind.
8, 5, 6 τοιοῦτο <τὸ> τοῦ βασιλέως πρόσταγμα coni. Cohn.
8, 21 adnot. corr. παρὰ τὸν πόλεμον.
9, 3 nunc ἀπονέμοντες δύολογον μένως conicio.
15, 16, 17 adnot. corr. σημεῖον.
16, 11 ss. 142, 17 ss. de Salomonis nominum tabula cf. Assemannum, Bibl. orientalis III 1 p. 322.
20, 11 ἔχοντας ἐκαστ<ον ἄλλ>ον (vel *ιδίον*) γένους τὴν χρόαν e. gr. conicio, cf. p. 29, 12 ἀπανγάζοντες ἐκαστος ἀνεξήγητον τῆς *Ιδιότητος* τὴν φυσικὴν χρόαν.
23, 10 v. p. 186 adnot.
26, 18 adnot. ἀνέκλειπτος corr.
28, 6 δόλοντοῦσιν coni. Cohn.
28, 8 aut ὅντος aut lin. 9 ἐκαστον scrib. ἔλκοντος falso conieci, v. p. 224 b.
28, 16 *οἱ* ante *διαγαπανόμενοι* cum codd. add.
32, 18 adnot. cf. Ind.
37 adnot. alt. corr. 1 pro 11.
39, 11 fort. ἀνόητον cum Eus. scrib.
41, 14 πάντα pro ταῦτα cum codd. serib.
45, 16 nunc εὐλογίας (rectae rationis) conicio.
46, 17 λαβόντες] praestat fort. λαβόν τινες.
47, 19 μηθὲν corr., item 66, 18.
53, 14 nunc προστάξεων conicio.
58, 17 ἀν <ἄπαν>τα nunc conicio.
60, 12 ὁ δέον iam Schmidtius coniecit.
70, 2 κοινῶς] an καθὼς?
76, 14 corr. ἡρώτα.
p. 87: Iosephi latini codicem S. Marcianum (M) in libris contra Apionem Boysen a Laur. (L) pendere affirmat; quod in Antiquitatum libros cadere non videtur. earum duo eodem

Berolini exstant. contuli codicem 263 saec. XI fere cum M concinatem, inspexi codicem 226 saec. XII, qui ipse quoque codici M quam L cognatior est.

89 adnot. 3 Mosquensi addo numerum 317 Vladimiri, v. eius Catalogum p. 445.

137: etiam hic nominandus erat Mar Salomo, v. p. 88. 89.

149, 16 adnot. addo Athoum 3620 saec. XI [Athanasii] de interpretibus caput continentem (v. Lambros, Catal. vol. I p. 328) et Hierosolymitanos apud Papadopoulos Kerameus, Ἱεροσολυμιτανὴ βιβλιοθήκη vol. III p. 2. IV p. 2. propediem Karo et Lietzmann in Indice Catenarum Catalogi tractatum de interpretibus codices enumerabunt.

155, 13 de Iosephi christiani codicibus cf. Papadopoulos Kerameus l. c. vol. I p. 132. III p. 3.

158, 17 de Nicetae catena cf. Papadopoulos Kerameus l. c. II p. 362.

quae p. XX de Bononiensi dixi, confirmata sunt collatione maioris excerptorum partis, quam Leopoldus Cohn mense Aprili Bononiae morans fecit.

ARISTEAE
AD PHILOCRATEM EPISTVLA
CVM CETERIS DE ORIGINE VERSIONIS
LXX INTERPRETVM TESTIMONIIS.

INDEX SIGLORVM

M = Monacensis 9.

L = Laurentianus 44 ex eis qui postea accesserunt.

B = Barberinus IV 56.

V = Venetus 534.

P = Vaticano-Palatinus 203.

A = Vaticanus 383.

C = Vaticanus 747.

Eus. = Eusebius, cuius codices notantur:

i = Venetus 341.

b = Parisinus 465.

g = Laurentianus VI 9.

Ios. = Iosephus.

v = Schardii et Schmidtii communis lectio.

ΑΡΙΣΤΕΑΣ ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ.

Ἄξιολόγου διηγήσεως, ὡς Φιλόκρατες, περὶ τῆς γε- 1
νηθείσης ἡμῖν ἐντυχίας πρὸς Ἐλεάζαρον τὸν τῶν Ἰου-
δαίων ἀρχιερέα συνεσταμένης, διὰ τὸ σὲ περὶ πολλοῦ
πεποιῆσθαι παρ' ἔκαστα ὑπομιμήσκειν συνακοῦσαι,
5 περὶ ὧν ἀπεστάλημεν καὶ διὰ τί, πεπειραματισμῶν
ἐκθέσθαι σοι, κατειληφώς ἥντις φιλομαθὴ διάθεσιν·
ὅπερ μέγιστον ἐστιν ἀνθρώπῳ, προσμανθάνειν ἀεὶ τι 2
καὶ προσλαμβάνειν ἵτοι κατὰ τὰς ἴστορίας ἥ καὶ κατ'
αὐτὸν τὸ πρᾶγμα πεπειραμένῳ. οὕτω γὰρ κατασκευά-
10 ζεται ψυχῆς καθαρὰ διάθεσις· ἀναλαβοῦσα τὰ κάλλιστα
καὶ πρὸς τὸ πάντων κυριώτατον νενευκυῖα τὴν εὐσέ-
βειαν ἀπλανεῖ κεχρημένη κανόνι διοικεῖ.

Τὴν προαιρέσιν ἔχοντες ἡμεῖς πρὸς τὸ περιέργως 3
τὰ θεῖα κατανοεῖν ἔαντούς ἐπεδόκαμεν εἰς *(τὴν πρὸς)*

3 συνισταμένης L || 4 ὑπομιμήσκειν Diels (*„quod omni occa-*
sione admonebas tua multum interesse compere...“): ὑπο-
μιμήσκων codd., ὑπομιμήσκοντα coni. Mend. || 5 ὃν] οὗ A ||
6. 7 κατειληφώς — ἀνθρώπῳ om. M || 8. 9 κατ' αὐτὸν τὸ L: κατὰ
ταντὸν τὸ ceteri || 9 πεπειραμένω ε corr. M, v: πεπειραμένων
ceteri || 10 διάθεσις καθαρά transpon. A | *(ἥτις)* ἀναλα-
βοῦσα vel ἀναλαβοῦσά τε coni. Mend., *(έὰν)* ἀναλαβοῦσα et δι-
οικῇ conicio || 11 κυριώτερον A || 13 τὴν *(οὖν τοιαύτην)*
coni. Diels | περιέργως πρὸς τὸ transp. Kuiper, sed recte Wil.
τὴν προαιρέσιν non cum codd. ad διοικεῖ, sed ad ἔχοντες ret-
tulit || 14 προεδόκαμεν L | τὴν πρὸς add. Wil.

τὸν προειρημένου ἄνδρα πρεσβείαν, καλοκάγαθία καὶ δόξη προτετιμημένου ὑπό τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων καὶ κατακεντημένου μεγίστην ὀφέλειαν τοῖς σὺν ἑαυτῷ καὶ τοῖς κατὰ τὸν ἄλλους τόπους πολίταις πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ θείου νόμου διὰ τὸ γεγονόθι παρ' ⁵

⁴ αὐτοῖς ἐν διφθέραις Ἐβραϊκοῖς γράμμασιν· ἦν δὴ καὶ ἐποιησάμεθα ἡμεῖς σπουδῇ. *** λαβόντες καὶ οὖν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν μετοικισθέντων εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἰουδαίας ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως πρώτως κεκτημένου τὴν τε πόλιν καὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον παρειληφότος, ἕξιδιν ἔστι καὶ ταῦτα δοι δη-¹⁰ λῶσαι. πέπεισμαι γάρ σε μᾶλλον ἔχοντα πρόσκλισιν πρὸς τὴν σεμνότητα καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων διάθεσιν τῶν κατὰ τὴν σεμνὴν νομοθεσίαν διεξαγόντων περὶ ὧν προαιρούμεθα δηλοῦν ἀσμένως ἀκούσεσθαι, προσ-¹⁵ φάτως παραγενημένου ἐκ τῆς νήσου πρὸς ἡμᾶς καὶ βουλόμενον συνακούειν δοι πρὸς ἐπισκευὴν ψυχῆς ⁶ ὑπάρχει. καὶ πρότερον δὲ διεπεμψάμην δοι περὶ ὧν ἐνόμιζον ἀξιομνημονεύτων εἶναι τὴν ἀναγοραφήν, ἦν μετελάβομεν παρὰ τῶν κατὰ τὴν [λογιωτάτην] Αἴγυπτον ²⁰ λογιωτάτων ἀρχιερέων περὶ τοῦ γένους τῶν Ἰουδαίων.

⁷ φιλομαθῶς γάρ ἔχοντι [δοι περὶ] τῶν δυναμένων ὀφε-

² τετιμημένον L (Cohn) || 3 κατακεντημένον LA: κατακεντημένον V, κατεκτημένον PC, κατεκτημένον M || 6 αὐτοῦ L (an αὐτῷ?) || 6. 7 δὲ et σπουδὴν Kuiper (Mend.), sed ἦν ad πρεσβείαν spectat || 7 lacunam statuit Diels, ἀ δὲ διελέχθημεν e. gr. suppleo (cf. lin. 11 καὶ ταῦτα et Ind. s. v. οὗτος) || 10 τὰ om. L || 12 πρόσκλισιν e corr. C: πρόσκλησιν ceteri || 15 δηλοῦν ἀσμένως Schmidt: δηλοῦντες μὲν ὡς σὲ (ῶστε M Schard) codd. || 17 ἐπανούειν M || 18 διεπεμψάμεθα περὶ V || 20 λογιωτάτην secl. Wil. || 21 περὶ] παρὰ M || 22 δοι secl. Kuiper, περὶ Diels, μοι coni. Schmidt

8 cf. ad p. 4, 14—19 || 22 cf. Iesum Sirach, Prologum.

λῆσαι διάνοιαν δέον ἐστὶ μεταδιδόναι μάλιστα μὲν πᾶσι τοῖς δμοίοις, πολλῷ δὲ μᾶλλον σοὶ γνησίαν ἔχοντι τὴν αὔρεσιν, οὐ μόνον κατὰ τὸ συγγενὲς ἀδελφῷ καθεστῶτι, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῇ πρὸς τὸ καλὸν δομῇ 5 τὸν αὐτὸν ὄντα ἡμῖν. χρυσοῦ γὰρ χάρις ἡ κατασκευή 8 τις ἄλλη τῶν τετιμημένων παρὰ τοῖς κενοδόξοις ὁφέλειαν οὐκ ἔχει τὴν αὐτήν, ὅσον ἡ παιδείας ἀγωγὴ καὶ ἡ περὶ τούτων φροντίς. ἵνα δὲ μὴ περὶ τῶν προλεγομένων μηκύνουντες ἀδόλεσχόν τι ποιῶμεν, ἐπὶ τὸ 10 συνεχὲς τῆς διηγήσεως ἐπανηγέζομεν.

Κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς τοῦ βασιλέως βιβλιοθήκης 9 Δημήτριος δὲ Φαληρεὺς ἔχοματισθη πολλὰ διάφορα πρὸς τὸ συναγαγεῖν, εἰ δυνατόν, ἀπαντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην βιβλία, καὶ ποιούμενος ἀγορασμοὺς καὶ 15 μεταγραφὰς ἐπὶ τέλος ἥγαγεν, ὅσον ἐφ' ἔαντφ, τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν. παρόντων οὖν ἡμῶν ἐρωτη- 10 θείς, πόσαι τινὲς μυριάδες τυγχάνουσι βιβλίων, εἶπεν ὑπὲρ τὰς εἴκοσι, βασιλεῦ σπουδάσω δὲν ὀλίγῳ χρόνῳ πρὸς τὸ πληρωθῆναι πεντήκοντα μυριάδας τὰ λοιπά. 20 προσήγγελται δέ μοι καὶ τὰ τῶν Ἰουδαίων νόμιμα μεταγραφῆς ἀξια καὶ τῆς παρὰ σοὶ βιβλιοθήκης εἶναι.¹

1 ἐστὶ om. M | διδόναι M | μάλιστα] μᾶλλον V || 2 γνησίως V || 4 τὸν τρόπον hic posuit Kuijper: post καθεστῶτι tradunt codd. || 7 ὅσην coni. Schmidt, sed cf. § 72 | παιδεία αὐτὴ καὶ V | διαγωγὴ P || 9 ποιούμεν M || 10 ἐπανηγέζωμεν A || 12 διάφορα om. Eus. codd. bg || 13 εἰ δυνατόν om. Eus. || 16 οὖν Eus.: γὰρ M, om ceteri || 17 βιβλίων τυγχάνονταν bg | εἶπεν om. i || 18 σπουδάσω Eus.: πληρώσω codd. || 20 προσήγγελται Eus. (cf. Ios.): προσαγγέλλεται codd. | τὰ Eus.: om. codd. || 21 καὶ om. bg

11 — 4, 9 κατασταθεὶς — λάβῃ Eus. Praep. ev. VIII 2, 1—4. pergit p. 10, 11.

11 'τι τὸ κωλῦον οὖν', εἶπεν, 'ἔστι σε τοῦτο ποιῆσαι; πάντα γὰρ ὑποτέτακται σοι τὰ πρὸς τὴν χρείαν.' ὁ δὲ Αημήτριος εἶπεν· 'ἔρμηνείας προσδεῖται· χαρακτῆροι γὰρ ίδίοις κατὰ τὴν Ἰουδαίων χρῶνται, καθάπερ Αἴγυπτοι τῇ τῶν γραμμάτων θέσει, καθὸς καὶ φωνὴν ⁵ ίδίαν ἔχοντες· ὑπολαμβάνονται Συριακῇ χρῆσθαι, τὸ δ' οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔτερος τρόπος.' μεταλαβὼν δὲ ἐκαστα δὲ βασιλεὺς εἶπε γραφῆναι πρὸς τὸν ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων, ὅπως τὰ προειρημένα τελείωσιν λάβῃ.

12 Νομίσας δὲ ἐγὼ καὶ δὸν εἶναι περὶ ὃν πολλάκις ¹⁰ ἡξιώκειν Σωσίβιόν τε τὸν Ταραντῖνον καὶ Ἀνδρέαν τοὺς ἀρχιστωματοφύλακας περὶ τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν μετηγμένων ἐκ τῆς Ἰουδαίας ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως — ἐκεῖνος γὰρ ἐπελθὼν τὰ κατὰ κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην ἀπαντα συγχρώμενος εὐημερίᾳ μετὰ ἀν-¹⁵ δρείας τοὺς μὲν μετφύκειν οὓς δὲ ἥχμαλώτιζε, φόβῳ πάντα ὑποχείρια ποιούμενος. ἐν δοσῷ καὶ πρὸς δέκα μυριάδας ἐκ τῆς τῶν Ἰουδαίων χώρας εἰς Αἴγυπτον μετήγαγεν· ἀφ' ὃν ὠσεὶ τρεῖς μυριάδας καθοπλίσας

1 εἶπεν ἔστιν i, ἔστιν εἶπεν bg | εἶπεν αὐτὸς τοῦτο V ||
 2 ἀποτέτακται Eus. || 3 δεῖται M || 4 Ἰουδαίων Schard Eus.
 (ex Ἰουδαίων corr. b), fort. recte, cf. § 83 | <καὶ> καθάπερ
 coni. Diels, θέσιν de scriptura Iudeorum et Aegyptiorum si-
 nistrorum currente intellegens || 4—6 Αἴγυπτοι. ὑπολαμβά-
 νονται <μὲν> Συριακῇ χρῆσθαι τῇ τῶν γραμμάτων θέσει, τὸ δ'
 οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἔτερος τρόπος, καθὸς καὶ φωνὴν ίδίαν ἔχοντες
 e. gr. coni. Mend., vix recte || 5 καθὼς Paris. 950 || 6 post
 ὑπολαμβάνονται add. δὲ Eus., μὲν Mend., γε τῇ vel μὲν γάρ τῇ
 addiderim | Συριακαῖς b || 9 λάβοι g, λαβωσι M || 11 ἡξιώσα
 συνεχῶς τὸν περὶ τὸν V || 13 ἐν] ἀπὸ L || 16 τὸν Schard ||
 17 ἀπαντα M

14—19 (cf. § 22. 35) significat alteram expeditionem Ptolemaei Soteris a. 312 factum. de qua Hecataeus Abderita apud Ios. Contra Apionem I § 186 N. 194 et Diod. XIX 93, 7.

ἀνδρῶν ἐκλευτῶν εἰς τὴν χώραν κατόκισεν ἐν τοῖς φρουρίοις (ἥδη μὲν καὶ πρότερον ἵκανῶν εἰσεληλυθότων σὺν τῷ Πέρσῃ καὶ πρὸ τούτων ἐτέρων συμμαχιῶν ἔξαπεσταλμένων πρὸς τὸν τῶν Αἴθιοπων βασιλέα⁵ μάχεσθαι σὺν Ψαμμιτίχῳ· ἀλλ’ οὐ τοσοῦτοι τῷ πλήθει παρεγενήθησαν ὅσους Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Λάγου μετήγαγε). καθὼς δὲ προείπομεν, ἐπιλέξας τοὺς ἄριστους ταῖς ἡλικίαις καὶ φύμη διαφέροντας καθώπλισε,¹⁴ τὸ δὲ λοιπὸν χύμα πρεσβυτέρων καὶ νεωτέρων ἔτι δὲ 10 γυναικῶν εἶσεν εἰς τὴν οἰκετείαν, οὐχ οὕτως τῇ προαιρέσει κατὰ ψυχὴν ἔχων ὡς καταρρατούμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν δι’ ἃς ἐπεποίηντο χρείας ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν —. ἡμεῖς δὲ ἐπει τίνα παρεύρεσιν εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἀπελάβομεν, καθὼς προδεδήλωται,¹⁵ 15 τοιούτοις ἔχοντά μεθα λόγοις πρὸς τὸν βασιλέα· ‘μή— ποτε ἄλογον ἦ ἐλέγχεσθαι ὑπ’ αὐτῶν τῶν πραγμάτων,¹⁶ ὡς βασιλεῦ· τῆς γὰρ νομοθεσίας κειμένης πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις, ἣν ἡμεῖς οὐ μόνον μεταγράψαι ἐπινοοῦμεν ἀλλὰ καὶ διερμηνεῦσαι, τίνα λόγον ἔξομεν πρὸς ἀπόστολὴν ἐν οἰκετείαις ὑπαρχόντων ἐν τῇ σῇ βασιλείᾳ¹⁷ πληθῶν ἵκανῶν; ἀλλὰ τελείᾳ καὶ πλουσίᾳ ψυχῇ ἀπό-

1 ἐκλεγμένων L | κατέλειπεν V || 2 μὲν] μὲν οὖν P
 3 σὸν om. L in fine versus | συμμάχων Wil. || 4 Ἀλγυπτίων L ||
 5 Ψαμμιτίχῳ PAC, e corr. L | τῷ πλήθει om. L || 9 alt. δὲ
 δὲ καὶ A | 10 οἰκετίαν MLPAC | τὴν προαιρεσιν conicio
 (cf. § 3) || 13 ἐπί Μ'VP || 14 ἐλάβομεν conicio, v. Ind. ||
 20 οἰκετίας MLPC || 21 post ἵκανῶν fort. add. Ἰουδαίων (cf.
 Ios.) | ἀπόλυσον propter hiatum post ἀλλὰ vel post ταλαιπωρίας transp. Mend., ψυχῇ <χρώμενος> coni. Cohn

1. 2 (cf. § 36) De Iudeorum coloniis et castellorum custodia v. Ios. Ant. XII § 7—9. C. Apion. II 44 (43 Hecataeus laudatur). Susemihl, *Gesch. d. griech. Litt. in der Alexandrinerzeit* II 602. 603. || 2. 3 (cf. § 35) fort. non intellexit Hecataei verba apud Ios. C. Apion. I § 194. || 4. 5 cf. Diod. I 67.

λυσον τοὺς συνεχομένους ἐν ταλαιπωρίαις, κατευθύνοντός σου τὴν βασιλείαν τοῦ τεθεικότος αὐτοῖς θεοῦ
 16 τὸν νόμον, καθὼς περιείργασμαι· τὸν γὰρ πάντων ἐπόπτην καὶ κτίστην θεὸν οὗτοι σέβονται, δὲν καὶ πάντες, ἡμεῖς δέ, βασιλεῦ, προσονομάζοντες ἐτέρως Ζῆνα 5 καὶ Δία· οὕτω δ' οὐκ ἀνοικείωσι οἱ πρῶτοι διεσήμανται, δι' δὲν ξφοποιοῦνται τὰ πάντα καὶ γίνεται, τοῦτον ἀπάντων ἡγεῖσθαι τε καὶ κυριεύειν. ὑπερηρωὰς δὲ σύμπαντας ἀνθρώπους τῇ λαμπρότητι τῆς ψυχῆς ἀπό-
 17 λυσιν ποίησαι τῶν ἐνεχομένων ταῖς οἰκετείαις.² οὐδὲ 10 πολὺν χρόνον ἐπισχῶν, καὶ ἡμῶν κατὰ ψυχὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐχομένων τὴν διάνοιαν αὐτοῦ κατασκευάσαι πρὸς τὸ τοὺς ἄπαντας ἀπολυθῆναι — κτίσμα γὰρ δὲν θεοῦ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ μεταλλοιοῦνται καὶ τρέπεται πάλιν ὑπ' αὐτοῦ. διὸ πολλαχῶς καὶ ποικίλως 15 ἐπειαλούμην τὸν κυριεύοντα πατὰ καρδίαν, ἵνα συν-
 18 αναγκασθῆ καθὼς ἡξίουν ἐπιτελέσαι· μεγάλην γὰρ εἶχον ἐλπίδα περὶ σωτηρίας ἀνθρώπων προτιθέμενος λόγουν, διτι τὴν ἐπιτέλειαν δὲν θεὸς ποιήσει τῶν ἀξιούμένων· δὲν γὰρ πρὸς δικαιοσύνην καὶ καλῶν ἔργων 20

2 σου] σοι L(M^{1?}), σε M² | τὴν βασιλείαν om. M || 3 νό-
 μον. καθὼς γὰρ περιείργασμαι, τὸν transp. Kuiper, sed v. Ios. ||
 5 δὲ secl. Kuiper | ὁ βασιλεῦ L, μάλιστα v | ἐτέρως] ἐτύμως
 Ios. (probat Mend.), sed id fort. ex lin. 6 sumpsit | Ζῆνα καὶ
 Δία. οὕτω Schmidt (Ζῆνα etiam Ios.): ζῆν· ἂ (ζῆν//α, 1 litt.
 erasa M) καὶ διὰ τοῦτο codd. || 6 δ' om. L || 10 οἰκετίαις
 MLPAC | οὐδὲ] δὲ conicio (cf. p. 7, 3) || 15 πολλαῖς καὶ
 ποικίλαις M || 17 γὰρ om. L || 18 <τῶν> ἀνθρώπων Mend.,
 sed v. § 292 || 20 ἐλεημοσύνην V

5—7 cf. Orphica fr. 164 Ab., Diod. I 12, 2, Cornuti cap. 2
 et quae collegit Mendelsohn p. 23. Aristobulus apud Eus.
 Praep. XIII 12, 7: καθὼς δὲ δεῖ σεσημάγκαμεν περιμαροῦντες
 τὸν διὰ τῶν ποιημάτων Δία καὶ Ζῆνα· τὸ γὰρ τῆς διανοίας
 αὐτῶν ἐπὶ θεὸν ἀναπέμπεται.

ἐπιμέλειαν ἐν δσιότητι νομίζουσιν ἄνθρωποι ποιεῖν,
κατευθύνει τὰς πράξεις καὶ τὰς ἐπιβολὰς ὁ κυριεύων
ἀπέντων θεός —, δὸς δὲ διανοιώφας καὶ προσβλέψας
ἴλαιρῷ τῷ προσώπῳ· ‘πόσας ὑπολαμβάνεις μυριάδας 19
ἔσεσθαι;’ ἔφη. παρεστὼς δὲ Ἀνδρέας ἀπεφήνατο·
‘βραχεῖ πλεῖον μυριάδων δέκα.’ ὃ δέ· ‘μικρόν γε’,
εἶπεν, “Ἄριστέας ἡμᾶς ἀξιοῖ πρᾶγμα.” Σωσίβιος δὲ
καὶ τῶν παρόντων τινὲς τοῦτ’ εἶπον· ‘καὶ γὰρ ἄξιόν
ἔστι τῆς σῆς μεγαλοψυχίας, δπως χαριστήριον ἀναθῆ
10 τῷ μεγίστῳ θεῷ τὴν τούτων ἀπόλυσιν· μεγίστως γὰρ
τετιμημένος ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος τὰ πάντα καὶ δεδοξα-
σμένος ὑπὲρ τοὺς προγόνους, εἰ καὶ μέγιστα ποιήσεις
χαριστήρια, καθῆκόν ἔστι δοι.’ διαχυθεὶς δὲ εὗ μάλα 20
τοῖς δψωνίοις εἶπε προσθεῖναι καὶ σώματος ἐκάστου
15 κομίζεσθαι δραχμὰς εἶκοσι καὶ περὶ τούτων ἐκθεῖναι
πρόσταγμα, τὰς δὲ ἀπογραφὰς ποιεῖσθαι παρ’ αὐτά,
μεγαλείως χρησάμενος τῇ προθυμίᾳ, τοῦ θεοῦ τὴν
πᾶσαν ἐπιτελέσαντος ἡμῶν προαιρέσιν καὶ συναναγκά-
σαντος αὐτὸν ἀπολυτρῶσαι μὴ μόνον τοὺς συνεληλυ-
20 θότας τῷ στρατοπέδῳ τοῦ πατρὸς ἀλλὰ καὶ εἰ τινες
προηῆσαν ἢ μετὰ ταῦτα παρεισήχθησαν εἰς τὴν βασι-
λείαν * * * ὑπὲρ τὰ τετρακόσια τάλαντα τὴν δόσιν

1 ἐπιτέλειαν conicio, cf. § 272 || 2 ἐπιβολὰς L || 3 ἀνα-
κύψας V (coni. Schmidt) || 4. 5 ἔσεσθαι μυριάδας prius M (qui-
bus obstat etiam Ios.) || 6 βραχὺ A | ἔνδεια Ios. || 7 ἄξιῶ
V || 8 τοῦτ’] τότ’ („tum“) vertit Garbitz || 9 ἀναθῆς conicio,
nam μεγαλοψυχία vix subiectum est || 15 ἐπατὸν εἶκοσι Ios. ||
21 παρήχθησαν M || 22 κατπερ supplet Mend., ὑπὲρ <γοῦν>
coni. Schmidt, maiorem lacunam statuo, in qua aulici dice-
bant, si ceteri quoque praeter Ptolemaei captivos liberarentur,
summam 330 fere talentorum (quae duplicatur p. 10, 5), quae
numero 100000 hominum responderet, non sufficere, immo
plus 400 talentis opus esse (cf. adnot. ad versionem meam) |
τριακόσια L

- 21 ἀπέφαινον εἶναι. καὶ τοῦ προστάγματος δὲ τὸ ἀντί-
γραφον οὐκ ἄχρηστον οἶομαι κατανεχωρίσθαι· πολλῷ
γὰρ ἡ μεγαλομέρεια φανερωτέρᾳ καὶ εὑδηλος ἔσται
τοῦ βασιλέως, τοῦ θεοῦ κατισχύοντος αὐτὸν εἰς τὸ
σωτηρίαν γενέσθαι πλήθεσιν ἵκανοῖς· ἦν δὲ τοιοῦτο· 5
- 22 Ὁ τοῦ βασιλέως προστάξαντος, ὅσοι τῶν συνεστρα-
τευμένων τῷ πατρὶ ἡμῶν εἰς τὸν κατὰ Συρίαν καὶ
Φοινίκην τόπους ἐπελθόντες τὴν τῶν Ἰουδαίων χώραν
ἐγκρατεῖς ἐγένοντο σωμάτων Ἰουδαϊκῶν καὶ ταῦτα δια-
πεκομίκασιν εἴς τε τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἥκαὶ πεπρά- 10
κασιν ἑτέροις, δομοίως δὲ καὶ εἴ τινες προηῆσαν ἥκαὶ μετὰ
ταῦτα εἰσιν εἰσηγμένοι τῶν τοιούτων, ἀπολύειν παρα-
χρῆμα τὸν εἷχοντας, κομιζομένους αὐτίκα ἐκάστου σώ-
ματος δραχμὰς εἶκοσι, τὸν μὲν στρατιώτας τῇ τῶν
δψωνίων δόσει, τὸν δὲ λοιπὸν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς 15
- 23 τραπέζης. νομίζομεν γὰρ καὶ παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς
ἡμῶν βούλησιν καὶ παρὰ τὸ καλῶς ἔχον ἥχμαλωτεῦ-
σθαι τούτους, διὰ δὲ τὴν στρατιώτικὴν προπέτειαν τὴν
τε χώραν αὐτῶν κατεφθάρθαι καὶ τὴν τῶν Ἰουδαίων
μεταγωγὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον γεγονέναι. ἵκανη γὰρ 20
ἥν ἡ παρὰ τὸ πεδίον γεγονυῖα ἐκ τῶν στρατιωτῶν

1 ἀποφαίνον M || 2 κατανεχωρίσθαι VP: κατανεχώρισται
ceteri (probat Mend.) || 3 μεγαλομέρεια Schmidt: μεγαλομοιός
codd. || 5 τοιοῦτον M || 6 verba τοῦ βασιλέως προστάξαντος
ad decretum rettuli (cf. § 29) | προτάξαντος M | στρατευο-
μένων V || 8 τῇ et χώρᾳ M || 9. 10 ἐγκρατεῖς — χώραν om.
L || 10 τε om. V || 13 κομιζομένου L || 14 τὸν εἷχοντας
ante δραχμὰς add. M | δραχμὰς L | ἐκατὸν εἶκοσι Ios.
an <ἄμα> vel <ἐν> τῇ? cf. Ios. | post τὸν add. ἔχοντας L ||
19 τῶν om. L || 21 παρὰ πόδα (πόδας Wil.) Schmidt (sed op-
ponitur praeda in terra facta et vis hominibus illata), παρὰ
πόλεμον Naber apud Kuiperum, qui ipse ex Iosephi ineptiis
frustra verum elicere studet. in campo i. e. pugnae loco in-
tellegit Mend.

ώφελεια· διὸ παντελῶς ἀνεπιεικῆς ἔστι καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων καταδυναστεία. πᾶσιν οὖν ἀνθρώποις τὸ δί- 24
καιον ἀπονέμειν ὁμολογούμενοι, πολλῷ δὲ μᾶλλον τοῖς
ἀλόγως καταδυναστευομένοις, καὶ κατὰ πᾶν ἐκηγοῦντες
5 τὸ καλῶς ἔχον πρός τε τὸ δίκαιον καὶ τὴν κατὰ πάντων
εὐσέβειαν προστετάχαμεν ὅσα τῶν Ἰουδαϊκῶν ἔστι
σωμάτων ἐν οἰκετείαις παντὶ καὶ καθ' ὄντινοῦν τρόπον
ἐν τῇ βασιλείᾳ, κομιζομένους τοὺς ἔχοντας τὸ προκείμενον
κεφάλαιον ἀπολύειν καὶ μηδένα κακοσχόλως περὶ 25
10 τούτων μηδὲν οἰκονομεῖν, τὰς δ' ἀπογραφὰς ἐν ἡμέραις
τρισίν, ἀφ' ἣς ἡμέρας ἔκκειται τὸ πρόσταγμα, ποιεῖσθαι
πρὸς τοὺς καθεσταμένους περὶ τούτων, καταδεικνύντας
15 εὐθὺν καὶ τὰ σώματα. διειλήφαμεν γὰρ
καὶ ἡμῖν συμφέρειν καὶ τοῖς πράγμασι τοῦτ' ἐπιτελεῖσθηναι. τὸν δὲ βουλόμενον προσαγγέλλειν περὶ τῶν
ἀπειθησάντων, ἐφ' ὃ τοῦ φανέντος ἐνόχου τὴν κυρείαν
ἔξειν, τὰ δὲ ὑπάρχοντα τῶν τοιούτων εἰς τὸ βασιλικὸν
ἀναληφθῆσεται.²

Εἰσδοθέντος δὲ τοῦ προστάγματος, ὅπως ἐπικαγγω- 26
20 σθῇ τῷ βασιλεῖ, τὰ ἄλλα πάντ' ἔχοντος πλὴν τοῦ ‘καὶ
εἴ τινες προηῆσαν ἢ καὶ μετὰ ταῦτα εἰσιν εἰσηγμένοι
τῶν τοιούτων’, αὐτὸς τοῦτο ὁ βασιλεὺς προσέθηκε

3 ὁμολογούμενοι v: ὁμολογούμένοις M (quod prius ante ἀπονέμειν pos.) et prius L, ut vid.; ὁμολογούμένως ceteri || 5. 6 πάντα L¹ || 6. 7 ἔστιν τῶν σωμάτων VP || 7 οἰκετείαις L,
οἰκετείαις ceteri | πάντα V, πάντη coni. Wil. | καὶ v: μὴ
codd. | ὄντιναοῦn MLA || 9 κεφάλαιον om. M || 12 καθε-
σταμένοις Schmidt: κατεσταμένοις MLAC, κατεσταλμένοις VP ||
14 prius καὶ om. M || 16 ἐφ' ὃ Mend.: ἐφη codd. (ἐφην P)
κυρείαν M || 18 ἀναλημφθῆσεται v (et prius M), ἀναλημφθῆ-
σεται P || 19 δὲ M Schard.: om. ceteri || 20 καὶ τὰ μὲν ἄλλα
Ios. || <ὅμοιως δὲ> καὶ Schmidt (probat Mend.) || 20. 21 καὶ εἰ
MLVC: εἰ καὶ PA || 21 εἰσιν εἰσηγμένοι M Schard.: εἰσηγμένοι
εἰσι ceteri (sed cf. § 22) || 22 αὐτὸς Ios.: αὐτὸς codd.

μεγαλομερείᾳ καὶ μεγαλοψυχίᾳ χρησάμενος, ἐκέλευσέ
τε τὴν τῶν διαφόρων δόσιν ἀθρόαν οὖσαν ἀπομερίσαι
τοῖς ὑπηρέταις τῶν ταγμάτων καὶ βασιλικοῖς τραπέζε-
27 ταις. οὕτω δοχθὲν ἐκεκύρωτο ἐν ἡμέραις ἐπτά. πλεῖον
δὲ ταλάντων ἔξακοσίων ἔξηκοντα ἡ δόσις ἐγερόντει⁵
πολλὰ γὰρ καὶ τῶν ἐπιμαστιδίων τέκνων σὺν ταῖς
μητράσιν ἤλευθεροῦντο. προσανενεχθέντος δέ, εἰ καὶ
περὶ τούτων εἰκοσαδραχιά δοθήσεται, καὶ τοῦτ' ἐκέ-
λευσεν δι βασιλεὺς ποιεῖν, διοσχερῶς περὶ τοῦ δόξαντος
ἄπαντ' ἐπιτελῶν.

28 Ως δὲ κατεπράχθη ταῦτα, τὸν Δημήτριον ἐκέλευσεν
εἰσδοῦναι περὶ τῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων ἀντιγραφῆς
— πάντα γὰρ διὰ προσταγμάτων καὶ μεγάλης ἀσφαλείας
τοῖς βασιλεῦσι τούτοις διφεύτο, καὶ οὐδὲν ἀπερριμ-
μένως οὐδ' εἰκῇ· διόπερ καὶ τὰ τῆς εἰσδόσεως καὶ τὰ¹⁵
τῶν ἐπιστολῶν ἀντίγραφα κατακεχώρικα καὶ τὸ τῶν
ἀπεσταλμένων πλῆθος καὶ τὴν ἕκαστον κατασκευὴν διὰ
τὸ μεγαλομερείᾳ καὶ τέχνῃ διαφέρειν ἔκαστον αὐτῶν —
τῆς δὲ εἰσδόσεώς ἔστιν ἀντίγραφον τόδε·

1 μεγαλομοιρία codd. || 2 τὴν A (Ios.): om. ceteri ||
3 πραγμάτων Schard | καὶ τοῖς Ios. || 4 πλεῖστων ML
(sed M hab. accentum in ras.) || 5 ἔξακοσίων] τετρακοσίων
Ios. (probat Mend. p. 32, sed v. ad p. 7, 22) || 7 ἐλευθεροῦντο
L(M¹)VPC | δὲ M Schard: om. ceteri || 8 ἕκαστὸν εἴκοσι
δραχμαὶ Ios. || 11 τῷ Δημητρίῳ L || 12 ἐκδοῦναι Eus. cod. i
et Ios. plerique codd. | ἀναγραφῆς Eus. et Ios. || 13 καὶ
(μετὰ) conicio, cf. Ind. | ἀριθμεῖας Eus. (ἐπιμελεῖας Ios.), sed
v. § 45 || 14 διωκεῖτο M (accentum posuit M², olim erat in ω)
Schard i (cf. Ios.): διώκητο ceteri, διοικεῖται g (διωκεῖται b)
καὶ AP Eus.: om. ceteri || 15 τὰ] τὸ Eus. | ἐκδόσεως Li
18 μεγαλομοιρία codd. || 19 ἐκδόσεως i | ἀντίγραφον ἔστιν
οὗτος L

11 — 16, 10 Eus. l. c. VIII 2, 5 — 5, 5: καὶ μεθ' ἔτερα ἐπι-
λέγει: ὡς δὲ κατεπράχθη — ἔρρωσο. pergit § 310.

'Βασιλεῖ μεγάλῳ παρὰ Ἀημητῷον.

29

Προστάξαντός σου, βασιλεῦ, περὶ τῶν ἀπολιπόντων
εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς βιβλιοθήκης βιβλίων, ὅπως
ἐπισυναχθῇ καὶ τὰ διαπεπτωκότα τύχῃ τῆς προσηκού-
5 σης ἐπισκευῆς, πεποιημένος οὐ παρέργως τὴν ἐν τού-
τοις ἐπιμέλειαιν προσαναφέρω σοι. τὰ δὲ τοῦ νόμου 30
τῶν Ἰουδαίων βιβλία σὺν ἑτέροις διλγοις τισὶν ἀπο-
λείπει· τυγχάνει γὰρ Ἐβραῖοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ
λεγόμενα, ἀμελέστερον δὲ καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει σεσή-
10 μανται, καθὼς ὑπὸ τῶν εἰδότων προσαναφέρεται· προ-
νοιας γὰρ βασιλικῆς οὐ τέτευχε. δέον δ' ἐστὶ καὶ 31
ταῦθ' ὑπάρχειν παρὰ σοὶ διηκριβωμένα διὰ τὸ καὶ
φιλοσοφωτέραν εἶναι καὶ ἀκέραιον τὴν νομοθεσίαν
ταύτην ὡς ἀν οὖσαν θείαν. διὸ πόρρω γεγόνασιν οἵ τε
15 συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ καὶ τὸ τῶν ἴστορικῶν πλῆθος
τῆς ἐπιμνήσεως τῶν προειρημένων βιβλίων καὶ τῶν
κατ' αὐτὰ πεποιητευμένων [καὶ πολιτευομένων] ἀν-
δρῶν, διὰ τὸ ἀγνήν τυνα καὶ σεμνὴν εἶναι τὴν ἐν
αὐτοῖς θεωρίαν, ὡς φησιν Ἐκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης. ἐὰν 32
20 οὖν φαίνηται, βασιλεῦ, γραφῆσται πρὸς τὸν ἀρχιερέα
τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποστεῖλαι τὸν μάλιστα καλῶς
βεβιωκότας καὶ πρεσβυτέρους ὄντας ἄνδρας, ἐμπελόους

2 προστετατόχος bg | ἀπολιπόντων codd.: ἀπολειφθέντων
Eus., ἀπολειπόντων (ἴτι λειπόντων Ios.) Mend., sed v. Ind. ||
3 εἰς συμπλήρωσιν τῆς διὰ βιβλιοθήκης βιβλίων bg || 11 τε-
τύχηκε(ν) Eus. | ἔτι bi || 12 ταῦτ' L, prius M, VPC || 15 ἴστο-
ρικῶν b || 17 αὐτὰ v: αὐτὰς codd. ibg. vix licet scribere βίβλων,
v. Ind. | καὶ πολιτευομένων om. Eus. Ios. || 19 τούτοις Schard ||
19 — 12, 5 ὡς — παντός om. b || 19 φησιν om. i || 20 οὖν
om. g | φαίνηται Eus.: φανήται codd. (φανεῖται M²) ||
20. 21 τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀρχιερέα g || 22 ὄντας om. Eus.,
post ἄνδρας transp. Diels

τῶν κατὰ τὸν νόμον τὸν ἑαυτῶν, ἀφ' ἑκάστης φυλῆς
ἔξι, ὅπως τὸ σύμφωνον ἐκ τῶν πλειόνων ἔξετάσαιτες
καὶ λαβόντες τὸ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ἀριθμὸν ἀξέως
καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς σῆς προαιρέσεως θῶμεν
εὐσήμως. εὐτύχει διὰ παντός.⁵

33 Τῆς δὲ εἰσδόσεως ταύτης γενομένης ἐκέλευσεν δὲ
βασιλεὺς γραφῆναι πρὸς τὸν Ἐλεαζαρον περὶ τούτων,
σημάναντα καὶ τὴν γενομένην ἀπολύτρωσιν τῶν αἰχ-
μαλώτων. ἔδωκε δὲ καὶ εἰς κατασκευὴν κρατήρων τε
καὶ φιαλῶν καὶ τραπέζης καὶ σπουδείων χρυσίου μὲν 10
δλκῆς τάλαντα πεντήκοντα καὶ ἀργυρίου τάλαντα ἑβ-
δομήκοντα καὶ λίθων ἵκανόν τι πλῆθος — ἐκέλευσε
δὲ τοὺς φίσκοφύλακας τοῖς τεχνίταις ὃν ἀν προαι-
ρῶνται τὴν ἐκλογὴν διδόναι — καὶ νομίσματος εἰς
34 θυσίας καὶ τὰ ἄλλα πρὸς τάλαντα ἕκατόν. δηλώσομεν 15
δέ σοι περὶ τῆς κατασκευῆς, ὡς ἀν τὰ τῶν ἐπιστολῶν
ἀντίγραφα διέλθωμεν. ἦν δὲ ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ
τὸν τύπον ἔχουσα τοῦτον.

35 Ἐβασιλεὺς Πτολεμαῖος Ἐλεαζάρῳ ἀρχιερεῖ χαίρειν καὶ
έργωσθαι.

'Ἐπει τομβαίνει πλείονας τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν
ἡμετέραν χώραν κατωκίσθαι γενηθέντας ἀνασπάστους

1 alterum τὸν om. g | ἀφ' M²A Eus. Ios.: ἀφ' ceteri ||
6 εἰσόδον M, ἐκδόσεως i || 8 σημάναντας Eus. (δηλοῦντας Ios.) ||
γεναμένην V || 9 τε om. M || 10 σπουδείων ML Eus.: σπον-
δίων celeri et pars codd. Ios. || 11. 12 καὶ ἀργυρίου τάλαντα
ἑβδομήκοντα om. Ios. || 12 [ἵκανόν] καλόν i || 13 χερματο-
φύλακας Eus. | τοῖς om. i | ἀν om. L || 13. 14 προαιροῦν-
ται b || 14 νομίσματα L || 15 τὰ ἄλλα i, τὰλλα bg (cf. § 40,
τὰς λοιπὰς χρείας Ios.): ἄλλα codd. || 19 ἀρχιερεῖ Ἐλεαζάρῳ bg ||
21 ἐπει τομβαίνει text. M, L¹A Eus.: ἐπισυμβαίνει ceteri (in mg.
M) || 22 κατωκεῖσθαι bgi (κατωκεῖσθαι Schmidt, κατωκισμένων Ios.):
κατοικεῖσθαι codd. | γενηθέντας L | ἀνασπάστους LVP(M¹)i
(cf. Ios. C. Apion. I 194): ἀναρπάστους ACbg, ἀναστάτους M²

ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπὸ Περσῶν καθ' ὃν ἐπεκράτουν
 χρόνον, ἔτι δὲ καὶ συνεληλυθέναι τῷ πατρὶ ἡμῶν εἰς
 τὴν Αἴγυπτον αἰχμαλώτους — ἀφ' ὧν πλείους εἰς 36
 τὸ στρατιωτικὸν σύνταγμα κατεχώρισεν ἐπὶ μείζοις
 5 μισθοφορίαις, διοιώσεις δὲ καὶ τὸν προσόντας κρίνας
 πιστοὺς φρονύμια κτίσας ἀπέδωκεν αὐτοῖς, ὅπως τὸ τῶν
 Αἴγυπτίων ἔθνος φύβον μὴ ἔχῃ διὰ τούτων· καὶ ἡμεῖς
 δὲ παραλαβόντες τὴν βασιλείαν φιλανθρωπότερον ἀπαν-
 τῶμεν τοῖς πᾶσι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς σοὶς πολίταις —,
 10 ὑπὲρ δέκα μυριάδας αἰχμαλώτων ἡλευθερώκαμεν ἀπο- 37
 δόντες τοῖς κρατοῦσι τὴν κατ' ἀξίαν ἀργυρικὴν τιμὴν,
 διορθούμενοι καὶ εἴ τι κακῶς ἐπράχθη διὰ τὰς τῶν
 δχλων δρμάς, διειληφότες εὑσεβῶς τοῦτο πρᾶξαι καὶ
 τῷ μεγίστῳ θεῷ χαριστικὸν ἀνατιθέντες, ὃς ἡμῖν τὴν
 15 βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ καὶ δόξῃ τῇ κρατίστῃ παρ' ὅλην
 τὴν οἰκουμένην διατετήρηκεν· εἰς τε τὸ στράτευμα
 τοὺς ἀκμαιοτάτους ταῖς ἡλικίαις τετάχαμεν, τὸν δὲ
 δυναμένους καὶ περὶ ἡμᾶς εἶναι, τῆς περὶ τὴν αὐλὴν
 πίστεως ἀξίους, ἐπὶ χρειῶν καθεστάκαμεν. βουλομένων 38
 20 δ' ἡμῶν καὶ τούτοις χαρίζεσθαι καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ
 τὴν οἰκουμένην Ἰουδαίοις καὶ τοῖς μετέπειτα, προηγή-
 μεθα τὸν νόμον ὑμῶν μεθερμηνευθῆναι γράμμασιν
 'Ελληνικοῖς ἐκ τῶν παρ' ὑμῖν λεγομένων 'Ἐβραϊκῶν

2 συνεισεληλυθέναι Pi || 3 post δν add. καὶ Eus. || 5 παρ-
 ὄντας VPAC || 7 μὴ om. Eus. Ios., fort. recte; per Iudeos
 Aegyptios coercere volebat | ἔχει VP || 10 ὃν ante ἐπὲρ add.
 Schard. || 13 πράσσειν Eus. || 14 χαριστήριον bene Schmidt
 (cf. § 19) || 15 τῇ Eus.: om. codd. || 17 τῇ ἡλικίᾳ M (sed
 corr. in mg.) Schard. || 18 καὶ om. VP | τῆς] καὶ τῆς bi
 (cf. Ios.), καὶ τὸν g || 19 ἐπὶ χρειῶν Schmidt et Anon. Oxon.:
 ἐπὶ χρειῶν codd. (ἐπιχειρῶν LM), ἐπικρίνων Eus. | καθεστάκαμεν
 Schmidt: κατεστάκαμεν codd., κατέστησε Eus. || 20 τούτοις] σοὶ
 Eus. || 22 ἡμῶν M || 23 ὑμῖν g (ἡμῖν b): ὑμῶν codd. i ||
 23. 14, 1 ἐβρ. λεγ. γραμμ. transp. Eus.

γραμμάτων, ἵν' ὑπάρχῃ καὶ ταῦτα παρ' ἡμῖν ἐν βιβλιο-
 39 θήκῃ σὺν τοῖς ἄλλοις βασιλικοῖς βιβλίοις. καλῶς οὖν
 ποιήσεις καὶ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς ἀξιως ἐπιλεξάμενος
 ἄνδρας καλῶς βεβιωκότας πρεσβυτέρους, ἐμπειρίαν
 ἔχοντας τοῦ νόμου καὶ δυνατούς ἐρμηνεῦσαι, ἀφ' ἐκά- 5
 στης φυλῆς ἐξ, ὅπως ἐκ τῶν πλειόνων τὸ σύμφωνον
 εὑρεθῇ διὰ τὸ περὶ μειζόνων εἶναι τὴν σκέψιν. οἴό-
 μεθα γὰρ ἐπιτελεσθέντος τούτου μεράλην ἀποίσεσθαι
 40 δόξαν. ἀπεστάλκαμεν δὲ περὶ τούτων Ἀνδρέαν τῶν
 ἀρχιστοματοφυλάκων καὶ Ἀριστέαν, τιμωμένους παρ' 10
 ἡμῖν, διαλεξομένους δοι καὶ κομίζοντας ἀπαρχὰς εἰς
 τὸ ιερὸν ἀναθημάτων καὶ εἰς θυσίας καὶ τὰ ἄλλα
 ἀργυρίου τάλαντα ἑκατόν. γράφων δὲ καὶ σὺ πρὸς
 ἡμᾶς περὶ ᾧν ἀν βούλῃ κεχαρισμένος ἔσῃ καὶ φιλίας
 ἀξιόν τι πράξεις, ὡς ἐπιτελεσθησομένων τὴν ταχίστην 15
 41 περὶ ᾧν ἀν αἰρῆ. ἔρωσο? πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν
 ἀντέγραψεν ἐνδεχομένως δὲ Ἐλεάζαρος ταῦτα·

“Ἐλεάζαρος ἀρχιερεὺς βασιλεῖ Πτολεμαίῳ φίλῳ
 γυνησίῳ χαίρειν.

Εἶ αὐτός τε ἔρωσαι καὶ ἡ βασίλισσα Ἀρσινόη, ἡ 20
 ἀδελφή, καὶ τὰ τέκνα, καλῶς ἀν ἔχοι καὶ ὡς βουλό-

1 καὶ ταῦτα] τὰ αὐτὰ καὶ b || 3 ἐπιλέξας Eus., cui ob-
 stat etiam Ios. || 5 δυναμένους L || 9 τούτων Eus.: τούτον
 codd. | 9. 10 τῶν ἀρχιστοματοφυλάκων VPACi: τῶν σωματοφυ-
 λάκων bg, τὸν ἀρχιστοματοφυλάκα LM (Ios.) || 10 Ἀρισταῖον
 Ios. bg || 13 ἀργυρὰ g, b -ίον an -ίον habeat incertum |
 γράφε L Eus. (sed v. Ios.) | δὲ om. bg || 14 ἀν βούλη ν
 (cf. Ios.): ἀν βούλη b, ἀν βούλει g, ἐὰν βούλη (βούλει L) codd. i |
 κεχαρισμένος Eus.: καὶ χαρισάμενος (χαριζόμενος A) codd., tum
 γὰρ add. Eus., sed v. Ios. || 16 ταῦτα (om. τὴν ἐπιστολὴν) bg ||
 17 ἐνδεχομένως Diels, v. Ind. s. ἐνδ. | ταῦτα codd.: τάδε i,
 οὗτως bg || 18 ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος Ios. || 20 εἰ Eus. (cf. Ios.):
 om. codd. | ἔρωσαι Eus.: ἔρωσο codd., sed o in ras. M² ||
 20. 21 ἡ ἀδελφή om. bg Ios.

μεθα· καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαινομεν. λαβόντες τὴν παρὰ 42
 σοῦ ἐπιστολὴν μεγάλως ἔχάρημεν διὰ τὴν προαιρεσίν
 σου καὶ τὴν καλὴν βουλὴν καὶ συναγαγόντες τὸ πᾶν
 πλῆθος παρανέγνωμεν αὐτοῖς, ἵνα εἰδῶσιν ἡν ἔχεις
 πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν εὐσέβειαν. ἐπεδείξαμεν δὲ καὶ
 τὰς φιάλας ἃς ἀπέστειλας, χρυσᾶς εἰκόσι καὶ ἀργυρᾶς
 τριάκοντα, κρατήρας πέντε καὶ τράπεζαν εἰς ἀνάθεσιν
 καὶ εἰς προσαγωγὴν θυσίαν καὶ εἰς ἐπισκευάς ὥν ἀν
 δέηται τὸ ιερὸν ἀργυρίου τάλαντα ἑκατόν. ἅπερ ἐκό- 43
 10 μιζον Ἀνδρέας τῶν τετιμημένων παρὰ σοὶ καὶ Ἀρι-
 στέας, ἄνδρες καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ παιδείᾳ διαφέροντες
 καὶ τῆς σῆς ἀγωγῆς καὶ δικαιοσύνης ἔξιοι κατὰ πάντα·
 οἱ καὶ μετέδωκαν ἡμῖν τὰ παρὰ σοῦ, πρὸς ὃ καὶ παρ'
 ἡμῶν ἀκηκόσιαν ἀρμόζοντα τοῖς σοῖς γράμμασι. πάντα 44
 15 γὰρ ὅσα σοι συμφέρει, καὶ εἰ παρὰ φύσιν ἔστιν, ὑπα-
 πουσόμεθα — τοῦτο γὰρ φιλίας καὶ ἀγαπήσεως ση-
 μεῖόν ἔστι — μεγάλα γὰρ καὶ σὺ καὶ ἀνεπίληστα τοὺς
 πολίτας ἡμῶν κατὰ πολλοὺς τρόπους εὐηργέτηκας. εὐ- 45
 θέως οὖν προσηγάγομεν ὑπὲρ σοῦ θυσίας καὶ τῆς
 20 ἀδελφῆς καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν φίλων· καὶ ηὔξατο
 πᾶν τὸ πλῆθος, ἵνα σοι γένηται καθὼς προαιρῇ διὰ

3 καλλίστην bg | πᾶν τὸ transp. C || 4 ἀνέγνωμεν MV
 (Ios.), παρέγνωμεν P | αὐτοῖς] αὐτὴν αὐτοῖς bg (αὐτὴν Ios.) |
 ἴδωσιν M || 7 καὶ κρατήρας Ios., fort. recte || 8 alterum εἰς
 om. bg || 9 δέηται codd. Ios.: προσδέηται Eus., fort. recte
 (v. Ind.) | ἀργύριον M¹, corr. M² || 9. 10 ἐκόμιζον codd.: ἐκό-
 μιζεν bg, ἐκόμισεν i (ἐκόμισαν Ios.) || 10. 11 Ἀρισταῖος bg Ios. ||
 12 σῆς om. bg | post καὶ add. τῆς b || 14 πράγμασι Eus. ||
 16. 17 ἔστι σημεῖν Eus. vulg. | 17 καὶ σὺ ML: καὶ σοὶ VP,
 om. AC Eus. || 18 πολλοὺς] πολὺ A, πολλοῖς C | τρόπους
 Eus.: om. codd. (πολυμερῶς Ios.) | εὐεργέτηκας V

1 ss. cf. Eupolemus apud Eus. Praep. ev. IX 32 (Freudenthal, Alexander Polyhistor p. 226. 110).

- παντὸς καὶ διασώζῃ σοι τὴν βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ μετὰ
δόξης ὁ κυριεύων ἀπάντων θεός, καὶ ὅπως γένηται
σοι συμφερόντως καὶ μετὰ ἀσφαλείας ἡ τοῦ ἀγίου
46 νόμου μεταγραφή. παρόντων δὲ πάντων ἐπελεξάμεθα
ἄνδρας καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς πρεσβυτέρους, ἀφ' ἑκά-⁵
στης φυλῆς ἔξι, οὓς καὶ ἀπεστείλαμεν ἔχοντας τὸν
νόμον. καλῶς οὖν ποιήσεις, βασιλεῦ δίκαιε, προστάξας,
ώς ἂν ἡ μεταγραφὴ γένηται τῶν βιβλίων, ἵνα πάλιν
ἀποκατασταθῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀσφαλῶς οἱ ἄνδρες. ἔρ-
ρωσο.¹⁰
- 47 Εἰσὶ δὲ πρώτης φυλῆς Ἰώσηφος Ἐξενίας Ζαχαρίας
Ἰωάννης Ἐξενίας Ἐλισσαῖος. δευτέρας Ἰούδας Σί-
μων Σομόλης Ἀδαῖος Ματθαῖος Ἐσχλεμίας. τρίτης
Νεεμίας Ἰώσηφος Θεοδόσιος Βασέας Ὁρνίας Δάκις.
- 48 τετάρτης Ἰωνάθας Ἀβραῖος Ἐλισσαῖος Ἀνανίας Χα-¹⁵
ρβίας * * *. πέμπτης Ἰσακος Ἰάκωβος Ἰησοῦς Σαβ-
βαταῖος Σίμων Λευίς. ἕκτης Ἰούδας Ἰώσηφος Σίμων
- 49 Ζαχαρίας Σομόλης Σελεμίας. ἑβδόμης Σαββαταῖος

1 ἐν om. LM¹ || 2 κυριεύων] κυριεύοντων L || 3 σοι om. Eus. || 4 δὲ om. Eus., ut ὅπως γένηται . . . referatur ad sequentia, sed v. Ios. | ἐπελεξάμεθα (ἀπελεξάμεθα L) codd.: ἐπελεξάμην Ios. (sed v. appar.) i, ἐξελεξάμην bg || 6 καὶ om. g | ἀπεστάλκαμεν Eus., fort. recte (πεπόμφαμεν Ios.) || 9 ἀσφαλῶς post ἄνδρες transp. A, om. VP || 11 Ἰώσηπος Schmidt || 11. 12 alterum utrum Ἐξενίας corruptum vid. (*Ιεζενίας* coni. Schmidt, *Ἐξείας* Mend.) || 13 Ματθίας A | Σελεμίας Epiph., cf. l. 18 || 14 Ἰώσηπος Schmidt | Βασαῖας M, Βασαῖας L, Βα-
σαῖος Schard | Δάκης M Schard || 15. 16 Χαρβίας codd.: Ζαχαρίας Epiph. recte, ut vid. || 16 sextum nomen om. codd. (ξήτει in mg. M¹, Σάτρος add. v), ex Epiph. Χελκίας suppl. || 17 Σίμων Ἰώσηφος transp. AC

11 sqq. Epiphanii (Michaelis, Mar Salomonis) nominum tabulam v. infra in altera libri parte testimonia continentem.

Σεδενίας Ἰάκωβος Ἰσαχος Ἰησίας Νατθαῖος δρόμοις
Θεοδόσιος Ἰάσων Ἰησοῦς Θεόδοτος Ἰωάννης Ἰωνάθας
ἐνάτης Θεόφιλος Ἀβραμος Ἀρσαμος Ἰάσων Ἔνδεμίας
Δανίηλος δεκάτης Ἰερεμίας Ἐλεάζαρος Ζαχαρίας Βα- 50
5 ναλας Ἐλισσαος Δαθαῖος ἐνδεκάτης Σαμούηλος Ἰώ-
σηφος Ἰεύδας Ἰωνάθης Χαβεῦ Δοσίθεος δωδεκάτης
Ἰσάηλος Ἰωάννης Θεοδόσιος Ἀρσαμος Ἀβιήτης Ἐξέ-
κηλος οἱ πάντες ἐβδομάκοντα δύο.

Καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴν 51
10 τοιαύτης ἐτύγχανεν ἀντιγραφῆς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
Ἐλεάζαρον. ὡς δὲ ἐπηγγειλάμην, καὶ τὰ τῶν κατα-
σκευασμάτων διασαφῆσα πολυτεχνίᾳ γὰρ διαφέροντα
συντελέσθη τοῦ βασιλέως πολλὴν ἐπίδοσιν ποιουμένου
καὶ παρ' ἔμαστον ἐπιθεωροῦντος τὸν τεχνίτας διὸ
15 παριδεῖν οὐδὲν ἡδύναυτο οὐδὲ εἰκῇ συντελέσαι. πρῶ- 52
τον δέ σοι τὰ περὶ τῆς τραπέζης ἐξηγήσομαι. προε-
θνμεῖτο μὲν οὖν δὲ βασιλεὺς ὑπέροπλόν τι ποιῆσαι
τοῖς μέτροις τὸ κατασκεύασμα προσέταξε δὲ πυθέ-
σθαι τῶν ἀνὰ τὸν τόπον πηλίκη τίς ἔστιν ἡ προοῦσα
20 καὶ κειμένη κατὰ τὸ ιερὸν ἐν Ἱεροσολύμοις; ὡς δ' ἀπε- 53

1—2 Σεδενίας — Θεοδόσιος om. P. || 1 Ἰησίας LAC(P?)
Ἰεισίας MV | Ματθαῖος A Epiph. || 2 Ἰωνάθαν Schmidt ||
3 ἐννάτης A | Ἔνδεμίας Ἰάσων transp. M Schard. Ἔνδεμίας
suspectum (Νεεμίας?) || 4 Δανίηλ L || 4. 5 post Ἰερεμίας ex-
lin. 3 Ἀρσαμος Ἰάσων Ἔνδεμίας add. sed Ζαχ. Βαν. Ἐλ. om. M
Schard. || 4 Ἐλεάζερος Epiph. (Lazar Michael) || 4. 5 Βαναίας
L: Βανέας VPAC, Βαναῖος Schmidt || 6 Ἰωνάθας P | Χαβεῦ
(in V α litt. dubia) corruptum, Χαλὲβ Epiph. || 7 Ἰσαλος
Epiph. || 7. 8 Ἐξενῆλος M, Ἐξενῆλος Epiph. || 9 ἐπιστολὴν
MC²: ἐπιβολὴν ceteri (v s. o scr. L) || 10 ὑπὸ M²: ὑπὲρ ceteri
τὸν om. Schard. || 11 τὰ] τὰ κατὰ VP. || 12 διασαφῆσαι Mend.:
διασαφῆσαι L, διασαφῆσαι ποιήσαι ceteri, an διασαφῆσαι σοι? ||
15 οὐδὲν] οὐδὲ A || 16 σοι om. M || 19 τόπον <Ιονδαλων>
conicio | ἔστιν om. M || 20 ιερῶν V

φήναντο τὰ μέτρα, προσεπηρώτησεν, εἰ κατακευάσει
μείζονα. τινὲς μὲν οὖν καὶ τῶν ιερέων καὶ τῶν ἄλ-
λων ἔλεγον μηδὲν ἐπικωλύειν, δὸς δὲ εἴπε βούλεσθαι
καὶ πενταπλῆν τοῖς μεγέθεσι ποιῆσαι, διστάξειν δέ,
54 μήποτε ἄχρηστος γένηται πρὸς τὰς λειτουργίας· οὐδὲ
γὰρ αἰρεῖσθαι τὸ κεῖσθαι μόνον ἐν τῷ τόπῳ <τὰ>
παρ' αὐτοῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον χάριν ἔχειν, ἐὰν τὰς
καθηκούσας λειτουργίας ἐπὶ τῶν ὑπὸ αὐτοῦ κατεσκευα-
55 σμένων οἵς καθῆκε ποιῶνται δεόντως. οὐ γὰρ ἔνεκεν
σπάνεως χρυσοῦ τὰ προσυντετελεσμένα βραχύμετρα 10
καθέστηκεν, ἀλλὰ φαίνεται πρός τινα λόγον, εἶπεν,
οὗτως συνεστηκέναι τοῖς μέτροις. ἔτι γὰρ ἐπιταγῆς
οὕσης οὐθὲν ἀν ἐσπάνιξε· διόπερ οὐ παραβατέον οὐδὲ
56 ὑπερθετέον τὰ καλῶς ἔχοντα. τῇ μὲν οὖν ποικιλίᾳ
τῶν τεχνῶν ἐκέλευσεν δι τι μάλιστα χρήσασθαι, σεμνῶς 15
ἄπαντα διανοούμενος καὶ φύσιν ἔχων ἀγαθὴν εἰς τὸ
συνιδεῖν πραγμάτων ἔμφασιν. δσα δ' ἀν ἦ ἄγραφα,
πρὸς καλλονὴν ἐκέλευσε ποιεῖν· δσα δὲ διὰ γραπτῶν,
57 μέτρα αὐτοῖς κατακολουθῆσαι. δύο γὰρ πήχεων τὸ
μῆκος, <πήχεος δὲ τὸ εὑρόσ>, τὸ δὲ ὕψος πήχεος καὶ 20
ἡμίσους συνετέλουν, χρυσίου δοκίμου στερεὰν πάντο-
θεν τὴν ποίησιν ἐργασάμενοι, λέγω δὲ οὐ περὶ τι

3 πωλέειν LP | εἰπεν MVP || 3. 4 βούλεσθαι — διστά-
ξειν om. L || 5 μήτε VP, μή ποτε ceteri || 6 τὰ add. Schmidt
(τὰναθήματα Ios.) || 8 καταθηκούσας V || 9 ἔνεκε M, ἔνεκα v ||
10 βραχύμετρα M²: βραχὺ μέτρα ceteri || 11 εἰπεῖν M || 12 ἐπι-
ταγῆς Mend.: ἐπὶ τὰ τῆς codd. (post τὰ ras. 1 litt. in L), ἐπι-
τάσεως coni. Diels „si forma amplificata esset“ || 13 ἀν om. C ||
17 ἔγγραφα A Schard || 19 <τὰ> μέτρα Wil., sed fort. post
μέτρα interpongendum | παρακολουθῆσαι M || 20 πήχεος δὲ
τὸ εὑρόσ supplevi ex LXX (καὶ πήχεος τὸ εὑρόσ) et Ios. (ἐνὸς
δὲ τὸ εὑρόσ) | πήχεως M¹VP

περιεπτυγμένου τοῦ χρυσοῦ, τὸν δὲ ἐλασμὸν αὐτὸν
ἐπιδεδέσθαι. στεφάνην δὲ ἐποίησαν παλαιστιαίκην κυ- 58
κλόθεν, τὰ δὲ κυμάτια στρεπτά, τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα
σχοινίδων ἔκτυπον, τῇ τορείᾳ θαυμαστῶς ἔχουσαν ἐπ
5 τῶν τριῶν μερῶν· ἦν γὰρ τριγωνα. καὶ καθ' ἔκαστον 59
μέρος ἡ διατύπωσις τῆς ἐνεργείας τὴν αὐτὴν διάθεσιν
εἶχεν, ὥστε, καθ' ὃ ἀν μέρος στρέφοιτο, τὴν πρόσοψιν
εἶναι τὴν αὐτήν, κειμένου δὲ κατὰ τῆς στεφάνης τὸ
μὲν εἰς αὐτὴν τὴν τράπεζαν ἀπόκλιμα τὴν διατύπωσιν
10 ἔχειν τῆς ὠραιότητος, τὸ δὲ ἔκτὸς κλίμα πρὸς τὴν
τοῦ προσάγοντος εἶναι θεωρίαν. διὸ τὴν ὑπεροχὴν 60
δξεῖαν εἶναι τῶν δύο κλιμάτων συνέβαινε, μετέωρον
ἐπικειμένην, ὡς προειρήκαμεν, τριγώνου κατεσκευα-
σμένου [καθ' ὃ ἀν μέρος στρέφοιτο]. λίθων τε πολυ-
15 τελῶν ἐν αὐτῷ διαθέσεις ὑπῆρχον ἀνὰ μέσον τῶν
σχοινίδων· ἔτερος παρὰ ἔτερον πλοκὴν εἶχον ἀμάρτητον
τῇ ποιήσει. πάντες δὲ ἦσαν διὰ τοημάτων κατειλημ- 61
μένοι χρυσαῖς περόναις πρὸς τὴν ἀσφάλειαν. ἐπὶ δὲ
τῶν γωνιῶν αἱ κατακλεῖδες συνέσφιγγον [δὲ] πρὸς

2. 3 οὐκισθεν ML || 3 τρεπτὰ M || 4 σχοινίδων Mend.:
σχοινιδῶν MLVP (*i* in ras. ex η L), σχοινιδὸν AC (*i* in ras. ex
η A), σχοινιῶν Schmidt | ἔκτυπον L: ἔκτυπον ceteri || 5 τρί-
γωνα L. Dindorf in Thesauro et Kuiper (cf. Ios.): τριγωνία
codd. || 7 στρέφηται conicio || 9 τὴν αὐτὴν τράπεζαν M ||
9 — 31, 19 ἀπόκλιμα — τιτων desunt in C, in quo duo folia ex-
ciderunt | <ἀθέατον> vel <ἀφανῆ> τὴν διατ. conicio || 10 στρέ-
γειν pro ἔχειν Diels. non apparere oppositionem iam Mend. vi-
dit, qui καλίμα <ἴτι μᾶλλον διὰ τὸ> coniecit (cf. Ios., sed is multa
turbavit). — expectes τῆς διατυπώσεως τὴν ὠραιότητα, sed v.
Ind. gramm. s. nomina || 13 κειμένην L || 14 καθ' — στρέ-
φοιτο secl. Kuiper, ex lin. 7 huc delata || 15 ἐν αὐτῷ P(?), e
corr. M: ἐαυτῷ L, ἐν ἐαυτῷ VA, prius M || 16 σχοινίδων (cum
Ios.) scripsi: σχοινιδῶν codd. | ἔχων Wil., <ῶν> ἔτερος et εἶχεν
coni. Diels || 19 αἱ secl. Kuiper, om. Paris. 950 | κατακλεῖδαι
M | δὲ om. A (Vat. 746 et 1668), secl. Schard p. 87

62 τὴν συνοχήν. ἐκ πλαισίων δὲ κατὰ τὴν στεφάνην κυ-
κλόθεν τὰ πρὸς τὴν ἄγω πρόσοψιν φοιτεσία κατε-
σκεύαστο διάλιθος, ἐκτύπωσιν ἔχουσα προσοχῆς συν-
εχέσιμη ἀναγλυφαῖς ὁμοβολούσις, πυκνὴν ἔχουσας τὴν
63 πρὸς ἄλληλα θέσιν περὶ ὅλην τὴν τράπεζαν, ὑπὸ δὲ 5
τὴν ἐκτύπωσιν τῶν λίθων τῆς φοιτεσίας στέφανου
ἐποίησαν οἱ τεχμῖται πάγκαστοι ἐν ὑπεροχῇ προδόγλως
ἔχονται βοτρύων καὶ σταχύων ἔτι δὲ φοινίκων καὶ
μήλων ἐλαίας τε καὶ δοῦλη καὶ τῶν παραπληγίων, τοὺς
δὲ λίθους ἐφασάμενοι πρὸς τὴν τῶν προειδημένων 10
καρπῶν διατύπωσιν, ἔχοντας ἐκάστου γένους τὴν χροῖαν,
ἀνέδησαν τῷ χρυσίῳ κύκλῳ περὶ ὅλην τὴν τράπεζαν.
64 πέντε κατασκευὴν κατὰ κράταφον, μετὰ δὲ τὴν τοῦ
στεφάνου διαμέσιν διοικεῖσθαι τὰς *κάτω τὰς* κατὰ τὴν τῆς τραπεζῆς 15
φοιτεσίας διασκευὴν κατεσκεύαστο καὶ τὰ λοιπὰ τῆς
ὅμοιας τὴν τράπεζαν πρὸς τὴν χρῆσιν πεποιησθαι,
καθ’ ὃ ἀν μέρος αἰρῶνται, καὶ τὴν τῶν κυματίων θέ-
σιν καὶ τὴν τῆς στεφάνης εἶναι κατὰ τὸ τῶν ποδῶν 20
65 μέρος. ἔλασμα γὰρ ἐποίησαν καθ’ ὅλου τοῦ πλάτους τῆς τραπεζῆς στεφεὸν δακτύλων τεβράρων, ὥστε τοὺς

1. 2 κυκλόθεν] o in ras. M || 3 ἐκτύπωσιν v: ἐν τύπῳ vel ἐκτύπων codd. | προσεχῇ Kuiper (sed v. Ind. sub nomina) ||
3. 4 συνεχέσιν A Schard (Vat. 746, Kuiper): συνοχέσιν ceteri ||
4 ἔχονσας e corr. M, VA: ἔχονσας LP, prius M || 8 σταχύων
<πλῆθος> e. gr. suppleo | ἔτι δὲ καὶ Paris. 950 || 9 δοιῶν prius M || 11 χροῖαν vel χροῖαν MVPA: χροῖαν L || 12 ἐνέ-
δησαν conicio | χρυσῷ Schard | τὴν om. L || 13 κατὰ in ras. L || 14 κάτω τὰ addidi || 15 διασκευὴν MVP: κατα-
σκευὴν LA, tum ἢ add. L, ἢ ceteri || 16 ὥστε hic posui: lin. 18 post αἰρῶνται habent codd. || 16—18 καὶ κατ’ — αἰρῶνται lin. 20 post μέρος transp. Schmidt (sed v. Ios.) || 18 αἰρῶνται Mend.: αἰρῶνται codd. || 19 ὥστε καὶ τὴν τῶν κυματίων om. L | κυματίων Mend.: κυμάτων codd. (Ios.) | τὴν αἴτην ante εἶναι add. Mend. (cf. Ios.), an <καὶ> κατὰ? || 21 στεφεὸν L.

πόδας ἐνίεσθαι εἰς τοῦτο, περόνας <δὲ ἐν> κατακλεῖσιν
ἔχοντας ἔσφργχθαι κατὰ τὴν στεφάνην, ἵνα, καθ' ὃ
ἄν αἰδῶνται μέρος, η̄ χρῆσις ἡ̄ τοῦτο δὲ κατὰ ἐπι-
φάνειαν θεωρεῖται ἀμφοτερούδεξίου τῆς κατασκευῆς οὐ-
σῆς. ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς τράπεζῆς μαίανδρον ἔκτυπον 65
ἐποίησαν ἐν υπεροχῇ λίθους ἔχοντα κατὰ μέσον πολυ-
τελεῖς τῶν πολυειδῶν, ἀνθρώπους τε καὶ σμαραγδῶν
ἔτι δὲ ὄνυχος καὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῶν διαφερόντων
ἐν ὥραιστητι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ μαίανδρου διάθεσιν 67
τοῦ ἐπέκειτο σχιστὴ πλοκὴ θαυμασίως ἔχουσα, ἡμιβωτήν
ἀπότελεσσα τὴν ἀνὰ μέσον θεωρίαν. ἐφ' ἣ κρυστάλλου
λίθος καὶ τὸ λεγόμενόν ἦλεκτρον ἐνετεύπωτο, ἀμι-
μητον θεωρίαν ἀπότελοῦν τοῖς θεωροῦσι. τοὺς δὲ 68
πόδας ἐποίησαν τὰς κεφαλίδας ἔχοντας ἡρινωτάς, ἀνά-
τι κλασιν <τῶν> κρίνων ὑπὸ τὴν τράπεζαν λαμβανόντων,
τὰ δὲ τῆς ἐντὸς προσσθεώς ὁρθὴν ἔχοντα τὴν πετά-
λωσιν. η̄ δ' ἐπ' ἐδάφους ἐρείσις τοῦ ποδὸς ἀνθρακος 69
λίθου πάντοθεν παλαιστιαία, κρηπίδος ἔχουσα τάξιν
κατὰ τὴν πρόσοψιν, διὰτὸ δὲ δακτύλων τὸ πλάτος
20 ἔχουσα. ἐφ' ὃν ἐπίκειται τὸ πᾶν ἔλασμα τοῦ ποδός.
κατεσκευάσαν δὲ ἐκφύοντα κισσὸν ἀκάνθῳ πλεκόμενον 70

1 δὲ ἐν addidi, περόνας <οὐν> κατακλεῖσιν ἔχοντας <πόδες
τὸ> coni. Mend. | κατάκλεισιν M, κατὰ κλεῖσιν A || 2 ἔχοίσας
L || 3 αἰδῶνται Mend.: αἴδωνται codd. || 4 θεωρῆται VPA ||
7 πολυειδῶν Lumbroso, Recherches p. 128 (cf. Ios.): πολιάδῶν
codd. || 8 δὲ καὶ Schärd || 11. 12 κρυστάλλου λίθος
scripsi: κρυστάλλου λίθου codd., κρυστάλλος λίθος e Ios. Mend.
12 ἐνετεύπωτο ML: ἐνετεύπωτο VPA || 15 τῶν addidi
16 τῆς secl.? | ὁρθὴν ἀρκούντας L | ἔχονταν conicio, v. Ind.
s. nomina || 18 παλαιστιαία MVPA (Ios.): παλαιστιαίον L ||
20 δν] φ̄ coni. Schmidt, οὖν Mend. (καθ' οὐν Ios.) || ἐπέκειτο
bene coni. Mend. (ἐρημειστο Ios.), ἐπῆκτο Wil. | παρέλασμα
M || 21 κατεσκευάσαν Kuiper: κατεσκευάσεν P, κατεσκευάσεις
ceteri | ἐκφύοντες Kuiper (ἐκφύοντες Ios.) | ἀκάνθη L |
περιπλεκόμενον conicio

ἐκ τοῦ λίθου σὺν ἀμπέλῳ περιειλουμένη κυκλόθεν τῷ
 ποδὶ σὺν τοῖς βότρυσιν, οἵ λιθουργεῖς ἡσαν, μέχρι
 τῆς κεφαλῆς. ἡ δὲ αὐτὴ διάθεσις ἦν τῶν τεσσάρων
 ποδῶν, πάντα ἐναργῶς πεποιημένα καὶ προηγμένα, τῆς
 ἐμπειρίας καὶ τέχνης τὰς ὑπεροχὰς ἀπαραλλάκτως 5
 ἔχοντα πρὸς τὴν ἀληθειαν, ὥστε καὶ διπλέοντος τοῦ
 κατὰ τὸν ἀέρα πνεύματος κίνησιν ἐπιδέχεσθαι τὴν τῶν
 φύλλων θέσιν, πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας διάθεσιν τετυ-
 71 πωμένων ἀπάντων. ἐποίησαν δὲ τριμερὲς τὸ στόμα
 τῆς τραπέζης, οἰονεὶ τρίπτυχον, πελεκίνοις συναρμοζό- 10
 μενα γομφωτοῖς πρὸς ἕαντα κατὰ τὸ πάχος τῆς κατα-
 σκευῆς, ἀθέατον καὶ ἀνεύρετον τὴν τῶν ἀρμῶν κατα-
 σκευάσαντες συμβολήν. ἡμιπηχίου δὲ οὐκ ἔλασσον ἦν
 τὸ πάχος τῆς δλῆς τραπέζης, ὥστε πολλῶν εἶναι τα-
 72 λάντων τὴν δλῆν διασκευήν. ἐπεὶ γὰρ οὐ προήρθητο 15
 τοῖς μεγέθεσιν οὐδὲν προσθεῖναι δι βασιλεύς, δσον
 ἔδει δαπανηθῆναι κατασκευαξομένων μειζόνων, ταῦτα
 ἀπέδωκε πλείονα· καὶ κατὰ τὴν προαιρεσιν αὐτοῦ
 πάντα ἐπετελέσθη θαυμασίως καὶ ἀξιολόγως ἔχοντα
 καὶ ταῖς τέχναις ἀμίμητα καὶ τῇ καλλονῇ διαπρεπῆ. 20
 73 Τῶν δὲ κρατήρων δύο μὲν ἦσαν *<χρυσοί>* τῇ

1 περιειλουμένῃ Wil.: περιειλούμενον codd. (περιειλημένον V) | κύκλωθεν ML || 2 οἱ] δ P || 4 ἐναργῶς ut vid. V (et Vat. 1668, ipse coniceram): ἐνεργῶς ceteri | προηγμένα Wil. (cf. Philostrati II Imag. p. 390, 12 K.): προσηγμένα codd. || 6 τὴν om. v || 6. 7 τὸν πνεύματος τὸν κατὰ τὸν ἀέρα M || 9 τρία μέρη coni. Mend. vel addi vult ante πελεκίνοις, quod fort. sub-audiri potest ad συναρμοζόμενα | σχῆμα Ios. || 10. 11 συναρμοζόμενον A Schard || 12 ἀθέατον v: ἀθετον codd. || 13 ἔλασσον e corr. M: ἔλασσονος LPA (prius M), ἔλασσονα V | ἦν VA: ἦ MP, ἦ L || 15 ἐπειδὴ M | προείρητο LV || 16 δσων L, δσα coni. Cohn, v. Ind. || 17 μειζόνων, τοσούτῳ προσέδωκε e. gr. Diels || 18 ἀπέδωκε Schard: ἀποδέδωκε codd. | παχίονα Wil. || 19 ἀπετελέσθη L || 20 τὴν τέχνην M || 21 χρυσοῖ addidi (Ios. χρύσεοι) || 21. 23, 1 τὴν κατασκευὴν e corr. M

κατασκευῆ, φοιλιδωτὴν ἔχοντες ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι
τοῦ μέσου τὴν διασκευὴν τῇ τορείᾳ καὶ τὴν τῶν λίθων
ἀνὰ μέσον τῶν φοιλίδων σύνδεσιν πολυτέχνως ἔχοντες.
εἶτα μαίανδρος ἐπέκειτο πηχυαῖος ὑψει, τὴν δ' ἐκτύ- 74
5 πωσιν ἐνυπῆρχε διὰ λιθώσεως ποικίλης, ἐμφαίνων σὺν
ώραιότητι τὸ τῆς τέχνης φιλόπονον· ἐπὶ δὲ τούτου
φάβδωσις, ἐφ' ἣ διαπλοκὴ φόμβων, δικτυωτὴν ἔχουσα
τὴν πρόσοψιν ἔως ἐπὶ τὸ στόμα· τὸ δ' ἀνὰ μέσον 75
ἀσπιδίσκοι λίθων ἐτέρων παρ' ἐτέροντος, τοῖς γένεσι
10 παραλλαγὴν ἔχοντων, τετραδακτύλων οὐκ ἐλαττον,
ἀνεπλήρουν τὸ τῆς καλλονῆς ἐναργές. ἐπὶ δὲ τῆς στε-
φάνης τοῦ στόματος κοίνων τύπωσις σὺν ἀνθεμίσι καὶ
βιοτρύνων σχοινιαὶ διάπλοκοι διετυποῦντο κυκλόθεν.
οἱ μὲν οὖν διὰ τοῦ χρυσοῦ τοιαύτην εἶχον τὴν κατα- 76
15 σκευήν, χωροῦντες ὑπὲρ δύο μετρητάς· οἱ δ' ἀργυροὶ
λείαν εἶχον τὴν διασκευήν, ἐνοπτρον δὴ γεγονυῖαν,
πρὸς αὐτὸ τοῦτο θαυμασίως ἔχουσαν, ὥστε πᾶν τὸ
προσαχθὲν ἀπαυγάξεσθαι σαφέστερον μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς
κατόπτροις. οὐκ ἐφικτὸν δ' ἐστὶν ἔξηγήσασθαι τὰ 77
20 προσυντελεσθέντα πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐμφασιν·
ώς γὰρ ἐπετελέσθη, τεθέντων τῶν κατασκευασμάτων
ἐτέρον παρ' ἐτερον, λέγω δὲ πρῶτον ἀργυροῦ κρα-
τῆρος, εἶτα χρυσοῦ, πάλιν ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ, παν-
τελῶς ἀνεξήγητος ἐγένετο τῆς προσόψεως ἡ διάθεσις,
25 καὶ τῶν πρὸς τὴν θεωρίαν προσιόντων οὐ δυναμένων

1. 2 ἀπὸ — τορείᾳ καὶ om. L || 2. 3 τῇ et συνδέσει? ||
3 σύνθεσιν P | πολυτεχνῶς VA || 5 <ἔχων> ἐν ὑπεροχῇ (cf.
§ 63, 66) διὰ conicio, παντοῖος (cf. Ios.) ὑπῆρχε διὰ coni. Mend.,
ἐμπαρεῖχε διὰ Wil. | ἐμφαῖνον e corr. M || 9 ἐτέρον Wil.:
ἐτέροις codd. || 10 ἐλάττονες conicio || 13 σχοινιαὶ Schmidt
(cf. Ios.): σχοινιῶ codd. | κύκλωσθεν L || 16 λιαν MVP | δὴ
MVP: δὲ L || 19 δὲ ἐστιν L || 20 συντελ. conicio || 20. 21 πρὸς
— τεθέντων in mg. L

ἀφίστασθαι διὰ τὴν περιαύγειαν καὶ τὸ τῆς ὄψεως
 78 τερπνόν. ποικίλη γὰρ ἦν ἡ τῆς ἐπιφανείας ἐνέργεια·
 προσορώπων γὰρ πρὸς αὐτὴν τὴν τοῦ χρυσοῦ κατα-
 σκευὴν ψυχαγωγία τις ἦν μετὰ θαυμασμοῦ, συνεχῶς ἐφ'
 ἔκαστον ἐπιβαλλουσῆς τῆς θιανοίας τεχνίτευμα· καὶ
 πάλιν ὅτε πρὸς τὴν τῶν ἀργυρῶν προσβλέψαι τις θέσιν
 ἥθελεν, ἀπέλαμπε τὰ πάντα κυκλόθεν, ὡς ἂν τις ἐστήῃ,
 καὶ θιάχυσιν ἐποίει μείζονα τοῖς θεωμένοις ὥστε παν-
 τελῶς ἀνεξήγητον εἶναι τῶν ἐνηργημένων τὴν πολυ-
 τεχνίαν.

79 Τὰς δὲ χρυσᾶς φιάλας διέτροφευσαν στεφάνοις ἀμ-
 πέλου κατὰ μέσον, περὶ δὲ τὰ χελλή κιβσοῦ τε καὶ
 μυρδίνης ἔτι δὲ ἐλαίας ἀνέπλεξαν στέφανον ἔκτυπον,
 πολυτελεῖς ἐνιέντες λίθους· καὶ τὰς λοιπὰς δὲ τορείας
 διηλλαγμένως ἐπετέλεσαν, ἀπαντα φιλοτιμηθέντες εἰς 15
 80 ὑπεροχὴν δόξης τοῦ βασιλέως ποιῆσαι. καθόλου γὰρ
 οὗτ' ἐν τοῖς βασιλικοῖς ὑπῆρχε δισκοφυλακίοις τοι-
 αύτη κατασκευὴ τῇ πολυτελείᾳ καὶ τεχνουργίᾳ οὗτ' ἐν
 τινι ἄλλῳ πρόνοιαν γὰρ οὐ μικρὸν ἐποιεῖτο δὲ βασι-
 81 λεὺς φιλοδοξῶν εἰς τὰ καλῶς ἔχοντα. πολλάκις γὰρ 20
 τὸν δημόσιον χορηγατισμὸν παρίει, τοῖς δὲ τεχνίταις
 παρήδρενεν ἐπιμελῶς, ἵνα καθηκόντως τῷ τόπῳ συν-
 τελέσωσιν, εἰς ὃν ἀπεστέλλετο τὰ τῶν ἔργων. Μιὸν
 πάντα σεμνῶς ἐρεγόνει καὶ καταξίως τοῦ τε ἀπεστέλ-
 λοντος βασιλέως καὶ τοῦ προστατοῦντος ἀρχιερέως τοῦ 25
 82 τόπου. καὶ γὰρ τὸ τῶν λίθων πλῆθος ἄφθονον — καὶ

6 προσβλέψει L || 6. 7 θέσιν — ἂν τις om. L || 7 ἐστήῃ
 scripsi: ἐστήῃ codd. || 14 ἐνιέντες LP: ἐνιέντες MVA | το-
 ρείας LA: πορείας MVP || 15 διηλλαγμένως LA (Vat. 746 et
 1668): διηλλαγμένως P, διηλλαγμένας MV (alterum λ add. M²) ||
 17 ὑπῆρχεν VPA || 19 ἐποίει VPA || 21 παρήει ML (Vat.
 1668): παρήει VPA

μεγάλοι τοῖς μεγέθεσιν —, οὐκ ἔλαττον πεντακισχιλίων, καὶ ταῖς τέχναις ιρατιστεύοντα πάντα, ὅστε πενταπλασίως τοῦ χρυσοῦ τιμιωτέραν εἶναι τὴν τῶν λίθων δόσιν καὶ τὴν τῶν τεχνῶν ἐνέργειαν.

5 Τπολαμβάνων οὖν καὶ τούτων τὴν ἀναγραφὴν 83 ἀναγκάλαν εἶναι θεδήλωνα δοι. τὰ δ' ἔξῆς περιέχει τὴν πρὸς τὸν Ἐλεάζαρον ὁδὸν ἡμῖν γενομένην τὴν δὲ θέσιν τῆς δλῆς χώρας πρῶτον δηλώσω. ὡς γὰρ παρεγενήθημεν ἐπὶ τοῦ * * * καὶ τόπου, ἐθεωροῦμεν 10 τὴν πόλιν μέσην κειμένην τῆς δλῆς Ιουδαίας ἐπ' ὅρους ὑψηλὴν ἔχοντος τὴν ἀνάτασιν. ἐπὶ δὲ τῆς πορφῆς 84 κατεσκεύαστο τὸ ίερὸν ἐπιφεπῶς ἔχον καὶ οἱ περιβόλοι τρεῖς, ὑπὲρ ἐρδομήκοντα δὲ πήλεις τῷ μεγέθει, καὶ τὸ πλάτος ἀκόλουθον καὶ τὸ μῆκος τῆς κατὰ τὸν 15 οἶκον διασκευῆς ὑπῆρχε, μεγαλομεφείᾳ καὶ χορηγήᾳ κατὰ πάντα ὑπερβάλλοντη διποδομημένων ἀπάντων. καὶ τοῦ θυρώματος δὲ καὶ τῶν περὶ αὐτὸ συνδέσμων 85 κατὰ τὰς φλιάς καὶ τῆς τῶν ὑπερθύρων ἀσφαλείας ἔκδηλος ἦν ἡ τῶν χρημάτων γεγονοῦντα ἀφειδῆς δαπάνη. 20 τοῦ τε καταπετάσματος ἡ διατύπωσις θυρώσει κατὰ 86

1 μεγάλοις VP || 2 ιρατιστεύον τὰ LA, ιρατιστεύον τὰ V || 8 δηλώσω M (tum ras. 1 litt.), L: δηλώσον VP, δηλῶσαι A || 9 ἐπὶ τὸν τόπους (sic Schard) vel ἐπὶ τούτους τὸν τόπους coni. Kuiper, ἐπὶ τὸν Ιουδαίων τόπους Mend. | post τοῦ (τού) A et ante καὶ spatium 8 litt. L, 4 litt. A (Vat. 746 et 1668, ceteri τοῦ καὶ) | τόπους MVP || 10 τῆς δλῆς Ιουδαίας om. M Schard (secl. Kuiper, Mend.) | Ιουδαίας Schmidt: Ιουδαίων codd. || 11 ἀνάστασιν V, prius M || 12 εἰποεπῶς L || 15 μεγαλομοιδία codd. || 16 ὑπερβάλλοντη Schmidt: περιβαλλόντη L, e corr. M, περιβαλούσῃ ceteri (ὑπερβαλούσῃ Vat. 746) || 17 prius καὶ] κάτε Schmidt (probat Mend.) || 20 θυρώσει LA (cf. Ind. s. nomina): θυρώσι sine acc. VP(?), θύρωσι M, θυρώσι Schmidt, θυρώμασι Anon. Oxon.

* ss. cf. pauca, quae ex Hecataei urbis templique descriptione excerpit Ios. C. Apion. I § 196—199.

πᾶν διοιοτάτη ὑπῆρχε· καὶ μάλιστα διὰ τὴν τοῦ πνεύματος ὑποδρομὴν ἀδιάλειπτον κίνησιν λαμβανούσης τῆς διυφῆς, διὰ τὸ ἀπ' ἐδάφους γινομένης τῆς ὑποδρομῆς κατὰ τὴν οὐλπωσιν μέχρι τῆς ἄνω διατάσεως, ἥδειάν τινα καὶ δυσαπάλλακτον τὴν θεωρίαν ἔχοντος 5
 87 τοῦ πράγματος. ἡ τε τοῦ θυσιαστηρίου κατασκευὴ συμμέτρως ἔχουσαν πρὸς τὸν τόπον καὶ τὰ θύματα <τὰ> διὰ τοῦ πυρὸς ἔξαναλούμενα τὴν διοικοδομὴν εἶχε, τῆς δ' ἀναβάσεως τῆς πρὸς αὐτό, πρὸς τὴν εὔκοσμίαν ἔχοντος τοῦ τόπου καθηκόντως τὸ κλίμα τῶν 10 λειτουργούντων ιερέων κεκαλυμμένων μέχρι τῶν σφυρῶν βυσσίνοις χιτῶσιν. ὁ δὲ οἶκος βλέπει πρὸς ἔω,
 88 τὰ δ' δπίσθια αὐτοῦ πρὸς ἐσπέραν· τὸ δὲ πᾶν ἐδάφος λιθόστρωτον καθέστηκε καὶ κλίματα πρὸς τοὺς καθηκοντας τόπους ἔχει τῆς τῶν ὑδάτων ἐπιφορᾶς ἔνεκεν, 15 ἡ γίνεται διὰ τὴν συμήξιν τῶν ἀπὸ τῶν θυσιῶν αἰμάτων· πολλαὶ γὰρ μυριάδες κτηνῶν προσάγονται κατὰ
 89 τὰς τῶν ἐορτῶν ἡμέρας. ὕδατος δὲ ἀνέκλειπτός ἐστι

3 διὰ τὸ secl. Cohn | τὸ] τῆς coni. et alt. τῆς secl. Kuiper | γενοῦ. v. γινόμενον coni. Mend., γίνεσθαι τὴν ὑποδρομὴν conicio ἀπὸ L || 5 ἔχειν, tum ras. 3 litt. L, παρέχοντος Kuiper || 6 κατασκευὴ in mg. add. L || 7 συμμέτρως Mend. (v. § 105): σύμμετρον codd. | ἔχουσαν Schmidt: ἔχουσα codd. (om. Vat. 1668) || 8 τὰ add. Mend. | τοῦ om. M || 9 δ'] τε Schmidt, sed gravior corruptela statuenda vid. || 10 ἔχον τοῦ τε Kuiper || 11 λειτουργούντων Mend.: λειτουργῶν τῶν codd. || 12 ἀποβλέπει πρὸς ἡῶ Eus. || 15 ἐπιφορῆς Eus. || 16 συμήξιν LVP || 18 ἀνέκλειπτος MLA Eus.: ἀνέκληπτος VP, ἀνεπίλειπτος Schmidt, sed v. § 185

12 — 27, 9 Eus. Praep. ev. IX 38: Περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ ὑδάτων καὶ ὁ Ἀρισταῖος ἐν τῷ γραφέντι αὐτῷ βιβλίῳ περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ τῶν Ἰουδαίων νόμου ταῦτα ἴστορει (haec i, pro eis g tantummodo Ἀρισταῖον περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ὑδάτων)· ὁ δὲ οἶκος — ἀπάντων. desunt haec in b. || 18 ss. de aquarum copia cf. Timocharem apud Eus. IX 35.

σύστασις, ὡς ἀν καὶ πηγῆς ἔσωθεν πολυρρότου φυσικῶς ἐπιρρεούσης, ἔτι δὲ σταυμασίων καὶ ἀδιηγήτων ὑποδοχείων ὑπαρχόντων ὑπὸ γῆν, καθὼς ἀπέφαινον πέντε σταδίων κυκλόθεν τῆς κατὰ τὸ ιερὸν καταβολῆς 5 καὶ ἑκάστου τούτων σύριγγας ἀναρίθμους, καθ' ἕκαστον μέρος ἔαντα συναπτόντων τῶν φενμάτων· καὶ πάντα ταῦτα μεμολιβῶσθαι κατ' ἐδάφους καὶ τῶν τοίχων, ἐπὶ δὲ τούτων κεχύσθαι πολὺ τι πλῆθος κονιάσεως, ἐνεργῶς γεγενημένων ἀπάντων· εἶναι δὲ πυκνὰ 10 τὰ στόματα πρὸς τὴν βάσιν ἀοράτως ἔχοντα τοῖς πᾶσι πλὴν αὐτοῖς οἷς ἔστιν ἡ λειτουργία, ὡς φοτῇ καὶ νεύματι πάντα καθαρίζεσθαι τὰ συναργόμενα παμπληθῆ τῶν θυμάτων αἷματα. πεπεισμένος δὲ καὶ αὐτὸς τὴν 15 τῶν ὑποδοχείων κατασκευὴν δηλώσω, καθὼς ἐπιστώθην προήγαγον γὰρ πλέον σταδίων τεσσάρων ἐκ τῆς πόλεως, καὶ πρὸς τινα τόπον ἐκέλευσαν κατακύψαντα συνακοῦσαι τοῦ γινομένου ψόφου τῆς ἀπαντήσεως τῶν ὑδάτων· ὥστε συμφανές μοι γεγονέναι τὸ μέγεθος τῶν ἀγγείων, καθὼς δεδήλωται.

20   *Tῶν δὲ ιερέων ἡ λειτουργία κατὰ πᾶν ἀνυπέρ-* 92

3 ἀπέφαινον Eus. || 5 ἑκάστου codd.: ἐκ Eus. | ἔχοντος male add. Schmidt, post ἀπέφαινον interpungens || 6 ἔαντα M (s. eraso): ἔαντάς ceteri ig | φενμάτων Eus.: φυμάτων codd. (corr. in δίματων M) || 7 ταῦτα πάντα Eus. | μεμολιβῶσθαι e corr. M, Eus.: μεμολιβοῦσθαι ceteri | ἐδαφος g || 7. 8 τῶν τοίχων i: τοὺς τοίχους g, τοῦ τοίχου codd. (tum ras. 1 litt. M) || 8 κεχύσθαι post πλῆθος transp. A | τι om. Eus. || 8. 9 κονιάσεως g: κονιας ἔτοις i codd. || 11 φίπη L² || 11. 12 φενμάτι Par. 128, πνεύματι Schard. ne quid mutes, v. Ind. s. φοτῇ || 12 παμπληθεὶς A || 13 πεπεισμένος et αὐτὸς e corr. M, v: πεπεισμένος et αὐτοῖς codd., πεπνημένος coni. Wil. || 16 ἐκέλευσαν Schmidt: ἐκέλευσεν VP, ἐκέλευσε M.L.A., ἐκέλευσέ τις Schard || 19 ἐγγείων coni. Diels

βλητός ἔστι τῇ δώμῃ καὶ τῇ τῆς εὐκοσμίας καὶ συγῆς
διαθέσει πάντες γὰρ αὐτοπελεύστεις διαπονοῦσι πολλῆς
γινομένης παποποιείας, καὶ ἐκάστῳ τῷ διατεταγμένον
μέλει· καὶ ἀδιαλείπτως ὑπηρετοῦσιν, οἱ μὲν τὴν ἔυ-
λείαν, οἱ δὲ ἔλαιον, οἱ δὲ σεμίδαλιν, οἱ δὲ τὰ τῶν
ἀρωμάτων, ἔτεροι τὰ τῆς σαρκὸς ὀλικαντοῦσιν, ἵσχυν
93 διαφερόντες συγχρόμενοι· διαλιθίζοντες γὰρ ἀμφοτέ-
ραις τῶν μόσχων τὰ σκέλη, πλεῖον ὅντα ταλάντων δύο
σκεδὸν ἐκάστου, ἀναρρίπτοντιν ἐπατέρως θαυμασίως
τεῖς ὑψος ἴκανὸν καὶ οὐχ ἀμαρτάνοντι τῆς ἐπιθέσεως.
94 δημοίως δὲ καὶ τὰ τῶν προβάτων ἔτι δ' αἰγῶν τοῖς
βάρεσι καὶ πιμελῆ θαυμασίως ἔχει· κατὰ τὰν γὰρ
ἐκλεγομένων οἷς ἐπιμελές ἔστιν ἀμφάρητα καὶ τῇ παχύ-
τητι διαφέροντα τὸ προειρημένον ἐπιτελεῖται. πρὸς
δὲ τὴν ἀνάτανον τόπος αὐτοῖς ἔστιν ἀποτεταγμένος,
95 οὗ καθίζοντιν διανατανόμενοι· τούτον δὲ γινομένου
τῶν διαλελοιπότων ἐγείρονται πρόδυμοι, οὐδενὸς ἐπι-
τάσσοντος τὰ τῆς λειτουργίας· ἡ τε πᾶσα σιγὴ καθέ-
στηκεν, ὥστε ὑπολαμβάνειν, μηδένα ἀνθρώπον ἐν τῷ
τόπῳ παρέειναι, πρὸς τοὺς ἐπτακοσίους παρθνῶν τῶν
λειτουργῶν — καὶ τῶν προσαγόντων δὲ τὰ θύματα
πολύ τι πλήθος —, ἀλλὰ φύσιν καὶ καταξίως μεγάλης
θειότητος ἄπαντ' ἐπιτελεῖται.

96 Μεγάλην δὲ ἔκπληξιν ἡμῖν σαρέσχεν, ὡς ἐθεασά-

4 μέλλει VP, prius M | ἀδιαλήπτως VP || 7-8 ἀμφοτέρες
VP || 8 πλείων L | ὅντος coni. Schmidt, an ἔλικοντος? | τα-
λάντον M | δύο om. M || 9 ἐπατέρως P || 10 εἰς L; om. ce-
teri || 12 βάρεσι ML; βαρέσι eeteri || 17 διελελοιπόντων A.
ne expectes e. gr. τινὸς διαλελοιπότος (χρόνου), v. Ind. || 18 τε]
γε Diels (ἡ δὲ Cohn), qui eum Schmidtio σιγῇ scribit || 19 ὥστε
ὑπολαμβάνειν Schmidt: ὡς τύπον λαμβάνειν eodd. | μηδ' ἔνα
codd.

μεθα, τὸν Ἐλεάζαρον ἐν τῇ λειτουργίᾳ, τά τε τοῦ
στολισμοῦ καὶ τῆς δόξης, ἡ συνίσταται διὰ τὴν ἔν-
δυσιν οὐ φροεῖ χιτῶνος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν λέθων·
χρυσοῖ γὰρ κώδωνες περὶ τὸν ποδήρην εἰσὶν αὐτοῦ,
5 μέλους ἦχον ἀνιέντες ἴδιαίσκοντα, παρ' ἐκάτερον δὲ τού-
τῳ ἄνθεσι πεποικιλμένοι διόποι, τῇ χρόνῳ θαυμασίως
ἔχοντες, κατέξωσται δὲ διαφόρῳ ξώνῃ διαπρεπεῖ, δι- 97
φασμένῃ καλλίστοις χρώμασιν. ἐπὶ δὲ τοῦ στήθους
φορεῖ τὸ λεγόμενον λογεῖον, ἐν ᾧ συνεσφιγμένοι λί-
10 θοι δεκαδύο διαλλάσσοντες τοῖς γένεσι, χρυσῷ κεκολ-
λημένοι, τὰ τῶν φυλάρχων ὄνδρατα κατὰ τὴν ἔξαρχῆς
διάταξιν γενηθεῖσαν, ἀπενγάγοντες ἑκαστος ἀνεξήγητον
τῆς ἴδιατητος τὴν φυσικὴν χρόνον, ἐπὶ δὲ τῆς κε- 98
φαλῆς ἔχει τὴν λεγομένην κίδαριν, ἐπὶ δὲ ταύτης τὴν
15 ἀμύμητον μίτραν, τὸ καθηγιασμένον βασίλειον ἐκτυ-
ποῦν ἐπὶ πετάλῳ χρυσῷ γράμμασιν ἀγίοις τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ, κατὰ μέσον τῶν ὀφρύων, δόξης πεπληρω-
μένον. * * * δικριθεὶς ἄξιος τούτων ἐν ταῖς λειτουρ-
γίαις. ἡ δὲ συμφάνεια τούτων ἐμποιεῖ φόβον καὶ 99
20 ταραχήν, ὥστε νομίζειν εἰς ἐτεροῦ ἐληλυθέναι ἐκτὸς
τοῦ κόσμου· καὶ διαβεβαιοῦμαι πάντα ἀνθρώποιν προσ-
ελθόντες τῇ θεωρίᾳ τῶν προειρημένων εἰς ἐκπληξιν

2 ἡ P(?): ἡ MVA, ἡς L || 5 ἑκαστον coni. Mend. || 6 τοῦ-
τον A || 6 χροιά LP(?) || 7 κατέξωσται M¹ ut vid.: κατέξωστο
ceteri | διπρεπεῖ VP || 7. 8 δινφασμένοι A || 9 λογεῖον LM¹:
λόγιον ceteri || 12. ἔχοντες add. Mend. post γενηθεῖσαν, sed
v. Exod. 36, 21, 28, 23 || 13 χροιάν L || 15 μήτραν VP,
prius M || 15. 16 ἐκτυπὸν (sic) VP, ἐκτυπᾶν M, ἐκτυπον <ἔχον>
fort. praestat (cf. § 58) || 16 τὸ M, om. ceteri || 17 κατὰ τὸ
μέσον L (v. Ind.) | δόξης L, δόξῃ ceteri || 18 ἐν τούτῳ τῷ
σχήματι προστιον e. gr. supplet Mend. || 19 ἐμφάνεια conicis ebam,
sed etiam hoc rarum vid. et cf. Ind. s. συμφανής || 20 ἐτερον]
ἀστρον coni. Diels. || 20. 21 ἐκτὸς τούτου κόσμον conicio (cf.
Callinici ed. Bonn. p. 131^a) || 22 τῶν προειρημένων om. Μ.

ἥξειν καὶ θαυμασμὸν ἀδιήγητον, μετατραπέντα τῇ διαινοίᾳ διὰ τὴν περὶ ἔκαστον ἄγίαν κατασκευήν.

100 Πρὸς δὲ τὴν ἐπίγνωσιν ἀπάντων ἐπὶ τὴν παρακειμένην ἄκραν τῆς πόλεως ἀναβάντες ἐθεωροῦμεν, ἡ κεῖται μὲν ἐν ὑψηλοτάτῳ τόπῳ, πύργοις ἔξησφαλισμένῃ πλείσι μέχρι κορυφῆς εὐμήκεσι λίθοις ἀνφοδομημένων αὐτῶν, ὡς μεταλαμβάνομεν, πρὸς φυλακὴν τῶν 101 περὶ τὸ ιερὸν τόπων — ἵν', ἐὰν ἐπίθεσίς τις ἡ νεωτερισμὸς ἢ πολεμίων ἔφοδος γένηται, μηθεὶς δύνηται ὀδὸν εἰς τοὺς περιβόλους ποιήσασθαι τοὺς περὶ τὸν οἶκον, 10 ἐπικειμένων καὶ δέξιν βελῶν ἐπὶ τῶν πύργων τῆς ἄκρας καὶ δογάνων ποικίλων καὶ τοῦ τόπου κατὰ κορυφὴν 102 ὅντος τῶν προειρημένων περιβόλων —, ὁσανεὶ φυλασσομένων τῶν πύργων ὑπὸ τῶν πιστοτάτων ἀνδρῶν καὶ τῇ πατρίδι μεγάλας ἀποδεῖξεις δεδωκότων· οἵτινες 15 οὐκ εἶχον ἔξουσίαν ἔξιέναι τῆς ἄκρας, εἰ μὴ ταῖς ἑορταῖς, καὶ τοῦτο ἐκ μέρους· οὐδὲ εἰσοδεύειν εἴων οὐδεῖνα. μετὰ ἀκριβείας δὲ πολλῆς εἶχον, εἰ καὶ τις ἐπιταρὴ γένοιτο διὰ τοῦ προκαθηγουμένου πρὸς θεωράσιν εἰσδέξασθαι τινας· οἶον καὶ καθ' ἡμᾶς ἐγεγόνει· 20 μόλις γὰρ ἀνόπλους ὅντας ἡμᾶς δύο παρεδέξαντο πρὸς 103 τὸ κατανοῆσαι τὰ τῶν θυσιῶν. ἔλεγον δὲ καὶ δι' ὅρων πεπιστῶσθαι τὸ τοιοῦτον· τοὺς γὰρ πάντας διμωμοκέναι, κατ' ἀνέγκην ἐπιτελουμένουν θείως τοῦ

1 ἥκειν L | ἀνεκδιήγητον L, sed cf. p. 27, 2 || 3 δὲ P(?)v: γὰρ ceteri || 7 μεταλαμβάνωσι L || 8 τις ἡ ἡ καὶ νεωτερισμὸς L || 9 μηθ' εἰς VP, prius M, μή θεὶς L, μή τις γ δύνηται v (Vat. 1668): δύναται codd. || 14 πιστωτάτων VP || 17 εἰς μέρος L || 19 προκαθηγουμένου e corr. M || 20 δέξασθαι M || 24 ἐπιτελουμένους Wil. servans τὸ πρᾶγμα, sed Ind. aliud medii exemplum non praebet | τοῦ et 31, 1 πράγματος Schmidt et Anon. Oxon. (cf. § 39): τὸ et πρᾶγμα codd.

κατὰ τὸν δρυισμὸν πράγματος, ὅντας πεντακοσίους μὴ παραδέξασθαι πλείον ἀνθρώπων πέντε κατὰ τὸ αὐτό· τοῦ γὰρ ἵεροῦ τὴν πᾶσαν εἶναι φυλακὴν τὴν ἄκραν, καὶ τὸν καταβαλλόμενον αὐτὴν [τὴν] πρὸς φυλακὴν τῶν εἰρημένων οὔτως ἡσφαλίσθαι.

Τῆς δὲ πόλεως ἐστὶ τὸ σχῆμα συμμετρως ἔχον, 105 οἷον τεσσαράκοντα σταδίων ὅντος τοῦ περιβόλου, καθόσον εἰκάσαι δυνατόν. ἔχει δὲ τὴν τῶν πύργων θέσιν θεατροειδῆ, καὶ φαινομένων διόδων τῶν ὑπο- 10 κειμένων, τῶν δὲ ἐπάνωθεν ἡθισμένων καὶ τὰς διὰ τούτων διεξόδους· ἀνάκλασιν γὰρ ἔχει τὰ τῶν τόπων, ὡς ἂν ἐπ' ὅρους τῆς πόλεως φυκοδομημένης. εἰσὶ δὲ 106 καὶ διαβάθραι πρὸς τὰς διόδους· οἱ μὲν γὰρ μετέωροι τὴν ὁδείαν, οἱ δὲ ὑπ' αὐτὰς ποιοῦνται, καὶ μάλιστα 15 διεστηκίας τῆς ὁδείας, διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἀγνείαις ὄντας, ὅπως μηδενὸς θιγγάνωσιν ὃν οὐ δέον ἐστίν. οὐκ ἀλόγως δὲ τὴν πόλιν συμμετρίᾳ καθηκούσῃ κατε- 107 σκεύασαν οἱ πρῶτοι, σοφῶς δὲ ἐπινοήσαντες. τῆς γὰρ χώρας πολλῆς οὕσης καὶ καλῆς καὶ τινῶν μὲν πεδινῶν, 20 τῶν κατὰ τὴν Σαμαρείτιν λεγομένην καὶ τῶν συν-

1 δρυισμὸν Mend.: δρισμὸν codd. || 2 ταῦτό L || 4 τὴν secl. Schmidt | πρὸς φυλακὴν Schmidt (cf. § 100): προφυλακὴν codd. || 5 ἡσφαλεῖσθαι M¹VP || 6 σχῆμα Schmidt: χῆμα MA, χῆμα LV, χῆμα P || 9 καὶ] μὴ Wil., quod certum vid. || 10 εἰ- θισμένων L, εἰήθισμένων (sic) M, ἥντημένων coni. Wil., ἔσχι- σμένων κατὰ τὰς Diels || 11 ἀνάτασιν coni. Diels || 15 διε- στηκίας e corr. M: διεστηκότας ceteri (prius M) | τῆς] τὰς A || 18 ἐπινοήσαντες] hic incipit textus B || 19 τινῶν] πολ- ιῶν M. hic pergit C (cf. ad p. 19, 9) | πεδινῶν μὲν transp. B | πεδινῶν M¹VP || 20 σαμαρείτην M¹VP | λεγομένην Mend.: λεγομένων codd.

6 ss. cf. Hecataeum apud Ios. C. Apion. I 194 ss. || 17 — 33, 2 cf. Aristot. Αθην. πολ. c. 16.

απτόντων τῇ τῶν. Ἰδου μαίων χώρα, τινῶν δὲ ὀρεινῶν,
 τῶν πρὸς *.*.* τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς
 γῆς γύνεσθαι συνεχῆς, ἵνα καὶ διὰ τοῦτο οὗτοι τὴν
 εὐημορπίαν ἔχωσιν: οὗτοι γινομένους γεωργεῖται πάντα
 μετὰ δαψιλείας πολλῆς ἐν πάσῃ τῇ προειρημένῃ χώρᾳ.⁵

108 τῶν δὲ πάλεων ὅσαι μέγεθος ἔχουσι καὶ τὴν ἀκόλου-
 θου εὐδαιμονίαν, ταύταις συμβέβηκεν εὐανθρεῖν, ἀμε-
 λεῖσθαι δὲ τῆς χώρας, πάντων ἐπὶ τὸ κατὰ ψυχὴν
 ἴλαροῦσθαι νευευκότων, καὶ τῇ κατασκευῇ πάντας ἀν-
 109 θρώπους ἐπὶ τὰς ἡδονὰς εὐναταφόρους εἶναι. τοῦτο
 δὲ ἐγίνετο περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑπερβάλλονταν πά-
 σας τῷ μεγέθει καὶ εὐδαιμονίᾳ τὰς πόλεις: οἱ γὰρ
 ἀπὸ τῆς χώρας εἰς αὐτὴν ἐπιξενούμενοι καταμένοντες
 110 ἐφ' ἵκανον εἰς ἐλάττωσιν ἥκουν τὰ τῆς ἐργασίας. ὅθεν
 δὲ βασιλεύς, ἵνα μὴ καταμένωσι, προσέταξε μὴ πλέον.¹⁵
 εἴσοισιν ἡμερῶν παρεπιδημεῖν: καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν
 δομοῖς δὲ ἐγγράπτων διαστολὰς ἔδωκεν, ἐὰν ἀναγκαῖον.
 111 ἢ κατακαλέσαι, διακρίνειν ἐν ἡμέραις πέντε: πρὸ²⁰
 πελλοῦ δὲ ποιούμενος καὶ χορματιστὰς καὶ τοὺς τού-
 των ὑπηρέτας ἐπέταξε κατὰ νομούς, ὅπως μὴ πορισμὸν
 λαμβάνοντες οἱ γεωργοὶ καὶ προστάται τῆς πόλεως

2 τῶν] χοὶ τὰ Mend., sed recte Wil. lacunam per duplex
 πρὸς natam statuit, ut e. gr. suppleam μέσην τὴν χώραν (fort.
 add. τόπων, ut οὗτοι habeat quo referatur) χοὶ τὰ πρὸς || 3 καὶ
 om. B | οὗτοι διὰ τοῦτο transp. Schmidt | an τούτου? ||
 4 γενομένου M || 4. 5 πάντα μετὰ Mend.: μὲν πάντα codd. ||
 8 τῆς] τὰς M²B, fort. recte || 9 καὶ] καὶ τῷ vel διὰ τὰ coni.
 Schmidt, καὶ <γὰρ εἰνός ἐστι> Diels (cf. § 223) || 11 περὶ] ἐπὶ²¹
 M | ὑπερβάλλοντα VPC || 13 ἀποξενούμενοι VPAC || 16 εἰ-
 νοῦσι VP || 18 πρὸ] περὶ coni. Mend. (v. § 1) || 20 νομοὺς
 Letronne, Journal des savants 1828 p. 104: νόμοις codd.

έλαττωσι τὰ ταμιεῖα, λέγω δὲ τὰ τῆς γεωργίας πρόσ-
φορα. παρεξέβημεν δὲ ταῦτα διὰ τὸ καλῶς ἡμῖν τὸν 112
Ἐλεάζαρον ὑποδειχέναι τὰ προειρημένα. μεγάλη γάρ
έστιν ἡ τῶν γεωργούμενων φιλοπονία. καὶ γὰρ ἔλατ-
τοις πλήθεσι σύνδενδρός ἐστι καὶ σιτικοῖς καρποῖς
αὐτῶν ἡ χώρα καὶ διπλοῖς ἔτι δὲ ἀμπέλῳ καὶ μέλιτι
πολλῷ — τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἀκροδρύων καὶ φοινίκων
οὐδ' ἀριθμεῖται παρ' αὐτοῖς —, κτήνη τε πολλὰ παμ-
μιγῇ καὶ δαψιλῆς ἡ τούτων νομὴ· διὸ καλῶς ἔβλεψαν, 113
10 ὅτι πολυανθρωπίας οἱ τόποι προσδέονται, καὶ τὴν
κατασκευὴν τῆς πόλεως καὶ τῶν κωμῶν ἔθεντο κατὰ
λόγουν. πολὺ δὲ πλῆθος καὶ τῶν ἀρωμάτων καὶ λ- 114
θων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ παρακομίζεται διὰ τῶν
Ἀράβων εἰς τὸν τόπον. ἐργάσιμος γάρ καὶ πρὸς τὴν
15 ἐμπορίαν ἐστὶν ἡ χώρα κατεσκευασμένη καὶ πολύτεχνος
ἡ πόλις, οὐ σπανίζει δὲ οὐδὲν τῶν διακομιζομένων
διὰ τῆς θαλάσσης. ἔχει γὰρ καὶ λιμένας εὐκαίρους 115
χορηγοῦντας τόν τε κατὰ τὴν Ἀσιάλωνα καὶ Ἰόππην
καὶ Γάζαν, δομοῖς δὲ καὶ Πτολεμαΐδα τὴν ὑπὸ τοῦ
20 βασιλέως ἐκτισμένην· μέσην δὲ κείται πρὸς τοὺς προειρη-
μένους τόπους, οὐκ ἀπέχουσα τούτων πολύ. ἔχει δὲ

1 τὰ] τὰς V, τὰς et προσφοράς (vel ἀποφοράς) conicio ||
4. 5 ἔλαικοις MC: ἐν λαϊκοῖς LVP, ἐν ἔλαικοις BA || 6 αὐ-
τῶν om. LB, fort. recte || 7 μὲν <γὰρ> Wil. || 8 τε LBA:
τὰ ceteri || 10 δέονται VPAC || 15 ἐμπορείαν M¹VPC | ἐστὶν
ἡ χώρα κατεσκευασμένη MLB: ἐστὶ κατεσκευασμένη ἡ χώρα VPAC ||
16 post πόλις add. ἐστὶν B || 18 τόν M²: τῶν ceteri, τά v,
τοὺς coniciebam || 19 alt. καὶ om. v | τοῦ om. B || 20 κατε-
σκευασμένην B || 20. 21 εἰρημένους L

4—14 hinc excerpta, quod fugit V. Rosium (Arist. Pseudep. p. 626), sub Aristotelis nomine tradit Georgius Cedrenus I p. 747 Bekk. et Georgius Monachus p. 599 Muralt.

πάντα δαψιλῆ κάθηγρος οὖσα πάντοθεν ἡ χώρα καὶ
 116 μεγάλην ἀσφάλειαν ἔχουσα. περιόρει δὲ αὐτὴν δ λεγό-
 μενος Ἰορδάνης ποταμὸς ἀείρροντος — οὐκ ἐλαττον ἔξα-
 κισχιλίων μυριάδων ἀρουρῶν κατὰ τὸ ἀρχαῖον οὔσης·
 μετέπειτα δὲ οἱ γειτνιῶντες ὑπέβησαν αὐτῆς, ἔξηκοντα 5
 μυριάδες ἀνδρῶν ἔγκληροι καθειστήκεισαν ἐκατοντά-
 ρουροι — πληρούμενος δὲ ὁ ποταμός, καθὼς ὁ Νεῖ-
 λος, ἐν ταῖς πρὸς τὸν θερισμὸν ἡμέραις πολλὴν ἀφ-
 117 δεύει τῆς γῆς· ὃς εἰς ἔτερον ποταμὸν ἐμβάλλει τὸ
 δεῦμα κατὰ τὴν Πτολεμαίων χώραν, οὗτος δὲ ἔξεισιν 10
 εἰς θάλασσαν. ἄλλοι δὲ χείμαρροι λεγόμενοι κατίασι,
 περιλαμβάνοντες τὰ πρὸς τὴν Γάζαν μέρη καὶ τὴν
 118 Ἀξωτίων χώραν. περιέχεται δὲ ἀσφαλείας αὐτοφυέσι,
 δυσείσβολος οὖσα καὶ πλήθεσιν ἀπραγμάτευτος διὰ
 τὸ στενάς εἶναι τὰς παρόδους, κρημνῶν παρακειμένων 15
 καὶ φαράγγων βαθέων, ἕτι δὲ τραχείας οὔσης πάσης
 τῆς περιεχούσης πᾶσαν τὴν χώραν ὀρεινῆς.

119 Ἐλέγετο δὲ καὶ ἐκ τῶν παρακειμένων δρέων τῆς
 Ἀραβίας μέταλλα χαλκοῦ καὶ σιδήρου συνίστασθαι
 πρότερον. ἐκλέλειπται δὲ ταῦτα, καθ' ὃν ἐπεκράτησαν 20
 Πέρσαι χρόνον, τῶν τότε προστατούντων ποιησαμένων

1 post δαψιλῆ add. καὶ B | κάθηγρος LAC: καθήγρατος
 MBVP || 3 ἀείροντος prius M, VPC || 4 οὖσαν Struve et Anon.
 Oxon. || 5 <ὡς> οἱ conicio (ὡς, om. οἱ, Schmidt) | ὑπέβησαν
 MB: ἐπέβησαν ceteri || 6 μυριάδων L | καθειστήκησαν VP ||
 6. 7 ἐκατοντάρουροι Mahaffy (Class. Review VIII 349): ἐκατον-
 ταρούροις cod., <ἐκαστος> ἐκατοντάρουρος coni. Struve
 9 ἐμβάλλει LBVP: ἐμβάλλει MAC || 10 Πτολεμαίων conicio
 13 ἀσφαλείας e corr. M²: ἀσφαλῆς LB, ἀσφαλές ceteri (M¹)
 15 περικειμένων coni. Diels (cf. § 139). παραν. fort. ex lin. 18
 invasit || 17 πᾶσαν om. M || 19 μέταλλα B, μέταλλα MV, μετὰ
 P | χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ M || 21 οἱ Πέρσαι P | χρόνον Πέρσαι M

διαβολήν, ὡς ἄχρηστος ἡ κατεργασία γίνεται καὶ πολυ-
δάπανος, ὅπως μὴ διὰ τὴν μεταλλείαν τῶν εἰρημένων 120
συμβῇ καὶ τὴν χώραν καταφθείρεσθαι καὶ σχεδὸν διὰ
τὴν ἐκείνων δυναστείαν ἀλλοτριωθῆναι, παρεύρεσιν
5 λαβόντων εἰς τοὺς τόπους εἰσόδου διὰ τὸ τὴν δια-
βολὴν γεγονέναι ταύτην. ὅσον οὖν καὶ περὶ τούτων
ἔδει, κεφαλαιωδῶς σεσήμαγκά σοι, ὃ Φιλόκρατες ἀδελφέ-
τὰ δὲ τῆς ἔρμηνείας ἐπομένως δηλώσομεν.

Ἐπιλέξας γὰρ τοὺς ἀρίστους ἄνδρας καὶ παιδείᾳ 121
10 διαφέροντας, ἅτε δὴ γονέων τετευχότας ἐνδόξων, οἵ-
τινες οὐ μόνον τὴν τῶν Ἰουδαϊκῶν γραμμάτων ἔξιν
περιεποίησαν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν Ἑλληνικῶν
ἐφρόντισαν οὐ παρέργως κατασκευῆς· διὸ καὶ πρὸς 122
τὰς πρεσβείας εῦθετοι καθεστήκεισαν καὶ τοῦτ' ἐπε-
15 τέλουν ὅτε δέοι, καὶ πρὸς τὰς δομιλίας καὶ τὰς ἐπερω-
τήσεις τὰς διὰ τοῦ νόμου μεγάλην εὐφυΐαν είχον, τὸ
μέσον ἐξηλισκότες κατάστημα — τοῦτο γὰρ κάλλιστόν
ἐστιν —, ἀποτεθειμένοι τὸ τραχὺ καὶ βάρβαρον τῆς
διανοίας, δομούς δὲ καὶ τὸ κατοίεσθαι καὶ νομίζειν
20 ὑπερφρονεῖν ἐτέρους ὑπερβεβηκότες, τὴν δὲ δομιλίαν
καὶ τὸ συνακούειν καὶ πρὸς ἔκαστον ἀποκρίνεσθαι
δεόντως παραδεδεγμένοι, καὶ πάντες ταῦτα συντη-
ροῦντες καὶ μᾶλλον ἐν τούτοις βουλόμενοι ὑπερφέρειν
25 ἐτερος ἐτέρου, καὶ τοῦ καθηγουμένου πάντες ἄξιοι καὶ
τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς. νοῆσαι δὲ ἦν, ὡς ἡγάπησαν 123

2 προειρημένων V || 5 διὰ τοῦτο vel διὸ Wil. || 6 τοι-
αύτην M || 7 κεφαλαιωδῶς om. B || 8 δηλώσωμεν MV
9 γάρ] οὖν AC || 12 ἑαυτοῖς ML: αὐτοῖς B, αὐτοῖς VPAC
13 ἐφρόντησαν VP || 14 καθειστήκεισαν conicio (cf. § 116) ||
16 τὰς διὰ om. M, τὰς ἐν e Paris. 129 Schmidt || 18 ἀποτε-
μένοι B || 22 παραδεδεγμένοι LB: παραδεδειγμένοι ceteri ||
22. 23 καὶ πάντες — βουλόμενοι om. M || 24 ἐτέρω MB(L^{1?})

τὸν Ἐλεάζαρον δυσαποσπάστως ἔχοντες· καὶ ἐκεῖνος
 αὐτὸς χωρὶς καὶ τοῦ πρὸς τὸν βασιλέα γεργαφέναι
 περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν πολλὰ παρεκάλεσε τὸν
 Ἀνδρέαν καὶ ἡμᾶς, συναντιλαμβάνεσθαι παρακαλῶν,
 124 καθ' ὃ ἀν δυνώμεθα. καὶ ἡμῶν ἐπαγγελλομένων
 εὖ φροντίσειν περὶ τούτων ἔφη καὶ λίαν διαγωνιᾶν
 εἰδέναι γάρ, δτι φιλάγαθος ὁν ὁ βασιλεὺς πάντων
 μέγιστον ἡγεῖται τὸ μεταπέμπεσθαι καθ' ὃν ἀν τόπον
 δινομασθῇ τις ἄνθρωπος διαφέρων ἀγωγῇ καὶ φρο-
 125 νήσει παρ' ἑτέρους. μετειληφα γάρ καλῶς αὐτὸν λέ-
 γειν, δτι περὶ ἑαυτὸν ἔχων ἄνδρας δικαίους καὶ σω-
 φρονιας τὴν μεγίστην ἀν φυλακὴν τῆς βασιλείας ἔξειν,
 συμβουλευόντων παρηγίᾳ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν φί-
 λων· ὃ δὴ σύνεστι τοῖς ἀποστελλομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
 126 καὶ δι' ὅρκων ἐπιστοῦτο, μὴ προτείσθαι τοὺς ἀνθρώ-
 πους, εἰ τις ἑτέρα χρεία πρὸς τὰ κατ' ίδιαν αὐτῷ
 κατεπείγοι, πρὸς δὲ τὴν κοινὴν πᾶσι τοῖς πολίταις
 127 ἐπανόρθωσιν ἔξαποστελλειν αὐτούς. τὸ γάρ καλῶς
 ἔην ἐν τῷ τὰ νόμιμα συντηρεῖν εἶναι, τοῦτο δὲ ἐπι-
 τελεῖσθαι διὰ τῆς ἀκροάσεως πολλῷ μᾶλλον ἢ διὰ τῆς
 ἀναγνώσεως. προτιθέμενος οὖν ταῦτα καὶ τὰ τούτοις
 παραπλήσια φανερὸς ἦν τὴν διάθεσιν, ὃς ἦν πρὸς
 αὐτούς.

2 αὐτὸς scripsi: αὐτὸς codd., αν̄ coni. Mend. | καὶ om.
 B | γέγραπται P || 4 καὶ ἡμᾶς Mend.: ποιῆσαι codd. ||
 6 εὖ φροντίσειν Wil. (Mend.): ἀφροντίσειν codd., φροντίσειν
 Mend. | τούτον B || 7 φιλάνθρωπος L || 10 μετειληφέναι
 coniebam || 11 ἑαυτὸν] αὐτὸν L || 12 ἔξει Schmidt, <δόξειεν>
 ἔξειν coni. Wil. || 14 ὑπ' ἐμοῦ coni. Wil. || 15 μὴ <ἄν>
 coni. Wil. || 16 αὐτῶν Diels || 17 κατεπείγει B || 19 εἶναι
 om. M || 22 δεῖ olos coni. Mend. Wil.

"Ἄξιον δ' ἐπιμνησθῆναι <διὰ> βραχέων τῶν ὑπο- 128
δειχθέντων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὰ δι' ἡμᾶν ἐπιζητηθέντα —
νομίζειν γὰρ τοῖς πολλοῖς περιεργίαιν ἔχειν τινὰ τῶν
ἐν τῇ νομοθεσίᾳ περὶ τε τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν
καὶ τῶν νομίζομένων ἀκαθάρτων εἶναι κυνιδάλων —
πυνθανομένων γὰρ ἡμᾶν, διὰ τί μιᾶς καταβολῆς οὕ- 129
σης τὰ μὲν ἀκάθαρτα νομίζεται πρὸς βρῶσιν, τὰ δὲ
καὶ πρὸς τὴν ἀφῆν — δεισιδαιμόνως γὰρ τὰ πλεῖστα
τὴν νομοθεσίαν ἔχειν, ἐν δὲ τούτοις παντελῶς δεισι-
10 δαιμόνως —, πρὸς ταῦτα οὕτως ἐνήρξατο·

'Θεωρεῖς', ἔφη, 'τὰς ἀναστροφὰς καὶ τὰς διμιλίας, 130

1 διὰ add. in Eus. Vigerus || 1. 2 ἐπιδειχθέντων i ||
2 τὰ δι' Eus.: δ' MLBVP, om. AC | ἐπιζητηθέντων MLB ||
3 νομίζω Schmidt, recte ut vid. | τινὰ ἔχειν LB || 4 ante
περὶ add. λέγω δὲ Eus., fort. recte, si addas τὰ | τῶν om.
Eus. | βρωμάτων MLBVP || 5 καὶ om. LB || 8 δεισιδαι-
μονος prius M, LBVP, e corr. A || 9 παντελῶς scripsi (v. Ind.):
πάλιν πάντα AC Schard, πάλιν ceteri Eus., παντάπασι coni.
Schmidt || 10 ἐνήρξατο πρὸς ταῦτα οὕτως bg || 11 θεωρεῖν bg

11 — 48, 6 Eus. Praep. ev. VIII 8, 56. 57: περὶ δὲ τῆς ἐν
τοῖς ὅπ' αὐτοῦ τεθεῖσι νόμοις ἐπεσκιασμένης καὶ (ἐπ. καὶ om. bg)
ἀλληγορικῆς θεωρίας πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἐπαρκεῖν (ἀπαρκεῖν i)
ἡγοῦμαι τὰς Ἐλεάζαρον καὶ (καὶ — Ἐλεάζαρος om. b) Ἀριστοβού-
λον διηγήσεις, ἀνδρῶν τὸ μὲν γένος (ἀνδρῶν — γένος om. g)
'Ἐβραίων ἀνέκαθεν, τὸν δὲ χρόνον κατὰ τοὺς Πτολεμαῖων (Πτο-
λεμαίου ig, corr. Valck.) χρόνους διαπρεψάντων. ὃν δὲ Ἐλεάζαρος
καὶ (δ?) τῷ τῆς ἀρχειρεωσύνης ἀξιώματι τετιμημένος μικρῷ πρό-
τερον ἥμιν ἐδηλούτο, ὃς δὴ τοῖς παρὰ βασιλέως ὡς αὐτὸν ἥκουσι
πρεσβείας (πρέσβεισι;) ἔνεκα τῆς τῶν Ἐβραϊκῶν λόγων εἰς (ἐπὶ i)
τὴν Ἑλλάδα μεταβολῆς τὸν τρόπον ὑποτυπούμενος τῆς ἐν τοῖς
ἱεροῖς νόμοις ἀλληγορούμενης ἰδέας τοιαντην πεποίηται τοῦ (τὴν
τοῦ g, τὴν b) λόγου τὴν (τὴν om. b) διδασκαλίαν (διάσκεψιν b):
ἄξιον δὲ — φιλομάθειαν (9, 1—37). pergit: ταῦτα μὲν δὲ ἀρχε-
ιεῖς τοῖς ἥκουσιν ὡς αὐτὸν Ἑλλησι (πρέσβεισ;) περὶ τῆς ἀλληγο-
ρούμενης ἐν τοῖς ἱεροῖς νόμοις ἰδέας διεστείλατο ὡς δὲν μέλλουσι
ταῖς ἐκδοθεσομέναις περιτεύξεσθαι τῶν γραφῶν ἐρμηνείας. ||
11 — 48, 6 ed. Hilgenfeld, *Barnabae epist.* Lipsiae 1877 p. 99—
105. similia aliquatenus, sed non ex ipso Aristea hausta prae-

οῖον ἐνεργάζονται πρᾶγμα, διότι πακοῖς διαιλήσαντες
 διαστροφὰς ἐπιλαμβάνουσιν ἀνθρωποι καὶ ταλαιπωροι
 δι’ ὅλου τοῦ ξῆν εἰσιν, ἐὰν δὲ σοφοῖς καὶ φρονίμοις
 συξῶσιν, ἔξ ἀγνοίας ἐπανορθώσεως εἰς τὸν βίον ἔτυχον.
 131 διαστειλάμενος οὖν τὰ τῆς εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης 5
 πρῶτον ὁ νομοθέτης ἡμῶν καὶ διδάξας ἔκαστα περὶ
 τούτων οὐκ ἀπαγορευτικῶς μόνον, ἀλλ’ ἐνδεικτικῶς
 καὶ τὰς βλάβας προδηλώσας καὶ τὰς ὑπὸ θεοῦ γινο-
 132 μένας ἐπιπομπὰς τοῖς αἰτίοις — προϋπέδειξε γὰρ
 πρῶτον πάντων, ὅτι μόνος ὁ θεός ἔστι καὶ διὰ πάν- 10
 των ἡ δύναμις αὐτοῦ φανερὰ γίνεται πεπληρωμένον
 παντὸς τόπου τῆς δυναστείας, καὶ οὐθὲν αὐτὸν λαν-
 θάνει τῶν ἐπὶ γῆς γινομένων ὑπὸ ἀνθρώπων κρυφίως,
 ἀλλ’ ὅσα ποιεῖ τις αὐτῷ φανερὰ καθέστηκε, καὶ τὰ
 133 μέλλοντα γίνεσθαι — ταῦτ’ οὖν ἐξεργάζομενος ἀκριβῶς 15
 καὶ πρόδηλα θεὶς ἔδειξεν, ὅτι, καὶ ἐννοηθῇ τις πακίαν

1 οἰον] οἱ B | ἐνεργάζονται MLVPAC Eus.: ἐργάζονται
 Bg | ἐνομαλήσαντες M || 2 ἀνθρώποις g || 3 δι’ ὅλου]
 διὰ i | τὴν ξωὴν bg || 4 βίον] νόμον g | ἐνέτυχον L ||
 5 οὖν Eus.: om. codd. || 6 πρῶτον ὁ νομοθέτης Eus.: ὁ πρῶ-
 τος νομοθέτης M, ὁ πρῶτον νομοθέτης ceteri || 7 ἐνδεικτικῶς
 Eus.: ἐνδίκιως codd. || 8 προδηλώσας Schmidt: προδήλους
 codd. Eus., προδήλους θεὶς coniciebam | ὑπὸ] ἐπὶ Bg |
 θεοῦ B et Eus.: τοῦ θεοῦ ceteri || 8. 9 γιγνομένας i, γενο-
 μένας Bbg || 9 ὑπέδειξε M || 10 πρῶτον πάντων B Eus.:
 πάντων πρῶτον ceteri | ὁ om. MLB || 10. 11 ἡ δύναμις αὐ-
 τοῦ διὰ πάντων bg || 11 post δύναμις add. ἔστιν VP | post
 αὐτοῦ add. ἔστι M || 13 γῆς s. scr. L, ἐπιγινομένων B (om.
 γῆς) | γιγνομένων i | ὑπὸ] τῶν Schmidt | κρυφέως
 VP, κρυφαίως i || 14 ποιῆ B || 15 ἐξεργασάμενος bg |
 ἀκριβῶς om. bg || 16 πρόδηλωθεὶς (sic) V, προδηλωθεὶς AC |
 καὶ ἀν bg, καὶ ἐὰν

bet Barnabas. cf. etiam Philonem *De agric.* § 131. 145 ss. We.
De concup. c. 5 ss., Clementem *Paed.* III § 75. 76. *Strom.* II § 67.
 V § 51. 52. || 37, 11 — 38, 2 cf. Menandri fr. 218 K.

ἐπιτελεῖν, οὐκ ἀν λάθοι, μὴ ὅτι καὶ πρᾶξας, διὰ πάσης τῆς νομοθεσίας τὸ τοῦ θεοῦ δυνατὸν ἐνδεικνύμενος· ποιησάμενος οὖν τὴν καταρχὴν ταύτην καὶ δεῖξας, 134 δότι πάντες οἱ λοιποὶ παρ' ἡμᾶς ἄνθρωποι πολλοὺς 5 θεοὺς εἶναι νομίζουσιν, αὐτοὶ δυναμικάτεροι πολλῷ καθεστῶτες ὡν σέβονται ματαίως (ἀγάλματα γὰρ ποιή- 135 σαντες ἐκ λίθων καὶ ξύλων εἰκόνας φασὶν εἶναι τῶν ἔξενδρόντων τι πρὸς τὸ ζῆν αὐτοῖς χρήσιμον, οἷς προσκυνοῦσι, παρὰ πόδας ἔχοντες τὴν ἀνασθησίαν. εἴτε 136 10 γὰρ κατ' ἐκεῖνό τις θείη, κατὰ τὴν ἔξενύρεσιν, παντελῶς ἀνόητοι· τῶν γὰρ ἐν τῇ κτίσει λαβόντες τινὰ συνέθηκαν καὶ προσυπέδειξαν εὔχρηστα, τὴν κατασκευὴν αὐτῶν οὐ ποιήσαντες αὐτοὶ. διὸ κενὸν καὶ 137 μάταιον τοὺς δόμοίους ἀποθεοῦν· καὶ γὰρ ἔτι καὶ νῦν 15 εὑρετικάτεροι καὶ πολυμαθέστεροι τῶν ἀνθρώπων τῶν πρίν εἰσι πολλοί, καὶ οὐκ ἀν φθάνοιεν αὐτοὺς προσκυνοῦντες. καὶ νομίζουσιν οἱ ταῦτα διαπλάσαντες καὶ μυθοποιήσαντες τῶν Ἑλλήνων οἱ σοφώτατοι καθεστάναι. τῶν γὰρ ἄλλων πολὺ ματαίων τέ δεῖ καὶ 138 20 λέγειν, *Ἄλγυπτίων τε καὶ τῶν παραπλησίων; οἵτινες*

1 λάθη B | διὰ πάσης] δι' ὅλης i, ἐξ ὅλης bg || 5 πολλῶν LVPA || 6 γὰρ om. bg || 7 καὶ] ἡ Eus. || 8 οὖς? || 9 εἴτε] εἰ̄ τι VPAC, εἰ̄ τις? altero τις secl. | post ἀνασθησίαν add. ἡμεῖς δὲ τὸν μόνον θεὸν σέβομενοι (p. 40, 9, 10) et εἴτε — κτίσιν. δθεν (p. 40, 11) om. b || 10 θεωθείη conicio, θεός Hilg. || 11 ἀνόητον Eus. || 12 εὐχρηστοτάτην (τὴν add. g) Eus. || 13 οὐ ποιήσαντες αὐτοὶ om. g | αὐτοὶ om. B | διό suspectum, δῆλον δὲ καὶ ὅτι e. gr. conicio, cf. p. 43, 10 || 15 εὑρετικάτεροι Eus.: εὑρεματικάτεροι codd. || 16 φθάνοιεν M² Eus.: φθάσουσαν L, φθάνοισαν ceteri, φθάσειαν Schmidt || 17 νομίζονται conicio || 18 οἱ secl. Wil. || 19 γὰρ] μὲν γὰρ Eus. | accus. (velut τὴν ἀνοιαν) vid. add. ματαιοτέρων coni. Diels | δὴ PC | καὶ om. g || 20 τινες om. g

7. 8 cf. Doxographi p. 544, 10 sqq. Freudenthal, Alex. Polyh. p. 163. Diod. I 13, 1.

ἐπὶ θηρία καὶ τῶν ἑρπετῶν τὰ πλεῖστα καὶ υποδάλων
 τὴν ἀπέρεισιν πεποίηνται καὶ ταῦτα προσκυνοῦσι καὶ
 139 θύουσι τούτοις καὶ ξῶσι καὶ τελευτήσασι), συν-
 θεωρήσας οὖν ἔκαστα σοφὸς ὡν ὁ νομοθέτης, ὑπὸ⁵
 θεοῦ κατεσκευασμένος εἰς ἐπίγνωσιν τῶν ἀπάντων,
 περιέφραξεν ἡμᾶς ἀδιακόποις χάραξι καὶ σιδηροῖς τεί-
 χεσιν, ὅπως μηδενὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐπιμισγώμεθα
 κατὰ μηδέν, ἀγνοὶ καθεστῶτες κατὰ σῶμα καὶ κατὰ
 ψυχὴν, ἀπολελυμένοι ματαίων δοξῶν, τὸν μόνον θεὸν
 καὶ δυνατὸν σεβόμενοι παρ' ὅλην τὴν [πᾶσαν] κτίσιν.¹⁰

140 ὅθεν *Αἴγυπτίων* οἱ καθηγεμόνες Ἱερεῖς, ἐγκεκυφότες
 εἰς πολλὰ καὶ μετεσχηκότες πραγμάτων, ἀνθρώπους
 θεοῦ προσονομάζουσιν ἡμᾶς· δὲ τοῖς λοιποῖς οὐ πρόσ-
 εστιν, εἰ μή τις σέβεται τὸν κατ' ἀλήθειαν θεόν, ἀλλ'
 141 εἰσὶν ἀνθρώποι βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ σκέπης. ἡ¹⁵
 γὰρ πᾶσα διάθεσις αὐτῶν ἐπὶ ταῦτα καταφεύγει. τοῖς
 δὲ παρ' ἡμῶν ἐν οὐδενὶ ταῦτα λελόγισται, περὶ δὲ
 τῆς τοῦ θεοῦ δυναστείας δι' ὅλου τοῦ ξῆν ἡ σκέψις

1 τῶν om. g | ἐπικυνωδάλων i || 2 ἀπερὸν εἰσὶν Μ'ΙΒΑ |
 ταῦτα om. g || 4 οὖν codd. g: τοιγαροῦν i | ἔκαστα σοφὸς
 ὡν om. B | ante ὑπὸ add. καὶ Eus., fort. recte || 5 post
 θεοῦ add. σοφὸς ὡν B | κατεσκευασμένα Cg || 7 μηδενὶ e
 corr. M, LB: μηδὲν ceteri (prius M), μηδενὶ Eus. | ἐπισμιγό-
 μεθα BVP || 8 alt. κατὰ] καὶ g | tert. κατὰ om. g || 9 ἀπο-
 λελυμένων prius M, VPAC || 10 καὶ δυνατὸν om. bg (cf. ad
 p. 39, 9) | παρ' — κτίσιν om. g | πᾶσαν secl. Schmidt |
 πᾶσαν τὴν transp. B || 11 post *Αἴγυπτίων* add. δὲ b | *Αἴ-*
γυπτίων οἱ Eus.: οἱ *Αἴγυπτίων* codd. | καθηγεμόνες om. bg |
 ἐκκενωφότες bg || 12 εἰς πράγματα P, γραμμάτων Diels, recte
 ut vid. || 14 τι VPA | κατὰ LPACb || 15 — 41, 3 ἡ
 γὰρ — ποτῶν om. g || 15. 16 ἡ γὰρ αὐτῶν διάθεσις ἐπὶ b ||
 16 κατανεύει conicio || 17 ἡμῶν codd. i, prius b: ἡμῖν L, e corr.
 b, fort. recte, cf. p. 13, 23 | δὲ om. VP || 18 τῆς τοῦ om. i

αὐτοῖς ἔστιν. ὅπως οὖν μηθενὶ συμμισγόμενοι μηδ' 142
 δύμιλοῦντες φαύλοις διαστροφάς λαμβάνουμεν, πάντοθεν
 ἡμᾶς περιέφραξεν ἀγνείαις, καὶ διὰ βρωτῶν καὶ ποτῶν
 καὶ ἀφῶν καὶ ἀκοῆς καὶ δράσεως, νομικῶς. τὸ γὰρ 143
 παθόλον πάντα πρὸς τὸν φυσικὸν λόγον ὅμοια παθέ-
 στηκεν, ὑπὸ μιᾶς δυνάμεως οἰκονομούμενα, καὶ παθ'
 ἐν ἕκαστον ἔχει λόγον βαθὺν ἀφ' ᾧν ἀπεχόμεθα πατά
 τὴν χρῆσιν καὶ οἷς συγχρώμεθα. χάριν δὲ ὑποδείγ-
 ματος ἐν ἣ δεύτερον ἐπιδραμάν σοι σημανῶ. μὴ γὰρ 144
 εἰς τὸν παταπεπτωκότα λόγον ἔλθῃς, ὅτι μυῶν καὶ
 γαλῆς ἢ τῶν τοιούτων χάριν περιεργίαν ποιούμενος
 ἐνομοθέτει ταῦτα Μωσῆς· ἀλλὰ πρὸς ἀγνήν ἐπίσκεψιν
 καὶ τρόπων ἔξαρτισμὸν δικαιοσύνης ἔνεκεν σεμνῶς
 ταῦτα ἀνατέτακται. τῶν γὰρ πτηνῶν οἷς χρώμεθα 145
 πάντα ἡμερα παθέστηκε καὶ διαφέρει παθαριότητι, πυ-
 ροῖς καὶ διπορίοις χρώμενα πρὸς τὴν τροφήν, οἷον
 περιστεραὶ τρυγόνες ἀττακοὶ πέρδικες ἔτι δὲ χῆνες
 καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα· περὶ ᾧν δὲ ἀπηγόρευται 146

1 post αὐτοῖς pergit ὅτι μωσῆς δικαιοσύνης ἔνεκεν σεμνῶς (lin. 12, 13) ceteris om. b | οὖν Eus.: ἐν codd. | μηδενὶ Eus. | συνυπόγενοι Wil., συναλισθόμενοι L Eus. (= p. 43, 12??): συν-
 αλισθόμενοι ceteri || 2 φαύλῳ Eus. vulg., γάμοις B || 4 ἀφῆς
 g | νομικῆς Vg | τῷ] τῷ Lig || 6 post δυνάμεως add. οἰκονο-
 μικῶς B || 7 ἐν] δν Bg | ἕκαστα g | λόγον ἔχει Lg || 9 ση-
 μάνω C, σημαίνω V || 10 εἰσέλθης i | μνιδῶν i || 11 γαλῶν
 g | περιεργίας M Eus. || 12 Μωσῆς BA Eus. || 13 ante ἔξ-
 αρτισμὸν add. ἔξαρτον g || 14 πάντα] ταῦτα LB | πατα-
 τέτακται conicio, cf. § 168 | πετεινῶν Eus. || 15 καὶ Eus.:
 om. codd. | διαφέρει om. bg | παθαριότητι (παθαρειότητι M)
 VPi: παθαρὰ bg, παθαρότητι ceteri || 16 τὴν om. Abg ||
 17 ἔτι δὲ LBVPCh: ἔτι M, om. Abg || 18 τὰλλα VP, om. bg
 δ' ᾧν transp. bg

10. 11 Lev. 11, 29 || 17 ἀττακοὶ: Lev. 11, 22 || 18 ss. cf.
 Lev. 11, 13—19.

πτηνῶν εὐρήσεις ἄγοιά τε καὶ σαφοφάγα καὶ καταδυναστεύοντα τῇ περὶ ἑαυτὰ δυνάμει τὰ λοιπὰ καὶ τὴν τροφὴν ἔχοντα δαπάνησιν τῶν προειρημένων ἡμέρων μετὰ ἀδικίας. οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄρνας καὶ ἐρίφους ἀναρπάζουσι καὶ τὸν ἀνθρώπους 5

147 δὲ ἀδικοῦσι, νεκρούς τε καὶ ζῶντας. παράσημον οὖν ἔθετο διὰ τούτων ἀκάθαρτα προσονομάσας, διτέτακται δικαιοσύνῃ συγχρῆσθαι καὶ μηδένα καταδυναστεύειν πεποιθότας ἵσχυν τῇ καθ' ἑαυτὸν μηδὲ ἀφαιρεῖσθαι μηδέν, 10 ἀλλ' ἐκ δικαίου τὰ τοῦ βίου κυβερνᾶν, ὡς τὰ τῶν προειρημένων πτηνῶν ἡμεραὶ ξῦνται τὰ φυόμενα τῶν ὀσπρίων ἐπὶ γῆς δαπανῆς καὶ οὐ καταδυναστεύει πρὸς τὴν ἐπανάρρεσιν οὕτε τῶν ὑποβεβηκότων οὕτε τῶν 15 συγγενικῶν. διὰ τῶν τοιούτων οὖν παραδέδωκεν δικαιοθέτης σημειοῦσθαι τοῖς συνετοῖς εἶναι δικαίους τε καὶ μηδὲν ἐπιτελεῖν βίᾳ μηδὲ τῇ περὶ ἑαυτὸν 149 ἵσχυν πεποιθότας ἐτέρους καταδυναστεύειν. διποὺς γὰρ οὐδὲ ἄψασθαι καθῆκε τῶν προειρημένων διὰ τὴν περὶ

1 πετεινῶν Eus. || 2 περὶ] παρ' A | ἑαυτῶν VP, αὐτὰ Eus. | τῶν λοιπῶν L || 2. 3 καὶ δαπανῶντα τὰ προειρημένα ἡμεραὶ bg || 3 ante δαπ. add. τὴν i, quod vid. recipiendum priore τὴν secl. || 4 οὐ — ταῦτα om. bg | τὸν om. bg || 5 ἀρπάζουσι Eus. || 6 δὲ om. bg || 6. 7 παράσημον — τούτων om., tum ἀκάθαρτα γοῦν αὐτὰ προσωνόμασες(v) bg || 7 δέον] δέ i || 8 ἐστὶ κατὰ ψυχὴν om. bg | συντέτακται bg || 9 μηδενὸς L || 9. 10 πεποιθότας Eus. Schard, πεποιθώτας B: πεποιθόσιν M¹, πεποιθότες ceteri || 10 τῇ ἑαυτῶν bg | μηδὲν Eus. | μηδὲν b || 11 δικαιοτάτον βίον Eus. | διακυβερνᾶν bg || 11—15 ὡς τὰ — συγγενικῶν om. bg || 12 πετεινῶν Eus. || 14 οὕτε — οὕτε i et alii Eus. codices: om. codd. || 15 διὰ τούτων bg | παρέδωκεν B Eus. || 16 διοιοῦσθαι L | σημ. — συν. om. bg || 17 τε om. Bbg || 17 — 46, 1 μηδὲ — μηρυκισμόν om. b || 17 αὐτοὺς Mg, αὐτοὺς i || 18 ἐτέρων L

ἔκαστα διάθεσιν, πῶς οὐ φυλακτέον παντάπασι τοὺς τρόπους εἰς τοῦτο κατακλασθῆναι; πάντα οὖν τὰ τῆς 150 συγχωρήσεως ἡμῖν ἐπὶ τούτων καὶ τῶν κτηνῶν τροπολογῶν ἐκτέθειται. τὸ γὰρ διχηλεύειν καὶ διαστέλλειν δύπλιος ὅνυμος σημείον ἔστι τοῦ διαστέλλειν ἔκαστα τῶν πρᾶξεων ἐπὶ τὸ καλῶς ἔχον· ἡ γὰρ ἴσχὺς τῶν 151 δλῶν σωμάτων μετ' ἐνεργείας ἀπέρεισιν ἐπὶ τοὺς ὄμοιος ἔχει καὶ τὰ σκέλη. μετὰ διαστολῆς οὖν ἅπαντα ἐπιτελεῖν πρὸς δικαιοσύνην ἀναγκάζει τῷ σημειοῦσθαι διὰ 10 τούτων, ἕτι δὲ καὶ διότι παρὰ πάντας ἀνθρώπους διεστάλμεθα· οἱ γὰρ πλείονες τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων 152 ἑαυτοὺς μολύνοντες ἐπιμισγόμενοι, συντελοῦντες μεγάλην ἀδικίαν, καὶ κῶραι καὶ πόλεις δλαι σεμνύνονται ἐπὶ τούτοις. οὐ μόνον γὰρ πρὸς ἄρσενας προσάγοντι, 15 ἀλλὰ καὶ τεκούσας ἕτι δὲ θυγατέρας μολύνοντες. ἡμεῖς δ' ἀπὸ τούτων διεστάλμεθα. περὶ δὲ ἔστιν δὲ προ- 153 ειρημένος τῆς διαστολῆς τρόπος, περὶ τοῦτον εἶναι καὶ

1 οὐ e corr. M, LB Eus.: οὖν ceteri || 2 κατακλεισθῆναι g | πάντα (μὲν add. g) οὖν τὰ Eus.: πάντων codd. || 2. 3 τὰ συγχωρηθέντα g || 3 ἡμῖν om. Eus. || 4 ἐκτέθειται i (v. Ind.): ἐκθέοντε VP, ἐκθέοιται ceteri, ἐκτέθεικε g || 5 δύπλις L | ἐπάστην B || 7 ἅπερ εἰσὶν ACig || 8. 9 ἅπαντα — ἀναγκάζει] βιώσκομεν g || 9 τῷ Bb: τὸ ceteri | δμοιοῦσθαι L | καὶ ante διὰ add. i || 9. 10 διὰ — καὶ om. g || 10 διότι καὶ transp. M, καὶ om. Schard | διότι] δὲ g, δῆλον δὲ conicio, sed fort. gravior corruptela latet || 10. 11 διεστελλόμεθα g || 11 πλείονες] ἄλλοι g | τῶν λοιπῶν om. g | ἀνθρώπων om. Eus. || 12 μολύνοντες ἑαυτοὺς g | ἐπισμιγόμενοι M¹LB || 13. 14 ἐπὶ τούτοις σεμνύνονται g || 14 πρὸς — προσάγοντι Eus.: προσάγοντι (προσάγοντι B) τοὺς ἄρσενας codd. || 15 post δὲ add. καὶ Mg || 15. 16 ἡμεῖς — διεστάλμεθα om. g || 16 ἐστάλμεθα LB | δὲ] ὃν LB, δ et lin. 17 τοῦτο Vigerus || 17 τόπος MVPAC | τούτων LB

τὸν τῆς μνήμης κεχαρακτήρικεν· πάντα γὰρ ὅσα διχηλεῖ
καὶ μηροκισμὸν ἀνάγει σαφῶς τοῖς νοοῦσιν ἐκτίθεται
154 τὸ τῆς μνήμης. ἡ γὰρ ἀναμηρύκησις οὐθὲν ἔτερον,
ἀλλὰ τῆς ξωῆς καὶ συστάσεως ἐπίμνησις· τὸ γὰρ ξῆν
155 διὰ τῆς τροφῆς συνεστάναι νομίζει. διὸ παρακελεύ-
εται διὰ τῆς γραφῆς λέγων οὕτως· ‘μνείᾳ μνησθήσῃ
κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ποιήσαντος ἐν σοὶ τὰ μεγάλα
καὶ θαυμαστά.’ κατανοούμενα γὰρ καὶ μεγάλα καὶ
ἐνδοξα φαίνεται πρῶτον μὲν ἡ σύμπτηξις ἡ τοῦ σώ-
ματος καὶ ἡ τῆς τροφῆς διοίκησις καὶ ἡ περὶ ἔκαστον 10
156 μέλος διαστολῇ· πολλῷ δὲ μᾶλλον ἡ τῶν αἰσθήσεων
διακόσμησις, διανοίας ἐνέργημα καὶ κίνησις ἀδρατος,
ἡ τε δξύτης τοῦ πρὸς ἔκαστόν τι πράσσειν καὶ τεχνῶν
157 εὔρεσις ἀπέραστον περιέχει τρόπον. διὸ παρακελεύε-
ται μνείαν ἔχειν, ὡς συντηρεῖται τὰ προειρημένα θείᾳ 15
δυνάμει, σὺν κατασκευῇ· πάντα γὰρ χρόνον καὶ τόπον
ῶρικε πρὸς τὸ διὰ παντὸς μνημονεύειν τοῦ κρατοῦντος

1 τὸ τὴν μνήμην B | εἶναι ε. p. 43, 17 post μνήμης transp.
g | κεχαρακτήρικεν Eus.: κεχαρακτηρικέναι codd. | πάντα] εἴ-
πας i | διχηλεῖ Eus.: διχηλῆ M^L, διχειλῆ ceteri || 2 μηροκισμὸν
MVPg | ἐκτίθεται M² Eus.: ἐκτίθημι B, ἐκτίθεμαι ceteri ||
3 ἀναμηρύκησις Aig | οὐδὲν Eus. || 4 ἀλλὰ] ἀλλ' ἡ g | ὑπό-
μνησις Eus., fort. recte || 5 διὸ <καὶ>? || 6 διὰ A Eus.: καὶ
διὰ ceteri | ὁ λέγων codd. || 7 τοῦ κυρίου M | τοῦ θεοῦ
Eus.: om. codd. || 8. 9 καὶ ἐνδοξα καὶ μεγάλα i, ἐνδοξα cet.
om. g || 9 πρῶτα g | alt. ἡ i: om. ceteri || 9. 10 ἡ τοῦ
σώματος σύμπτηξις g || 10 prius καὶ om. LB || 11 μέρος Eus.
vulg. | ἡ Bg, e corr. M: ἡ τῆς ceteri i || 12 διανοίας τε ἐνέρ-
γεια conicio || 13 τοῦ πρὸς om. M, πρὸς τὸ conicio || 14 ἀπέ-
ραστον Aig, ἀπέραντον LB | παρέχει LB, probat et τόπον coni.
Mend., sed v. Ind. || 15 τὰ εἰδημένα g, om. L | ante θείᾳ
add. συνεχόμενα i || 15. 16 θείας δυνάμεως B || 16 post δυνά-
μει add. καὶ L²A | σὺν κατασκευῇ MAi: συγκατασκευῇ ceteri,
om. g | τόπον καὶ χρόνον i | καὶ τόπον om. M | τρόπον B

θεοῦ καὶ συντηροῦντος. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν βρωτῶν καὶ 158 ποτῶν ἀπαρξαμένους εὐθέως τότε συγχρῆσθαι κελεύει· καὶ μὴν καὶ ἐκ τῶν περιβολαίων παράσημον ἡμῖν μνεῖας δέδωκεν. ὥσαντως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν καὶ θυρῶν 5 προστέταχε μὲν ἡμῖν τιθέναι τὰ λόγια πρὸς τὸ μνεῖαν εἶναι θεοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν δὲ διαρρήδην τὸ ση- 159 μεῖον κελεύει περιῆφθαι, σαφῶς ἀποδεικνύς, ὅτι πᾶ- σαν ἐνέργειαν μετὰ δικαιοσύνης ἐπιτελεῖν δεῖ, μνήμην ἔχοντας τῆς ἑαυτῶν κατασκευῆς, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν περὶ 10 θεοῦ φόρον. κελεύει δὲ καὶ κοιταζομένους καὶ δι- 160 ανισταμένους καὶ πορευομένους μελετᾶν τὰς τοῦ θεοῦ κατασκευάς, οὐδὲ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ διαλήψει θεω- ροῦντας τὴν κίνησιν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἑαυτῶν, ὅταν εἰς ὕπνον ἔρχωνται, καὶ τὴν ἔγερσιν, ὡς θελα τις ἐστι 15 καὶ ἀκατάληπτος τούτων ἡ μετάθεσις.

Λέδεικται δέ σοι καὶ τὸ περισσὸν τῆς λογίας τῆς 161 κατὰ τὴν διαστολὴν καὶ μνεῖαν, ὡς ἔξεθέμεθα τὴν

1 θεοῦ post συντηροῦντος transp. B | θεοῦ συντηροῦντας καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ μεσότητας καὶ τελευτάς. καὶ γὰρ i, inter-
polata, ut vid., ab Eus. ex Platonis Leg. p. 715 E || 1. 2 συν-
τηροῦντος — πελεύει om. g | καὶ τῶν ποτῶν VP || 2 ἀπαρ-
ξαμένους om. I, ἀποτάξομένους A | συγχρῆσθαι Eus.: συγχρ-
ῆσαι codd. || 4 ἔδωκεν g | post καὶ add. ἐπὶ τῶν πόλεων
καὶ οἰκήσεων διὰ τὸ σπεπάξεσθαι καὶ Eus. | καὶ ἐπὶ τῶν
θυρῶν g || 5 προστέταχεν (om. μὲν) Eus., fort. recte || 6. 7 τὸ
σημεῖον διαρρήδην transp. B || 7 περιειλῆφθαι B || 9 ἑαυτῶν
κατασκευῆς Eus.: om. codd., sed ἡμῶν συστάσεως Schard | περὶ¹
τοῦ Bg || 9. 10 τοῦ περὶ θεὸν φόρον Vigerus || 10 prius καὶ
om. g || 11 καὶ πορευομένους Eus. (cf. Testim.): om. codd. ||
12 λόγῳ μόνον Eus. (sed v. Ind.) | καὶ om. MLVPC || 13 τὰ
κινήματα g | alt. τὴν Eus.: om. codd. || 14 ἔρχονται VP ||
15 ἡ τούτων Eus. || 16 δῆ conicio | περιτὸν g | λογίας
suspectum: ἀλογίας B, ἀπολογίας coni. Cohn (cf. p. 47, 14. 15) ||
17 ἔξεθέσθαι i

δικηλίαν καὶ τὸν μηρυκισμόν· οὐ γὰρ εἰκῇ καὶ κατὰ
τὸ ἐμπεσὸν εἰς ψυχὴν νενομοθέτηται, πρὸς δὲ ἀλήθειαν
162 καὶ σημείωσιν ὁρθοῦ λόγου. διατάξας γὰρ ἐπὶ βρω-
τῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν κατὰ τὰς ἀφὰς ἔκαστα κελεύει
μηθὲν εἰκῇ μήτε πράσσειν μήτε ἀκούειν μήτε τῇ τοῦ 5
λόγου δυναστείᾳ συγχρωμένους ἐπὶ τὴν ἀδικίαν τρέ-
163 πεσθεῖν. καὶ ἐπὶ τῶν κνωδάλων δὲ ταῦτὸν ἔστιν εύ-
ρεν. κακοποιητικὸς γὰρ δὲ τρόπος ἔστιν καὶ γαλῆς καὶ
164 μυῶν καὶ τῶν τούτοις δμοίων, δσα διηγόρευται. πάντα
γὰρ λυμαίνονται καὶ κακοποιοῦσι μύες οὐ μόνον πρὸς 10
τὴν ἑαυτῶν τροφήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ παντελῶς ἄχρη-
στον γίνεσθαι ἀνθρώπων, δι τι ἀν δηποτοῦν ἐπιβάλληται
165 κακοποιεῖν. τό τε τῆς γαλῆς γένος ἰδιάζον ἔστιν· χω-
ρὶς γὰρ τοῦ προειρημένου ἔχει λυμαντικὸν κατάστημα.
διὰ γὰρ τῶν ὕπων συλλαμβάνει, τεκνοποιεῖ δὲ τῷ 15
166 στόματι. καὶ διὰ τοῦτο δὲ τοιοῦτος τρόπος τῶν ἀν-
θρώπων ἀκάθαρτός ἔστιν· δσα γὰρ δι' ἀκοῆς λαβόντες,
ταῦτα τῷ λόγῳ σωματοποιήσαντες κακοῖς ἐτέρους ἐνε-
κύλισαν, ἀκαθαρτίαν τε οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπετέλεσαν,
μιανθέντες αὐτὸν παντάπαιι τῷ τῆς ἀσεβείας μολυσμῷ. 20
καλῶς δὲ ποιῶν δὲ βασιλεὺς ὑμῶν τοὺς τοιούτους ἀναι-
167 φεῖ, καθὼς μεταλαμβάνομεν. ἐγὼ δὲ εἶπα· τοὺς ἐμ-
φανιστὰς οἴομαι σε λέγειν· καὶ γὰρ αἰκίας καὶ θανά-

1 τὸν om. i | καὶ Eus.; om. codd. || 2 τὸ om. g ||
4 καὶ ποτῶν om. MLACbg | καὶ τῶν om. VP || 5 τῇ Eus.:
om. codd. || 8 ἔστιν δ τρόπος bg | γαλῶν g || 9 μυῶν i |
ἀπηγ.? Cohn || 10. 11 καὶ — ἀλλὰ om. LB || 11 εἰς τὸ i: om.
codd. bg || 12 γίνεται B | δηποῦν A | ἐπιβάλληται g, ἔστι
b, ἐπιβάλωνται conicio || 13 κακοποιεῖν ig | ἰδιάζων Μ'B ||
14 μολυντικὸν conicio, cf. lin. 20 || 15 δὲ] τέ b || 16 τοῦτο]
τοῦτ' οὖν i || 16. 17 τοῖς ἀνθρώποις i || 17 ἔλαβον conicio
(item Vigerus) || 18 ἐτέροις L || 19 τε Eus. (δὲ g): om. codd. ||
20 αὐτοῖς om. bg || 21 ἡμῶν ibg || 22. 23 ἐγὼ — λέγειν om.
b || 22 εἶπον Mg, fort. recte (v. Ind.)

τοις ἐπαλγέσιν αὐτοὺς περιβάλλει συνεχῶς. ὁ δέ· τούτους γὰρ καὶ λέγω· ἡ γὰρ ἐπαγρύπνησις εἰς ἀνθρώπων ἀπώλειαν ἀνόσιος. ὁ δὲ νόμος ἡμῶν κελεύει, 168 μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ μηδένα κακοποιεῖν. καὶ περὶ 5 τούτων οὖν, ὅσον ἐπὶ βραχὺ διεξελθεῖν, προσυποδείξαντά σοι, διότι πάντα κεκανόντισται πρὸς δικαιοσύνην καὶ οὐδὲν εἰκῇ πατατέτακται διὰ τῆς γραφῆς οὐδὲ μυθωδῶς, ἀλλ’ ἵνα δι’ ὅλου τοῦ ἔντονος καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἀσκῶμεν δικαιοσύνην πρὸς πάντας ἀνθρώπους, μεμνη- 169 μένοι τοῦ δυναστεύοντος θεοῦ. περὶ βρωτῶν οὖν καὶ 10 τῶν ἀκαθάρτων ἔργετῶν καὶ υνωδάλων διὰ λόγος ἀνατείνει πρὸς δικαιοσύνην καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων συναναστροφὴν δικαίαν.¹

Ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς ἐνόμιζε περὶ ἑκάστων ἀπο- 170 15 λελογῆσθαι· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν προσφερομένων ἔλεγε μόσχων τε καὶ κριῶν καὶ χιμάρων, ὅτι δεῖ ταῦτα ἐκ βουνολίων καὶ ποιμνίων λαμβάνοντας ἡμερα θυσιάζειν καὶ μηδὲν ἄγοιν, δπως οἱ προσφέροντες τὰς θυσίας μηδὲν ὑπερήφανον ἔαυτοῖς συνιστορῶσι, σημειώσει

1 ἐπαλγέσιν B: ἐπ' ἄλγεσιν ceteri i, om. bg | αὐτοὺς om. A | παραβάλλει i | ὁ δέ om. Eus. || 2 τούτους γὰρ ἐπαγρύπνησις i | ἐπαγρύπνοντι γὰρ bg | εἰς Eus.: om. codd. || 3 ἀπώλειαν Eus.: ἀπώλεια codd. | ἀνόσιον bg || 4 νόμοι L | κακοποιεῖν μηδένα Eus. || 5 οὖν δὲ B || 5. 6 οὖν διεξῆλθον βραχὺ δεικνύων σοι ὅτι bg || 5 διεξελθῆ B || 5. 6 προσυπεδείξαμέν Schmidt, προσυπέδειξα Vigerus, Hilgenfeld || 6 διότι] ὅτι M || 7—9 καὶ οὐδὲν — δικαιοσύνην om. b || 7 διὰ τῆς γραφῆς om. g || 7. 8 θυμωδῶς codd. || 8 ἀλλὰ δι' C || 9 ἀπαντας bg | ἀνθρώπους om. bg || 9. 10 μεμνημένονς MLB || 10—13 περὶ — δικαίαν om. bg || 11 ὁ Eus.: καὶ codd. || 13 ἀναστροφὴν B || 14 ἐνομίζετο conicio || 14. 15 ἀπολογεῖσθαι codd. || 15 ἐπὶ] περὶ M², καὶ περὶ bg || 16 τε om. i | χειμάρρων Bi, χιμάρρων M¹V | δεῖ Eus.: ἀεὶ codd. || 17 λαμβάνοντες LB || 17. 18 ἡμερα — προσφέροντες om. LB || 17 πατασκενάζειν Eus. || 19 μηδὲν I.B

κεχρημένου τοῦ διατάξαντος· τῆς γὰρ ἑαυτοῦ ψυχῆς
 τοῦ παντὸς τρόπου τὴν προσφορὰν ποιεῖται δὲ τὴν
 171 θυσίαν προσάγων. καὶ περὶ τούτων οὖν νομίζω τὰ
 τῆς ὁμιλίας ἄξια λόγου καθεστάναι διὰ τὴν σεμνότητα
 καὶ φυσικὴν διάνοιαν τοῦ νόμου, ἣν προηγματικὰ 5
 σαφῆσαι σοι, Φιλόκρατες, δι' ἣν ἔχεις φιλομάθειαν.

172 Οὐ δὲ Ἐλεάζαρος ποιησάμενος θυσίαν καὶ τὸν ἄν-
 δρας ἐπιλέξας καὶ πολλὰ δῶρα τῷ βασιλεῖ κατασκευά-
 173 σας προέπεμψεν ἡμᾶς μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς. ὡς δὲ
 παρεγενήθημεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, προσηγγέλη τῷ βα- 10
 σιλεῖ περὶ τῆς ἀφίξεως ἡμῶν. παρειμένοι δὲ εἰς τὴν
 αὐλὴν Ἀνδρέας τε καὶ ἐγὼ φιλοφρόνως ἡσπασάμεθα
 τὸν βασιλέα καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀποδεδώκαμεν τὰς παρὰ
 174 τοῦ Ἐλεαζάρου. περὶ πολλοῦ δὲ ποιούμενος δὲ βασι-
 λεὺς τοῖς ἀπεσταλμένοις ἀνδράσιν ἐντυχεῖν ἐκέλευσε 15
 τὸν λοιπὸν πάντας ἀπολῦσαι τὸν ἐπὶ τῶν χρειῶν,
 175 καλεῖν δὲ τὸν ἀνθρώπους. οὐ πᾶσι παραδόξου φα-
 νέντος διὰ τὸ κατὰ ἔθος εἶναι πεμπταίους εἰς πρόσ-
 ωπον ἔρχεσθαι βασιλεῖ τὸν περὶ χρήσιμον ἀφικνου-
 μένους, τὸν δὲ παρὰ βασιλέων ἢ πόλεων ἐν ὑπεροχαῖς 20
 μόλις ἐν τριάκοντα εἰς τὴν αὐλὴν παρίεσθαι, τὸν δὲ

1 πεχρημένοι M² Eus. sed v. § 161 || 3. 4 καὶ περὶ —
 σεμνότητα om. A || 3—5 νομίζω — ἣν om. b || 4 ἄξια λόγου
 Eus. (λόγου post καθεστάναι transp. g): ἄξιολόγως B, ἄξιολόγον
 ceteri | διὰ Eus.: διὸ codd. || 5 καὶ φυσικὴν διάνοιαν om.
 Eus. | ἣν Eus.: om. codd. || 6 σοι om. LBbg | Φιλόκρατες
 L, prius A, Eus.: Φιλοκράτη ceteri || 10 καὶ ante προσηγγέλη
 add. B || 11 παρειμένοι Schmidt: παρῆμεν LB, παρεῖμεν ce-
 teri, Wil. interpretum mentionem desiderat et lacunam ante
 παρῆμεν statuit || 13 alt. τὰς M²LVP: om. M¹BAC || 14 ante
 περὶ add. καὶ LB || 14. 15 δὲ βασιλεὺς LP: om. ceteri || 16 ἀπαν-
 τας B || 18 ἔθος e corr. M: ἔθνος ceteri || 19 πόδες χρημα-
 τισμὸν coni. Wil., περὶ χρειῶν conicio | χρησίμων M² || 20 ἐν
 ὑπεροχαῖς MLVPA: ὑπεροχαῖς C, ὑπεροχῆς B

ῆκοντας τιμῆς καταξιῶν μείζονος καὶ τὴν ὑπεροχὴν
κρίνων τοῦ πέμψαντος, ἀπολύσας οὖς ἐνόμιζε περισ-
σοὺς ὑπέμενε περιπατῶν, ἔως ἂν παραγινομένους ἀσπά-
σηται. παρελθόντων δὲ σὺν τοῖς ἀπεσταλμένοις δώροις 176
καὶ ταῖς [διαφόροις] διφθέραις, ἐν αἷς ἡ νομοθεσία,
γεγραμμένη χρυσογραφίᾳ τοῖς Ἰουδαϊκοῖς γράμμασι,
θαυμασίως εἰργασμένου τοῦ ὑμένος καὶ τῆς πρὸς ἄλ-
ληλα συμβολῆς ἀνεπαισθήτου κατεκνευασμένης, ὡς
εἶδεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἄνδρας, ἐπηρώτα περὶ τῶν βι-
τών βλίσων. ὡς δὲ ἀπεκάλυψαν τὰ τῶν ἀνειλημάτων καὶ 177
τοὺς ὑμένας ἀνελλιξαν, πολὺν ἐπιστάς χρόνον καὶ προσ-
κυνήσας σχεδὸν ἐπτάκις εἶπεν· ‘εὐχαριστῶ μέν, ἄν-
δρες, ὑμῖν, τῷ δ’ ἀποστείλαντι μᾶλλον, μέγιστον δὲ
τῷ θεῷ, οὗτονός ἐστι τὰ λόγια ταῦτα.’ διμοθυμαδὸν 178
δὲ πάντων εἰπόντων ὑπὸ μίαν φωνὴν, τῶν τε παρα-
γεγονότων καὶ τῶν συμπαρόντων, ‘εῦ βασιλεῦ’, προ-
ήκθη δακρύσαι, τῆς χαρᾶς πεπληρωμένος. ἡ γὰρ τῆς
ψυχῆς ἔντασις καὶ τὸ τῆς τιμῆς ὑπερτεῖνον δακρύειν
ἀναγκάζει κατὰ τὰς ἐπιτυχίας. κελεύσας δὲ εἰς τάξιν 179
ἀποδοῦναι τὰ τεύχη, τὸ τηνικαῦτα ἀσπασάμενος τοὺς
ἄνδρας εἶπε· ‘δίκαιου ἦν, θεοσεβεῖς ἄνδρες, ὃν χάριν
ὑμᾶς μετεπεμψάμην, ἐκείνοις πρῶτον σεβασμὸν ἀπο-
δοῦναι, μετὰ ταῦτα τὴν δεξιὰν ὑμῖν προτεῖναι· διὸ

3 ὑπέμενε M (sed v. etiam Ios.) || παραγενομένονς L ||
3. 4 ἀσπάζηται coni. Wil. || 5 διαφόροις secl. Mend. (om. Ios.) ||
(ἢν) ἡ coni. Schmidt || 7 εἰργασμένης L²B, ἐργασμένον A,
εἰργασμένον C | τοῦ ὑμένος M² Schard: τῆς ὑμένος VL (sed
ἢς et s in ras. L³), τῆς ὑμένου ceteri || 8 ἀνεπαισθήτως L ||
κατεκνευασμένη VPAC || 9 ἐπερώτα B, ἐπερωτᾶ M || 10 ἀνει-
λημάτων MLB (ἐνειλημάτων Ios.) || 11 τοὺς om. M || 14 οὐ-
τίνος M, e corr. L: τίνος ceteri || 14. 15 εἰπόντων δὲ πάντων
διμοθυμαδὸν A || 17 τῆς χαρᾶς L: τῇ χαρᾷ ceteri || 18 ἔντα-
σις MB: ἔντασις ceteri | καὶ] κατὰ conicio aut ἡδονῆς ρεο τιμῆς

180 πεποίηκα τοῦτο πρῶτον. μεγάλην δὲ τέθειμαι τὴν
ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾧ παραγεγόνατε· καὶ κατ' ἐνιαυτὸν
ἐπίσημος ἔσται πάντα τὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν χρόνον.
συντέτυχε γὰρ καὶ κατὰ τὴν νίκην ἡμῖν προσπεπτω-
κέναι τῆς πρὸς Ἀντίγονον νικυμαχίας· διὸ καὶ δειπνῆ-
181 σαι σήμερον μεθ' ὑμῶν βουλήσομαι. πάντα δ' ὑμῖν',
εἶπε, 'παρέσται καθηκόντως οἷς συγχρῆσθε, κάμοι μεθ'
ὑμῶν.' τῶν δὲ ἀσμενισάντων ἐκέλευσε καταλύματα δο-
θῆναι τὰ κάλλιστα πλησίον τῆς ἄκρας αὐτοῖς καὶ τὰ
κατὰ τὸ συμπόσιον ἐτοιμάζειν. 10

182 Ο δὲ ἀρχεδέατρος Νικάνωρ Δωρόθεον προσκαλε-
σάμενος, ὃς ἦν ἐπὶ τούτων ἀποτεταγμένος, ἐκέλευσε
τὴν ἑτοιμασίαν εἰς ἕκαστον ἐπιτελεῖν· ἦν γὰρ οὕτω
διατεταγμένον ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἢ μὲν ἔτι καὶ τὸν
ὅρᾳς ὅσαι γὰρ πόλεις ἔθεσιν ἰδίοις συγχρῶνται πρὸς 15
τὰ ποτὰ καὶ βρωτὰ καὶ στρωμάτις, τοσοῦτοι καὶ προε-
στῶτες ἥσαν· καὶ κατὰ τὸν ἔθισμοὺς οὕτως ἐσκενά-
ζετο, ὅτε παραγένοντο πρὸς τὸν βασιλεῖς, ἵνα κατὰ
μηδὲν δυσκεραιάνοντες ἴλαρᾶς διεξάγωσιν· ὃ καὶ περὶ 20
183 τούτους ἐγεγόνει. προσεχέστατος γὰρ ὁν ἄνθρωπος
ο Δωρόθεος εἶχε τὴν τῶν τοιούτων προστασίαν. συ-

3 τῆς om. v || 4 συντέτυχε (Schard, cf. Ios.) aut συντέτευχε |
γὰρ] δὲ M | καὶ prius L, B Schard: καὶ τὰ ceteri (probat
Mend.) || 5 καὶ om. M || 6 ἡμῶν v | πάντα] πᾶσαν L |
δ' ὑμῖν Mend.: δύναμιν codd. (δύναμην B) || 7 παρεστάναι
ML | συγχρῆσθε scripsi: συγχρῆσθαι M (prius B?), συγχρῆσθε
AC Schard, συγχρῆσθε ceteri | οὐδὲ L || 11 ἀρχεδέατρος
Letronne, Journal des sav. 1828 p. 105 (sic legit Ios.; cf. Lum-
broso, Rech. p. 206): ἀρχητρὸς codd. || 13 ἦν M²: ὁν ceteri ||
14 ἡ] δὲ coni. Mend. | μὴν M² μένον Mend. et Diels recte ut
vid. || 15 ἔθεσιν ἰδίοις scripsi: εἰσὶν οἷς (αἷς L) codd., ἔθισμοῖς
(ἰδίοις) Cohn || 16 βρωτὰ καὶ ποτὰ A | βρώματα LB
στρωμάτις M²L: στρωμάτις ceteri || 17. 18 ἐσκενάζοντο M ||
18 ὅτε scripsi: ὅταν codd. | παραγένονται L || 20 ἄνθρωπος
om. B

έστρωσε δὲ πάντα τὰ δι' αὐτοῦ χειριζόμενα, πρὸς τὰς τοιαύτας ὑπόδοχάς διαμεμερισμένα. διμερῆ τε ἐποίησε τὰ τῶν κλισιῶν, καθὼς προσέταξεν ὁ βασιλεὺς· τοὺς γὰρ ἡμίσεις ἐκέλευσεν ἀνὰ χεῖρα κατεκλῖναι, τοὺς δὲ λοιποὺς μετὰ τὴν ἑαυτοῦ κλισίαν, οὐδὲν ἐλλιπῶν εἰς τὸ τιμᾶν τοὺς ἄνδρας.

Ως δὲ κατεκλίθησαν, ἐκέλευσε τῷ Λωροθέῳ τοὺς 184 ἔθισμούς, οἵς χρῶνται πάντες οἱ παραγινόμενοι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὕτως ἐπιτελεῖν. διὸ τοὺς 10 ἵεροκήρυκας καὶ θύτας καὶ τοὺς ἄλλους, οἵς ἔθος ἦν τὰς κατευχάς ποιεῖσθαι, παρητίσατο, τῶν δὲ παραγεγονότων σὺν ἡμῖν Ἐλισσαῖον ὅντα τῶν ἱερέων πρεσβύτερον παρεκάλεσεν ποιῆσασθαι κατευχήν, ὃς ἀξιολόγως στὰς εἶπε· ‘πληρώσαι σε, βασιλεῦ, πάντων τῶν ἀγα- 185 15 θῶν, δὸν ἔκτισεν, ὁ παντοκράτωρ θεός· καὶ δώῃ σοι ταῦτ’ ἔχειν καὶ γυναικὶ καὶ τέκνοις καὶ τοῖς δμονοοῦσι πάντα ἀνέκλειπτα τὸν τῆς ζωῆς σου χρόνον.’ εἰπόν- 186 τος δὲ ταῦτα κατερράγη κρότος μετὰ κραυγῆς καὶ χαρᾶς εὐφροσύνου πλείονα χρόνον· καὶ τὸ τηνικαῦτα πρὸς 20 τὸ τέρπεσθαι διὰ τῶν ἡτοιμασμένων ἐτράπησαν, τῶν λειτουργιῶν ἀπασῶν διὰ τῆς τοῦ Λωροθέου συντάξεως ἐπιτελουμένων· ἐν οἷς καὶ βασιλικὸν παιδεῖς ἥσαν καὶ τῶν τιμωμένων ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

Οτε δὲ καιρὸν ἔλαβεν ἐκ διαστήματος, ἡφάτησε τὸν 187

2 ἀποδοχὰς B | διαμεμετρημένα LB | διμερῆ LB (Ios.): διαμερῆ ceteri || 4 [ἐκέλευσεν] προσέταξεν B | ἀνὰ χεῖρα Ios.: ἄναρχα codd. || 7 ἀνεκλίθησαν M || 7. 8 τοὺς ἔθισμούς L: τοῖς ἔθισμοῖς ceteri, <κατὰ> τοὺς ἔθισμούς coni. Schmidt || παραγεγονόμενοι MLB (cf. p. 50, 18) || 10 οὓς C || 12 Ἐλισσαῖον Ios.: Ἐλεάζαρον codd. || 12. 13 πρεσβύτατον coni. Schmidt || 13 παρεκάλεσεν Ios.: παρεκάλεσαν codd. | ποιήσεσθαι B || 14 εἶπεν MVPC || 16 δμογενέσι conicio || 17 σου LB: om. ceteri || 18 post ταῦτα add. τούτον ΜΥΡΔ

ἔχοντα τὴν πρώτην ἀνάκλισιν — ἥσαν γὰρ καθ' ἡλι-
κίαν τὴν ἀνάπτωσιν πεποιημένοι —, πᾶς ἀν τὴν βα-
188 σιλείαν μέχρι τέλους ἄπταιστον ἔχων διατελοῖ. βραχὺ⁵
δὲ ἐπισχὼν εἶπεν· οὕτως ἀν μάλιστα διευθύνοις, μι-
μούμενος τὸ τοῦ θεοῦ διὰ παντὸς ἐπιεικές μακροθυμίᾳ
γὰρ χρόμενος καὶ βλιμάξων τοὺς ἀξίους ἐπιεικέστερον,
καθώς εἰσιν ἄξιοι, μετατιθεὶς ἐκ τῆς κακίας [καὶ] εἰς
μετάνοιαν ἄξεις.

189 Ἐπαινέσας δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν ἔχόμενον ἡρώτα, πῶς
ἀν ἔκαστα *(κάλλιστα)* πρόττοι. ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι 10
δίκαιον εἴ ποδὸς ἀπαντας διατηροῖ ἑαυτόν, καλῶς τὰ
ἔκαστα πρόξει διαλαμβάνων, ὅτι πᾶν ἐννόημα σαφές
ἔστι θεῷ, καταφρήν δὲ θείου φόβον λαμβάνων ἐν οὐ-
δενὶ διαπίπτοις.

190 Καὶ τοῦτον δὲ εὖ μάλα παραδεξάμενος ἔτερον 15
ἐπηρώτα, πῶς ἀν δμοίους ἑαυτῷ ἔχοι τοὺς φίλους.

1 γάρ] δὲ A² in ras. || 3 ἔχων διατελοῖ M: ἔχων διατελοῖν
BC, ἔχω διατελοῖ VP, ἔχω διατελεῖν A, διατελοίη ἔχων L | numerant interpres in mg. MVAC, quos numeros hic et infra omitto || 4 κάλλιστα B | 6 βλιμάξων B² Schard: βλη-
μάξων ceteri | ἀξίους] ἀνθρώπους B, fort. recte || 7 <ἢ>
καθὼς bene Schmidt | καὶ secl. Schmidt || 9 δὲ om. v || 10 ἔκαστον M, prius B | κάλλιστα addidi (καλῶς addebat Mend.), cf. ad lin. 11 | ὅτι Wil.: τὸ eodd. (sed v. § 209),
quo servato graviore mutatione αντὸν . . . πρόξειν διαλαμβά-
νοντα opus esset, <ὅτι> τὸ coni. et ἑαυτὸν secl. Cohn || 11 πάν-
τας B | διατηρεῖ ἑαυτῷ LB | aut διατηροῖς (quod placet
propter hiatum sublatum) et πρόξεις aut lin. 14 cum Wil. δια-
πίπτοι leg. | καλῶς τὰ] κάλλιστα conicio || 12 πρόξοι MA ||
13 <ἄπο> θείου conicio (cf. § 200, 235), θεοῦ φόβον coni.
Schmidt || 16 ἐπηρώτα L: ἐπερωτᾶ ceteri | δμόνονς v, δμοίως
ἑαυτῷ <δικαιόους> sim. expecto | ἑαυτοῦ C

6 Diod. I 70, 6 laudatur rex τὰς τιμωρίας ἐλάττους τῆς
ἀξίας ἐπιτιθεὶς τοῖς ἀμαρτήσασιν. || 11 cf. Diod. I 70, 5 τῷ βα-
σιλεῖ διατηροῦντι τὰ ποδὸς τοὺς ὑποτεταγμένους δίκαια. || 13 cf.
Sap. Sirach 1, 14 ἀργὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν θεόν.

κάκεινος εἶπεν· εἰ θεωροίησαν πολλήν σε πρόνοιαν ποιούμενον ὃν ἄρχεις ὅχλων· σὺ δὲ τοῦτο πράξεις ἐπιβλέπων, ὡς δὲ θεὸς εὐεργετεῖ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, δὲ ὑγείαν αὐτοῖς καὶ τροφὴν καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ παιδὸν παρασκευάζων ἀπαντᾷ.

Συνεπιμαρτυρήσας δὲ τούτῳ τὸν ἔχόμενον ἡρώτα, 191 πῶς ἀν ἐν τοῖς χρηματισμοῖς καὶ διακρίσεσιν εὐφημίας τυγχάνοι καὶ ὑπὸ τῶν ἀποτυγχανόντων. ὁ δὲ εἶπεν· εἰ πᾶσιν ἵσος γένοιο τῷ λόγῳ καὶ μηδὲν ὑπερηφάνως μηδὲ τῇ περὶ σεαυτὸν ίσχύν πράσσοις κατὰ τῶν ἀμαρτιανόντων. τοῦτο δὲ ποιήσεις τὴν διάταξιν 192 βλέπων τὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ τὰ γὰρ θιετευόμενα συντελεῖσθαι τοῖς ἀξίοις, τοῖς δὲ ἀποτυγχάνουσιν ἢ δι’ ὀνείρων ἢ πράξειν σημαίνεσθαι τὸ βλαβερὸν αὐτοῖς, 193 οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας οὐδὲ τὴν μεγαλωσύνην τῆς ίσχύος τύπτοντος αὐτούς, ἀλλ’ ἐπιεικέᾳ χρωμένου τοῦ θεοῦ.

Εὖ δὲ καὶ τοῦτον κατεπαινέσας ἡρώτα τὸν ἔξῆς, 193 πῶς ἀν ἐν ταῖς πολεμικαῖς χρείαις ἀγήτητος εἴη. ὁ δὲ εἶπεν· εἰ μὴ πεποιθὼς ὑπάρχοι τοῖς ὅχλοις μηδὲ ταῖς 20 δυνάμεσιν, ἀλλὰ τὸν θεὸν ἐπικαλοῖτο διὰ πάντων, ἵνα τὰς ἐπιβολὰς αὐτῷ κατευθύνῃ δικαίως διεξάγοντι πάντα,

4 ὄγιαν BVP || 8 τυγχάνοι Schmidt: τυγχάνω codd. ||
 9, 10 γένοιο — σεαυτὸν om. LB || 10 ίσχύν <πεποιθώς> concilio, cf. § 147, 148 | πράττεις B || 14 αὐτοῖς suspectum, τῶν εὐχῶν sim. expecto || 15 post οὐδὲ add. κατὰ MP(?) | μεγαλωσύνην τὸν || 16 αὐτοῖς VP || 17 εὖ] ὁ M (sed cf. § 234) | καθεξῆς M || 18 ταῖς om. LB | δέ] τῷ VPC || 19 ὑπάρχοι M²A: ὑπάρχοις M¹VPC, ὑπάρχεις LB | διπλοῖς B

3 (cf. § 205, 210, 281) v. e. gr. Περὶ ὕψους 1, 2 et ibi a Iahnio adnotata. Dio Chrys. II § 26. Philo, De iudice 5 (II 347, 39—42 Mang.). Synes., Epist. 31 et quae collegit Sternbach ad Gnomologium Vaticanum nr. 53.

- 194 Ἀποδεξάμενος δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἔτερον ἡρώτα,
πῶς ἀν φοβερὸς εἰη τοῖς ἐχθροῖς. ὁ δὲ εἶπεν· εἰ τῇ
τῶν ὅπλων καὶ δυνάμεων παρασκευῇ πολλῇ χρόμενος
[εἰη] εἰδείη ταῦτα ὅντα κενὰ ἐπὶ πλείονα χρόνον πρὸς
τὸ συμπέρασμα δρᾶν τι. καὶ γὰρ ὁ θεὸς διδοὺς ἀνοχὰς ⁵
καὶ ἐνδεικνύμενος τὰ τῆς δυναστείας φύσιν ἐγκατα-
σκευάζει πάσῃ διανοίᾳ.
- 195 Καὶ τοῦτον δ' ἐπαινέσας εἶπε πρὸς τὸν ἔχόμενον,
τί καλλιστὸν αὐτῷ πρὸς τὸ ἔην ἀν εἴη. κακεῖνος ἐφή·
τὸ γυνώσκειν, ὅτι θεὸς δυναστεύει τῶν ἀπάντων, καὶ ¹⁰
ἐπὶ τῶν καλλίστων πράξεων οὐκ αὐτοὶ κατευθύνομεν
τὰ βουλευθέντα, θεὸς δὲ τελειοῖ τὰ πάντων καὶ καθη-
γεῖται δυναστεύων.
- 196 Ἐπιφωνήσας δὲ καὶ τούτῳ καλῶς λέγειν τὸν ἔτε-
ρον ἡρώτα, πῶς ἀν ἀκέραια συντηρήσας ἄπαντα τοῖς ¹⁵
ἔγγροις τὴν αὐτὴν παραδιδοῖ διάθεσιν ἐπὶ τέλει. ὁ
δὲ εἶπεν· εὐχόμενος ἀεὶ πρὸς τὸν θεὸν ἀγαθὰς ἐπι-
νοίας λαμβάνειν πρὸς τὰ μέλλοντα πράσσεσθαι καὶ
τοῖς ἔγγροις παρακελευόμενος μὴ ἐκπλήτεσθαι τῇ
δόξῃ μηδὲ τῷ πλούτῳ· θεὸν γὰρ εἶναι τὸν χαριζό- ²⁰
μενον ταῦτα, καὶ οὐ δι' ἑαυτοὺς ἔχειν τὴν ὑπεροχὴν
ἀπάντων.
- 197 Ἐπιμαρτυρήσας δὲ τούτοις τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπυν-
θάνετο, πῶς ἀν τὰ συμβαίνοντα μετρίως φέροι. ἐκεῖ-
νος δὲ ἐφῆσεν· εἰ πρόληψιν λαμβάνοις, ὅτι γεγόνασιν ²⁵

4 εἰη seclusi, neque enim placet εἰη, εἰδείη δὲ scribere
εἰδείη scripsi: εἰ δὲ εἰη codd. || 5 δράντι vel δρᾶν τι codd.]
δρᾶντι comicio || 6 τὰ Wil. (ut ἐνδ. obiectum habeat, cf. § 133):
τὸν codd. || 12 βουληθέντα B || 14 καὶ om. LB || 16 ἔπ-
γροις L || ἐπὶ τέλει M^oB: ἐπιτελῇ M^oLV, ἐπιτελοῖ PAC ||
19 ἔγγροις L || 22 πάντων M, τῶν ἀπάντων C || 23 μετ'
αὐτὸν comiciebam (cf. § 208, 279), sed cf. Ind. s. μετέπειτα ||
24 φέρει B || 25 γεγόνασιν LB, e corr. M: γέγοναν ceteri

ὑπὸ τοῦ θεοῦ πάντες ἀνθρωποι μετασχεῖν τῶν μεγίστων καιῶν, ὥστας δὲ καὶ ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνθρωπον ὅντα τούτων ἀμιγῆ γενέσθαι, δοθεὶς δὲ τὴν εὐψυχίαν δίδωσιν, ὃν ἴκετεύειν ἀναγκαῖον.

5 Φιλοφρονηθεὶς δὲ καὶ τοῦτον καλῶς εἶπεν ἄπαντας ἀποφαίνεσθαι. ἐπερωτήσας δὲ ἔτι ἵνα καταλήξω τὸ νῦν ἔχον, ἵνα καὶ πρὸς τὸ τέρπεσθαι τραπέντες ἡδέως διεξάγωμεν. ἐν δὲ ταῖς μετὰ ταῦτα ἔξ [ἔξης] ἡμέραις καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν ἔξης μαθήσομαι τι πλέον.
 10 εἰτ' ἐπηρώτα τὸν ἀνδραν· τί πέρας ἀνδρείας ἔστιν; δοθεὶς δὲ εἶπεν· εἰ τὸ βουλευθὲν δρῦσις ἐν ταῖς τῶν κυνδύνων πράξεσιν ἐπιτελοῦτο κατὰ πρόθεσιν. τελειοῦται δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ πάντα σοι καλῶς βουλευομένῳ, βασιλεῦ, συμφερόντως. ἐπιφωνησάντων δὲ πάντων καὶ κρότῳ σημείῳ πηγαδέσιν πρὸς τοὺς φιλοσόφους εἶπεν δοθεὶς —
 15 οὐκ δλίγοι γὰρ παρῆσαν τούτοις — οἷομαι διαφέρειν τοὺς ἀνδρας ἀρετῆς καὶ συνιέναι πλεῖον, οἵτινες ἐκ τοῦ καιροῦ τοιαύτας ἐρωτήσεις λαμβάνοντες, ὡς δέον ἔστιν ἀποκέψοινται, πάντες ἀπὸ θεοῦ τοῦ λόγου τὴν καταρχὴν ποιούμενοι. Μενέδημος δὲ δοθεὶς φιλό-
 20 σοφος εἶπε· ναί, βασιλεῦ. προνοίᾳ γὰρ τῶν δλων διοικουμένων καὶ ὑπειληφότων δρῦσις τοῦτο, δτι θεόπτιστόν ἔστιν ἀνθρωπος, ἀκολουθεῖ, πᾶσαν δυναστείαν καὶ λόγου καλλονὴν ἀπὸ θεοῦ κατάρχεσθαι. τοῦ δὲ
 25

1 τοῦ om. M || 2 τῶν ἀγαθῶν L || 5 τοῦτο (sic) B ||
 8 ἔξης seclusi || 9 ἔξης om. LB || 10 ἐπηρώτα L: ἐπερωτᾶ
 ceteri || 13 βουλευομένῳ L (cf. § 243): βουλομένῳ ceteri
 14. 15 σημαναμένων L || 18 ἔστιν om. A || 20 δὲ om. L ||
 22 τούτων coni. Cohn

20 — 56, 3 omnia ficta sunt. de Menedemi ad Ptolemaeum I legatione tradit Laert. Diog. II 140; cf. Wilamowitz, Philolog. Unters. IV 204.

βασιλέως ἐπινεύσαντος τὰ περὶ τούτων ἔληξεν, ἐποά-
πησαν δὲ πρὸς εὐφροσύνην. ἐπιλαβούσης δὲ τῆς ἐσπέ-
ρας τὸ συμπόσιον ἐλύθη.

203 Τῇ δὲ μετὰ ταῦτα πάλιν κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν
τὰ τῆς ἀναπτώσεως καὶ συμποσίας ἐπετελεῖτο. καθὸδος
δὲ ἐνόμιζεν ὁ βασιλεὺς εὑκαιρον εἶναι πρὸς τὸ πυν-
θάνεσθαι τι τῶν ἀνδρῶν, ἐπηρώτα τοὺς ἔξης τῶν
204 ἀποκεκριμένων τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ. πρὸς τὸν ἐνδέ-
κατον δὲ ἥρξατο τὴν κοινολογίαν ποιεῖσθαι· δέκα γάρ
ἡσαν οἱ ἡρωτημένοι τῇ προτέρᾳ. σιγῆς δὲ γενομένης 10
205 ἐπυνθάνετο, πῶς ἀν πλούσιος διαμένοι. βραχὺ δὲ ἐπι-
σχὼν ὁ τὴν ἐρώτησιν ἐκδεχόμενος εἶπεν· εἰ μηδὲν
ἀνάξιον τῆς ἀρχῆς μηδὲ ἀσελγὲς πράσσοι μηδὲ δαπάνην
εἰς τὰ κενὰ καὶ μάταια συντελοῖ, τοὺς <δ’> ὑποτε-
ταγμένους εὐεργεσίᾳ πρὸς εὔνοιαν ἄγοι τὴν ἑαυτοῦ· 15
καὶ γὰρ ὁ θεὸς πᾶσιν αἴτιος ἀγαθῶν ἐστιν· ὃς κατα-
κολουθεῖν ἀναγκαῖον.

206 Ἐπαινέσας δὲ ὁ βασιλεὺς τοῦτον ἐτερον ἐπηρώτα,
πῶς ἀν τὴν ἀλήθειαν διατηροῖ. ὁ δὲ πρὸς τοῦτο ἀπε-
κρίθη· γινώσκων, ὅτι μεγάλην αἰσχύνην ἐπιφέρει τὸ 20
ψεῦδος πᾶσιν ἀνθρώποις, πολλῷ δὲ μᾶλλον τοῖς βασι-
λεῦσιν· ἔξουσίαν γὰρ ἔχοντες ὁ βούλονται πράσσειν
τίνος ἔνεκεν ἀν ψεύσαντο; προλαμβάνειν δὲ δεῖ τοῦτο
σε, βασιλεῦ, διότι φιλαλήθης ὁ θεός ἐστιν.

1 πρὸς τούτους (cf. § 220)? || 2 πρὸς M: τὰ πρὸς ceteri ||
δικαίως conicio || 8 πρώτη A || 10 οἱ om. M || 11 διαμέλλοι
B || 13 δαπάνην Mend.: δαπάνην codd. || 14 συντελεῖ L, ἀσυν-
τελεῖ B | δὲ add. Mend. || 18 ἐπερώτα PAC, ἐπερωτᾷ M ||
19 διατηροί B | πρὸς om. M || 20 ἐπιφέροι MLC || 21 δὲ
om. M || 23 προσλαμβάνειν L Schard || 24 ὁ θεός om. B

20 ss. cf. ad p. 53, 3 et Arriani Anab. Praef. αὐτῷ βασιλεῖ
ὅντι αἰσχρότερον ἦ τῷ ἄλλῳ ψεύσασθαι ἦν. cf. Diod. I 70, 6
ἀψευδῆς.

Αποδεξάμενος δὲ εῦ μάλα καὶ τοῦτον <, ἐπὶ τὸν 207
 ἔτερον> ἐπιβλέψας εἶπεν· τί ἐστι σοφίας διδαχῆ; οὐ δὲ
 [ἔτερος] ἀπεφήνατο· καθὼς οὐ βούλει σεαυτῷ τὰ κακὰ
 παρεῖναι, μέτοχος δὲ τῶν ἀγαθῶν ὑπάρχειν ἀπάντων,
 5 εἰ πράσσοις τοῦτο πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους καὶ τοὺς
 ἀμαρτάνοντας, εἰ τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀν-
 θρώπων ἐπιεικέστερον νουθετοῖς· καὶ γὰρ οὐ θεὸς τοὺς
 ἀνθρώπους ἀπαντας ἐπιεικέᾳ ἄγει.

Ἐπιανέσας αὐτὸν τῷ μετ' αὐτὸν εἶπε, πῶς ἀν 208
 φιλάνθρωπος εἴη. κάκεῖνος ἔφη· θεωρῶν, ώς ἐν πολλῷ
 χρόνῳ καὶ κακοπαθεῖσας μεγίστως αὖξει τε καὶ γεν-
 νᾶται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος — οὗτον οὕτε εὐκόπως
 δεῖ κολάξειν οὔτε αἰκίασις περιβάλλειν —, γυνώσκων,
 διτι τὸ τῶν ἀνθρώπων ξῆν ἐν ὀδύναις τε καὶ τιμω-
 15 ρίαις καθέστηκεν. ἐπινοῶν οὖν ἔκαστα πρὸς τὸν ἔλεον
 τραπήσῃ· καὶ γὰρ οὐ θεὸς ἐλεήμων ἐστίν.

Αποδεξάμενος δὲ τοῦτον ἐπυνθάνετο τοῦ κατὰ τὸ 209
 ἔξης· τίς ἀναγκαιότατος τρόπος βασιλείας; τὸ συντη-
 ρεῖν, εἶπεν, ἔαυτὸν ἀδωροδόκητον καὶ νήφειν τὸ πλεῖον
 20 μέρος τοῦ βίου καὶ δικαιοσύνην προτιμᾶν καὶ τοὺς
 τοιούτους φιλοποιεῖσθαι· καὶ γὰρ οὐ θεὸς φιλοδίκαιος
 ἐστιν.

1. 2 ἐπὶ τὸν ἔτερον addidi (cf. § 281), post ἐπιβλέψας add.
 εἰς ἔτερον v || 3 ἔτερος secl. Mend. | ἀπεκρίνατο B | βούλη
 MC | τὰ om. LB || 5 πράσσεις A || 5. 6 ἀμαρτάνοντας καὶ
 τοὺς ὑποτεταγμένους transp. B || 6 εἰ] ἢ bene coni. Mend. (sic
 νουθετεῖς leg.) || 7 νουθετεῖς LBA || 8 <δι'> ἐπιεικεῖς coni.
 Wil. || 11 πόνων conicio | τε om. P || 13 αἰκίασις I: αἰτίας
 MBAC, αἰτίας VP || 14 τὸν ἀνθρώπων AC || 17 δὲ] δὲ καὶ
 VP | τὸν A || 18 ἀναγκαῖος L | τῆς βασιλείας B ||
 19 ἔαυτὸν B: αὐτὸν VP, αὐτὸν MLAC || 21 φιλοποιεῖσθαι M

3—6 cf. Philo apud Eus. Praep. ev. VIII 7, 6 ἀ τὶς παθεῖν
 ἔγθαίρει, μὴ ποιεῖν αὐτόν. Doctr. apost. 1, 2. Ev. Matth. 7, 12.

210 Ἐπισημάνας καὶ τοῦτον πρὸς τὸν ἔτερον εἶπε· τί τὸ τῆς εὐσεβείας ἐστὶ κατάστημα; ἐκεῖνος δὲ ἔφη· τὸ διαλαμβάνειν, δτι πάντα διὰ παντὸς ὁ θεὸς ἐνεργεῖ καὶ γινώσκει καὶ οὐδὲν ἀν λάθοι ἄδικον ποιήσας η̄ κακὸν ἐργασάμενος ἄνθρωπος· ὡς γάρ θεὸς εὐεργετεῖ 5 τὸν δλον κόσμον, οὗτος καὶ σὺ μιμούμενος ἀπρόσκοπος ἀν εἶης.

211 Ἐπιφωνήσας δὲ τούτῳ πρὸς τὸν ἔτερον εἶπε· τίς δρος τοῦ βασιλεύειν ἐστίν; ὁ δὲ ἔφη· τὸ καλῶς ἀρχεῖν ἔαυτοῦ καὶ μὴ τῷ πλούτῳ καὶ τῇ δόξῃ φερόμενον 10 ὑπερήφανον καὶ ἄσχημόν τι ἐπιθυμῆσαι, εἰ καλῶς λογίζοι. πάντα γάρ δοι πάρεστιν, ὡς οὐδέν. ὁ θεὸς δὲ ἀπροσδεής ἐστι καὶ ἐπιεικῆς. καὶ σὺ καθόσον ἄνθρωπος ἐννοεῖ καὶ μὴ πολλῶν δορέγουν, τῶν δ' ἵκανῶν πρὸς τὸ βασιλεύειν. 15

212 Κατεπαινέσας δὲ αὐτὸν ἐπηρώτα τὸν ἔτερον, πῶς ἀν τὰ κάλλιστα διαλογίζοιτο. ἀπεκρίθη δ' ἐκεῖνος· εἰ τὸ δίκαιον ἐπὶ παντὸς προβάλλοι συνεχῶς καὶ νομίζοι τὴν ἀδικίαν τοῦ ξῆν στέρησιν εἶναι. καὶ γάρ ὁ θεὸς διὰ παντὸς τοῖς δικαίοις ἀγαθὰ προσημαίνει μέγιστα. 20

1 ἐπισημάνας M | τὸν om. L || 2 δὲ om. A || 3 δτι in ras. et post παντὸς add. δτι A || 3. 4 ἐνεργεῖ καὶ γινώσκει ὁ θεὸς B || 4 λάθοι <τις> propter hiatum conicio || 5 ὁ θεὸς B || 6 δλον om. B || 8 τοῦτον B || 10 post ἔαυτοῦ add. καὶ βασιλεύειν ἐστὶ A || 11 ante καὶ add. τι, sed rursus del. L | ἐπιθυμῆσαι B (v. Ind.): ἐπιθυμῆσαι ceteri || 11. 12 καλῶς δὲ λογίζεσθαι conicio, εἰ ad corruptam terminationem verbi praecedentis trahens || 12 ὡς οὐδὲν coni. Mend., δσα δέον conicio || 13 καθῶς ἀν? || 17 τὰ fort. secl. || 18 προβάλλοις P, προβάλοις V, προβάλλοι B, προβάλλοιτο coni. Mend. | νομίζει B

9. 10 (cf. § 222) saepe rex ἔαυτοῦ ἀρχεῖν iubetur; v. Praechter, Byz. Z. I 403.

Τοῦτον δὲ ἐπαινέσας εἶπε πρὸς τὸν ἔξης, πῶς ἀν 213
ἐν τοῖς ὑπνοις ἀτάφαχος εἶη. ὁ δὲ ἔφη· δυσαπολόγητου
ἡρώτηκας πρᾶγμα. συναναφέρειν γὰρ οὐ δυνάμεθα ἐν
τούτοις τοῖς κατὰ τὸν ὑπνον ἑαυτούς, ἀλλὰ περιεχό-
5 μεθα ἀλογίστῳ κατὰ τῇδε αἰσθήσει. πάσχομεν γὰρ 214
κατὰ τὴν ψυχὴν ἐπὶ τοῖς ὑποπίπτουσιν ὡς θεωρου-
μένοις ἀλογιστοῦμεν δέ, καθόσον ὑπολαμβάνομεν καὶ
ἐπὶ πελάγος καὶ ἐν πλοίοις περιπολεῖν ἢ πέτασθαι
φερομένους καὶ διαίρειν εἰς ἑτέρους τόπους καὶ τοι-
10 αῦτα ἔτερα. καὶ ὁ ταῦθ' ὑπολαμβάνων μὴ καθεστάναι.
πλὴν δοσον ἔμοιγε ἐφικτόν, οὕτω διείληφα, κατὰ πάντα 215
τρόπον σε, βασιλεῦ, καὶ τὰ λεγόμενα καὶ τὰ πραττό-
μενα πρὸς εὐδέβειαν ἐπανάγειν, ὅπως ἑαυτῷ συνιστορῆσ,
ὅτι τὸ κατ' ἀρετὴν συντηρῶν οὕτε χαρίζεσθαι προσωρῆ
15 παρὰ λόγον οὕτε ἔξουσίᾳ χρώμενος τὸ δίκαιον αἴρεις.
ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἐν οἷς ἔκαστος πράγμασιν ἐγρηγορῶς 216
τὴν διαγωγὴν ποιεῖται, καὶ καθ' ὑπνον ἐν τοῖς αὐτοῖς
ἢ διάνοια τὴν ἀναστροφὴν ἔχει. ὃς δὲ πάντα διαλο-

2 ἐννυπνίοις coni. Mend. || 4 τοὺς ὑπνους B || 5 τίδε
VP, τάδε coni. Mend., τάδε τῇ conicio || 6 τὴν om. M ||
7 ὑπολαμβάνομεν LB: ὑπολαμβανόμενοι ceteri || 8 πελάγονς
<περιπατεῖν> coni. Mend. coll. Artemid. IV 35 | περιπολεῖν
Wil.: ἢ πολεῖν LVPA, ἢ πωλεῖν BC Schard, ἢ πλεῖν M | πέ-
τεσθαι Schard, post πέτ. add. ἡμᾶς Schmidt (e Paris. 129?) ||
9 an φερόμενοι? | διαιρεῖν LBVC || 9. 10 καὶ τοιαῦθ' ἔτερα
ὑπολαμβάνομεν καθ. coni. Schmidt || 10 an καίτοι ταῦθ' ὑπο-
λαμβάνομεν καθ.? | ὁ om. A, τὸ B | ὑπολαμβάνων M²LC:
ὑπολαμβάνειν ceteri | καθεστάναι <σφάλλεται> coni. Mend. ||
12 σε] σοι L || 13 ἑαυτῷ Schmidt: ἑαυτοῦ codd. || 15 παρά-
λογον codd. | οὕτε scripsi: οὐδὲ codd. | αἰρεῖς VP, αἰρεῖς
AC, ἀνατρεῖς B, αἴρειν coniciebam || 17. 18 ἢ διάνοια ἐν τοῖς
αὐτοῖς L || 18 ὃς Schard: ὡς codd., ὁ et τρεπόμενος coni. Wil.

11 ss. cf. Platonis Remp. p. 571 C — 572 A, Zenonem apud
Plut. De prof. in virt. 12 (fr. 160 Pearson), Empedoclem v. 331
St. (Philop. De an. p. 486, 13).

γισμὸν καὶ πρᾶξιν ἐπὶ τὰ κάλλιστα τρεπομένην, κατευθύνει καὶ ἐγρηγορῶς καὶ ἐν ὑπνῳ. διὸ καὶ περὶ σὲ διὰ παντός ἔστιν εὐστάθεια.

- 217 Κατευφημήσας δὲ καὶ τοῦτον εἶπε πρὸς τὸν ἔτερον· ἐπεὶ σὺ δέκατος τὴν ἀπόκρισιν ἔχεις, ὡς ἂν ἀποφήνῃ, πρὸς τὸ δεῖπνον τραπησόμεθα. ἥρωτα δέ, πῶς ἀν 218 μηδὲν ἀνάξιον ἔαυτῶν πράσσοιμεν. οὐδὲ εἶπεν· ἐπίβλεπε διὰ παντὸς εἰς τὴν σεαυτοῦ δόξαν καὶ τὴν ὑπεροχῆν, ἵνα τούτοις ἀκόλουθα καὶ λέγῃς καὶ διανοῇ, γινώσκων ὅτι πάντες ὅν ἄρχεις περὶ σοῦ καὶ δια- 10
219 νοοῦνται καὶ λαλοῦσιν. οὐ γάρ ἐλάχιστον σε δεῖ τῶν ὑποκριτῶν φαίνεσθαι· τὸ γάρ πρόσωπον, δέον αὐτούς ἔστιν ὑποκρίνεσθαι, τοῦτο συνθεωροῦντες ἀκόλουθα πάντα πράσσουσι· σὺ δὲ οὐχ ὑπόκρισιν ἔχεις, ἀλλ' ἀληθῶς βασιλεύεις, θεοῦ δόντος σοι καταξίως τῶν τρόπων 15 τὴν ἡγεμονίαν.
- 220 Τοῦ δὲ βασιλέως εὗ μάλα συγκροτήσαντος μετὰ φιλοφροσύνης ἐπὶ πλείονα χρόνον, τοὺς ἀνθρώπους καθυπνιοῦν παρεκάλουν. καὶ τὰ μὲν πρὸς τούτους ὡς ἔληξεν, ἐπὶ τὴν ἔξῆς ἐτράπησαν τῆς συμποσίας διάταξιν. 20
221 Τῇ δὲ ἔχομένη τῆς αὐτῆς διατάξεως γενηθείσης, ὅτε καιρὸν ὑπέλαβεν δὲ βασιλεὺς εἶναι τοῦ πυνθάνεσθαι

1 τρεπομένην <ἔχει> conicio, v. § 277 || 2 alt. καὶ om. M ||
6 πρὸς] ἐπὶ M | τραπησόμεθα MBVP || 8 alt. τὴν om. M ||
σαντοῦ L || 11 δεῖ M² Schard: διὰ ceteri || 12 δέον scripsi: oīδε codd. | αὐτούς scripsi: αὐτό codd. || 13 post τοῦτο add. γάρ VP || 18. 19 τοὺς — παρεκάλουν post διάταξιν suum locum habere non male coni. Schmidt, sed graviores sic adhibendae sunt mutationes. καταπάνειν conicio || 19 ὄπνοῦν VP || 19—21 ὡς — ἔχομένη om. C || 20 ἔληξεν M² Schard: ἔλεξεν ceteri || 22 καὶ καιρὸν M | ὑπελάμβανεν VPAC | εἶναι om. M

12—14 cf. Hense, Teletis reliquiae p. XCI ss.

τι τῶν ἀνδρῶν, ἡρώτα τὸν πρῶτον τῶν ἀπολιπόντων
πρὸς τὴν ἔξης ἐρώτησιν· τίς ἐστιν ἀρχὴ κρατίστη;
ἐκεῖνος δὲ ἔφη· τὸ κρατεῖν ἔαυτοῦ καὶ μὴ συγκατα- 222
φέρεσθαι ταῖς δομαῖς. πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις φυσικὸν
εἶναι τὸ πρός τι τὴν διάνοιαν φέπειν. τοῖς μὲν οὖν 223
πολλοῖς ἐπὶ τὰ βρωτὰ καὶ ποτὰ καὶ τὰς ἡδουνὰς εἰκός
ἐστιν κεκλίσθαι, τοῖς δὲ βασιλεῦσιν ἐπὶ χώρας κατά-
κτησιν καὶ τὸ τῆς δόξης μέγεθος· πλὴν ἐν πᾶσι με-
τριότητις καλόν. ἢ δὲ ὁ θεὸς δίδωσι, ταῦτα λαμβάνων
οὐ σύνεχε· τῶν δ' ἀνεφίκτων μὴ ἐπιθύμει.

Τοῖς δὲ φηθεῖσιν ἀρεσθεῖσι πρὸς τὸν ἐχόμενον εἶπε, 224
πῶς ἀν ἐκτὸς εἴη φθόνον. διαλιπὼν δὲ ἐκεῖνος ἔφη·
πρῶτον εἰ νοήσαι, διτὶ δὲ θεὸς πᾶσι μερίζει δόξαν τε καὶ
πλούτον μέγεθος τοῖς βασιλεῦσι· καὶ οὐδεὶς παρ' ἔαυ- 225
τον ἐστι βασιλεὺς· πάντες γὰρ θέλουσι μετασχεῖν ταύ-
της τῆς δόξης, ἀλλ' οὐ δύνανται· θεοῦ γάρ ἐστι δόμα.

Ἐπαινέσας δὲ τὸν ἄνδρα διὰ πλειόνων ἐπηρώτα 226
τὸν ἔτερον, πῶς ἀν καταφρονοίη τῶν ἐχθρῶν. ὁ δὲ
εἶπεν· ἡσηκηώς πρὸς πάντας ἀνθρώπους εὗνοιαν καὶ
20 κατεργασάμενος φιλίας λόγον οὐθενὸς ἀν ἔχοις· τὸ δὲ
κεχαριτωσθαι πρὸς πάντας ἀνθρώπους καὶ καλὸν δῶ-
ρον εἰληφέναι παρὰ θεοῦ τοῦτ' ἐστὶ κράτιστον.

Συναινέσας δὲ τούτοις τὸν ἔξης ἐκέλευσεν ἀποκρι- 227
θῆναι, πρὸς αὐτὸν εἰπών, πῶς ἀν δοξαζόμενος δια-

1 ἡρώτα (sic) M: πρῶτα ceteri | τῶν ἀπολειπόντων B,
τὸν ἀπολιπόντα L || 2 τίς] ἔφη τίς B || 6 βρώματα B ||
8 καὶ scrispi (cf. lin. 12): κατὰ eodd. || 9 απ δῆ? | ταῦτα
om. B || 11 συναρρεσθεῖσ; cf. § 232 || 13 εἰ νοήσαι (sic)
LVPAC: εἰ νοήσαις B (α corr. ex ε), εἰ νοήσαιο M || 14 πλοῦ-
τον VP | παρ' M² Schard: περὶ ceteri || 14. 15 ἔαυτοῦ M²,
probat Mend. et βασιλεὺς ἐστι transp. || 17 ἡρώτα M ||
20 ἔχεις B || 21 καὶ om. V || 21. 22 καὶ καλὴν δόξαν εἰλη-
φέναι δῶρον παρὰ e. gr. conicio || 24 εἴπας M²

μένοι. εἶπε δέ τῇ προθυμίᾳ καὶ ταῖς χάρισι πρὸς τὸν ἄλλους μεταδοτικὸς ὥν καὶ μεγαλομερῆς οὐδέποτ' ἀν ἀπολίποις δόξης· ἵνα δὲ τὰ προειρημένα σοι διαμένῃ, τὸν θεὸν ἐπικαλοῦ διὰ παντός.

227 Εὐφημήσας δὲ τοῦτον ἔτερον ἡρώτα, πρὸς τίνα δεῖ φιλότιμον εἶναι. ἐκεῖνος δὲ ἔφη πρὸς τὸν φιλικῶς ἔχοντας ἡμῖν οἰονται πάντες δτι πρὸς τούτους δέον· ἐγὼ δ' ὑπολαμβάνω, πρὸς τὸν ἀντιδοξοῦντας φιλοτιμίαν δεῖν χαριστικὴν ἔχειν, ἵνα τούτῳ τῷ τρόπῳ μετάγωμεν αὐτὸνς ἐπὶ τὸ καθῆκον καὶ συμφέρον ἔαντος. δεῖ δὲ τὸν θεὸν λιτανεύειν, ἵνα ταῦτ' ἐπιτελῆται· τὰς γὰρ ἀπάντων διανοίας κρατεῖ.

228 Συνομολογήσας δὲ τούτους τὸν ἔκτον ἐκέλευσεν ἀποφήνασθαι πυνθανόμενος· τίσι δεῖ χαρίζεσθαι; ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίθη· γονεῦσι διὰ παντός. καὶ γὰρ δ' θεὸς πεποίηται ἐντολὴν μεγίστην περὶ τῆς τῶν γονέων τιμῆς. ἐπομένως δὲ τὴν τῶν φίλων ἐγκρίνει διάθεσιν, προσονομάσας ἵσον τῇ ψυχῇ τὸν φίλον. σὺ δὲ καλῶς ποιεῖς ἀπαντᾶς ἀνθρώπους εἰς φιλίαν πρὸς ἔαντὸν καθιστῶν.

229 Παρακαλέσας δὲ καὶ τοῦτον ἐπυνθάνετο καὶ τοῦ μετέπειτα· τί καλλονῆς ἄξιόν ἔστιν; δὲ εἶπεν· εὔσεβεια. καὶ γὰρ αὕτη καλλονή τίς ἔστι πρωτεύουσα. τὸ

3 ἀπολίποις scripsi: ἀπολίποι codd. || 5 πρὸς τίνα Μ²: πῶς τίνα codd. || 9 δεῖ ΜΒ || 13 συνομολογήσασθαι Β || 19 πρὸς om. Β | ἔαντα Β || 22 απ ἀριστον (cf. § 234. 291) || 23 τις om. Β | προτεύονσα Μ¹Β, προτερεύονσα C

2 Diod. I 70, 6 laudatur rex μεταδοτικὸς τῶν ἀγαθῶν. || 15. 16 Exod. 20, 12. || 17. 18 Deut. 13, 6, cf. Laert. Diog. V 20, Gnomol. Vindob. 72 Wachsmuth, Gnom. Vatic. 137 Sternbach, Floril. Ἀριστον καὶ πρῶτον μάθημα 23 Schenkl.

δὲ δυνατὸν αὐτῆς ἔστιν ἀγάπη· αὕτη γὰρ θεοῦ δόσις
ἔστιν· ἡνὶ καὶ σὺ κέντησαι πάντα περιέχων ἐν αὐτῇ
τὰ ἀγαθά.

Λίαν δὲ φιλοφρόνως ἐπικροτήσας εἶπε πρὸς τὸν 230
5 ἔτερον, πῶς ἀν πταισας πάλιν τῆς αὐτῆς κρατήσαι
δόξης. ὁ δὲ ἔφη· σὲ μὲν οὐ δυνατόν ἔστι πταισαι·
πᾶσι γὰρ χάριτας ἐσπαρκας, αὖ βλαστάνουσιν εὔνοιαν,
ἢ τὰ μέγιστα τῶν ὅπλων κατισχύουσα περιλαμβάνει
τὴν μεγίστην ἀσφάλειαν. εἰ δέ τινες πταισουσιν, ἐφ' 231
10 οἵς πταισουσιν, οὐκέτι χρὴ ταῦτα πράσσειν, ἀλλὰ φιλίαν
κατακτησαμένους δικαιοπραγεῖν. θεοῦ δὲ δῶρον ἀγα-
θῶν ἐργάτην είναι καὶ μὴ τῶν ἐναντίων.

Συνιαρεσθὲν δὲ τούτοις πρὸς τὸν ἔτερον εἶπε, 232
πῶς ἀν ἑκτὸς γένοιτο λύπης. ὁ δὲ ἔφησεν· εἰ μηδένα
15 βλάπτοι, πάντας δὲ ὠφελοῖ, τῇ δικαιοσύνῃ κατακολου-
θῶν· τοὺς γὰρ ἀπ' αὐτῆς καρποὺς ἀλυπίαν κατασκευά-
ζειν. ἴκετεύειν δὲ τὸν θεὸν, ἵνα μὴ τὰ παρὰ τὴν 233
προαιρεσιν ἡμῶν ἀνακύπτοντα βλάπτῃ, λέγω δὴ οἷον
θάνατοί τε· καὶ νόσοι καὶ λῦπαι καὶ τὰ τοιαῦτα. εὐ-
20 σεβεῖ δέ σοι καθεστῶτι τούτων οὐδὲν ἀν προσέλθοι.

Καλῶς δὲ καὶ τοῦτον ἐπαινέσας τὸν δέκατον ἡρώτα· 234
τί μέγιστόν ἔστι δόξης; ὁ δὲ εἶπε· τὸ τιμᾶν τὸν θεόν·

1 θεοῦ δόσις LB: θεοδόσιος ceteri, an θεόδοτός? || 2 περι-
έπων M || 5 κρατίσῃ B || 11 πτησαμένους L || 13 δὲ om. L ||
14 ἔφη B || 15 ὠφελεῖ LA, δφελοίη B || 16 αὐτὸν A ||
17 ἴκετεύει B | δὲ <δεῖ> coni. Cohn | τὰ om. L || 18 βλά-
πτοι B | λέγω δὴ om. B, λέγω δὲ? v. Ind. || 19 τε om. B ||
19. 20 εὑσεβεῖ δέ σοι B: δέ σοι (σοὶ δὲ ν) εὑσεβεῖ ceteri || 20 κα-
θεστῶτι] δυτὶ B

7. 8 cf. Gnomol. Vatic. 451 Sternbach. || 21 — 64, 4 Se-
neca fr. 123 (Lact. Inst. VI 25, 3). Theophrastus apud Por-
phyrium de abst. II 19 p. 149, 6 ss. N. Aristobulus apud Eus.
Praep. XIII 12, 8 δεῖ περι θεοῦ διαλήψεις δέσιας ἔχειν.

τοῦτο δ' ἔστιν οὐδέροις οὐδὲ θυσίαις, ἀλλὰ ψυχῆς καθαρότητι καὶ διαλήψεως ὁσίᾳς, καθὼς ὑπὸ τοῦ θεοῦ πάντα κατασκευάζεται καὶ διοικεῖται κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν· ἦν καὶ σὺ διατελεῖς ἔχων γνώμην, η̄ πάρεστι σημειούσθαι πᾶσιν ἐκ τῶν ὑπὸ σοῦ συντετελεσμένων 5 καὶ συντελουμένων.

235 Μετὰ μείζονος δὲ φωνῆς πάντας αὐτοὺς δὲ βασιλεὺς ἡσπάξετο καὶ παρεκάλει συνεπιφανούστων τῶν παρόντων, μάλιστα δὲ τῶν φιλοσόφων καὶ γὰρ ταῖς ἀγωγαῖς καὶ τῷ λόγῳ πολὺ προέχοντες αὐτῶν ἥσαν, 10 ὡς ἀν ἀπὸ θεοῦ τὴν καταφῆν ποιούμενοι. μετὰ δὲ ταῦτα δὲ βασιλεὺς εἰς τὸ φιλοφρονεῖσθαι προῆλθε διὰ τῶν προπόσεων.

236 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ κατὰ τὰ αὐτὰ τῆς διατάξεως τοῦ συμποσίου γενομένης, καθὼς εὑκαιρὸν ἐγένετο τῷ βασιλεῖ, τοὺς ἔξῆς ἡρώτα τῶν προαποκεκριμένων· εἶπε δὲ τῷ πρώτῳ, τὸ φρονεῖν εἰ διδακτόν ἔστιν. δὲ δ' εἶπε· ψυχῆς ἔστι κατασκευὴ διὰ θείας δυνάμεως ἐπιδέχεσθαι πᾶν τὸ καλόν, ἀποστρέφεσθαι δὲ τάνατόν τι.

237 Συνυμολογήσας δὲ τὸν ἔχόμενον ἡρώτα τί πρὸς 20 ὑγείαν μάλιστα συντείνει; ἐκεῖνος δὲ ἔφη· σωφροσύνη· ταύτης δὲ οὐκ ἔστι τυχεῖν, ἐὰν μὴ θεός κατασκευάσῃ τὴν διάνοιαν εἰς τοῦτο.

238 Παρακαλέσας δὲ τοῦτον πρὸς τὸν ἔτερον ἔφη, πῶς ἀν γονεῦσι τὰς ἀξίας ἀποδόη γάριτας. δὲ δ' εἶπε· μηδὲν 25

2 διαλήψειν ὁσίαις Wil. (cf. Test.) || 2. 3 καθὼς — κατὰ om. VPAC || 7. 8 δὲ βασ. πάντας αὐτοὺς M || 10 ἥσαν B: om. ceteri || 13 προπόσεων L, e corr. MC: πραιποσίτων B, e corr. A; προποσετῶν ceteri || 15 γενούμενον L || 16 ἀποκεκριμένων L || 17 δὲ Schard, δὲ e corr. M: δὲ ceteri || 18 διὰ] καὶ B || 21 ὕγιαν BVP || 22 κατασκευάσει VC || 24 δὲ om. LB || 25 δὲ Schard, δὲ e corr. M: δὲ ceteri

αύτοὺς λυπήσας· τοῦτο δ' οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ θεὸς τῆς διαινοίας ἡγεμῶν γένοιτο πρὸς τὰ κάλλιστα.

Προσεπινεύσας δὲ τούτῳ τὸν ἔξης ἡρώτα, πᾶς ἀν 239 φιλήμοος εἶη. ἐκεῖνος δ' εἶπε· διαλαμβάνων, ὅτι πάντα συμφέρει γινώσκειν, διποτες ἀν πρὸς τὰ συμβαίνοντα ἐκλεγόμενός τι τῶν ἡροομένων ἀνθυποτιθῆς πρὸς τὰ τῶν καιρῶν, ἀν ἀντιπρόσθηται, σὺν χειραγωγίᾳ θεοῦ· τοῦτο δ' ἔστιν αἱ τῶν πράξεων τελειώσεις ὑπὸ αὐτοῦ.

Τοῦτον δ' ἐπαινέσας πρὸς τὸν ἔτερον εἶπε, πᾶς 240 10 ἀν μηθὲν παράνομον πράσσοι. πρὸς τοῦτο ἔφησε· γινώσκων, ὅτι τὰς ἐπινοίας δὲ θεὸς δέδωκε τοῖς νομοθετήσασι πρὸς τὸ σῷζεσθαι τὸν βίους τῶν ἀνθρώπων, ἀκόλουθος εἶης ἀν αὐτοῖς.

Ἄποδεξάμενος δὲ τοῦτον πρὸς τὸν ἔτερον εἶπε· τίς 241 15 ὁφέλεια συγγενείας ἔστιν; δὲ ἀπεφήνατο· ἐὰν τοῖς συμβαίνοντι νομίζωμεν ἀτυχοῦσι μὲν ἐλαττοῦσθαι καὶ πακοπαθῶμεν ὡς αὐτοί, φαίνεται τὸ συγγενὲς δύον ἴσχυόν ἔστι — τελουμένων δὲ τούτων καὶ δόξα καὶ 242 προκοπὴ παρὰ τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει· τὸ γὰρ συνεργ- 20 γὲς εὐνόως γινόμενον ὡς ἔξ οὖντοῦ ἀδιάλυτον πρὸς

1 λυπήσας B: λυπήσαι ceteri, an *<ει>* μηδὲν ... λυπήσαι? || 2—5 καλλιστα — πρὸς τὰ om. M || 6 ἀνθυποτιθῆς L: ἀνθυποτιθεὶς ceteri || 7 ἀν vel ἀ ἀν Cohn: ἀν LBAC, om. MVP || 8 τοῦτον δ' εἰσιν conicio et ὑπὸ αὐτοῦ secludam | αἱ in ras. L, καὶ B | ἀπ' Wil. | 10 πράσσοι παρὰ τὸν νόμον LB | *<ὅ δὲ>* πρὸς coniciebam, sed v. § 248 | 11 ἐδωκεν VP, ἐδωκε LAC || 13 ἀν εἶη M || 14 τοῦτον B: αὐτὸν ceteri | τὸν BC: om. ceteri || 15. 16 *<ἐν>* τοῖς συνομαίμοσι vel *<ἐν>* τοῖς συγγενέσι coni. Mend., sed v. § 268 || 16 νομίζωμεν LA: νομίζουμεν ceteri | ἀτυχῶσι MVP, ἀτυχήμασι conicio || 17 αὐτοὶ L²: αὐτὸν B (δύν εχ ἀν), αὐτῶν ceteri | δύσων MVC || 18 τούτων δὲ τελουμένων B | prius καὶ om. B || 19 ὑπάρχει VP || 20 ὡς ἔξ οὖντοῦ corrupta, τὸ γὰρ συμπαθῆς εὐνόως γινόμενον δεσμὸν ἐξάπτεται ἀδιάλυτον (cf. § 265) πρὸς *<αὐτοὺς>* ἀπαντώντων δὲ ἀπάντων μετὰ εὐημ-

ἀπαντα —, μετὰ δὲ εὐημερίας μηδὲν προσδεῖσθαι τῶν ἐκείνων· ἀλλὰ δέον〈θεὸν〉 ἴκετεύειν, πάντα ἀγαθοποιεῖν.

243 Θεαύτως δὲ ἐκείνοις ἀποδεξάμενος αὐτὸν ἄλλου ἡρώτα· πῶς ἀφοβίᾳ γίνεται; εἶπε δέ· συνιστορούσης τῆς διανοίας μηδὲν κακὸν πεπραχέναι, θεοῦ κατευθύνοντος εἰς τὸ καλῶς ἀπαντα βουλεύεσθαι.

244 Τούτῳ δὲ ἐπιφωνήσας πρὸς ἄλλουν εἶπε, πῶς ἀν προχείρως ἔχοι τὸν δορθὸν λόγον. ὁ δὲ εἶπεν· εἰ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀτυχήματα διὰ παντὸς ἐπιβλέποι, γνώσκων, ὅτι δὲ θεὸς ἀφαιρεῖται τὰς εὐημερίας, ἐτέρους 10 δὲ δοξάζων εἰς τὸ τιμᾶσθαι προάγει.

245 Καλῶς δὲ καὶ τοῦτον ἀποδεξάμενος τὸν ἔξῆς ἀποκριθῆναι παρεκάλει, πῶς ἀν μὴ εἰς φαθυμάταν μηδὲ ἐπὶ τὰς ἡδουνὰς τρέποιτο. ὁ δέ· προχείρως ἔχων, εἶπεν, ὅτι μεγάλης βασιλείας κατάρχει καὶ πολλῶν ὅχλων 15 ἀφηγεῖται, καὶ οὐ δεῖ περὶ ἔτερον τι τὴν διάνοιαν εἶναι, τῆς δὲ τούτων ἐπιμελείας φροντίζειν. θεὸν δὲ ἀξιοῦν, ὅπως μηδὲν ἐλλίπη τῶν καθηκόντων.

246 Ἐπαινέσας δὲ καὶ τοῦτον τὸν δέκατον ἑφταῦ, πῶς 〈ἄν〉 ἐπιγινώσκοι τοὺς δόλῳ τινὶ πρὸς αὐτὸν πράσ- 20 σοντας. ὁ δὲ ἀπεφήνατο πρὸς τοῦτο· εἰ παρατηροῖτο τὴν ἀγωγὴν ἐλευθέριον οὖσαν καὶ τὴν εὐταξίαν δια-

e. gr. conicio. certe in fine desidero membrum lin. 16 respondens

2 δέον〈θεὸν〉 Mend.: δέον codd., θεὸν Anon. Oxon. ||
 3 τοῦτον conicio || 4 εἶπε δὲ om. A || 5 <έαντῇ> τῆς conicio,
 v. Ind. || 6 ἀπαντας V || 8 ἔχει B, ἔχη L || 9 ἐπιβλέπει B ||
 17 alt. δὲ] τε B || 18 ἐλλείπη LB || 19 ἡρώτα C, fort. recte ||
 20 ἄν add. Struve: om. codd. | ἐπιγινώσκοι M: ἐπιγινώσκει
 ceteri || 20. 21 τι aut προσιόντας coni. Mend. | πράσσοντας
 πρὸς αὐτόν transp. L || 21 πρὸς τοῦτο ἀπεφήνατο B | παρα-
 τηροῖ? v. Ind. s. τηρεῖν, διατηρεῖν, συντηρεῖν

μένουσαν ἐν τοῖς ἀσπασμοῖς καὶ συμβονλίαις καὶ τῇ λοιπῇ συναναστροφῇ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ μηδὲν ὑπερτείνοντας τοῦ δέοντος ἐν ταῖς φιλοφρονήσεσι καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς κατὰ τὴν ἀγωγήν. Θεὸς δὲ τὴν διά- 247
5 νοιαν ἔξει σοι, βασιλεῦ, πρὸς τὰ κάλλιστα. ὁ δὲ βασιλεὺς συγκροτήσας πάντας τ' ἐπαινέσας κατ' ὄνομα,
καὶ τῶν παρόντων ταύτα ποιούντων, ἐπὶ τὸ μέλπειν
ἐτράπησαν.

Τῇ δ' ἔχομένη τὸν καιρὸν λαβὼν ἐπηρώτα τὸν 248
10 ἔξῆς· τις ἐστιν ἀμέλεια μεγίστη; πρὸς τοῦτ' ἔφη· εἰ τέκνων ἄφοντίς τις εἴη καὶ μὴ κατὰ πάντα τρόπον ἀγαγεῖν * * εὐχόμεθα γὰρ ἀεὶ πρὸς τὸν θεὸν οὐχ οὕτως περὶ ἑαυτῶν ὡς περὶ τῶν ἐγγόνων, ἵνα παρῇ πάντ' αὐτοῖς τὰ ἀγαθά. τὸ δὲ ἐπιδέσθαι παιδία σω-
15 φροσύνης μετασχεῖν θεοῦ δυνάμει τοῦτο γίνεται.

Φήσας δὲ εὐλογεῖν ἄλλον ἡρώτα, πῶς ἂν φιλό- 249
πατοις εἴη. προτιθέμενος, εἶπεν, ὅτι καλὸν ἐν ίδιᾳ καὶ ξῆν καὶ τελευτᾶν. ἡ δὲ ξενιτεία τοῖς μὲν πένησι καταφρόνησιν ἐργάζεται, τοῖς δὲ πλουσίοις ὄντεισιν ὡς διὰ κακίαν ἐπεπτωκόσιν. εὐεργετῶν οὖν ἀπαντας,
καθὼς συνεχῶς τοῦτ' ἐπιτελεῖς, θεοῦ διδόντος σοι πρὸς πάντας χάριν φιλόπατροις φανήσῃ.

Τούτου δὲ ἀκούσας τοῦ κατὰ τὸ ἔξῆς ἐπυνθάνετο, 250

1 συμβονλίαις VPA, ταῖς συμβονλίαις M (ταῖς rursus del.) ||
2 μηδὲν LVPC || 2. 3 ὑπερτείνειν B || 5 ἔξει Mend.: ἔξει
codd. || 5. 6 ὁ δὲ βασιλεὺς M: om. ceteri, nom. absol. alibi
non invenitur (lin. 8 ἐτράπη Cohn) || 6 πάντας τ'] οὖν καὶ
πάντας B || 7 τὰ αὐτὰ L, ταῦτα MBVC || 11 εἴη B: εἰ VPA,
ἡ MLC || 12 spatium 6 litt. L, σπενδή suppl. Par. 129
(σπενδοι melius) || 13 παρῇ om. B || 14 πάντα LB | ἐπι-
δέσθαι scripsi: ἐπιδεῖσθαι codd. | παιδία B: παιδίαν ce-
teri || 18 ξενιτεία Struve: ξενητία M, ξενία ceteri || 22 φα-
νήσει B || 23 δὲ om. B | κατὰ τὸ om. B

πῶς <ἄν> ἀρμόσαι γυναικί. δὸς ἔφη * * * ὅτι μὲν
θρασύ ἐστι τὸ θῆλυ γένος καὶ θραστικὸν ἐφ' ὁ βου-
λεται πρᾶγμα καὶ μεταπῖπτον εὐκόπως διὰ παραλο-
γισμοῦ καὶ τῇ φύσει κατεσκεύασται ἀσθενέσ· δέον δ'
ἐστὶ κατὰ τὸ ὑγιὲς χρῆσθαι καὶ μὴ πρὸς ἔριν ἀντι-
251 πράσσειν. κατορθοῦται γὰρ βίος, δταν δὲ κυβερνῶν
εἰδῆ, πρὸς τίνα σκοπὸν δεῖ τὴν διέξοδον ποιεῖσθαι.
Θεοῦ δὲ ἐπικλήσει καὶ βίος κυβερνᾶται κατὰ πάντα.

252 Συνανθομολογησάμενος δὲ τούτῳ τὸν ἔξῆς ἡρώτα,
πῶς <ἄν> ἀναμάρτητος εἴη. δὸς δὲ ἔφησεν· ὡς ἄπαντα 10
πράσσων καὶ μετὰ διαλογισμοῦ καὶ μὴ πειθόμενος δια-
βολαῖς, ἀλλ' αὐτὸς ὃν δοκιμαστῆς τῶν λεγομένων καὶ
κρίσει κατευθύνων τὰ τῶν ἐντεῦξεν καὶ διὰ κρίσεως
ἐπιτελῶν ταῦτα ἀναμάρτητος ἄν εἴης, ὃ βασιλεῦ. τὸ
δὲ ἐπινοεῖν ταῦτα καὶ ἐν τούτοις ἀναστρέψεσθαι θείας 15
δυνάμεώς ἐστιν ἔργον.

253 Διαχυθεὶς δὲ τοῖς εἰρημένοις τὸν ἔτερον ἡρώτα,
πῶς ἄν ἐκτὸς θυμοῦ γένοιτο. πρὸς τοῦτ' εἶπε· γυνώ-
σκων, ὅτι πάντων ἔξουσίαν ἔχει, καί, εἰ χρήσαιτο θυμῷ,
θάνατον ἐπιφέρειν· ὅπερ ἀνωφελές καὶ ἀλγεινόν ἐστιν, 20

1 ἄν add. Struve: om. codd. | ἀρμόσαι B (ε ex o) | δὸς
ἔφη M Schard: om. ceteri | lacunam statuit et γινώσκων
suppl. Mend. || 2 θρασύ ἐστιν ἔφη τὸ θῆλυ L, φῆσι θρασὺν τὸ
θῆλυ γένος ἐστὶ B || 3 καὶ om. B | εὐνόλως B, sed v. § 208 ||
4 καὶ] καὶν A | κατεσκευάσθη B || 5 αἱρεῖν VPF | 6 δὸς A,
s. s. M: om. ceteri | κυβερνῶν om. B || 7 εἰδῆ LBPF: εἰδῆ V,
ἴδη MA (ἴ in ras. M), ἴδῃ C | ἔξοδον BP || 8 <εὖ> κυβ.? ||
9 τοῦτον B || 10 ἄν add. Struve | ἔφη· σεμνῶς coni. Mend.
an <καὶ>ῶς? v. § 255 (<εὔσεβ>ῶς Cohn) || 11 prius καὶ om. M
Schard (sed cf. ad lin. 10) || 14 ἄν MB: ἔφησεν ἄν ceteri ||
19 χρήσετο VP, prius M; χρήσαι τῷ B | θυμῷ M²LB: θυμῷ
ceteri || 20 ἐπιφέρειν Par. 129, Schmidt: ἐπιφέρει ceteri |
ἀλγεινόν BVP

εἰ τὸ ξῆν ἀφελεῖται πολλῶν διὰ τὸ κύριον εἶναι. πάν- 254
των δ' ὑπηκόων ὅντων καὶ μηδενὸς ἐναντιουμένου
τίνος χάριν συμωθήσεται; γινώσκειν δὲ δεῖ, διότι θεὸς
τὸν πάντα κόσμον διοικεῖ μετ' εὐμενείας καὶ χωρὶς
δογῆς ἀπάσης. τούτῳ δὲ κατακολουθεῖν ἀναγκαῖόν
ἐστί σε, ἔφησεν, ὃ βασιλεῦ.

Καλῶς δὲ ἀποκεκρίσθαι φήσας τοῦτον ἐπινυθάνετο 255
τοῦ μετέπειτα τί ἐστιν εὑρουλία; τὸ καλῶς ἀπαντα
πράσσειν, ἀπεφήνατο, μετὰ διαλογισμοῦ, κατὰ τὴν βου-
10 λὴν παρατιθέντα καὶ βλαβερὰ τῶν κατὰ τὸ ἐναντίον
τοῦ λόγου διάστημα, ἵνα πρὸς ἔκαστον ἐπινοήσαντες
ῶμεν εὖ βεβουλευμένοι καὶ τὸ προτεθὲν ἡμῖν ἐπιτελῆ-
ται. τὸ δ' αὖ κράτιστον θεοῦ δυναστείᾳ πᾶν βού-
λευμα τελείωσιν ἔξει δοι τὴν εὐσέβειαν ἀσκοῦντι.

15   Κατωρθωκέναι δὲ καὶ τοῦτον εἰπὼν ἄλλον ἡρώτα· 256
τί ἐστι φιλοσοφία; τὸ καλῶς διαλογίζεσθαι πρὸς ἔκα-
στα τῶν συμβαινόντων, ἀπεφήνατο, καὶ μὴ ἐκφέρεσθαι
ταῖς δόρμαῖς, ἀλλὰ τὰς βλάβας καταμελετᾶν τὰς ἐκ τῶν
ἐπιθυμιῶν ἐκβαίνοντας καὶ τὰ πρὸς τὸν καιρὸν πράσ-
20 σειν δεόντως μετριοπαθῆ καθεστῶτα. ἵνα δ' ἐπίστασιν
τούτων λαμβάνωμεν, θεραπεύειν δεῖ τὸν θεόν.

Ἐπισημάντας δὲ καὶ τοῦτον ἔτερον ἡρώτα, πᾶς ἀν 257
ἀποδοχῆς ἐν ξενιτείᾳ τυγχάνοι. πᾶσιν ἶσος γινόμενος,

3 δὲ B: om. ceteri; οὖν ν | δτι LBA || 6 σε ante ἀναγ-
καῖον transp. B || 10 <τὰ ὠφέλιμα> καὶ conicio || 11 κατά-
στημα conicio, v. Ind. et corruptelam ad § 278 adnotatam ||
12 ἡμεν M || 12. 13 ἐπιτελεῖται MB || 13. 14 πᾶν βούλευμα
ante θεοῦ transp. vid. || 14 τελείωσιν ἔξει δοι Mend. (cf. § 308):
τέως συνέξει δοι L, τέως (om. M) ἵν' ἔξιοι ceteri || 15 κατορ-
θωκέναι MVAC || εἰπὼν LBA: εἰπας ceteri || 16. 17 ἔκαστον
VP || 21 δεῖ] δὲ A || 22 ἐπισημάντας B || 23 ἐν ξενιτείᾳ
Mend.: ἡ ξενιτεία codd., εἰλ ξενιτεῖοι coniciebam | τυγχάνη
MLB | γινόμενος MB: γενόμενος ceteri

έφη, καὶ μᾶλλον ἡττων ἢ καθυπερέχων φαινόμενος,
πρὸς οὓς ἔειντεύει. κοινῶς γὰρ ὁ θεὸς τὸ ταπεινού-
μενον προσδέχεται κατὰ φύσιν, καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος τοὺς ὑποτασσομένους φιλανθρωπεῖ.

- 258 Ἐπιμαρτυρήσας δὲ τούτοις ἄλλον ἥρωτα, πᾶς ἀν⁵
κατασκευάσῃ καὶ μετὰ τοῦτο διαμενεῖ. πρὸς τοῦτ[’]
εἶπεν· εἰ μεγάλα καὶ σεμνὰ ταῖς ποιήσεσιν ἐπιτελοῖ
πρὸς τὸ φείσασθαι τοὺς θεωροῦντας διὰ τὴν καλλονὴν
καὶ μηδένα τῶν κατεργαζομένων τὰ τοιαῦτα παρα-
πέμποι μηδὲ τοὺς ἄλλους ἀμισθὶ συντελεῖν ἀναγκάζοι¹⁰
- 259 τὰ πρὸς τὴν χρείαν. διανοούμενος γάρ, ὡς θεὸς πο-
λυνωρεῖ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος χρονιῶν αὐτοῖς καὶ
ὑγείαν καὶ εὐαισθησίαν καὶ τὰ λοιπά, καὶ αὐτὸς ἀκό-
λουθόν τι πράξεις τῶν κακοπαθειῶν ἀποδιδοὺς τὴν
ἀντάμειψιν. τὰ γὰρ ἐκ δικαιοσύνης τελούμενα ταῦτα¹⁵
καὶ διαμένει.

- 260 Εὖ δὲ καὶ τοῦτον εἰρηκέναι φῆσας τὸν δέκατον
ἥρωτα· τίς ἔστι σοφίας καρπός; ὁ δὲ εἶπε· τὸ μὴ
συνιστορεῖν ἑαυτῷ κακὸν πεπραχότι, τὸν δὲ βίον ἐν
261 ἀληθείᾳ διεξάγειν. ἐκ τούτων γὰρ ιρατίστη χαρὰ καὶ²⁰
ψυχῆς εὔσταθειά σοι γίνεται, μέγιστε βασιλεῦ, καὶ ἐλ-
πίδες ἐπὶ θεῷ καλαὶ ιρατοῦντί σοι τῆς ἀρχῆς εὐσεβῶς.
ὡς δὲ συνήκουσαν, πάντες ἐπεφώνησαν σὺν ιρότῳ

1 ἡττον VP || 2 ἔειντεύη L || 3 καὶ ante κατὰ bene transp.
Mend. || 5 ἀν Schmidt (ἢ ἀν Schard); ἀν codd. || 6 διαμενεῖ
Struve: διαμένη codd. || 6. 7 πρὸς — ἐπιτελοῖ om. AC || 7 ἐπι-
τελοῖ MVP: ἐπιτελοί B, ἐπιτελεῖ L, ἐπιτελῶν ἄγοι coni. Mend. ||
9 μηδένα VP || 9. 10 παραπέμπει et ἀναγκάζει B || 13 ὄγι-
ειαν M, ὄγιαν VP || 14 πράξεις scripsi: πράξει codd. | ἀντι-
διδοὺς M || 16 διαμενεῖ conicio || 18 τῑ MLV || 20 διεξα-
γαγεῖν VAC | χαρὰ ιρατίστη L || 23 οἱ πάντες M

πλείονι. καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὸ προπιεῖν ὁ βασιλεὺς λαμβάνειν ἐτράπη, χαρᾶς πεπληφωμένος.

Τῇ δ' ἔξῆς καθὼς πρότερον ἡ διάταξις ἦν τῶν 262 κατὰ τὸν πότον ἐπιτελουμένων, καὶ φοῦ δὲ γενομένου 5 τοὺς ἀπολιπόντας ὁ βασιλεὺς ἐπηρώτα. πρὸς τὸν πρῶτον δὲ ἔφη, πῶς ἀν μὴ τραπείη τις εἰς ὑπερηφανίαν. ἀπεκρίθη δέ· εἰ τὴν ἴσστητα τηροῖ καὶ παρ' ἔκαστον 263 ἑαυτὸν ὑπομιμήσκοι, καθὼς ἄνθρωπος ὃν ἀνθρώπων ἥρεῖται καὶ ὁ θεὸς τὸν ὑπερηφάνους καθαιρεῖ, τοὺς 10 δὲ ἐπιεικεῖς καὶ ταπεινοὺς ὑψοῖ.

Παρακαλέσας δὲ αὐτὸν τὸν ἔξῆς ἐπηρώτα· τίσι δεῖ 264 συμβούλους χρῆσθαι; τοῖς διὰ πολλῶν, ἔφη, πεπειρα- μένοις πραγμάτων καὶ τὴν εὔνοιαν συντηροῦσιν ἀκέ- 15 ραιον πρὸς αὐτὸν καὶ τῶν τρόπων ὅσοι μετέχουσιν αὐτῷ. θεοῦ δὲ ἐπιφάνεια γίνεται πρὸς τὰ τοιαῦτα τοῖς ἀξίοις.

Ἐπαινέσας δὲ φύτὸν ἄλλου ἡρώτα· τίς ἐστι βασιλεῖ 265 ιτῆσις ἀναγκαιοτάτη; τῶν ὑποτεταγμένων φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπησις, ἀπεκρίνατο. διὰ γὰρ τούτων ἄλυτος 20 εὔνοίας δεσμὸς γίνεται. τὸ δὲ γίνεσθαι κατὰ προαι- ρεσιν ταῦτα ὁ θεὸς ἐπιτελεῖ.

Κατεπαινέσας δ' αὐτὸν ἐτέρου διεπυνθάνετο· τί 266

1. 2 πρόποσιν λαμβάνειν ὁ βασιλεὺς coni. Mend., <ποτῆ-
φιον> ὁ et λαμβάνων Cohn || 2 λαμβάνειν] πάλιν conicio
χαρᾶς LA: χαρᾶς τὲ B, χαρᾶ MC, χαρὰ VP || 3 καθὰ M ||
4 δὲ] δὴ M² in ras. | γενομένουν VA || 5 ἀπολειπομένους M
(εἰ M² εἰ τ), ἀπολειπόντας prius L | ἐπηρώτα LB: ἐπερωτᾶ
ceteri || 6 τραπείη ML: τραποίη B, τραποῖ VPC, τραπῆ A |
εἰς om. B || 7 τρεῖς M²LB || 8 ὑπομιμήσκει LB || 9 δέ] ὅτι
ό Schard || 12 ἔφη B, s. s. M: om. ceteri || 14 τὸν τρόπον
C || 15, 16 θεοῦ — ἀξίοις om. LB || 17 δὲ] δὲ καὶ M | ἐπη-
ρώτα A | τί M || 18 κτίσις VP || 22 ἐτέρουν] τὸν ἐτέρον LB

πέρας ἔστι λόγου; κακεῖνος δὲ ἔφησε τὸ πεῖσαι τὸν ἀντιλέγοντα διὰ τῆς ὑποτεταγμένης τάξεως τὰς βλάβας ἐπιδεικνύντα· οὕτω γὰρ λήψῃ τὸν ἀκροατὴν οὐκ ἀντικείμενος, συγχρώμενος δ' ἐπαίνῳ πρὸς τὸ πεῖσαι. θεοῦ δὲ ἐνεργείᾳ κατευθύνεται πειθώ.

267 Εὗ δὲ λέγειν φήσας αὐτὸν ἔτερον ἡρώτα, πῶς ἀν παμμιγῶν ὅχλων ὄντων ἐν τῇ βασιλείᾳ τούτοις ἀρμόσαι. τὸ πρέπον ἐκάστῳ συνυποκρινόμενος, εἶπε, καθηγεμόνα λαμβάνων δικαιοσύνην· ως καὶ ποιεῖς θεοῦ σοι διδόντος εὖ λογίζεσθαι. 10

268 Φιλοφρονηθεὶς δὲ τοῦτον πρὸς τὸν ἔτερον εἶπεν· ἐπὶ τίσι δεῖ λυπεῖσθαι; πρὸς ταῦτα ἀπενοίθη· τὰ συμβαίνοντα τοῖς φίλοις ὅταν θεωρῶμεν πολυχρόνια καὶ ἀνέκφεντα γινόμενα. τελευτήσασι μὲν γὰρ καὶ κακῶν ἀπολελυμένοις οὐχ ὑπογράφει λύπην ὁ λόγος, ἀλλὰ ἐφ' 15 ἑαυτοὺς ἀναφέροντες καὶ τὸ πρὸς ἑαυτοὺς συμφέρον λυποῦνται πάντες ἀνθρώποι. τὸ δ' ἐκφυγεῖν πᾶν κακὸν θεοῦ δυνάμει γίνεται.

269 Ως ἔδει δὲ φήσας αὐτὸν ἀποκρίνεσθαι πρὸς ἔτερον εἶπε· πῶς ἀδοξία γίνεται; ἐκεῖνος δὲ ἔφησεν· ὅταν 20 ὑπερηφανία καθηγῆται καὶ θράσος ἄλητον, ἀτιμασμὸς ἐπιφύεται καὶ δόξης ἀναιρεσίς. θεὸς δὲ δόξης πάσης κυριεύει, φέπων οὐ βούλεται.

270 Καὶ τούτῳ δ' ἐπικυρώσας τὰ τῆς ἀποκρίσεως τὸν

2 ad βλάβας genetivum desidero, cf. § 255. 256 || 3 ἐπιδεικνύντα ML: ἐπιδεικνύντας BVPC, ὑποδεικνύντας A || 3. 4. ἀρτικείμενον LBA || 7 ἀρμόσαι ν: ἀρμόσει M, ἀρμόσῃ ceteri || 11 τοῦτον M: τοῦτο B, τούτῳ ceteri || 12 ταῦτα] τοῦτο concilio | ἀπενοίθη· <λόπης ἄξια> e. gr. coni. Mend. || 14 ἀνέκφεντα L, ἀνέκφεντα VPC, ἀφεντα M || 14 μὲν om. M || 16 πρὸς τὸ ἑαυτοῖς B, fort. recte || 19 δὲ ἔδει M | ἀποκρίγεσθαι L²VPC || 21 καθηγεῖται VP || 22 αἰρεσίς VPAC || 24 τοῦτο B

ἔξῆς ἡρώτα· τίσι δεῖ πιστεύειν ἑαυτόν; τοῖς διὰ τὴν εὔνοιαν, εἰπε, συνοῦσί σοι καὶ μὴ διὰ τὸν φόβον μηδὲ διὰ πολυωρίαν, ἐπανάγουσι πάντα πρὸς τὸ κερδαίνειν. τὸ μὲν γὰρ ἀγαπήσεως σημεῖον, τὸ δὲ δυσνοίας καὶ 5 καιροτηρησίας. ὃς γὰρ ἐπὶ τὸ πλεονεκτεῖν δομᾶται, προδότης πέφυκε. σὺ δὲ πάντας εὐνόους ἔχεις θεοῦ σοι καλὴν βουλὴν διδόντος.

Σοφῶς δὲ αὐτὸν εἰπὼν ἀποκεκρίσθαι, ἐτέρῳ εἶπε· 271
τί βασιλείαν διατηρεῖ; πρὸς τοῦτ' ἔφη· μέριμνα καὶ 10 φροντίς, ώς οὐδὲν κακουργηθήσεται διὰ τῶν ἀποτεταγμένων εἰς τοὺς ὄχλους ταῖς χρείαις· καθὼς σὺ τοῦτο πράσσεις θεοῦ σοι τὴν σεμνὴν ἐπίνοιαν διδόντος.

Θαρσύνας δὲ τοῦτον ἔτερον ἐπηρώτα· τί διαφυ- 272
λάσσει χάριτα καὶ τιμήν; ὁ δὲ εἶπεν· ἀρετή· καλῶν 15 γὰρ ἔργων ἔστιν ἐπιτέλεια, τὸ δὲ κακὸν ἀποτρίβεται· καθὼς σὺ διατηρεῖς τὴν πρὸς ἄπαντας καλοκἀγαθίαν παρὰ θεοῦ δῶρον τοῦτ' ἔχων.

Κεχαρισμένως δὲ καὶ τοῦτον ἀποδεξάμενος τὸν ἐν- 273
δέκατον ἐπηρώτα διὰ τὸ δύο πλεονάξειν τῶν ἑβδομή-
κοντα, πᾶς δὲν κατὰ ψυχὴν καὶ ἐν τοῖς πολέμοις εἰρη-
νικῶς ἔχοι. ὁ δὲ ἀπεφήνατο· διαλαμβάνων, διτι κακὸν
οὐδὲν εἰργασται τῶν ὑποτεταγμένων οὐθενί, πάντες
δὲ ἀγωνιοῦνται περὶ τῶν εὐεργετημάτων, εἰδότες, καν
ἐκ τοῦ ξῆν ἀποτρέχωσιν, ἐπιμελητήν σε τῶν βίων.

3 ἐπανάγουσι (e Par. 129?) Schmidt: ἐπανάγων B, ἐπανά-
γοντας ceteri | πάντας B || 5 δομᾶται Mend.: δρᾶται codd. ||
8 σοφῶς MB: σαφῶς ceteri | εἰπὼν] εἰπας MV | <πρὸς>
ἔτερον propter hiatum conicio || 9 διατηροῖ V || 10. 11 ὑπο-
τεταγμένων B, ἐπιτεταγμένων coni. Anon. Oxon. || 11 εἰς α
καν. pendere vid. || 15. 16 ἔστιν — τὴν om. AC || 19 τῶν]
τοὺς LVPAC || 19. 20 τῶν ἑβδομήκοντα rursus expunxit M
21 κακὸν om. M || 22 διατεταγμένων M | οὐθὲν MVP
24 ἀποτρέχωσιν LBA: ἀποτρέχουσιν ceteri | ἐπιμελητήν VP

- 274 οὐ γὰρ διαλείπεις ἐπανορθῶν ὅπαντας τοῦ θεοῦ σοι καλοφροσύνην δεδωκότος. ἐπισημῆνας δὲ κρότῳ πάντας αὐτοὺς ἀπεδέξατο φιλοφρονούμενος, καὶ προπίνων ἑκάστῳ πλειόν τι πρὸς τὸ τερψθῆναι *〈έτράπη〉*, μετ' εὐφροσύνης τοῖς ἀνδράσι συνὼν καὶ χαρᾶς πλείονος. 5
- 275 Τῇ δὲ ἐβδόμῃ τῶν ἡμερῶν πλείονος παρασκευῆς γενομένης, προσπαραγμούμενων πλειόνων ἐτέρων ἀπὸ τῶν πόλεων — ἵσαν γὰρ ἴνανοὶ πρέσβεις — ἐπηρώτησεν δὲ βασιλεὺς καὶ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῶν ἀπολεπόντων τῆς ἐφωτήσεως, πῶς ἀν ἀπαραλόγι- 10 στος εἴη. ἐκεῖνος δὲ ἔφη· δοκιμάζων καὶ τὸν λέγοντα καὶ τὸ λεγόμενον καὶ περὶ τίνος λέγει, καὶ ἐν πλείονι χρόνῳ τὰ αὐτὰ δι' ἐτέρων τρόπων ἐπερωτῶν. τὸ δὲ νῦν ἔχειν δξὺν καὶ δύνασθαι κρίνειν ἔκαστα θεοῦ δώρημα καλόν ἐστιν· ὡς σὺ τοῦτο κέκτησαι, βασιλεῦ. 15
- 276 τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς κατάστημα καλύπτει τοὺς ἐπιφερομένους ἐπὶ τὴν ἥδονάς τε πλεονεξίας χύμα. 20
- 277 Κρότῳ δὲ ἐπισημηνάμενος δὲ βασιλεὺς ἐτερον ἐπηρώτα· διὰ τί τὴν ἀρετὴν οὐ παραδέχονται τῶν ἀνθρώπων οἱ πλείονες; διὰ φυσικῶς ὅπαντες, εἶπεν, ἀκρατεῖς καὶ ἐπὶ τὰς ἥδονάς τρεπόμενοι γεγόνασιν ὃν χάριν ἀδικίᾳ πέφυκε καὶ τὸ τῆς πλεονεξίας χύμα. 25
- 278 τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς κατάστημα καλύπτει τοὺς ἐπιφερομένους ἐπὶ τὴν ἥδονοκρασίαν, ἐγκράτειαν δὲ κελεύει

1 οὐδὲ γὰρ διαλίπης Μ || 2 πατ' εὐφροσύνην Μ || 3 προπίνων Μ²: προσπίπτων Β, προσπίνων ceteri || 4 ἐτράπη add. Mend. || 5 post καὶ add. μετὰ Μ || 6 δὲ ἐβδόμη Μ: ἐβδόμη δὲ LB, ἐβδόμη ceteri || 7 ἐτέρων πλειόνων ΜΑ || 8 παρῆσαν conicio | ἵσαν — πρέσβεις om. LB || 9 γινομένον BVPC || 10 ἀπολεπόντων Β || 11 εἴη Struve: ἦ codd. || 12 τὸν λεγόμενον LBVPA || 13 τὸν Μ¹B || 15 ὡς] δ AC || 17 post παραδέχονται add. τινὲς MVP || 18 εἰπεν] ὁσπερ L || 21 διάστημα Β || 21, 22 an φερομένους?

10, 11 cf. (*Chrysippum apud*) de Arnim, *Hermes* XXV p. 473 ss.

καὶ δικαιοσύνην προτιμᾶν· ὁ δὲ θεὸς πάντων ἡγεῖται τούτων.

Ἐνδὲ ἀποκεκρίσθαι τοῦτον εἰπὼν ὁ βασιλεὺς τὸν 279 μετ' αὐτὸν ἡρώτα· τίσι δεῖ κατακολουθεῖν τοὺς βασι-
λεῖς; ὁ δὲ ἔφη· τοῖς νόμοις, ἵνα δικαιοπραγοῦντες ἀνακτῶνται τοὺς βίους τῶν ἀνθρώπων· καθὼς σὺ τοῦτο πράσσων ἀένναον μνήμην καταβέβλησαι σεαυτοῦ,
μειώπ προστάγματι κατακολουθῶν.

Εἰπὼν δὲ καὶ τοῦτον καλῶς λέγειν τὸν ἐχόμενον 280 10 ἡρώτα· τίνας δεῖ καθιστάνειν στρατηγούς; ὁ δ' εἶπεν· ὅσοι μιδοπονηρίαν ἔχουσι καὶ τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ μι-
μούμενοι πρὸς τὸ διὰ παντὸς εὐδοξεῖαν ἔχειν αὐτοὺς τὰ δίκαια πράσσουσι. καθὼς σὺ τοῦτο ἐπιτελεῖς, εἴπε, μέγιστε βασιλεῦ, θεοῦ σοι στέφανον δικαιοσύνης δε-
15 δωκότος.

'Αποδεξάμενος δ' αὐτὸν μετὰ φωνῆς ἐπὶ τὸν ἐχό- 281 μενον ἐπιβλέψας εἶπε· τίνας δεῖ καθιστάνειν ἐπὶ τῶν δυνάμεων ἄρχοντας; ὁ δὲ ἀπεφήνατο· τοὺς ἀνδρεία διαφέροντας καὶ δικαιοσύνην καὶ περὶ πολλοῦ ποιου-
20 μένουσ τὸ σφέζειν τοὺς ἄνδρας ἢ τὸ νικᾶν τῷ θράσει παραβάλλοντας τὸ ξῆν· ὡς γὰρ ὁ θεὸς εὖ ἐργάζεται πάσι, καὶ σὺ τοῦτον μιμούμενος εὐεργετεῖς τοὺς ὑπὸ σεαυτόν.

'Ο δὲ ἀποκεκρίσθαι φήσας αὐτὸν εὖ, ἄλλον ἡρώτα· 282

3 ἀποκρίνασθαι B | εἴπας MVP || 3. 4 τὸν μετ' αὐτὸν M: ἄλλον C, om. ceteri; archetypū lacuna varie expleta vid. || 4 post ἡρώτα add. ἔτερον L, τὸν ἔξης B || 6 βίους] δήμους M || 9 εἴπας MVP || 10 ὁ Schard: δς codd. || 11 αὐτοῦ offendit, sed cf. p. 36, 14 || 12 αὐτοῖς C || 13. 14 εἴπε μέ-
γιστε βασιλεῦ L: εἴπε βασιλεῦ VPAC, βασιλεῦ MB || 16 ante μετὰ add. ὁ βασιλεὺς M || 20 alt. τὸ] τῷ ML || 21 παρα-
βάλλοντας Schmidt: περιβάλλοντας codd. | post ὡς desinit B ||
22 πάλιν e Par. 129 Schmidt

τίνα θαυμάζειν ἄξιόν ἔστιν ἀνθρώπον; ὁ δὲ ἔφη· τὸν περιοργημένον δόξῃ καὶ πλούτῳ καὶ δυνάμει καὶ ψυχὴν ἵσον πᾶσιν ὅντα· καθὼς σὺ τοῦτο ποιῶν ἀξιοθαύμαστος εἶ τοῦ θεοῦ σοι διδόντος εἰς ταῦτα τὴν ἐπιτέλειαν.

283 Ἐπιφωνήσας δὲ καὶ τούτῳ πρὸς τὸν ἔτερον εἶπεν· ἐν τίσι δεῖ πράγμασι τὸν βασιλεῖς τὸν πλείω χρόνου διάγειν; ὁ δὲ εἶπεν· ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι καὶ ἐν ταῖς τῶν πορειῶν ἀπογραφαῖς διατρίβειν, ὅσαι πρὸς τὰς βασιλείας ἀναγεγραμμέναι τυγχάνουσι πρὸς ἐπανόρθωσιν καὶ διαμονὴν ἀνθρώπων. ὃ σὺ πράσσων <ἀν>-έφικτον ἄλλοις δόξαν κέκτησαι θεοῦ σοι τὰ βουλήματα συντελοῦντος.

284 Ἐνεργῶς δὲ καὶ τοῦτον προσειπὼν ἔτερον ἡρώτα. τίνας δεῖ ποιεῖσθαι τὰς διαγωγὰς ἐν ταῖς ἀνέσεσι καὶ διαθυμίαις; ὁ δὲ ἔφη· θεωρεῖν ὅσα παίζεται μετὰ περιστολῆς καὶ πρὸ διφθαλμῶν τιθέναι τὰ τοῦ βίου μετ' εὐσχημοσύνης καὶ καταστολῆς γινόμενα βίῳ σύμφωνον καὶ καθῆκον. ἔνεστι γάρ καὶ ἐν τούτοις ἐπισκευή τις· πολλάκις γάρ καὶ ἐκ τῶν ἐλαχίστων αἱρετόν τι δείκνυται. σὺ δὲ πᾶσαν ἡσηκήδως καταστολὴν διὰ τῶν ἐνεργειῶν φιλοσοφεῖς διὰ καλοκάγαθίαν ὑπὸ θεοῦ τιμώμενος.

1 ὁ δὲ ἔφη om. M || 2. 3 ψυχὴ MC, <κατὰ> ψυχὴν conicio (v. Ind.) || 3 πᾶσιν ἵσον C | post σὺ repetit ex lin. 2 δόξῃ καὶ πλούτῳ καὶ δυνάμει M || 5 ἐπιτέλειαν scripsi: ἐπιμέλειαν codd. || 6 τοῦτον M || 9. 10 τὸν βασιλεῖς bene Mend. || 11 ἀνθρώπων] αὐτῶν coni. Mend. || 11. 12 ἀνέφικτον scripsi: ὡς οὐκ ἐφικτὸν A, ἐφικτὸν ceteri, οὐκ ἐφικτὸν Schard, οὐκ ἐφικτὴν Schmidt || 13 τελοῦντος C || 14 εὐνόως conicio | προσείπας MVP || 15 ἀγωγὰς M | post καὶ add. ταῖς M || 16 ὁ δὲ ἔφη om. A παίζεται Schmidt: πλίζεται codd. (πλίζεται M²) || 17 περιβολῆς A || 17. 18 βίῳ σύμφωνον (an συμφέρον?) καὶ καθῆκον Mend.: βιοῖ (βιοῖς M²) σωφρονῶν καὶ κατέχων codd.

Εὐαρεστήσας δὲ τοῖς προειδημένοις πρὸς τὸν ἔνα- 286
τον εἶπε· πῶς δεῖ διὰ τῶν συμποσίων διεξάγειν; ὁ δὲ
ἔφησε· παραλαμβάνοντα τὸν φιλομαθεῖς καὶ δυνα-
μένους ὑπομιμησκειν τὰ χρήσιμα τῇ βασιλείᾳ καὶ τοῖς
τῶν ἀρχομένων βίοις· ἐμμελέστερον ἢ μουσικάτερον
οὐκ ἀν εὔροις τι τούτων. οὗτοι γὰρ θεοφιλεῖς εἰσι 287
πρὸς τὰ κάλλιστα πεπαιδευκότες τὰς διανοίας· καθὼς
καὶ σὺ τοῦτο πράσσεις, ὡς ἀν ύπὸ θεοῦ σοι κατευ-
θυννομένων ἀπάντων.

10 Διαχυθεὶς δὲ ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἐπυνθάνετο τοῦ 288
μετέπειτα· τί κάλλιστόν ἐστι τοῖς ὄχλοις, ἐξ ἴδιάτον
βασιλέα κατασταθῆναι ἐπ' αὐτῶν ἢ ἐκ βασιλέως βα-
σιλέα; ἐκεῖνος δὲ ἔφη· τὸ ἄριστον τῇ φύσει. καὶ γὰρ 289
ἐκ βασιλέων βασιλεῖς γινόμενοι πρὸς τὸν ὑποτεταγ-
μένους ἀνήμεροί τε καὶ σκληροὶ καθίστανται· πολλῷ
δὲ μᾶλλον καὶ τινες τῶν ἴδιωτῶν καὶ κακῶν πεπειρα-
μένοι καὶ πενίας μετεσχηκότες ἀρξαντες ὄχλων χαλε-
πάτεροι τῶν ἀνοσίων τυράννων ἔξεβησαν. ἀλλά, ὡς 290
προεῖπον, ἥθος χρηστὸν καὶ παιδείας κεκοινωνηκὸς
20 δυνατὸν ἀρχειν ἐστί· καθὼς σὺ βασιλεὺς μέγας ὑπάρ-
χεις, οὐ τοσοῦτον τῇ δόξῃ τῆς ἀρχῆς καὶ τῷ πλούτῳ
προσχών, δσον ἐπιεικείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ πάντας ἀν-
θρώπους ὑπερηργασ τοῦ θεοῦ σοι δεδωρημένου ταῦτα
ἐπὶ πλείονα χρόνον.

1. 2 ἔννατον C: ἔννατον ceteri || 4 χρήσιμα τῇ βασιλείᾳ
Mend. (idem Anon. Oxon.): χρήματα τῆς βασιλείας codd.]
τὸν et 5 βίους v || 5 <γάρ> ἢ conicio || 12 ἐπ' Mend.: ὅπι
codd. || 13 τὸν Schmidt | ἄριστον L: ἀρεστὸν ceteri | post
γὰρ add. oī A || 14 βασιλεῖς om. C | γενόμενοι A || 16 τῶν
ἴδιωτῶν τινες L || 19 παιδείας L Schard: παιδεία ceteri ||
20 βασιλεὺς M, βασιλεῦ Schard || 21 τῶ M: om. ceteri ||
22 προέχων Schard || 23 ὑπερηργασ A, ὑπερηρημάς coni. Mend.
τοῦ om. M

291 Καὶ τοῦτον ἐπαινέσας τὸν ἐπὶ πᾶσιν ἡρώτα· τὸ
μέγιστόν ἔστι βασιλείας; πρὸς τοῦτο εἶπε· τὸ διὰ παν-
τὸς ἐν εἰρήνῃ καθεστάναι τοὺς ὑποτεταγμένους καὶ κο-
292 μίζεσθαι τὸ δίκαιον ταχέως ἐν ταῖς διακρίσεσι. ταῦτα
δὲ γίνεται διὰ τὸν ἡγούμενον, ὅταν μισοπόνηρος ἦ καὶ 5
φιλάγαθος καὶ περὶ πολλοῦ ποιούμενος ψυχὴν ἀνθρώ-
που σῷζειν· καθὼς καὶ σὺ μέγιστον ἡγησαι τὴν ἀδι-
κίαν, δικαίως δὲ πάντα κυβερνῶν ἀεννασον τὴν περὶ 10
σεαυτὸν δόξαν κατεσκεύασας, τοῦ θεοῦ σοι διδόντος
ἔχειν ἄγνην καὶ ἀμιγῆ παντὸς κακοῦ τὴν διάνοιαν. 10

293 Καταλήξαντος δὲ τούτου κατερράγη κρότος μετὰ
φωνῆς καὶ χαρᾶς ἐπὶ πλείονα χρόνον. ὡς δὲ ἐπαύσατο,
ὅτι βασιλεὺς λαβὼν ποτίσιον ἐπεχέατο καὶ τῶν παρόν-
των ἀπάντων καὶ τῶν εἰρημένων λόγων. ἐπὶ πᾶσι δὲ
εἶπε· τὰ μέγιστά μοι γέγονεν ἀγαθὰ παραγενηθέντων 15
294 ὑμῶν. πολλὰ γὰρ ὠφέλημαι, καταβεβλημένων ὑμῶν
διδαχὴν ἐμοὶ πρὸς τὸ βασιλεύειν. ἐνάστῳ δὲ τρία τά-
λαντα προσέταξεν ἀργυροίου δοθῆναι καὶ τὸν ἀπονατα-
στήσοντα παιδα. συνεπιφωνησάντων δὲ πάντων χαρᾶς
ἐπληρώθη τὸ συμπόσιον, ἀδιαλείπτως τοῦ βασιλέως 20
εἰς εὐφροσύνην τραπέντος.

295 Ἐγὼ δ' εἰς πεπλεόνακα, τούτοις, ὃ Φιλόκρατες, συγ-
γνώμην ἔχειν. τεθαυμακῶς γὰρ τοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τὸ
δέον, ὡς ἐκ τοῦ καιροῦ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιοῦντο πολ-
296 λοῦ χρόνου δεομένας, καὶ τοῦ μὲν ἐρωτῶντος μεμε- 25

2 τοῦτον AC, e corr. L || 4 ταχέως τὸ δίκαιον Schard ||
5 τοῦ ἡγούμενον Anon. Oxon., sed v. Ind. s. διά || 7 post μέ-
γιστον bene add. κακὸν e Par. 129 Schmidt || 9 σεαυτοῦ L ||
13 λαβὼν Mend.: λαλῶν codd. || 18, 19 ἀποναταστήσοντα M ||
22 εἰ πεπλεόνακα (ἐν?) Mend. (Diod. I 90, 4 περὶ μὲν οὖν τῶν
ἀφιερωμένων ζῷων εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν): εἴπα πλείονα καὶ
codd. || 23 τεθαύμακα conicio, sed cf. p. 35, 9

οιμυηκότος ἔκαστα, τῶν δὲ ἀποκρινομένων καταλλήλως
 ἐχόντων τὰ πρὸς τὰς ἑρωτήσεις, ἕξιοι θαυμασμοῦ κατε-
 φαίνοντό μοι καὶ τοῖς παροῦσι, μάλιστα δὲ τοῖς φιλο-
 σόφοις· οἶμαι δὲ καὶ πᾶσι τοῖς παραληφομένοις τὴν
 5 ἀναγραφὴν ἀπιστον φανεῖται. ψεύσασθαι μὲν οὖν 297
 οὐ καθῆκόν ἐστι περὶ τῶν ἀναγραφομένων· εἰ δὲ καὶ
 τι παραβάλην, οὐχ ὅσιον ἐν τούτοις ἀλλ', ὡς γέγονεν,
 οὕτως διασαφοῦμεν ἀφοσιούμενοι πᾶν ἀμάρτημα. διό-
 περ ἐπειράθην ἀποδεξάμενος αὐτῶν τὴν τοῦ λόγου
 10 δύναμιν παρὰ τῶν ἀναγραφομένων ἔκαστα τῶν γινο-
 μένων ἐν τε τοῖς χρηματισμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς
 συμποσίαις μεταλαβεῖν. ἔθος γάρ ἐστι, καθὼς καὶ σὺ 298
 γινώσκεις, ἀφ' ἣς ἀν ἡμέρας *(ἄρρεν)* ὁ βασιλεὺς ἀρξῆται
 χρηματίζειν μέχρις οὗ κατακοιμηθῇ, πάντα ἀναγράφε-
 15 σθαι τὰ λεγόμενα καὶ πρασσόμενα, καλῶς γινομένου
 καὶ συμφερόντως. τῇ γὰρ ἐπιούσῃ τὰ τῇ πρότερον 299
 πεπραγμένα καὶ λελαημένα πρὸ τοῦ χρηματισμοῦ παρ-
 αναγινώσκεται, καί, εἴ τι μὴ δεόντως γέγονε, διορθώ-
 σεως τυγχάνει τὸ πεπραγμένον. πάντ' οὖν ἀκριβῶς 300
 20 παρὰ τῶν ἀναγραφομένων, ὡς ἐλέχθη, μεταλαβόντες
 κατακεχωρίκαμεν, εἰδότες ἣν ἔχεις φιλομάθειαν εἰς τὰ
 χρήσιμα.

Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ὁ Αημήτριος παραλαβὼν 301
 αὐτοὺς καὶ διελθὼν τὸ τῶν ἐπτὰ σταδίων ἀνέχωμα
 25 τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν νῆσον καὶ διαβὰς τὴν γέφυραν

1 καταλλήλως L: ἀλλήλως ceteri || 4 δὲ φάς καὶ L || 5 οὖν
 om. M || 8 ἀφοσιούμενοι LA: ἀφοσιώμενοι ceteri || 13 ἡμέρας
(ἄρρεν) Gomperz, SAW vol. CXXXIV p. 3: ἡμέρας codd., ἄρρεν
 Mend. || 16 alt. τῇ om. C || 17. 18 παραναγινώσκεται M: παρα-
 γινώσκεται ceteri || 18 δεόντως μὴ transp. M | γέγονε L: γε-
 γονὸς ceteri || 19 τὸ πεπραγμένον om. L | πάντων L || 20 παρὰ
 τῶν scripsi (cf. lin. 10): τῶν L, πάντων ceteri | post μεταλα-
 βόντες add. πάντες L || 21 κατακεχωρίκαμεν codd.

καὶ προσελθὼν ὡς ἐπὶ τὰ βόρεια μέρη, συνέδριον ποιη-
σάμενος εἰς κατεσκευασμένον οἶκον παρὰ τὴν ήμένα,
διαπρεπῶς ἔχοντα καὶ πολλῆς ἡσυχίας ἐφεδρὸν, παρε-
κάλει τοὺς ἄνδρας τὰ τῆς ἑρμηνείας ἐπιτελεῖν, παρόν-
302 των, ὅσα πρὸς τὴν χρείαν ἔδει, καλῶς. οἱ δὲ ἐπετέ-
λουν ἔκαστα σύμφωνα ποιοῦντες πρὸς ἑαυτὸν τὰς
ἀντιβολαῖς· τὸ δὲ ἐκ τῆς συμφωνίας γινόμενον πρε-
πόντως ἀναγραφῆς οὕτως ἐτύγχανε παρὰ τοῦ Δημη-
303 τοίου. καὶ μέχρι μὲν ὥρας ἐνάτης τὰ τῆς συνεδρίας
ἐγίνετο· μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τὴν τοῦ σώματος θερα-
πείαν ἀπελύοντο γίνεσθαι, χορηγουμένων αὐτοῖς δα-
304 ψιλῶς ὡν προηροῦντο πάντων. ἐκτὸς δὲ καὶ καθ'
ἡμέραν, ὅσα βασιλεῖ παρεσκευάζετο, καὶ τούτοις δὲ Δω-
ρόθεος ἐπετέλει· προστεταγμένον γάρ ἦν αὐτῷ διὰ τοῦ
βασιλέως. ἅμα δὲ τῇ πρώᾳ παρεγίνοντο εἰς τὴν αὐλὴν 15
καθ' ἡμέραν καὶ ποιησάμενοι τὸν ἀσπασμὸν τοῦ βασι-
305 λέως ἀπελύοντο πρὸς τὸν ἑαυτῶν τόπον. ὡς δὲ ἔθος
ἔστι πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις, ἀπονιψάμενοι τῇ Θαλάσσῃ
τὰς χεῖρας, ὡς ἀν εὗξωνται πρὸς τὸν θεόν, ἐτρέποντο
πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐκάστου διασάφησιν. 20

306 Ἐπηρώτησα δὲ καὶ τοῦτο, τίνος χάριν ἀπονιζόμενοι
τὰς χεῖρας τὸ τηνικαῦτα εὔχονται. διεσάφουν δέ, δτὶ
μαρτύριον ἔστι τοῦ μηδὲν εἰργάσθαι κακόν — πᾶσα γάρ
ἐνέργεια διὰ τῶν χειρῶν γίνεται —, καλῶς καὶ δσίως

4 τὰ τῆς] τὰς L || 9 ἐννάτης MLVP, θ' A | συνεδρίας L:
συνεδρείας ceteri || 11 αὐτῶν M¹VPC || 12 ἐκτὸς] νυκτὸς bene
Cohn || 17 πρὸς] εἰς L | τὸν om. VPC || 18 ἀπονιψάμενοι
M²: ἀπονιψαμένοις M¹LVP, ἀπονιψαμένονς AC || 19 εὗξωνται
A: εὗξαντο P, ηὗξαντο ceteri, sed v. Ind. || 20 διασάφειαν M ||
21 ἐπηρώτησα MLP: ἐπερώτησα VAC

18 ss. hoc pertinet fragm. Origeni falso tributum a Bou-
lenger, v. Harnack, Altchristl. Litt. 386.

μεταφέροντες ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀληθειαν πάντα. καθὼς δὲ προειρήκαμεν, οὗτως καθ' ἑκάστην 307 εἰς τὸν τόπον ἔχοντα τερπνότητα διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ καταύγειαν συναγόμενοι τὸ προκείμενον ἐπετέλουν. 5 συνέτυχε δὲ οὕτως, ὥστε ἐν ἡμέραις ἐβδομήκοντα δυσὶ τελειωθῆναι τὰ τῆς μεταγραφῆς, οἷονεὶ κατὰ πρόθεσίν τινα τοῦ τοιούτου γεγενημένου.

Τελείωσιν δὲ ὅτε ἔλαβε, συναγαγὼν δὲ Αημήτριος 308 τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων εἰς τὸν τόπον, οὗ καὶ τὰ 10 τῆς ἐρημηνείας ἐτελέσθη, παρανέγνω πᾶσι, παρόντων καὶ τῶν διερμηνευσάντων, οἵτινες μεγάλης ἀποδοχῆς καὶ παρὰ τοῦ πλήθους ἔτυχον, ὡς ἀν μεγάλων ἀγαθῶν παραίτιοι γεγονότες. ὥσαντας δὲ καὶ τὸν Αη- 309 μήτριον ἀποδεξάμενοι παρεκάλεσαν μεταδοῦναι τοῖς 15 ἡγουμένοις αὐτῶν μεταγράψαντα τὸν πάντα νόμον. καθὼς δὲ ἀνεγνώσθη τὰ τεύχη, στάντες οἱ λερεῖς καὶ 310 τῶν ἐρημηνέων οἱ πρεσβύτεροι καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ πολιτεύματος οἱ τε ἡγούμενοι τοῦ πλήθους εἶπον· ἐπειὶ καλῶς καὶ ὁσίως διηρμήνευται καὶ κατὰ πᾶν ἡκριβω- 20 μένως, καλῶς ἔχον ἐστίν, ἵνα διαμένῃ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα καὶ μὴ γένηται μηδεμία διασκευή. πάντων δὲ 311

3 τερπνότητα M²: τερπώ τινα codd. || 5 δύο L, σὺν δυσὶ A || 11 καὶ ε lin. 12 ante μεγάλης transp. M || 14 δοῦναι M || 15 πάντα om. M || 16 καθὼς — τεύχη] τοίνυν b | δὲ om. g | τὰ] ταῦτα τὰ g || 18 οἱ ἡγούμενοι Wil. (cf. Ios.) || 19 διηρμηνεύεται L || 19. 20 ἡκριβῶς Eus. || 20 καλῶς om. i | διαμένη Eus. Schard: διαμείνη codd. || 21 μὴ om. i

16 — 83, 14 Eus. Praep. ev. VIII 5, 6 ss. (post locum ad p. 10, 11 allatum): τούτοις ἐξῆς πολλὰ διὰ μέσον περὶ τῆς προτερεῖσης εἰπών προγματείας, μετὰ τὴν τῶν γραφῶν ἐρημηνείαν ἐπιφέσοι αὐτοῖς δήμασι (haec om. b): καθὼς — ἀγνῶς. περgit ταῦθ' ἡμῖν ἐκ τῆς τοῦ δηλωθέντος ἐπιτετμήσθω γραφῆς.

ἐπιφωνησάντων τοῖς εἰρημένοις ἐκέλευσαν διαράσσειν,
καθὼς ἔθος αὐτοῖς ἐστιν, εἰ τις διασκευάσει προστι-
θεὶς ἡ μεταφέρων τι τὸ σύνολον τῶν γεγραμμένων ἡ
ποιούμενος ἀφαιρεσιν, καλῶς τοῦτο πράσσοντες, ἵνα
διὰ παντὸς ἀέννας μένοντα φυλάσσηται.

312 Προσφωνηθέντων δὲ καὶ τούτων τῷ βασιλεῖ με-
γάλως ἔχάρη· τὴν γὰρ πρόθεσιν, ἣν εἶχεν, ἀσφαλῶς
ἔδοξε τετελειώσθαι. παρανεγγάσθη δὲ αὐτῷ καὶ πάντα,
καὶ λίαν ἔξεσθαι μάσε τὴν τοῦ νομοθέτου διάνοιαν. καὶ
πρὸς τὸν Δημήτριον εἶπε· πῶς τηλικούτων πραγμάτων 10
συντετελεσμένων οὐδεὶς ἐπεβάλετο τῶν ἴστορικῶν ἢ
313 ποιητῶν ἐπιμνησθῆναι; ἐκεῖνος δὲ ἔφη· διὰ τὸ σεμνὴν
εἶναι τὴν νομοθεσίαν καὶ διὰ θεοῦ γεγονέναι· καὶ τῶν
ἐπιβαλλομένων τινὲς ὑπὸ τοῦ θεοῦ πληγέντες τῆς ἐπι-
314 βολῆς ἀπέστησαν. καὶ γὰρ ἔφησεν ἀκηκοέναι Θεο- 15
πόμπου, διότι μέλλων τινὰ τῶν προημηνευμένων ἐπι-
σφαλέστερον ἐκ τοῦ νόμου προσιστορεῖν ταραχὴν λάβοι
τῆς διανοίας πλεῖον ἡμερῶν τριάκοντα· κατὰ δὲ τὴν

1 ἐκέλευσαν Eus. vulg. (Ios.): ἐκέλευσεν iibg, ἐκέλευσε codd. |
ἐπαρράσθαι Eus. || 2 ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς b, ἐστιν αὐτοῖς ἔθος g ||
3 τι om. bg || 4 πράσσοντος AC || 5 μένοντα (-τες i) Eus.:
καὶ μένοντα codd. || 8 παρεγγάσθη VPAC | καὶ del. M² ||
10 πραγμάτων om. codd. || 11 ἐπελάβετο VP, ἐπεβάλλετο g |
ἢ] οὐδὲ Eus. || 12 ποιητῶν Eus. (Ios.): ποιητικῶν MLVP, ποιη-
τικῶς AC || 13—83, 10 καὶ τῶν —ἀποκατέστη om. b || 14 ἐπι-
βαλλομένων i, fort. recte | τοῦ om. g || 14. 15 ἐπιβολῆς
LM²C² Eus.: ἐπιβονλῆς ceteri || 15 ἔφησαν g || 15. 16 Θεο-
πόμπου i: Θεοπέμπτου g codd. || 16 προερμηνευμένων M¹VC ||
17 προιστορεῖν VPAC | λαβεῖν codd. || 18 πλειόνων g

2. 3 cf. Deut. 4, 2. 12, 32. || 16 Aristobulus apud Eus.
Praep. ev. XIII 12, 1 διηρμήνευται γὰρ πρὸ Δημητρίου τοῦ Φα-
ληρέως δι' ἐτέρων πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Περσῶν ἐπικρατήσεως
τὰ τε κατὰ τὴν ἔξαγωγὴν τὴν ἐξ Alyntion τῶν Ἐβραιῶν . . .
(= Clem. Strom. I 150, quem exscribit Eus. IX 6, 7).

ἄνεσιν ἔξιλάσκεσθαι τὸν θεὸν σαφὲς αὐτῷ γενέσθαι,
τίνος χάριν τὸ συμβαῖνόν ἐστι. δι’ ὀνείρου δὲ ση- 315
μανθέντος, ὅτι τὰ θεῖα βούλεται περιεργασάμενος εἰς
κοινοὺς ἀνθρώπους ἐκφέρειν, ἀποσχόμενον δὲ οὕτως
5 ἀποκαταστῆναι. καὶ παρὰ Θεοδέκτου δὲ τοῦ τῶν τρα- 316
γῳδιῶν ποιητοῦ μετέλαβον ἐγώ, διότι παραφέρειν
μελλούντος τι τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τῇ βιβλῷ πρός
τι δρᾶμα τὰς ὄψεις ἀπεγλαυκώθη· καὶ λαβὼν ὑπόνοιαν,
ὅτι διὰ τοῦτ’ αὐτῷ τὸ σύμπτωμα γέγονεν, ἔξιλασάμενος
10 τὸν θεὸν ἐν πολλαῖς ἡμέραις ἀποκατέστη.

Μεταλαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς, καθὼς προεἶπον, περὶ 317
τούτων τὰ παρὰ τοῦ Ἀημητρίου, προσκυνήσας ἐκέλευσε
μεγάλην ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι τῶν βιβλίων καὶ συν-
τηρεῖν ἀγνῶς. παρακαλέσας δὲ καὶ τοὺς ἐρμηνεῖς, ἵνα 318
15 παραγίνωνται πυκνότερον πρὸς αὐτόν, ἐὰν ἀποκατα-
σταθῶσιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, δίκαιον εἶπε τὴν ἐκ-
πομπὴν αὐτῶν γενέσθαι· παραγενηθέντας δέ, ὡς θέμις,
ἔξειν αὐτοὺς φίλους, καὶ πολυνωφίας τῆς μερίστης
τεύξεσθαι παρ’ αὐτοῦ. τὰ δὲ πρὸς τὴν ἐκπομπὴν 319
20 αὐτῶν ἐκέλευσεν ἐτοιμάζειν μεγαλομερῶς τοῖς ἀνδράσι
χαρισάμενος· ἐκάστῳ γὰρ στολὰς ἔδωκε τῶν κρατίστων

1 αἴτησιν Eus. | ἔξιλ. = precari? | τῶν θεῶν g || 2 τὸ
om. g | δὲ om. g | μαθόντος Eus. || 4 δὲ οὕτως] ὥσπερ-
τως L | δὲ del. Dind., sed v. § 175 || 7 μέλλων Cobet ||
8 ἀπεγλυκώθη codd. || 9 τεῦτ’ Eus. vulg. | αὐτὸν LPVAC ||
τὸ σύμπτωμα om. Eus. || 11 προεῖπεν ibg | περὶ om. L ||
12 τούτων — περὶ (παρὰ scripsi cum Cobeto) Eus.: τῶν codd. ||
13. 14 συντηρεῖσθαι bg || 14 ἀγνῶν L || 15 παραγένωνται
prius M, παραγίνονται VP | αὐτὸν L || 15. 16 ἀποκατα-
στῶσιν A || 16 post δίκαιον add. γὰρ codd., rursus del. L ||
18 ἔξειν MV: ἔξεις C, ἔξει LPA Schard | πολυνωφίας Mahaffy,
Class. Rev. VIII 349: πολυνωφίας codd. (Ios.) || 19 τεύξεσθαι
ML | αὐτὸν MPA || 20 μεγαλοπρεπῶς A || 21 χαρισάμενος
L: χρησάμενος ceteri | γὰρ om. M

τρεῖς καὶ χρυσίου τάλαντα δύο καὶ κυλικεῖον ταλάντου
 320 καὶ τρικλίνου πᾶσαν κατάστρωσιν. ἔπειψε δὲ καὶ τῷ
 Ἐλεαζάρῳ μετὰ τῆς ἐκπομπῆς αὐτῶν ἀργυρόποδας κλί-
 νας δέκα καὶ τὰ ἀκόλουθα πάντα καὶ κυλικεῖον ταλάντων
 τριάκοντα καὶ στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον 5
 διαπρεπῆ καὶ βυσσίνων ὅθουνίων ἵστονς ἑκατὸν καὶ φιά-
 λας καὶ τρυβλία καὶ κρατήρας χρυσοῦς δύο πρὸς ἀνά-
 321 θεσιν. ἔγραψε δὲ καὶ παρακαλῶν, ἵνα, ἐάν τινες τῶν
 ἀνδρῶν προαιρῶνται πρὸς αὐτὸν ἀνακομισθῆναι, μὴ
 κωλύσῃ, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τοὺς πεπαιδευμένους 10
 συνεῖναι καὶ εἰς τοιούτους τὸν πλοῦτον κατατίθεσθαι
 δαψιλῶς, καὶ οὐκ εἰς μάταια.

322 Σὺ δέ, καθὼς ἐπηγγειλάμην, ἀπέχεις τὴν διήγησιν,
 ὡς Φιλόκρατες. τέρροπειν γὰρ οἶομαί σε ταῦτα ἢ τὰ τῶν
 μυθολόγων βιβλία. νένευκας γὰρ πρὸς περιεργίαν τῶν 15
 δυναμένων ὀφελεῖν διάνοιαν καὶ ἐν τούτοις τὸν πλε-
 ονα κρόνον διατελεῖς. πειράσομαι δὲ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
 ἀξιολόγων ἀναγράφειν, ἵνα διαπορευόμενος αὐτὰ κο-
 μίζῃ τὸν βουλήματος τὸ κάλλιστον ἔπαθλον.

1 κυλικεῖον Wil.: κυλίκιον M²L² (Ios.), κυλίδιον ceteri ||
 4 κυλίκιον codd. Ios. || 6 ἵστονς ex Ios. Lumbroso: εἰς τὸν
 codd. || 11 ante συνεῖναι add. τὸν M | καὶ L: om. ceteri ||
 τὲ ante τὸν add. M || 13 σὺ] εὖ Schard || 15. 16 τῶν —
 διάνοιαν om. M || 16. 17 πλείω C, πλεῖον M¹V^A || 18. 19 κο-
 μίζει VP || 19 βουλεύματος M | Ἀριστέας Φιλοκάτει sub-
 scribunt MPAC

**VETERVM TESTIMONIA
DE ORIGINE VERSIONIS LXX INTERPRETVM**

τρεῖς καὶ χρυσίου τάλαντα δύο καὶ κυλικεῖον ταλάντου
 320 καὶ τρικλίνου πᾶσαν κατάστρωσιν. ἔπειμψε δὲ καὶ τῷ
 Ἐλεαζάρῳ μετὰ τῆς ἐκπομπῆς αὐτῶν ἀργυρόποδας κλί-
 νας δέκα καὶ τὰ ἀκόλουθα πάντα καὶ κυλικεῖον ταλάντων
 τριάκοντα καὶ στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον 5
 διαπρεπῆ καὶ βυσσίνων ὁθονίων ἵστονς ἑκατὸν καὶ φιά-
 λας καὶ τρυβλία καὶ κρατήρας χρυσοῦς δύο πρὸς ἀνά-
 321 θεσιν. ἔγραψε δὲ καὶ παρακαλῶν, ἵνα, ἐάν τινες τῶν
 ἀνδρῶν προαιρῶνται πρὸς αὐτὸν ἀνακομισθῆναι, μὴ
 κωλύσῃ, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τοῖς πεπαιδευμένοις 10
 συνεῖναι καὶ εἰς τοιούτους τὸν πλοῦτον κατατίθεσθαι
 δαψιλῶς, καὶ οὐκ εἰς μάταια.

322 Σὺ δέ, καθὼς ἐπηγγειλάμην, ἀπέχεις τὴν διήγησιν,
 ὡς Φιλόκρατες. τέρπειν γὰρ οἶομαι σε ταῦτα ἢ τὰ τῶν
 μυθολόγων βιβλία. νένευκας γὰρ πρὸς περιεργίαν τῶν 15
 δυναμένων ὥφελεῖν διάνοιαν καὶ ἐν τούτοις τὸν πλεί-
 ονα κρόνον διατελεῖς. πειράσομαι δὲ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
 ἀξιολόγων ἀναγράφειν, ἵνα διαπορευόμενος αὐτὰ κο-
 μίζῃ τοῦ βουλήματος τὸ κάλλιστον ἔπαθλον.

1 κυλικεῖον Wil.: κυλίκιον M²L² (Ios.), κυλίδιον ceteri ||
 4 κυλίκιον codd. Ios. || 6 ἵστονς ex Ios. Lumbroso: εἰς τὸνς
 codd. || 11 ante συνεῖναι add. τοῦ M | καὶ L: om. ceteri ||
 τὲ ante τὸν add. M || 13 σὺ] εὖ Schard. || 15. 16 τῶν —
 διάνοιαν om. M || 16. 17 πλείω C, πλεῖον M¹V^A || 18. 19 κο-
 μίζει VP || 19 βουλεύματος M | Ἀριστέας Φιλοκράτει sub-
 scribunt MPAC

**VETERVM TESTIMONIA
DE ORIGINE VERSIONIS LXX INTERPRETVM**

De testimoniis eis quae in praefatione dixi hic pauca addam.

1. Iosephi textui inserui paragraphos Niesianas, in margine posui meas Aristaeae paragraphos, quo facilius paraphrastae ratio cum fonte eius comparari possit. iuvabat autem, cum constet eclectica ratione utramque classem codicum adhibendam esse, exemplo docere hanc rationem ita valere debere, ut neque cum Niesio nimium tribuamus Palatino (P) neque cum Nabero sine causa aliorum codicium lectiones vel conjecturas saepius quam par est sequamur. non raro (v. ad p. 101, 6. 17. 103, 21. 104, 2. 3. 108, 20. 114, 12. 115, 7)¹⁾ Aristaeae textus litteram dirimere videtur vel recentium conjecturas refellit. multum commodi in hac testium discrepantia afferet textui, qui Guilelmi Schmidt vestigiis insistens in Iosephi sermonis leges atque consuetudinem accuratius inquisiverit. adhibui etiam Niesii Epitomae editionem (Berol. 1896), et latinae Iosephi versionis praesto erat textus Laurentiani LXVI 2 membr. saec. XI et Florentini S. Marciani 385 saec. XI a Mendelssohnio collatus (v. Boysenum in praef. Iosephi latini, part. VI p. II. IV. L, et de codicibus a se adhibitis referentem Niesium vol. I p. XXVIII). partem Neapolitan V F 34 fere cum S. Marciiano consentientis Eberhardus in Mendelssohnii usum contulerat.

2. Tum nonnulla dicenda sunt de Epiphania textu infra edito. ipse contuli Ienensem codicem, qui continet Panarri I alteram partem (= vol. III p. 3—587 Dind.), Ancoratum (= vol. I p. 83—226 Dind.), Ἀνακτοράλιασιν (= vol. I p. 227—262), librum De mensuris et ponderibus (= vol. IV p. 3—34), excerpta ex Chrysostomo, Nicephori chronographiam.²⁾ plura, praesertim de titulis, v. apud Dind. I p. III ss. codex bombycinus fol. 174 nitide scriptus est anno 1304, ut docet subscriptio fol. 120^v τέλος τῆς ὡδε βίβλου, ἐν μηνὶ μαρτίῳ ἡμέρᾳ σ' ἐν ξεσοιν, σωιβ' ινδ. B'. operculo inscriptum est: 'Mnscript.

1) in apparatu non omnibus locis adnotavi, quibus nulla causa deteriorum, interdum unius codicis auctoritatem Naberus sequitur; addo e. gr. p. 97, 3. 10. 17. 98, 10. 99, 5. 103, 8. 12.

2) cf. de Boorii ed. p. XLIV. haec Chronographia ab altera manu scripta videtur.

Bos.' (= Bosii), fol. 1^r 'ex bibliotheca Iohannis Langi Erphor-dani'.¹⁾ huius codicis, quem fundamentum fecit editionis principis Oporinus, prior pars amissa est, ut haec ipsa solaque prior pars servata est in Veneto 125 scripto a. 1057. cuius codicis altera pars, quamquam olim exstebat inter Bessarionis codices, tamen archetypum Ienensis esse non videtur (cf. vol. III p. IV Dind.).²⁾ ex Ienensi autem non dubito quin fluxerit Rhedigeranus 240 saec. XIV, a Lagardio collatus. paene eadem enim continet³⁾ et spatia vacua saepe reliquit eis ipsis locis, quibus I maculis infectus difficilis lectu est. I et deperdita eius prior pars videtur etiam archetypum esse Parisi-norum 833 et 835 saec. XVI, quorum posterior a Petavio adhibitus non ut I a tomo II libri II Panarii, sed a libro III (vol. III 240 Dind.) incipit, ceterum praeter Nicephorum eadem habet atque I, etiam excerpta ex Chrysostomo. mirum autem cum I consensum cum Petavii editio docet tum confirmat Lagardii iudicium, *Symmicta* II p. 152. Quae cum ita sint, liber qui dicitur De mensuris et ponderibus, si suspendas iudicium de Vindobonensi (vol. I p. VI Dind.), Ienensis certe persimili, uni deberi videtur Ienensi.

In I autem ipso opus decartatum esse, ut mutili sunt prioris Panarii partis codices praeter Venetum, docet versio S Syriaca, quam Lagardius prius editam *Symmicta* II 522 ss. ad restituendum graecum textum adhibuit. nomina LXX interpretum solus S servavit, quem Lagardius *Veteris Testamenti ab Origene recensiti fragmenta apud Syros servata quinque hebraeis litteris impressit*, graeca in Symmictis restituere conatus est. a me ipso ad hanc nominum tabulam adhibiti sunt Mar Sa-

1) v. de eo *Catalogum codd. graecorum, qui in bibliotheca urbica Vratislaviensi adservantur*, Vrat. 1889 p. 74.

2) Morelli *Bibl. Venet.* I p. 80 veterem Indicem laudat, secundum quem servabantur in amissio codice 'S. Epiphanius Panaria ... Anchgirota ... Theodoriti Eranistes aut Polymorphus et De haeretica Kakomythia'.

3) v. *Catalogum adn. 1 laudatum* p. 63. Rhedigeranus to-tum Panarium tradit, ut etiam Ienensis deperditam partem ad-hibuisse videatur. in eo a I discedit, quod in altera parte exstat fol. 269—326 Theodoreti 1. Eranistes seu Polymorphus 2. *Demonstraciones per syllogismos* 3. *Haereticarum fabularum compendium*. atque hoc dignum est, quod animadvertisatur, quod in Rhedigerano ut in amissio Veneto Theodoreti scripta traduntur. quod cum viderem, fateor me dubitasse, an Rhed. ab alio codice Epiphani, non ab I, pendeat. sed in libro De mensuris nulla dubitatio est, de consensu utriusque codicis in tradendis Theodoreti scriptis coniecturas incertas proferre nolo.

lomo p. 120 Budge, Michael Syrus p. 74 Ierusalem (= p. 78 Langlois), qui uterque ab Epiphano pendet.¹⁾

Huc accedunt excerpta. nam ut posterior pars mensuras et pondera tractans in epitomam redacta saepius invenitur in codicibus²⁾, ita etiam prioris de versionibus graecis V. T. partis excerpta servata et post Montefalconium a Dindorfio vol. IV E p. VIII. IX impressa sunt.³⁾

De Epiphanianis Armeniis v. *Fragm. hist. gr.* V 2 p. 405 ss. Arm. Denique *Dialogus Timothei et Aquilae*, quem nuper Conybeare TA edidit (*Anecdota Oxon.*, *Classical series VIII* 1898), meo quidem iudicio fere pendet p. 90 ss. ut alibi ab Epiphano.

Quantum Epiphanii auctoritas apud alios valuerit, in Testimoniorum apparatu passim ostendi. ab Epiphano, certe a fonte Christiano pendere puto etiam haec, quae Tzetzes in tractatu Mb (*Comicorum gr. fr.* I 1 p. 31, 5 *Kaibel*, similia Pb p. 19, 4 leguntur) refert: ὁ γὰρ ὄνθεις βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκεῖνος . . . ἐπει διὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ γερουσίων ἐτέρων ἀνδρῶν δαπάναις βασιλικαῖς ἀπανταχόθεν τὰς βίβλους εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤθροισε . . . <31> τότε δὲ συνηθροισμένων ἀπασῶν τῶν βίβλων τῶν Ἑλληνίδων καὶ ἔθνοντος παντὸς καὶ σὺν αὐταῖς τῶν Ἐβραιῶν, ἐκεῖνος ὁ ἀφειδῆς βασιλεὺς . . . τὰς ἔθνικὰς μὲν ὁμογλώσσους ἐκείνων ἀνδράσι σοφοῖς καὶ ἀνοιβῖς ἐλληνίζουσιν εἰς τε γραφὴν ὅμοιος καὶ γλῶσσαν Ἑλλάδα μετήμειψεν, ὡς καὶ τὰς Ἐβραιῶδας δι' ἐβδομήκοντα δύο ἔρμηνέων Ἐβραιῶν σοφῶν περινότων καθ' ἐπατέρων διάλειτον. τὰς ἔθνικὰς μὲν οὗτοι μετεποίησε βίβλους. fluxerunt autem haec, ni fallor, per

1) multa quoque ex Epiphano depropnsit *Arabica præfatio Pentateuchi* (de qua v. *Urii Bibl. Bodleianaæ cod. orient. Catal.*, *codd. christ. arab.* p. 29 nr. II. III), versa in *Aristeae Hist. LXX interpretum. Oxonii e Theatro Sheldoniano* 1692 p. 131 ss., repetita in *Gallandii Bibl. Patrum* II p. 819 ss. et apud White, *Letter to the Lord Bishop of London for a new edition of the LXX. Oxonii* 1779 p. 10. partim Arabi partim Pseudo-Theodoreto vel *Synopsi Athanasianæ similia e Philippico codice* (e quo ipse plura infra edam) sub Theodoreti nomine tradita excerptis Phelippaeus, *Oseas Propheta* Paris. 1636 *praef.* p. III et passim. postremos duos libros Conybeare meum in usum inspexit.

2) plura huius generis post alios (cf. Lagarde, *Symmicta* I p. 210) E. Pernice collecta habet.

3) de Vaticanis Epitomae codicibus 1422 et 1789 v. Pitra, *Analecta sacra* II 401, de Laur. VI 3 v. Bandini, *Catal.* I p. 87, de Mosquensi XIV Typographei cf. Matthaei, *Codd. Mosqu.* p. 311, de Paris. 146 cf. Lietzmann, *Catenen* p. 48 nr. 1. — Ambrosianus H 257 inf. aliam Epitomam tradere videtur.

Heliodorum ad Tzetzen. ex Heliodoro enim Pb p. 20, 22 ss. fabulam de 72 grammaticis Homeri carmina colligentibus hau sit (cf. I. Bekker, *Anecd. Gr.* p. 767, Villoison, *Anecd. Gr.* II p. 182, Kaibel, *Abhandl. der Gött. Ges.* 1897 vol. II 4 p. 3—5), post errore intellecto acerrime Ma p. 30 Mb p. 32 (cf. scholium Plautinum) Heliodorum castigat. hic igitur et Epiphanii de libris alienarum gentium graece versis fabulam, qua Philadelphi Hebraeorum librorum studium probabile reddere volebat, secutus est¹⁾ et similem de 72 grammaticis Pisistrateis fabulam²⁾ impudenter finxit.

3. In Hieronymi et Augustini testimoniosis afferendis consulto chartae peperci, alio loco totius litis (cf. finem praefationis meae) historiam delineabo.

denique adnoto PGr. esse Patrologiam Graecam ed. Migne, PL. Patrologiam Latinam ed. Migne.

Philonis De vita Mosis II 5—7.

〈5〉 Τὸ δὲ τῆς νομοθεσίας ἱεροπλεπὲς ὡς οὐ παρ' Ἰουδαίοις μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις τεθαύμασται, δῆλον ἐκ τε τῶν εἰρημένων ἥδη κακ τῶν μελλόντων λέγεσθαι. τὸ παλαιὸν ἐγράφησαν οἱ νόμοι γλώσσῃ Χαλδαϊκῇ καὶ μέχρι πολλοῦ διέμειναν ἐν δομοίσι τὴν διάλεκτον οὐ μεταβάλλοντες, ἔως μήπω τὸ κάλλος εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀνέφηναν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνεχοῦς μελέτης καὶ ἀσκήσεως τῶν χρωμένων αἰσθησις ἐγένετο καὶ ἐτέροις καὶ

accedunt ad codices iam in nova ed. adhibitos E = Lincoln. 34, V = Vindob. suppl. gr. 50, Barb(erinus) IV 56 || 5 γλώττῃ Barb. || 6 μεταβαλόντες Oव || 6. 7 τὸ κάλλος εἰς om. Barb. || 7 ἀνέφηναν GHP Barb., ἀνέφηνεν F: ἐνέφηναν ceteri | αὐτῶν AOV: αὐτῶν ceteri (αὐτούς Barb.) || 9 ἐγίνετο FO Barb.

1) frustra, si quid video, in probanda hac fabula Ritschelius Opusc. I 30. 159 operam consumit, recte recentiores fabulam respuant; cur nihil sit, nunc apparere putto.

2) de hac cf. quae Hodius, *De bibliorum textibus* p. 157 e Baroccianis edidit.

τὸ οὐλέος ἐφοίτα πανταχόσε — τὰ γὰρ καλὰ καὶ φθόνῳ πρὸς διλύγον ἐπισκιασθῆ ἔχοντον, ἐπὶ καιρῶν αὖθις ἀναλάμπει φύσεως εὔμενείᾳ —, δεινὸν ἡγησάμενοί τινες, εἰ οἱ νόμοι παρὰ τῷ ἡμίσει τμήματι τοῦ ἀνθρώπων γένους ἔξετασθήσονται μόνῳ τῷ βαρβαρικῷ, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰσάπαν ἀμοιρήσει, πρὸς ἐρμηνείαν τὴν τούτων ἐτράποντο. τὸ δ' ἔφογον ἐπεὶ καὶ μέγα ἦν καὶ κοινωφελέσ, οὐκ ἴδιώταις οὐδὲ ἄφοιοισιν, ὃν πολὺς ἀριθμός, ἀλλὰ βασιλεῦσι καὶ βασιλέων ἀνετέθη τῷ 10 δοκιμωτάτῳ. Πτολεμαῖος δὲ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς τρίτος μὲν ἦν ἀπὸ Ἀλεξανδρου τοῦ τὴν Αἴγυνπτον παραλαβόντος, ἀρεταῖς δὲ ταῖς ἐν ἡγεμονίᾳ πάντων, οὐχὶ τῶν καθ' αὐτὸν μόνου, ἀλλὰ καὶ τῶν πάλαι πώποτε γεγενημένων ἀριστος, οὗ καὶ μέχρι νῦν τοσαύταις ταῖς ὕστερον γενεαῖς ἀδεται τὸ οὐλέος πολλὰ δείγματα καὶ μημεῖα τῆς μεγαλοφροσύνης κατὰ πόλεις καὶ χώρας ἀπολιπόντος, ὡς ἥδη καὶ ἐν παροιμίαις εἰδει τὰς ὑπερόγκους φιλοτιμίας καὶ μεγάλας κατασκευὰς Φιλαδελφείους ἀπὸ ἐκείνου καλεῖσθαι. συνόλως μὲν οὖν ἡ 20 τῶν Πτολεμαίων οἰκία διαφερόντως παρὰ τὰς ἄλλας βασιλείας ἦκμασεν, ἐν δὲ τοῖς Πτολεμαίοις δὲ Φιλαδελφος· ὅσα γὰρ εἶς ἔδοισεν οὗτος ἐπαινετά, μόλις

2 ἐπὶ καιρῶν F Barb.: ἐπὶ καιρὸν ceteri, ἐπὶ καιρῷ D Max., tum add. ινθέντα Dr Max., sed ινθεὶς D^m, quod est dittographia vocis αὖθις || 3 εὐγενεῖα MAE Barb. || 4. 5 γένους ἀνθρώπων transp. F Barb. || 8 οὐδὲ Barb., οὐκ MAE | δὲ πολὺς FP Barb., οὐ πολὺς GH || 11 post ἦν add. τῶν FHPOV Barb., Io. Lyd. (v. infra) | ἀπὸ MAEF | τοῦ om. FHPOV Barb. Lyd. || 12 παραλαβόντων FGHPOV Lyd., -τα Barb. || 21 δὲ om. MAE

1—3 τὰ καλὰ — ἀναλάμπει D^r fol. 354^b D^m fol. 265^v
Maxim. Ecl. c. 54.

ἐκεῖνοι πάντες ἀθρόοι διεπράξαντο, γενόμενος καθάπερ
 ἐν ἑώφ τὸ ἥγεμονεύον, κεφαλὴ τρόπου τινὰ τῶν βα-
 σιλέων. <6> ὁ δὴ τοιοῦτος ἔηλον καὶ πόθον λαβὼν
 τῆς νομοθεσίας ἡμῶν εἰς Ἑλλάδα γλῶτταν τὴν Χαλ-
 δαικήν μεθαρμόζεσθαι διενοεῖτο καὶ πρέσβεις εὐθὺς 5
 ἔξεπεμπε πρὸς τὸν τῆς Ἰουδαίας ἀρχιερέα καὶ βασιλέα
 — ὁ γὰρ αὐτὸς ἦν — τό τε βούλημα δηλῶν καὶ προ-
 τρέπων ἀριστίνδην ἐλέσθαι τοὺς τὸν νόμον διερμηνεύ-
 σοντας. ὁ δ' οἴα εἰκὸς ἡσθεὶς καὶ νομίσας οὐκ ἄνευ
 θείας ἐπιφροσύνης περὶ τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐσπουδακέναι 10
 τὸν βασιλέα, σκεψάμενος τοὺς παρ' αὐτῷ δοκιμωτάτους
 Ἐβραίουν, οἱ πρὸς τῇ πατρίῳ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπε-
 παίδευντο παιδείαν, ἀσμενος ἀποστέλλει. ὡς δ' ἦκον,
 ἐπὶ ξενίαν κληθέντες λόγοις ἀστείοις καὶ σπουδαίοις
 τὸν ἐστιάτορα εὐώχουν ἀντεφεστιῶντες. ὁ μὲν γὰρ 15
 ἀπεπειρᾶτο τῆς ἑκάστου σοφίας, καὶνὰς ἀλλ' οὐ τὰς
 ἐν ἔθει ξητήσεις προτείνων· οἱ δ' εὐστόχως καὶ εὐθυ-
 βόλως, οὐκ ἐπιτρέποντος μακρηγορεῖν τοῦ καιροῦ, καθ-
 ἀπερ ἀποφθεγγόμενοι τὰ προταθέντα διελύοντο. δο-
 κιμασθέντες δ' εὐθὺς ἥρξαντο τὰ τῆς καλῆς πρεσβείας 20
 ἀποτελεῖν καὶ λογισάμενοι παρ' αὐτοῖς, ὅσον εἶη τὸ
 πρᾶγμα θεσπισθέντας νόμους χρησμοῖς διερμηνεύειν,
 μήτ' ἀφελεῖν τι μήτε προσθεῖναι ἢ μεταθεῖναι δυνα-
 μένους, ἀλλὰ τὴν ἔξ ἀρχῆς ἰδέαν καὶ τὸν τύπον αὐτῶν

11 αὐτῷ Ο: αὐτῷ ceteri || 14 ἐπὶ τὴν ξενίαν ΟV, ἐπὶ ξε-
 νία MAE || 15 ἀντεφεστιῶντες F Barb.: ἀντεστιῶντες ceteri ||
 16 ἀπεπειρᾶτο GHP Barb.: ἐπειρᾶτο ceteri || 19 προτεθέντα
 HPOV Barb. || 20 ἥρχοντο FGH² Barb., εἷλοντο P(H¹?) ||
 21 ἐπιτελεῖν GHP Barb. | καὶ om. MAEOFV | post λογισά-
 μενοι add. δὲ ΟV² | αὐτοῖς H²POV: αὐτοῖς ceteri || 22 post
 χρησμοῖς add. θείοις ΟV² || 23 ἦ] μήτε GHP Barb. || 23, 24 δέ-
 μασθαι ΟV²

διαφυλάττοντας, ἐσκόπουν τὸ καθαρώτατον τῶν περὶ τὸν τόπον χωρίων ἔξω πόλεως· τὰ γὰρ ἐντὸς τείχους ἀτε παντοδαπῶν πεπληθύτα ζῷων διὰ νόσους καὶ τελευτὰς καὶ τὰς ὑγιαινόντων οὐκ εὐαγεῖς πράξεις ἦν 5 ὑποπτα. νῆσος ἡ Φάρος πρόκειται τῆς Ἀλεξανδρείας, ἷς αὐχὴν ὑποταίνιος τέταπται πρὸς τὴν πόλιν περικλυζμενος οὐκ ἀγχιβαθεῖ τὰ δὲ πολλὰ τεναγώδει θαλάττη, ὡς καὶ τῆς τῶν κυμάτων φορᾶς τὸν πολὺν ἥχον καὶ πάταγον ἐκ πάνυ μακροῦ διαστήματος προ- 10 εκλύεσθαι. τοῦτον ἔξ απάντων τῶν ἐν κύκλῳ κρίναντες ἐπιτηδειότατον εἶναι τὸν τόπον ἐνησυχάσαι καὶ ἐνηρεμῆσαι καὶ μόνη τῇ ψυχῇ πρὸς μόνους διμιλῆσαι τοὺς νόμους, ἐνταυθοὶ κατέμειναν καὶ τὰς λερὰς βί- 15 βλους λαβόντες ἀνατείνουσιν ἀμ' αὐταῖς καὶ τὰς χει- 15 ορας εἰς οὐρανόν, αἰτούμενοι τὸν θεὸν μὴ διαμαρτεῖν τῆς προθέσεως· δ' ἐπινεύει ταῖς εὐχαῖς, ἵνα τὸ πλεῖ- στον ἡ καὶ τὸ σύμπαν γένος ἀνθρώπων ὁφεληθῇ χρη- σόμενον εἰς ἐπανόρθωσιν βίου φιλοσόφοις καὶ παγκά- 20 λοις διατάγμασι. <7> καθίσαντες δ' ἐν ἀποκρύφῳ καὶ μηδενὸς παρόντος διτι μὴ τῶν τῆς φύσεως μερῶν, γῆς ὕδατος ἀέρος οὐρανοῦ, περὶ ὃν πρῶτον τῆς γενέσεως ἔμελλον λεροφαντήσειν — κοσμοποιία γὰρ ἡ τῶν νό- 25 μων ἐστὶν ἀρχή — καθάπερ ἐνθουσιῶντες προεφήτευον οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες δύσματα καὶ φῆ-

1 διαφυλάξασθαι ΟV² || 2 τῆς πόλεως ΟV² Barb. || 3 πε-
πληθύτα codd.: πληρωθέντα ν || 6 αὐχὴν] ἀρχὴ MAEOV |
τέταΞται M, τέταπται ΑΕΗΡΟΥ, τέτραπται F || 6. 7 περικλειό-
μενος FH¹P Barb., περικλινόμενος MAEGH²V¹ || 9 μακροῦ]
πολλοῦ MAEOV || 10. 11 ιοίνοντες GHP || 11 τὸν om. MAEOV ||
13 ἐνταῦθα Barb. || 15 εἰς τὸν οὐρανόν MAE || 17 γένος τῶν
ἀνθρώπων GHP, ἀνθρώπων γένος transp. ΟV Barb. | ὁφε-
λῆση FGHP || 21 πρῶτων GOV² Barb. || 23 ἀρχὴ ἐστι transp.
ΟV || 24 ἄλλος (pro ἄλλοι) ΑΕΟV

ματα, ὥσπερ ὑποβολέως ἐκάστοις ἀοράτως ἐνηχοῦντος.
 καίτοι τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πᾶσα μὲν διάλεκτος, ἡ δ'
 Ἑλληνικὴ διαφερόντως, δυνομάτων πλουτεῖ καὶ ταύτην
 ἐνθύμημα οἶόν τε μεταφράζοντα καὶ παραφράζοντα
 σχηματίσαι πολλαχῶς, ἄλλοτε ἄλλας ἐφαρμόζοντα λέξεις.⁵
 ὅπερ ἐπὶ ταύτης τῆς νομοθεσίας οὖν φασι συμβῆναι,
 συνενεχθῆναι δ' εἰς ταύτην κύρια κυρίοις δυνάμασι, τὰ
 Ἑλληνικὰ τοῖς Χαλδαῖοῖς, ἐναρμοσθέντα εὖ μάλα τοῖς
 δηλουμένοις πράγμασιν. ὃν γὰρ τρόπον οἷμαι ἐν γεω-
 μετρίᾳ καὶ διαλεκτικῇ τὰ σημανόμενα ποικιλίαν ἔρμη-¹⁰
 νείας οὐκ ἀνέχεται, μένει δ' ἀμετάβλητος ἡ ἐξ ἀρχῆς
 τεθεῖσα, τὸν αὐτὸν ὡς ἔοικε τρόπον καὶ οὗτοι συν-
 τρέχοντα τοῖς πράγμασιν δύναματα ἔξενον, ἀπερ δὴ
 μόνα ἡ μάλιστα τρανώσειν ἔμελλεν ἐμφαντικῶς τὰ
 δηλούμενα. σαφεστάτη δὲ τούτου πίστις· ἔάν τε Χαλ-¹⁵
 δαιοι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν ἔάν τε Ἑλληνες τὴν
 Χαλδαῖων ἀναδιδαχθῶσι καὶ ἀμφοτέραις ταῖς γραφαῖς
 ἐντύχωσι, τῇ τε Χαλδαϊκῇ καὶ τῇ ἔρμηνευθείσῃ, καθ-
 ἀπερ ἀδελφὰς μᾶλλον δ' ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐν
 τε τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς δύναμασι τεθῆτασι καὶ προσ-²⁰
 κυνοῦσιν, οὐχ ἔρμηνέας ἐκείνους ἀλλ' ἵεροφάντας καὶ
 προφήτας προσαγορεύοντες, οἵς ἔξεγένετο συνδραμεῖν
 λογισμοῖς εἰλικρινέσι τῷ Μωυσέως καθαρωτάτῳ πνεύ-

1 ἐκάστω ΜΑΕΟΥ Nicetas (v. infra) || 3 δύνομάτων ομ.
 HP¹ || 4 καὶ παραφράζοντα ομ. ΜΑΕΦ || 5 ἄλλας τε ἄλλοις
 FH¹ Barb. | ἄλλας] ἄλλοις GOV || 9, 10 ἐν γεωμετρίᾳ καὶ
 διαλεκτικῇ F Barb.: γεωμετρίας καὶ διαλεκτικῆς (ἀριθμητικῆς
 OV²) ceteri || 12, 13 ἐντρέχοντα ΜΑΕ || 13 ante τοῖς add. γὰρ
 ΜΑΕFOV || 14 ἡ ομ. HOV Barb., ἡ μάλιστα ομ. G || 15 τού-
 τοις ΜΕ, τοῦδε F Barb. || 18 διερμηνευθείση GHP Barb. ||
 21 ἔρμηνές FGHP Barb. | ἐκείνους ομ. ΜΑΕΟΥ || 22 ante
 οἵς add. τοὺς OV² | ἔγένετο ΜΑΕΟΥ, -οντο F || 23 μωσέος
 FHP, μωσέως AGOV Barb.

ματι. διὸ καὶ μέχρι νῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πα-
νήγυροις ἄγεται κατὰ τὴν Φάρον νῆσον, εἰς ἣν οὐκ
Ἴουδαιοι μόνον ἀλλὰ καὶ παμπληθεῖς ἔτεροι διαπλέοντι
τό τε χωρίον σεμνυνοῦντες, ἐν φῷ πρῶτον τὰ τῆς ἑο-
5 μηνείας ἔξέλαμψε, καὶ παλαιᾶς ἔνεκεν εὐεργεσίας ἀεὶ
νεαζούσης εὐχαριστήσοντες τῷ θεῷ. μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς
καὶ τὰς εὐχαριστίας οἱ μὲν πηξάμενοι σκηνὰς ἐπὶ τῶν
αἴγιαλῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς αἴγιαλίτιδος φάμμου κατακλι-
νέντες ἐν ὑπαίθρῳ μετ' οἰκείων καὶ φίλων ἐστιῶνται,
10 πολυτελεστέραν τῆς ἐν βασιλείοις κατασκευῆς τότε τὴν
ἀκτὴν νομίζοντες. οὕτω μὲν οἱ νόμοι ξηλωτοὶ καὶ περι-
μάχητοι πᾶσιν ἴδιώταις τε καὶ ἡγεμόσιν ἐπιδείκνυνται,
καὶ ταῦτ' ἐκ πολλῶν χρόνων τοῦ ἔθνους οὐκ εὔτυ-
χοῦντος — τὰ δὲ τῶν μη ἐν ἀκμαῖς πέφυκέ πως ἐπι-
15 σκιάζεσθαι —. εἰ δὲ γένοιτο τις ἀφορμὴ πρὸς τὸ
λαμπρότερον, πόσην εἰκὸς ἐπίδοσιν γενήσεσθαι; κατα-
λιπόντας δὲ οἷμαι τὰ ἴδια καὶ πολλὰ χαίρειν φρά-
σαντας τοὺς πατορίοις ἐνάστους μεταβαλεῖν ἐπὶ τὴν
τούτων μόνων τιμήν· εὐτυχίᾳ γὰρ τοῦ ἔθνους οἱ νόμοι
20 συναναλάμψαντες ἀμανφώσοντι τοὺς ἄλλους καθάπερ
ἀνατείλας ἥλιος τοὺς ἀστέρας.

1 ἄχρι G || 4 σεμνυνοῦντες MAE: σεμνύνοντες ceteri |
τὰ AF Barb. (cf. Arist.): τὸ ceteri; τὸ τῆς ἑρμηνείας *(φέγγος)*
coni. Mang. || 5 ἔνεκα GHP Barb. | αἰεὶ Barb. || 7 τὰς σκη-
νὰς FG Barb. || 8. 9. κατακλινέντες ME: κατακλιθέντες AFG,
κατακλινόντες HPO, κλίνοντες V || 9 εἰσιδόντο MAEFV¹ ||
11 post ἀκτὴν spat. 3—4 litt. Barb. || 12 ἐπίσης δείκνυνται
Barb., qui hic desinit || 13 ἐκ] ἐπὶ MAE, ἐστὶ OV || 16 γε-
νέσθαι MAEOV || 18 ἐπάστοις ME | μεταβαλεῖν] μὲν κατα-
βαλεῖν MAE, πάντως καταδραμεῖν OV²

Iosephii Antiqu. XII c. 2.

<11> Βασιλεύσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου ἐτη δώδεκα καὶ μετ' αὐτὸν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος τεσσαράκοντα καὶ ἔν, ἔπειτα τὴν βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου παραλαβὼν ὁ Φιλάδελφος καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἐπ' ἐτη ἐνδεκάτη τεσσαράκοντα τόν τε νόμον ἡρμήνευσε καὶ τοὺς δουλεύοντας ἐν Αἴγυπτῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἀπέλυσε τῆς δουλείας, ὅντας περὶ δώδεκα μυριάδας, ἐξ αἰτίας τοις αὐτῆς. <12> Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, ὃς ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως, σπουδάξων εἰλ δυνατὸν εἰλη πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην συναγαγεῖν βιβλία καὶ συνωνούμενος εἰλ τί πον μόνον ἀκούσειε σπουδῆς ἄξιον ἦ ἰδοι, τῇ τοῦ βασιλέως προαιρέσει — μάλιστα γὰρ τὰ περὶ τὴν συλλογὴν τῶν βιβλίων εἶχεν φιλοκάλως 10 — συνηγωνίζετο. <13> ἐφομένου δ' αὐτόν ποτε τοῦ Πτολεμαίου, πόσας ἥδη μυριάδας ἔχοι συνειλεγμένας 15 βιβλίων, τῶν μὲν ὑπαρχόντων εἰπεν εἶναι περὶ εἰκοσιν, δλίγονον δὲ χρόνου εἰς πεντήκοντα συναθροίσειν. <14> μεμηνύσθαι δ' ἔλεγεν αὐτῷ πολλὰ εἶναι καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων συγγράμματα σπουδῆς ἄξια καὶ τῆς βασιλέως βιβλιοθήκης, 20 11 ἀ τοῖς ἐκείνων χαρακτῆρσι καὶ τῇ διαλέκτῳ γεγραμ-

2. 3 καὶ δὲ om. E Lat. || 4 δέοντος FLV || 8 δὲ om. E ||
 8. 9 super bibliothecam Lat. (cf. Arist.), unde τῆς βιβλιοθήκης
 conicio, cf. ad p. 102, 6 || 11 εἰλ πού τι AE || 11. 12 ἄξιον ἦ
 ἰδοι FLE (ἄξιον ἦ ἰδὸν V, industria vel voluntate regis, quem . . .
 cognosceret Lat., ubi velim attendas illud vel et cognosceret):
 ἄξιον δὲ ἦ ἰδοι A, ἄξιον δὲ ἦδοι W, ἄξιον δὲ P (Niese) ||
 13 τὰ PAW: om. FLVE, man. 2 P (Naber, sed v. e. gr. Ant.
 I 275. III 53. XII 241) || 14 συνηγωνίζετο om. man. 2 P, E
 (Lat., ut vid.) | ποτε om. PW || 15 ἔχει FV || 16 εἰπεν
 om. P || 19 τοῖς om. P (Niese), cf. p. 102, 9

μένα πόνον αὐτοῖς οὐκ δλίγον παρέξειν εἰς τὴν Ἐλληνικὴν μεταβαλλόμενα γλῶτταν. <15> δοκεῖ μὲν γὰρ εἶναι τῇ ἰδιότητι τῶν Συρίων γραμμάτων ἐμφερῆς ὁ χαρακτήρας αὐτῶν καὶ τὴν φωνὴν δμοίαν αὐτοῖς ἀπηχεῖν, ἰδιότροπον δὲ αὐτὴν εἶναι συμβέβηκεν. οὐδὲν οὖν ἔλεγεν κωλύειν καὶ ταῦτα μεταβαλόντα — δύνασθαι γὰρ τῆς εἰς αὐτὸν χορηγίας εὐποροῦντα — ἔχειν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τὰ παρ' ἔκεινοις. <16> δόξας οὖν ὁ βασιλεὺς ἄριστα τὸν Δημήτριον φιλοτιμουμένῳ 10 περὶ πλῆθος αὐτῷ βιβλίων ὑποτίθεσθαι, γράφει τῷ τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερεῖ ταῦτα γίγνεσθαι.

<17> Ἀρισταῖος δέ τις, φίλος ὁν ἐν τοῖς μάλιστα 12 τῷ βασιλεῖ καὶ σπουδαζόμενος ὑπ' αὐτοῦ διὰ μετριότητα, πολλάκις μὲν καὶ πρότερον ἔγνω παρακαλέσαι 15 τὸν βασιλέα δπιώς ἀπολύσῃ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίους, δσοι κατὰ τὴν βασιλείαν ἥσαν αὐτοῦ, <18> καὶ ὅδην δ' ἐπιτήδειον τοῦτον εἶναι δοκιμάσας τῆς δεήσεως πρώτοις περὶ τούτου διαλέγεται τοῖς ἄρχοντις τῶν σωματοφυλάκων, Σωσιβίῳ τῷ Ταραντίνῳ καὶ Ἀνδρέᾳ, συν- 20 αγωνίσασθαι περὶ ὃν ἐντυγχάνειν μέλλει τῷ βασιλεῖ παρακαλῶν αὐτούς. <19> προσλαβὼν δὲ καὶ τὴν τῶν προειρημένων γνώμην ὁ Ἀρισταῖος, προσελθὼν τῷ βα- 14 σιλεῖ λόγους πρὸς αὐτὸν τοιούτους ἐποιήσατο. <20> οὐδὲν 15 χρῆν ἀπατωμένους ἡμᾶς, ὡς βασιλεῦ, περιορᾶν, ἀλλὰ 25 τὰληθὲς ἀπελέγχειν. τοὺς γὰρ τῶν Ἰουδαίων νόμους

1 παρέξειν Naber || 2 <μὴ> μεταβαλλόμενα coni. Niese ||
 3 Σύρων FV || 7 αὐτὸν P: αὐτὰ FLV, ταῦτα AW, an τοῦτο? ||
 9 φιλοτιμούμενον LAVW (de Lat. non constat, desunt haec in E), probat Naber, sed v. p. 96, 13 et Ant. I 10 (infra p. 120, 6) ||
 10 πλῆθος FA, τὸ πλῆθος V | τῶν βιβλίων V || 10. 11 γράφει — γίγνεσθαι om. W || 11 γίγνεσθαι FVE || 17 εἶναι τοῦτον V ||
 21 δὲ PAW: οὖν FLV || 24 χρὴ F, male Naber; v. p. 102, 13, Ant. I 318. II 331. III 199 et Diels, Parmenides p. 59

οὐ μεταγράψαι μόνον ἀλλὰ καὶ μεθεομηνεῦσαι διεγνω-
κότες εἰς τὸ σοὶ κεχαρισμένον, τίνι καὶ λόγῳ χρώμενοι
τοῦτο πράξαιμεν ἂν πολλῶν Τουδαίων ἐν τῇ σῇ βασι-
λείᾳ δουλευόντων; <21> οὖς τῇ σαυτοῦ μεγαλοφυχίᾳ
καὶ χρηστότητι ποιῶν ἀκολούθως ἀπόλυσον τῆς ταλαι- 5
πωρίας, τὴν βασιλείαν σου διέποντος τοῦ θεμένου τοὺς
νόμους αὐτοῖς θεοῦ, καθὼς ἐμοὶ πολυπραγμονήσαντι
16 μαθεῖν ὑπῆρξε. <22> τὸν γὰρ ἀπαντα συστησάμενον
θεὸν καὶ οὗτοι καὶ ἡμεῖς σεβόμεθα, Ζῆνα καλοῦντες
αὐτὸν ἐτύμως ἀπὸ τοῦ πᾶσιν ἐμφύειν τὸ ξῆν τὴν ἐπί- 10
πλησιν αὐτοῦ θέντες. ὅθεν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ τοὺς
ἔξαιρετον τὴν εἰς αὐτὸν θρησκείαν πεποιημένους ἀπό-
δος τοῖς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἐν αὐτῇ βίου ἀπολελοι-
πόσιν. <23> ἵσθι μέντοι γε, ὁ βασιλεὺς, ὡς οὕτε γένει
προσήκων αὐτοῖς οὕτε διμόφυλος ὡν ταῦτα περὶ αὐ- 15
17 τῶν ἀξιῶν. πάντων δὲ ἀνθρώπων δημιούργημα ὄντων
τοῦ θεοῦ καὶ δὴ γιγνώσκων αὐτὸν ἡδόμενον τοῖς εὖ
18 ποιοῦσιν ἐπὶ τοῦτο καὶ σὲ παρακαλῶ. <24> ταῦτ' εἰ-
πόντος τοῦ Ἀρισταίου, ἀναβλέψας εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς
19 Ἰλαρχὸς καὶ γεγηθότι τῷ προσώπῳ ‘πόσας’ εἶπεν ‘ὑπο- 20
λαμβάνεις τῶν ἀπολυθησομένων ἔσεσθαι μυριάδας;

2 καὶ om. FV || 9 θεὸν] θεὸν δν LW | ξῆν L || 10 ἐπο-
μως codd., sed v. s. A | συμπᾶσιν FV || 11 θέντες PLAW:
νοήσαντες FVE (Naber, sed v. e. gr. A. XII 325) || 11—13 ὅθεν
— ἀπολελοιπόσιν] quapropter ad honorem dei, quem eximia re-
ligione placant, liberos eos patriae moribusque restitue Lat., cui
cave fidas || 11. 12 τοῖς et πεποιημένοις ed. pr. (Naber). Ios.
dixisse vid.: redde eos qui domi in patria religione
permanserunt exilibus. melius dixisset: redde exules
Palaestinis. ἐπόδος τ' εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν . . . βίον,
<δν> ἀπολελοιπάσιν Liezenberg, Studia Flav. p. 92 || 13 τοῖς]
τοῖς εἰς V || 13. 14 ἀπειληφόσιν FV || 15 ὡν] αὐτῶν ὡν FLV ||
16 δημιούργημάτων Naber || 17 δὴ om. PFLV | γιγνώσκων P:
γιγνώσκων ceteri | ἡδόμενον αὐτὸν AW || 18 τούτω FL²VE |
ταῦτα FLA²VE

ὑποτυχόντος δὲ Ἀνδρέου — παρειστήκει γάρ — καὶ φήσαντος δίλιγω πλείους ἔσεσθαι τῶν ἔνδεκα μυριάδων ἥ μικρὰν ἄρα εἶπεν ἡμᾶς, Ἀρισταῖε, δωρεὰν αἰτεῖς.² **〈25〉** Σωσιβίου δὲ καὶ τῶν παφόντων φησάντων
 5 ὃς ἄξιον αὐτὸν δέοι τῆς αὐτοῦ μεγαλοψυχίας τῷ παρεσχηκότι τὴν βασιλείαν θεῷ χαριστήριον ποιήσασθαι,
 διαχυθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν, δταν τοῖς στρατιώταις 20
 ἀποδιδάσιν τὸ μισθοφορικόν, καὶ ὑπὲρ ἐκάστου τῶν
 παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτων καταβαλεῖν δραχμὰς ἐκατὸν
 10 εἶκοσι. **〈26〉** καὶ περὶ ὧν ἡξίουν προθεῖναι γράμματα
 ὑπέσχετο μεγαλοπρεπῶς τε ἔχοντα καὶ τὴν Ἀρισταίου
 προαιρεσίν βεβαιοῦντα καὶ πρὸ ταύτης τὴν τοῦ θεοῦ
 βούλησιν, καθ' ἥν οὐ μόνον τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 ἀχθέντας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου στρατιᾶς ἀπολύσειν
 15 ἔλεγεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ βασιλείᾳ
 καὶ εἰ τινες αὖθις ἐπεισήκθησαν. **〈27〉** πλειόνων δὲ
 ἡ τετρακοσίων ταλάντων τῆς ἀπολυτρώσεως γενήσεσθαι
 φαμένων, ταῦτά τε συνεχώρει καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ
 προστάγματος εἰς δήλωσιν τῆς τοῦ βασιλέως μεγαλο-
 20 φροσύνης ἔγνωσαν διαφυλάξαι. ἦν δὲ τοιοῦτον.

〈28〉 “Οσοι τῶν συστρατευσαμένων ἡμῶν τῷ πατρὶ 22
 τὴν τε Συρίαν καὶ Φοινίκην ἐπέδραμον καὶ τὴν Ἰου-
 δαίαν καταστρεψάμενοι σώματα λαβόντες αἰχμάλωτα

2 [ἔνδεκα] centum decem milia Lat.? (sic S. Marciānus, centum milia Laur. 66, 2), δέκα Zon. (Aristeas), τιβ' Sync. || 3 ἄρα om. FLV | εἶπεν ἄρα E | ἡμᾶς εἶπεν FLV || 5 δεῖ FV || 6 ποιήσασθαι χαριστήριον prius P (Niese) || 9 ἐκατὸν deest apud Arist. || 10 ἡξιον PFW || 11 τε] δὲ PFW, om. V || 12 τοῦ om. PAW || 16. 17 δὲ ἥ VE: δὲ FL, δ' ἥδη PW, δε ἥδη A || 17 **〈τὰ〉** τῆς Cocceji, Naber, sed πλεῖον δὲ τετρ. malim, ut ἀπολυτρώσεως pendeat a ταλάντων, cf. 101, 9 || 19 γράμματος E || 20 ἔγνω W, Ios. Aristaeae verba non intellexit | τοιοῦτο L¹AVW

διεκόμισαν εἰς τε τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ τὴν χώραν καὶ
 ταῦτα ἀπημπόλησαν, τούς τε πρὸ αὐτῶν ὄντας ἐν τῇ
 ἐμῇ βασιλείᾳ καὶ εἰ τινες νῦν εἰσῆχθησαν, τούτους
 ἀπολυέτωσαν οἱ παρ' αὐτοῖς ἔχοντες, ὑπὲρ ἐκάστου
 σώματος λαμβάνοντες δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι, οἱ μὲν 5
 στρατιῶται μετὰ καὶ τῶν δψωνίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τῆς
 23 βασιλικῆς τραπέζης κομιζόμενοι τὰ λύτρα. <29> νο-
 μίζω γὰρ αὐτοὺς καὶ παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς προαιρεσιν
 καὶ παρὰ τὸ δέον ἥγμαλωτίσθαι, τὴν τε χώραν αὐτῶν
 διὰ τὴν στρατιωτικὴν αὐθάδειαν κεκακῶσθαι, καὶ διὰ 10
 τὴν εἰς Αἴγυπτον αὐτῶν μεταγωγὴν πολλὴν ὀφέλειαν
 24 ἐκ τούτου τοῖς στρατιώταις γεγονέναι. <30> τὸ δί-
 καιον οὖν σκοπῶν καὶ τοὺς καταδεδυαστευμένους παρὰ
 τὸ προσῆκον ἐλεῶν ἀπολύειν κελεύω τοὺς ἐν ταῖς οἰ-
 κετείαις ὄντας Ἰουδαίους τὸ προγεγραμμένον κομιζό- 15
 μένους ὑπὲρ αὐτῶν κεφάλαιον τοὺς κεκτημένους, καὶ
 μηδένα περὶ τούτων κακονοργεῖν, ἀλλ' ὑπακούειν τοῖς
 προστεταγμένοις. <31> βούλομαι δὲ τὰς ἀπογραφὰς
 ἀφ' ἣς ἔξεπέμφθησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ποιεῖσθαι πρὸς
 τοὺς ἐπ' αὐτῶν ὑπάρχοντας, παραδεικνύντας εὐθὺς 20
 25 καὶ τὰ σώματα· τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς ἐμαυτοῦ πράγμασιν
 ἡγούμαι συμφέρειν. προσαγγελλέτω δὲ τοὺς ἀπειθή-
 σαντας δι βουλόμενος, ὃν τὰς οὐσίας εἰς τὴν βασιλικὴν
 κτῆσιν ἀνενεγχθῆναι βούλομαι.

26 <32> Τούτου δὲ τοῦ προστάγματος ἀναγνωσθέντος 25

3 ἐπεισῆγθησαν Naber, sed v. p. 101, 2 || 4 αὐτοῖς A: αὐ-
 τοῖς ceteri (Niese) || 5 ἑκατὸν deest apud Arist. || 6 καὶ om. E ||
 9 τε] δὲ FLV || 11. 12 Aristeae verba non intellexit || 12 τού-
 των? || 13 καταδυναστευομένους FLV || 18 ἀπογραφὰς ex Ari-
 stea Hudson: προγραφὰς codd. || 20 ἐπ' PE: ὑπ' ceteri | an
 ἐπὶ τούτων? cf. Arist. || 25 γράμματος A, cf. ad p. 99, 19. 103, 1 |
 ἀνενεγχθέντος PV

τῷ βασιλεῖ καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἔχοντος, μόνου δὲ λείποντος τοῦ περὶ τῶν πρότερον καὶ τῶν αὖθις εἰσηγμένων Ἰουδαίων μὴ διεστάλθαι, προσέθηκεν αὐτὸς μεγαλοφρόνως καὶ τὸ περὶ τούτων φιλάνθρωπον, καὶ 5 τὴν τῶν διαφόρων δόσιν οὖσαν ἀθρόαν ἐκέλευσε τοῖς ὑπηρέταις τῶν ταγμάτων ἀπομερίσαι καὶ τοῖς βασιλικοῖς τραπεζίταις. <33> γενομένου δὲ τούτου ταχέως ἐν ἐπτὰ ταῖς πάσαις ἡμέραις τέλος εἶλήφει τὰ δοχθέντα τῷ βασιλεῖ. τάλαντα δ' ὑπὲρ ἔξικοντα καὶ τετρακόσια 27 10 τῶν λύτρων ἐγένετο· καὶ γὰρ ὑπὲρ τῶν ηπτίων εἰσέπραττον οἱ δεσπόται τὰς εἰκοσι καὶ ἑκατὸν δραχμάς, ὡς τοῦ βασιλέως καὶ ὑπὲρ τούτων διδόναι κελεύσαντος ἐν τῷ προγράψαι ὑπὲρ ἐκάστου σώματος λαμβάνειν τὸ προειδημένον.

15 <34> Ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐγένετο κατὰ τὴν τοῦ βασι- 28 λέως βούλησιν μεγαλοπρεπῶς, ἐκέλευσε τὸν Δημήτριον εἰσδοῦναι καὶ τὸ περὶ τῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων ἀναγραφῆς δόγμα· οὐδὲν γὰρ εἰκῇ τοῖς βασιλεῦσιν φύκονομεῖτο, πάντα δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐποάτ- 20 τετο. <35> διὸ καὶ τὸ τῆς εἰσδόσεως ἀντίγραφον καὶ τὸ τῶν ἐπιστολῶν κατατέτακται καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων ἀναθημάτων καὶ τὸ ἐφ' ἐκάστου κατασκευασθέν, ὡς ἀκριβεστάτην εἶναι τὴν τοῦ τεχνίτου τοῖς δρῶσι μεγαλουργίαν καὶ διὰ τὴν τῶν κατασκευ-

1 ἄλλα] ἄλλ' εὑ Naber, sed v. Arist. || 5 διαφόρων FV (Arist.); φόρων PLAW || 6 ταγμάτων FV (Arist.); πραγμάτων ceteri (Niese) || 9 de Aristeae numero v. ad p. 10, 5 || 11 εἰ-κοσαδραχμία Arist. || 13 προσγράψαι PAVW || 17 εἰσδοῦναι P (Arist.); δοῦναι AW, ἐκδοῦναι FLVE (Naber) || 18 βασιλεῦσι <τούτοις> Hudson, Naber || 19 φύκονομεῖτο Bekker: ὄκονόμητο FLVE, ὄκονόμηται AW, ὄκονόμιται P, dispensatur Lat. | μετ' ἐπιμελείας πολλῆς AW || 20 ἐκδόσεως Naber || 24 διὰ vid. secl. (cf. Radermacher, Rh. M. LV 150), nisi p. 102, 1. 2 praeferas εἴναι

διεκόμισαν εἰς τε τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ τὴν χώραν καὶ
 ταῦτα ἀπημπόλησαν, τούς τε πρὸ αὐτῶν ὅντας ἐν τῇ
 ἐμῇ βασιλείᾳ καὶ εἰ τινες νῦν εἰσῆχθησαν, τούτους
 ἀπολυέτωσαν οἱ παρ' αὐτοῖς ἔχοντες, ὑπὲρ ἐκάστου
 σώματος λαμβάνοντες δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι, οἱ μὲν 5
 στρατιῶται μετὰ καὶ τῶν ὁψιωνίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τῆς
 23 βασιλικῆς τραπέζης κομιξόμενοι τὰ λύτρα. <29> νο-
 μίζω γὰρ αὐτοὺς καὶ παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς προαιρέσιν
 καὶ παρὰ τὸ δέον ἥχμαλωτίσθαι, τὴν τε χώραν αὐτῶν
 διὰ τὴν στρατιωτικὴν αὐθάδειαν κεκακῶσθαι, καὶ διὰ 10
 τὴν εἰς Αἴγυπτον αὐτῶν μεταγωγὴν πολλὴν ὀφέλειαν
 24 ἐκ τούτου τοῖς στρατιώταις γεγονέναι. <30> τὸ δί-
 καιον οὖν σκοπῶν καὶ τοὺς καταδεδυνατευμένους παρὰ
 τὸ προσῆκον ἐλεῶν ἀπολύειν κελεύω τοὺς ἐν ταῖς οἰ-
 κετείαις ὅντας Ἰουδαίους τὸ προγεγραμμένον κομιξο- 15
 μένους ὑπὲρ αὐτῶν κεφάλαιον τοὺς κεκτημένους, καὶ
 μηδένα περὶ τούτων κακονοργεῖν, ἀλλ' ὑπακούειν τοῖς
 προστεταγμένοις. <31> βούλομαι δὲ τὰς ἀπογραφὰς
 ἀφ' ἣς ἔξεπέμφθησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ποιεῖσθαι πρὸς
 τοὺς ἐπ' αὐτῶν ὑπάρχοντας, παραδεικνύντας εὐθὺς 20
 25 καὶ τὰ σώματα· τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς ἐμαυτοῦ πράγμασιν
 ἥγοῦμαι συμφέρειν. προσαγγελλέτω δὲ τοὺς ἀπειθή-
 σαντας δι βουλόμενος, ὃν τὰς οὐσίας εἰς τὴν βασιλικὴν
 κτῆσιν ἀνενεγχθῆναι βούλομαι.³

26   <32> Τούτου δὲ τοῦ προστάγματος ἀναγνωσθέντος 25

3 ἐπεισῆχθησαν Naber, sed v. p. 101, 2 || 4 αὐτοῖς A: αὐ-
 τοῖς ceteri (Niese) || 5 ἑκατὸν deest apud Arist. || 6 καὶ om. E ||
 9 τε] δὲ FLV || 11. 12 Aristeae verba non intellexit || 12 τού-
 των? || 13 καταδυνατευομένους FLV || 18 ἀπογραφὰς ex Ari-
 stea Hudson: προγραφὰς codd. || 20 ἐπ' PE: ὑπ' ceteri | an
 ἐπὶ τούτων? cf. Arist. || 25 γράμματος A, cf. ad p. 99, 19. 103, 1 |
 ἀνενεγχθέντος PV

τῷ βασιλεῖ καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἔχοντος, μόνου δὲ λείποντος τοῦ περὶ τῶν πρότερον καὶ τῶν αὗθις εἰσηγμένων Ἰουδαίων μὴ διεστάλθαι, προσέθηκεν αὐτὸς μεγαλοφρόνως καὶ τὸ περὶ τούτων φιλάνθρωπον, καὶ 5 τὴν τῶν διαφόρων δόσιν οὖσαν ἀθρόαν ἐκέλευσε τοῖς ὑπηρέταις τῶν ταγμάτων ἀπομερίσαι καὶ τοῖς βασιλικοῖς τραπεζίταις. <33> γενομένου δὲ τούτου ταχέως ἐν ἐπτὰ ταῖς πάσαις ἡμέραις τέλος εἶλήφει τὰ δοχθέντα τῷ βασιλεῖ. τάλαντα δ' ὑπὲρ ἔξημοντα καὶ τετρακόσια 27 10 τῶν λύτρων ἐγένετο· καὶ γὰρ ὑπὲρ τῶν νηπίων εἰσέπραττον οἱ δεσπόται τὰς εἰκοσι καὶ ἑκατὸν δραχμάς, ὡς τοῦ βασιλέως καὶ ὑπὲρ τούτων διδόναι κελεύσαντος ἐν τῷ προγράψαι ὑπὲρ ἐκάστου σώματος λάμβάνειν τὸ προειδημένον.

15 <34> Ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐγένετο κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν μεγαλοπρεπῶς, ἐκέλευσε τὸν Δημήτριον εἰσδοῦναι καὶ τὸ περὶ τῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων ἀναγραφῆς δόγμα· οὐδὲν γὰρ εἰκῇ τοῖς βασιλεῦσιν φύκονομεῖτο, πάντα δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐποάτω τετο. <35> διὸ καὶ τὸ τῆς εἰσδόσεως ἀντίγραφον καὶ τὸ τῶν ἐπιστολῶν κατατέτακται καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων ἀναθημάτων καὶ τὸ ἐφ' ἐκάστου κατασκευασθέν, ὡς ἀριθμεστάτην εἶναι τὴν τοῦ τεχνίτου τοῖς δρῶσι μεγαλουργίαν καὶ διὰ τὴν τῶν κατασκευ-

1 ἄλλα] ἄλλ' εὐ Naber, sed v. Arist. || 5 διαφόρων FV (Arist.): φόρων PLAW || 6 ταγμάτων FV (Arist.): πραγμάτων ceteri (Niese) || 9 de Aristeae numero v. ad p. 10, 5 || 11 εἰκοσαδραχμία Arist. || 13 προσγράψαι PAVW || 17 εἰσδοῦναι P (Arist.): δοῦναι AW, ἐιδοῦναι FLVE (Naber) || 18 βασιλεῦσις τούτοις Hudson, Naber || 19 φύκονομεῖτο Bekker: ὀκονόμητο FLVE, ὀκονόμηται AW, ὀκονόμιται P, dispensatur Lat. | μετ' ἐπιμελείας πολλῆς AW || 20 ἐιδόσεως Naber || 24 διὰ vid. secl. (cf. Radermacher, Rh. M. LV 150), nisi p. 102, 1. 2 praeferas εἴναι

ασμάτων εξοχὴν τὸν ἐκάστου δημιουργὸν εὐθέως ποιήσειν γνώριμον. τῆς μέντοι γε εἰσδόσεως τὸ ἀντίγραφον ὑπῆρχε τοιοῦτον.

29   <36> Βασιλεῖ μεγάλῳ παρὰ Δημητρίου.

Προστάξαντός σου, ὃ βασιλεῦ, περὶ τε τῶν ἔτι 5 λειπόντων εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς βιβλιοθήκης συγγραμμάτων, δπως συναχθῆ, καὶ περὶ τῶν διαπεπτωκότων, δπως τῆς δεούσης ἐπιμελείας τύχῃ, πάσῃ πεχορημένος 30 περὶ ταῦτα σπουδῇ δηλῶ σοι τὰ τῆς τῶν Ἰουδαίων νομοθεσίας βιβλία λείπειν ἡμῖν σὺν ἐτέροις. χαρα- 10 κτῆροι γὰρ Ἐβραικοῖς γεγραμμένα καὶ φωνῇ τῇ ἐθνικῇ ἔστιν ἡμῖν ἀσαφῆ. <37> συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον ἡ ἔδει σεσημάνθαι διὰ τὸ βασιλικῆς οὐ τε- 31 τυχηκέναι προνοίας. ἔστι δὲ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ ταῦτα παρὰ σοὶ διηκριθωμένα· φιλοσοφοτέροις γὰρ καὶ ἀκέ- 15 ραιον τὴν νομοθεσίαν εἶναι συμβέβηκεν ώς ἀν οὖσαν θεοῦ. <38> διὸ καὶ τοὺς ποιητὰς αὐτῆς καὶ τοὺς συγγραφεῖς τῶν ἴστοριῶν οὐκ ἐπιμνησθῆναι φησιν Ἐκαταῖος δ' Ἀβδηρίτης οὐδὲ τῶν κατ' αὐτὴν πολιτευ- 20 σαμένων ἀνδρῶν, ως ἀγνῆς οὖσης καὶ μὴ δέον αὐτὴν βεβήλοις στόμασι διασαφεῖσθαι. <39> ἐὰν οὖν σοι δοκῇ, βασιλεῦ, γράψεις τῷ τῶν Ἰουδαίων ἀρχερεῖ, δπως ἀποστείλῃ τῶν πρεσβυτέρων ἔξ ἀφ' ἐκάστης φυλῆς τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν νόμων· παρ' ᾧ τὸ τῶν βι- 25 βλίων σαφὲς καὶ σύμφωνον ἐκμαθόντες καὶ τὸ κατὰ

1. 2 ποιήσειν] εἶναι FLV (ante εὐθέως transp. V), ποιῆσαι bene Niese || 2 γε om. PAWE | δόσεως W, ἐκδόσεως Naber || 3 τοιοῦτο L¹ et e corr. A || 5. 6 ἔτι λειπόντων om. PE || 6 τῶν βιβλιοθηκῶν E || 9 τῶν LAW: om. PFVE (Niese) || 11 γὰρ om. P || 12 ἔστιν] & ἔστιν P || 13 ἔδει Davisius: ἔχει codd. Lat. / οὖπω LAV (Naber, οὐ etiam Arist.) || 14 δ' P || 17 alt. τοὺς om. FVWE || 20 αὐτῇ PW || 24 παρ'] ἀφ' FIN || 25 εἰ μαθόντες FV

τὴν ἐρμηνείαν ἀκοιβὲς λαβόντες τῶν πραγμάτων, ἀξίως
ταῦτα τῆς σῆς προαιρέσεως συναγάγωμεν.¹

<40> Τοιαύτης οὖν τῆς εἰσδόσεως γενομένης ὁ βα- 33
σιλεὺς ἐπέλευσεν Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ τὸν Ἰουδαίων
5 γραφῆναι περὶ τούτων, ἡμα καὶ τὴν ἀφεσιν τῶν δου-
λευόντων παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίων δηλοῦντας αὐτῷ· καὶ
πρὸς κατασκευὴν δὲ υρατήρων καὶ φιαλῶν καὶ σπον-
δείων ἔπειμψε χρυσίου μὲν δλκῆς τάλαντα πεντή-
κοντα, λίθων δὲ πολυτελῶν ἀσυλλόγιστόν τι πλῆθος.
10 <41> προσέταξε δὲ καὶ τοὺς φύλακας τῶν κιβωτῶν,
ἐν αἷς ἑτύγχανον οἱ λίθοι, τὴν ἐκλογὴν τοῖς τεχνίταις
αὐτοῖς οὐπερ ἀν ἐθελήσωσιν εἰδους ἐπιτρέπειν. διε-
τάξατο δὲ καὶ νομίσματος εἰς θυσίας καὶ τὰς λοιπὰς
χρείας πρὸς ἑκατὸν τάλαντα τῷ ιερῷ δοθῆναι. <42> διη- 34
15 γήσομαι δὲ τὰ κατασκευάσματα καὶ τὸν τρόπον τῆς
δημιουργίας αὐτῶν μετὰ τὸ προειδέσθαι τὸ ἀντίγραφον
τῆς ἐπιστολῆς τῆς γραφείσης Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ ....
<44> φῶ γράφει Πτολεμαῖος τοῦτον τὸν τρόπον.

<45> 'Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ 35
20 χαίρειν.

Πολλῶν ἐν τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ κατωκισμένων Ἰου-

1 τῶν πραγμάτων (τῶν γραμμάτων A) Aristeae inepte ab Iosepho ad τὸ ἀκοιβὲς translatum vid., nisi cum Niesio Aristea secutus lin. 2 scribas <καὶ> τῆς || 2 συναγάγοιμεν <ἄν> coni. Niese (sim. A. I 31. 59, sed cf. Liezenberg p. 15) || 3 ἐκδό-
σεως Naber || 4 Ἐλεαζάρῳ post Ἰουδαίων transp. P (Niese), recte pos. ceteri et Lat. || 7 post φιαλῶν ipse Ios. καὶ τραπέζης (Arist.) omisisse videtur || 8 χρυσοῦ V (Naber) || 9 ἀργυρίου δὲ τάλαντα ἰβδομήνοντα post πεντήκοντα Niese (v. praef. vol. III p. XVII) addi vult, sed v. ad lin. 7 || 12 αὐτῶν V (Naber) | ὑπὲρ οὐ PLAW | θελήσουσιν P, θελήσωσιν Niese || 14 ιερεῖ PW Lat. (sed cf. p. 105, 5) || 17 sequuntur apud Ios. nonnulla de sacerdotum successione || 18 τὸν τρόπον τοῦτον FLN (ταῦτα E) || 21 ἐμῇ om. P¹ (Niese, sed v. Arist.)

δαιων, οὓς αἰχμαλωτισθέντας ὑπὸ Περσῶν, ὅτ' ἐκρά-
 36 τουν, ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐτίμησεν καὶ τὸν μὲν εἰς τὸ
 στρατιωτικὸν κατέταξεν ἐπὶ μείζοιν μισθοφορίαις, τισὺν
 δὲ γενομένοις ἐν Αἴγυπτῳ σὺν αὐτῷ τὰ φρούρια καὶ
 τὴν τούτων φυλακὴν παρέθετο, ἵνα τοῖς Αἴγυπτίοις 5
 ὡσιν φοβεροί, <46> τὴν ἀρχὴν ἐγὼ παραλαβὼν πᾶσι
 μὲν φιλανθρώπως ἔχοησάμην, μάλιστα δὲ τοῖς σοῖς
 37 πολίταις, ὃν ὑπὲρ δέκα μὲν μυριάδας αἰχμαλώτων
 δουλευόντων ἀπέλυσα, τοῖς δεσπόταις αὐτῶν ἐκ τῶν
 ἐμῶν λύτρᾳ καταβαλών, <47> τὸν δὲ ἀκμάζοντας ταῖς 10
 ἡλικίαις εἰς τὸν στρατιωτικὸν κατάλογον κατέταξα,
 τινὰς δὲ τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν τῆς αὐλῆς πίστιν
 εἶναι δυναμένων ταύτης ἡξίωκα, νομίζων ἡδὺ τῷ θεῷ
 τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ προνοίας ἀνάδημα τοῦτο καὶ μέγιστον
 38 ἀναθῆσεν. <48> βουλόμενος δὲ καὶ τούτοις χαρίζε- 15
 σθαι καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην Ἰουδαίοις,
 τὸν νόμον ὑμῶν ἔγνων μεθεομηνεῦσαι καὶ γράμμασιν
 Ἑλληνικοῖς ἐκ τῶν Ἐβραϊκῶν μεταγραφέντα κεῖσθαι
 39 ἐν τῇ ἐμῇ βιβλιοθήκῃ. <49> καλῶς οὖν ποιήσεις ἐπι-
 λεξάμενος ἄνδρας ἀγαθὸν ἔξ αφ' ἐκάστης φυλῆς ἡδη 20
 πρεσβυτέρους, οἱ καὶ διὰ τὸν χρόνον ἐμπείρως ἔχουσι
 τῶν νόμων καὶ δυνήσονται τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν ἀκοιβῆ

2. 3 τὰ στρατιωτικὰ VE (Naber, sed v. Arist.) || 3 μισθο-
 φοραῖς P (Niese, sed μισθοφορίαις etiam Arist.) || 4 post
 φρούρια add. καὶ χωρὶς AWE (Naber, sed desunt etiam apud
 Arist.) || 6 τὴν] τὴν δ' P. cum vero ego Lat. (cum ergo S. Mar-
 cianus), quod adnotat Niese, nihil probat, cum prius enuntiatum
 non subiunctum sit | ἀρχὴν FV: ἀρχὴν οὖν ceteri (A e corr.),
 de P v. supra et cf. ad p. 107, 15 || 12. 13 τινὰς — ἡξίωκα]
 multosque, qui mihi vel aulae potuissent servare fidem, in pa-
 latio constitui Lat. || 12 τὴν τῆς αὐλῆς πίστιν PWE: τῆς ἐμῆς
 αὐλῆς (βουλῆς A) πιστῶν FLVA, τῆς ἐμῆς αὐλῆς ὡς πιστῶν
 mg. A || 13 ἡξίωσα E || 21 ante oī add. πέμψαι (πέμψας E)
 FLVE Lat. || 22 ἐμπειρίαν P

ποιήσασθαι· νομίζω γὰρ τούτων ἐπιτελεσθέντων μεγίστην δόξαν ἡμῖν περιγενήσεσθαι. <50> ἀπέσταλκα 40 δέ σοι περὶ τούτων διαλεξομένους Ἀνδρέαν τὸν ἀρχισωματοφύλακα καὶ Ἀρισταῖον, ἐμοὶ τιμιωτάτους· δι' 5 ὅν καὶ ἀπαρχὰς ἀναθημάτων εἰς τὸ ιερὸν καὶ χάριν θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπέσταλκα τάλαντα ἀργυρίου ἑκατόν. καὶ σὺ δ' ἡμῖν ἐπιστέλλων περὶ ὃν ἀν ἔθελης ποιήσεις κεχαρισμένα.

<51> Τῆς οὖν ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως κομισθείσης 41 10 πρὸς τὸν Ἐλεάζαρον ἀντιγράφει πρὸς αὐτὴν ὡς ἐνῆν μάλιστα φιλοτίμως.

“Ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος βασιλεῖ Πτολεμαίῳ χαρέειν.

Ἐρρωμένων σοῦ τε καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀρσινόης 42 15 καὶ τῶν τέκνων καλῶς ἡμῖν ἔχει πάντα. <52> τὴν δὲ ἐπιστολὴν λαβόντες μεγάλως ἥσθημεν ἐπὶ τῇ προαιρέσει σου καὶ συναθροίσαντες τὸ πλῆθος ἀνέγνωμεν αὐτὴν, ἐμφανίζοντες αὐτῷ ἦν ἔχεις πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν. <53> ἐπεδείξαμεν δὲ αὐτῷ καὶ τὰς φιάλας 20 ἂς ἔπειμψας χρυσᾶς εἴκοσι καὶ ἀργυρᾶς τριάκοντα καὶ πρατῆρας πέντε καὶ τριάπεξαν εἰς ἀνάθεσιν, ἢ τ' εἰς θυσίαν καὶ εἰς ἐπισημήνην ὃν ἀν δέηται τὸ ιερὸν τάλαντα ἑκατόν· ἀπερ ἐκόμισαν Ἀνδρέας καὶ Ἀρισταῖος 43 25 οἱ τιμιώτατοι σου τῶν φίλων, ἀνδρεῖς ἀγαθοὶ καὶ παιδείᾳ διαφέροντες καὶ τῆς σῆς ἀρετῆς ἄξιοι. <54> ἴσθι δὲ ἡμᾶς τὸ σοὶ συμφέρον, καὶ τὶ τι παρὰ φύσιν, ὑπομενοῦντας· ἀμειβεσθαι γὰρ ἡμᾶς δεῖ τὰς σὰς εὐεργεσίας πολυμερῶς εἰς τοὺς ἡμετέρους πολίτας κατατε-

1 ἡμῖν ante μεγίστην add. PAW || 5 χάριν E Lat. (et pro immolationibus . . .): om. ceteri (Niese, Naber), sed v. p. 103, 13. 105, 20 || 7. 8 θέλης PAWE, cf. ad p. 103, 12 || 10 ἔνι coni. Niese ex p. 116, 18 || 13 ἐρρωμένου FL || 21. 22 τάλαντα *〈ἀργυρίου〉* coni. Naber, sed cf. p. 103, 14

45 θείσας. <55> εὐθὺς οὖν ὑπὲρ σοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς σου καὶ τῶν τέκνων καὶ φίλων προσηγάγομεν θυσίας, καὶ τὸ πλῆθος εὐχὰς ἐποιήσατο γενέσθαι σοι τὰ κατὰ νοῦν καὶ φυλαχθῆναι σου τὴν βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ, τίν τε τοῦ νόμου μεταγραφὴν ἐπὶ συμφέροντι τῷ σῷ 5 λαβεῖν ὁ προσαιρῇ τέλος. <56> ἐπελεξάμην δὲ καὶ πρεσβυτέρους ἄνδρας ἔξ ἀπὸ φυλῆς ἑκάστης, οὓς πεπομφαμεν ἔχοντας τὸν νόμον. ἔσται δὲ τῆς σῆς εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης τὸ μεταγραφέντα τὸν νόμον εἰς ἡμᾶς ἀποπέμψαι μετ' ἀσφαλείας τῶν κομιζόντων. ἔρωσο.² 10

51 <57> Ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἀντέγραψεν, ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀναγκαῖον ἔδοξεν εἶναι τὰ δινόματα τῶν ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων, οἱ τὸν νόμον ἔκδιξον ὑπὸ Ἐλεαζάρου πεμφθέντες, δηλοῦν· ἦν γὰρ ταῦτα ὑπογεγραμμένα ἐν τῇ ἐπιστολῇ. <58> τὴν μέντοι γε τῶν 15 ἀναθημάτων πολυτέλειαν καὶ κατασκευήν, ἦν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τῷ θεῷ, οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡγησάμην διελθεῖν, δπως ἀπασιν ἡ τὸν βασιλέως περὶ τὸν θεὸν φιλοτιμία φανερὰ γένηται. ἔφθονον γὰρ τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην χρονιῶν δι βασιλεὺς καὶ παρὼν ἀεὶ 20 τοῖς τεχνίταις καὶ τὰ ἔργα ἐπιβλέπων οὐδὲν ἀμελῶς οὐδὲ διαθύμας εἴα γίγνεσθαι τῶν κατασκευασμάτων. <59> ὃν ἔκαστον οἶον ἦν τὴν πολυτέλειαν διηγήσομαι, τῆς μὲν ἴστορίας ἵσως οὐκ ἀπαιτούσης τὴν ἀπαγγελίαν, τὸ δὲ τοῦ βασιλέως φιλόκαλον καὶ μεγαλόφρον οὕτω 25 52 συστήσειν τοῖς ἐντευξομένοις ὑπολαμβάνων. <60> πρῶ-

2 τῶν FLV: om. PAW || 6 ἐπελεξάμην PL Lat.: ἐπελέξαμεν ceteri, ἐπελεξάμεθα (activo non utitur Ios.) ex Arist. conicio, pluralis enim per totam epistulam positus est || 7. 8 πέπομφα μὲν non bene coni. Niese || 11 ἐμοὶ — 112, 17 om. E || 22 γίγνεσθαι FLV || 23 ἑκάστον V (Naber) | οἶον ἦν] ὡς οἴον τε FV (Naber), quod dissuadet etiam Lat.)

τον δὲ τὰ περὶ τῆς τραπέζης ἐκθήσομαι. εἶχε μὲν οὖν
 δι’ ἐννοίας δι’ βασιλεὺς ὑπερμεγεθέστατον τοῖς μέτροις
 ἀπεργάσασθαι τὸ κατασκεύασμα, προσέταξε δὲ μαθεῖν
 τὸ μέγεθος τῆς ἀνακειμένης ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις τρα-
 5 πέζης, πόσον τέ ἔστι καὶ εἰ δύναται τούτου μεῖζον
 κατασκευασθῆναι. <61> μαθὼν δὲ καὶ τὴν οὖσαν ἡλίκην 53
 τις ἦν, καὶ ὅτι αὐτῆς οὐδὲν κωλύει μεῖζονα γενέσθαι,
 φήσας καὶ πενταπλασίονα τῆς ὑπαρχούσης τῷ μεγέθει
 βούλεσθαι κατασκευάσαι, φοβεῖσθαι δέ, μὴ πρὸς τὰς
 10 λειτουργίας ἄχρηστος διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέ-
 θους γένηται — βούλεσθαι γὰρ οὐκ ἀνακεῖσθαι μόνον 54
 εἰς θέαν τὰ ἀναθήματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς λειτουργίας
 εὑχρηστα —, <62> καὶ διὰ τοῦτο λογισάμενος σύμ- 55
 μετρον κατεσκευάσθαι τὴν προτέραν τράπεζαν, ἀλλ'
 15 οὐ διὰ σπάνιν χρυσοῦ, τῷ μεγέθει μὲν οὐκ ἔγινο τὴν
 προϋπάρχουσαν ὑπερβαλεῖν, τῇ δὲ ποικιλίᾳ καὶ τῷ κάλ- 56
 λει τῆς ὕλης ἀξιολογωτέραν κατασκευάσαι. <63> δεινὸς
 δὲ ὁν συνιδεῖν πραγμάτων παντοδαπῶν φύσιν καὶ
 λαβεῖν ἐπίνοιαν ἔργων καινῶν καὶ παραδόξων καὶ ὅσα
 20 ἦν ἄγραφα τὴν εὔρεσιν αὐτὸς παρέχων διὰ τὴν σύν-
 εσιν καὶ ὑποδεικνύς τοῖς τεχνίταις, ἐκέλευσεν ταῦτα
 κατασκευάσεσθαι καὶ τὰ ἀναγεγραμμένα πρὸς τὴν ἀκρί-
 βειαν αὐτῶν ἀποβλέποντας δομοίως ἐπιτελεῖν. <64> ὑπο- 57
 στησάμενοι τοίνυν ποιήσασθαι τὴν τράπεζαν δύο μὲν

⁵ μεῖζον τούτου LV || 7 ἦν PAW (cf. e. gr. A. VI 332. 338):
 ἐστὶ FV, ἐστιν L | ταύτης FLV || 11 οὐκ ἀρνεῖσθαι FLV ||
 12 τάγαθήματα P || 14 πρὸς ante τὴν add. LA || 14. 15 ἀλλ'
 οὐ om. Lat. || 15 τοῦ χρυσοῦ Naber (articulus deest etiam apud
 Arist.) | οὐκ οὖν οὐκ P || 16 ὑπερβάλλειν PLW || 20 αὐτοῖς L²,
 αὐτῶν AW || 21 ἐκέλευε AW || 22 an <καλῶς> κατ.? cf. Arist. ||
 23. 24 ὑποστησάμενοι — τράπεζαν] promissa ergo complentes men-
 sam describere festinamus Lat., qui alia vix legit, quamquam of-
 fendit ὑποστησάμενοι pro ὑποστάντες et ποιήσασθαι pro ποιῆσαι

καὶ ἡμίσους πηχῶν τὸ μῆκος, ἐνὸς δὲ τὸ εὖρος, τὸ δ' ὑψος ἐνὸς καὶ ἡμίσους κατεσκεύαζον ἐκ χρυσοῦ τὴν
 58 ὄλην τοῦ ἔργου καταβολὴν ποιούμενοι. τὴν μὲν οὖν στεφάνην παλαιστιαίαν εἰργάσαντο, τὰ δὲ κυμάτια στρεπτά, τὴν ἀναγλυφὴν ἔχοντα σχοινοειδῆ, τῇ τορείᾳ 5
 59 θαυμαστῶς ἐκ τῶν τριῶν μερῶν μεμιμημένην. <65> τριγώνων γὰρ ὄντων αὐτῶν ἐκάστη γωνία τὴν αὐτὴν τῆς ἐκτυπώσεως εἶχεν διάθεσιν, ὡς στρεφομένων αὐτῶν μίαν καὶ μὴ διάφορον τὴν ίδεαν αὐτοῖς συμπεριφέρεσθαι. τῆς δὲ στεφάνης τὸ μὲν ὑπὸ τὴν τράπεζαν ἐγκε- 10 ολιμένον ωραίαν εἶχεν τὴν διατύπωσιν, τὸ δὲ ἔξωθεν περιηγμένον ἔτι μᾶλλον τῷ κάλλει τῆς ἔργασίας ἦν ἐκπεπονημένον, ὡς ὑπὸ ὅψιν καὶ θεωρίαν ἐρχόμενον.
 60 <66> διὸ καὶ τὴν μὲν ὑπεροχὴν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὀξεῖαν συνέβαινε γίγνεσθαι καὶ μηδεμίαν γωνίαν, τριῶν 15 οὐσῶν ὡς προειρήκαμεν, περὶ τὴν μεταγωγὴν τῆς τραπέζης ἐλάσσονα βλέπεσθαι. ἐνδιέκειντο δὲ ταῖς σχοι-
 61 νίσιν τῆς τορείας λίθοι πολυτελεῖς παράλληλοι, περό-
 62 ναις χρυσαῖς διὰ τρημάτων κατειλημμένοι. <67> τὰ δ'
 ἐκ πλαγίου τῆς στεφάνης καὶ πρὸς ὅψιν ἀνατείνοντα 20 φῶν ἐκ λίθου καλλίστου πεποιημένων θέσει κατεκε-
 πόσμητο ὁρόβοις τὴν ἀναγλυφὴν ἐοικότων πυκναῖς,

1 πηγέων Naber, sed v. Schmidt, De Ios. eloc. p. 498 ||
 2 κατεσκεύαζον om. V || 3 καταβολὴν (κατασκευὴν) V τοῦ ἔργου FLV || 8 ἐκτυπώσεως PAW ('fort. recte' Niese, sed v. Ind.) | ὡς] ὡς el P || 10. 11 ἐγκεκλιμένον Naber (quod certe subest omnium codicum lectionibus): ἐγκεκλιεσμένον LAW Lat., ἦν πεκλεισμένον FV, ἐπεκλιμένον P (Niese) | iam Iosephi textus lacunam habebat, et falso haec ad στεφάνην, non ad κυμάτια rettulit || 11 διατύπωσιν FV (Arist. cf. A. III 180): ἀποτύπωσιν ceteri (Niese) || 15 γίνεσθαι FLAVW || 16 περὶ (παρὰ?) — τραπέζης] verba interpolata Aristaei textui iam Ios. legisse videtur || 17 ἐλάττονα L, ἐλαττον FV || 19 κατειλημμέναι P || 20 πρὸς] ὑπ' FLV (Naber, v. Arist.)

αὶ περὶ τὸν κύκλον τῆς τραπέζης εἶληντο. <68> ὑπὸ 63
 δὲ τὴν τῶν φῶν διατύπωσιν στέφανου περιήγαγον οἱ
 τεχνῖται παντοίου καρποῦ φύσιν ἐντετορευμένον, φῶς
 ἀποκρέμασθαι τε βότρους καὶ στάχυας ἀναστῆναι καὶ
 5 φόρας ἀποκεκλεῖσθαι. τοὺς δὲ λίθους εἰς πᾶν γένος τῶν
 προειδημένων καρπῶν, φῶς ἐκάστου τὴν οἰκείαν ἐντε-
 τυπῶσθαι χρόσαν, ἔξεργασάμενοι συνέδησαν τῷ χρυσῷ
 περὶ ὅλην τὴν τράπεζαν. <69> ὑπὸ δὲ τὸν στέφανον 64
 δόμοιως ἡ τῶν φῶν διάθεσις πεποίητο καὶ ἡ τῆς φα-
 10 βδώσεως ἀναγλυφή, τῆς τραπέζης ἐφ' ἀμφότερον μέρος
 ἔχειν τὴν αὐτὴν τῆς ποικιλίας τῶν ἔργων καὶ γλα-
 φυρότητος θέαν κατεσκευασμένης, φῶς καὶ τὴν τῶν
 κυμάτων θέσιν καὶ τὴν τῆς στεφάνης μηδὲ τῆς τρα-
 πέζης ἐφ' ἔτερον μέρος ἐναλλαττομένης γίγνεσθαι διά-
 15 φορον, τὴν δὲ αὐτὴν ἄχρι καὶ τῶν ποδῶν ὅψιν τῆς
 ἐπιτεχνήσεως διατετάσθαι. <70> ἔλασμα γὰρ χρυσοῦ 65
 τὸ πλάτος τεσσάρων δακτύλων ποιήσαντες καθ' ὅλου
 τοῦ τῆς τραπέζης πλάτους, εἰς τοῦτο τοὺς πόδας αὐ-
 τῆς ἐνέθεσαν, ἐπειτα περόνας καὶ κατακλείσιν αὐτοὺς
 20 ἐνέσφιγγον τῇ τραπέζῃ κατὰ τὴν στεφάνην, ἵνα τὴν
 θέαν τῆς καινουργίας καὶ πολυτελείας, ἐφ' ὃ τις
 ἀν στήσῃ τὴν τράπεζαν μέρει, παρέχωσι τὴν αὐτήν.
 <71> ἐπὶ δὲ τῆς τραπέζης μαίανδρον ἔξεγλυψαν, λί- 66

1 αὖ] δ' οἱ P, δὲ οἱ W || 3 ἐντετορευμένην F, ἐντετορευμένου
 P, ἐντετορευμένον LW || 4 ἀποκρίμνασθαι P (Naber!) | στάχυς
 FV (Naber), sed v. Schmidt p. 497 || 6 ἐκάστω FLV || 6. 7 τεν-
 πῶσθαι FV || 9 ἐπεποίητο Naber, sed v. Schmidt p. 438 || 12 τῶν
 FV: τῶν ἄλλων ceteri (ἄλλων deest etiam apud Lat. et Arist.) ||
 13 κυμάτων fort. iam Ios. in Aristaeae textu legit | μηδὲ]
 μετὰ LAW || 14 ἀναματτομένης PW | γίγνεσθαι FLV || 18 τοῦ
 om. PAW || 19 ἀνέθεσαν FLV | κατακλείσειν FLANW ||
 20 [τρα] διὰ FV || 21 ἐφ'] ἵν' ἐφ' F et ut vid. V | ὃ] δὲ P,
 ὃς W || 22 μέρος PW

θους αὐτῷ κατὰ μέσον ἀξιολόγους, ὥσπερ ἀστέρας,
 ποικίλης ἴδεας ἐνθέντες, τὸν τε ἄνθρακα καὶ τὸν
 σμάραγδον ἡδιστον προσανγάζοντας αὐτῶν ἐκάτερου
 τοῖς δρῶσι, τῶν τ' ἄλλων γενῶν δύοι περισπούδαστοι
 καὶ ζηλωτοὶ πᾶσι διὰ τὴν πολυτέλειαν τῆς φύσεως 5
 67 ὑπάρχουσι. <72> μετὰ δὲ τὸν μαίανδρον πλέγμα τι
 σχοινοειδὲς περιήκτο ὁδοβριθή τὴν κατὰ μέσον ὅψιν ἐμ-
 φερέσ, ἐφ' οὗ κρύσταλλός τε λίθος καὶ ἥλεκτρον ἐντε-
 τύπωτο τῇ παραλλήλῳ τῆς ἴδεας γειτνιάσει φυγαγωγίαιν
 68 θαυμαστὴν παρέχον τοῖς βλέπουσιν. <73> τῶν δὲ πο- 10
 δῶν ἥσαν αἱ κεφαλίδες εἰς οὐρίνα μεμιμημέναι τὰς ἐκ-
 φύσεις τῶν πετάλων ὑπὸ τὴν τράπεξαν ἀνακλωμένων,
 εἰς δρῦδὸν δὲ τὴν βλάστησιν ἔνδοθεν παρεχόντων δρᾶν.
 69 <74> ἡ δὲ βάσις αὐτοῖς ἦν ἐξ ἄνθρακος λίθου παλαι-
 στιαί πεποιημένη σχῆμα κρηπῖδος ἀποτελοῦσα, τὸ 15
 δὲ πλάτος δκτὸν δακτύλων ἔχουσα, καθ' οὓ τὸ πᾶν
 70 ἔλασμα τῶν ποδῶν ἐρήρειστο. <75> ἀνέγλυψαν δὲ
 λεπτομερεῖ καὶ φιλοπονωτάτῃ τορείᾳ τῶν ποδῶν ἔκα-
 στον, κισσὸν αὐτοῖς καὶ κλήματα ἀμπέλων σὸν καὶ
 βότρυσιν ἐκφύσαντες, ὡς εἰκάσαι μηδὲν ἀποδεῖν τῆς 20
 ἀληθείας· καὶ γὰρ πρὸς τὸ πνεῦμα διὰ λεπτότητα καὶ
 τὴν ἐπ' ἄκρον αὐτῶν ἔκτασιν κινούμενα φαντασίαιν
 τῶν κατὰ φύσιν μᾶλλον ἢ τέχνης μιμημάτων παρεῖχεν.
 71 <76> ἐκαινούργησαν δὲ ὥστε τρίπτυχον οίονει τὸ σχῆμα
 τῆς δλῆς κατασκευάσαι τραπέζης, τῆς ἀρμονίας πρὸς 25
 ἄλληλα τῶν μερῶν οὕτω συνδεδεμένης, ὡς ἀδρατον

2 alt. τὸν om. FV || 8. 9 ἐκτετύπωτο PAW (*impositi Lat.*),
 ἐντετύπωτο Naber, sed v. ad p. 109, 9 || 10 παρέχων FAW ||
 18 φιλοπόρων τῇ FLV || 19 alt. καὶ om. FLV (Naber, sed cf.
 A. II 310 σὺν καὶ et p. 100, 6. 113, 9. 10. A. XI 89. XIII 91
 μετὰ καὶ) || 22 ἐπ' ἄκρον] ἐπάνω FLV || 23 τέχνη PFV ||
 26 οὕτως FLV

εἶναι καὶ μηδ' ἐπινοεῖσθαι τὰς συμβολάς. ἥμισυ δὲ πήχεως οὐκ ἔλασσον τῇ τραπέζῃ τὸ πάχος συνέβαινεν εἶναι.

<77> Τὸ μὲν οὖν ἀνάθημα τοῦτο κατὰ πολλὴν τοῦ 72 βασιλέως φιλοτιμίαν τοιοῦτο τῇ τε πολυτελείᾳ τῆς ὑλῆς καὶ τῇ ποικιλίᾳ τῆς καλλονῆς καὶ τῇ μιμήσει τῇ κατὰ τὴν τορείαν τῶν τεχνιτῶν συνετελέσθη, σπουδάσαντος, εἰ καὶ μὴ τῷ μεγέθει τῆς προανακειμένης τῷ θεῷ τραπέζης ἔμελλεν ἔσεσθαι διάφορος, τῇ μέντοι γε τέχνῃ καὶ 10 τῇ καίνουσιν γία καὶ τῇ λαμπρότητι τῆς κατασκευῆς πολὺ ιρείτονα καὶ περίβλεπτον ἀπεργάσασθαι. <78> τῶν δὲ 73 ιρατήρων χρύσεοι μὲν ἡσαν δύο, φοιλιδωτὴν δὲ εἶχον ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ διαξώματος τὴν τορείαν λίθων ταῖς σπείραις ποικίλων ἐνδεδεμένων. <79> εἶτα 74 15 ἐπ' αὐτῇ μαίανδρος πηγαῖος τὸ ὑψος ἔξειργαστο κατὰ σύνθεσιν λίθων παντοίων τὴν ἰδέαν, κατ' αὐτοῦ δὲ δάβδωσις ἀνεγέγλυπτο, καθ' ἃς πλέγμα φοιβωτὸν δικτύοις ἐμφερὲς ἔως τοῦ χείλους ἀνείλκυστο. <80> τὰ 75 δὲ μέσα λίθων ἀσπίδια τετραδικτύλων ἀνεπλήρουν τὸ 20 κάλλος. περιεστέφετο δὲ τὰ χείλη τοῦ ιρατήρος ιρίνων σμιλαξὶ καὶ ἀνθεμίσι καὶ βοτρύων σχοινίαις εἰς κύκλον περιηγμέναις. <81> τοὺς μὲν οὖν χρυσέους 76 ιρατήρας δύο χωροῦντας ἐκάτερον ἀμφορέας τοῦτον κατεσκεύασαν τὸν τρόπον· οἱ δ' ἀργύρεοι τῶν ἐσόπτρων 25 τὴν λαμπρότητα πολὺ διαυγέστεροι γεγόνεισαν, ὡς

2 πήχεος codd. | ἔλαττον FLV || 5 τοιοῦτον F || 11 ἐργάσασθαι P || 12 δ' P || 13 διαξώσματος PFLV || 14 ταῖς] τε PLAW || 15 ἐπ'] ἐν P | αὐτῆς FLV, 'fort. recte' Niese || 17 ἀνεγέγλυπτο LAW: ἀναγέγλυπτο P (Niese), ἀνέγλυπτο V (Naber), ἐνέγλυπτο F || 19 ἀσπίδι LAW | ἀνεπλήρουν FLVA² || 20 περιεστρέφετο FV, περιέστεπτο coni. Niese, περιεστεφάνωτο Cobet || 22 τοὺς] τούτους FV

τρανοτέρας διὰ τούτων τὰς τῶν προσφερομένων ὅψεις δρᾶσθαι.

79   ⟨82⟩ Προσκατεσκεύασε δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ φιάλας τριάκοντα, ὃν ὅσα χρυσὸς ἦν ἀλλὰ μὴ λίθῳ πολυτελεῖ διείληπτο, σμίλαξι κισσοῦ καὶ πετάλοις ἀμπέ- 5 λων ἐσκίαστο φιλοτέχνως ἐντετορευμένων. ⟨83⟩ ταῦτα δ' ἐγίγνετο μὲν καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν ἐργαζο- 80 μένων θαυμασίων ὄντων περὶ τὴν τέχνην, πολὺ δὲ μᾶλλον ὑπὸ τῆς τοῦ βασιλέως σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας 81 διαφερόντως ἀπηρτίζετο. ⟨84⟩ οὐ γάρ τῆς χρονήσας 10 τὸ ἄφθονον καὶ μεγαλόψυχον τοῖς τεχνίταις παρεῖχε μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ χρηματίζειν τοῖς δημοσίοις πράγμασιν ἀπειρηκὼς αὐτὸς τοῖς κατασκευάζουσι παρῆν καὶ τὴν ὅλην ἐργασίαν ἐπέβλεπεν. αἴτιον δ' ἦν τοῦτο τῆς τῶν τεχνιτῶν ἐπιμελείας, οἵ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν 15 τούτου σπουδὴν ἀποβλέποντες φιλοπονώτερον τοῖς ἐργοῖς προσελιπάρουν.

⟨85⟩ Ταῦτα μὲν τὰ πεμφθέντα εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπὸ 172 Πτολεμαίου ἀναθήματα· ὁ δ' ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος ἀνα-
θεὶς αὐτὰ καὶ τιμήσας τοὺς κομίσαντας καὶ δῶρα τῷ 20 βασιλεῖ δοὺς κομίζειν ἀπέλυσε πρὸς τὸν βασιλέα.

173 ⟨86⟩ παραγενομένων δὲ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀκού-
σας Πτολεμαῖος τὴν παρουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἔβδο-
μήκοντα τῶν πρεσβυτέρων ἐληλυθότας εὐθὺς μετα-
πέμπεται τὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸν Ἀρισταῖον τοὺς πρέσβεις. 25
οἱ δὲ ἀφικόμενοι τάς τε ἐπιστολάς, ἂς ἐκδικοῦν αὐτῷ
παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέδοσαν, καὶ ὅσα φράζειν ἀπὸ

6 ἐντετορευμένων V || 7 ἐγίγνετο FLV | καὶ om. FLV ||
17 hic pergit E, v. ad p. 106, 11 || 19 δὲ FLAV || 20, 21 δοὺς
τῷ βασιλεῖ FLV || 21 τὸν βασιλέα] αὐτὸν E Lat. || 22 δ' P ||
26 δ' P

λόγων ὑπέθετο, ταῦτ' ἐδήλωσαν. *<87>* σπεύδων δ' ἐν- 174
 τυχεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων πρεσβύταις ἥκουσιν
 ἐπὶ τὴν ἔρμηνείαν τῶν νόμων, τοὺς μὲν ἄλλους, οὓς
 χρειῶν ἔνεκα παρεῖναι συνέβαινεν, ἐκέλευσεν ἀπολῦσαι,
 5 παράδοξον τοῦτο ποιῶν καὶ παρὰ τὸ ἔθος. *<88>* οἱ 175
 μὲν γὰρ ὑπὸ τοιούτων αἰτιῶν ἀχθέντες διὰ πέμπτης
 ἡμέρας αὐτῷ προσῆσαν, οἱ δὲ πρεσβεύοντες διὰ μηνός·
 τότε τοίνυν ἀπολύσας ἐκείνους τοὺς πεμφθέντας ὑπὸ¹
 Ἐλεαζάρου περιέμενεν. *<89>* ὡς δὲ παρῆλθον μετὰ 176
 10 καὶ τῶν δώρων οἱ γέροντες, ἢ τῷ βασιλεῖ κομισαι δ
 ἀρχιερεὺς ἕδωκεν, καὶ τῶν διφθερῶν, αἷς ἐγγεγραμμέ-
 νους εἶχον τοὺς νόμους χρυσοῖς γράμμασιν, ἐπηρώτησεν
 αὐτὸν περὶ τῶν βιβλίων. *<90>* ὡς δ' ἀποκαλύψαντες 177
 τῶν ἐνειλημάτων ἐπέδειξαν αὐτῷ, θαυμάσας δὲ βασιλεὺς
 15 τῆς Ἰσχυνότητος τοὺς ὑμένας καὶ τῆς συμβολῆς τὸ ἀνε-
 πλγνωστον — οὕτως γὰρ ἥκουστο — καὶ τοῦτο ποιή-
 σας χρόνῳ πλείστῃ χάριν εἶπεν ἔχειν αὐτοῖς τε ἐλθοῦσιν
 καὶ μείζονα τῷ πέμψαντι, πρὸ δὲ πάντων τῷ θεῷ, οὗ
 τοὺς νόμους εἶναι συμβέβηκεν. *<91>* ἐκβοησάντων δ' 178
 20 ὑφ' ἐν καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν συμπαρόντων
 γίγνεσθαι τὰ ἀγαθὰ τῷ βασιλεῖ, δι' ὑπερβολὴν ἥδονῆς
 εἰς δάκρυα προύπεσε, φύσει τῆς μεγάλης χαρᾶς πα-
 σχούσης καὶ τὰ τῶν λυπηρῶν σύμβολα. *<92>* κελεύσας 179
 δὲ τὰ βιβλία δοῦναι τοῖς ἐπὶ τῆς τάξεως τότε τοὺς
 25 ἄνδρας ἡσπάσατο, δίκαιου εἰπὼν εἶναι πρῶτον περὶ ᾧν

1 ὑπέθετο Niese (*iusserset Lat.*): ἐπέθετο PAW, ἐπόθετο FLV. || 2 πρεσβύταις (*πρεσβευταῖς* P, *senioribus* Lat., *secl.* Niese) ἥκουσιν PAW: ἥκουσι πρεσβύταις FLV, ἥκουσι πρεσβυ-
 τέρους ed. pr. (Naber) || 7 προσῆσαν Naber || 10 καὶ om. E ||
 14 Aristeae ἀνειλημάτων ('volumina') non intellexit? || 16 οὗτω
 VE, e corr. L || 17 ἔχειν εἶπεν PA (Niese) || 21 γίγνεσθαι
 FLVE || 23 τὰ om. FV || 24 Aristeae verba εἰς τάξιν ἀπο-
 δοῦναι non intellexit

αύτοὺς μετεπέμψατο ποιησάμενον τοὺς λόγους ἔπειτα
 180 κακείνους προσειπεῖν· τὴν μέντοι γε ἡμέραν, καθ'
 ἥν ἥλθον πρὸς αὐτόν, ἐπιφανῆ ποιήσειν καὶ κατὰ πᾶν
 ἔτος ἐπίσημου εἰς δόλον τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἐπηγ-
 γέλλετο — <93> ἔτυχεν γὰρ ἡ αὐτὴ εἶναι τῆς παρουσίας 5
 αὐτοῖς καὶ τῆς νίκης ἥν Ἀντίγονον ναυμαχῶν ἐνίκησεν
 181 — συνεστιαθῆναι τε αὐτοὺς ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ κατα-
 λύσεις προσέταξεν αὐτοῖς δοθῆναι τὰς παλλίστας πρὸς
 τῇ ἄκρᾳ.

182 <94> Ο δὲ ἐπὶ τῆς τῶν ἔνων ἀποδοχῆς τεταγμένος 10
 Νικάνωρ Δωρόθεον καλέσας, ὃς εἶχεν τὴν περὶ τούτων
 πρόνοιαν, ἐκέλευσεν ἑτοιμάζειν ἐκάστῳ τὰ δέοντα πρὸς
 τὴν δίαιταν. διετέτακτο δὲ τοῦτον ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 τὸν τρόπον· <95> κατὰ γὰρ πόλιν ἐκάστην, ὃσαι οὐ τοῖς
 αὐτοῖς χρῶνται περὶ τὴν δίαιταν, ἥν τούτων ἐπιμελό- 15
 μενος, καὶ κατὰ τὸ τῶν ἀφικηνούμενων πρὸς αὐτὸν ἔθος
 πάντ' αὐτοῖς παρεσκευάζετο, ἵνα τῷ συνήθει τρόπῳ τῆς
 διαιτῆς εὐωχούμενοι μᾶλλον ἥδωνται καὶ πρὸς μηδὲν
 ὡς ἀλλοτρίως ἔχοντες δυσχεραίνωσιν. ὁ δὴ καὶ περὶ²⁰
 183 τούτους ἐγένετο, Δωρόθέου διὰ τὴν περὶ τὸν βίον
 ἀκοίβειαν ἐπὶ τούτοις καθεστῶτος. <96> συνέστρωσε
 δὲ πάντα δι' αὐτοῦ τὰ πρὸς τὰς τοιαύτας ὑποδοχὰς
 καὶ διμερῆ τὴν κλισίαν ἐποίησεν, οὗτος προστάξαντος

7 αὐτοὺς ἐκέλευσεν αὐτῷ AWE: αὐτῷ αὐτοὺς ἐκέλευσε V
 (Naber), αὐτοῖς αὐτῷ ἐκέλευσε FL, ἐκέλευσεν αὐτῷ P (Niese) ||
 8 αὐτοῖς προσέταξε V (Naber) || 12 ἐκέλευσεν FLV (Arist.):
 ἐκέλευεν ceteri (Niese) || 13 δίαιταν] ἐστίαν P, ἐστίασιν comi.
 Niese, sed v. lin. 15, 18 et A. II 297. III 57. 78 || 14 ὅσαι οὖ
 FV (ὅσαι οὖ Naber): ὅσαις P, ὅσαι LAW (Niese) || 15 ἥν <τις>
 Herwerden || 15. 16 ἐπιμελούμενος F || 17 πάντα AW, πᾶν P ||
 19 ἔχον FV (Naber), sed v. Ant. XIII 150 || 21 συνέστρωσε PFV
 (Arist.): συνέστρόσσε LAW, συνεπόρισε Coccoji, Naber || 23 κλι-
 σιν F, θυσίαν τῆς κλισίας P | οὗτος FV, οὗτωσι P

τοῦ βασιλέως· τοὺς μὲν γὰρ ἡμίσεις ἐκέλευσεν ἀνὰ
χεῖρα κατακλιθῆναι, τοὺς δὲ λοιποὺς μετὰ τὴν αὐτοῦ
κλισίαν, οὐδὲν ἀπολιπὼν τῆς εἰς τὸν ἄνδρας τιμῆς.

<97> Ἐπεὶ δὲ οὕτως κατευλίθησαν, ἐκέλευσε τὸν 184

Διορόθεον, οἵς ἔθεσι χρώμενοι διατελοῦσιν πάντες οἱ
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένοι, κατὰ ταῦτα
ὑπηρετεῖν. διὸ καὶ τοὺς ἱεροκήρυκας καὶ θύτας καὶ
τοὺς ἄλλους, οὓς τὰς κατευχὰς ἐποιοῦντο, παρηγήσατο,
τῶν δὲ παραγενομένων ἔνα, Ἐλισσαῖον ὄνομα, ὃντα
10 ιερέα παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ποιήσασθαι κατευχάς.

<98> δὲ στὰς εἰς μέσον ηὔχετο τῷ βασιλεῖ τάγαθὰ 185
καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτοῦ. εἴτα πρότος ἐξ ἀπάν- 186
των μετὰ χαρᾶς καὶ βοῆς ἥρθη, καὶ πανσάμενοι πρὸς
εὐωχίαν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν παρεσκευασμένων ἐτρά-
15 πησαν. **<99>** διαλιπὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐφ' ὅσον ἔδοξεν 187
ἀποχρῶντα καιρὸν εἶναι, φιλοσοφεῖν ἥρξατο καὶ ἔκα-
στον αὐτῶν λόγους ἐπηρώτα φυσικούς, καὶ πρὸς τὴν
τῶν ἔντομάν τοιούτων θεωρίαν ἀκριβῶς ἐκείνων περὶ παντὸς
οὐτινοδούν λέγειν αὐτοῖς προβληθείη διασαφούντων,
20 ἡδόμενος τούτοις ἐφ' ἡμέρας δώδεκα τὸ συμπόσιον
ἐποιήσατο, **<100>** ὡς τῷ βουλομένῳ τὰ κατὰ μέρος 188-292
γνῶναι τῶν ἐν τῷ συμπόσιῳ ἔντηθέντων εἶναι μαθεῖν
ἀναγνόντι τὸ Ἀρισταῖον βιβλίον, ὃ συνέγραψε διὰ
ταῦτα. **<101>** θαυμάζοντος δὲ αὐτοὺς οὐ μόνον τοῦ

2 αὐτοῦ codd. || 4 οὕτω L²AVW || 7 διὸ om. P (quod probat Niese p. LXI, sed habet Arist.) | primum καὶ om. FV (deest apud Arist.) || 8 παρηγήσαντο FV || 9 Ἐλισσαῖον P, Ἐλισσαῖον (prius o dubium) F || 11 εὔχετο FL || 15 δὲ P || 18 post ἀκριβῶς add. δὲ F, δὲ V || 19 ὁ τιοῦν conicio | λέγειν || δὲ λέγειν V (Naber) || 20 τούτοις] τοιοῦτον FVE (Lat.?) | τὸ om. FV || 22 εἶναι] ἔστι conicio || 23, 24 διὰ ταῦτα (suspectum)] καὶ εἰς μνήμην διὰ ταῦτα κατέλειπεν P, et agnoscent, quae ad-didisse Lat. dicit Niese, respondent vocis μαθεῖν

201 βασιλέως, ἀλλὰ καὶ Μενεδήμου τοῦ φιλοσόφου προνοίᾳ διοικεῖσθαι πάντα φήσαντος καὶ διὰ τοῦτ' εἰκὸς καὶ τοῦ λόγου δύναμιν καὶ κάλλος ηὐρῆσθαι, παύονται
 293 μὲν περὶ τούτων ἐπιξητοῦντες. <102> γεγενῆσθαι δ' αὐτῷ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν ἥδη 5
 294 παρόντων αὐτῶν — ὡφελῆσθαι γὰρ παρ' αὐτῶν μεμαθηκότα πᾶς δεῖ βασιλεύειν — κελεύει τε αὐτοῖς ἀνὰ τοῖς δοθῆναι τάλαντα καὶ τοὺς ἀποκαταστήσοντας
 ἐπὶ τὴν κατάλυσιν.

301 <103> Διελθουσῶν δὲ τοῖων ἡμερῶν παραλαβὼν 10
 αὐτοὺς δὲ Αημήτριος καὶ διελθὼν τὸ ἐπταστάδιον χῶμα
 τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν νῆσον καὶ διαβὰς [πρὸς] τὴν γέφυραν, προελθὼν ἐπὶ τὰ βόρεια μέρη συνέδριον
 ἐποιήσατο ἐν τῷ παρὰ τὴν ἡιόνα κατεσκευασμένῳ οἴκῳ,
 πρὸς διάσκεψιν πραγμάτων ἡρεμίας καλῶς ἔχοντι. 15
 <104> ἀγαγὼν οὖν αὐτοὺς ἐκεῖ παρενάλει πάντων, ὃν
 ἀν δεηθεῖεν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου, παρόντων
 302 ἀκωλύτως ἐπιτελεῖν τὸ ἔργον. οἱ δὲ ὡς ἔνι μάλιστα
 φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως ἀκριβῇ τὴν ἐρμηνείαν ποι-
 303 ούμενοι μέχρι μὲν ὥρας ἐνάτης πρὸς τούτῳ διετέλουν 20
 ὄντες, <105> ἐπειτ' ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ἀπηλλάττοντο
 θεραπείαν, ἀφθόνως αὐτοῖς τῶν πρὸς τὴν δίαιταν χορη-
 304 γουμένων καὶ προσέτι τοῦ Διωροθέου πολλὰ καὶ τῶν
 παρασκευαζομένων τῷ βασιλεῖ — προσέταξε γάρ —
 αὐτοῖς παρέχοντος. <106> πρωὶ δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν 25

2 τοῦτο corr. A, ταῦτ' L, ταύτης? | εἰκότως Herwerden ||
 3 τοῦ om. FLV, fort. recte (v. Arist.) || 4 ἐτι ζητοῦντες PAE ||
 11 χωρίον LAW || 11. 12 χῶμα — νῆσον secl. Naber, sed habet Arist. || 12 alt. πρὸς om. Lat. (Arist.) || 13 προσελθὼν PA¹ || 17 ἀν om. Naber, secl. Schmidt p. 411 || 18 ἐνῃν E ||
 19 τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβῇ FLV || 20 τοῦτο FLAVE (Naber!) ||
 21 ἀπηλλάσσοντο FLV

παραγινόμενοι καὶ τὸν Πτολεμαῖον ἀσπαζόμενοι πάλιν
 ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀπήεσαν τόπον καὶ τῇ θαλάσσῃ τὰς 305
 χεῖρας ἀπονιπτόμενοι καὶ καθαίροντες αἵντονς οὕτως
 ἐπὶ τὴν τῶν νόμουν ἐρμηνείαν ἐτρέποντο. <107> μετα- 308
 γραφέντος δὲ τοῦ νόμου καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν
 ἔργου τέλος ἐν ἡμέραις ἑβδομήκοντα καὶ δυσὶν λαβόντος,
 συναγαγὼν δὲ Ἀημήτριος τοὺς Ἰουδαίους ἀπαντας εἰς τὸν
 τόπον, ἔνθα καὶ μετεβλήθησαν οἱ νόμοι, παρόντων καὶ
 τῶν ἐρμηνέων ἀνέγνω τούτους. <108> τὸ δὲ πλῆθος
 10 ἀπεδέξατο μὲν καὶ τοὺς διασαφήσαντας πρεσβυτέρους
 τὸν νόμον, ἐπήνεσεν δὲ καὶ τὸν Ἀημήτριον τῆς ἐπι- 309
 νοίας ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αὐτοῖς εὐρετὴν γεγενη-
 μένον, παρεκάλεσάν τε δοῦναι καὶ τοῖς ἡγουμένοις
 αὐτῶν ἀναγνῶναι τὸν νόμον, ἡξιώσαν τε πάντες, ὃ τε 310
 15 ἴερον καὶ τῶν ἐρμηνέων οἱ πρεσβύτεροι καὶ τοῦ πολι-
 τεύματος οἱ προεστημότες, ἐπεὶ καλῶς τὰ τῆς ἐρμη-
 νείας ἀπήρτισται, καὶ διαμεῖναι ταῦθ' ὡς ἔχοι καὶ μὴ
 μετακινεῖν αὐτά. <109> ἀπάντων δὲ ἐπαινεσάντων 311
 τὴν γνώμην ἐκέλευσαν, εἴ τις ἢ περισσόν τι προσγε-
 20 γραμμένον δῷξε τῷ νόμῳ ἢ λείπον, πάλιν ἐπισκοποῦντα
 τοῦτο καὶ ποιοῦντα φανερὸν διορθοῦν, σωφρόνως
 τοῦτο πράττοντες, ἵνα τὸ κριθὲν ἀπαξ ἔχειν καλῶς εἰς
 ἀεὶ διαμένῃ.

<110> Ἐχάρη μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπὶ τούτῳ 312
 25 τὴν αὐτοῦ προσάρεσιν εἰς τι χρήσιμον δῶν τετελειω-

1 παραγενόμενοι PL || 2 αἵντων Cohn (cf. Arist.) | ἀπῆσαν
 Naber || 3 αἵντονς A: αἵντονς ceteri || 8 alt. καὶ om. LW ||
 11 ἐπήνεσαν FLVE (Naber) || 12 εὐεργέτην PFL || 13 παρεκά-
 λεσαν] rogavit Lat. | τε om. AW | δ' οὖν AW || 14 ἀξιώ-
 σαντες πάντες PLAW | πάντες secl. Niese || 17 ἀπήρτιστο
 LAW | ἔχει FV (Naber), cf. ad p. 96, 15 || 18 δ' P, δὲ αὐ-
 τῶν AW (Naber) || 19 ἐκέλευσεν LA, e corr. F | ἢ om. AW |
 τι om. FLV || 25 αὐτοῦ codd. | τι] τὸ FV

μένην, ἡσθη δὲ μάλιστα τῶν νόμων ἀναγνωσθέντων
 αὐτῷ καὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σοφίαν ἔξεπλάγη τοῦ
 νομοθέτου. καὶ πρὸς τὸν Δημήτριον ἥρξατο ποιεῖσθαι
 λόγους, πῶς οὕτως θαυμαστῆς οὖσης τῆς νομοθεσίας
 οὐδεὶς οὔτε τῶν ἴστορικῶν αὐτῆς οὔτε τῶν ποιητῶν
 5 313 ἐπεμνήσθη. <111> ὁ δὲ Δημήτριος μηδένα τολμῆσαι
 τῆς τῶν νόμων τούτων ἀναγραφῆς ἀψασθαι διὰ τὸ
 θείαν αὐτὴν εἶναι καὶ σεμνὴν ἔφασκεν, καὶ ὅτι βλα-
 βεῖεν ἡδη τινὲς τούτοις ἐπιχειρήσαντες ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
 314 <112> δηλῶν ὡς Θεόπομπός τε βουληθεὶς ἴστορησαι
 τι περὶ τούτων ἐταράχθη τὴν διάνοιαν πλείοσιν ἢ
 τριάκοντα ἡμέραις καὶ παρὰ τὰς ἀνέσεις ἔξιλάσκετο τὸν
 θεόν, ἐντεῦθεν αὐτῷ γενέσθαι τὴν παραφροσύνην ὑπο-
 315 νοῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅναρ εἶδεν ὅτι τοῦτ' αὐτῷ
 συμβαίη περιεργαζομένῳ τὰ θεῖα καὶ ταῦτ' ἐκφέρειν
 15 εἰς κοινοὺς ἀνθρώπους θελήσαντι, καὶ ἀποσχόμενος
 316 κατέστη τὴν διάνοιαν. <113> ἐδήλου δὲ καὶ περὶ¹
 Θεοδέκτου τοῦ τῶν τραγῳδιῶν ποιητοῦ ἀναφέρεσθαι
 ὅτι βουληθεὶς ἐν τινι δράματι τῶν ἐν τῇ Ἱερῷ βίβλῳ
 γεγραμμένων μνησθῆναι τὰς ὄψεις γλαυκωθείη καὶ
 20 συνιδῶν τὴν αἰτίαν ἀπαλλαγείη τοῦ πάθους ἔξευμενι-
 σάμενος τὸν θεόν.

317 <114> Παραλαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ταῦτα παρὰ τοῦ

1 ἡσθη δὲ μάλιστα FLV (Lat., ut vid.): μάλιστα ὡς δὲ
 PAW, μάλιστα δὲ E (Niese, Naber), quae conjectura est ex-
 censoris etiam lin. 2 prius καὶ delentis || 4 ὡς PW || 9 ἐγ-
 χειρήσαντες PWE (de E errat Niese in Iosephi apparatu, ἐγχ.
 etiam Zon.) || 11 τι om. AWE (Naber), sed v. Arist. | πλέον
 coni. Naber (sic e. gr. Ant. XI 112) || 14 τοῦτο AWE || 15 ταῦτ'
 P, ταῦτα AWE, τοῦτ' V || 16 sis | ἐπὶ FLV || 19 βύβλῳ prius
 PW (Niese), v. Croenert, Quaest. Herculian. p. 25 ss. || 23 δ' P |
 ταῦτα ὁ βασιλεὺς FV (Naber) || 23 — 119, 3 παρὰ — ταῦτα
 om. P Lat.

Ἀημητρίου, καθὼς προειρηται, προσκυνήσας αὐτοῖς ἐκέλευσε πολλὴν ποιεῖσθαι τῶν βιβλίων τὴν ἐπιμέλειαν, ἵνα διαμείνῃ ταῦτα καθαρῶς, τούς τε ἑρμηνεύ- 318 σαντας παρεκάλεσε συνεχῶς πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Ἰου-
 5 δαίας παραγίγνεσθαι. <115> τοῦτο γὰρ αὐτοῖς καὶ πρὸς τιμὴν τὴν παρ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν δώρων ὠφελείας λυσιτελήσειν. νῦν μὲν γὰρ εἰναι δίκαιον αὐτὸν ἐπέμπτειν ἐλεγεν, ἐκουσίως δὲ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας τεύξεσθαι πάντων ὃν ἢ τε αὐτῶν 10 ἔστιν σοφία δικαία τυχεῖν καὶ ἡ ἐκείνου μεγαλοφρο-
 σύνη παρασχεῖν ἴκανή. <116> τότε μὲν οὖν ἔξεπεμψεν 319 αὐτὸν δοὺς ἐκάστῳ στολὰς ἀρίστας τρεῖς καὶ χρυσοῦ τάλαντα δύο καὶ κυλικεῖον ταλάντου καὶ τὴν τοῦ συμ-
 ποσίου στρωματήν. καὶ ταῦτα μὲν ἐκείνοις ἔχειν ἐδω-
 15 φῆσατο. <117> τῷ δ' ἀρχιερεῖ Ἐλεαζάρῳ δι' αὐτῶν 320 ἐπεμψε καλίνας ἀργυρόποδας δέκα καὶ τὴν ἀκόλουθον αὐτῶν ἐπισκευὴν καὶ κυλικεῖον ταλάντων τριάκοντα, πρὸς τούτοις δὲ καὶ στολὰς δέκα καὶ πορφύραν καὶ στέφανον διαπορεπῆ καὶ βυσσίνης ὁθόνης ἰστοὺς ἐκα-
 20 τόν, ἕτι γε μὴν φιάλας καὶ τρυβλίας καὶ σπονδεῖα καὶ κρατῆρας χρυσοῦς πρὸς ἀνάθεσιν δύο. <118> παρ- 321 εκάλεσεν δ' αὐτὸν καὶ διὰ τῶν ἐπιστολῶν, δπως, εἰ τῶν ἀνδρῶν τούτων θελήσειάν τινες πρὸς αὐτὸν ἐλ-
 θεῖν, ἐπιτρέψῃ, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὴν μετὰ τῶν 25 ἐν παιδείᾳ τυγχανόντων συνουσίαν καὶ τὸν πλούτον εἰς τοὺς τοιούτους ἥδεως ἔχων κατατίθεσθαι.

2 βίβλων AWE || 5 παραγίγνεσθαι P: παραγίγνεσθαι ce-
 teri || 7 δωρεᾶν FLV, iam Ios. πολυδωρίας apud Aristeam
 legit || 13 κυλίνιον codd., v. ad Arist. || 15 δὲ AWE || 17 κυ-
 λίνιον codd. || 18 καὶ πορφύραν] πορφυρὰς FV || 26 τοὺς
 om. FV (deest etiam apud Arist.) | post τοιούτους add. ἄν-
 δρας P

〈119〉 Καὶ τὰ μὲν εἰς δόξαν καὶ τιμὴν Ἰουδαιοῖς τοιαῦτα παρὰ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου συνέβη γενέσθαι.

Ant. I 10 εὗρον τοίνυν ὅτι Πτολεμαίων μὲν ὁ δεύτερος μάλιστα δὴ βασιλεὺς περὶ παιδείαν καὶ βι-
βλίων συναγωγὴν σπουδάσας ἔξαιρέτως ἐφιλοτιμῆθη
τὸν ἡμέτερον νόμον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν διάταξιν τῆς
πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μεταβαλεῖν, 〈11〉 ὁ
δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων οὐδενὸς ἀρετῇ δεύτερος
Ἐλεάζαρος τῷ προειρημένῳ βασιλεῖ ταύτης ἀπολαῦσαι 10
τῆς ὥφελείας οὐκ ἐφθόνησε πάντως ἀντειπὼν ἄν, εἰ
μὴ πάτριον ἦν ἡμῖν τὸ μηδὲν ἔχειν τῶν καλῶν ἀπόρ-
ρητον. 〈12〉 καὶ ἐμαυτῷ δὴ πρέπειν ἐνόμισα τοῦ μὲν
ἀρχιερέως μιμήσασθαι τὸ μεγαλόψυχον, τῷ βασιλεῖ δὲ
πολλοὺς διοιώς ὑπολαβεῖν καὶ νῦν εἶναι φιλομαθεῖς.
οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκεῖνος ἐφθη λαβεῖν τὴν ἀναγραφὴν,
ἄλλ' αὐτὰ μόνα τὰ τοῦ νόμου παρέδοσαν οἱ πεμ-
φθέντες ἐπὶ τὴν ἔξηγήσιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

C. Aristeon II 44 ὅμοια δὲ Ἀλεξάνδρῳ καὶ Πτολε-
μαῖος ὁ Λάγου περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων 20
ἐφρόνησε· καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς ἐν-
εχείρισε φρούρια πιστῶς ἄμα καὶ γενναίως φυλάξειν
ὑπολαμβάνων .... 〈45〉 δὲ μετ' αὐτὸν Πτολεμαῖος
ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς οὐ μόνον εἰ τινες ἤσαν αἰχ-
μάλωτοι παρ' αὐτῷ τῶν ἡμετέρων πάντας ἀπέδωκεν,
ἄλλα καὶ χορήματα πολλάκις ἐδωρήσατο καὶ — τὸ μέγι-
στον — ἐπιθυμητὴς ἐγένετο τοῦ γνῶναι τοὺς ἡμετέρους
νόμους καὶ ταῖς τῶν ἱερῶν γραφῶν βίβλοις ἐντυχεῖν.
〈46〉 ἐπειμψε γοῦν ἀξιῶν ἀνδρας ἀποσταλῆναι τοὺς

13 τοῦ μὲν] τὸ μὲν τοῦ Ο (Niese) || 14 τὸ om. Ο (Niese) ||
17 ἀλλὰ μόνα Ο || 21—23 cf. Aristeon § 13. 36

έρμηνεύσοντας αὐτῷ τὸν νόμον καὶ τοῦ γραφῆναι ταῦτα καλῶς τὴν ἐπιμέλειαν ἐπέταξεν οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ Δημήτριον τὸν Φαληρέα καὶ Ἀνδρέαν καὶ Ἀριστέα, τὸν μὲν παιδείᾳ τῶν καθ' ἑαυτὸν διαφέροντα 5 Δημήτριον, <47> τὸν δὲ τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ φυλακὴν ἐγκεχειρισμένους, ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας ταῦτης ἔταξεν, οὐκ ἀν δίπον τὸν νόμους καὶ τὴν πάτριον ἡμῶν φιλοσοφίαν ἐπιθυμήσας ἐκμαθεῖν, εἰ τῶν χρωμένων αὐτοῖς ἀνδρῶν κατεφρόνει καὶ μὴ λίαν ἐθαύμαζεν.

10 *Iustini Apol.* I 31 δτε δὲ Πτολεμαῖος δὲ *Αἰγυπτίων βασιλεὺς βιβλιοθήκην κατεσκεύαζε καὶ τὰ πάνταν ἀνθρώπων συγγράμματα συνάγειν ἐπειράθη, πυθόμενος καὶ περὶ τῶν προφητειῶν τούτων προσέπεμψε τῷ τῶν Ιουδαίων τότε βασιλεύοντι Ἡρώδῃ ἀξιῶν διαπεμφθῆ-*

15 ναι αὐτῷ τὰς βίβλους τῶν προφητειῶν. καὶ δὲ μὲν βασιλεὺς Ἡρώδης τῇ προειρημένῃ Ἐβραΐδι αὐτῶν φωνῇ γεγραμμένας διεπέμψατο· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἦν γνώριμα τὰ ἐν αὐταῖς γεγραμμένα τοῖς Αἰγυπτίοις, πάλιν αὐτὸν ἡξίωσε πέμψας τὸν μεταβαλοῦντας αὐτὸς τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἀνθρώπους ἀποστεῖλαι. καὶ τούτον γενομένου ἔμειναν αἱ βίβλοι καὶ παρ' Αἰγυπτίοις μέχρι τοῦ δεῦρο καὶ πανταχοῦ παρὰ πᾶσίν εἰσιν Ιουδαίοις ... (cf. etiam *Dial. c. Tryph.* 71.)

Pseudo-Iust. Coh. ad Graecos 13 Πτολεμαῖος δὲ τῆς

4 *Aristeum Lat.*, fort. Ἀρισταῖον scrib. || 12 cf. Arist. § 9 (*Ios.* § 12) || 15 προφητῶν Otto || 24 ss. ut in *Apologia de Paris.* 450, ita in *Coh. de Par.* 451 recte referre Ottонem O. de Gebhardt me docuit. — *Pseudo-Iustinum* ut alibi ita hic ab Africano pendere censem E. Schürer, *Zeitschrift f. Kirchengeschichte* II 319 ss.

Αιγύπτιον βασιλεὺς βιβλιοθήκην ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κατασκευάσας καὶ πανταχόθεν συναγαγὼν βιβλία καὶ πληρώσας αὐτήν, ἐπειτα μαθὼν ὅτι ἀρχαίας ἴστορίας τοῖς τῶν Ἐβραίων γράμμασι γεγραμμένας σφίζεσθαι ἀκριβῶς συμβαίνει, γνῶναι τὰ γεγραμμένα βουλόμενος ⁵ δοφοὺς ἄνδρας ἔβδομήκοντα τὸν καὶ τὴν Ἑλλήνων καὶ Ἐβραίων διάλεκτον εἰδότας ἐρμηνεῦσαι αὐτοῖς τὰς βίβλους προσέταξεν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ μεταστειλάμενος. καὶ ἵνα πάσης ὁλῆσεως ἐκτὸς ὄντες θᾶττον ἐρμηνεύσωσι, προσέταξεν αὐτοῖς μὴ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, ¹⁰ ἀλλὰ ἀπὸ ἑπτὰ σταδίων, ἐνθα τὸν Φάρον φύκοδομῆσθαι συμβαίνει, ἵσαριθμους τῶν ἐρμηνευόντων οἰκισκούς γενέσθαι μικροὺς ἐπὶ τῷ ἔκαστον ἰδίᾳ καθ' ἑαυτὸν τὴν ἐρμηνείαν πληρῶσαι, προστάξας τοῖς ἐφεστῶσιν ὑπηρέταις πάσης μὲν αὐτοὺς θεραπείας τυγ- ¹⁵ χάνειν, εἴργεσθαι δὲ τῆς πρὸς ἀλλήλους δυμιλίας, ἵνα τὸ τῆς ἐρμηνείας ἀκριβὲς καὶ διὰ τῆς τούτων συμφωνίας γνωσθῆναι δυνηθῇ. ἐπεὶ δὲ ἔγνω τὸν ἔβδομήκοντα ἄνδρας μὴ μόνον τῇ αὐτῇ διανοίᾳ ἀλλὰ καὶ ταῖς αὐταῖς λέξεις κρησαμένους καὶ μηδὲ ἄχρι μιᾶς ²⁰ λέξεως τῆς πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας διημαρτηστας, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν γεγραφότας, ἐκπλαγεὶς καὶ θείᾳ δυνάμει τὴν ἐρμηνείαν γεγράψθαι πιστεύσας πάσης μὲν τιμῆς ἀξίους αὐτοὺς ὡς θεοφιλεῖς ἄνδρας διέγνω, μετὰ πολλῶν δὲ δώρων αὐτοὺς ²⁵ εἰς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἐπανελθεῖν προσέταξε, τὰς δὲ βίβλους ἐκθειάσας ὡς εἰκός ἐκεῖσε ἀνέθηκεν. ταῦτα

2 cf. Arist. § 9 (Ios. § 12) || 4 ἔχοντας βίβλους ante τοῖς add. Par. 450 || 8. 9 ἀπὸ — μεταστειλάμενος post 7 εἰδότας transp. vid. || 11 τὸν] τὴν Par. 450 || 16 ἀλλήλων Par. 451 || 17. 18 cf. Arist. § 32 (Ios. § 39) || 27 θαυμάσας, ὡς εἰκός, καὶ ἐκθειάσας Par. 450

οὐ μύθους ὑμῖν, ὃ ἀνδρες Ἑλληνες, οὐδὲ πεπλασμένας
Ιστορίας ἀπαγγέλλομεν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ
γενόμενοι καὶ τὰ ἔχνη τῶν οἰκίσκων ἐν τῇ Φάρῳ
ἔωρακότες ἔτι σφέζόμενα καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖ ὡς τὰ
5 πάτραια παρειληφότων ἀκηκοότες ταῦτα ἀπαγγέλλομεν,
ἀ καὶ παρ' ἑτέρων ἔξεστιν ὑμῖν μανθάνειν καὶ μά-
λιστα παρ' αὐτῶν τῶν περὶ τούτων Ιστορησάντων σο-
φῶν καὶ δοκίμων ἀνδρῶν, Φίλωνός τε καὶ Ἰωσήπου
καὶ ἑτέρων πλειόνων.

10 *Iren. III 21, 2* (graece in Euseb. Hist. eccl. V 8, 11 ss.):
πρὸ τοῦ γὰρ Ῥωμαίους κρατῦναι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν,
ἔτι τῶν Μακεδόνων τὴν Ἀσίαν κατεχόντων, Πτολε-
μαῖος δὲ Λάγου φιλοτιμούμενος τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατε-
σκευασμένην βιβλιοθήκην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κοσμῆσαι
15 τοῖς πάντων ἀνθρώπων συγγράμμασιν, ὅσα γε σπου-
δαῖα ὑπῆρχεν, ἡτήσατο παρὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον σχεῖν αὐτῶν μεταβεβλημένας
τὰς γραφάς. οἱ δὲ — ὑπήκοουν γὰρ ἔτι τοῖς Μακε-
δόσι τότε — τοὺς παρ' αὐτῶν ἐμπειροτάτους τῶν
20 γραφῶν καὶ ἀμφοτέρων τῶν διαλέκτων ἐβδομήκοντα
πρεσβυτέρους ἐπεμψαν Πτολεμαίῳ ποιήσοντας τοῦθ'
ὅπερ ἥβούλετο. δὲ ίδια πείραν αὐτῶν λαβεῖν θε-
λήσας εὐλαβηθείσ τε, μή τι ἄρα συνθέμενοι ἀποκρύ-
ψωσι τὴν ἐν ταῖς γραφαῖς διὰ τῆς ἐρμηνείας ἀλήθειαν,
25 χωρίσας αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ἐκέλευσε τοὺς πάντας

1 μῆθος Par. 450 || 17 ἔχειν Nicephorus || 19 αὐτοῖς Nic. ||
21 ποιήσοντας τοῦθ' ex Irenaei versione latina Savilius: ποιή-
σαντος τοῦ Θεοῦ Eusebius (Syrus, Nicephorus, Rufinus) || 22 ίδια
om. versio Lat., habet Rufinus, ut vid.

τὴν αὐτὴν ἐρμηνεύειν γραφήν, καὶ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν βιβλίων ἐποίησε. συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸν παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ καὶ συναντιβαλλόντων ἑκάστου τὴν ἐαυτοῦ ἐρμηνείαν δὲ μὲν θεὸς ἐδοξάσθη, αἱ δὲ γραφαὶ ὅντως θεῖαι ἐγνώσθησαν, τῶν πάντων τὰ 5 αὐτὰ ταῖς αὐταῖς λέξεσι καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν ἀναγορευσάντων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ὥστε καὶ τὰ παρόντα ἔθνη γνῶναι διὰ καὶ ἐπίπνοιαν τοῦ θεοῦ εἰσιν ἡρμηνευμέναι αἱ γραφαὶ . . . *tum postquam prae-dicavit versionem, utpote Christi adventū priorem (cf. 10 21, 1) et cum apostolorum doctrina consentientem, pergit 21, 4: unus enim et idem spiritus dei, qui in prophetis quidem praeconavit quis et qualis esset adventus domini, in senioribus autem interpretatus est bene quae bene prophetata fuerant, ipse et in apostolis annun- 15 tiavit.*

Pseudo-Aristobulus apud Eus. Praep. ev. XIII 12, 2:
 ἡ δὲ ὅλη ἐρμηνεία τῶν διὰ τοῦ νόμου πάντων ἐπὶ τοῦ προσαγορευθέντος Φιλαδέλφου βασιλέως, σοῦ δὲ προγόνου, προσενεγκαμένου μείζονα φιλοτιμίαν, Δημη- 20 τοίου τοῦ Φαληρέως πραγματευσαμένου τὰ περὶ τούτων.

Clem. Alex. Strom. I § 148 p. 409 P.: ἐρμηνευθῆ-
 ναι δὲ τὰς γραφὰς τὰς τε τοῦ νόμου καὶ τὰς προφη-

1 ἐρμηνεύειν γραφήν e versione lat. Strothius (cf. Rufinum):
 ἐρμηνείαν γράφειν Eus. (Syrus) || 2 ποιῆσαι Rufinus || 9 sequitur
 narratio de librorum sacrorum textu ope divina ab Esdra re-
 stituto; cf. IV Esra 14, Eus. Chron. I 126, 35 ss. Sch. et quae
 collegit Fabricius, *Cod. pseudop. V. T.* I p. 1156—1160, Zahn,
Gesch. des Kanons I 118 adn. 3, Bensly-James, *Texts and Studi-
 dies III 2 p. XXXVII. XXXV, Cambridge 1895 || 17 de Arist.
 cf. ad p. 6, 5. 63, 21. 82, 16*

τινὰς ἐκ τῆς τῶν Ἐβραίων διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶττάν φασιν ἐπὶ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Λάγου ἷ ὡς τινες ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου ἐπικληθέντος, τὴν μεγίστην φιλοτιμίαν εἰς τοῦτο προσενεγκαμένου Αἴ-
 5 μητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ τὰ περὶ τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβῶς πραγματευσαμένου· ἔτι γὰρ Μακεδόνων τὴν Ἀσίαν κατεχόντων φιλοτιμούμενος ὁ βασιλεὺς τὴν ἐν
 Ἀλεξανδρείᾳ πρὸς αὐτοῦ γενομένην βιβλιοθήκην πά-
 σαις κατακοσμῆσαι γραφαῖς ἡξίωσε καὶ τοὺς Ἱεροσολυ-
 10 μίτας τὰς παρ' αὐτοῖς προφητείας εἰς τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον ἐρμηνεῦσαι. <149> οἱ δὲ ἄτε ἔτι ὑπακού-
 οντες Μακεδόνι τῶν παρὰ σφίσιν εὐδοκιμωτάτων περὶ τὰς γραφὰς ἐμπείρους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου εἰδήμονας ἐβδομήκοντα πρεσβυτέρους ἐκλεξάμενοι ἀπέ-
 15 στειλαν αὐτῷ μετὰ καὶ τῶν θείων βίβλων. ἐκάστον δὲ ἐν μέρει κατ' ἰδίαν ἐκάστην ἐρμηνεύσαντος προφη-
 τείαν συνέπνευσαν αἱ πᾶσαι ἐρμηνεῖαι συναντιβλη-
 θεῖσαι καὶ τὰς διανοίας καὶ τὰς λέξεις· θεοῦ γὰρ ἦν
 βούλημα μεμελετημένον εἰς Ἑλληνικὰς ἀκοάς. οὐ δὴ
 20 ξένον ἐπιπνοίᾳ θεοῦ τοῦ τὴν προφητείαν δεδωκότος καὶ τὴν ἐρμηνείαν οἰονεὶ Ἑλληνικὴν προφητείαν ἐνερ-
 γεῖσθαι . . .

Iulus Africanus, Epist. ad Origenem (P. Gr. XI p. 45 A) ἐξ Ἐβραίων δὲ τοῖς Ἑλλησι μετεβλήθη πάνθ'
 25 δόσα τῆς παλαιᾶς διαθήκης φέρεται.

3—6 ex Aristobulo sumpsit, ex Irenaeo Lagi filium ||
 8 αὐτοῦ Sylburg: αὐτὸν Laur. || 9. 11. 12. 17. 20 cf. Irenaeum,
 et lin. 22 sequitur de Esdra narratio ab Irenaeo sumpta ||
 19 e. gr. ἥσαν βούληματι μεμελετημέναι εἰς coniecerim

Ex Anatolii de Pascha canonibus (Eus. Hist. eccl. VII 32, 16) . . . Άριστοβούλου τοῦ πάντα, ὃς ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα κατειλεγμένος τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἐβραίων ἐρμηνεύσασι γραφὰς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τῷ τούτου πατρὶ καὶ βίβλους ἔξηγητικὰς τοῦ Μωυσέως νόμου τοῖς αὐτοῖς προσεφάνησε βασιλεῦσιν.

Tertull. Apolog. c. 18: Ptolomaeorum eruditissimus, quem Philadelphum supernominant, et omnis litteraturae sagacissimus, cum studio bibliothecarum Pisistratum, opinor, aemularetur, inter cetera memoriarum, quibus aut vetustas aut curiositas aliqua ad famam patrocinabatur, ex suggestu Demetrii Phalerii grammaticorum tunc probatissimi, cui praefecturam mandaverat librorum, a Iudeis quoque postulavit proprias atque vernaculae litteras, quas soli habebant. ex ipsis enim et ad ipsos semper prophetae peroraverant, scilicet ad domesticam dei gentem ex patrum gratia. He-

1 cf. *Pseudo-Anatolium* (apud Kruseh, *Studien zur christlich mittelalterlichen Chronologie* p. 318, 21 ss.), qui Rufini versionem adhibuit. || 6 sequuntur οὗτοι (Philo, Iosephus, Musaeus, Agathobuli, Aristobulus) τὰ ξητούμενα κατὰ τὴν Ἐξόδον ἐπιλέννοτές φασι δεῖν τὰ διαβατῆρια θύειν ἐπίσης ἀπαντας (ἀπαντεσ;) μετὰ Ισημερίαν ἔκρινην μεσοῦντος τοῦ πρώτου μηνός. quae falso Rufinus ex Aristaeae fabula quaedam adspergens ad LXX rettulit: quique multa ex traditionibus Moysi proponenti regi percontantique responderant. ipsi ergo cum quaestiones Exodi exponerent, dixerunt Pascha . . . || 7 hausit ex Ios. § 12. 14—16. 100. 101. — de codicum lectionibus me docuerunt G. Wissowa et E. Kroymann: *F* = Fulensis secundum Iunii ed., *P* = Paris. 1623, *M* = Montepess. 54, *NOR* = Paris. 1656 A. 1689, 2616, *v* = Ambros., *z* = Marcianus, *ω* = Taurinensis. — ad lin. 7—15 cf. etiam Isid., *Etym.* VI 3, 5 || 7 *ptolemaeus F* || 8 et omnis] eruditissimus rexit omni *F* || 10 ut opinor *Rzω* || 12 *phalerei R* || 13 tunc om. *F* || 14 *librorum scripsi: libros codd.*

braei retro qui nunc Iudei, igitur et litterae Hebraeae et eloquium. sed ne notitia vacaret, hoc quoque a Iudeis Ptolomaeo subscriptum est septuaginta et duobus interpretibus indultis, quos Menedemus quoque philosophus, providentiae vindex, de sententiae communione suspexit. adfirmavit haec vobis etiam Aristaeus; ita in graecum stilum exaperta monumenta reliquit. hodie apud Serapeum Ptolomaei bibliothecae cum ipsis Hebraicis litteris exhibentur.

10 *Eus. Praep. VIII 1, 5 Πρὸν δὲ τοῦτον ἐπὶ τοῦτον ἔλθεῖν,*
ὅπως εἰς Ἑλληνας τὰ παρόντα αὐτοῖς παρηλθε λόγια καὶ
τίς δὲ τρόπος συνέστη τῆς τῶν πεπιστευμένων αὐτοῖς
θείων γραφῶν ἐρμηνείας δι’ ὅσων τε καὶ ὁποίων ἀν-
δρῶν καὶ δι’ ὀπόσης βασιλικῆς σπουδῆς τῆς εἰς τὴν

15 *Ἑλλάδα γλῶσσαν μεταβολῆς ἔτυχε, τῶν ἀναγκαίων*
ἡγούμενι εἰς φανερὸν θέσθαι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, οὐκ
ἀσυμβόλου μοι γενησομένης καὶ τῆς τούτων ἐκθέσεως
εἰς τὴν τῆς Εὐαγγελικῆς Προπαρασκευῆς ἀπόδειξιν.

<6> *ἐπειδὴ γὰρ ὅσουν οὕπω τὰ τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν*

20 *βιωφελοῦς κηρύξεως ἔμελλεν ἐπὶ τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς*
εἰς πάντας ἐκλάμπειν ἀνθρώπους λόγος τε οὐχ ὁ τυ-
χών ἥρει τὰς περὶ αὐτοῦ προφητείας τόν τε βίον τῶν
πάλαι θεοφιλῶν Ἐβραίων καὶ τὰ τῆς εὐσεβοῦς διδα-
σκαλίας αὐτῶν μαθήματα, τῇ πατρί τε αὐτῶν φωνῇ ἔξ

25 *αιῶνος μακροῦ κεκαλυμμένα, ἥδη ποτὲ εἰς πάντα τὰ*

3 rescriptum *F* || 6. 7 aristheus (*s prius a m. 2*) *N*, aristheus *O*, aristeas *R*, aritheu' *M* || 7 ex aperta *F*, ex aperto *PNORMχνω* | monimenta *FN²* || 8 reliquit om. *F* || 9 cum ipsis om. *M* | litteris om. *PNOM*, add. *P²R* || 17 ἀσυμβόλων
g: ἀσυμβόλων vulg. (in hac parte solo Gaisfordii apparatus uti
lincebat)

ἔθνη, οἷς τὰ τῆς θεογνωσίας ἔμελλε προξενεῖσθαι,
παρελθεῖν, θεὸς αὐτὸς δὲ τῶνδε τῶν ἀγαθῶν αἴτιος,
προλαβὼν τὸ μέλλον ὡς ἀν θεὸς τῇ προγνώσει, τὰς
περὶ τοῦ πάντων ἀνθρώπων οὐκ εἰς μακρὸν ἀναφανη-
σομένου σωτῆρος διδασκάλου τε εὐσεβείας ἐνὸς τοῦ 5
ἐπὶ τάντων θεοῦ πᾶσι τοῖς ὑφ' ἥμιον ἔθνεσι κατα-
στησομένου προρρήσεις ἀποκαλυφθῆναι τοῖς πᾶσιν εἰς
φῶς τε ἐλθεῖν ἐπ' ἀκριβὲς μεταβληθείσας δημοσίας
τε βιβλιοθήκαις ἀνατεθείσας διοικεῖται, βασιλεῖ Πτο-
λεμαίῳ τούτῳ πρᾶξαι κατὰ νοῦν ἐμβαλών, εἰς προ- 10
παρασκευήν, ὡς ἔοικε, τῆς τῶν ἔθνῶν ἀπάντων ὅσουν
οὕπω μελλούσης ἐξ αὐτῶν ἔσεσθαι μεταλήψεως. <7> ὃν
γὰρ οὐκ ἀν ἄλλως ἐτύχομεν παρὰ Ἰουδαίων ἀποκρυ-
ψάντων ἀν τὰ παρ' αὐτοῖς λόγια διὰ τὸν πρὸς ἡμᾶς
φθόνον, τούτων ἐκ τῆς θεόθεν οἰκουμηθείσης ἐρμη- 15
νείας ἡξιώθημεν πρὸς τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τε συνέσει
καὶ τῇ πατρῷ παιδείᾳ δεδοκιμασμένων ἀνδρῶν μετα-
βληθέντων. <8> γράφει δὲ ταῦτα Ἀρισταῖος, ἀνὴρ
λόγιος μὲν ἄλλως, οὐ μὴν ἄλλα καὶ παρατυχὼν τοῖς
πρᾶξις κατὰ τὸν δεύτερον Πτολεμαῖον, τὸν ἐπικλη- 20
θέντα Φιλάδελφον, καθ' ὃν τὰ τῆς ἐρμηνείας τῶν Ἰου-
δαϊκῶν γραφῶν, διὰ σπουδῆς τοῦ βασιλέως γενόμενα,
τῶν κατὰ τὴν Ἀλεξανδρειαν βιβλιοθηκῶν ἡξιώθη. ἐπα-
κοῦσαι δὲ αὐτοῦ καιρὸς τόνδε πρὸς λέξιν ἴστοροῦντος
τὸν τρόπον. quae sequuntur apud Eus. v. ad p. 3, 11. 25
10, 11. 81, 16. 37, 11. 26, 12.

Ecloga historiarum Parisini 854 p. 167 Cramer
(= Eus. Arm. Chron. I p. 78, 47 Schoene): ἔστι δὲ ἡ

² προελθεῖν i, fort. recte || 21 δν καὶ τὰ g alii, fort. recte ||
24 τάδε i // 22 eadem edidit A. Wirth, Aus orient. Chroniken
p. 6, 7 ss., cf. Byz. Z. III 610 ss.

παρ' ἡμῖν ἀνάγνωσις ἐβδομήκοντα ἀνδρῶν Ἐβραίων
ἔρμηνεια ἐκ τῆς πατρόου φωνῆς ἐπὶ τὴν Ἑλληνικὴν
μεταβληθεῖσα, ἣν κατὰ τὸν Φιλάδελφον Πτολεμαῖον
δημοφώνως (iisdem verbis et eodem sensu *Arm.*) ἐκ-
5 δεδωκτές ταῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν βιβλιοθήκαις
(in bibliotheca tabulariorum *Arm.*) ἀνατεθείκαστη, φι-
λοτίμως τοῦ βασιλέως τοῦτο γενέσθαι ἐν σπουδῇ πε-
ποιημένου. αὕτη προκριθεῖσα ὑπὸ τῶν ἄγιων πατέρων
τῆς πρώτης συνόδου ἐπεκράτησε παράδοσις, ἣν καὶ
10 ἡμεῖς ἀναγράψουμεν.]

Demonstr. ev. V Prooem. 35 p. 439 Gaisf.: ἐβδομή-
κοντα δ' οὖν ἄνδρες ἀθρόως Ἐβραῖοι συμφώνως αὐτὰς
μεταβεβλήκασιν, οἵς μάλιστα τὸν νοῦν προσέξουμεν, ὅτι
δὴ καὶ τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ τούτοις κεχρησθαι
15 φύλον.

ibid. VIII 2, 70 p. 783: μετὰ δὲ τὸν Ὄνιαν ἥγεῖται
τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος, καθ' δν οἱ ἐβδο-
μήκοντα τὰς θείας ἔρμηνεύσαντες γραφὰς ταῖς κατὰ
Ἀλεξάνδρειαν βιβλιοθήκαις ἀνατεθείκασι (cf. *infra ad*
20 *p. 132, 15.*)

Euseb. Chron. Arm. I p. 127, 23 Schoene: Ptolomaeus
Philadelphia annis XVIII. sub hoc sacri Hebraeorum
libri in Graecam linguam translati sunt atque in bi-
bliothecis Alexandriae urbis reconditi.

25 *Nicephorus p. 90, 10 de Boor (128 Schoene):* Πτολε-
μαῖος δὲ Φιλάδελφος ἔτη λγ'. ἐπὶ τούτον αἱ παρ' Ἐβραίοις

4. 12 miror Eusebium hic fabulam sequi || 6—10 uncis in-
clusa Eusebii non sunt. conferenda etiam, quae Eus. p. 79 Sch. ss.
de auctoritate LXX interpretum exponit, praecipue p. 95, 3 ss.
et *Demonstr. VII 1, 31 p. 629, 18 G.* || 25 — 130, 1 δεκταρος
Πτολεμαῖος — μετεβλήθησαν redeunt in *Chronico edito Πατμιακὴ*
βιβλ. Athenis 1890 p. 289. sequuntur: ἦν δὲ δὲριθμὸς τῶν

Ιεροὶ βίβλοι εἰς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν μετεβλιθησαν [καὶ ἐν ταῖς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ἀπετέθησαν βιβλιοθήκαις ἐπὶ Ἐλεάζαρῳ ἀρχιερέως].

Euseb. Chron. Armen. ad ann. 1736 (Schoene II p. 118): Ptolomēos Philadelphos Iudeos, qui in Aegypto captivi erant, liberos dimisit, munera regia Hierosolyma Eliazaro pontifici transmisit et Iudeorum scripturas ex Hebraeorum sermone in Graecam linguam transferri curavit, quas et in sua bibliotheca Alexandriae comparata reposuit.

Hieronymus (p. 119 Schoene) ad ann. 1736: Ptolomeus Filadelfus Iudeos, qui in Aegypto erant, liberos esse permisit et vasa Eleazaro pontifici Hierosolymarum votiva transmittens divinas scripturas in Graecam vocem ex Hebraea lingua per LXX interpres transferre curavit. quas in Alexandrina biblioteca habuit, quam sibi ex omni genere litteraturae comparaverat.

Epitome Syria (II p. 208 Schoene): translati sunt libri (sacri) in linguam Graecam in Pharo insula intra 72 dies.

Excerpta Barbari p. 276, 11 Frick: post Philippum autem regnavit Alexander Ptolemeus quem et ipse con-

συναγθέντων βιβλίων μυριάδες μ'. eundem numerum praebet Manasses ubi bibliothecam commemorat (P. Gr. CXXVII p. 255), ceterum de LXX silet. alias numeros v. p. 135, 8. 14. 144, 15

1 Ἐλλάδα N'EL || 2. 3 καὶ — ἀρχιερέως prior codicum classis praeter E omisit || 11 ss. similia habet Hier. Comment. in Danielem 11, 5 (P. L. XXV p. 585), quae falso Luebeck, Hier. quos noverit scriptores Lipsiae 1891 p. 46 a Iosepho repetit. cf. etiam Anecdota Maredsolana ed. G. Morin III 1 p. 78, 10 | 1736 B, 1735 A, 1734 FPRM || 20 et p. 131, 4 ss. de ratione inter Barbarum et Eutychium intercedente v. Gelzer, Africanus II 1 p. 410, Frick, Chronica p. XC ss. || 21 δὲ καὶ αὐτὸς σύμβολος graeca restituit Frick

siliarius Alexandri annos XII . . . isdem temporibus illi septuaginta Ebrei sapientes illam legem interpraetaverunt Greco sermone.

Eutychius p. 296 interp. Pococke: post ipsum Ptolemaeus, cui nomen Alexander, cognomen Galeb-Ur, annos viginti septem (*vel* viginti unum). hic anno regni sui vicesimo Hierosolyma mittens inde septuaginta viros e Iudeis Alexandriam adduci curavit, quos sibi legem librosque Propheticos e lingua Hebraica in Graeciam transferre iussit, ipsorum singulis seorsim ab aliis in domo sibi propria collocatis, ut ita quomodo se habitura esset uniuscuiusque interpretatio videret. cum ergo, postquam libros istos transtulissent, interpretationes ipsorum inspexisset, uniusmodi erat versio nulla prorsus discrepantia. libros igitur in unum collectos et annulo suo signatos in templo idioli, Serapidis dicti, reposuit.

Pseudo-Dionysius Telmaharensis p. 34 Siegfried-Gelzer: anno 1737 translati sunt libri (sacri) in Pharo insula diebus LXX. Ptolemaeus Philadelphus . . . . . cum de scriptis Iudeorum comperisset, [misit] ad omnes principes eorum et petivit ab illis, ut sibi illos (libros) ex Hebraea lingua in Graecam verterent. et ob hanc causam captivos Iudeos in Aegypto libertos fecit et (eos) cum vasis regiis ad Eleasarum summum sacerdotem Ierusalem et ad Sosthenem misit et libros Iu-

16 sequitur de Simeone, uno ex LXX, fabula, de qua cf. Hody, *De bibliorum textibus* p. 128. 129, *Opuscula Nestoriana* ed. G. Hoffmann p. 139 (*Zacharias rhetor* ed. Ahrens-Krüger p. 294), Cedrenum p. 328, 3 B. || 18 de anno v. Gutschmid, *Kleine Schriften I* p. 519 || 19—22 cf. infra Epiphanium || 25 Sosthenis Macedonis nomen falso invasit ex filo regnorum.

daicos e lingua Hebraea in Graecam vertendos curavit et eos in bibliotheca, quae ipsi ibidem instituta erat, collocavit.

Ioannes Malalias p. 196, 17 Dindorf: ἐπὶ δὲ τῆς αὐτοῦ βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου τοῦ νιοῦ Λάγον ⁵ ὥρμηνεύθησαν αἱ βίβλοι τῶν Ἰουδαίων Ἑλληνιστὶ παρὰ τῶν οἱ' διδασκάλων διὰ ἡμερῶν οἱ' — ἦσαν γὰρ γεγραμμέναι Ἐβραῖστί — οἵα τοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου βουληθέντος ἀναγνῶναι δι' Ἑλληνικῆς φράσεως τὴν δύναμιν τῶν Ἰουδαϊκῶν βίβλων. ¹⁰

Chronicon Paschale I p. 326 Dindorf: Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος τὸν κατ' Αἴγυπτον αἰχμαλώτους Ἰουδαίους ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γενομένους ἐλευθέρους ἀνῆκεν, ἀναθέματά τε βασιλικὰ ἐν Ἱεροσολύμοις Ὄνιᾳ Σέμωνι ἀρχιερεῖ, ἀδελφῷ Ἐλεαζάρου, ¹⁵ διαπεμψάμενος τὰς Ἰουδαίων γραφὰς ἐκ τῆς Ἐβραίων φωνῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβληθῆναι ἐσπούδασεν διὰ τῶν ἐβδομήκοντα δύο παρ' Ἐβραίοις σοφῶν ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ Πρωτέως ἐν οἱ' οἶκοις αὐτοὺς ἀποκλείσας, καὶ ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν κατασκευασθείσαις ²⁰ αὐτῷ βιβλιοθήμας ἀπέθετο μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων ἀπὸ ἑκάστης πόλεως φορολογήσας παντοίων βιβλίων. Θεασάμενος δὲ τὰς ἀπὸ Ἱεροσολύμων κομισθείσας βίβλους χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένας ἐθαύμασεν καὶ

10 βίβλων Baroccianus (*Byz. Z.* VI 225): βιβλίων vulg. || 12—18. 20. 21 fluxerunt ex Eus. p. 130, 4—17 || 15 cf. p. 357, 6 Dind. Ἐλεάζαρος, καθ' ὅν οἱ τὰς θείας γραφὰς ἐσμήνεσσαν, ἔτη μέ. — Ὄνιας Σέμωνος ἀδελφὸς Ἐλεάζαρος ἔτη μέ (cf. *Excerpta Barbari* p. 322, 5 Frick), de nominum confusione v. *Gelzer II 1 p. 171* || 18 de Pharo cf. p. 363, 15 Dind.

μεταγραφῆναι ποιήσας μετέπεμψεν (κατέπεμψεν?) σὺν δώροις. ἐρμηνεύθησαν δὲ αἱ βίβλοι ἐν Φάρω τῇ νήσῳ ἐν οβ' ἡμέραις, καὶ ἐθαυμάσθη ὅτι (ὅτε?) χωρισθέντες ἀλλήλων οἱ οβ' καὶ ἐρμηνεύσαντες τὰς γραφὰς εἰσελθόντες παρὰ Πτολεμαίῳ παραντέβαλον καὶ ηὗρον ὥσαντως ἔχειν. ὁ δὲ θεὸς ἐδοξάσθη, αἱ δὲ (αἱ τε?) γραφαὶ ὅντως θεῖαι ἐγνώσθησαν τῶν πάντων ὥσαντως ἐρμηνευσάντων, ὡς καὶ τὰ παρόντα ἔθνη γνῶναι ὅτι κατ' ἐπίκνοιαν τοῦ θεοῦ εἰσιν ἐρμηνευθεῖσαι αἱ 10 γραφαὶ ἐν οβ' ἡμέραις ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ.

Georgius Syncellus I p. 516, 15 Dind.: ὁ αὐτὸς (sc. Philadelphus) τὸν κατ' Αἴγυπτον αἰχμαλώτους Ἰουδαίους μυριάδας δώδεκα ἔξισινησάμενος ταλάντοις υξ' ἐκ τοῦ στρατεύματος ἐλευθέρους ἀνήκε πόθῳ τῆς μεταφράσεως τῶν παρ' αὐτοῖς θείων εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ὑπὲρ ᾧν ἀναθήματα πολυτελῇ χρυσῷ πολλῷ καὶ λίθοις τιμίοις ἐμμελῶς κατεσκευασμένα τῷ θεῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἔξεπεμψεν Ἐλεάζαρῳ τε τῷ τηνικαῦτα ἀρχιερεῖ δῶρα πλεῖστα, καθὼς ἐν τοῖς Πτολεμαϊκοῖς

3—9 cf. Iren. p. 124, 2—9 || 11 ss. varia doctrina fort. Panorum auctorem prodit; v. Gelzer, *Africanus* I 255. II 1 p. 185 ss. || 11—16 redeunt in scholio Leonis Gr. apud Cramerum, Anecd. Paris. II p. 376, 8—12 || 13 δώδεκα] cf. p. 518, 7, ἐνδεκα Ios. § 24 | numerus 460 docet haec fere a Iosepho (§ 33) pendere || 18 cf. p. 512, 11 Ἰουδαίων ἀρχιεράτευσεν ὃς Ἐλεάζαρ Σίμωνος ἀδελφὸς ἀντ' Ὁνίον παιδὸς Σίμωνος νηπίον καταλειφθέντος, ἐφ' οὖν αἱ γραφαὶ ἐρμηνεύονται, ξτῇ λβ' (e Ios. XII 44) || 19 de Ptolemaicis v. incertam Fabricii conjecturam, *Cod. pseudop. V. T.* I p. 1164. equidem censeo Πτολεμαϊκά esse Aristaei, qui ex Ptolemaei ephemeridibus se hausisse testatur, epistulam. improbo igitur Zahnium (*Gesch. des Kanons* II 309¹. 317, 7), qui πολεμικά σεβίδην προΠτολεμαϊκά, quae Athanasii *Synopsis* inter ἀντιλεγόμενα ennumerat

γέγραπται, πρεσβευσάμενος σταλῆναι τὰς ἱερὰς δέλτους εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀνδρας ἵεροντις ἀκριβῶς ἐπιστήμονάς τε αὐτῶν καὶ τῆς Ἑλλήνων ἐμπείρους παιδεύσεως, ὡς ἂν ἀσφαλῶς ἐκ τῆς Ἐβραίων φωνῆς ἐρμηνευθεῖεν αὐτῷ. τοῦτο δ' ἦν, οἷμαι, θείας ἔργον ὁπῆς 5 πόρωθεν φιλούσης τῶν μεγάλων πραγμάτων τὰς ὑποθέσεις προκαταβαλέσθαι καὶ τοῖς ἔθνεσι πρὸ τῆς θείας σαρκωσεως ὀδοποιούσης τὴν θεόφραστον παίδευσιν. ἐβδομήκοντα γὰρ ἄνδρας ἵεροντις καὶ σοφοντις κατ' ἄμφω τὰς γλώσσας διανομής σοφώτατος βασιλεὺς ἐξ Ἱερούντος σαλῆμ σὺν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἔχοντο γραφημένας ἀποδεξάμενος καὶ τὴν αὐτῶν ἑτοιμότητα πρὸς πᾶσαν φυσικὴν καὶ μαθηματικὴν πεῦσιν ἐκπλαγεῖς, δώροις πρέπουσι φιλοθέως βασιλεῖ καὶ λόγοις ἡπίοις ἐξελιπάρησε πάσῃ σπουδῇ ταύτας (ταύτης Dind.) ἀφθόνως 15 ἐρμηνευθῆναι, χωρίον εὐκραέστατον αὐτοῖς ἀφορίσας τὴν Φάρον. οἱ δὲ θεοφίλεις ὄντες καὶ ταῖς ψυχαῖς ἥνωμένοι, κατὰ συνγγίας διαιρεθέντες ἐν ἐβδομήκοντα δύο ταῖς ὅλαις ἡμέραις διοιφώντως ἐπικνοίᾳ θεοῦ τὴν ὅλην Ἐβραίων φωνὴν μετέφρασαν. ἡς ἐπαναγνωσθεὶς 20 σης Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν σοφοῖς, Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ παρὸς Ἑλλησιν ἀνδρὶ σπουδαίῳ καὶ πολυμαθεῖ Μενεδήμῳ τε φιλοσόφῳ καὶ ἐτέροις ἀνθοῦσι τὸ (τῷ Dind.) τηνικαῦτα, ὀμοιογήθη μόνη θεόπνευστος εἶναι παρὰ πᾶσαν γραφὴν ἐγνω- 25 σμένην αὐτοῖς. ἐπὶ τούτοις ἐօρτάσας δι βασιλεὺς πλείστοις τε δώροις ἄλλοις φιλοτιμησάμενος αὐτοὺς καὶ

5—8 cf. Eus. p. 127, 19 ss. || 5 ὁπῆς] προνοίας? cf. infra Cosmam || 7 προκαταβαλέσθαι vulg., corr. Gutschmid || 17—20. 24. 25 concinunt cum Epiphanio || 20 φωνὴν] γραφὴν Gutschmid

τῷ ἀρχιερεῖ καὶ τῷ ιερῷ ἔξεπεμψεν εὐχαριστῶν τῷ
τῶν ὄλων θεῷ . . . . Πτολεμαῖος οὗτος δὲ Φιλάδελφος
πᾶσαι πανταχόθεν ὡς εἰπεῖν συμφορήσας βίβλου τῆς
οἰκουμένης σπουδῇ τοῦ Φαληρέως Αημητρίου τρίτου
νομοθέτου Ἀθηναίων, ἀνδρὸς παρ' Ἑλλησι σπουδαίου,
ἐν οἷς καὶ τὴν Ἐβραίων γραφὴν ὡς προτέτακται, τὴν
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθήκην καθίστησιν ωλβ' ὀλυμ-
πιάδι, ἵστηλην μοναδικήν τελευτᾷ. δέκα μυριάδες βίβλων
ῆσαν, ὡς τινές φασιν.

- 10 Georgius Cedrenus I p. 289, 17 Bekker: τῷ δὲ εσιά'
ἔτει τοῦ κόσμου Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου Πτολε-
μαῖος δὲ Φιλάδελφος ἐβασίλευσεν ἔτη λη', ὃς καὶ τὴν
μεταβολὴν τῶν θείων γραφῶν καὶ λοιπῶν Ἑλληνικῶν
Χαλδαικῶν Αἴγυπτίων καὶ Ρωμαϊκῶν εἰς δέκα μυριά-
15 δας ἀριθμουμένων βιβλίων (βίβλων leg.) πασῶν τε
ἀλλογλώσσων οὖσῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν μετε-
ποίησε διὰ τῶν οὐ σοφιστέων Ἐβραίων· ἃς καὶ ἐν
ταῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν βιβλιοθήκαις αὐτοῦ ἐν-
απέθετο. γέγονε δὲ ἡ μεταβολὴ πᾶσα τῶν Ἐβραϊκῶν
20 βιβλίων ἐν ὄλαις ἡμέραις οθ'. sequuntur de Theo-
pompo et Theodecto (sic) historiae partim Iosephi
textum redolentes (= Paris. 1712 apud Cramerum,
Anecd. Paris. I 14).

2 omisi quae ipse ex Ios. excerpta esse testatur, cum alia
tum de Theopompo et Theodecto (sic) narrationem || 8 cf.
lin. 14 et ad p. 129, 25 || 10 de Aristaeae fragmto sub falso
nomine a Cedreno tradito v. ad p. 33, 4 | cf. p. 340, 4 B. ||
ad lin. 12—19 verba Chronicis codicis Parisini 1712, ex quo
hausit Cedrenus (cf. Praechter, *Sitzungsberichte der bayer. Akad.*
d. Wiss. 1897 II 1), Gelzer II 1 p. 381 exscripsit, et eadem fere
iam Cramer Anecd. Par. II p. 376, 4—8 ex scholio Leonis Gr.
ediderat; pendent autem haec ab Epiph.

Ioannes Zonaras I p. 359, 11 Pinder (I p. 310 Dind.):
 ... οὗτοι μὲν τὴν ἐρμηνείαν τῶν Ἐβραϊκῶν γραφῶν
 γενέσθαι ιστόρησεν δὲ Ἰώσηπος. ἔτεροι δὲ μὴ δμοῦ
 συνελθόντας φασὶ τὸν ἐρμηνεῖς τῶν γραφῶν ποιή-
 σασθαι τὴν παράφρασιν, ἀλλ' ἀνὰ δύο διαιρεθῆναι
 αὐτοὺς καὶ ἐν ἴδιαιζούσαις διαιταις ὅντας ἐκθέσθαι
 τὴν ἐρμηνείαν καὶ μετὰ τὸ τέλος δμοῦ συνελθεῖν καὶ
 τὰς ἑκάστων συγγραφὰς παραβληθείσας ἀλλήλαις εὑρε-
 θῆναι μήτε κατὰ νοῦν μήτε μὴν κατὰ λέξεις διαφω-
 νούσας, ἀλλὰ συμφώνους ἐν ἄπασιν.

10

A *Symeonis Chronicis* ineditis (v. Krumbacher
 p. 358 ss.) pendent

1. 2. *Leo Grammaticus, Anecd. Paris. ed. Cramer*
 II p. 272, 24 = *Theodosius Melitenus* p. 42 Tafel: *Πτο-
 λεμαῖος* δὲ *Φιλάδελφος* ἐβασίλευσεν ἔτη λῃ'. οὗτος 15
 Ἐβραίονς καταδονλωσάμενος εἰς τὴν Ἑλληνίδα μετα-
 βάλλει φωνὴν ἐκ τῆς Ἐβραϊδος τὰς θείας γραφάς.
 καὶ ποιοῦνται τὴν ἐρμηνείαν ἀνδρες ἐβδομήκοντα ἐν
 σοφίᾳ παρὰ τοῖς Ἐβραίοις ἐπαινούμενοι. sequitur nar-
 ratio de Theopompo et Theodecto (sic) Cedreno per- 20
 similis.

3. *Iulus Pollux* p. 148 Hardt (p. 59 *Bianconius*):
Πτολεμαῖος — λῃ'. οὗτος προτρέπει τὸν ἐκ τῶν Ἰου-

1 praecedit p. 356, 11 — 359, 10 narratio ex Iosephi Epis-
 tome hausta (v. Iosephi opera ed. Niese I p. XXIII ss. III
 p. XIII); cf. argumentum vol. IV p. 298 Dind. || 4—10 cf.
 Epiph. || 14 ss. haec fere verbo tenus transierunt in Visionem
 Danielis apud Fabricium, *Cod. pseud. V. T.* I p. 1137 (= Zona-
 ras ed. Dind. VI p. 10) || 16. 17 μεταβάλλειν ἀναγκάζει Theod. ||
 22 de Julio Polluce qui dicitur cf. *Byz. Z.* I 50. 342 ss.

δαιών νομομαθεῖς ἐρμηνεῦσαι τὰς θείας γραφὰς ἐκ τῆς Ἐβραΐδος εἰς τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν. καὶ — ἐπαινούμενοι ἐν ἑβδομάχοντα ἡμέραις, καθίσας αὐτοὺς ἐν τῇ Φάρῳ ἀνὰ δύο καὶ συγκρίνας τὰς πάντων ἐργασίας.

Haec inde a p. 128, 27 ex chronicis fere proferenda et in uno conspectu ponenda videbantur. denique, ne quid consulto omittam, relego ad brevissimam notitiam Georgii Monachi p. 326, 14 Muralt (ceterum cf. notam ad p. 33, 4), ad Synopsim chronicam p. 18, 8—11 Sathas (*Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη* vol. VII), ad Iannem Siceliotam¹⁾. neque plus novi ex scriptoribus posterioribus latinis discimus. e quibus satis habeo nominare Prosperum (Mommensi Chronica 1 = Mon. Germ. Auct. ant. IX p. 399), Iordanem (MG V 1 p. 8, 31 Mommisen), Isidorum (Chronica 2 = MG XI p. 449, 450), Bedam (Chronica 3 = MG XIII p. 276), Paulum Diaconum (MG II p. 40 Droysen). plura dabit Mommensi Index, Chron. 3 p. 617, pendent autem omnes ab Hieronymo. — e scriptoribus orientalibus²⁾ e. gr. appellantur Barhebraeus I p. 20 Abbeloos-Lamy, Samuel Aniensis p. 13. 20 Zohrab-Mai (ed. Tēr-Mikhelian, Vałarşapat 1893 p. 34), Mhithar p. 54 Brosset, Stephanos Asolik ed. Malhasean Petropoli 1885 p. 17, Michael Syrus p. 74 Ierusalem (= 78 Langlois)³⁾, Zacharias rhetor ed. Ahrens-Krüger p. *6, 29 ss., Wardan Wardapet ed. Veneta 1862 p. 28, Albérûni p. 24 Sachau⁴⁾. alios suo loco nominavi. et operam iudicandi de his testibus et officium colligendi testimonia e posteriorum temporum Hebraeis litteris⁵⁾ alii reliqui, cum ipse huic negotio propter linguarum inscitiam impar sperarem alios id, si operaे pretium videatur, semel fundamento iacto facile exsecuturos esse.

2) Ἑλληνικὴν Bianc.

1) cf. A. Wirth l. c. p. 32, *Byz. Z.* III 617 ss.

2) cf. Gelzer l. c. II 2.

3) hic negat Phari, contendit in Cypro versionem factam esse.

4) versionis, quam edidit *The chronology of ancient nations*, London 1879, cf. Schreiner, *Z. der deutsch-morg. Ges.* XLII p. 600.

5) ea qui persecui volet, multa inveniet apud auctores, quos Eb. Nestle in Herzogii Encyclopaedia Theologiae³ III p. 3 enumerat.

Cyrillus Hier. Catech. IV 34 (P. Gr. XXXIII p. 497):
 . . . Πτολεμαῖος δὲ Φιλάδελφος φιλολογώτατος γενόμενος βασιλεὺς τὰς κατὰ (κατὰ secl.) πανταχοῦ βίβλους συναθροίζων, παρὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τοῦ τῆς βιβλιοθήκης προνοητοῦ περὶ τῶν νομικῶν καὶ προφητικῶν θείων γραφῶν ἐπακούσας . . . Ἐλεαζάρῳ τῷ τότε ἀρχιερεῖ πλεῖστα δῶρα πέμψας εἰς τὸν ἐνταῦθα τῶν Ἱεροσολύμων ναὸν ἔξι κατὰ φυλὴν τῶν δώδεκα τοῦ Ἰσραὴλ φυλῶν πρὸς ἑαυτὸν εἰς ἐρμηνείαν ἐποίησεν ἀποστεῖλαι. εἶτα καὶ τοῦ θείας ἥ μὴ τὰς βίβλους εἶναι λαμβάνων ἀπόκειραν καὶ πρὸς τὸ μὴ συνδυάσαι πρὸς ἄλλήλους τοὺς ἀποσταλέντας ὑποπτεύσας ἐν τῇ λεγομένῃ Φάρῳ τῇ πρὸς Ἀλεξάνδρειαν κειμένῃ τῶν παραγενομένων ἐρμηνευτῶν ἐκάστῳ ἰδιον οἴκου ἀπονείμας ἐκάστῳ πάσας τὰς γραφὰς ἐπέτρεψεν ἐρμηνεῦσαι. τούτων δὲ ἐν ἐβδομήκοντα καὶ δύο ἡμέραις τὸ πρᾶγμα πληρωσάντων, τὰς δύο πάνταν ἐρμηνείας, ἃς κατὰ διαφόρους οἴκους ἄλλήλοις μὴ προσιόντες ἐποιήσαντο, συναγαγάντων ἐπὶ τὸ αὐτὸν οὐ μόνον ἐν νοήμασιν ἄλλὰ καὶ ἐν λέξεσιν εὑρέσιν συμφώνους. οὐ γὰρ εὐρεσιλογίᾳ καὶ κατασκευῇ σοφισμάτων ἀνθρωπίνων ἦν τὸ γινόμενον, ἀλλ' ἐκ πνεύματος ἀγίου ἡ τῶν ἀγίων πνεύματι λαληθεισῶν θείων γραφῶν ἐρμηνεία συνετελεῖτο.

Ioannes Chrys. in Gen. Homil. IV 4 (P. Gr. LIII p. 42): οὐ πρὸ πολλῶν δὲ ἐτῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας βασιλεύς τις Πτολεμαῖος περὶ τὴν τῶν βι-

2 edidit haec nuper Th. Zahn, *Geschichte des Kanons* II 177.
 178 // 9—24 Irenaeum potissimum secutus est // 11. 12 πρὸς τὸ μὴ συνδυάσαι cum ἀπονείμας iungendum, quod propter Zahnium moneo, cf. p. 140, 7

βλέων συναγωγὴν πολλήν τινα σπουδὴν ποιησάμενος καὶ πολλὰ ἔτερα συναγαγὼν καὶ διάφορα ἔγνω δεῖν καὶ ταύτας τὰς βίβλους συναγαγεῖν. μεταπεμψάμενος οὖν τινας τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίων μεταβαλεῖν 5 εἰς τὴν Ἑλλάδα γλωτταν προσέταξε, καὶ δὴ τοῦτο εἰς ἔργον αὐτῷ ἔξενήνειται. ἐγένετο δὲ καὶ τοῦτο τῆς τοῦ Θεοῦ οἰκουνομίας ἔργον, ὥστε μὴ μόνον τοὺς τὴν Ἐβραίων γλωτταν ἡσκημένους ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς τὴν οἰκουμένην οἰκοῦντας τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν καρ-
10 πώσασθαι et *Adv. Iud. Hom.* I 6 (P. Gr. XLVIII p. 851) post breviorem eandem narrationem καὶ ἀπέθετο εἰς τὸ τοῦ Σαράπιδος Ἱερὸν . . . καὶ μέχρι νῦν ἔκει τῶν προφητῶν αἱ ἐρμηνευθεῖσαι βίβλοι μένουσι.

in *Matth. Hom.* V 2 (P. Gr. LVII p. 57): τῶν ἀλλων 15 μᾶλλον ἀπάντων τὸ ἀξιόπιστον οἱ ἑβδομήκοντα ἔχοιεν ἀν δικαίως· οἱ μὲν γὰρ μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν ἡρμήνευσαν Ἰουδαῖοι μείναντες καὶ δικαίως ἀν ὑποπτεύοντο ἀτε ἀπεχθείᾳ μᾶλλον εἰρηνότες καὶ τὰς προφητείας συσκιάζοντες ἐπίτηδες, οἱ δὲ ἑβδομήκοντα 20 πρὸ ἐκατὸν ἡ καὶ πλειόνων ἐτῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας ἐπὶ τοῦτο ἐλθόντες καὶ τοσοῦτοι ὄντες πάσης τοιαύτης εἰσὶν ὑποφίας ἀπηλλαγμένοι, καὶ διὰ τὸν χρόνον καὶ διὰ τὸ πλῆθος καὶ διὰ τὴν συμφωνίαν μᾶλλον ἀν εἶν πιστεύεσθαι δίκαιοι.

25 *Epiphanius De mensuris et ponderibus* 3 p. 155 Lag.: ἑβδομήκοντα δύο γὰρ ὄντες τὸν ἀριθμὸν καὶ ἐν τῇ

6—10 cf. Eus. p. 127, 19 ss. || 13—23 cf. in *Epist. ad Hebr. Hom.* VIII 4 (P. Gr. LXIII p. 74), ubi Esdram (cf. ad p. 124, 9) et LXX divinae providentiae ministros, spiritu plenos praedicant. 25 de siglis v. p. 87—89. — uncis ( ) inclusa Lagardius ex S restituit, omissa in I.

Φαρίᾳ νήσῳ, καλονυμένῃ δὲ ἄνω γῆ, ἀντικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐν τριάκοντα καὶ ἔξι οἰκίσκοις, ξυγὴ ξυγὴ κατὰ οἰκίσκον, ἀφ' ἔωθεν ἔως ἑσπέρας συγκλειόμενοι καὶ τὸ ἑσπέρας ἐν τριάκοντα ἔξι σκαφιδίοις περαιούμενοι εἰς τὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου παλάτιον καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιώμενοι καὶ κατὰ ξυγὴν ἐν κοιτῶσι τριάκοντα ἔξι καθεύδοντες εἰς τὸ μὴ συνδυάσαι μετ' ἀλλήλων ἀλλ' ἀνοθεύτως ἐρμηνεῦσαι οὕτως διετέλουν. τοὺς γὰρ προειρημένους τριάκοντα ἔξι οἰκίσκους δι θεῖς Πτολεμαῖος κατασκευάσας ἐν τῷ πέραν εἰς τὴν 10 νῆσον διπλοῦς τε αὐτοὺς ποιήσας δύο δύο ἐνέκλεισεν, ώς ἔφην, καὶ παῖδας δύο ὑπηρετεῖν αὐτοῖς ἅμα ἐνέκλεισεν δψοποίας ἔνεκεν καὶ ὑπηρεσίας μετὰ καὶ ταχυγράφων. ἀλλ' οὐδὲ θυρίδας τοῖς οἰκίσκοις ἐκείνοις ἐκ τῶν τοίχων ἐποίησεν, ἀλλ' ἄνωθεν ἐκ τῶν 15 δωμάτων τὰς καλονυμένας ἀναφωτίδας ἀνέψξεν. οἱ δὲ οὕτως διάγοντες ἀπὸ πρωΐθεν ἔως ἑσπέρας ὑπὸ κλεῖδα συγκεκλεισμένοι οὕτως ἡρμηνευσαν. ἐκάστη δὲ ξυγῇ βίβλος μία ἐπεδίδοτο, ὡς εἰπεῖν ἡ βίβλος τῆς τοῦ κόσμου Γενέσεως μιᾶς ξυγῆς, ἡ Ἐξοδος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ 20 τῇ ἄλλῃ ξυγῇ, (τὸ) Λευιτικὸν τῇ ἄλλῃ καὶ καθεξῆς ἄλλῃ βίβλος τῇ ἄλλῃ. καὶ οὕτως αἱ εἰκοσι ἐπτὰ βίβλοι αἱ δηταὶ καὶ ἐνδιάθετοι, εἰκοσι δὲ καὶ δύο κατὰ τὴν τοῦ ἀλφαριθμοῦ παρ' Ἐβραίοις στοιχείωσιν ἀριθμούμεναι, ἡρμηνεύθησαν . . . .

25

1 Ἀνωγῇ ex S Lag.; Ἀναγωγῇ conicio || 3 ἀπὸ φέωθεν I ||
 4 τὸ] secl. vel τῆς scrib. Dind. | post περαιούμενοι add. καὶ
 ἀναπεραιούμενοι S (om. etiam Arm.) || 7 συνδιάσαι I, συνδιά-
 σαι E Pet., sed συνδυάσαντας AT, cf. Cyrillum p. 138, 11. 12 ||
 9. 10 ὁ φῆθεις om. S || 11 ἐνέκλεισεν I, sed v. etiam E || 13 δψο-
 ποίας I || 14 οὕτε IE || 17 πρωτὸν E || 18 ss. cf. p. 158, 1 ss.
 Lag. || 21 τὸ S: om. I (etiam E)

6 δτε δὲ ἐτελειώθησαν, ἐκαθέσθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ τριάκοντα ἔξ ἀναγνῶσται (καὶ
αὐτὸὶ ἐκάθισαν χαμαιζήλως) ἔχοντες ἐκάστης βίβλου
τὰ τριάκοντα ἔξ ισότυπα καὶ εἰς ἔχων τῆς βίβλου τῆς
5 Ἐβραϊκῆς ἀντίρραφον. ἐνὸς δὲ ἀναγινώσκοντος ἀνα-
γνῶστον καὶ τῶν ἄλλων ἐπεκόντων (οὐχ) εὑρέθη δια-
φωνία, ἀλλὰ θεοῦ θαυμάσιον ἔργον εἰς τὸ γνωσθῆναι
ὅτι πνεύματος ἀγίου ἔχοντες δωρεὰν ἔκεινοι οἱ ἀνδρες
ἀμοφώνησαν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ καὶ δπον προσέθηκαν λό-
10 γον, πάντες δμοῦ προσέθηκαν, δπον δὲ ἀφείλοντο,
πάντες ἐπ' ἵσης ἀφείλοντο. καὶ ὅν μὲν ἀφείλοντο οὐκ
ἔστι χρεία, ὅν δὲ προσέθηκαν ἔστι χρεία. εἰς δὲ τὸ
γενέσθαι σοι σαφὲς τὸ εἰρημένον, ὅτι θαυμαστῶς κατὰ
θεοῦ οἰκονομίαν καὶ ἐκ συμφωνίας πνεύματος ἀγίου
15 συμφώνως ἡρμηνευσαν καὶ πρὸς ἄλλήλους οὐ διηνέ-
κθησαν, παρέξει σοι διὰ μικροῦ λόγου τὴν τούτων ἀπό-
δειξιν, ὡς ἀν ἐκ τούτου γνοὺς καὶ πεισθεὶς συναινέσῃς
τῷ ἡμετέρῳ λόγῳ ... ἐπίστηθι τοίνυν ἀπὸ τοῦ βραχυ-
τάτου λόγου τοῖς δμοῖσις αὐτῶν κατὰ τὴν προσθήκην
20 πανταχοῦ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐρμηνευτῶν κειμένοις, ὅτι
καλῶς οἱ λόγοι προσετέθησαν εἰς φράσιν καὶ ὠφέλειαν

2 καὶ αὐτὸὶ ἐκαθέσθησαν ταπεινότερον S e versione La-
gardii, ἐκάθισαν χαμαιζήλως E: om. I || 4 ισοέτυπα I | καὶ
εἰς S: ἔξ εἰς I, ἔξ ὅν εἰς Petavius || 5 δὲ om. S Lag., sed v.
etiam E || 6 οὐκ S (iam Pet. addiderat): om. I || 7. 8 cf.
Cyrillum p. 138, 22—24 || 7—12 cf. p. 170 Lag., ubi prophetae
dicuntur || 7 γνῶναι E || 8 σχόντες S Lag. || 9 δμοφώνησαν
I | ἐρμηνεία S: ἐρήμω I || 9. 10 δπον προστέθειτο λόγος ὑπὸ¹
πάντων εὑρέθη προστέθειμένος I || 11 ἐπ' ἵσης] δμοῦ E, 'S
hatte ausser ἐπ' ἵσης noch einen ziemlich synonymen Aus-
druck' | ἀφείλοντο SE: εὑρέθησαν ἀφελόμενοι I || 12 προσ-
έθηκαν SE (sic restitui etiam lin. 9. 10, προσέθεντο bis Lag.,
sed cf. TA, Epiph. et activo et medio utitur): οὐκ ἀφείλοντα I
16 σοι] σοι νῦν S? | μικροῦ S (Pet., cf. lin. 18. 19): μικροῦ 21. 142, 1 cf. Eus. p. 127, 25 ss.

τῶν μελλόντων ἔθνῶν εἰς τὴν τοῦ θεοῦ πίστιν ἄγεσθαι καὶ τὴν ἐκ τῶν θείων λόγων τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης κτᾶσθαι ζωῆς αληθονομίαν . . . .

9 δεῖ δὲ ἡμᾶς καὶ αὐτῶν τῶν εἰρημένων τὴν ὑπόθεσιν δηλῶσαι. χρησιμεύσει γάρ σοι καὶ ἡ περὶ τούτων γνῶσις, ἔξι αὐτῆς τῆς ἐπιβολῆς τῆς περὶ αὐτὸν διηγήσεως ὑποδεικνύουσα τίς (καὶ) πόθεν καὶ πότε καὶ γένους ποίου ἔκαστος αὐτῶν ὑπῆρξε καὶ τοῦ ἐρμηνεῦσαι τίς αὐτῷ γέγονεν ἡ αἰτία. καὶ πρῶτοι μὲν ἐρμηνευταὶ γεγόνασι τῆς αὐτῆς θείας γραφῆς ἀπὸ 10 Ἐβραϊκῆς διαλέκτου εἰς Ἑλληνίδα ἐβδομήκοντα δύο ἄνδρες τὸν ἀριθμόν, τὴν αὐτὴν πρώτην ἐρμηνείαν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἐρμηνεύσαντες· οἵτινες ἔξελέγησαν ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, ἔξι ἄνδρες κατὰ φυλήν, ὡς ἔξεδωκεν Ἀρισταῖος ἐν τῷ αὐτοῦ 15 συντάγματι. (τὰ δὲ δινόματα αὐτῶν ἔστι τάδε·)

קדמיה · מן שרבחתא דרובייל · ווסא · חזקיא · זכרא · רוחנן · חזקיא · אלישע · דתרון · מן שרבחתא דשמעוון · רודהה · שמיעון · שמואיל · אדר · מתיחתא · שלמי · דחלהה · מן שרבחתא

1 καλεῖσθαι S || 3 in eis quae sequuntur hic memoria digna est Epiphanius prava Origeniani lemnisci — et hypolemisci — interpretatio: illum significare variam quandam lectionem a duobus interpretum paribus (*ξνγῆς*), hunc ab uno profectam esse; quamquam ne sic mirum consensum interpretum ipse infirmare videatur, affirmat has discrepantias nequaquam ad sensum pertinere; ad rem cf. Field I p. LVIII ss. viden eandem theologiam, quae Origenem damnavit et chronologiam corrupti, philologiam criticam artissimis finibus circumscribentem, tollere cupientem? || 4 δὲ καὶ I || 6 αὐτὸν] αὐτῶν conicio || 7 καὶ πότε om. S || 8 ὑπῆρχε S || 10 τῶν αὐτῶν θείων γραφῶν S || 14 ἔξελέγεισαν I || 15 αὐτῶν I || 17 de testibus non minus tabulae v. p. 88, 89 | Yosepos Michael, Salomo || 18 Elisēē tertio loco Michael || 19 Adē tertio loco Michael | Mathē Michael

דלוּר · נחמְרִיא · יוֹסֵף · חָאַלְדוֹסִיּוֹס · בָּסָא · אֲוֹרְנִיא · דָקִי ·
דָּאַרְבְּכָא · מִן שְׁבְּטָא דִּיְהֻוְדָא · וּוֹנְחָן · אַבְרִי · אַלְיוֹשֶׁע · חַנְנִיא ·
צָרְרִיא · חַלְקִיא: דְּחַמְשָׁא · מִן שְׁבְּטָא דָאַיסְכָּר · אִיסְחָק ·
יעַקְוֹב · יְשֻׁוּע · סְמִבְטָ · שְׁמַעוֹן · לְוּ: דְּשַׁׁחַא · מִן שְׁרַבְתָּא
דְּזַבְוָלָן · יְהֻדָּא · יוֹסֵף · שְׁמַעוֹן · זָכְרִיאָ · שְׁמוֹאָרָל · שְׁלָמִי: 5
דְּשְׁבָעָא · מִן שְׁרַבְתָּא דְּגָד · סְמִבְטָ · צָדְקִיא · יְעַקְוֹב · אִיסְחָק ·
אִישָׁר · מִתְּרִי: דְּתַמְנִיא · מִן שְׁרַבְתָּא דָאַשִּׁיר · חָאַלְדוֹסִיּוֹס ·
אִוְסָן · יְשֻׁוּע · חָאַלְדוֹטוֹס · וּוֹחָנָן · וּוֹנְחָן: דְּחַשְׁעָא · מִן שְׁרַבְתָּא
דְּדָן · חָאַפְּלָוָס · אַבְרָם · אִוְסָן · אַנְדְּמִיא · דְּנִיאָרָל: 10
דָּעֵסְרָא · מִן שְׁרַבְתָּא דְּנִפְחָלָר · אַרְמִיא · אַלְיוֹזָר · זָכְרִיאָ ·
בְּנִיאָ · אַלְיוֹשֶׁע · דְּתִירִי: דְּחַדְעָסָר · מִן שְׁרַבְתָּא דְּיוֹסֵף · שְׁמוֹאָרָל ·
יוֹסִיפָּס · יְהֻדָּא · וּוֹנְחָן · כָּלֵב · דּוֹסִיחָאָוָס: דְּחַרְעָסָר · מִן
שְׁרַבְתָּא דְּבָנִימָן · אִיסְאָלוֹס · וּוֹנְחָן · חָאַלְדוֹסִיּוֹס · אַרְסָם ·
אַבְרָיטָוָס · חַזְקִיאָרִיל:

15 (ταῦτά ἔστι τὰ δύναματα ὃν προείπομεν ἐβδομήκοντα
δύο ἑρμηνευτῶν)· περὶ ὃν ἀνωτέρῳ διὰ τῶν ἀστερίσκων
καὶ τῶν δύβελῶν καὶ περὶ τῶν ἄλλων (ἑρμηνευτῶν),
τοῦτ' ἔστιν Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ λοιπῶν, ἀπὸ μέ-
ρους διηγησάμεθα, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰς αἰτίας σοι
20 δηλώσομεν. ὁ γὰρ μετὰ τὸν πρῶτον Πτολεμαῖον δεύ-
τερος βασιλεύσας Ἀλεξανδρείας Πτολεμαῖος, ὁ ἐπικλη-
θεὶς Φιλάδελφος, ὡς προείρηται, φιλόκαλός τις ἀνὴρ
καὶ φιλόλογος γεγένηται, δότις βιβλιοθήκην κατα-
σκευάσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως ἐν τῷ

1 אַרְיִינִיא B (Lag.), Urania Michael, Adonijah Salomo || 2 Abdī Salomo || 3 Ezekia Michael || 5 לְמֹוָאָרָל] Simeon Michael || 8 Io-hannes, Theodotus transp. Salomo || 9 Abraham, Theophilus Salomo | אַרְסָם] Idasmos Michael | Eremia Michael, Salomo || 11 sex e tribu Beniamin lin. 11 ante Ioseph pos. Michael || 12 Caleb primo loco Michael, sexto Salomo pos. || 13. 14 2. 1. 5. 3. 4. 6. pos. Michael || 14 אַבְרָיטָוָס] Ekdi Michael, Abijāh Salomo || 20 post δηλώσομεν add. ὁ φιλόκαλε S, fort. recte (v. p. 157, 47 Lag.)

Βρουχίω καλουμένῳ — καλίμα δέ ἔστι τοῦτο τῆς αὐτῆς πόλεως ἔρημον τὰ νῦν ὑπάρχον — ἐνεχείρισε Δημητρίῳ τινὶ τῷ Φαλαρηνῷ τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην προστάξας συναγαγεῖν τὰς πανταχοῦ γῆς βίβλους, γράψας ἐπιστολὰς καὶ προσλιπαρήσας ἔκαστον τῶν ἐπὶ γῆς ⁵ βασιλέων τε καὶ ἀρχόντων μὴ κατοκνῆσαι ἀποστεῖλαι (τὰς ὑπὸ τὴν βασιλείαν καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ) ποιητῶν τε λέγω καὶ λογογράφων ὁρτόρων τε καὶ σοφιστῶν καὶ ἱατρῶν καὶ ἱατροσοφιστῶν καὶ ἴστοριογράφων καὶ λοιπῶν βίβλους. τοῦ δὲ ἔργου προκόπτοντος καὶ τῶν ¹⁰ βιβλίων πανταχόθεν συναγομένων ἡρώτησεν διὰ βασιλεὺς τὸν τὴν βιβλιοθήκην πεπιστευμένον ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, διὰ πόσαι δ' ἀν εἶν βίβλοι (αἱ ἥδη) εἰς τὴν βιβλιοθήκην συναχθεῖσαι. διὰ δὲ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ λέγων διὰ ἥδη μέν εἰσι μυριάδες πέντε βίβλων καὶ ¹⁵ τετρακισχίλιαι δικαστίσιαι, πλειον ἡ ἔλασσον. ἀκούομεν δὲ ἔτι πολὺ πλῆθος ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχειν παρά τε Αἴθιοψι καὶ Ἰνδοῖς, Πέρσαις τε καὶ Ἐλαμίταις καὶ Βαθυλανίοις, Ἀσσυρίοις τε καὶ Χαλδαίοις, παρὰ Ρωμαίοις τε καὶ Φοίνιξι, Σύροις τε καὶ τοῖς ἐν τῇ Ἑλ-²⁰ λάδι (Ρωμαίοις) οὕπω Ρωμαίοις καλούμένοις ἀκμήν, ἀλλὰ Λατίνοις. ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς (ἐν) Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ ὑπάρχουσι βίβλοι θείκατ τῶν προφητῶν, διηγούμεναι περὶ θεοῦ καὶ τῆς κοσμοποιίας

1 βρουχίω I, sed ov e corr.: ἀρχείω E | δέ ἔστι SE: καὶ ἐπὶ I || 2 ἐνεχείρισε I || 4 cf. Cyrillum p. 138, 3 || 6 ἀρχόντων vel ἀρχῶν S (cf. e. gr. Eus. Demonstr. I p. 212, 19 Gaisf.); τοπαρχῶν TA fort. recte (cf. Eus. Praep. I p. 11, 13, 209, 12 Dind.); ἀρχὴν I || 13. 14 τὸ βιβλιοθήκη I || 15 ἔως μυριάδων ε' καὶ δ' χιλιάδων E, μυριάδες πέντε ἡμισυν TA, 40 800 Arm. | βίβλων Cohn, βιβλίων I || 16 πλέον TA, Dind. || 17 οὐτι om. S Lag., habet etiam TA || 18 Αἴλαμίταις S || 19. 20 παρὰ Ρωμαίοις τε lin. 21 post Ἑλλάδι transp. Petav. || 22 Λατείνοις S, tum τότε add., ut vid.

καὶ τῆς ἄλλης πάσης κοινωφελοῦς διδασκαλίας. εἰ οὖν
δοκεῖ τῷ ιράτει σου, βασιλεῦ, καὶ αὐτὰς μεταστείλα-
σθαι, γράψον τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις διδασκάλοις, καὶ
ἀποστελοῦσει σοι, δπως καὶ τὰς αὐτὰς βίβλους καταθῆς
5 ἐν τῇ αὐτῇ τῇσι σῆς εὐσεβείας βιβλιοθήκῃ. τότε τοί-
νυν γράφει δὲ βασιλεὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν τάδε·

10 Βασιλεὺς Πτολεμαῖος τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις τῶν
Ἰουδαίων (διδασκάλοις) πλεῖστα χαίρειν. βιβλιοθήκην
κατασκευάσας καὶ πλῆθος συναγαγὼν βιβλίων ἐξ ἑκά-
10 στου ἔθνους ἐν αὐτῇ ἀπεθέμην. ἀκούσας δέ, ὡς καὶ
παρ' ὑμῖν ἐμφέρονται βίβλοι προφητῶν περὶ θεοῦ τε
καὶ κοσμοποιίας δηλοῦσαι, καὶ ταύτας ταῖς ἄλλαις
ἀφιερώσαι ἐπιθυμῶν, γέγραφα δπως ταύτας ἡμῖν ἀπο-
στείλητε. δτι γὰρ τιμῆς ἔνεκεν καὶ οὐ περιεργίας χά-
15 ριν οὐδὲ κακονοίας τῆς τοιαύτης αἵτίας εἰμὶ ἐπιθυ-
μητής, ἀλλὰ πίστεως ἔνεκα καὶ τῆς περὶ ὑμᾶς φιλίας
τὴν τούτων αἵτησιν ποιοῦμαι, ἐκ τῆς (πρότερον) ὑφ'
ἡμῶν περὶ ὑμᾶς γενομένης εύνοιάς ἀναμνησθέντες
εἰσεσθε. μέμνησθε (γάρ) που ὡς αἷχμαλώτων πολλῶν
20 ἐκ τῆς ὑμετέρας πατρίδος ληφθέντων καὶ εἰς Αἴγυπτον
τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἀχθέντων ἀνῆκα καὶ μετ' ἐφο-
δίων πολλῶν καὶ θεραπείας οὐ τῆς τυχούσης ἐπιμελη-
σάμενος αὐτῶν ἐλευθέρους ἀπέτεμψα. ἀλλὰ καὶ τοὺς
25 ἐν αὐτοῖς πεπληγμένους λασάμενος (δομοίως) ἀνῆκα καὶ
τοὺς γυμνοὺς ἐνέδυσα. καὶ νῦν δὲ τραπέζαν χρυσῆν
μετὰ πολυτελεστάτης λιθίας κενοσμημένην, ἐξ δλκῆς
ταλάντων ἐκατόν, ἀντὶ τῆς τραπέζης τῆς ληφθείσης

4 καταθῆς S Arm. (καταθῆ Lag.): καταθῶ I || 8 διδασκά-
λοις habet etiam Arm. TA || 10 ἥκουσα S Arm. (cf. TA)
13 ἐπιθυμῶ I || 15 οὔτε I || 19 πον] που τάχα S? || 24. 25 cf.
Ev. Matth. 26, 38 || 27 ἐκατόν] φ I et nonnulli codd. E

ἀπὸ τοῦ ἀγίου τόπου Ἱεροσολύμων ἀπέστειλα μετὰ καὶ
δῶρων καὶ κειμηλίων τῷ ἴερῳ τόπῳ. τούτων τοίνυν
τὴν διήγησιν ἐποιησάμην, διποτε γνῶτε ὅτι ὑπὲρ εὐχῆς
εὐσεβείας τὰς βίβλους αἰτῶ. καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ ἀπε-
στάλη καὶ τὰ ἀπεσταλμένα δῶρα (ώσαντως). αὐτοὶ δὲ 5
δεξάμενοι τὴν ἐπιστολὴν (καὶ ἀναγνόντες) καὶ τὰ δῶρα
θεασάμενοι διὰ χαρᾶς ἔσχον σφόδρα καὶ ἀμελλητὶ χρυ-
σέοις γράμμασιν Ἐβραϊκοῖς τὰς βίβλους μεταγραψάμενοι
τὰς ἥδη μοι προτεταγμένας ἀπέστειλαν, εἴκοσι δύο μὲν
τὰς ἐνδιαθέτους, ἑβδομήκοντα δύο δὲ τὰς ἀποκρύφους. 10
οἱ δὲ βασιλεὺς κομισάμενος καὶ ἐντυχὼν καὶ μὴ δυνά-
μενος ἀναγνῶναι τῶν στοιχείων Ἐβραϊκῶν ὑπαρχόντων
καὶ διαλέκτῳ τῇ Ἐβραϊκῇ γεγραμμένων, δευτέραν ἐπι-
στολὴν ἀναγνάξεται αὐτοῖς γράψαι καὶ αἰτῆσαι ἐρμη-
νευτὰς τοὺς δυναμένους αὐτῷ φράσαι εἰς τὴν Ἑλλη- 15
νικὴν διάλεκτον τὰ τῆς Ἐβραΐδος. περιεῖχε δὲ ἡ
ἐπιστολὴ τάδε.

11 Ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος τοῖς τῆς εὐσεβείας διδα-
σκάλοις τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις πλεῖστα χαίρειν. θη-
σαυροῦ κεκρυμμένου καὶ πηγῆς ἐσφραγισμένης τίς 20
ώφελεια ἐν ἀμφοτέροις; οὕτω καὶ ἡ παρ' ὑμῶν ἀπε-
σταλμένη ἡμῖν τῶν βιβλίων ὑπόθεσις. ἡμῶν γὰρ μὴ
δυναμένων ἀναγνῶναι τὰ παρ' ὑμῶν ἡμῖν ἀποσταλέντα
εἰς οὐδὲν ὄφελος ἡμῖν γίνεται (τὸ τοιοῦτο). ἀλλὰ

2 ἵερατικῷ S? || 3 εὐχῆς] εὐχῆς καὶ I (ώφελείας χάριν TA),
διδαχῆς conicis || 6 τὴν] καὶ τὴν I | καὶ ἀναγν. habet etiam
Arm. | δῶρα IE (Arm.): ἀπεσταλμένα S? || 7 θεασάμενοι S Arm.:
ἀσμένιοι I | ἀμελλητὶ I || 15 post φράσαι (μεταφρ. Cohn) add. τὰς
βίβλους I (om. SE) || 16 τὰ SE: διὰ I || 20. 21 Sirach 20, 30
(= 41, 14) σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανῆς, τίς ὡφελεῖα
ἐν ἀμφοτέροις Cant. 4, 12 οῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη
(cf. Philocaliae c. 2 p. 36 ss. Rob.) || 23 παρ' ὑμῶν ἡμῖν (ἔμοι
TA) ἀποσταλέντα S TA: γράμματα τούτων I || 24 γενήσεται I

καταξιώσατε ἐρμηνευτὰς ἡμῖν ἀποστεῖλαι τοὺς (ἐκ νέας
 ἡλικίας ὑμῖν) ἀκριβῶς ἐκπεπαιδευμένους τὴν τε τῶν
 Ἐβραίων καὶ τῶν Ἑλλήνων γλῶτταν. τότε τοὺς (προ-
 γεγραμμένους) ἐβδομήκοντα δύο ἐρμηνευτὰς ἐκλεξά-
 μενοι οἱ τῶν Ἐβραίων διδάσκαλοι ἀποστέλλουσι κατὰ
 τὸν τύπον, δν ποτε ἐποίησε Μωυσῆς, ἡνίκα ἀνῆλθεν
 εἰς τὸ ὅρος διὰ προστάγματος υἱοίου, ἀκούσας δὲ
 ‘παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας ἐβδομήκοντα, καὶ ἀνά-
 βηθι εἰς τὸ ὅρος’ (Exod. 24, 1). αὐτὸς δὲ διὰ τὴν πρὸς
 10 τὰς φυλὰς εἰρήνην, ἵνα μὴ ἔξι ἐνίσων (μὲν) λάβῃ πέντε
 ἄνδρας, ἔξι ἄλλων (δὲ) ἔξι καὶ ποιήσῃ στάσιν ἐν ταῖς
 φυλαῖς, διενοήθη μᾶλλον ἐβδομήκοντα δύο παραλαβεῖν
 καὶ τῷ ἀριθμῷ προσθεῖναι. τῷ αὐτῷ δὴ τρόπῳ, ὡς
 ἔφην, καὶ τούτους ἀπέστειλαν, οἵτινες ἡρμηνευσαν τὰς
 15 βίβλους ἐν τῇ Φαρίق καλούμενη νήσῳ, καθάπερ ἄνω
 προείπομεν (φ τρόπῳ ὑπεδείξαμεν). καὶ οὕτως αἱ βί-
 βλοι εἰς Ἑλληνίδα μεταβληθεῖσαι ἀπετέθησαν ἐν τῇ
 πρώτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ἐν τῷ Βρονχίῳ οἰκοδομηθείσῃ,
 (ὡς ἡδη ἔφην. ἐγένετο δὲ αὐτῇ τῇ βιβλιοθήκῃ ἑτέρᾳ,
 20 ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ὀνομασθεῖσα ἄνω ἐν τῷ Σεραπείῳ.
 καὶ παρῆλθεν ὁ χρόνος τῶν δέκα Πτολεμαίων καὶ
 Κλεοπάτρας ἐτῶν διακοσίων καὶ πεντήκοντα καὶ ἐννέα).

12 Μετὰ γὰρ τὸν πρῶτον Πτολεμαῖον τὸν Λάγον
 τὸν βασιλεύσαντα ἔτη τεσσαράκοντα (καὶ μετ’ ἔτος
 25 ἐβδομὸν τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου τοῦ καὶ Φιλαδέλφου

1—4 eadem supplementa habet Arm. || 13 προσθῆναι I ||
 17 μεταβληθεῖσαι E (μετενεχθεῖσαι S vertit Lag.): ἐκτεθεῖσαι I ||
 18 τῶ] τῇ I || 19—22 ἐγένετο — ἐννέα sic S vertit Lag. (cf. E):
 ἔτι δὲ ὕστερον καὶ ἑτέρᾳ ἐγένετο βιβλιοθήκη ἐν τῷ Σεραπείῳ
 μικροτέρᾳ τῆς πρώτης, ἡτις καὶ θυγάτηρ ὀνομάσθη αὐτῆς. ἐν
 ᾗ ἀπετέθησαν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίονος
 καὶ τῶν λοιπῶν ἐρμηνεῖαι μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν
 ἔτος I || 23 γὰρ] δὲ S | ante Λάγον add. vñdν I

δὸς ἀριθμὸς τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν ἐτῶν οὔτως).
Πτολεμαῖος Φιλάδελφος ἔτη λγ̄, (οὗ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐν ἔτει ἑβδόμῳ αὐτοῦ, πλεῖστον ἦ ἔλασσον, οἱ προειρη-
μένοι ἑβδομήκοντα δύο ἐρμηνευταὶ τὰς βίβλους ἡρμη-
νευσαν).

5

*Theodorus Mops. in Sophoniam 1, 4 (P. Gr. LXVI p. 452 D): εἰς δὲ τὴν Ἑλλήνων ἑβδομήκοντα μετενη-
νόχασιν ἀνδρες πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, ἐπιστήμονες
μὲν ἀκριβῶς τῆς γλώττης τῆς οἰκείας, ἐπιστήμονες δὲ
καὶ τῶν θείων γραφῶν, ὅπό τε τοῦ ιερέως καὶ παντὸς 10
τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ δοκιμασθέντες ὡς ἀν πάντων
μάλιστα πρὸς τὴν ἐρμηνείαν ἄξιοι ...*

*Cyrillus Alex. Contra Julianum (P. Gr. LXXVI p. 521 D): Πτολεμαῖος δὲ οὗτος τῶν ὅτι μάλιστα
φιλολογοτάτων γεγονὼς ἔνα τῶν ἐπιτηδείων αὐτῷ 15
πέπομψε εἰς τὴν Ἰουδαίαν Ἐλεαζάρῳ τῷ τηνικάδε
κατὰ νόμους ιερεῖ γράφας, ὥστε πάντα τὰ βιβλία
Μωσέως τε καὶ τῶν ἀγίων προφητῶν ἀποστεῖλαί οἱ
μαθητιῶντι λίαν, συνεκπέμψαι δὲ καὶ τὸν δυναμένους
εἰς Ἑλλάδα φωνὴν αὐτὰ μεταθεῖναι. ὁ δὴ καὶ γέγονεν. 20*

*Theodoreti praef. in psalm. (P. Gr. LXXX p. 864)
ἔμοι δοκεῖ τολμηρὸν εἶναι τὰς ἀνέκαθεν ἐμφερομένας*

2 post Πτολεμαῖος add. οὗτος δὲ I, post Φιλάδελφος add.
ἔφ' οὐδὲν οἱ ἑβδομήκοντα δύο ἡρμηνευταὶ ἐπράτησεν I ||
12 hanc versionem pergit et ab apostolis et ab ecclesia re-
ceptam esse, nefas igitur esse interpres erroris accusare; cf.
p. 468 A, 437 C et eundem in Photii codice 177 (P. Gr. CIII
p. 513 C) et in Corderii Catena in Psalmos II 96 || 21 ss. simi-
liter Anonymus in Corderii Catena in psalmos titulum 90. psalmi
defendit, quod LXX διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας ἐδήλωσαν
τὴν γενομένην αὐτῆς (αὐτοῖς?) χορηγίαν τοῦ πνεύματος

ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ τῆς Ἀιγύπτου μετὰ τὸν Ἀλεξανδρον βασιλεύσαντος ἀνατρέπειν ἐπιγραφάς, ὃς οἱ ἑβδομήκοντα πάντες πρεσβύτεροι μετέθεσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ὡς καὶ τὴν ἄλλην ἀπασαν θείαν γραφήν....
 εἰ δὲ . . . καὶ οὗτοι μὴ δίχα τῆς θείας ἐπιπνοίας μετὰ πολλῆς συμφωνίας μετήνεγκαν ταύτας (scripturas sacras) εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνήν, πρὸς δὲ ταῖς ἄλλαις θείαις γραφαῖς καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ἡρμηνεύκασιν, τολμηρὸν οἶμαι καὶ λίαν θρασὺ ψευδεῖς ταύτας προσ-
 10 αγορεύειν καὶ τοὺς οἰκείους λογισμοὺς τῆς τοῦ πνεύματος ἐνεργείας σοφωτέρους ὑπολαμβάνειν.

Basilius Sel. or. XXXVIII (P. Gr. LXXXV p. 421):
 Φιλάδελφος ἔτη λη̄'. οὗτος ἀπολύσας τοὺς αλχμαλώτους
 τῶν Ἰουδαίων ἐφιλοτιμήσατο μεταγράψασθαι εἰς Ἑλ-
 15 ληνίδα γλῶσσαν τὰς Ἐβραϊκὰς βίβλους.

[Athanasii] *Synopsis scripturae sanctae* 77 (P. Gr. XXVIII p. 433): πρώτη ἔστιν ἡ τῶν οἱ' ἐρμηνευτῶν.
 οὗτοι Ἐβραῖοι ὅντες ἔξελέγησαν ἀπὸ ἐκάστης φυλῆς
 ἔξι καὶ ἡρμηνευσαν τὴν θείαν γραφὴν ἐπὶ Πτολεμαίου
 20 βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πρὸ διακοσίων τριάκοντα
 ἑνιαντῶν τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ.

16 cf. de hac synopsi Zahn, *Geschichte des Kanons* II 302 ss. Robinson, *Texts and Studies* III 3 p. 106 ss. — de interpretibus caput ex Epiphanio excerptum saepe in catenis aliisve codicibus traditur (v. e. gr. P. Gr. CVI p. 125, Papadopoulos-Kerameus in catalogo Smyrnaeae bibl. p. 4, Bandini I p. 87 de Laur. VI 3, Lietzmann, *Catenen* p. 48, 2, Philologi vol. LVII p. 285) et repetitur in Theodoreti quae falsa fertur *Μέθοδος ἐν τῶν ὑπομνηστικῶν* (P. Gr. LXXXIV p. 28) || 20 ταὶς αἱ, cf. Nestle, *Septuagintastudien* I p. 12 et infra p. 153, 12, 159, 23

Pseudo-Theodoreti tractatus ineditus. Τοῦ αὐτοῦ μακρότερου Θεοδωρήτου εἰς τοὺς προφήτας καὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις, δι' ἣν αλτίαν ἐκδέδονται ὑπὸ τῶν ἐβδομήκοντα ἔτι τε ὑπὸ Ἀκύλα, Θεοδοτίωνος, Συμμάχου καὶ τοῦ ἀγίου Λουκιανοῦ Ἰωσήπου τε καὶ τῶν β' ἀνωτέρων, καὶ ἐν ποίοις χρόνοις ἐκδέδονται καὶ εὑρηνται αἱ αὐταὶ ἐκδόσεις.

Τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀεὶ θέλων καὶ ἐφιέμενος σωτηρίαν ὁ δῆμιουρος καὶ δεσπότης θεός, ἀφ' οὗπερ εἰς τὸ εἶναι παρήγαγε, τὴν τοῦ φυσικοῦ νόμου βοήθειαν παιδαγωγεῖν παρεσκεύασεν. ἀλλὰ τῇ τοῦ ὄφεως ἀπάτῃ τῆς παραδεισιακῆς τρυφῆς ἐκδιαιτηθεὶς, ποικίλους αὖ πάλιν ὁ ταμίας τῶν ἀγαθῶν παρενθεὶς νόμους διατάξεως σὺν τούτοις καὶ τὸν γραπτὸν ἐπισφράγισμα ἐφίστησιν, ὅπως τῇ τούτων ἔξακολονθῶν διδασκαλίᾳ ἀπαρεμποδίστως τοῖς κρείττοσιν ἐπορέγηται καὶ δι' αὐτῶν ποδηγούμενος εἰς τὴν μακαρίαν καὶ ἄλητον αὐτομολῆ βασιλείαν. τὸν τοίνυν φυσικὸν πρῶτον ἐν-

1 Tractatum Theodoreti, quem Phelippaeo teste p. 89¹ laudavi (cf. Field *Hexapla* I p. LXXXV²), inveniri in Phillipico 1405 saec. XVI (olim Pelicerii, tum Nauloti) nunc Berlinensi 1 fol. 318^v—320^v L. Cohn mecum communicavit. neque dubito, quin hunc eundem codicem Phelippaeus adhibuerit. nam quae excerptis p. III. XI. XIX. XXI, omnia hic inveniuntur non sine codicis vitiis. plane alias est codex Rupefucaldi cardinalis, quem Phelippaeus in titulo Praefationis laudat, 'in quo prophetae omnes continentur'; eundem cum p. 30 dicat vetustissimum et 'collatum cum Tetraplis et cum Hexaplis Originis ab Eusebio aliisque', Marchalianum-Claramontanum-Vaticanum 2125 (v. Harnack, *Altchristl. Litt.* p. 543) esse puto. — Phillipici lectiones infra notavi. plane eiusdem tractatus initium et finem Lietzmann e Mosquensi 373 (59 Vladimir) saec. XV (= M), fol. 1. 2 descripsit.

1 αὐτοῦ om. M || 2 Θεοδωρίτον | ἐπισκόπου Κύρου ὑπόθεσις ante εἰς add. M || 5 Ιωσήπου M || 6 εὑρεινται || 14 διατάξεις M || 15 τοῦτον M || 18 αὐτομολεῖ

εφύτευσε τῇ φύσει νόμουν, ἵνα μὴ ὁ τῆς τῶν γραμμάτων ἐπιστήμης ἀλλότριος δυσχερῶς πρὸς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ κατάληψιν ἔχῃ, ἀλλ', ὅπόταν καὶ παρασφαλῆ τοῦ εἰκότος, ἐνδοθεν καὶ οἰκείως ἔχων δικάζοντα τὸν ἀπαραλόγιστον νόμουν τῆς συνειδήσεως καταγνοίη τοῦ ἀπρεποῦς καὶ τῇ ἀναχαιτίσει τῆς μεταμελείας παλινδρομήσει πρὸς τὸ δέον καὶ θεάρεστον, εἴτα τὸ ἀρχικὸν καὶ βασιλικὸν ἀναλάβῃ τῆς φύσεως πρῶτον ἀξιώμα. τοιγάρτοι μετὰ τοῦτο τὸν γραπτὸν παρεντίθησιν δοί¹⁰ σας καὶ τιμωρίας, ἵνα δὲ ὑπὸ τοῦ οἰκείου καὶ ἐμφύτου μὴ παιδαγωγούμενος τῷ ἀλλοτρίῳ καὶ παρεγγράπτῳ αἰκιζόμενος σωφρονίζηται. διά τοι τοῦτο καὶ προφήτας ἡμῖν ἐφιστᾷ ποτὲ μὲν ἐπαπειλοῦντας, ποτὲ δὲ καὶ παρακαλοῦντας καὶ τὰ ἐσχάτους καιροῖς ἐκβησόμενα¹⁵ προαναφενοῦντας, καὶ ἀπαξιπλῶς ποικίλως καὶ καταλλήλως τὴν σωτηρίαν ἡμῖν ἐπιβραβεύων διὰ πολλῶν διδασκαλιῶν ταύτην ὑπέδειξεν. ἀμέλει τοι τὸ μέγα τοῦτο καὶ σωτήριον δρᾶμα μιᾷ περικεκλεισμένον τῇ Ἐβραίων γλώττῃ οὐκ εἰς τὸ οινὸν τὴν ώφέλειαν²⁰ ἐφερεν, ἀλλ' ἐν μέρει τοῦ ἀγαθοῦ τὴν πρόσοδον ὑπεξέτεινεν. δὲ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν χρηστοτέρων δὲ κηδεμῶν τὴν πρὸ αἰώνων βούλησιν ἐπὶ ἐσχάτων μέλλων δεικνύναι οὐκ ἡνέσχετο ἀμάρτυρον ταύτην παραδεῖξαι. τῶν προφητῶν γὰρ προδιαγορευσάντων²⁵ τοῦ μυστηρίου τὰ σύμβολα μόνη τῇ Ἰουδαίᾳ ταῦτα διαγνωστὰ ὑπῆσαν, ἐθνεσι δὲ καὶ Ἑλλησι πάντῃ ἄδηλα καὶ κεκρυμμένα. ἀλλ' ἐξήγειρε τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον

3 παρασφαλεῖη || 6 ἀναχετήσει || 6. 7 παλινδρομήσῃ vel -σειε leg. || 11 παιδαγογούμενος || 12 σωφρονίζεται || 22 ἐπὶ] ἀπὸ || 24 παραλεῖψαι conicio || 26 ὑπῆρχεν εκρετεῖς

κύριος Πτολεμαίῳ τινὶ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων τῷ καὶ Φιλαδέλφῳ καλουμένῳ καὶ πᾶσαν γραφὴν Ἑλληνικήν τε καὶ Ρωμαϊκὴν ἔτι τε καὶ Αἰγυπτίων ἔξασκῆσαι παρεσκεύασεν· γνοὺς δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ὁ αὐτὸς γραφὴν ἰδίαν ἔχειν καὶ μάλιστα αὐτὴν κατ’ ἔξοχὴν 5 τῶν ἄλλων τῇ πρεσβυγενείᾳ προτερεύειν καὶ τῇ ἀληθείᾳ καταστέφεσθαι, ἕρωτι ταύτης συσχεθεὶς πρέσβεις τοῖς τὰ Ἐβραίων λαχοῦσι κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ διέπειν τε καὶ διοικεῖν ἐπιστέλλει μὴ στερηθῆσαι τῆς ὡφελείας τὸν ἐπιδεόμενον. τοιγάρτοι δώροις τούτους ἔκμει- 10 λιξάμενος καὶ σκεύη χρύσεα τῷ τηνικαῦτα περιβοήτῳ τεμένει προσαφιερώσας πατρόφας τε φειδοῦς ὑπομνήσας καὶ εὐεργεσίας κάμπτει τούτους τῇ αὐτήσει· οὗτοί τε ὡς εἴκος οἵα τε δῆθεν ἐκ δεσπότου καὶ δυναμένον βλάψαι, εἰ βούλοιτο, ἐκλιπαρούμενοι ἐκ περιχαρείας 15 ἀμέτρον ἐσκιρτηκότες χρυσέοις γράμμασι τὴν πᾶσαν γραφὴν ἐνσημανάμενοι ἔστειλαν τῇ ἰδίᾳ φωνῇ· δεξάμενός τε οὗτος ταύτην καὶ ἀναπτύξας μὴ τετυχηκέναι τῆς ἐφέσεως ἐφησεν. εἶτά τ’ αὖτιν ἀντιγράφει λέξας· θησαυροῦ καὶ σοφίας κεκρυμμένων καὶ πηγῆς ἀφανοῦς 20 ποία ὄνησις; βουλήν τ’ αὖτιν παραχρῆμα οὗτοί γε τὴν καλλίστην καὶ θείαν βουλευσάμενοι ἐκ πάσης φυλῆς τοῦ δλον ἐθνους οἵα τινας καρποὺς ἥδιστους πεπανθέντας τῇ τε ἔξῳ καὶ τῇ οἰκείᾳ γραφῇ ἐρανισάμενοι ἐβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν ἄνδρας κατὰ τὸν τύπον, δύο 25 πάλαι Μωυσεῖ κύριος προστέταχεν, ἔτι τε καὶ πνεύματος θείου ἐνδιαιτήματα πεφηνότας προσαναπέμπουσιν αὐτῷ, διπλας, καθὼς βούλεται, τὴν ἔκδοσιν τῆς γραφῆς

1 — 153, 1 ex Epiph. (cf. p. 144, 16 — 147, 15) fluxerunt ||
6 πρωτερεύειν || 11 τινικ. || 14. 15 δυναμένω κλάψαι || 15 περιχαρείας || 16 ἐσκιρτηκότες || 28 βούληται

ποιήσουντο. καὶ τούτους ἀποδεξάμενος διώρισεν ἀπ' ἀλλήλων οἰκίσκοις ἐμβαλὸν πρὸς τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καλούμενῳ Φάρῳ, ὅπως μὴ κατὰ τὸ αὐτὸν γενόμενοι συμφωνήσαντες παρακλέψωσι τὴν ἀλήθειαν. καὶ δὴ 5 τοῦτο ποιήσας συνήθροισεν ἄρδην τὰ ἔκδοθέντα καὶ τοσοῦτον εὗρεν αὐτοὺς συμφωνήσαντας, ὡς μηδὲ ἐν λέξει παρηλλαχότας, μηδὲ τί γε μὴν ἐν νοήμασι. δεξάμενος τοίνυν τὴν ἔκδοσιν καὶ μειζόνως ἀπενχαριστήσας τοῖς ἥγωνισμένοις περὶ τοῦτο πλείστοις τε ὡς εἰκὸς 10 φιλοτιμησάμενος δῶροις καὶ τὸ ἔθνος εὐφημίᾳ μεγαλύνας ἔξαπέστειλεν. πρώτη δὲ αὕτη ἡ ἔκδοσις ἐγένετο πρὸ τοιακοστοῦ πρώτου ἔτους τῆς μετὰ σαρκὸς πρὸς ἡμᾶς ἐπιδημίας τοῦ θεοῦ λόγου καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 15 Χριστοῦ.

15 Δευτέρα δὲ ἔκδοσις γέγονεν οὕτως. Ἀκύλας τις ἀπὸ Σινάπης τῆς Πόντου ὑπάρχων Ἑλλην ὃν ἐβαπτίσθη ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ *(ἐν?)* τοῖς Ἑλληνικοῖς πάλιν ἀναστρεφόμενος ἔθεσιν ἐπετιμήθη παρὰ τῶν κηρύκων τῆς χάριτος καὶ λυπηθεὶς ὥσπερ κύων ἐπὶ 20 τὸν ἴδιον ἔμετον ἀνθυπέστρεψεν καὶ ἀναθεματίσας τὸν χριστιανισμὸν τοῖς Ἰουδαίοις προσδραμὼν ἡρικήνευσε καὶ αὐτὸς τὴν θείαν γραφὴν ἐπὶ Ἀδριανοῦ βασιλέως τοῦ λεπρωθέντος μετὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη τῆς τῶν ἐβδομήκοντα ἐρμηνείας καμπύλῳ καὶ διεστραμ- 25 μένῳ λογισμῷ.

'Η γοῦν τοῦ Συμμάχου ἔκδοσις τρίτη ὑπάρχει. οὖτος τοίνυν Σαμαρείτης ὃν φίλαρχός τε ὑπάρχων καὶ

1 fort. ποιήσαιντο || 2 τὸ || 4 συμφον. || 9 ἥγων. ||
11 — 154, 26 cf. Pseudo-Athanasiū et Pseudo-Theodoretū
(P. Gr. XXVIII 433 et LXXXIV 28) || 18 ἔθνεσιν || 19. 20 cf
Prov. 26, 11. II Petr. 2, 22 (SAB 1898 p. 788 ss.)

ύπεροψίαν νοσῶν, μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἔθνους τοῖς Ἰουδαίοις προστρέχει καὶ ἐκ δευτέρου περιτέμνεται καὶ πρὸς διαστροφὴν τῶν Σαμαρειῶν ἐρμηνεύει καὶ αὐτὸς τὴν θείαν γραφὴν ἐπὶ Σεβήρου.

Τετάρτη δέ γε μὴν ἡ τοῦ Θεοδοτίωνος πέλει ἔκδοσις. οὗτος τοίνυν τῆς αἰρέσεως Μαρκιανοῦ τοῦ Ποντικοῦ ὥν ἔξεδωκεν καὶ αὐτὸς τὴν ἐρμηνείαν ἐπὶ Κομόδου τοῦ βασιλέως ἐν αὐτοῖς τοῖς χρόνοις πρὸς διαστροφὴν τῆς αὐτοῦ αἰρέσεως.

‘Η πέμπτη δὲ ἔκδοσις ἐν πίθοις εὐρέθη ἐπὶ Καρακάλλου τοῦ βασιλέως ἐν Ἱεριχώ· καὶ ἡ ἕκτη δὲ δμοίως ἐν πίθοις εὐρέθη κεκρυμμένη ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμμαίας παιδὸς ἐν Νικοπόλει τῇ πρὸς ἀρκτίοις.

‘Ἐβδόμη τε ἔκδοσίς ἐστιν ἡ τοῦ ἀγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος· ὅστις ταῖς προγεγραμμέναις ἔκδόσεσιν ἐντυχών, ἐγκύψας δὲ καὶ τοῖς Ἐβραϊκοῖς μετὰ ἀκριβείας τὰ λεπτοντα ἢ καὶ περιτεύοντα καὶ τοῦ καταλόγου τῆς ἀληθείας πόρῳ τυγχάνοντα διορθωσάμενος ἐν τοῖς οἰκείοις τῆς γραφῆς χωρίοις ἔξεδοτο τοῖς Χριστιανοῖς ἀδελφοῖς· ἦτις ἔκδοσις μετὰ τὴν ἄδηλησιν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Λουκιανοῦ τῆς τοῦ Διοκλητιανοῦ καταληξάσης μανίας εὑρηται ἐξ ἴδιοχείρου γεγραμμένη ἐν Νικομηδείᾳ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως παρὰ Ἰουδαίοις ἐν πυργίσκῳ μαρμαφίνῳ καὶ κεκονιαμένῳ. ἐν ἐπιτομῇ δὲ τῆς ἔξηγήσεως τῶν ἔκδόσεων ἐπεμνήσθημεν πρὸς

10. 11 ἀραιάλλον || 13 μαμμαίον | 14 Ἀκτίς recte Epiph. p. 171, 92 Lagarde || 15 τε εἴ ἐστιν om. M || 18, 19 περιτεύοντα || 23 post Διοκλ. cum M καὶ Μαξιμιανοῦ addendum || 24, 25 ωηνομ. || 26 κονιαμένω M || 27 πρὸς M: διὰ

τὸ μὴ πάντη ἄμοιρον τὸν ἐντυγχάνοντα τῇ προφητικῇ πραγματείᾳ τυγχάνειν.

'Ιστέον δὲ ὅτι, ὅπου τὸ Ὅ μετὰ ἐγκαρδίου διαστολῆς εὑρέθη, τῶν ἐβδομήκοντα ὑπάρχει ἔκδοσις· ὅπου δὲ 5 τὸ Ἄ, Ἀκύλα· ἐν ὁ δὲ τόπῳ τὸ Σ, Συμμάχου· καὶ ἐν οἷς χωρίοις τὸ Θ, Θεοδοτίσινος· καὶ αὖτις ὅπου τὸ Ε, πέμπτη· καὶ εἰς ἀ τὸ ἀπόσημον σ, ἔκτη· ἐν οἷς δὲ τὸ Δ μέσον ἔχον τὸ σ, Λουκιανοῦ· ὅπου δὲ τὸ Ι μετὰ τοῦ ω, Ἰωάννου, Ἰωσήπου· οἱ δὲ ἀστερίσκοι 10 ※ ※ ※ τὴν συμφωνίαν τῶν ἐκδοτῶν παρεμφαίνουσι. μή τις δὲ ἡμῖν καταγνοΐη τοῦτο δράσασι τῶν ἐν περὶα τῆς ἔξηγγήσεως καθεστημάτων, προσαποδέξοιτο δὲ τὸν σκοπὸν ὃς συμβαλλόμενον κέρδος οὐ μικρὸν τοῖς ἀγνοοῦσιν.

15   *Euthymius Zigabenus in Psalmos* (P. Gr. CXXVIII p. 64): μεθημηνεύθησαν δὲ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου διέποντος τῆς Αἰγύπτου τὴν βασιλείαν ... πρώτη ἡ τῶν ἐβδομήκοντα, οἵτινες Ἐβραῖοι ὅντες ἔξελέγησαν κατὰ ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ Μωυσέως ἐκλεγέντων 20 ἐβδομήκοντα πρεσβυτέρων κατὰ παράκλησιν τοῦ δηλωθέντος βασιλέως καὶ σύμφωνον εἰς ἄπαν ἐρμηνείαν ἔξεδεντο.

Iosephi Hypomnesticum p. 251 *Fabricius (Cod. pseudop. V. T. II = P. Gr. CVI p. 124)*: τίνες εἰσὶν οἱ τὰς λερὰς

M: 4 εὑρέθη || 5 τύπῳ codd. (corr. iam Phelippaeus) || 7 ἀ | ἐπίσημον conicio || 9 [Ιωάννου] ras. in M || 11 καταγγένει || 11. 12 τῶν — καθεστ. om. M || 14 subscribit μέδοντι ἀμῦντῳ χριστῷ πιπλι κλέος. — πέρας τῆσδε δέλτον || 23 ss. de codicibus, quibus hoc fragm. separatim tradatur, v. Lietzmann, *Catenen* p. 48 n. 14 Pitra, *Analecta II* 400 nr. 9. 401 (405²), si modo is recte de Iosepho, non de Athanasio, loquitur

γραφὰς ἐρμηνεύσαντες; πρῶτον ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ οἱ οἱ β' τῶν Ἰουδαίων σοφοὶ ὑπὸ Ἐλεαζάρου τοῦ ἀρχιερέως εἰς τὸ ἐρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰς γραφὰς ἀποσταλέντες ετ p. 11 Ἐλεαζάρος, ἐφ' οὗ ἀλί βίβλοι τῶν ἐβδομήκοντα Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου βουληθέντος ἡρμηνεύθησαν.

Procopius Gaz. Comm. in Oct. P. Gr. LXXXVII 1 p. 28 D: δευτέρα δὲ αἰτία (obsecuritatis scripturae) τὸ ἀπὸ τῆς Ἐβραίων εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταληφθῆναι φωνὴν τοῦ θεοῦ τοῦτο διὰ Πτολεμαίου γενέσθαι πρὸ τῆς 10 τοῦ Χριστοῦ παρουσίας οἰκονομήσαντος, δτε κοινῇ πᾶσιν ἥμελλεν ἐγνῶσθαι τοῖς ἔθνεσιν (cf. P. Gr. LXIX p. 701 D).

Cosmas, Topogr. christ. XII (P. Gr. LXXXVIII p. 460): μετέπειτα Πτολεμαῖος ὁ ἐπίκλην Φιλάδελφος, 15 περιεργασάμενος καὶ μαθὼν παρὰ Τρύφωνος τοῦ Φαληρέως περὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων (βίβλων leg.), σπουδαίως ξητήσας παρὰ τῷ ἀρχιερεῖ Ἐλεαζάρῳ, ἀποστείλας δῶρα πολλὰ καὶ τῷ ναῷ καὶ τῷ ἀρχιερεῖ ταύτας ἐδέξατο σὺν οὐρανοῦ πρεσβυτέροις, οἵτινες καὶ ἀπὸ τῆς 20 Ἐβραΐδος γλώττης μετέφρασαν εἰς τὴν Ἑλλήνων γλῶτταν καὶ ἐν τῇ ιδίᾳ βιβλιοθήκῃ ἀνέθηκαν. ἦν δὲ καὶ τοῦτο θείας προνοίας ἔργον, ἵνα πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας προητοιμασμένον ἦν καὶ μὴ ὑστερον γινόμενον ἐπὶ τῶν ἀποστόλων ὑποπτον γένηται τοῖς πολ- 25 λοῖς· ὡς πρὸς τὸ κεχαρισμένον ἑαυτοῖς ἐρμηνεύσαντες

10—12 cf. Eus. p. 127, 25 ss., ceterum cf. Polychronium in Catena in Iob a Comitolo edita p. 37 || 23 ss. cf. Hilarium p. 160, 3 ss., Georgium Syncellum p. 134, 5

τὰ παρὰ τῶν προφητῶν πάλαι εἰρημένα περὶ τε τοῦ
Χριστοῦ καὶ τῆς αλήσεως τῶν ἐθνῶν.

Ioannes Lydus De magistratibus I 31 p. 144, 8—14
Bekker: (Brutus) ἡλευθέρωσε Ῥωμαίους τυραννίδος,
5 ἀρχὴν ἔξενορῶν παρ' οὐδενὶ τῶν ἐθνῶν γνωριζομένην,
καὶ εἰ παρ' Ἐβραίοις Δανιὴλ ὁ προφητῶν θειότατος
ὑπάτων παρὰ Ἀσσυρίοις γενομένων ποτὲ μνημονεύει.
οὐδὲ γὰρ οὗτος αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ἐβραϊδος ἀπέθετο φω-
νῆς, ὡς Ἀρισταῖος λέγει, ἀλλ' οἱ ἐρμηνεύσαντες παρὰ
¹⁰ *Πτολεμαίῳ τὰ λόγια ποτε ἀντὶ δυναστῶν καὶ βουλευ-*
τῶν ὑπάτους εἶπον.

De mensibus IV 47 p. 103, 22 Wuensch (e Parisino
854): λέγει δὲ ὁ αὐτὸς Φίλων καὶ περὶ τῶν συγγραμ-
μάτων τοῦ Μωυσέως, ὅτι ὑπ' αὐτοῦ μὲν τῇ Χαλδαϊκῇ
¹⁵ *γλώττῃ ἐγράφη, ὑστερον δὲ ὑπὸ Πτολεμαίου εἰς τὴν*
Ἐλλάδα μετεφράσθη, ὃς τοίτος ἦν τῶν ἀπ' Ἀλεξάνδρου
τὴν Αἴγυπτον παραλαβόντων, Φιλάδελφος ἐπικεκλη-
μένος. (v. supra p. 91, 10 ss.)

Iustiniani Novellae, 146 c. 1 (ed. Schoell-Kroll p. 715,
²⁰ *25): . . . πλὴν οἱ διὰ τῆς Ἑλληνίδος ἀναγινώσκοντες*
(sc. Hebraei) χρήσονται παραδόσει τῇ πάντων ἀκοι-
βεστέρᾳ καὶ παρὰ τὰς ἄλλας ἐγκεφαλιμένη διὰ τὸ μά-
λιστικόν περὶ τὴν ἐρμηνείαν συμβεβηκός, ὅτι κατὰ δύο
διαιρεθέντες καὶ κατὰ διαφόρους ἐρμηνεύσαντες τόπους
²⁵ *δῆμος μίαν ἀπαντεῖς ἐκδεδώκασι σύνθεσιν. πρὸς δέ γε*
τούτοις τίς οὐκ ἀν τῶν ἀνδρῶν κάκεῖνο θαυμάσειεν,
ὅτι πολλῷ πρεσβύτεροι τῆς σωτηριώδους ἐπιφανείας

6 cf. Hatch-Redpath, *Concordance to the LXX* p. 1407 ||
 23—25 cf. Epiph.

τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γεγονότες δύμας ἐκείνην μέλλουσαν ὥσπερ δρῶντες τὴν τῶν ιερῶν βίβλων παράδοσιν ἐποιήσαντο, προφητικῆς χάριτος περιλαμψάσης αὐτούς; καὶ ταύτη μὲν χρήσουται μάλιστα πάντες.

Olympiodori in Nicetae Serrani in Iob catena (P. Gr. XCIII p. 16 A): . . . τὸν ἑβδομήκοντά φημι ἐξ ἐπιπνοίας τοῦ ἀγίου πνεύματος δδηγηθέντας τὰ Ἐβραϊκὰ . . . εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβαλεῖν γλῶτταν πρὸ τῆς τοῦ κυρίου ἐπιδημίας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ ἐν Αἴγυπτῳ βασιλεύσαντος, θεοῦ τοῦτο οἰκονομήσαντος, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὡς χάριν Χριστιανοῖς κατατιθέμενοι οὕτω τὰς γραφὰς οἱ ἑβδομήκοντα διηρμήνευσαν. multo ampliora et fortasse genuina Olympiodori e Baroccianis eiusdem catenae codicibus edit Hodius p. 330, latine Comitulus in Catena in Iob p. 44.

Nicetae catena in psalmos P. Gr. LXIX p. 700: Φίλωνος καὶ Ἰουστίνου. — πάλαι μὲν Ἰουδαῖοι μόνοι τὰ τῆς παλαιᾶς διαθήκης εἶχον βιβλία κατὰ τὴν ἑαυτῶν συγγραφέντα διάλεκτον, ἡμεῖς δὲ τὴν ἐντεῦθεν οὐκ ἔτοιγάμεν ὀφέλειαν. δτε δὲ μετὰ Ἀλέξανδρον τὸν

6 cf. Lietzmann l. c. p. 66, 2 et de Bononiensi *Studi Ital.* III p. 467. — cf. etiam brevem notitiam in Anonymi *Comm. in Iob* P. Gr. XVII p. 373 C || 17 ss. eadem in Mendelssohnii usum Ios. Cozza descriptis e Psalterio codicis Cryptae ferratae A. γ' 11 fol. 11 saec. XI (= C, cf. Pitra, *Analecta sacra* II 442) et existant in Pal. Vaticano 247 fol. 1 Harl. 5677 || 18 — 159, 12 et 159, 19—21 cf. Philonem p. 90 ss., 159, 14—19 cf. Ps. Iustinum 122, 11. — 159, 14 falso Philonem testem producit (ceterum de Philone Nicetae auctore v. *Philonis Opera* II p. XV) || 17. 18 Φίλωνος καὶ Ἰουστίνου om. C || 19 αὐτῶν Mai

Μακεδόνα δ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος κατ' Ἀλγυπτον
 ἐβασίλευσε, ἔηλον λαβὼν τῆς Ἰουδαίων φιλοσοφίας εἰς
 Ἑλλάδα γλῶτταν τὴν Χαλδαικὴν μεθαρμόζεσθαι διε-
 νοεῖτο καὶ πρέσβεις εὐθὺς ἔξεπεμπε πρὸς Ἀξαρίαν τὸν
 5 τότε τῆς Ἰουδαίας ἀρχιερέα, τὸ βούλημά τε δηλῶν καὶ
 προτρέπων ἀριστίνδην ἐλέσθαι τὸν υόμον διερμηνεύ-
 σοντας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς οἶα εἰκὸς ἡσθεὶς καὶ νομίσας
 οὐκ ἄνευ θείας ἐπιφροσύνης περὶ τὸ τοιοῦτον ἔργον
 ἐσπουδακέναι τὸν βασιλέα, σκεψάμενος τοὺς παρ' αὐτῷ
 10 δοκιμωτάτους Ἐβραίων, οἱ πρὸς τῇ πατρίῳ καὶ τὴν
 Ἑλληνικὴν ἐπεπαιδευντο παιδείαν, καὶ ἔξ ἑνάστης τῶν
 δώδεκα φυλῶν ἔξ ἄνδρας ἐπιλεξάμενος ἄσμενος ἀπο-
 στέλλει. οἱ δὲ ἐν διαφόροις οἰκίσκοις κατὰ δύο, ὡς
 φησιν δ Ἰουδαῖος Φίλων, ἡ καθ' ἓνα, ὡς δ θεῖος Ἰου-
 15 στῖνος ἀποφαίνεται, διαιρεθέντες ἐν Φάρῳ τῇ Ἀλεξαν-
 δρείας νήσῳ πᾶσαν τὴν θείαν γραφὴν καὶ αὐτὸὺς τοὺς
 ψαλμοὺς ἡρμήνευσαν, καὶ πάντες ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ συν-
 εφώνησαν οὐδὲν ἀλλήλων παραλλάξαντες οὕτε κατὰ
 τὴν ἔννοιαν οὕτε κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ διό-
 20 ματα καὶ φήματα ὥσπερ ὑποβολέως ἑκάστῳ ἀοράτως
 ἐνηχοῦντος τοῖς δηλουμένοις ἐναρμοσάμενοι πράγμασιν,
 ὥστε θαυμάσαι τὸν Πτολεμαῖον. γέγονε δὲ ἡ τῶν ἐβδο-
 μήκοντα δύο τούτων ἕκδοσις πρὸ τριακοσίων καὶ ἐνὸς
 ἐνιαυτοῦ τῆς τοῦ σωτῆρος ἐπιδημίας.

denique cf. Nicephori Callisti versus in P. Gr. CXLVII 622 B.
 non novi quae C. Oeconomus, Περὶ τῶν οὐ vol. IV p. 1049 Fla-

4 ἔξεπεμψεν Mai, sed v. Philonem || 6 παροτρύνων Mai,
 sed v. Phil. || 10 τῶν Ἐ. C, sed v. Phil. || 14 ἡ καὶ καθ' Mai
 (Hody p. 153) || 21 πράγμασιν om. C || 23 de numero cf. ad
 p. 149, 20 et Hodium p. 92 || 24 sequitur narratio de ceteris
 interpretibus, tum de Esdra (v. ad p. 124, 9)

vium Nobilium secutus ex Hesychio¹⁾ et quae p. 1053 ex Cosma Hagiop. praebere dicitur.

Hilarius Pet., Tract. in II psalm. 3 p. 39, 18 Zingerle:
sed perfecta horum septuaginta interpretum auctoritas manet. primum quod ante adventum corporalem domini transtulerunt, nec adulatio interpretandi adhibita tempori arguetur, tanto anteriore interpretationis aetate; dehinc quod ipsi illi principes doctoresque synagogae et praeter scientiam legis per Moysen quoque doctrina secretiore perfecti non potuerunt improbables esse arbitri interpretandi, qui certissimi et gravissimi erant auctores docendi. ¹⁰

idem Instructio 8 p. 9, 27 et Tract. in CXVIII psalm. litt. Ain 16 p. 504, 24 de Ptolemaeo interpretationis auctore breviter refert; cf. p. 38, 12.

Ambrosius, Exameron III 5, 20 p. 73, 12 Sch.: multa enim non otiose a septuaginta viris Hebraicae lectioni ¹⁵ addita et adjuncta comperimus.

In psalm. 118 enarratio IX 13: septuaginta virorum sententias magis sequitur ecclesia.

Filastrii diversarum hereseon liber CXLII p. 114 Marx: haec etenim, id est LXX duorum interpretatio, ²⁰

7 hac de re antea (2 p. 38, 39) accuratius agit; cf. *Instructio 8* (p. 9, 25 ss. Zingerle), ubi psalmos in ordinem redigisse feruntur (cf. p. 40, 1) || 19 uncis angulatis inclusa addidit Marx. pleraque usque ad p. 161, 16 ex Irenaeo fluxisse videntur, sed ad p. 161, 11 cf. etiam Cyrillum p. 138, 10

1) frustulum, quod e Nobilii libro Hody p. 152 profert, ab Epiphanio pendet. quae idem p. 92, 153 Musculo auctore sub Basili nomine tradit, alibi non inveni.

sub Tolomeo rege Aegyptiorum post Alexandrum Macedonem est edita omnibus, populoque Iudaico in Hierusalem <man>data est, cum habitarent non multi <ibi> Iudei, velut in subiectione iam positi regis Aegyptii, 5 rogatique ab ipso <sunt> Tolomeo, ut interpretes mitterentur Alexandriam. qui cum venissent Septuaginta 6 duo sapientes ac prudentes viri interpretes, secundum iussu regis Hebream linguam Greco sermone interpretati Grecis litteris ediderunt, sicuti et factum est.

10 cumque suscepisset eos Tolomeus rex Aegypti, temp- 7 tare volens si esset horum divina scriptura quam legabant Iudei, separatim quemque iussit includi in cubiculum nullumque videre alium nisi solum exceptorem qui interpretem exciperet dictitantem; omnium- 8 15 que accipiens postea interpretationem cottidie, cum consentientem in unum inveniret editionem omnium, iussit conseribi atque poni in templum, ut venientibus de Achaia, de Grecia atque aliis provinciis filosofis, poetis et historiographis cupientibus legendi copia non 20 negaretur. unde et maxime argumenta sumentes filo- 9 sophi, poetae, oratores atque historiographi, sicuti voluerunt, ad suae paganitatis mendacia transtulerunt, aliisque nominibus rudes puerorum animas edocentes legem dei divinam irritam saeculo facere properarunt, 25 impietasque semina in sono verborum, in periculis sententiis confirmarunt; quorum causa dicebat et do- minus fures atque latrones (Ev. Ioh. 10, 8) eos fuisse, in omnibus atque ab omnibus cognoscendos.

28 cf. etiam cetera quae p. 113, 14 — 116, 15 de auctori-
tate LXX interpretum proferuntur

Rufinus in versione Eusebii Hist. eccl. VI 33 (I p. 369 Cacciari): cui (sc. Africano) Origenes magnificientissime rescribens asserit nequaquam Iudeorum commentis et fraudibus auscultandum, sed hoc solum pro vero habendum in scripturis divinis, quod septuaginta interpres transtulissent; nam id esse solum, quod auctoritate apostolica confirmatum sit.

Apol. II 33 (P. L. ed. Migne XXI p. 612 A) contra Hieronymi versionem pugnans cum alia tum haec de auctoritate textus graeci profert: ... septuaginta duorum virorum per cellulas interpretantium unam et consonam vocem dubitandum non est spiritus sancti inspiratione prolatam ... .

Hieronymi Praef. in Pent. (P. L. XXVIII p. 181): ... et nescio quis primus auctor septuaginta cellulas Alexandriae mendacio suo exstruxerit, quibus divisi eadem scriptitarent (vel scriptitarint), cum Aristeas eiusdem Ptolemaei ὑπερασπιστῆς et multo post tempore Iosephus nihil tale retulerint, sed in una basilica congregatos contulisse scribant, non prophetasse. aliud enim est vatem, aliud esse interpretem . . . .

2—7 Rufinus Eusebii textui (VI 31) interpolavit, et postrema inde a lin. 4 ne protulit quidem Origenes in epistula nobis servata, cf. ad p. 126, 6 || 6. 11 cf. Hieron., *Anecd. Marens.* III 2 p. 214, 26: *loquamus autem et secundum septuaginta interpres. dicat enim aliquis: quid ad me, quid habet in hebraico? ego ecclesiam sequor* || 14 ss haec repetit *Contra Rufinum* II 25 (P. L. XXIII p. 470), ubi congesta invenies Hieronymi variorum librorum de LXX iudicia. etiam plura colligit Montfaucon, *Hexapla* I 93 ss, Hody p. 350—390. de cellulis cf. *Comm. in Ezech.* 33, 23 (P. L. XXV p. 338 B), *Praef. in Paralipomena* (P. L. XXVIII p. 1393 A = XXIII p. 472 A) || 18 cf. Ios. p. 121, 5. 6

Quaest. in Gen. (P. L. XXIII p. 985, p. 2, 30 *La-garde*): . . . Iosephus . . . quinque tantum ab eis libros Moysi translatos refert.

Comm. in Ezech. 5, 12 (P. L. XXV p. 57 C): quamquam et Aristeas et Iosephus et omnis schola Iudeorum quinque tantum libros Moysi a septuaginta translatos asserant (*cf. etiam P. L. XXIV p. 914 B*).

Comm. in Mich. 2, 9 (P. L. XXV p. 1227 D): interpretatio LXX — si tamen LXX est; Iosephus enim scribit et Hebraei tradunt quinque tantum libros legis Moysi ab eis translatos et Ptolemaeo regi traditos . . .

August. De civ. dei XVIII 42 (= *Eugippius* p. 1018 *Knoell*): Qua dispensatione providentiae dei scripturae sacrae veteris testamenti ex Hebraeo in Graecum eloquium 15 translatae sint, ut universis gentibus innotescerent? . . .

Ptolemaeus qui est appellatus Philadelphus omnes, quos ille adduxerat subiugatos, liberos redire permisit; insuper et dona regia in templum Dei misit petivitque ab Eleazaro tunc pontifice dari sibi scripturas, quas 20 profecto audierat fama praedicante divinas et ideo concupiverat habere in bibliotheca, quam nobilissimam fecerat. has ei cum idem pontifex misisset Hebraeas, post ille etiam interpretes postulavit; et dati sunt septuaginta duo, de singulis duodecim tribubus seni 25 homines, linguae utriusque doctissimi, Hebraeae scili-

2 antea exponit LXX mystica quaedam classe Ptolemaeum; cf. e. gr. *Comm. in Ezech.* 16, 13 (P. L. XXV p. 143 B), *Praef. in Pent.* (P. L. XXVIII p. 181), *Praef. in Ies.* (P. L. XXVIII p. 826 B), *Anecd. Maredsolana* III 1 p. 22 cum Morini nota, et similia innuere videtur Filastrius p. 113, 17 ss. Marx || 12—15 cf. Eus. p. 127, 25 ss. || 16—22 cf. Hieron. p. 130, 11 ss.

cet atque Graecae, quorum interpretatio ut Septuaginta vocetur, iam obtinuit consuetudo. traditur sane tam mirabilem ac stupendum planeque divinum in eorum verbis fuisse consensum, ut, cum ad hoc opus separatim singuli sederint (ita enim eorum fidem Ptolemaeo placuit explorare), in nullo verbo, quod idem significaret et tantundem valeret, vel in verborum ordine alter ab altero discreparet; sed tamquam unus esset interpres, ita quod omnes interpretati sunt unum erat, quoniam re vera spiritus erat unus in omnibus. et ideo tam 10 mirabile Dei munus acceperant, ut illarum scripturarum non tamquam humanarum, sed, sicut erant, tamquam divinarum etiam isto modo commendaretur auctoritas, credituris quandoque gentibus profutura, quod iam videmus effectum.

[Augustini] *De mirabilibus sacrae scripturae* I 9 (P. L. XXXV p. 2161): quorum quasi hereditarii successores ad Ptolomaeum Philadelphum Alexandriae regem a pontificebus, Eleazaro scilicet et ceteris qui eodem tempore Iudeorum populo praeverant, septuaginta 20 sapientes, qui ex Israel stirpe descenderant, missi sunt

*
 15 idem 43 docet hanc versionem propter spiritum divinum, qui mentem interpretum replevisset, praferendam esse ceteris, etiamsi 'verba interpretationis sua contulissent' (respicit Hieronymum p. 162, 20); itaque etiam quae discrepant a codicibus Hebraeis, non mutanda esse, quippe quae per prophetas interpretes spiritus revelasset, cum Epiphanio affirmat. cf. e. gr. *De civ.* XV 11. 13. XVIII 44, *Quaest. de Genesi* 169 p. 89 Zycha et alibi, *De consensu Evang.* II 66 (P. L. XXXIV p. 1139), *Doctrina Christiana* II 22. IV 15 (P. L. XXXIV p. 46. 96), *Epist.* 28, 2 (p. 106 Goldb.). 71, 4 (p. 252 ss. Goldb. et ibid. p. 316 ss. Hieronymi responsum). 82, 34. 35 (p. 385. 386 G.) ceterum v. Hodium p. 391—396 || 16 de Moysi senioribus antea locutus est

et scripturas antiquae legis in Graecum eloquium trans-
tulerunt.

Isidorus Hisp., Etym. VI 3, 5 (P. L. LXXXII p. 236):
Ptolemaeus cognomento Philadelphus, omnis littera-
turae sagacissimus, cum studio bibliothecarum Pisistratum aemularetur, non solum gentium scripturas,
sed etiam et divinas litteras in bibliothecam suam con-
tulit. nam septuaginta milia librorum huius tempo-
ribus Alexandriae inventa sunt. <4, 1> hic etiam et
10 ab Eleazaro pontifice petens scripturas veteris testa-
menti in Graecam vocem ex Hebraica lingua per sep-
tuaginta interpres transferre curavit, quas in Alexan-
drina bibliotheca habuit. <4, 2> siquidem singuli in
singulis cellulis separati ita omnia per spiritum sanc-
15 tum interpretati sunt, ut nihil in alicuius eorum co-
dice inventum esset, quod in ceteris vel in verborum
ordine discreparet.

Theonae epistulam (Routh, Rel. sacrae III² p. 443)
consulto omisi utpote a recentissimo falsario profectam
20 (cf. Harnack, Altchristl. Litt. p. 790), item Pseudo-
Damasi Epist. 5 (P. L. XIII p. 440).

Lietzmannus a me omissam esse monet
Pseudo-Chrysostomi in Pascha Homiliam VII 1 (P. Gr.
*LIX p. 747): 'Ιουδαιοι μὲν γὰρ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔξ-
25 εχωρίσαντο· αὐτίκα γοῦν καὶ τὰς γραφὰς δύο καὶ
ἔβδομήκοντα σοφῶν μεταβαλόντων ἡθέτησαν. τοσοῦτοι
*γὰρ Ιουδαιοι πρὸς τὴν τοιαύτην ἴστορίαν ἡσχόληντο**

3—9 sumpsit e Tert. (v. p. 126), 9—13 ex Hieronymo (v.
 p. 130, 11), 13—17 ex Augustino (v. p. 164, 3 ss.)

ἀρχαῖοι πρὸ τῆς τοῦ σωτῆρος παρουσίας ἀριστίνδην
ὑπὸ ἀρίστων ἔξειλεγμένοι πρὸς τὴν μεταβολὴν τῶν
γραφῶν ἔτι καὶ τότε ἐν Ἐβραϊκοῖς χαρακτῆρσιν οὐ-
σῶν εὐδοκίμων. καὶ ἐδοκιμάσθη ἡ ἐρμηνεία, καὶ ἀραι
ὑπὸ πάντων τῶν Ἐβραίων ἐτέθησαν, εἰς τις τὴν ἐρ-⁵
μηνείαν παρακινήσεις. καὶ ταύτας διὰ ταῦτα ἡμεῖς
περιέπομεν ἀκούοντες Μωυσέως λέγοντος ἐπὶ στόμα-
τος δύο καὶ τριῶν μαρτύρων σταθῆσεται πᾶν δῆμα²
(Deut. 19, 15), οὐκέτι δὲ δύο, ἀλλ' ἐπὶ ἑβδομήκοντα
δύο μαρτύρων ἵτην μεταβολὴν ἀσμενίσαντες. ἀλλ' εἰς 10
δύον μὲν οἱ σοφοὶ περιῆσαν τῶν Ἰουδαίων, τὰ τῆς
μεταβολῆς ἐκρατύνετο· γενομένης δὲ τῆς παρανομίας
τῆς κατὰ τοῦ σωτῆρος ἀπεσβέσθη παρὰ Ἰουδαίοις πάντα
κάλλη .... ὡς οὖν καὶ τὰς γραφὰς μετεκίνησαν, καὶ
τὴν ἐρμηνείαν τῶν σοφῶν ἐκείνων ἡθέτησαν, ἐνός τινος 15
προσηγόριστου πεισθέντες μεταβολῇ ἐπ' ἀθετήσει τοσού-
των ἀνδρῶν καὶ ἀραι.

2 cf. Philonem p. 92, 8, quem c. 2 de Paschae die testem profert.

INDICES

Numeri sunt paragraphorum. eorum veritatem spondeo, cum bis verbo tenus editionis textum cum Indice confulerim. — stellula * lemmati praefixa significat non omnia testimonia allata esse. eadem stellula singulis vocibus vel numeris paragraphorum addita est, ubi apparatus vel varias lectiones vel conjecturas praebet dignas quae animadvertantur vel emendationes conjecturae inventae in ipsum textum receptae sunt.

Cum eos qui historiam sermonis graeci posterioris aetatis cognoscere velint, scriptores Graecos et Iudeeos, a quibus potissimum *κοινῆς* notitia petenda est, inscriptiones, papyros simul complecti oporteat, operaे pretium facturus mihi videor hos fontes cum Aristea conferens:

1. LXX = *Hatch-Redpath, Concordance to the Septuagint*, unde fere hausi. atque cum insignis animadvertisatur consensus cum posterioris potissimum aetatis libris Iudaicis, hos ipsos suis nominibus (Sir., I—IV Maccab., Sap., Iud., Tob., Sus., I Esra graecus) proferre e re videbatur. ceterum in testimoniis e LXX afferendis minus parcus fui quam in testimoniis ceterorum fontium.

2. Pol. = Polybius, in quo Schweighaeuseri lexicon fere secutus sum.

3. Pe. = *Inscriptiones Pergameneae a Fraenkelio editiae*¹⁾. saepius brevitatis causa nominavi Schweizerum = *E. Schweizer, Grammatik der Perg. Inschriften*, Berolini 1898.

4. Ma. = *Inscriptiones Magnesiae repartae*, quas prope diem cum Indice, in quo reperies locorum notitiam a me omissam, O. Kern edet.

5. Pap. = Papyri aetatis Ptolemaeorum. quarum corpus cum U. Wilcken editurus sit, testimonia proferre omisi. pleniorum enim collectionem quam ipse, tiro in hoc litterarum

1) vol. II, quod inscriptiones aetatis Romanae continet, consulto raro adhibui. paginas pro numeris inscriptionum laudavi, ubi editoris commentarius sermonem exemplis aliis illustrat.

genere, dare poteram, illius Index praebebit. non sine magna utilitate adii et laudavi Mayserum = *E. Mayser, Grammatik der griech. Papyri aus der Ptolemäerzeit*, pars I Lipsiae 1898¹⁾.

Quamvis hanc operis mei partem, ut fuit molestissima, ita facile obnoxiam esse sciam eorum vituperationi, qui quae per oblivionem vel temporis angustias omisi opprobrio dare velint, non inutilem eam futuram esse spero, quippe qua aliquatenus discatur, quantus sit in tanta locorum distantia fontium et inter se consensus et ab Attica consuetudine non parvus dissensus, quantum ad hunc communem sermonem excolendum et propagandum sermo, quo reges, magistratus, senatus urbium uti solebant, valuerit. qui sermo non sine mutationibus Athenis per Macedonum aulam ad Diadochos, tum ad Romanos²⁾ migrabat et alicuius momenti erat ad conformandum non modo commune dicendi sed etiam scribendi genus praesertim minus eruditorum scriptorum³⁾. quid ξοιρὸν sit in hellenistico sermone, discendum potissimum atque accuratius investigandum est, et maior pars fontium, qui omnibus patent, nondum exhausta est. quod priusquam fiat, non sine periculo errandi in negotio suo versabuntur, qui a flumine aberrantes et rivulos solos consecantes proprias ξοιρῆς dialectos secundum regiones divisas agnoscere volent.

1) ex eisdem editionibus, quas Mayser p. V enumerat, exempla a me allata collegi. — commemoranda hic quoque est Mendelssohnii prioris libelli nostri partis editio, in cuius commentario nonnullas locutiones e papyris et inscriptionibus illustravit.

2) Viereckii librum qui legerit, facile testimonia, quibus Aristeae sermonem illustravi, augebit. neque pauca docebit inscriptio, quae de mysteriis Andaniae celebrandis agit, cum Hermanni Sauppii adnotationibus, inscriptio Sesti reperta, quam Ierusalem, *Wiener Studien* I tractavit, inscriptiones, quas Strack, *Die Dynastie der Ptolemäer* p. 219 ss. collegit. item chartae parcere coactus Deissmanni libros bonae frugis plenos non laudavi.

3) studium atque consuetudo periphrasis, quae agnoscitur in ξοιρῇ, hinc partim explicari videtur.

I. INDEX VERBORVM

- ἀγαθοποιεῖν 242 (LXX)
 ἀγαθός: cf. s. παλός. — φίσιν
     ά. 56 ἀ. ἐπινοίας 196 πάντα
     τὰ ἀγαθά 185. 207. 229. 248
 ἀγαθά 205. 231 τὰ μέγιστα
     ά. 293 (197) ἀ. μέγιστα 212
     μεγάλων ἀγαθῶν 308
 ἀγάλματα 135
 ἀγαπᾶν 123
 ἀγάπη 229 (LXX)
 ἀγάπησις (LXX): φιλίας παλ
     ἀγαπήσεως 44 φιλανθρωπία
     παλ ἀ. 265. — 270 (opp. δυσ-
     νοίας)
 τῶν ἀγγείων 91
 ἀγειν: ἐπὶ τέλος (Ma.) 9 εἰς ἔλατ-
     τωσιν 109 εἰς μετάνοιαν 188
     πέδης εὔνοιαν 205 τὴν διά-
     νοιαν πρός 247 ἐπιεικείᾳ* 207
     erudire (?) 248
 ἀγιος: νόμον 45 γράμμασιν 98
     κατασκευήν 99 (LXX)
 ἐν ταῖς ἀγνείαις 106 περιέ-
     φραξεν ἀγνείαις 142 (LXX
     Pap.)
 ἄγνοια 130
 ἀγνός: θεωρίαν 31 ἐπίσκεψιν
     144 διάνοιαν 292 κατὰ σῶμα
     παλ κατὰ ψυχήν 139 συντη-
     ρεῖν ἀγνῶς 317 (LXX)
 ἀγορασμούς 9 (LXX Pap.)
 ἄγραφα 56
 ἄγριος 170 (πτηνὸς) ἄγρια 146
 ἄγωγή eruditio, mores 43. 124.
     246 bis. 280 παιδείας ἀ. 8
     ταῖς ἄγωγαῖς 235 (LXX)
 ἄγων: πολεμικοῖς ἄγωσιν 14
- ἀγωνιοῦνται περὶ 273
 ἀδελφή 41. 45
 ἀδελφός 7. 120
 ἀδιαπόποις χάραξι 139
 ἀδιάλειπτον μίνησιν 86 ἀδια-
     λείπτως 92. 294 (Maccab
     Pol.)
 ἀδιάλυτος 242 (LXX)
 ἀδιήγητος 89 99 (var. ἀνεῳδ.)
 ἀδικεῖν 146
 ἀδικία 162. 212. 277. 292 με-
     γάλην ἀ. 152 μετὰ ἀδικίας
     146
 ἀδικον: οὐθέν 210
 ἀδόλεσχόν τι ποιῶμεν 8
 ἀδοξία 269 (Sir.)
 ἀδωροδόκητος 209
 ἀεὶ 2. 196. 248 (cf. Mayser p. 16
     Schweizer p. 78)
 ἀείρεοντας 116 (var. ἀείροντας)
 ἀένναον μνήμην 279 δόξαν 292
     ά. μένοντα 311 (LXX)
 τὸν ἀέρα 70
 ἀήττητος 193
 ἀθέατος 71*
 ἀθόσαν 26 (III Maccab.)
 αἰκίαις περιβάλλειν (III Mac-
     cab.) 208 παλ θανάτοις 167
 αἴματα 88. 90
 αἴξ 93
 αἴσειν: tollere (LXX Pol.) τὸ
     δίκαιον 215 (ἀναιρεῖς B)
 αἴρεισθαι: optare, malle c. acc.
     54 περὶ 40 παθ' ὁ ἀν μέρος
     αἰρῶνται (sim. Pap.) 64. 65.
     — αἱρεστόν 285

- γνησίαν τὴν αἵρεσιν voluntas, favor (Pol. Ma. Pap.) 7 (LXX) τῶν αἰσθήσεων 156 ἀλογίστω al. 213 αἰσχύνη: μεγάλη 206 αἴτιος ἀγαθῶν 205 τοῖς αἰτίοις sonibus 131 ἥχμαλωτεῦσθαι 23 (LXX) ἥχμαλώτιξ 12 (LXX, cf. Lobeck, Phryn. p. 442) αἰλυμάλωτος 33. 35. 37 (LXX) ἀκαθαρτος: τρόπος 166 ἀκάθαρτα de vetricis animalibus 128. 147. 169 &. πρὸς βρῶσιν vel πρὸς τὴν ἀφήν 129 (LXX) ἀκανθός 70 ἀκατάληπτος 160 ἀκέραιος 31. 196. 264 (LXX Pol.) τὸν ἀκμαιοτάτους ταῖς ἡλικίαις (Pol.) 37 (III Maccab.) ἀκοή 142 δὲ ἀκοῆς ἔλαβον 166 ἀκολουθεῖ c. acc. c. inf. 201 ἀκόλονθος εἶης ἐν αὐτοῖς 240 congruens 84. 108. 219. 259. 320 c. dat. 218 ἀκούειν 162 ἀκούσεσθαι (περὶ) 5 ἀκούσας 250 ἀκήκοα 43. 314 cf. συναπούειν ἡ ἀκοὰ arx Hierosolymitana (LXX) 100. 101. 102. 104 regia Alexandrina 181 ἀκρατεῖς 277 μετὰ ἀκριβείας πολλῆς (cf. Sap.) 103 τὸ ἀκριβές (Pol. Ma.) 32 ἀκριβῶς 133. 300 cf. ad p. 81, 19 ἀκριβοῦν: ἡ κριβωμένως 310 ἀκροασθαι: τῶν ἡκροαμένων pass. 239 (LXX) ἀκρόασις (opp. ἀνάγνωσις) 127 (LXX) ἀκροατής 266 (LXX) ἀκρόδρονα 112 (LXX Pap.) ἀλγεινός 253 ἀλήθεια 77. 161. 260. 306. (opp. τέχνη) 70 bis. κατ' ἀλήθειαν (Pol.) 140. — veracitas 206 ἀληθῶς 219 ἀλητος 269 (III Maccab.) *ἀλλὰ καὶ post oὐ μόνον 7. 15. 20. 121. 146. 152. 160. 164, solum ἀλλά 131 οὐθὲν ἔτεσον ἄλλα (Pol.) 154 πρὸς ἄλληλα 62. 176 *ἄλλος, ἄλλοι, οἱ ἄλλοι. otiose adhibetur ut καὶ τὰ ἄλλα (i. e. praeterea) ἀργυρίου τάλαντα ἑπατόν 40. 33 cf. s. τὶς ἀλλοτριωθῆναι 120 (LXX) ἀλογιστεῖν 214 ἀλογίστω αἰσθήσει 213 (LXX) μηποτε ἄλογον ἢ c. inf. 15 ἀλογως 24 οὖν & 107 ἀλυπία 232 ἀλντος δεσμός 265 ἀμα τῇ πρωίᾳ 304 οἱ ἀμαρτινοτες 191. 207 οὐκ ἀμαρτάνονται τῇσέπιθέσεως 93 ἀμάρτημα 297 (LXX) ἀμαρτία 192 (LXX) ἀμέλεια 248 ἀμελέσθαι 108 ἀμελέστερον 30 ἀμιγής c. gen. 197. 292 ἀμίμητος 98 τῇ ποιήσει 60 ταῖς τέχναις 72 & θεωρίαιν 67 ἀμισθί 258 (LXX) ἀμπελος 70. 79. 112 ἀμφοτεροδεξιον τῆς κατασκευῆς 65 (LXX) κατ' ἀμφοτερα τὰ μέρη 64 ἀμφοτέραις sc. γερσί 93 ἀμώμητα 93 *ἄν (cf. ἔάν) in apodosi sententiae irrealis 55 δε ἄν c. coni. 33. 40 bis. 42. 56. 64. 65. 123. 124. 239*. 258*. 298 ὃ τι ἄν 164 ἔνας ἄν 175 (cf. s. ὁς), sed καθ' ὃ ἄν μέρες

- στρέφοιτο* 59 ὡς ἀν τις
ἔστηκε (leg. ἔστηη) 78 om.
post μέχρις οὐ 298. — ὅπως
ἀν fin. c. coni. 239. — sem-
per additur optativo poten-
tiali, e coni. 246. 250. 252
ἀν ἐξειν 125*
ἀνά μέσον (LXX Pol. Ma. Pap.)
60. 67. 73. 75 τὰν ἀνὰ τὸν
τόπον 52 ἀνὰ γεῖδα 183
ἀναβάντες 100
ἀνάβασις ad aram 87
ἀνάγει: μηδουμεύν 153
ἀνεγγνώσθη 310 cf. παραναγ-
γνώσειν
ἀναγνάζειν 151. 178. 258
ἀναγναῖος 83 ἀναγναιον (om.
ἐστι) c. inf. 197. 205 ἀ. ἐστί^{σε} 254 ἐνν ἀναγναιον ἥκατα-
πελέσαι 110 ἀναγναιότατος
209. 265
ιατ' ἀνάγκην 104
ἀναγλυφη 58. 62
ἀνάγνωσις 283. 305. (opp. ἀρρό-
ασις) 127 (LXX)
ἀναγράφειν 322 pass. 283. 298.
316 med. παρὰ τῶν ἀναγρα-
φομένων 297 sim. 300*
ἀναγραφή 6. 83. 296. 302 cf.
ad p. 10, 12 (LXX Pol.)
ἀναδεῖν 63*
ἀνάδεσις: τράπεζαν εἰς ἀνέ-
θεσιν 42 πρὸς ἀνάθεσιν 320
ἀναθημάτων 40
ἀναιρεῖν 166
ἀναιρεσις: δόξης 269
ἀναισθησία 135
ἀνάυλασις 68. 105
ἀνάυλισις: τὴν πρώτην ἀ. 187
(LXX)
ἀνακομισθῆναι redire (III Mac-
cab. Pol.) 321
ἀνακτῶνται τοὺς βίους τῶν ἀν-
θρώπων (Pol.) 279 (Pap.)
ἀνακύπτονται: τὰ παρὰ τὴν
προσέρεσιν 233 (LXX)
- ἀναλαβοῦσσα (ψυχὴ) τὰ πάλλι-
στα 2 εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνα-
ληφθῆσται (Pap., cf. Pe. p.
175) 25
ἀναμάρτητος 252 bis
ἀναμηρόνησις 154
ἀνάξιος 205. 217
ἀνάπανσις 94
ἀναπλέειν 79
ἀναπληροῦν 75
ἀνάπτωσις 187. 203
ἀνάριθμος 89
ἀναρπάζειν 146 (LXX)
ἀναρρίπτονται 93
ἀνασπάστον* ἐν 35 (Pol.)
ἀναστρέφεσθαι ἐν 252
ἀναστροφή vitae actio (Tob.
II Maccab. Pol. Pe. 86 B 5
Ma.) 130. 216
ἀνάτασις altitudo (Pol.) 83
ἀμετέτακται 144*
ἀνατείνει πρός pertinet (cf. Pol.)
169
ἀνατιθέντες: χαριστικὸν 37 χα-
ριστήριον ἀναθῆ* 19
ἀναφέρειν ἐπὶ mente referre
(Pol.) 268
ἀνάχωμα: τὸ τῶν ἐπτὰ σταδίων
301
ἀνδρεῖα 281 eius definitio 199
μετὰ ἀνδρείας 12
ἀνειλημάτων volumen? 177*
ἀνευδίήγητος v. s. ἀδιήγητος
ἀνέκλειπτος 89. 185
ἀνένφευκτος 268 cf. Schweizer
p. 49
ἀγείλιξαν τοὺς ὑμένας 177
ἀνεήγητος 77. 78. 97
ἀνεπαίσθητος 176
ἀνεπιεικής 23 (LXX?)
ἀνεπίληπτος 44
ἀνεσις remissio et otium (Pol.)
284 morbi 314 (LXX)
ἀνεύρετος 71
ἀνέφικτος 223. e com. 223 (III
Maccab.)

- ἀνήμερος 289
 *ἀνήρ: interdum positum, ubi pronomine uti poterat, ut τοῖς ἀνδράσι 274 τὸν ἀνδρας 176 cf. 3. 199
 ἀνθεμίς 75
 ἀνθός 96
 ἀνθραξ 66. 69 (LXX)
 ἀνθρωπος: τὸν ἀνθρώπους pro pronomine 126. 174 otiose προσεγέστατος γάρ ὡν ἄ. 183. 5 μηδένα ἄ. 95 πάντα ἄ. 99 πάντας ἄ. 108. — sine articulo 2. — θεόκτιστόν ἐστιν ἀνθρωπος 201 ποδός . . . διαιμονὴν ἀνθρώπων 283 (cf. 18) ἀνθρωποι θεοῦ 140 ἀνθρωποι βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ σκέπης (sim. LXX) 140. — οὐκ ἐστιν ἀνθρωπον δυτα τούτων ἀμιγῆ γενέσθαι 197 καθόσον ἀνθρωπος ἐννόει 211 ἀνθρωπος ὡν ἀνθρώπων ἥγεται 263 cf. γένος
 ἀνθυποιθέναι πρός 239
 ἀνιέναι: ἥχον 96
 ἀνόητος 136
 οὐκ ἀνοικεῖως (Pol.) 16
 ἀνοικοδομεῖν: ἀνφοιδομημένων 100 (LXX Pap.)
 ἀνοπλος 103
 ἀνόσιος 167 ἀνοσίων τυράννων 289 (LXX)
 ἀνοχῇ 194
 ἀνταμειψις 259 (LXX)
 ἀντιβολή 302
 ἀντιγόφειν 41 (I Esra I Macab.)
 ἀντιγραφή* (= μεταγραφῇ) 28 responsum 51
 ἀντίγραφον 21. 28 bis. 34
 ἀντιδοξεῖν (opp. φιλικῶς ἔχειν) 227 (LXX Pol.)
 ἀντιεἰμενος 266 (LXX)
 ἀντιλέγειν 266
- ἀντιπράσσειν 239 πρὸς ἔριν 250
 ἀνυπέρβλητος 92 (Ind.)
 ἄνω: πρὸς τὴν ἄνω πρόσοψιν 62 τῆς ἄνω διατάσσεις 86
 ἀνωφελεῖς 253
 πατ' ἀξίαν (Pol.) 37 (n. τὴν ἄ. Sir. Pol. Pap.)
 ἀξιοθαύμαστος 282
 ἀξιόλογος 1. 322 (Pe. 160 B 19 Pap.) -ως 72. 184 cf. ἀξιος λόγον
 ἀξιομνημόνευτος 6
 ἀξιος absol. 188 bis. 192. 264 τὰς ἄ. χάριτας 238 c. gen. 10. 43. 98. 122 λόγον 171 τῆς πίστεως 37 θαυμασμοῦ 296 φιλίας ἀξιόν τι πράξεις 40 ἀξιόν ἐστι c. inf. 4. 282 om. ἐστι 128 ἀξιόν ἐστι τῆς σῆς μεγαλοψυχίας ὅπως 19 τι καλλονῆς ἀξιόν ἐστιν (= ἀξιώτερον, ἀντάξιον?) 229. — ἀξιώς c. gen. (Pe. Ma.) 32. 39
 ἀξιοῦν: καθὼς ἀξιοῦν 17 τῶν ἀξιούμενων precum 18 μηδόν γε ἡμᾶς ἀξιοῖ πρᾶγμα 19 περὶ ὧν ἡξιώνειν Σωσίβιον 12 θεὸν ἀξιοῦν ὅπως (Pap.) 245
 ἀδρατος πίνησις 156 ἀοράτως ἔχοντα 90 (LXX)
 ἀπαγορεύειν: περὶ ὧν δὲ ἀπηγόρευται πτηνῶν 146 cf. ad p. 46, 9
 ἀπαγορευτικῶς 131
 ἀπάντησις 91 (LXX Pol.)
 ἀπαντάν φιλανθρωπότερον (III Maccab.) 36
 ἀπαραλλάκτως 70 (LXX)
 ἀπαραλόγιστος 275
 ἀπάρχεσθαι: ἐπὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν 158 (LXX)
 ἀπαρχάς ἀναθημάτων 40 (LXX)
 *ἄπας semper post consonantes litteras. τὸν ἀπαντας 17 τῶν ἄ. 195. cf. s. πᾶς

ἀπανγάζοντες χρόνι 97 ἀπαν-
γάζεσθαι ἐν 76
ἀπειθεῖν 25
ἀπέραστος (var. ἀπέραντος, LXX
Pol.) 156
ἀπέρεισις: τὴν ἀ. πεποίηνται
ἐπὶ 138 ἀπέρεισιν ἔχει ἐπὶ¹⁵¹
ἀπέρχειν: οὐκ ἀπέρχουσα τούτων
πολύ 115 ἀπέρχεις τὴν διή-
γησιν 322 ἀφ' ὧν ἀπερχόμεθα
143 ἀποσχόμενον absol. 315
ἀπιστον φανεῖται 296
ἀπλανεῖ κανόνι 2
ἀπό: ἐπιλέγεσθαι ἀπό 39. 46
pro gen. part. 13. 36 ἀφ'
ἢς ἡμέρας 24 ἀπὸ . . . μέχοι
73. 86 pro gen. τὸν ἀπ'
αὐτῆς καρπούς 232
ἀπογλυκοῦσθαι 316
ἀπογραφῇ de scriptis ad ma-
gistratus vel regem relatis
20. 24 ἐν ταῖς τῶν πορειῶν
ἀ. 283 (LXX Pol. Pap.)
ἀποδεικνύν 159
ἀπόδειξις: τῇ πατρῷδι μεγάλας
ἀ. δεδωκότων (cf. Ma. 53, 60.
85, 4) 102 (III IV Maccab.)
ἀποδέχεσθαι probare 274 ἀπο-
δεξαμενος 194. 209. 241. 243.
297. 309 εἰν μάλα 207 καλῶς
245 κεχαρισμένως 273 μετὰ
φωνῆς 281
ἀποδιδόναι: ἀποδιδόντος τὴν ἀντ-
άμειψιν 259 ἀπέδωκεν 36.
72* ἀποδόντες 37 τὰς ἀξίας
ἀποδῷ χάριτας 238 εἰς τά-
ξιν ἀποδοῦναι ετ σεβασμὸν
ἀποδοῦναι 179 perf. pro aor.
ἀποδεδώκαμεν (ἀπεδ.?) 173
ἀποδοχῆς τυγχάνειν 257 μεγά-
λης ἀ. ἔτυχον (Pol.) 308
ἀποθεοῦν 137 (Pol.)
ἀποναθιστάναι: reddere (LXX
Pol. Pe. 18, 10. 62 b. 216 b.
Ma. Pap.) 294 domum resti-

tuere (LXX Pol.) ἵνα πάλιν
ἀποκατασταθῶσι πρὸς ἡμᾶς
ἀσφαλῶς 46 sim. 318 con-
valescere ἀποκατέστη 316
ἀποκαταστῆναι 315
ἀποκαλύπτειν 177
ἀποκατάστασις (Pol. Pe. 18, 12
Ma. Pap.) 123
ἀπόκλιμα 59
ἀποκρίνεσθαι δεόντως 122 ὡς
ἔδει 269 ἀποκρινομένων 296
ἀπενοίθη 189. 206. 212. 228.
263. 268 ἀποκριθῆναι 226.
245 (ἀπενοίθην fere, perraro
ἀπεκρινάμην LXX), sed ἀπ-
ενοίνατο 265. — ὡς δέον
ἔστιν ἀποκρινται 200 ἀπο-
κρινομένων 203 καλῶς ἀπο-
κριθῆσθαι 255 σοφῶς 271 εὖ
279. 282
ἀπόκρισις 217. 270. 295
ἀπέλαβομεν: τινὰ παρεύρεσιν 14
ἀπέλαμπε τὰ πάντα κυκλόθεν 78
ἀπολέπει deesse (Pap.) 30. —
τῶν ἀπολιπόντων* εἰς τὴν συμ-
πλήρωσιν 29 τὸν πρῶτον τῶν
ἀπολιπόντων πρὸς τὴν ἔξῆς
ἔρωτησιν 221 τὸν ἀπολιπόν-
τας 262 τὸν πρωτεύοντα τῶν
ἀπολιπόντων τῆς ἔρωτήσεως
275 carere οὐδέποτ' ἀν ἀπο-
λίποις δόξης 226
ἀπολελογῆσθαι: καλῶς 170
[ἀπολογία e copi. 161 v. Add.]
ἀπολύειν 22. 24 ἀπόλυσον 15
ἀπολύσας 175 ἀπολύσαι 174
ἀπολυθῆναι 17 ἀπολελυμένοι
ματαίων δοξῶν 139 πακῶν
ἀπολελυμένοις 268 abire (Pol.
LXX) περὶ τὴν τὸν σώματος
θεραπείαν ἀπελύοντο γίνε-
σθαι 303 ἀπελύοντο πρὸς τὸν
ἴαντῶν τόπον 304
ἀπόλυσις 14. 16. 19 (III Maccab.)
ἀπολυτρῷσαι 20 (LXX Pol.)
ἀπολύτρωσις 12. 33 (LXX)

- ἀπομερίσαι tribuere 26 (Pol. LXX)
 ἀπονέμειν: τὸ δίκαιον 24
 ἀπονιζόμενοι 306 ἀπονιψάμενοι 305 (LXX)
 ἀπορρίπτειν: ἀπερριμμένως 28
 ἀποστέλλειν 81 bis. 125 ἀπεστειλα 32. 42. 46. 177 ἀπεστάλημαν 40 ἀπεσταλμένος 28. 174. 176 ἀπεστάλημεν 1
 ἀποστολή 15
 ἀποστρέφεσθαι τάνατία 236
 ἀποτάσσειν 271 τόπος αὐτοῖς
     ἔστιν ἀποτεταγμένος 94 δε
     ἡν ἐπὶ τούτων ἀποτεταγμένος 182 (LXX Pol. Ma. 92 b 14)
 ἀποτελεῖν 67 bis
 ἀποτιθέναι: ἀποτεθειμένοι τὸ τραχύ 122
 ἀποτρέχειν: ἐκ τοῦ ξῆν (LXX) 273
 ἀποτρίβεται: τὸ καυόν (Pol.) 272
 ἀποτυγχάνειν absol. repulsam ferre (Pol.) 191. 192
 ἀπέφαινον 20. 89 παλῶς ἀποφαίνεσθαι 198 ἀπεφήνατο 19. 207. 241. 246. 255. 256. 273. 281 ἀπεφήναντο 53
 ἀποφήνη 217 ἀποφήνασθαι 228
 ἀποφέρειν: ἀποίσεσθαι δόξαν 39
 ἀπογαμάτευτος difficilis obsessum (Pol.) 118 (Pap.)
 ἀπροσδεής de deo 211 (Maccab.)
 ἀπρόσκοπος 210 (Sir. III Maccab.)
 ἀπταιτος 187 (III Maccab.)
 ἀπτεσθαι 149
 ἀπώλεια 167
 ἀργυρικὴν τιμήν 37 (I Esra)
 ἀργύριον de rudi metallo 33.
     40. 42 de pecunia 294
 ἀργυρόπονς 320
 ἀργυροῦς 42. 76. 77 bis. 78
 ἀρδεύειν 116 (Pol.)
     ἀρεσθεῖς τοῖς δηθεῖσιν 224 cf.
     συναρέσκεσθαι
 ἀρετή 122. 200. 272. 277. 278
     τὸ πατ' ἀ. 215
 οὐδ' ἀριθμεῖται 112
 ἀριστος 121 ἀριστος ταῖς ἡλικίαις 14 ἀριστον τῇ φύσει 289
 ἀρμόζονται (cf. Schweizer p. 176) 43 πῶς ἐν ἀρμόσαι γυναικί (Pol.) 250 sim. 267
 ἀρμός 71 (Sir. IV Maccab.)
 ἀρνας 146
 ἀρονδα 116 (LXX)
 ἀρσενας 152 (LXX)
 πατὰ τὸ ἀρχαῖον 116 (LXX)
 ἀρχεδεῖαρος 182*
 ἀρχειν c. gen. 190. 218. 289
     παλῶς ἀ. ἑαντοῦ 211 absol.
     290 τῶν ἀρχομένων 286. —
     ηρξατο 204 ἀρξηται 298
 ἀρχή 205. 221. 261. 290 ἕξ ἀρχῆς (Ma.) 97
 ἀρχιερεύς 1. 6. 11. 32. 35. 41. 81 (LXX)
 ἀρχισωματοφύλαξ 12. 40 (LXX Pap.)
 ἀρχοντας παθιστάνειν 281
 ἀρωμάτων 92. 114 (LXX)
 ἀσέρεια 166 (LXX)
 ἀσελγής 205
 ἀσθενής 250
 ἀσκειν διαιαιοσύνην 168 εἴνοιαι 225 τὴν εἰσέβειαν 255 πᾶσαι παταστολήν 285 (II Maccab.)
 ἀσμενίζειν 181 (LXX Pol.)
 ἀσμένως 5 (II III Maccab. Pol. Pap.)
 ἀσπάξεσθαι 175. 179 μετὰ μείζονος φωνῆς ἡσπάξετο 235 φιλοφρόνως ἡσπασάμεθα 173 (LXX)
 ἀσπασμός 246. 304
 ἀσπιδισκοι 75

ἀσφάλεια 61. 85 μεγάλην ἀ.
ἔχονσα 115 περιλαμβάνει τὴν
μεγίστην ἀ. 230 περιέχεται
ἀσφαλείας (Pol.) αὐτοφυέσι
118 μετὰ ἀσφαλείας (LXX)
45 μετὰ ἀ. πολλῆς 172 διὰ
προσταγμάτων καὶ (μετὰ
add.) μεγάλης ἀ. 28
ἀσφαλῶς 46. 312
ἡσφαλίσθαι med. 104 (Pol. LXX
Pe. 333 A 5 aetatis Roma-
nae)
ἄσχημόν τι 211 (LXX)
ἀτάραχος 213 (LXX)
ἄτε δή c. part. 121 (III Maccab.)
ἄτιμασμός 269 (I Maccab.?)
ἄττακοι 145 (LXX ἄττακῆς)
ἄτυχεν 241*
ἄτυχήματα 244 cf. ad p. 65, 16
αὖ 255*
αὐλή 173. 175. 304 τῆς περὶ¹⁾
τὴν αὐλὴν (LXX Pol. Pap.)
πίστεως 37
αὐξέντε τε (αὐξεῖται?) 208 cf.
Schweizer p. 175
αὐτίκα 22 (IV Maccab.)
αὐτοπελεύστως 92
*αὐτός ipse 41 bis. 90. 134. 166.
195. 241*. 252 καὶ αὐτός 91.
259 αὐτὸς ὁ 2. 15. 26*. 57.
59. 66. 78 cf. s. πολῆμα. —
αὐτὸς τοῦτο 76 cf. ad p. 9, 22
ἐκείνος αὐτός ε. coni. 123. —
ὁ αὐτός 7. 8. 59 bis. 70. 196.
203. 216. 221. 230 τὸ αὐτά
276 ταῦτά 247* ταῦτόν 163
κατὰ τὸ αὐτό simul 104 κατὰ
τὰ αὐτά 236. — omissum
in gen. absol. μέλλοντος 316
sim. 176. 186. — relatum
non ad grammaticum nu-
merum, sed ad sensum συν-
αγαγόντες τὸ πᾶν πλῆθος

παρανέγγωμεν αὐτοῖς 42 cf.
p. 2, 6. — reflexivi loco ad
subiectum enuntiati regentis
refertur¹⁾ τὸν θεὸν ἐπικα-
λοῖτο, ἵνα τὰς ἐπιβολὰς αὐτῷ
κατευθύνῃ 193 sim. αὐτῷ
195 αὐτόν et αὐτῷ 246 αὐ-
τοῦ 183 αὐτῶν 309 αὐτόν
et αὐτοῦ 318 αὐτόν 321. —
possessivum αὐτοῦ etc. sem-
per recte extra articulum,
qui numquam omittitur, po-
nitur praeter τὴν αὐτοῦ (ip-
sius?) βούλησιν 234. — παρ'
αὐτά 20 (cf. Lobeck, Phryn.
p. 45)
αὐτόφυής 118
ἀφαιρεῖσθαι (μηδένα) μηδέν 147
δὲ θεὸς ἀφαιρεῖται τὰς εὐη-
μερίας 244 τὸ ξῆν ἀφελεῖται
(idem fut. LXX) πολλῶν 253
ἀφαιρεσις 311 (LXX)
ἀφειδής δαπάνη 85 (LXX)
ἀφθονον πλῆθος 82 (Sap. III
IV Maccab.)
ἀφή: ἀφῶν 142 (ἀκαθαρτα)
ποδὸς τὴν ἀφήν 129 τῶν κατὰ
τὰς ἀφάς 162 (LXX)
ἀφηγεῖται: πολλῶν ὅχλων 245
(LXX Pe. 252, 46 aet. Rom.)
ἀφικνεῖσθαι 175
ἀφίξις 173
ἀφιστασθαι 77 τῆς ἐπιβολῆς
ἀπέστησαν 313
ἀφοβία 243 (LXX)
ἀφοσιόμενοι πᾶν ἀμάρτημα 297
ἀφορητις 248
ἀχερστος 53. 119. 164
ἀχερστον c. inf. *21

βαθύς 118 λόγον βαθύν 143
τὸ τραχὺ καὶ βάρβαρον τῆς δια-
νοίας 122

¹⁾ αὐτοῦ etc. scribendum esse verisimile est, quia multo
saepius ἔαυτοῦ cet. adhibet, 309 possessiva vis comprobatur.

- βάρος: τοῖς βάρεσι 93
 ἡ βασιλεία 15 bis. 20. 24. 36.
 37. 45. 125. 187. 267. 286
 πρὸς τὰς βασιλείας 283* sine
 art. 209. 271. 291 μεγάλη 245
 βασιλεον diadema 98 (LXX)
 βασιλεύειν 211 bis. 219. 294
 *βασιλεύς: praeter vocativum
 omittitur articulus etiam in
 inscriptione epistulae 35. 41.
 — βασιλεῖ 175. 304 τὸν
 βασιλεῖς (Meisterhans p. 110
 Schweizer p. 150 Mayser p.
 17) 182. 279. 283 cf. ad p. 76, 9
 βασιλεῖ μεγάλω 29 βασιλεὺς
 μέγας 290 μέγιστε βασιλεῦ
 (Pap.) 261. 280 βασιλεὺς δί-
 παιε 46
 βασιλικῆς τραπέζης (Pap.) 22
 προνοίας βασιλικῆς 30 βασι-
 λικοῖς τραπεζίταις 26 βασι-
 λικοῖς βιβλίοις 38 βασιλικοὶ¹
 παιδεῖς 186 ἐν τοῖς βασιλικοῖς
 δισκοφυλακίοις (sim. LXX) 80
 τὸν βασιλικόν regius thesaurus
 (LXX Pap. Pe. p. 84) 25
 βασιλίσσα 41 (cf. Schweizer p.
 140 Pol. Ma. Pap., LXX ubi
 βασίλεια numquam adhibetur,
 Lobeckii Phryn. p. 225)
 βάσις 73. 90
 βία: μηδὲν ἐπιτελεῖν 148
 ἡ βιβλιοθήκη 9. 10. 29 ἐν βι-
 βλιοθήκῃ 38 (Pol. LXX)
 βιβλία 9. 10. 28. 29. 30. 31. 38.
 46. 176. 317. 322
 βιβλος 316
 ὁ βίος 130. 209. 260 τὰ τοῦ
 βίου (Pol.) 147. 284 sine art.
 κατορθοῦται βίος et βίος κν-
 βεράται 251 βίῳ σύμφορον
 e coni. 284 τὸν βίους τῶν
 ἀνθρώπων 240. 279 τῶν βίων
 273 τοῖς τῶν ἀρχομένων βίοις
 286 (de plur. cf. Pol. Sap.)
 βιοῦν: καλῶς βεβιωθότας 32. 39
- τὸ βλαβερόν 192. — 255*
- βλάβη: τὰς βλάβας 131. 256. 266
- βλάπτειν 232. 233
- βλαστάνονταν (χάριτες) εὔνοιαν
 230
- βλέπειν 192 ὁ δὲ οἶκος βλέπει
 πρὸς ἑω 88 καλῶς ἔβλεψαν
 (= ἔγνωσαν) ὅτι 113
- βλιμάξειν 188*
- βόρεια μέρη 301
- βότρος 63. 70. 75
- βονκόλια 170 (LXX)
- βούλεσθαι 5. 38. 40. 53. 122.
 206. 250. 269. 315 τὸν βον-
 λόμενον προσαγγέλλειν (sim.
 Pap.) 25 ὡς βονλόμεθα (Pap.)
 41 βούλει 207 βονλήσομαι
 (ubi expectes βονλομαι) 180
- βονλεύεσθαι: καλῶς 199*. 243
- τὸ βονλεύθεν 199 τὰ βον-
 λευθέντα 195 εὖ βεβονλευ-
 μένοι 255
- βονλένυμα 255
- βονλή 255 καλὴν β. 42. 270
- βονλήμα 283. 322
- βονλήσις 23. 234
- βραχύμετρος 55
- βραχὺ δ' ἐπιτράπην 188. 205 ἐπὶ²
 βραχύ 168 βραχεῖ πλέον 19
 <διά> βραχεων (Pol.) 128
- βρᾶσις: ἀκάθαρτα πρὸς βρᾶσιν
 129 (LXX)
- βρωτῶν 169 τὰ βρωτὰ καὶ ποτά
 223 τὰ ποτὰ καὶ βρωτά 182
- τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν 128.
 158 βρωτῶν καὶ ποτῶν 140.
 142. 162 (LXX)
- βυσσίνοις χιτῶσιν 87 βυσσίνων
 ὄθονισ 320 (LXX)
- γαλῆ 144. 163. 165 (LXX)
- *γάρ: καὶ γάρ 19. 112. 137. 158.
 167. 170. 194. 205. 207. 208.
 209. 212. 228. 229. 235. 289.
 314

- γε 19 cf. ad p. 28, 18
 οἱ γειτνιῶντες 116 (LXX Pap.)
 γεννᾶται 208
 γένος 63. 66 τὸ τῆς γαλῆς γ.
 165 τὸ θῆλυ γ. 250 τοῦ γ.
 τῶν Ἰουδαίων 6 τὸ τῶν ἀν-
 θρώπων γ. 190. 208. 257. 259
 sed τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
 17 differre τοῖς γένεσι 75. 97
 γέφυρα 301
 γεωργεῖται πάντα 107 μεγάλη
 ἡ τῶν γεωργούμενων φιλοπο-
 νία ipsum quoque pass. ? 112
 γεωργία 107. 111
 γεωργοὶ 111 (LXX)
 γῆ 107. 116 ἐπὶ γῆς 132. 147
 ὑπὸ γῆν 89
 *γίνεσθαι (numquam γίγνεσθαι
 cf. Schweizer p. 128) 16 al.
 ἔγενόμην 21. 22. 33 bis. 45 bis.
 46. 53. 77. 83. 101. 103. 191.
 197. 204. 232. 236 bis. 238.
 253. 262. 275 bis. 310. 314.
 318 sed (cf. Schweizer p. 181
 Ma. Pap.) γενηθείσης 1 γε-
 νηθέντας 35 γενηθείσαν 97
 γενηθείσης 221 γέγονα 23 bis.
 27. 76. 81. 85. 91. 103. 120.
 182. 293. 297. 299. 308. 313.
 316 γεγόνασιν 31. 277 ideo
 eum LBM γεγόνασιν (γέγο-
 ναν ceteri) scripsi 197 γε-
 γενημένων 90 γεγενημένουν
 307 cf. Meisterhans p. 155
 Schweizer p. 185. 188 Veitch
 p. 155. — γίνεσθαι περὶ τι
 (Pol.) 303 πόρω τῆς ἐπιμνή-
 σεως 31 τοῦτο δὲ ἔγινετο περὶ
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν (Pol.) 109
 sim. 182 οἶον καὶ καθ' ἡμᾶς
 ἔγεγόνει 103 gen. absol. κα-
 λῶς γινομένου καὶ συμφερόν-
 τως 298
 γινώσκειν (numquam γιγνώ-
 σκειν) ὅτι 195. 206. 208. 218.
240. 244. 253 γ. διότι 254
 c. acc. 210. 239 absol. 298
 γνησίαν ἔχοντι τὴν αἵρεσιν 7
 φίλῳ γνησίῳ 41 (Sir. II III
 Maccab. Pol.)
 γνώμην: ἔχων 234
 γομφωτός 71
 γονέων 121 τῶν γ. 228 γο-
 νεῖσι sine art. 228. 238
 γοδύματα: Ἐβραϊκά 3. 30. 38
 Ἰουδαϊκά 121. 176 Ἑλληνικά
 38 ἄγια 98 τῇ τῶν γεαμμά-
 των θέσει 11 de epistula τοῖς
 σοῖς γοάμμασι 43
 γοάφειν 40. 321 γεγοαφέναι 123
 γεγοαμμένος 176. 311 γεγοά-
 φθαι 3 γοαφῆναι 11. 33 γοα-
 φήσεται c. inf. 32 διὰ γοαπτῶν
 (I Esra II Maccab.) 56
 διὰ τῆς γοαφῆς sancta scrip-
 tura 155. 168
 γυνή 14. 185. 250
 γωνία 61
 δακρύειν et δακρῦσαι 178
 δάκτυλος 65. 69
 δαπανᾶν 72 vesci (LXX) 147
 δαπάνη: ἀφειδής 85 δαπάνην*
 συντελοὶ εἰς 205
 δαπάνησις devoratio 146
 δαψιλεῖα 107 (Pol.)
 δαψιλῆς 112. 115 δαψιλῶς 303.
 321 (Sap. I III Maccab.)
 *δέ: καὶ . . . δέ 6. 21. 36. 79.
 85. 95. 146. 159. 163. 190.
 195. 270 saepius δέ καὶ 40 al.
 — δέ in continuanda post
 parenthesis protasi 14. 18 in
 apodosi 175 p. 48, 21. 315.
 — cf. s. λέγω
 δεικνύναι 161. 285 ὅτι 133. 134
 δεῖ c. inf. 159. 170. 208. 227 ter.
 228. 251. 254. 256. 264. 268.
 270. 280. 281. 283. 284. 286
 ἔδει 72 τί δεῖ καὶ λέγειν 138
 c. acc. c. inf. 206. 219. 245.

279. 283. — ὅτε δέοι 122
 παρόντων ὅσαι πρόστην χρείαν
 ἔδει 301 ὅσον οὖν καὶ περὶ¹
 τούτων ἔδει, σεσήμαγνά σοι
 120 ὡς ἔδει 269 δέον ἔστι
 (LXX Pol. Pap.) c. inf. 7.
 106. 147. 250 c. acc. c. inf.
 31 e. coni. 219 δέον (om.
 ἔστιν) c. inf. 227. 242 cf. ad
 p. 58, 12 ὡς δέον ἔστιν 200.
 — τὸ δέον 246. 295 δέοντος 54. 122. 256. 299. — ὡν
 ἀν δέηται 42* πολλοῦ χρό-
 νον δεομένας 295
- δειπνησαι 180
 δεῖπνον 217
 δεισιδαιμόνως 129 bis
 δέκα 12. 19. 37. 204. 320 bis
 δεκαδόν pro δώδεκα 97 cf.
 Meisterhans p. 126 Schweizer
 p. 164. apud LXX Pol.
 utrumque invenitur
 δέκατος 50. 217. 234. 246. 260
 τὴν δεξιὰν προτείναι 179
 δεσμός: ἄλυτος 265
 δεύτερος 47 ἐν ἡ δεύτερον 143
 δή 76 δ' ἂν (= δὴ ἂν) 56 δε
 δή 4. 125 ἀτε δή 121 cf. s.
 λέγω
 δῆλον c. acc. 4. 83 bis. 91. 120
 περὶ 5. 34 καθὼς δεδήλωται
 91 (LXX)
 δημόσιον χρηματισμόν 81 (II
 III Maccab.)
 ὅ τι ἀν δηποτοῦν 164 (Pap.)
 *διά: c. gen. διὰ τῆς θαλάσσης
 114 de tempore διὰ τῶν συμ-
 πολίων 286 δι' ὅλου τοῦ ἔην
 130. 141. 168 διὰ παντός 32.
 45. 157. 188. 210. 212. 216.
 218. 226. 228. 244. 280. 291.
 311 διὰ πάντων 132. 193 de
 persona intercedente et ubi
 ὑπό expectes φόβον μὴ ἔχῃ
 διὰ τούτων 36 ἐπιταγῇ γε-
 τοιτο διὰ τοῦ προκαθηγου-
- μένον 103 παραπομίζεται διὰ
 τῶν Ἀράβων 114 τὰ δι' ἡμῶν
 ἐπιξητηθέντα 128 τὰ δι' αὐ-
 τοῦ χειρίζομενα 183 οὐδὲν
 πανοργηθῆσται διὰ τῶν . . .
 271 προστεταγμένον . . . διὰ
 τοῦ βασιλέως 304 διὰ θεοῦ
 γεγονέναι 313 pro instru-
 mentali διὰ τοῦ πυρὸς ἐξ-
 αναλούμενα 87 τοῦτο δ' ἐπι-
 τελεῖσθαι διὰ τῆς . . . 127
 τέρπεσθαι διὰ τῶν ἡτοιμα-
 σμένων 186 τὸ γὰρ ἔην διὰ
 τῆς τροφῆς συνεστάναι 154
 διὰ τῶν ἐνεργειῶν φιλοσο-
 φεῖς 285. — οἱ διὰ τοῦ χρυ-
 σοῦ (pro χρυσοῖ) πρατήρες 76
 (cf. 74) de re intercedente
 διὰ τρημάτων πατειλημμέναι
 περόναις 61 τὰς ἐπερωτήσεις
 τὰς διὰ τοῦ νόμου 122. —
 διὰ πλειόνων 225 (διὰ) βρα-
 χέων 128 διὰ βρωτῶν etc.
 142 διὰ γραπτῶν 56 δι' ἐγ-
 γράπτων 110 δι' ὅρων 104
 126 διὰ προσταγμάτων 28
 διὰ πρίσεως 252 δι' ἐτέρων
 τρόπων 276 διὰ τούτων 151.
 — cum acc. personae (pro
 gen.) δι' ὅν χωροποιοῦνται τὰ
 πάντα 16 οὐ δι' ἐαντοὺς ἔχειν
 τὴν ὑπεροχήν 196 γίνεται διὰ
 τὸν ἡγούμενον 292 rei 77. 88.
 (gen. expecto ut 154) 96, διὰ
 τοῦτο 166. 316. (gen. expecto)
 107 διὰ τί 129 διὰ δὲ τὴν
 στρατιωτικὴν προπέτειαν τὴν
 τε χώραν πατεφθάρθαι 23 εἰ
 τι πακᾶς ἐποάχθη διὰ τὰς
 τῶν ὅχλων ὁρμᾶς 37 τοῖς διὰ
 τὴν εὑνοιαν συνοῦσαι καὶ μὴ
 διὰ . . . 270 ἐχάρημεν διὰ 42
 διαβάθσαι 106 (LXX Pap.)
 διαβάσ 301
 διαβεβαιοῦμαι c. acc. c. inf. 99
 (Pol.)

- διαβολή 119. 120. 252
 διάγειν ἐν 283
 διαγλυφή 64
 δύσα διηγόρευται 163*
 διαγωγή: cf. s. ποιεῖσθαι (LXX)
 διαγωνιᾶν 124 (II Maccab. Pol.)
 διαδέσεις: de dispositione artificii τὴν αὐτὴν δ. είχεν 59
 τὴν τοῦ στεφάνου δ. 64 τὴν τοῦ μαυάνδρου δ. 67 δ. τῶν ποδῶν ετ τὴν τῆς ἀληθείας δ. 70 λίθων διαδέσεις ordines 60 status reipublicae 196 animi habitus 5. 127. 141. 149 τὴν τῶν φύλων δ. 228 ψυχῆς καθαρὰ διάδεσις 2 φιλομαθὴ δ. 1 σιγῆς διαδέσει 92 τῆς προσόψεως ἡ διάδεσις 77
 διαίρειν εἰς ἑτέρους τόπους 214 (Pol.)
 διακομίζειν 22 τῶν διακομιζομένων διὰ τῆς θαλάσσης 114 διακόδημησις: ἡ τῶν αἰσθήσεων 156 (II Maccab.)
 διηκριθομένα 31 (Sir. II Maccab.)
 διαιρέειν de iudicibus 110 διάκρισις iudicium 191. 291 διαιλεμβάνειν iudicare (LXX Pol. Pe. 163 B col. II 6 Ma. Pap.) ὅτι 189. 210. 239. 273 διεληφτα c. inf. 37 c. acc. c. inf. 25. 215. — διαιλεμβότες ἀμφοτέρους τῶν μόσχων τὰ σπέλη 93
 διαιλεξούμενος 40
 διαιλείπειν: τῶν διαιλειπότων (sc. laborem) 94 διαιλιπάν (cf. ἐπισχών) 224 οὐ διαιλείπεις c. part. (LXX Pap.) 274 διαιλήψει (opp. λόγῳ) 160 διαιλήψεως ὄστεα* 234 (II Maccab. Pol. Ma. Pap.)
 διαιλιθος 62
 διαιλλάσσοντες τοῖς γένεσι dif- ferre 97 διηλαγμένως 79
 διαιλογίζεσθαι deliberare τὰ* παλλιστα 212 παλῶς πρὸς ἔκαστα 256 (LXX Pap.)
 διαιλογισμός 216 μετὰ διαιλογισμοῦ 252. 255 (LXX Pol. Pap.)
 διαιμένειν 204. 226 p. 62, 3. 246. 258. 259 c. part. 226 p. 61, 24. 310
 διαιμερίζειν 183 (LXX)
 διαιμονήν ἀνθρώπων 283 διαναυνύφας 18 διαναπανόμενοι 94 (LXX Pol.)
 διανισταμένονς mane 160 (LXX Pol.)
 διανοεῖσθαι 218 bis. — σεμνῶς ἀπαντα διανοούμενος 56 δ. ὡς 259
 ἡ διάνοια 17. 78. 99. 122. 216. 222. 227. 237. 238. 243. 245. 247. 287. 292. 312. 314 τὴν φυσικὴν δ. τοῦ νόμου 171 sine art. 7. 156. 322 πάσῃ διανοίᾳ 194
 διεπεμψάμην σοι 6 (LXX Pol.)
 διαιπέπτειν successu carere (Pol.) 189 τὰ διαιπεπτωτά (βιβλία) 29
 διαιπλάσσειν 137
 διαιπλοκὴ ὁμβων 74
 διαιπλοκοι: βιοτρώων σχοινιαὶ 75 διαιπονεῖν 92 (LXX Pol.)
 διαιπορεύεσθαι transl. 322 διαιπορητής 97. 320 τῇ παλλονῇ 72 διαιπεπτῶς ἔχοντα 301 διαιπυθάνεσθαι: ἑτέρον 266 διαιράσσεις 311 διαιροήδην 159 διαισαφεῖν 51. 171. 297 ὅτι 306 (LXX Pol. Pe. 248, 39 Ma. Pap.)
 διαισάφησις 305 (LXX)
 διεσήμαναν 16 διαισκενάζειν 311 cf. Lehrs, De Aristarchi stud. p. 334

- διασκευή opus (syn. κατασκευή)
 64*. 71. 73. 76 τῆς κατά τὸν
 οἰκον δ. 84 retractatio (cf.
 διασκευάζειν) 310 (LXX)
- διαστέλλειν ὀπλῆς ὄνυχας 150
 διαστέλλειν ἐκαστα* τῶν πρό-
 ξεων ἐπὶ τῷ καλῷ ἔχον 150
 παρὰ πάντας ἀνθρώπους διε-
 στάλμεθα 151 ἀπὸ τούτων
 διεστάλμεθα 152 διαστειλά-
 μενος τὰ τῆς εὐσεβείας νοῦ
 δικαιοσύνης 131 (LXX Pol.
 Pap.)
- διάστημα: τοῦ λόγου 255* ἐν
 διαστήματος (LXX) 187
- διαστολή: distinctio 153. 161
 μετὰ διαστολῆς (Pol.) ἀπαντά
 ἐπιτελεῖν πρὸς δικαιοσύνην
 151 ἡ περὶ ἐκαστον μέλος
 διαστολή (dispositio?) 155
 διαστολᾶς (decreta) ἔδωκεν
 (sim. LXX Pol. Pap.) 110
- διαστροφὰς λαμβάνειν 142 ἐpi-
 λαμβάνειν 130 (LXX Pol.)
- διασφῆειν 45
- διάταξις ordo 220. 221. 236. 262
 κατά τὴν . . . δ. 97 κατά τὴν
 αὐτὴν δ. 203 τὴν δ. τὴν ὑπὸ^{τὸν}
 θεοῦ 192
- διάταξις: μέχρι τῆς ἅνω δια-
 τάξεως 86
- διατάσσειν 162. 170. 182 τὸ
 διατεταγμένον 92 οἷς ἡ νο-
 μοθεσία διατέτακται 147
- διατελεῖν c. part. 187. 234 ἐν 322
- διατηρεῖν 37. 271. 272 τὴν ἀλή-
 θειαν 206 δίκαιον πρὸς ἀπαν-
 τας ἐστόν* 189 (LXX Pol.
 Ma. Pap.)
- διατορεύειν: φιάλας στεφάνοις
 79
- διατρίβειν ἐν 283
- διατυποῦν 75 (Sap.)
- διατύπωσις τῆς ἐνεργείας ετ
 τῆς ὠραιότητος 59 καρπῶν
 63 τοῦ καταπετάσματος 86
- διαφέρειν c. dat. 28. 145. 200
 διαφέρων c. dat. 14. 43. 51.
 93. 121. 281 et παρά 124
 ἐν ὠραιότητι 66 διαφερόν-
 τως 92
- διάφορος 97. [176.] διάφορα
 pecuniae (Sir. II Maccab. Pol.
 Pap., Sauppe, Ausg. Schriften
 p. 275) 9
- διαφυλάσσειν 272
- διαχείν: διαχυθεὶς abs. εὐ μάλα
 20 τοῖς εἰρημένοις 253 ἐπὶ^{τοῖς} εἰρημένοις 288
- διάχυσιν ἐποίει μείζονα 78
- διδάξας 181 διδακτόν 236
- διδαχή: σοφίας 207. 294
- διδόναι 197. 223. 249. 270. 271.
 282 τὴν ἐκλογήν 33 ἀνοχάς
 194 διδόντος c. inf. 267. 292.
 — ἔδωκε 33. 319 διαστολάς
 110 δώρη (cf. Schweizerp. 191)
 c. inf. 185 δόντος 219 δέδωκε
 240. 274. 280 παρασημον 158
 (cf. s. ἀπόδειξις). δοθῆναι 181.
 294 δοθήσεται 27 c. ἐπεδώ-
 καμεν
- διεξάγειν 286 τὸν βίον ἐν ἀλη-
 θειᾳ 260 δικαιός πάντα 193
 ἵλαρῶς 182 ἥδεως 198 κατά
 τὴν σεμνὴν νομοθεσίαν 5
 (LXX Pol.)
- ὄσον ἐπὶ βραχὺ διεξελθεῖν 168
 (LXX Pol.)
- διεξόδος 105 transl. 251 (LXX
 Pol.)
- διερμηνεύειν transferre (Π Mac-
 cab. Pol. III 22, 3) 15. 308. 310
- διέρχεσθαι: διελθών 301 transl.
 διέλθωμεν 34
- διευθύνειν absol. 188
- διήγησις 1. 8. 322
- διεστάναι: διεστηκνίας 106
- δικαιοπραγεῖν 231. 279
- δίκαιος 46. 125. 148. 169. 189.
 212 p. 58, 20. τὸ δίκαιον
 (Π Maccab. Pol. Ma. Pap.)

- 24 bis. [189*]. 212. 215. 291
δίκαιον c. acc. c. inf. 318
δίκαιον ἡν c. inf. 179 ἐκ δι-
 καιόν 147 τὰ δίκαια πράσ-
 σουσι 280 δικαιώσ 193. 292
 ἡ δικαιοσύνη 43. 131. 232. 306
 sine art. 147. 168 bis. 169.
 209. 267. 278. 280. 281 ἐκ
 δ. 259 δ. ἔνεκεν 144 μετὰ
 δ. 159 πρὸς δ. 18. 151
δικτυωτός 74 (LXX Pol.)
διμερής 183
διό semper ante conson. 17.
 23. 31. 51. 60. 81. 113. 122.
 137. 155. 157. 179. 180. 184.
 216 cf. διόπερ
δίοδος 105
διοικεῖται: τὴν εὐσέβειαν (?) 2 θεὸς
 τὸν πάντα κόσμον 254 ὑπὸ^{τοῦ}
 τοῦ θεοῦ πάντα διοικεῖται
 234 προνοίᾳ τῶν ὅλων διοι-
 κουμένων 201 πάντα διὰ
 προσταγμάτων τοῖς βασιλεῦσι
 διωκεῖτο 28
διοικητις: ἡ τῆς τροφῆς 155
διωκοδομημένων 84 (LXX)
διοικοδομή 87
διόπερ ante voc. 55. 297 ante
 conson. 28 (Ind. II Maccab.)
διορθόνυμενοι med. 37
διόρθωσις 299
διότι (semper post vocal.): θεω-
 ρεῖς τὰς ἀναστοροφὰς . . . οἷον
 ἐργάζονται πρᾶγμα, διότι 130
 γινώσκειν δεῖ διότι 254 ἀκ-
 νοένται Θεοπόμπον διότι 314
 μετέλαβον ἐγώ διότι 316 sim.
 151*. 168. 206 numquam =
 quia
διστάξειν, μήποτε γένηται 53
διυφή 86
διυφασμένη 97 (LXX)
διψήφιδα 3. 176
διχηλεῖται 153 (LXX)
διχηλεύειν 150 (LXX? var. Deut.
 14, 6)
- διχηλία 161
δοκεῖν: ἔδοξε putabat? c. acc.
 c. inf. 312 τοῦ δόξαντος 27
 οὗτοι δοχθὲν ἐκενύρωτο 26
δοκιμάζειν 276
δοκιμαστής 252
δοκίμιον: χρονίον (LXX) 57
δόλοι τινὶ* 246
δόμα: θεοῦ 224 (LXX)
 ἡ δόξα gloria splendor 96. 196.
 211. 218. 223. 224 p. 61, 16.
 230. 290. 292 sine art. 3. 79.
 98. 224 p. 61, 13. 226. 234.
 242. 269. 282 μεγάλην δόξαν
 39 ἐν δόξῃ τῇ^{*} ιρατίστῃ 37
 ἀνέφικτον δόξαν 283 δόξης
 πάσης 269 μετὰ δόξης 45
 opinio ματαίων δοξῶν 139
δοξάζειν honorare (LXX Pol.)
 244 δεδοξασμένος ὑπὲρ τοὺς
 προγόνους 19 πῶς ἂν δοξα-
 σόμενος διαμένοι 226
δόσις 20. 22. 26. 27. 82. 229
δρᾶμα fabula 316
δρᾶν* 194
δραστικὸς ἐπί 250
δραχμή 20. 22
δυναμικότεροι 134 (Pol.)
 ἡ δύναμις 132. 146 τὴν τοῦ
 λόγου δύναμιν 297 αἱ δυνά-
 μεις copiae 193. 194. 281
 sine art. 282 θεοῦ δυνάμει
 248. 268 θεία δύναμις 157.
 236. 252 ὑπὸ μιᾶς δυνάμεως
 143
δύνασθαι 7. 37. 77. 101. 123.
 213. 224. 276. 286. 322 ἡδύ-
 ναστο 51 (cf. Schweizer p. 173)
 ἡ δυναστεῖλα 120 dei 132. 141.
 194 θεοῦ δυναστείλα 255 τῇ
 τοῦ λόγου δυναστείλα 162 πᾶ-
 σαι δυναστείλαν 201 (LXX)
δυναστεύειν deo 168. 195 bis
 (LXX)
δυνατός 139 c. inf. 39. 290 τὸ
 δυνατόγ 133. 229 δυνατάν

- ἔστι c. acc. c. inf. 230 δυνατόν c. inf. 105 εἰ δυνατόν 9
 δύο nom. 50. 73 acc. 76. 103.
 273. 319. 320 gen. (cf. Schweizer p. 163 Mayser p. 29) 57.
 60. 93 δυσί 307
 δυσαπάλλακτος: θεωρία 86
 δυσαπολόγητον πρᾶγμα 213
 (Pol.)
 δυσαποσπάστως ἔχοντες 123
 δυσεισβολος 118
 δυσνοίας (opp. ἀγαπήσεως) 270
 δυσχεραίνοντες 182
 δωδέκατος 50
 δωρεῖσθαι 290
 θεοῦ δώρημα παλόν 276
 δῶρον 172. 176. 234 δῶρον
 (παρά) 225* θεοῦ δῶρον 231
 παρὰ θεοῦ δῶρον τοῦτ' ἔχων
 272
- ἔαν c. coni. et fut. in apodosi
 54 ἔαν φαίνηται 32 praes.
 in apodosi 101. 110. 237. 241.
 273 (νάν). 318 aor. gnom.
 in apodosi 130 potent. in
 apodosi 133 (ἴνα) παλόνη in
 apodosi 321 (νάν)
- ἔαν: εἴλασεν εἰς τὴν οἰκετείαν 14
 εἴλων c. inf. 102
- ἔαντοῦ: ἄρχειν ἐ. 211 προτεῖν ἐ.
 222 ἐξ ἐ. 242* poss. 170. 183.
 205. — ἔαντοῦ 3. 190. 215.
 260 ὅσον ἐφ' ἔαντῷ 9. —
 ἔαντόν 125. 189*. 209. 224.
 228. 263. 270. — ἔαντῶν 217.
 248 poss. 32. 159. 164. 304
 falso loco positum τὴν ύπόληψιν ἔαντῶν 160. — ἔαντοῖς 121. 170. 227. — ἔαντούς 3. 147. 148. 152. 196.
 213. 268 bis. 302 ἔαντά 71.
 89. 146. — ad primam per-
 sonam relatum ἔαντῶν 217.
 248 ἔαντοῖς 227 ἔαντούς 3.
 213 ad alteram ἔαντῷ 215
- ἔαντόν 228 cf. Schweizer p.
 161
 ἔβδομηκοντα 33. 50. 84. 273.
 307
 ἔβδομος 49. 275
 οἱ ἔγγονοι 196* bis. 248 cf.
 Schweizer p. 126 (LXX)
 δι' ἔγγράπτων διαστολὰς ἔδω-
 κεν 110 (Pol. LXX) cf. διὰ
 γραπτῶν
 ἔγείσονται 94 ἔγηγοράς 216
 bis
 ἔγερσις 160
 φόρον ἔγκατασκενάζει πάσῃ
 διανοίᾳ 194
 ἔγκληδος 116 (LXX)
 ἔγκρατεια 278
 ἔγκρατεις σωμάτων Ἰουδαϊκῶν
 22
 ἔγκρινει 228
 ἔνεντίλισαν: πανοῖς ἔτέρονς 166
 ἔνεντροφτες εἰς πολλά 140
 ἔγώ 12. 167. 173. 227 abundat
 295. 316 ἐμοὶ 170. 294 ἐμοιγε
 215 πάμοι 181 μοι 10. 91.
 293. 296
 ἔδαφος 88 ἐπ' ἔδαφονς 69 ἀπ'
 ἐ. 86 πατ' ἔδάφρονς 90
 ἔθέλειν: ἥθελεν 78 cf. Schweizer p. 173 Mayser p. 41
 ἔθισμοι 182. 184 cf. ad p. 50, 15
 (LXX Pol. Pap.)
 ἔθνος: τὸ τῶν Αἰγυπτίων 36
 ὅπως μηθενὶ τῶν ἀλλων ἔθνῶν
 ἐπιμισγόμεθα 139
- ἔθος: ἔθεσιν ἰδίοις ε. coni. 182
 ἔθος ἔστι c. acc. c. inf. 298
 ἔθος ἥν c. inf. 184 πατὰ ἔθος
 είναι 175 ὡς δὲ ἔθος ἔστι 305
 παθῶς ἔθος ἔστιν (Pap.) 311
- *εἰ more antiquo c. ind. et opt.
 (189 ss.) c. opt. iter. et im-
 perf. in apodosi 103 c. fut.
 pro coni. dubitativo προσ-
 επηρώτησεν, εἰ πατασκενάσει
 μείζονα 53 interr. post εἰπε

236. — *καλ εἰ* 44 post negat.
εἰ μή 102. 140. 238 post *καθηκόν ἔστι* pro inf. 19 *εἰ τις*
 pro relat. 20. 22. 26. 37
εἰδέναι, ὅτι 124 *εἰδῶ* 42. 251
εἰδεῖη c. acc. part. 194* *εἰδώς* 273. 300 *τῶν εἰδότων* 30
καθόσον εἰπάσαι δυνατόν 105
εἰκῇ 51. 161. 162. 168 con-
 iunctum ἀπερρημένως 28
εἰκός ἔστι c. inf. 223
εἰκοσαδοχημία 27 cf. Schweizer
 p. 164
εἴκοσι 10. 20. 22. 42. 110
εἰκὼν 135
*εἰναι: εἰ 282 oratio incongrua
 σκέλη πλειον ὄντα (ὅντος
 Schmidt) ταλάντων δύο σχε-
 δὸν ἐκάστον 93 περὶ ἡμᾶς
εἰναι de regiis magistratibus
 37 περὶ possidentem signi-
 ficat 153. 216 *εἰναι περὶ* ver-
 sari in 245 *νοήσαι δ' ἦν* 123
ἔστιν εὐρεῖν 163 *τυχεῖν* 237
 sim. 197 *τὸ δ' οὐν ᔾστιν* 11
τοῦτο δ' οὐν ᔾστιν 238. — in
 periphrasi adhibetur (Pap.)
 pro tempore simplici *ἦν*
ἔχοντα 34 *κεχαρισμένος ἔσῃ*
 40 *ἔστιν κατεσκευασμένη* 114
ἦν ἀποτελαγμένος et *προσ-*
στὰτες ἥσαν 182 *ἥσαι πε-*
ποιημένοι 187 (196. 204) *προ-*
έχοντες ἥσαν 235 ὅμεν εν
βεβουλευμένοι 255 *προστε-*
ταγμένον *ἦν* 304 (sim. 182)
 cf. *δέον,* *ἰδιάζον,* *ἰσχῦον,*
καθῆκον, *καλῦπον,* *ἔχον ᔾστι.*
 — *omissum* 82. 176 cf. *ἀναγ-*
ναῖον, *ἄξιον,* *δέον,* *δίκαιον,*
δυνατόν, *καθῆκον,* *καλόν,*
κενόν
εἰπα ante conson. 167 *εἰπε*
 10 ss. 184 ss. (om. post δέ
 167) c. interr. indirecta 195.
 205 al. — *iubere* c. inf. 20
εἰπών (var. *εἰπας*) 226. 256.
 271. 279. 280 *εἰπόντος* 186
εἰπόντων 178 de *εἰπα* eet. cf.
 Meisterhans p. 147 Schweizer
 182
εἰσηγέναι 260 *εἰρημένος* 104.
 120. 253. 288. 293. 311 *τοῖς*
ἡγθεῖσιν 224
ἐν εἰρήνῃ 37. 45. 291
εἰσηγικῶς ἔχειν 273 (I II Mac-
 cab.)
*εἰς (numquam *ἔς*, cf. Schweizer
 p. 45): pro *ἐν* v. *ἔξιν.* —
ἐπανορθώσεως *εἰς τὸν βίον*
ἔτυχον 130
εἰς 198 *καθ'* *ἐν ἔκαστον* 143
ἐν ἦ δεύτερον 143 *μίας* 129.
 143 *μίαν* 178
εἰσάγειν: *εἰσίν* *εἰσηγμένοι* 22.
 26 (LXX)
εἰσδέξασθαι 103
εἰσέρχεσθαι: *εἰσεληλυθότων* 13
εἰσδοῦναι 'Eingabe machen'
 (Pap. fere *ἐπιδιδόναι*) *περὶ*
 28 *εἰσδοθέντος* 26
εἰσδοσις (Pap.) 28 bis. 33
εἰσοδεύειν 102
εἰσοδος 120
εἰτα 74. 77. 199
εἰτε* om. altero membro 136
ἐκ pro *ὑπό* 23. 39 pro *διὰ*
 32 *ἔξι ἀγνοίας ἐπανορθώσεως*
ἔτυχον 130 *ἐκ δικαίου* 147
 cf. s. *διάστημα,* *δικαιοσύνη,*
καιός, *μέρος,* *πλάγιος*
*ἔκαστος: *ἀπανγάζοντες* *ἔκα-*
στος 97 *ἔκαστα* saepe, τὰ *ἔκα-*
στα corruptum 189 *ἔκαστα**
τῶν πράξεων 150 c. gen. part.
ἔκαστα *τῶν συμβαινόντων* 256
ἔκαστα *τῶν γινομένων* 297
καθ' *ἔκαστην* sc. *ἡμέραν* 307
καθ' *ἔκαστον* *μέρος* 59. 89
παρ' *ἔκαστον* 51 (Pol.). 263
παρ' *ἔκαστα* (LXX Pol. Pap.)
 1 cf. s. *εἰναι,* *εἰς*

- παρ' ἐκάτερον utrimque? 96
 ἐκατέραις sc. χερσὶ 93
 ἐκατόν 33. 40. 42. 320
 ἐκατοντάριον 116 (Pap.)
 ἐκβαίνειν: τὰς βλάβας τὰς ἐκ
     τῶν ἐπιθυμιῶν ἐκβαῖνονσας
     256 χαλεπώτεροι ἔξεβησαν
     289
 ἐκδεχόμενος: τὴν ἐρώτησιν 205
 ἐκδῆλος 85 (III Maccab. Pol.
     Ma.)
 *ἐκεῖνος, πάκεῖνος 190 ss. de
     modo commemorato. — in
     epanalepsi enuntiati relat.
     179
 ἐκζητεῖν 24 (LXX)
 ἐκθαυμάζειν 312 (Sir. IV Mac-
     cab.)
 ἐκκειται τὸ πρόσταγμα promul-
     gatum est (Pap.) 24
 ἐκλέγεσθαι 93. 239. — ἐκλε-
     κτός 13
 ἐκλέκειται 119
 ἐκλογή 33
 ἐκπίπτειν: ἐκπεπτωκόσιν 249
 ἐκπληξίς 96. 99
 ἐκπλήττεσθαι τῇ δόξῃ 196
 ἐκπομπή 318. 319. 320 (Pol.)
 ἐκπρεπῶς ἔχον 84 (II III Mac-
     cab.)
 ἐκτιθέναι: ἐκθεῖναι πρόσταγμα
     (LXX Pap., cf. s. ἐκκειται et
     Lobeck, Phryn. p. 249) pro-
     mulgare 20. — med. (Pol.
     Ma.) 153 σαφῶς ἐκθέσθαι 1
     ἔξεδέμεθα 161 τροπολογῶν
     ἐκτέθειται 150
 ἐκτος 48. 228
 τὸ ἐκτὸς οὐλίμα 59 c. gen. 99
     φθόνον 224 λύπης 232 θυ-
     μοῦ 253 corruptum 304*
 ἐκτυπος: ἀναγνωφή 58 μαίαν-
- δρος 66 στέφανος 79 cf. ad
     p. 29, 15
 ἐκτυποῦν 98*
 ἐκτύπωσις 62. 74 τῶν λίθων 63
     (LXX)
 ἐκφέρειν: εἰς κοινὸν ἀνθρώ-
     πους 315 ἐκφέρεσθαι ταῖς
     δομαῖς (sim. Pap.) 256
 ἐκφυγεῖν πᾶν πακόν 268
 ἐκφύειν 70
 ἐλαία 63. 79
 ἐλαῖκοις πλήθεσι 112 (Pap.)
 ἐλαιον 92
 ἐλασμα pondus 69 tabula 65
     (LXX)
 ἐλασμός de solido metallo 57
 ἐλαττοῦν: τὰ ταμεῖα 111 ἐλατ-
     τοῦσθαι 241
 οὐκ ἐλαττον 75¹⁾. 82 extra
     constructionem (v. Lobeck,
     Phryn. p. 410) 116. — οὐκ
     ἐλασσον 71. — ἐλάχιστος 285
     ἐλάχιστον (pro comp.) τῶν
     ὑποκριτῶν 219
 εἰς ἐλάττωσιν ἄγειν 109 (Sir.
     Tob. Pol.)
 ἐλέγχεσθαι ὡπ' αὐτῶν τῶν πραγ-
     ματων 15
 ἐλεήμων 208 (LXX)
 τὸν ἐλεον 208
 ἐλευθέριος: ἀγωγή 246
 ἐλευθεροῦν 27. 37
 οὐδὲν ἐλλιπὼν (Ma.) εἰς 183
     deesse? μηθὲν ἐλλίπη 245
 ἐλπίδα: μεγάλην 18 ἐλπίδες ἐπὶ
     θεῷ παλαί 261
 ἐμβάλλει τὸ φεῦμα εἰς 117
 ἐμμελέστερον ἡ μουσικώτερον
     286
 ἐμπειφία: τοῦ νόμου 39 ἐ. καὶ
     τέχνης 70
 ἐμπειρος: τῶν κατὰ τὸν νόμον
     32

1) fort. cum ἀνεπλήρον iungendum; nam differt hic locus
ab illis exemplis Lobeckii.

- ἐμπίπτειν: εἰκῇ καὶ πατὰ τὸ
 ἐμπεσὸν εἰς ψυχήν 161
 ἐμποιεῖ φόβον καὶ ταραχήν 99
 ἐμπορία 114
 ἐμφαίνειν 74
 ἐμφανιστῆς delator 167 (Pap.)
 ἐμφασις: πραγμάτων 56 τὴς
 ἀληθείας 77 (II Maccab. Pol.)
 *ἐν: de tempore intra ἐν ἡμέ-
 ραις τρισὶν 24 sim. 26. 110.
 175. 198. 307. 316 cf. s. χρό-
 νος. pro dat. temporis 116.
 180. 198. — pro gen. τὴν ἐν
 τούτοις ἐπιμέλειαν 29 τὴν ἐν
 αὐτοῖς θεωρίαν 31 cf. δια-
 φέρειν, εἰρήνη, δισύρης
 ἐναντίος 255 τάνατία 236 τῶν
 ἐ. 231
 ἐναντιούσθαι 254
 τὸ τῆς καλλονῆς ἐναργές 75
 ἐναργῶς* πεποιημένα 70
 ἐνάρχεσθαι: πρὸς ταῦτα οὕτως
 ἐνήρξατο 129 (LXX Pol.)
 ἐνατος 49. 286. 303
 ἐνδείκνυσθαι: τὸ τοῦ θεοῦ δυ-
 νατὸν ἐνδεικνύμενος 133 ἐν-
 δεικνύμενος τὰ* τῆς δυνα-
 στείας 194 (LXX)
 ἐνδεικτικῶς (opp. ἀπαγορευτι-
 κῶς) 131
 ἐνδέκατος 50. 204. 273
 ἐνδεχομένως (II Maccab. Pol.,
 ὡς ἐνδ. Pap.) 41 'quoad
 graece scribere poterat' (?)
 fort. huius linguae usum in
 Hebraeo excusat
 ἐνδοξος 121. 155
 ἐνδυσις 96 (LXX)
 ἐνείλημα v. ad p. 49, 10
 ἐνείναι 285
 ἐνεκεν σπάνεως (= διὰ σπάνιν)
 55 ἐνεκεν ante vocal. 88. 206
 ante conson. 144 cf. Schwein-
 zer p. 35 Mayser p. 8
 οἶον ἐνεργάζονται (var. ἐργ.)
 πρᾶγμα 130
- ἐνέργεια 159. 306 ἡ τῆς ἐπι-
 φανείας ἐ. 78 τὴν τῶν τε-
 χνῶν ἐ. 82 διὰ τῶν ἐ. φιλο-
 σοφεῖς 285 θεοῦ δὲ ἐνέργεια
 266 μετ' ἐνέργειας 151 concr.
 opus 59
 ἐνέργειε 210 τῶν ἐνηργημένων 78
 διανοίας ἐνέργημα (= ἐνέργεια)
 καὶ κίνησις ἀδρατος 156 (Pol.)
 ἐνέργως 90 προσειπών 284*
 τῶν ἐνεχομένων ταῖς οἰκετείαις
 16
 κατ' ἐνιαυτόν 180
 ἐνιέναι: τὸν πόδας ἐνίεσθαι
 εἰς 65 ἐνιέντες λίθους 79
 ἐννόει: καθόσον* ἄνθρωπος 211
 ἐννοηθῆ τις c. inf. 133
 ἐννόημα 189 (Sir.)
 ἐνοπτός 76
 τοῦ φανέντος ἐνόχου 25
 ἐντασις: ἡ τῆς ψυχῆς 178
 τὰ τῶν ἐντεύξεων petitiones 252
 (II Maccab. Pol. Pap.)
 ἐντολή 228 (LXX)
 τὰ τῆς ἐντὸς προσόψεως 68
 ἐντυγχάνειν: ἐντυχεῖν de rege
 admittente legatos 174 (LXX
 Pol.)
 ἐνετετύπωτο 67
 ἐντυχία πρός 1 (III Maccab.
 Pap.)
 ἐνυπήρχε corruptum 74
 ἐξ 32. 39. 46. 198
 ἐξαπισχίλοι 116
 ἐξαπόσιοι 27
 ἐξαναλούμενα 87 (LXX)
 ἐξαποστέλλειν 126 ἐξαπεσταλ-
 μένων c. inf. 13 (LXX Pol.
 Ma. Pap. Pe.)
 ἐξαρτισμός: τρόπων 144
 πύργοις ἐξησφαλισμένη 100
 ἐξεργαζόμενος ἀκριβῶς 133
 ἐξετάζειν 32
 ἐξεύρεσις 136 (LXX)
 τῶν ἐξευρόντων τι 135
 ἐξηγήσομαι 52 ἐξηγήσασθαι 77

- ἔξήκοντα 27. 116
 ἔξῆς 198* bis δ, οἱ ἔξῆς 193.
     213. 220. 221. 226. 239. 245.
     248. 252. 264. 270 c. gen.
 τὸν ἔξῆς τῶν ἀποκενομένων
     203 sim. 236 τοῦ κατὰ τὸ ἔξῆς
     209. 250 τὰ δ' ἔξῆς 83 τῇ
     δ' ἔξῆς sc. ἡμέρᾳ 262
 ἔξιέναι τῆς ἄκρας 102 ἔξεισιν
     εἰς θάλασσαν 117
 ἔξιλασάμενος τὸν θεόν 316 ἔξι-
     λάσκεσθαι τὸν θεόν c. inf.
     precari 314 (LXX Pol.)
 ἔξις: τὴν τῶν Ἰουδαϊῶν γραμ-
     μάτων ἔξιν (Pol.) 121
 ἔξουσίαν ἔχειν c. gen. et inf.
     253 c. inf. 102. 206 ἔξουσίᾳ
     χρώμενος 215
 ἔροτή 88 ταῖς ἔροταῖς 102
 ἔπαγγέλλεσθαι 51. 322 c. inf.
     fut. 124
 ἔπαγρόπτης εἰς 167
 ἔπαθλον: πομίζεσθαι 322
 ἔπαινέσσας 189. 195. 206. 208.
     213. 225. 240. 246. 247. 265.
     291 καλῶς ἐ. 234
 ἔπαινω: συγχρώμενος 266
 ἔπαλγής 167 (IV Maccab.)
 ἔπανάγειν: πρὸς εὐσέβειαν 215
     πάντα πρὸς τὸ νερδαίνειν 270
 ἔπαναγνωσθῆ 26 (Pol.) cf. παρ-
     αγεῖ.
 ἔπαναιρεσις 147 (Pol.)
 ἔπανήξουμεν: ἐπὶ τῷ συνεχεῖς τῆς
     διηγήσεως 8 (LXX Pol.)
 ἔπανορθοῦν sublevare 274 (II
     Maccab.)
 ἔπανόρθωσις 126. 130. 283 (I
     Esra I Maccab.)
 ἔπάνωθεν 105 (LXX)
 ἔπει 14. 35. 217. 310 c. plusqu.
     72
 ἔπέργεσθαι: ἐπελθών terram
     bello 12. 22
 ἔπειρται 176. 190. 198. 199.
     203. 206. 212. 225. 248. 262.
     264. 272. 273. 275. 276. 277.
     306 (LXX Ma.)
 ἔπειρητησις 122 (LXX)
 ἔπεσθαι: ἐπομένως 120. 228
 ἔπέχειν: βραχὺ δ' ἔπισχόν 188.
     205 πολὺν χρόνον 17
 *ἐπὶ c. gen. loci 54 al. ἐπ'
     ἔδαφος 69 γῆς 132. 147
 παρεγενήθημεν ἐπὶ τοῦ τόπου
     83* de munere, cui quis prae-
     ponitur cf. καθιστάνειν, ἀπο-
     τάσσειν, δ. — ἐπὶ τῶν καλ-
     λίστων πράξεων οὐκ αὐτοὶ
     κατευθύνομεν 195 καὶ ἐπὶ
     τῶν κνωδάλων δὲ ταῦτα
     ἴστιν εὑρεῖν 163 sim. apud
     verba dicendi 150. 158. 162
 ἐπὶ τῶν προσφερομένων ἔλεγε
     μόσχων τε καὶ κοιᾶν, δι τοι
     170. — ἐπὶ παντός 212. —
     c. dat. ἐπὶ πετάλῳ χρυσῷ 98
 ἐφ' ἦ 67. 74 de causa ἐφ'
     οἱς πταίουσιν 231 λυπεῖσθαι
 ἐπὶ 268 de condicione ἐπὶ
     μείζοις μισθοφορίαις 36 ἐφ'
     ώ ... ἔξιν (III Maccab. Pol.
     Pap.) 25 ὅσον ἐφ' ἔστω 9.
     — ἐπὶ πᾶσι 291. 293. 159,
     ubi πάντων expecto. ἐπὶ τέ-
     λει 196. — c. acc. ἐφ' ὃν
     ἐπίκειται* 69 προσελθῶν ὃς
     ἐπὶ τὰ βόρεια μέσην 301 ἐφ'
     ἰκανόν aliquamdiu 109 ἐπὶ
     βραχὺ 168 ἐπὶ πλεῖον fere
     216 ἐπὶ πλείονα χρόνον 194.
     220. 290. 293
 ἔπέβησαν v. ad p. 34, 5
 ἔπιβαλλούσης τῆς διαιροίας ἐπὶ
     78 ἔπιβαλλομένων* 313 c.
     inf. (Pol. Ma. Pap.) ἔπιβά-
     ληται* 164 ἔπειβάλετο 312
 ἔπιβλέπειν ἐπὶ 281. 207* c. acc.
     244 εἰς 218 ὡς c. ind. 190
 ἔπιβολή consilium 18. 193. 313
     (Pol.)
 ἔπιγινώσκειν 246

- ἐπιγνωσις 100. 139 (LXX Pol.)
 ἐπιδεικνύνται 266 ἐπεδειξαμεν
 42
 ἐπιδεῖν: ἐπιδεδέσθαι 57
 ἐπιδέσθαι c. acc. et inf. e coni.
 pro ἐπιδείσθαι 248
 ἐπιδέχεσθαι 70. 236
 ἐπαντούς ἐπεδώναμεν εἰς (Pol.
 Ma. Pap., cf. Pe. p. 347 Sir.) 3
 ἐπίδοσις sumptus 51
 ἐπιείκεια 192. 207*. 290
 ἐπιεικής 211. 263 τὸ ἐπιεικές
 188 ἐπιεικέστερον 188. 207
 ἐπιέναντι: τῇ ἐπιούσῃ sc. ἡμέρᾳ
 236. 299
 ἐπιζητεῖν 128
 ἐπίθεσις 93 impetus 101
 ἐπιθεωρεῖν 51 (Sir. IV Maccab.)
 τῶν ἀνεφίκτων μὴ ἐπιθύμει 223
 ὑπερήφανον καὶ ἀσχημόν τι
 ἐπιθυμῆσαι* 211 (accus. et
 iam in LXX)
 ἐπιθυμία 256
 ἐπικαλεῖσθαι deum ἦνα 17. 193.
 226
 ἐπίκειται* 69 ἐπένειτο 67. 74
 ἐπικειμένων 101 ἐπικειμέ-
 νη* 60
 ἐπίκλησις: θεοῦ 251
 ἐπικρατεῖν 35. 119
 ἐπικροτήσας: λίαν φιλοφρόνως
 230 (LXX)
 ἐπικυροῦν 270
 ἐπικωλύειν (var. κωλύειν) 53
 ἐπιλαμβάνουσιν: διαστροφάς
 130 ἐπιλαβούσης τῆς ἐσπέρας
 202
 ἐπιλέξας 14. 121. 172 ἐπελεξά-
 μεθα 46 ἐπιλεξάμενος 39
 ἐπιμαρτυρήσας c. dat. 197. 258
 ἐπιμαστίδια τέννα 27
 ἐπιμέλεια 29. 245. 282* μεγάλη
 317 καλῶν ἔργων 18* τῆς
 γῆς 107
 οἱς ἐπιμελές ἔστιν (Pol.) 93 ἐπι-
 μελῶς 81 (LXX)
- ἐπιμελητὴν τῶν βίων 273
 ἐπιμησθῆναι 128. 312 (I Mac-
 cab.)
 ἐπιμισγόμενοι absol. 152 ἐπι-
 μισγόμεθα c. dat. 139 (ἐπι-
 μισγεῖν Pap.)
 ἐπιμητησις 31. 154
 ἐπινεύσαντος 202
 ἐπινοεῖν: σοφῶς 107 ἔναστα
 208 ταῦτα 252 πρὸς ἔναστον
 255 c. inf. 15
 ἐπίνοια 240 ἀγαθὰς ἐ. 196 τὴν
 σεμνὴν ἐ. 271
 ἐπιξενούμενοι: εἰς 109 (LXX)
 ἐπιπομπᾶς: τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 γνωμένας τοῖς αἰτίοις 131
 ἐπιφρεούσης 89
 ἐπισημῆναις c. acc. 210. 257
 πρότοι 274 πρότοι ἐπισημη-
 νάμενος absol. 277 (Pol., cf.
 Pe. p. 185, LXX)
 ἐπισήμαος 180 (LXX)
 ἐπισκευή codicem (sim. Pap.)
 29 ὅν δὲ δέηται τὸ ιερόν 42
 ψυχῆς 5 sim. 285
 ἐπίσκεψις: ἀγνῆ 144 (LXX)
 ἐπίστασιν (animadversio Pol.)
 τούτων λαμβάνωμεν 256
 ἐπιστολή epistula 28. 34 bis. 41.
 42. 51. 173
 ἐπιστολαγχῆ 29 (Pol. LXX)
 ἐπισφαλέστερον 314 (Pap.)
 ἐπιταγή 103. 55* (LXX Pol.)
 ἐπιτάσσειν: τὰ τῆς λειτουργίας
 94 χρηματιστὰς ἐπέταξε 111
 ἐπιτέλεια 18 p. 6, 19. 282 κα-
 λῶν ἔργων 272 cf. ad p. 7, 1
 ἐπιτελεῖν 17. 25. 39. 40. 72. 77.
 79. 93. 95. 104. 122. 127. 151.
 199. 203. 227. 249. 252. 255.
 262. 265. 280. 301. 302. 304.
 307 ἐπιτελοῖ* 258. — ἐ. τὴν
 προαιρέσιν 20 περὶ τοῦ δό-
 ξαντος ἄπαντ' 27 κακίαν 133
 μηδὲν βίᾳ 148 πᾶσαν ἐνέρ-
 γειαν 159 ἀκαθαρσίαν 166

- τὴν ἐτοιμασίαν 182 τὸν ἔθι-
 σμούς 184 λειτουργίαν 186
 ἐπιτρέψειν: ἐπιδραμόν 143
 κατὰ τὰς ἐπιτυχίας prosperi-
 eventus (Sap. Pol.) 178
 ἐπιφάνεια 78 κατὰ ἐ. 65. —
 θεοῦ δὲ ἐ. γίνεται πρὸς τὰ
 τοιαῦτα adventus salutaris,
 auxilium (LXX Pe. 247 II 4.
 248, 52 Ma.) 264
 ἐπιφέρειν: αἰλούνην 206 θά-
 νατον 253 ἐπιφερομένους*
 ἐπί 278
 ἐπιφορά: τῶν ὑδάτων 88
 ἐπιφύεται 269
 ἐπιφωνεῖν c. dat. 196. 211. 244.
 283. 311 absol. 200 σὺν οὐρό-
 τῳ πλείονι 261 (I Esra II
 III Maccab.)
 ἐπεχέστο c. gen. 293
 ἐπόπτης: πάντων deus 16 (LXX)
 ἐπτά 26. 301
 προσκυνήσας σχεδὸν ἐπτάνις 177
 (cf. Gen. 33, 3)
 ἐπτακόσιοι 95
 ἐργάζεσθαι 63 καταφρόνησιν,
 ὄντειδος 249 κακόν 210. 306
 δὲ θεὸς εὐ ἐ. πᾶσι 281 c. gen.
 materiae 57 pass. εἰργασμέ-
 νον 176 κακὸν οὐδὲν εἰργα-
 σται οὐθενὶ 273
 ἐργασία agri cultura 109
 ἐργάσιμος 114 (LXX)
 ἐργάτης: ἀγαθῶν 231
 ἐργον 81 καλῶν ἐργων 18. 272
 ἐργω (opp. λόγῳ) 168 θείας
 δυνάμεως ἐστιν ἐργον 252
 ἐρεισις 69
 πρὸς ἔριν 250
 ἐριφός 146
 ἐρμηνεία translatio (Sir.) 3. 11.
 32. 120. 301. 308
 ἐρμηνεῦσαι 39 cf. διερμ.
 ἐρμηνεῖς 310. 318
 ἐρπετῶν 138. 169 (LXX)
 ἐργεοθαι: εἰς ὑπνον 160 εἰς
- πρόσωπον 175 εἰς τὸν . . . λο-
 γον ἔλθῃς 144 ἐληλυθέναι 99
 ἐρωτᾶν 10. 187. 189. 191. 193.
 194. 196. 204. 213. 217. 221.
 227. 234. 236. 237. 239. 243.
 246. 249. 252. 253. 256. 257.
 258. 260. 265. 267. 270. 279.
 280. 282. 284. 291. 296
 ἐρώτησις 200. 205. 221. 275. 296
 ἐσπέρα 202 βλέπει πρὸς ἐσπέ-
 ραν 88
 ἔσωθεν 89
 *ἐτερος: ὁ ἐτερος de pluribus
 proximus 194 al. οἱ μὲν . . .
 οἱ δὲ . . . ἐτεροι 92 ἐτερος
 παρὰ ἐτερον 60. 75. 77 ὑπερ-
 φέρειν ἐτερος ἐτέρον 122 καὶ
 τοιαῦτα ἐτερα 214 cf. s. τις.
 — ἐτέρως* 16
 ἔτι 55. 198 ἔτι δέ 14. 63. 66.
 79. 89. 93. 112. 118. 145. 152
 ἔτι δὲ καὶ 35. 151 ἔτι καὶ
 νῦν (Pap. cf. Usener, Der
 heil. Theod. p. 124) 137. 182
 ἐτοιμάζειν 181. 186. 319 (LXX
 Pol. Pap.)
 ἐτοιμασία 182 (LXX)
 ἐτύμως v. s. ἐτέρως
 εὖ βασιλεύ 178 εὖ κατεπαινέ-
 σας 193 βεβουλευμένοι 255
 εἰρηνέναι 260 λέγειν 267 λο-
 γίζεσθαι 267 ἀποκεφοίσθαι
 279. 282 ἐργάζεται 281. —
 εὖ μάλα διαχυθείς 20 παρα-
 δεξάμενος 190 ἀποδεξάμε-
 νος 207 συγκροτήσαντος 220
 φροντίσειν 124*
- εναισθῆσια 259
 εναινδρεῖν hominibus abundare
 108
 εναιρεστεῖν contentum esse c.
 dat. 286
 ενβούλια 255
 ενδαιμονία 108. 109
 ενδῆλος 21
 ενδοξία 280

- εὐεργεσία 205
 εὐεργετεῖν c. acc. 190. 210. 249.
 281 μεγάλα . . . — εὐηργέ-
 τηνας 44
 εὐεργέτημα 273 (II Maccab. Pol.)
 εὐημερία 12 μετὰ εὐ. 242 τὰς
 εὐ. 244 (II III Maccab. Pol.
 Ma. Pap.)
 εὐθετος 122 (LXX Pol.)
 εὐθύνω (Lobeck, Phryn. p. 145)
 24 εὐθέως 45. 158
 εὐκαιρος 115 εὐκαιρον ἐγένετο
 236 εὐκαιρον εἶναι πρὸς τό
 c. inf. 203 (LXX Pol. Pap.)
 εὐκαιρία 107
 εὐκατάφροδος 108
 εὐκόπως: μεταπίπτον 250 κο-
 λάζειν 208 (Sir. I Maccab.
 Pol.)
 εὐκοσμία 87. 92 (Sir. Ma.)
 εὐλογεῖν = εὐ λέγειν 249
 [εὐλογία] v. Add. ad p. 45, 16
 μετ' εὐμενείας 254
 εὐμήκης 100 (LXX Pap.)
 εὐνοια 205. 225. 230. 264. 265.
 270
 πάντας εὐνόους ἔχεις 270 εὐ-
 νόως (Schweizer p. 141. 158
 Ma. cf. Lobeck, Phryn. p. 141)
 242
 τεχνῶν εὐρεις 156
 εὐρετιώτεροι 137*
 εὐρήσεις 146 ἔστιν εὐρεῖν 163
 εῦροις 286 εὐρεθῆ 39
 εὐσέβεια 2. 24. 42. 131. 210.
 215. 229. 255
 εὐσεβής 233 εὐσεβῶς 37. 261
 εὐσῆμως: τιθέναι 32 (LXX Pol.)
 εὐστάθεια 216 ψυχῆς 261 (LXX)
 μετ' εὐσημοσύνης παὶ πατα-
 στολῆς 284 (IV Maccab.)
 εὐταξία 246 (II III Maccab.)
 εὐτύχει (Pap.) διὰ παντός 32
 εὐφημεῖν c. acc. laudare 227
 (I Maccab.)
 εὐφημίας τυγχάνειν 191
- εὐφροσύνη: τρέπεσθαι πρὸς εὐ.
 202 εἰς εὐ. 294 μετ' εὐφρο-
 σύνης 274
 μετὰ γαρᾶς εὐφροσύνον 186
 (LXX)
 μεγάλην εὐφυῖαν εἰχον πρός 122
 εὐχαριστῶ 177 (Ind. Sap. II III
 Maccab. Pol. Pe. 224 A 14)
 εὐχεσθαι πρὸς τὸν θεόν 305
 c. inf. 17. 196 ἵνα 248 ηὐ-
 ξατο ἵνα 45 absol. εὐχονται
 306
 εὐχορηστος 136
 εὐψυχία 197 (II IV Maccab.)
 οἴνον πολλῆς ἡσυχίας ἐφεδρον
 301
 οὐκ ἐφικτόν ἔστιν c. inf. 77
 ὅσον ἐμοιγε ἐφικτόν 215 var.
 283 (II Maccab. Pol.)
 ἐφιστάναι: ἐπιστάς 177
 ἐφοδος: πολεμίων 101
 *ἔχειν (εἰχον) 11 al. fut. ἔξειν
 (v. Schweizer p. 179) 15. 25.
 54. 125. 255. 318. — ἔχειν
 ἀνάκλασιν 105 τὴν ἀναστρο-
 φὴν ἐν 216 ἀπέρεισιν ἐπὶ
 151 τὴν ἀπόκρουσιν ἔχεις 217
 γνώμην 234 ἐλπίδα 18 ἐμ-
 πειρίαν 39 εὐδοξίαν 280 τὴν
 εὐναρπίαν 107 εὐσέβειαν πρός
 42 κλίματα πρός 88 τὴν κυ-
 ρείαν 25 λόγον 15. 143 λό-
 γον τινός 225 μνείαν 157
 μνήμην 159 μισοπονηρίαν
 280 παραλλαγήν 75 περιερ-
 γίαν 128 πλοκήν 60 τὴν προ-
 αίρειν πρός 3* (14?) πρόσ-
 κλισιν 5 τὴν προστασίαν 183
 συγγνώμην 295 τάξιν 69 τε-
 λείωσιν 255* τερπνότητα 307
 τὸν τύπον 34 τὴν ὑπεροχὴν
 ἀπάντων 196 ὑπόκρισιν 219
 φιλομάθειαν 171. 300 φιλο-
 τιμίαν 227 φόβον 36 φύσιν
 ἀγαθήν εἰς 56 χάριν 54 cf.
 s. ἔξονσία, εὐφυΐα, νοῦς, ὠφέ-

λεια. — ἔχειν ἀοράτως 90
 ἀπαραλλάκτως 70 δεισιδαι-
 μόντως 129 διαπρεπῶς 301
 δυσαποσπάστως 123 εἰσηνι-
 κῶς 273 ἐκπρεπῶς 84 θαυ-
 μασίως 67. 76. 93 p. 28. 12.
 96 θαυμασίως καὶ ἀξιολό-
 γως 72 θαυμαστῶς 58 τὰ
 καλῶς ἔχοντα 55. 80 καλῶς
 ἄν ἔχοι 41 τὸ καλῶς ἔχον
 (Pap.) 24 παρὰ τὸ καλῶς
 ἔχον 23 ἐπὶ τὸ π. ἔχον 150
 καλῶς ἔχον ἐστίν, ἵνα 310
 οὗτως 310 πολυτέχνως 73
 συμμέτρως* 87 ἐστὶ συμμέ-
 τρως ἔχον 105 φιλικῶς 227
 φιλομαθῶς 7 στέφανον ἐν
 ὑπεροχῇ προδήλως ἔχοντα
 βιτρόνιν καὶ σταχύων . . .
 (sed πλῆθος vid. add.) 63
 προζείρως 244 (ὅτι). 245 et
 eodem sensu παταλλήλως
 ἔχειν τι 296 παρὰ πόδας
 ἔχοντες τὴν ἀναισθήσας 135
 τὸ νῦν ἔχον 198 περὶ ἑαν-
 τὸν ἔχων 125 μετὰ ἀκριβείας
 πολλῆς εἶχον . . . εἰσδέξασθαι
 τινας 103. — δ ἔχόμενος 189.
 191. 195. 224. 237. 280. 281 τῷ
 δ' ἔχομένη sc. ἡμέρᾳ 221. 248
 ἔχθροι 194. 225
 βλέπει πρὸς ἥν 88
 ἕτος ἐπὶ 74 ἥτις ἄν 175

ξηλοῦν 122
 τὸ ξῆν (Maccab. Pol.) 135. 154.
 195. 212. 253. 273. 281 τὸ
 καλῶς ξῆν 127 τὸ τῶν ἀν-
 θρώπων ξῆν 208 cf. s. διά. —
 καὶ ξῆν καὶ τελευτᾶν 249 καὶ
 ζῶσι καὶ τελευτῆσαι 138 νε-
 κρούς τε καὶ ζῶντας 146
 τῆς ζωῆς καὶ συστάσεως 154
 πάντα τὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν
 κερόνον 180 τὸν τῆς ζωῆς σον
 χρόνον 185

ξύνη 97
 ξῆρα: ἡμερα 147
 ξφοποιεῖν 16 (LXX)
 ἦ 101. 286. 311 bis. 312 post
 μᾶλλον 76. 257 om. post
 comp. 188 ἦ post περὶ πολ-
 λοῦ (pro πλειονος) 281 cf.
 322. — ἦ καὶ 22 bis. 26 ἦτοι
 . . . ἦ καὶ 2
 ἦ 234 cf. ad p. 57, 6
 ηγείσθαι: ἀπάντων ἦ. τε καὶ οὐ-
 ορεύειν 16 πάντων 278 ἀν-
 θρώπων ἡγείται 263 μέγιστον
 ἡγείται τὸ 124 μέγιστον* ἡγη-
 σαι τὴν ἀδικίαν 292. — τὸν
 ἡγούμενον 292 οἱ ἡγούμενοι
 309. 310
 ηγεμονία 219
 τῆς διανοίας ἡγεμών 238
 ἥδη 13
 αἱ ἥδοναι 108. 223. 245. 277
 ἥδονονρασία 278 (add. exem-
 plis Lobeckii, Phryn. 524 ss.
 cf. Pap. Taur. ed. Peyron
 VIII 67 αὐτοκρασία)
 ἥδειαν 86 ἥδέως 198
 ἥθισμένων corruptum 105
 ἥθος 290
 παρὰ τὴν ἡμέρα 301
 ἥκοντας 175 εἰς ἔκπληξιν ἥξειν
 καὶ θαυμασμόν 99
 παθ' ἥλιμιαν 187 τοὺς ἀφίστους
 ταῖς ἥλικιαις 14 cf. s. ἀκμαῖος
 *ἡμεῖς non solum Ptolemaeus
 19. 36. 37 al. et Eleazarus
 43 al. sed etiam scriptor
 3 al. de se adhibet, e coni.
 123. abundat 3. 4 al. —
 ἡμῶν poss. recte positum 22.
 23. 35. 42. 44. 131. 168. 173.
 180. 233 sed τὴν πᾶσαν ἐπι-
 τελέσαντος ἡμῶν προαιρεσιν,
 quod diremptione attributi
 a subst. excusat, 20

- ἡμέρα 110. 116. 180. 198. 275.
 298. 301. 314 ἐν ἡμέραις τοι-
 σίν, ἀφ' ἣς ἡμέρας (sim. Pap.)
 24 κατὰ τὰς τῶν ἑορτῶν 88
 cf. s. ἐν. καθ' ἡμέραν 304 bis.
 καθ' ἐκάστην 307 τῇ προτέρᾳ
 ἡμέρᾳ 203 τῇ δὲ μετὰ ταῦτα
 203 τῇ προτέρᾳ 204 τῇ πρό-
 τερον 299 cf. s. ἐπιούσῃ, ἔκῆς,
 ἔχομένῃ
 ἡμερα 145. 146. 147. 170
 τὴν ἡμετέραν χώραν 35 τῆς ἡ.
 σπουδῆς 39 multo saepius
 poss. ἡμῶν adhibet
 ἡμιπηχίον 71
 πήχεος καὶ ἡμίσους (Mayser
 p. 43) 57 τὸν ἡμίσεις 183
 ἡσυχία 301. 307
 ἥτοι v. ἥ
 ἥττων (opp. καθυπερέχων) 257
 μέλους ἥχον ἰδιάζοντα 96
 ἥ θάλασσα 114. 301. 305 εἰς
 θάλασσαν 117
 θάνατοι 233 cf. ἐπιφέρειν, περι-
 βάλλειν
 θαρσύνας τοῦτον confirmare
 sententia eius 272
 θαυμάζειν 282 ὡς 295
 θαυμάσιος 89 θαυμασίως 93 bis.
 176 cf. s. ἔχειν
 θαυμασμός v. s. ἄξιος, ἡκειν. —
 μετὰ θαυμασμοῦ 78
 θαυμαστά 155 (ex Deut.). θαν-
 μαστῶς cf. s. ἔχειν
 τοῖς θεωμένοις 78 ἐθεασάμεθα
 96
 θεατροειδῆς 105
 θεῖος 160 φόβος 189 πρόσταγμα
 279 νομοθεσία 31 νόμος 3
 δόναμις 157. 236. 252 θείως
 = δσίως 104 τὰ θεῖα 3. 315
 θειότης: μεγάλη 95 (Sap.)
 θέλοντι post conson. 224 cf. ἔθ.
 ὡς θέμις 318
 θεόκτιστον 201 (II Maccab.)
- *θεός et ὁ θεός. attrib. δυνα-
 στεύων 168 κατ' ἀλήθειαν
 140 ιρατῶν 157 κυριεύων
 ἀπάντων 18. 45 (cf. 17) παν-
 τοκότωρ 185 μόνος καὶ δυ-
 νατός 139 ἐπόπτης καὶ κτί-
 στης 16 μέγιστος 19. 37 θεοί
 134
 θεοειρής 179 (LXX)
 θεωθείη e. com. 136
 θεοφίλης 287
 θεραπείαν: τὴν τοῦ σώματος 303
 θεραπεύειν τὸν θεόν, ἵνα pre-
 cari 256
 θερισμός 116 (LXX Pol.)
 θέσις 62. 64. 70. 78. 105 τῶν
 γραμμάτων 11 τῆς δλῆς χώ-
 ρας 83
 θεωρεῖν 65. 67. 83. 100. 214.
 258. 284 ὡς 160. 208 c. acc.
 part. 190. 268 θεωρεῖς . . .
 τὰς διμιλίας οἷον ἐνεογάδονται
 πρᾶγμα 130 θεωροίησαν 190
 θεωρία 31. 59. 67 bis. 77. 86.
 99. 103
 θῆλυ 250
 θηρία 138
 θιγγάνειν c. gen. 106 (LXX)
 θράσος 281 ἀλητον 269
 θραυστός 250
 θυγάτηρ 152
 θύειν 138
 θύματα 87. 90. 95
 θυμός 258 bis
 θυμούσθαι 254
 θύρα 158
 θύρωμα 85 (LXX Pe. 237. 239)
 θύρωσις 86
 θυσία 33. 40. 42. 45. 88. 103.
 170 bis. 172. 234
 *θυσιάζειν 170 (LXX)
 θυσιαστήμον 87 (LXX)
 θύτης 184 (Ma.)
- ἰδιάζειν 96 ἰδιάζον ἔστι 165
 ἰδιος 11 bis. 182* τὰ κατ' ἰδίαν

- (κατ' ἵδι. Pol. Ma.) 126 έν
ἵδια sc. γῆ (cf. Ma. 65, a 37
 b 29, 101, 62) 249
ἵδιότης 97
ἵδιότης (opp. βασιλεύς) 288, 289
ἱερεύς 53, 87, 92, 140, 184, 310
ἱεροκήρυξ 184
ἱερόν templum 40, 42, 52, 84,
 89, 100, 104
ἱκανός 23, 211 *ἱκανόν τι πλη-*
θός 33 πληθῶν *ἱκανῶν* 15.
 21 ὑψος *ἱκανόν* 93 *ἱκανοί*
 13, 275 ἐφ' *ἱκανόν* (Pol.) 109
ἱκετεύειν 197 c. inf. 242 *ἱνα*
 233 τὰ *ἱκετεύμενα* 192
ἱλαρῷ τῷ προσώπῳ 18 *ἱλαρᾶς*
 182 (LXX)
ἱλαροῦσθαι 108 (Sir.)
ἱνα (*ἱνα μή*) semper c. coni.
 (etiam post praet. numquam
 opt.) 8, 38, 42, 65, 81, 101,
 107, 110, 168, 182, 198, 218,
 255, 279, 311, 322 post verba
ἐπικαλεῖσθαι 17, 193, 226
εὐχεσθαι 45, 248 *καλῶς ξένον*
ἔστιν 310 *θεραπεύειν* 256
ἱκετεύειν 233 *λιτανεύειν* 227
παρακαλεῖν 318, 321 *προσ-*
τάσσειν 46
πᾶσιν ἵσοι 191, 257, 282 *ἴσον*
τῇ ψυχῇ (LXX) 228
ἱσότητα τηρεῖν 263 (cf. Pe. 252,
 45, 46) *ἱσότητα* ἦν *προσηγέ-*
νωτό)
ἱστάναι: *στάς* 184 *στάντες* 310
ἐστήκη* 78
ἱστορίαι 2 (LXX)
ἱστοριοί 31, 312
ἱστοί: *βυσσίνων ὅθονίων* (Pol.)
 320 (LXX)
ἱσχύς 92, 147, 148, 151, 191, 192 *
δύον *ἱσχύον* ἔστι 241
καθαγιάζειν 98 (LXX)
καθαιρεῖ: *τοὺς ὑπερηφάνους*
 263
καθάπερ inter vocal. 11
καθαρίζειν 90 (LXX)
καθαριότητι (var. *καθαρότητι*)
 145 (LXX)
ψυχῆς καθαρὰ διάθεσις 2
καθαρότης: *ψυχῆς* 234
καθηγεῖσθαι absol. 195, 269 ὁ
καθηγούμενος 122
καθηγεμόνα 140 *καθηγεμόνα*
λαμβάνων δικαιοσύνην 267
 (II Maccab. Pol. Ma.)
καθῆται pro praes. (cf. ad p. 97,
 24) 54, 149. — *καθήκων decli-*
vis 88 *conveniens* 54, 107 *τὸ*
κ. 227, 245 *καθῆκον* ἔστι (Ma.
 cf. Pe. 167, 8) c. inf. 297 c.
εἰ 19 *καθῆκον* (om. ἔστι) c.
inf. e coni. 284. — *καθη-*
κόντως 181 c. dat. 81 c.
πρός 87
καθίζειν 94
καθιστάγειν (Schweizer p. 177)
στρατηγός 280 ἐπί c. gen.
 281 εἰς φίλιαν *καθιστῶν*
 228 στήληροι *καθιστανται* 289
ἐπὶ χρειῶν *καθεστάμανεν*
 (Schweizer 185) 37 *τοῦς καθ-*
εσταμένους (Schweizer 188)
περὶ τούτων 24 *κατασταθεῖς*
et κατασταθῆναι ἐπί c. gen.
 9, 288 *καθέστηκε* c. nom. 55,
 88, 132, 143, 145 ἐν 208 *σι-*
γῆ e coni. 95 ἀξια λόγου
καθεστάναι 171 οἱ σοφώτα-
τοι κ. 137 ἐν εἰρήνῃ 291 *μὴ*
κ. 214 ἀδελφῷ *καθεστῶτι* 7
sim. 134, 139, 233, 256 *καθ-*
ειστήκεισαν 116 *καθεστήκει-*
σαν 122 *
καθό 'wie' 11 * = ὅτι 203 *
καθόλον 80 *τὸ** *καθόλον* 143
καθοπλίζειν 13, 14
καθόσον quatenus εἰνάσαι δυ-
 νατόν 105 κ. ὑπολαμβάνομεν
 214 *καθόσον** ἄνθρωπος ἐν-
 νοεί 211 (LXX Pol. Ma.)

- καθηγος 115
 καθυπερέχων (opp. ηττων) 257
 (Pol.)
 καθυπνοῦν 220* (LXX)
 καθώς 'wie' 14 bis. 15. 17. 30.
 45. 89. 91 bis. 116. 166. 183.
 188. 207. 249. 262. 271. 272.
 279. 280. 282. 287. 290. 292.
 298. 307. 311. 317. 322 cf.
 ad p. 4, 5. 56, 5. 58, 13. —
 'als' καθώς εἴησιν έγέ-
 νετο 236 καθώς ἀνεγνώσθη
 τὰ τεύχη 310 'dass' ὑπο-
 μιμήσκοι καθώς 263 δια-
 λήψεως* δίσιας καθώς 234
 (LXX Ma. Pap.)
 *καὶ cf. s. γάρ, λαν, δὲ, μάλιστα,
 δῖς, οὖν. καὶ . . . καὶ saepe
 invenitur cf. s. τε
 καιρός: τὰ πρὸς τὸν καιρὸν 256
 τὰ τῶν καιρῶν 239 καιρὸν
 εἶναι τοῦ 221 sim. 12 και-
 ροῦ γενομένου 262. 275 λα-
 βόντες καιρόν 4 sim. 187 τὸν
 καιρὸν λαβόν 248 κατὰ και-
 ρόν 190 ἐκ τοῦ καιροῦ 200.
 295
 καιροτηρησία 270 (καιροτηρεῖν
 Pap.)
 κακία 133. 188. 249
 κακοπάθεια malum 208 labor
 (LXX Pol. Pe. p. 184 Ma.)
 92. 259
 κακοπαθεῖν 241 (LXX Pol.)
 κακοποιεῖν c. acc. 164 bis. 168
 κακοποιητικός: τρόπος 163
 κακοί 130 κακόν 210. 243. 260.
 268. 273. 292. 306 τὸ κακόν
 272 κακά 166. 268. 289 τὰ
 κακά 197. 207 κακῶς 37
 κακοσχόλως 24
 κακονηρεῖν 271
 καλεῖν 174
 καλλονή (numquam κάλλος) 56.
 72. 75. 229 bis. 258 λόγον
 201 (LXX Pol.)
 καλοκάγαθία 3. 272. 285 (IV
 Maccab.)
 καλός 107. 223. 225* καλ ἄγα-
 θός 43. 46. 207 cf. s. βούλη,
 δώρημα, ἔλπις, ἔργον. — τὸ
 καλόν 7. 236 καλόν c. inf.
 249 καλῶς 301 cf. s. ἀποδέ-
 χεσθαι, ἀποκρίνεσθαι, ἀπο-
 λογίσθαι, ἀποφαίνεσθαι, ἀρ-
 χειν, βιοῦν, βλέπειν, βούλεύ-
 σθαι, γίνεσθαι, διαλογίζε-
 σθαι, ἐπινεῖν, ἔχειν, ξῆν,
 λέγειν, λογίζεσθαι, ποιεῖν,
 πράσσειν, υποδεικνύναι. —
 καλῶς καὶ δύσις 306. 310
 cf. s. μάλιστα. — κάλλιστος
 97. 122. 181. 195 bis. 322
 κάλλιστον pro κάλλιον 288
 τὰ κάλλιστα 2. 212*. 216. 238.
 247. 287 κάλλιστα bis e coni.
 189
 καλοφροσύνη 274
 καλύπτειν 87
 κάν v. ἔσεν
 κεκανόνισται πρός 168
 ἀπλανεῖ κανόνι 2
 κατὰ καρδίαν 17
 καρπός 63. 112 transl. 232. 260
 *κατά c. gen. κειμένον κατὰ
 τῆς στεφάνης 59 καθ' ὅλον
 τοῦ πλάτους 65 κατ' ἐδάφονς
 90 τὴν κατὰ πάντων εὐσέ-
 βειαν 24 πράσσειν κ. 191. —
 c. acc. distr. κατὰ νομούς 111
 καθ' ἐν 143 κατ' ὄνομα 247
 de loco κατὰ τὴν Ἀλγυπτον
 4 καθ' ὅν ἐν τόπον 124 κατὰ
 μέσον 66. 79 c. gen. 98* κ.
 τὸν νόμον 32 cf. s. ἔκαστος,
 ἐπιφάνεια, καρδία, πρόταφος,
 μέρος, πρόσωψις, ψυχή. — de
 tempore καθ' ὅν χρόνον 35.
 119 κ. τὸ ἀρχαῖον 116 cf. s.
 γίνεσθαι, ἐνιαυτός, ἡμέρα,
 καιρός, προσπίπτειν. — se-
 cundum cf. s. ἀλήθεια, ἀν-

- άγκη, ἀξία, ἀρετή, διάταξις,
ἡλιοία, λόγος, προαιρεσίς,
φύσις, ἔξης, συγγενής, ὑγιής,
διεξάγειν, πολιτεύεσθαι. —
pro gen. (Pol. Ma.) *ἰσχύν τῇ καθ' έαυτούς* 147 *λογίας* τῆς κατὰ τὴν διαστολὴν καὶ μνείαν*
161 *τὸ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβές* 32 cf. καταβολή, πρᾶγμα, δ. — προσμανθάνειν
κατὰ τὰς ἴστοριας ἡ καὶ κατ' αὐτὸν τὸ πρᾶγμα πεπειραμένον 2 cf. s. αὐτός, ἐμπίπτειν,
μηδέν, πᾶς, τρόπος
καταβάλλεσθαι (ἄκραν) 104 μνήμην 279 διδαχήν 294 (Π Maccab. Pol.)
καταβολή: *τῆς κατὰ τὸ ιερὸν καταβολῆς* 89 *creatio* 129 (Π Maccab. Pol.)
καταδεικνύντας εὐθὺν καὶ τὰ σώματα *praesentare* 24
καταδυναστεία 23 (LXX)
καταδυναστεύειν c. acc. 146.
147 p. 42, 9. 148 absol. 147
p. 42, 13 pass. 24 (LXX)
κατέξωσται 97
κατακαλέσαι *rure Alexandriam* 110
κατακλασθῆναι εἰς 149
κατακλεῖδες 61 κατακλεῖσιν 65 (Pap. cf. Mayser p. 18)
κατακλίναι 183 κατεκλίθησαν 184
κατακομηθῆ 298
κατακολουθεῖν 56 *deo* 205. 254
τοῖς νόμοις et προστάγματι 279 *τῇ δικαιοσύνῃ* 232 (LXX Pol. Ma. Pap.)
κατακρατούμενος ὑπό 14
φιλίαν κατακτησαμένονς 231
κατακεντημένον 3 (LXX Pol.)
κατάκτησις: χώρας 223 (Pol.)
κατακυρπτεῖν 91
καταλαμβάνειν: *διὰ τημάτων*
κατειλημμένοι περόναις 61
intelligere 1
καταλήγειν 198. 293 (Π ΙΙΙ Maccab. Pol.)
καταλλήλως 296 v. s. ἔχειν (Pol. Ma.)
καταλύματα 181 (LXX Pol.)
καταμελετᾶν meditari 256
καταμένειν 109. 110
κατανοεῖν 103. 155 τὰ θεῖα 3
καταξίως c. gen. (Pol. Ma.) persona 81. 95 τῶν τρόπων 219 (absol. Pe. 252, 23 cf. LXX)
καταξιοῦν: *τιμῆς μείζονος* 175 (Maccab. Pol.)
καταπέπασμα 86 (LXX)
τὸν καταπεπτωτότα λόγον 144
κατεπράγμη 28
κατερράγη κρότος (Pol.) 186. 293
κατάρχειν: μεγάλης βασιλείας 245 ἀπὸ θεοῦ κατάρχεσθαι 201
καταρχήν (ἀπὸ?) θείου φόβου λαμβάνειν 189 τὴν π. ποιεῖσθαι 134 ἀπό 200. 235 (Pol.)
κατασκευάζειν 53. 54. 60. 62. 64. 70. 71. 72. 84. 107. 172. 176. 234. 258. 291. 301 κατεσκευάσται ἀσθενές 250 πρὸς τὴν ἐμπορίαν ἔστιν ἡ χώρα κατεσκευασμένη 114 ὑπὸ θεοῦ κατεσκευασμένος εἰς 139 οὕτοις κατασκευάζεται ψυχῆς καθαρὰ διάθεσις 2 ἀλυτίαν 232 τὴν διάνοιαν πρός 17 εἰς 237
κατασκεύασμα 51. 52. 77 (Sir. Iud. ΙΙ Maccab. Pol.)
κατασκευή confectio 28. 33. 34
τῆς τῶν Ἑλληνικῶν (γραμμάτων) ἐφρόντισαν κατασκευῆς 121 dei creatio 159. 160 σὺν κατασκευῇ praeter creatio-nem? 157. — ψυχῆς ἔστι κατασκευή διὰ θείας δυνά-

- μεως ἐπιδέχεσθαι 236 τῇ
κατασκευῇ 73 natura 108 sim.
qualitas, status 76. 91. 99.
113 opus 8. 63. 65. 71. 78.
80. 87. 136
- κατάστημα status qualitas τὸ
μέσον 122 λυμαντικόν 165
τὸ τῆς εὐσεβείας 210 τὸ τῆς
ἀρετῆς 278 (cf. ad p. 69, 11)
(III Maccab. Pol.)
- καταστολή habitus decorus 284
285 cf. περιστολή (LXX)
- κατάστρωσις 319
- οὐδὲν εἰνῆ κατατέταπται διὰ
τῆς γραφῆς litteris manda-
tum est (Pol. Ma.) 168 cf.
ἀνατάσσειν (LXX)
- κατατίθεσθαι: τὸν πλοῦτον εἰς
321 (II Maccab.)
- καταύγεια 307
- καταφαινεσθαι 296
- καταφεύγειν ἐπὶ pronum esse
141*
- κατεφθίζεσθαι 120 κατεφθάρ-
θαι 23 (LXX Pap.)
- καταφρονοίη c. gen. 225
- καταφρόνησις 249 (II Maccab.)
- καταχωρίζειν: εἰς τὸ στρατιω-
τικὸν σύνταγμα 36 scripto
mandare (LXX Pe. 268 D E
19 et p. 94 Ma. cf. Wilcken
Philol. LIII 99) 21. 28. 300
- κατεπαινέσας 212. 266 εὖ 193
- κατεπείγοι: ϕρεία 126 (LXX)
- κατεργάζεσθαι 258 φιλίας 225
- κατεργασία 119 (LXX Pol.)
- κατευθύνειν: τὰς πράξεις καὶ
τὰς ἐπιβολάς 18 τὴν βασι-
λείαν 15 τὰς ἐπιβολάς 193
τὰ βουλευθέντα 195 τὰ τῶν
ἐπεινέσεων 252 pass. 266. 287
absol. 216. 243 (LXX)
- κατευφημεῖν c. acc. 217 cf. εὑφ.
(III Maccab.)
- κατευχή 184 bis (Ma.)
- χείμαρροι κατίασι 117
- τοῦ θεοῦ κατισχύοντος αὐτὸν
εἰς 21 superare 230 (LXX)
- κατοιεσθαι 122 (LXX)
- εἰς τὴν χώραν κατόψισεν ἐν 13
εἰς τὴν χώραν κατωκίσθαι 35
- κατόπτρον 76
- κατορθοῦν oratione 256 κατορ-
θοῦται βίος 251
- κεῖσθαι 54 κεῖται 100. 115 κεί-
μενος 52. 59. 83 τῆς νομο-
θεσίας κειμένης πᾶσι 15
- κελεύειν c. acc. c. inf. 28. 33
p. 12. 12. 181. 226. 228 sed
c. dat. 184 c. inf. 26. 27.
56 bis. 91. 158. 159. 160. 162.
168. 174. 179. 182. 183. 278.
311. 317. 319 γραφῆναι 33
- κενόδοξ 8
- κενός 194 κενὸν καὶ μάταιον
c. inf. 137 κενὰ καὶ μάταια
205
- κερδαίνειν 270
- κεφάλαιον summa (LXX Pol.) 24
- κεφαλαιωδῶς 120 (Pol.)
- κεφαλή 98 μέχρι τῆς κ. 70
- κεφαλίς 68 (LXX)
- κίδαρις 98 (LXX)
- ἐν ταῖς τῶν κινδύνων πράξειν
199
- κίνησις 70. 86 διανοίας 156
sim. 160
- κισσός 70. 79
- κιλίμα 59. 60. 87. 88
- κιλίνη 320
- κεπλίσθαι ἐπὶ pronum esse 223
- κιλισία 183 bis (III Maccab.)
- κινάδαλα 128. 138. 163. 169
(Sap.)
- κοίλην Συρίαν 12
- κοινολογία 204 (II Maccab. Pol.)
- κοινός c. dat. 126 impurus 315
κοινῶς* (v. Add.) 257 (LXX)
- κεινοινωνηκός: παιδείας* 290
- κοιτάζεσθαι 160 (LXX Pol.)
- κολάζειν 208
- κολλᾶν 97 (LXX)

- κόλπωσις 86
 κομίζειν 40. 43 med. τὸ δίκαιον
     291 ἐπαθλον 322 pretium 24
     add. gen. rei quae venit 20. 22
 κονίασις 90
 κορυφή 84. 101 μέχρι π. 100
 τὸν ὅλον κόσμον 210 τὸν πάντα
     κόσμον 254 εἰς ἔτερον ἐλη-
     λυθέναι ἐκτὸς τού<τον> κό-
     σμον ε coni. 99 (cf. adnot.)
 κρατεῖν δέδης 230 τῆς ἀρχῆς
     261 ἐαντοῦ 222 τὰς διανοίας
     227 τὰ πάντα 19 abs. τοῖς
     κρατοῦσι 37 cf. s. θεός
 κρατήρ 33. 42. 73. 77. 320
 ταῖς τέχναις κρατιστεύοντα 82
 κράτιστος 225. 255. 319 δόξα
     37 ἀρχή 221 χαρά 261
 μετὰ κραυγῆς (Pap.) 186
 κρημνός 118
 κρηπίς 69
 κρίνειν 36. 276 κριθεὶς ἄξιος
     98. (= ἐγκρίνειν?) 175
 κρίνον 68. 75
 κρινωτός 68
 κριός 170
 κρίσει et διὰ κρίσεως 252
 κατὰ κρόταφον 63 (saepe apud
     Philonem mech.)
 κρότος 186. 293 κρότῳ 200. 274.
     277 σὺν κρότῳ πλείονι 261
 κρυστάλλου λίθος 67
 κρυψίας 132 (LXX)
 κέπτησαι 229. 276. 283 κεπτη-
     μένουν 4 cf. κατακτᾶσθαι
 κτήνη 88. 112. 150
 κτῆσις 265
 κτίζειν 36. 115 deo 185
 κτίσις dei concr. 136. 139 (LXX)
 κτίσμα θεοῦ 17 (Sir. Sap. III
     Maccab.)
 κτίστην θεόν 16 (LXX)
 κυβερνᾶν; τὰ τοῦ βίον 147
     πάντα 292 βίος κυβερνᾶται
     251 δ κυβερνῶν 251
- κυκλόθεν 58. 62. 70. 75. 78 πέντε
     σταδίων κυκλόθεν τῆς . . . 89
 κύκλω περὶ 63
 κυλικεῖον* 319. 320 (I Maccab.)
 κυμάτια 58. 64* (LXX)
 κυνεία 25 (LXX Pol. cf. Schwei-
     zer p. 56 Ma. Pap.)
 κυριεύειν c. gen. 269 cf. s. ἡγε-
     σθαι, θεός
 κυριος 253 deo (ex Deut.)
     155 τὸ πάντων κυριώτατον 2
 κύκενύωτο 26
 κυλώνειν 278. 321 τί τὸ κ. οὐν
     ἐστι 11 cf. s. ἐπικ.
 κύδωνες 96
 κύμη 113
- λαλεῖν 218. 299 (LXX)
 λαμβάνειν 32. 42. 136. 170.
     223. 225. 261*. 293 λήνη
 τὸν ἀκροατήν conciliabis 266
 λανάκλασιν 68 ἐπινοίας 196
 ἐρωτήσεις 200 κίνησιν 86
 παρενθεσιν εἰς 120 πορισμόν
     111 πρόληψιν ὅτι 197 τα-
     ραχήν 314 τελείωσιν 11. 308
 ὑπόνοιαν ὅτι 316 cf. s. δια-
     στροφή, ἐπίστασις, καθηγε-
     μών, καιρός, καταρχή. — δι'
     ἀκοής 1. 166
- λαμπρότης τῆς ψυχῆς (Pol.) 16
     (LXX)
- λαυδάνειν 132. 133. 210
- λέγειν 30. 53. 104. 119. 138.
     155. 167. 170. 218. 252. 276
 ter. — εἴ 267 καλῶς 125.
     196. 280 ἐλέχθη 300 (v.
     Schweizer p. 190) τὰ λεγό-
     μενα καλ (τὰ 215) πρασσό-
     μενα 215. 298 δ λεγόμενος
     subst. praepositum 38. 67.
     97. 98. 116 λεγ. postpositum
     107. 117 λέγω δέ 57. 77. 111
     l. δή 233
- λεῖος 76

- λειτουργεῖν** in templo (LXX)
Ma. Pap., cf. Mayser p. 18)
87*
- λειτουργία** in templo (LXX)
Pap.) 53. 54. 90. 92. 94. 96.
98 in convivio 186
- λειτουργός** 95 (LXX)
- λήγειν** 202. 220
- λίαν** laudem significans (LXX)
Pol.) 230. 312 καὶ λίαν (Pol.)
124
- λίθος** 33. 60. 63 bis. 66. 67. 69.
70. 73. 75. 79. 82. 96. 97.
100. 114. 135
- λιθόστρωτος** 88 (LXX)
- λιθονοργής** 70
- λιθωσις** 74
- λιμήν** 115
- λιτανεύειν:** τὸν θεόν, ἵνα 227
(LXX)
- λογεῖν** 97 (LXX)
- λογιζεσθαι:** εὖ 267 καλῶς 211
pass. ἐν οὐδενὶ λελόγισται 141
- [**λογία** corruptum 161* v. Add.]
- τὰ λόγια** 158. 177
- λόγιος** 6 bis* (Pol.)
- λόγος** oratio 14. 18. 160 (opp.
διαλήψει). 166. 169. 191. 200.
201. 235. 266. 293. 297 cf.
s. ἄξιος. ratio 162 ὑπογρά-
φει ὁ λ. 268 cf. διάστημα,
ἔχειν, βαθύς, παταπεπτωκός.
— δρόθε λ. 244. 161 φυσι-
κός 143 λόγω (opp. ἔργῳ)
168 κατὰ λόγον 113 παρά
λόγον 215 πρός τινα λόγον
(Pol.) 55
- ὁ λοιπός 14. 246 οἱ λοιποί, τὰ
λοιπά 10. 22. 64. 79. 134.
140. 146. 152. 174. 183. 190.
198. 246. 259. 322
- λύειν** 202
- λυμαίνεσθαι** 164
- λυμαντικός** 165
- λυπεῖν** 238 λυπεῖσθαι 268 bis
λύπη 232. 233. 268
- μαίανδρος** 66. 67. 74
- μακροθυμία** 188 (LXX)
- μέλα** cf. s. εὗ. — μᾶλλον 177.
257 deest comparatio 'potis-
simum' 5. 122 apud comp.
σαφέστερον μᾶλλον 76. —
πόλλῳ μᾶλλον 7. 24. 127.
156. 206. 289 πολὺ μ. 36.
54 om. τέρπειν γάρ οἶομε
σε ταῦτα ἡ τὰ τῶν μυθολό-
γων βιβλία 322. — μάλιστα
188. 235. 237. 296 μάλιστα
μὲν πᾶσι, πολλῷ δὲ μᾶλλον
σοί 7. sim. 24 ὅτι μάλιστα
56 καὶ μάλιστα 86. 106 pro
superlativo μάλιστα καλῶς 32
- μαθήσομαι:** παρά 198
- μαρτύριον** 306
- μάταιος** 138 δόξα 139 μάταια
321 cf. s. κενόν. ματαιώς 134
- μάχεσθαι:** πρός 13
- μεγαλεῖως** 20 (LXX Pol.)
- μεγαλομέρεια** 21. 26. 28. 84
(Pol. Pe. p. 533)
- μεγαλομερῆς** 226 -ῶς 319 (II
III Maccab. Pol.)
- μεγαλοψυχία** 19. 26 (Pol. Ma.)
- μεγαλωσύνη:** τῆς λογίας 192
(LXX)
- ***μέγας** v. s. ἀγαθά, ἀδικία,
αἰσχύνη, ἀπόδεξις, ἀποδοχή,
ἀσφάλεια, βασιλεία, βασιλεύς,
δόξα, ἔκπληξις, ἐλπίς, ἐπιμέ-
λεια, εὐφυΐα, θειότης, εὐερ-
γετεῖν, τιθέναι. — μεγάλοι
τοῖς μεγέθεσιν 82 μεγάλως
(Pap.) 42. 312. — μείζων v.
s. μισθοφορία, τιμή, φωνή.
μείζονα 53. 78 μειζόνων res
graviores 39. — μέγιστος 197.
208 τὰ μέγιστα τῶν ὅπλων 230
v.s. ἀγαθά, ἀμέλεια, ἀσφάλεια,
βασιλεύς, ἐντολή, θεός, φυ-
λακή, χαριστήρια, ὠφέλεια,
ἡγεῖσθαι. τί μέγιστον ἔστιν

- βασιλείας (δόξης) 291. 234
 μέγιστον ἔστιν c. inf. 2 με-
 γίστως 19 μέγιστον pro adv.
 177
 μέγεθος 91. 108. 223. 224 τῷ
 μ. 84. 109 τοῖς μ. 53. 72. 82
 μεθεμηνεύειν ἐκ 38 (Sir.)
 μέλει: ἐνάστῳ τῷ διατεταγμέ-
 νον 92
 μελετᾶν 160 cf. παταμ.
 μέλι 112
 μέλλειν c. inf. prae. 314. 316
 τὰ μέλλοντα γίνεσθαι 132
 πράσσεσθαι 196
 μέλος membrum 155 μέλονς
 ἥχον 96
 μέλπειν de convivii hilaritate
 247
 *μέν corruptum 182 et fort.
 p. 68, 1
 ἀερνατα μένοντα 311 e coni. 182
 πᾶσι μερίζει δόξαν 224 (LXX
 Pol.)
 μέριμνα παλ φροντίς, ὡς 271
 (LXX)
 μεριμνᾶν 296 (LXX)
 μέρος 64. 117. 301 τὸ πλεῖον
 μέρος 209 ἐκ μέρους (Pap.)
 102 ἐκ τῶν τριῶν μ. 58 παθ,
 ὃ ἀν μέρος 59. [60]. 64. 65
 cf. s. ἀμφότερα, ἔναστος
 μέσος: κείσθαι 83. 115 μέχρι
 τοῦ μέσου 73 cf. s. πατάστημα,
 ἀνά, πατά
 μετά c. gen. abstractorum v. s.
 ἀδικία, ἀνθρεία (minus recte),
 ἀσφάλεια, δανίλεια, διαλο-
 γισμός, διαστολή, δικαιοσύνη,
 δόξα, ἐνέργεια, εἴμενεια, εὐ-
 σχημοσύνη, εὐφροσύνη, θαυ-
 μασμός, κραυγή, περιστολή,
 φιλοφροσύνη, φωνή.—c. gen.
 personae μεθ' ὑμῶν 180. 181
 ἐπεμψει μετά τῆς ἐκπομπῆς
 αὐτῶν οὐλίγας 320 μετά ἀκρι-
 βείας δὲ πολλῆς εἰλίκον pro
 adv. 103 μετά δὲ εὐημερίας
 (in rebus secundis) μηδὲν
 προσδεισθαι τῶν ἐκείνων
 242*. — c. acc. μ. τὴν ἑαυτοῦ
 ηλιστὰν 183. 64. 67 μ. τρεῖς
 ἡμέρας 301 μ. ταῦτα 20. 22.
 26. 179. 198. 203. 235. 261.
 303 τὸν μετὰ ταῦτα (cf. s.
 μετέπειτα) 197 ὃ μετ' αὐτὸν
 208. 279 μετὰ τοῦτο 258
 μετάγειν 12 bis. 13 transl. 227
 μεταγοράφειν 15. 309
 μεταγοράφῃ 9. 10. 45. 46. 307
 μεταγωγή 23
 μεταδιδόναι 7 μετέδωκαν ἡμῖν
 τὰ παρὰ σοῦ 43 μεταδοῦναι
 309
 μεταδοτικός 226
 μεταθέσις 160
 μεταλαμβάνειν comperire c. acc.
 (ΠΙΠ Maccab. Pap.) 11. 317*
 et παρά 6. 297. 300 παρά
 . . . διότι 316 ὡς μεταλαμ-
 βάνομεν 100. 166 μετείληφα
 c. acc. c. inf. 125
 μέταλλα 119
 μεταλλεία 120
 μεταλλοιοῦται παλ τρέπεται 17
 μετάνοια 188 (LXX Pol.)
 μεταπέμπεσθαι 124. 179
 μεταπίπτειν 250
 μετατιθεῖς ἐκ τῆς πατίας 188
 μετατραπένται τῇ διανοίᾳ 99
 (IV Maccab.)
 μεταφέρειν mutare 311 ἐπί de
 allegoria 306
 μετέπειτα 116 ὃ μ. 38. 229.
 255. 288 (LXX)
 μετέχονσιν c. gen. et dat. 264
 μεταχεῖν c. gen. 197. 224.
 248 μετεσχηκότες c. gen. 140.
 289
 μετέωρος 60. 106
 μετοικίζειν 4. 12
 μέτοχος c. gen. 207

- μετρητής 76 (LXX Pe. 13, 4
Pap.)
 μετριοπαθής 256 (peripat.)
 μετρίως φέρειν 197 (II Maccab.)
 μετριότης 223
 μέτρα 53. 56 τοῖς μ. 52. 55
 μέχοι (numquam ἄζοι) 86. 87.
 303 cf. s. κεφαλή, κορυφή,
 μέσος, τέλος. — μέχεις οὐ
 c. coni. 298
 *μή cf. s. ὅτι
 μηδέ v. s. οὐδέ
 μηδείς 24 bis. 53. 106. 139. 147
 bis. 148. 168. 191. 205. 217.
 232. 238. 242. 243. 246*. 254.
 306. 310 μηδείς 95. 101. 139*.
 142*. 162. 170 bis (v. Add.).
 182. 240. 245 (v. Add.). 258
 κατὰ μηδέν 139 κ. μηδέν 182.
 — cumulantur negationes 24.
 147 p. 42, 10. 162. 168. 310
 μῆκος 57. 84
 μηκύνοντες: περὶ τῶν προλεγο-
 μένων 8
 μῆλον 63
 καὶ μὴν καὶ 158
 μῆποτε ἄλογον ἢ 15 post δι-
 στάξειν 53
 μηρουκισμός 153. 161 (LXX)
 μῆτε . . . μῆτε 162. 168
 μητράσιν 27
 μιανθέντες 166
 μικρός 19 οὐ μικράν 80
 μιμεῖσθαι: μιμούμενος 188. 210.
 280. 281
 μηνηθήσῃ (ex Deut.) 155. —
 μεμνημένοι 168
 μισθοφορία stipendium 36 cf.
 Lobeck, Phryn. p. 491 Cobet,
 Novae lect. p. 741
 μισοπονηρία 280 (II Maccab.
 Pap.)
 μισοπόνηρος 292 (LXX Pol.
 Pap.)
 μίτρα 98 (LXX)
- μνεία (ex Deut.) 155. 158 bis.
 161 ἔχειν ὡς 157
 μνήμη 153 bis. 159. 279
 μνημονεύειν 157 (LXX)
 μολιβοῦν 90
 μόλις 103. 175
 μολύνειν 152 bis (LXX)
 μολυσμός: τῆς ἀσεβείας 166
 (LXX)
 μόνος deo 132. 139 μόνον
 54 οὐ μόνον v. s. ἀλλά
 μόσχος 93. 170
 μονογιάτερον 286
 μυθολόγοι 322
 μυθοποιεῖν 137
 μυθωδῶς 168
 μυριάς 10. 12. 13. 19 bis. 37.
 88. 116 bis
 μυροίνη 79
 μύνει 144. 163. 164
- ναι 201
 νανμαχία 180
 νεκρός v. s. ζῆν
 νέος v. s. πρεσβύτερος
 νεύειν πρός 2. 322 ἐπί 108
 φοιτῇ καὶ νεύματι 90
 νεωτερισμός 101
 νῆσος Pharos 5. 301
 νήφειν 209
 νικᾶν 281
 νίκη: τῆς νανμαχίας 180
 νοεῖν 123. 153 ὅτι 224
 νομή 112
 νομίζειν c. acc. 175 pass. c.
 nom. 129 c. inf. 18. 99. 122.
 137. 170*. 241 c. acc. c. inf.
 12. 23. 134. 154. 171. 203.
 212 περὶ ὧν ἐνόμιζον ἀξιο-
 μνημονεύτων εἰναι 6 τῶν νο-
 μιζομένων ἀκαθάρτων εἰναι
 128
 νομικῶς 142 (IV Maccab.)
 νόμιμα: τῶν Ιουδαίων 10 συν-
 τηρεῖν 127 (LXX)
 νόμισμα pecunia 33

- νομοθεσία lex Mosaica 5. 15.
     31. 128. 129. 133. 147. 176.
     313 (II IV Maccab.)
 νομοθετεῖν 240 ταῦτα 144 νε-
     νομοθέτηται 161 (LXX)
 νομοθέτης 131. 139. 148. 312
     (LXX)
 δό νόμος lex Mosaica 15. 32. 38.
     39. 46. 122. 168. 171. 309.
     314 τῶν Ἰουδαίων 30 τοῦ
     θείου v. 3 τοῦ ἀγίου v. 45.—
     κατακολονθεῖν τοῖς v. 279
 κατὰ νομούς 111
 νόσοι 233
 νουνθετοῖς 207*
 νοῦν ἔχειν ὁξύν 276
 νυκτός v. ad p. 80, 12
 νῦν cf. s. ἔτι, ἔχειν

 ξενιτεία 249*. 257 (Sap.)
 ξενιτεύειν 257 (Pol.)
 ξυλεία 92 (Pol.)
 ξύλων 135
- *ό om. in titulis 29. 35. 41 de
 articulo nominibus propriis
 modo applicato modo de-
 negato v. Ind. nominum.
 — de art. modo posito modo
 omissio v. e. gr. s. ἀνθρωπος,
 βασιλεύς, βιβλιοθήκη, διά-
 νοια, θεός. — <τὰ> μέτρα?
 56 <τῶν> κρίνων 68. — gen.
 attributivus non raro prae-
 dicative ponitur τῇ λαμπρό-
 τητι τῆς ψυχῆς 16 τῷ στρα-
 τούρῳ τοῦ πατρὸς 20 (sed
 v. 23) τῇ διατάξεως τοῦ συμ-
 ποσίου 236 (sed v. 220) cf.
 p. 2, 9. 4, 13 et s. αὐτοῦ, ἐσ-
 τοῦ, βίος, γένος, ἡμᾶν, πᾶς,
 πλῆθος. — art. om. in at-
 tributis, velut p. 48, 20. —
 more antiquo ὅπερ τὰς εἰ-
 κοσι 10 sim. 20 πρὸς τοὺς
 ἐπτακοσίους 95 sed πρὸς δέκα
 12 sim. ὑπέρ 37. 76 84. —
 νομίζοντιν τῶν Ἑλλήνων οἱ
 σοφάτατοι καθεστάναι 137.
 — recte repetitur τὴν κίνη-
 σιν καὶ τὴν ὑπόληψιν 160
 ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι καὶ ἐν
 ταῖς ἀπογραφαῖς 283 (al.)
 om. non modo apud subst.
 similis notionis τῆς ζωῆς καὶ
 συντάσσεως 154 τῶν πνεύμων
 καὶ θυρῷ 158 ταῖς ἀνέσεσι
 καὶ φρεσμάταις 284 (sed τὴν
 σεαυτοῦ δόξαν καὶ τὴν ὑπερ-
 οχήν 218 cf. s. βρωτά, λέ-
 γειν. — τὰ τῆς εἰσόδους καὶ
 τὰ τῶν ἐπιστολῶν ἀντίγραφα
 28 aut τὸ τῆς (sic Eus.) scri-
 bere debebat — una enim εἰσ-
 δοσις est — aut alt. τὰ omit-
 tere), sed etiam diversae no-
 tionis, interdum etiam diversi
 generis grammatici τὴν δια-
 στολὴν καὶ μνεῖαν 161 τῷ
 μερέθει καὶ εὑδαιμονίᾳ 109
 διὰ τὴν σεμνότητα καὶ φυσι-
 κῆν διάνοιαν τοῦ νόμου 171
 τοὺς ἱεροκήρουνας καὶ θύτας
 καὶ τοὺς ἄλλους 184 (cf. p.
 10, 3) ἐν τοῖς ἀσπασμοῖς καὶ
 συμβούλιαις 246. — adver-
 biis vim nominalem tribuit
 v. s. ἄνω, ἐκτός, ἐντός, ἐκῆς,
 μετέπειτα, πρότερον. — vim
 substantivam addit adieci-
 tivis: v. s. ἀκριβές, βάρβαρον,
 βλαβερόν, δίκαιον, δυνατόν,
 ἐναργές, ἐπιεικές, περισσόν,
 σύμφωνον, συγγενές, συνεργέ-
 γές, συνεχές, τερπνόν, ὄγκες,
 φιλόπονον, participiis: v. s.
 ἔχον, ταπεινούμενον, ὑπερ-
 τελεῖν. infinitivis saepe ad-
 iungitur, ut vel gen. attrib.
 inde pendeat τὸ τῶν ἀνθρώ-
 πων ξῆν 208. — saepe in-
 servit periphrasi nominum

praepositionibus (cf. s. περί)
 adhibitus: οἱ σὺν ἑαντῷ
 (αὐτῷ) 3. 246 οἱ παρ' ἡμῶν*
 (Ma. Pap.) 141 sim. 175 οἱ
 ἀνὰ τὸν τόπον 52 οἱ ἐπὶ τῶν
 χρειῶν 110. 174 οἱ ἀπὸ τῆς
 χώρας 109 οἱ ἀπὸ τοῦ πολι-
 τεύματος 310 τὸν ὑπὸ σε-
 αντὸν 281 τὸν ἐπὶ πᾶσιν 291.
 — item neutrum τὸ κατ'
 ἀρετὴν 215 praecipue plu-
 ralis numeri (Pap.) τὰ ἐν τῇ
 νομοθεσίᾳ 128 τὰ ἐν τῇ πτη-
 σει 136 τὰ κατὰ τὴν Αἴγυ-
 πτον (pro simplici τὴν Αἴγ.) 4
 sim. 64 cf. ad p. 50, 4 τὰ
 κατὰ τὸν νόμον 32 τὰ κατ'
 ἰδίαν 126 τὰ κατὰ τὰς ἀφάσ-
 162 τὰ κατὰ τὸ συμπόσιον
 181 τὰ κατὰ τὸν ὕπνον 213
 τὰ κατὰ τὴν ἀγωγὴν 246 τὰ
 κατὰ τὸ ἐναντίον τοῦ λόγου
 διάστημα 255 τὰ παρὰ σοῦ
 43 *(τὰ)* παρ' αὐτοῖς 54 τὰ
 π. τοῦ Δημητρίου 317 τὰ
 περὶ τούτων (= ταῦτα) ἔλη-
 ἔσεν 202 τὰ περὶ τῆς τραπέ-
 ἦς ἔξηγήσομαι 52 τὰ πρός
 11. 51. 62. 107. 220. 256. 258.
 296. 319. — eadem ratione
 art. cum gen. coniunctus sim-
 plex subst. miro modo cir-
 cumscribit (Pap.) τὸ τῆς μνή-
 μης 153 τὰ τῶν κατασκενα-
 σμάτων 51 τὰ τῶν ἔργων 81
 τὰ τῶν ἀρωμάτων ετ τὰ τῆς
 σαρκός 92 τὰ τῆς λειτουρ-
 γίας 94 τὰ τε τοῦ στολισμοῦ
 καὶ τῆς δόξης 96 τὰ τῶν θυ-
 σιῶν 103 τὰ τῶν τόπων 105
 τὰ τῆς ἐργασίας 109 τὰ τῶν
 ἄλλων ἀκροδρόμων καὶ φοινί-
 κων 112 τὰ τῆς ἐρμηνείας
 120. 301. 308 τὰ τῆς εὐσε-
 βείας 131 τὰ τοῦ βίου 147.
 284 τὰ τῆς ὁμιλίας 171 τὰ

τῶν ἀνειλημμάτων 177 τὰ
 τῶν κλισιῶν 183 τὰ τῆς δυ-
 ναστείας ε coni. 194 τὰ τῆς
 ἀναπτώσεως 203 τὰ τῶν και-
 ρῶν 239 τὰ τῶν ἐντεύξεων
 252 τὰ τῆς ἀποκρίσεως 270
 τὰ τῆς συνεδρίας 303 τὰ τῆς
 μεταγραφῆς 307 una circum-
 scriptio cum altera coniuncta
(τὰ) κατὰ τὴν τῆς φορθεσίας
 διασκευήν (= ἡ φορθεσία) 64.
 — ὁ δέ (cf. s. ὁς), τὸ δέ et οἱ
 μέν . . . οἱ δέ saepius. —
 τοὺς μέν . . . οὓς δέ 12. —
 adverbii loco τὸ ἀνὰ μέσον
 75 τὸ νῦν ἔχον 198 τὰ πλει-
 στα 129 τὰ πρός (?) 62 cf. 68
 cf. s. καθόλου, σύνολον, ποίη,
 τημικαῦτα
 ὅγδοος 49
 τόδε sine articulo 28 cf. ad
 p. 59, 5
 ὁδεῖα 106 bis
 ὁδός 83. 101
 ὁδύνη 208
 ὁθεν itaque 110. 140. 208
 ὁθόνια 320 (LXX Pol. Pap.)
 οἴομαι 296* οὐκ ἀχρηστον 21*
 c. acc. c. inf. 167. 200. 322
 οἰόμεθα c. inf. 39 οἴονται,
 ὅτι 227
 οἰκεῖν: κατὰ τὴν οἰκουμένην 9.
 38 παρ' ὅλην τὴν ol. 37
 οἰκετεῖα 14. 15. 16. 24 (Ma.)
 οἰκοδομεῖν 105
 οἰκονομεῖν: κακοσχόλως περὶ¹
 τούτων μηδέν 24 ὑπὸ μιᾶς
 δυνάμεως οἰκονομούμενα 143
 οἶκος 301 templum 84. 88. 101
 οἰονεῖ 71. 307 (Pol.)
 οἶος 103. 130 οἶον τεσσαρά-
 κοντα σταδίων 105 exempli
 causa 145. 233
 ὁκτώ 69
 οὐκέ δύοις 200 ἐν διλίγῳ κρόνῳ
 10 σὺν ἐτέροις διλίγοις τισὶν 30

δλκή 33
 δλοναυτοῦν 92
 δλος ὁ 37. 62. 63. 65 δλην τὴν
     [πᾶσαν] 139 cf. s. διά. — ὁ
 δλος 71 bis. 83 bis. 151. 210
 τὰ δλα 201 πόλεις δλαι 152
 δλοσχεδῶς 27 (LXX Pol. Pe.
     163 B II 7)
 δμιλεῖν 130. 142
 δμιλίαι 130 sermones 122 bis.
     171
 δμωμοκέναι c. inf. aor. 104
 δμοθνμαδόν 178 (LXX Pol.)
 δμοιος 7. 86. 137. 143. 163. 190*
     δμοίως 64. 110 δμοίως δὲ καὶ
     (Pap.) 22. 36. 93. 115. 122
 δμολογονμένως* 24 v. Addenda
 τοῖς δμονοῦσι 185
 δνειδος 249
 δι' δνείρον 315 δι' δνείρων 192
 δνома 97. 98 κατ' δνома 247
 δνома́гейн 124
 δνук lapis 66 δπλῆς δνукес 150
 δξνβελῆς 101
 δξнs 60. 276
 δξнтнs 156
 τὰ δпісмія 88 (LXX)
 δплїs 150
 δпла 194. 230
 δпон quoniam 149
 δповs (cf. նвa) 11. 26. 32. 36.
     39. 45 (in priore membro
     նвa). 106. 111. 120. 139. 142.
     170. 215 post δξион̄ ёстi 19
     δξион̄ 245 προστάσειν 29
     δповs պ 239
 δρᾶs 182 cf. ad p. 54, 5 [δρᾶ-
     ται* 270] είδεν 176
 δρасs 142
 δρагa 101
 δρgн 254
 δρéгoн 211
 δрeиnós 107. 118
 δрdнs 68 cf. s. λόγοs. — δр-
     ժաs 199. 201

δρίξειν 157
 δρκиsmόs e coni. 104 (LXX Pol.)
 δι' δρкa 104. 126
 δρmactai* ἐπί 270
 δρmή: πρός 7 δρmai 37. 222. 256
 δρos 83. 105 δρéѡn (v. Schwein-
     zer p. 153) 119
 δρos 211
 *δs (cf. s. οντοs, ἔκεινοs): δs καὶ
     16. 43. 46. 107. 182 δs δή4. 125
 δs δ' in codd. (paenitit mutasse) 236. 238. 280 (ceteris
 locis δ δέ). ονs δέ 12 ἐφ̄ ὁ
     c. inf. fut. 25, cf. s. ἄν. —
 om. demonstr. περὶ ὅν προ-
 αιρούμεθα δηλοῦn ἀσμένωs
 ἀκούσεσθαι 5 περὶ ὅν . . . 1.
     12. 40. 146 ὅn 42. 106 ονs
     175 οlс 147 πρdс οнs 257
 etiam pro subiecto ponitur
 enuntiatum relat. ևար թես
 խաթիունսաs լետոնցիաs օlс
 խաթիու ունանտաi 54. 93. 143
 relat. attrahitur բար այս-
 թան, ան կուտիւ 185 չօդ-
 յումնաv անտօնs ձափիլաs ան
 πրօցօնու ունանտա 303 ծ-
 ռամիքերօi ան օբօնտաi մա-
 տաiws 134 խաթ' ծn էպեռք-
 տուv շընօն 35. 119 sim. 6.
     14. 24. 96. 124. 171. 190.
     250 cf. s. μέρoс. — fort. րիn
 πրօթեստ, իn ըլքен, ասքալաs
 էծօքէ տեւելեաթթai 312 at-
 tractio nominis (= ի պրօ-
 թեստ) ad relat. statuenda
 est, sed v. s. δռеиn. — in-
 terdum relat. ponitur, ubi
 interr. poni poterat, velut
 post συναկоñsai et կաւելդ-
 քաs 1 ըլծուs 300 գաւերօնs
 իn րիn ծիաթեստ ծs իn πրdс
 անտօն 127. — ծ (= և ւi)
 և ծությու րումիզոսն ան-
 ծզառու ոււեն, կաւենթնեi
     րաs πրակеieis . . . թենs 18

- δσιος 297 cf. s. διάληψις. — καλῶς καὶ δσίως 306. 310
ἐν ὁσιότητι 18
δσος 5. 22. 24. 56 bis. 132. 163.
241. 264. 280. 283. 284. 301.
304 post τὰ ἄλλα 145 post
πάντα 44. 153 cf. ad p. 58, 12
post τοσοῦτος 13. 290 (*τοσ.*
sequitur 182) sequitur αὐτός
56 οντός 108. 166 incongrue
ἀφέλειαν οὐκ ἔχει τὴν αὐ-
τήν, δσον (pro δσην) 8 δσον
ἔδει δαπανηθῆναι . . ., ταῦτα
72*. — δσον οὖν καὶ περὶ
τούτων ἔδει, περιφερειῶδες σε-
σήμαγνά σοι 120 δσον ἐφ'
ἴαντω (Pol. Pe. 224 A 11 Ma.)
9 δσον ἔμοιγε ἐφικτόν 215
ἐν δσφ 12 cf. s. διεξελθεῖν
δσπερ: ante cons. δπερ 2 ante
vocal. 253 ἀπερ 43
δσπρια 112. 145. 147
δστις semper ante vocal. (prae-
ter 308) οντινος 177 οἰτινες
102. 121. 138. 200. 308 οντι-
νον 24 cf. s. δηπτοον
δται 160. 251. 268. 269. 292
δτε 187. 221. 308 c. opt. iter.
122. 182* pro opt. ἥθελεν 78
*δτι quia 277. 315 cet. locis
'dass' v. e. gr. s. βλέπειν,
δεικνύναι, ἀποδεικνύναι, γι-
νώσκειν, διαλαμβάνειν, δια-
σαφεῖν, λέγειν (εἶπε, ἔφη)
125 al., νοεῖν, ολεσθαι, ὑπο-
λαμβάνειν, πρόληψις. — δτι
c. inf.? 125 cf. ad p. 82, 17.
— μὴ δτι 133 δτι μάλιστα 56
ον 94. 308 φέπων ον (= ol)
βούλεται 269
*ού: καὶ ον recte 147. 196. 321
v. s. ἄλλα, ἀλόγως, ἀνοικείως,
ἄχρηστος, ἐφικτόν, μικρός,
δίλγος, ἐλάττων
*ούδε (μηδέ) semper recte post
negationes ponitur vel ne
- ... quidem significat. —
ούδὲ πολὺν χρόνον suspectum 17*. — cumulantur negationes 102 cf. μηδείς
ούδεις 28. 51. 72 (duae negat.).
94. 102 (duae neg.). 114 (duae
neg.). 141. 168. 183. 189.
[211*]. 224. 233. 271. 273*.
312 ούθεις 55. 132. 154*.
210. 225. 273
ούδέποτε 226
ούκετι 231
*ούν quarto loco τι τὸ καλῶν
ούν 11 μὲν ούν 52. 53. 56.
76. 170. 223. 297 καὶ . . . ούν
168. 171 post paréthesin
133
ούς 165
ούτε . . . ούτε 80. 147 (duae
neg.). 208. 215
*ούτος modo ante, modo post
subst. positum. — ad se-
quentia pertinet 19. 41. 201.
— καὶ τοῦτο ἐν μέρον 102
in epanalepsi vocum singu-
larum τὸ δ' ἐπιδέσθαι . . .
τοῦτο 248. 227. 267
enuntiati relativi δι' ον δια-
ποιοῦνται τὰ πάντα . . .,
τοῦτον 16. 166. 219. 223 καὶ
ταῦτα 4* alias protasis 27.
129 cf. s. δσος, αὐτός, μετά,
πρός
*ούτως et ante vocal. et ante
conson., ούτω semper ante
conson. 2. 16. 26. 182. 215.
266 ούτως in epanalepsi 182.
302 c. part. 188. 315 in-
congrue ἐκέλευσε τοὺς ἔθι-
σμούς, οις (pro ως) χρῶνται
πάντες οἱ παραγινόμενοι ἀπὸ
τῆς Ιουδαιᾶς, ούτως ἐπιτελεῖν
184. — οὐκ ούτως . . . ως 14.
248
πρὸ διφθαλμῶν (Pol.) 284
διφρύων 98

- ὅχλοι (= ἔθνη, cf. Pol. LXX)
     37. 190. 193. 245. 267. 271.
     288. 289
 ὅψις aspectus 77 oculus 316
     (LXX)
 ὅψῶνια stipendum 20. 22 (I
     Esra I Maccab. Pol. Pe. 13,
     7. 13. 14 Pap.)

 πάγκωρπος 63
 παιδεία 43. 121. 290 cf. s. ἀγωγή
 παιδεύειν: τὰς διανοίας 287 οἱ
     πεπαιδευμένοι 321
 παιδία 248
 παῖς 186 βασιλικὸς π. 294
 παιζεται ε coni. 284
 παλαιστιαῖος 58. 69 (Pol.)
 πάλιν 17. 46. 77. 78. 203. 230
 παμμιγῆς: πτήνη 112 ὅχλοι 267
     (II Maccab.)
 παμπληθῆς 90 (II Maccab.)
 παντάπασι 149. 166 cf. ad p. 37, 9
 παντελῶς semper c. adi. (Pol.)
     23. 77. 78. 136. 164 ε coni.
     129 (II Maccab.)
 πάντοθεν 57. 69. 115. 142
 παντοκράτωρ 185 (LXX)
 *παρά c. gen. 29. 42. 173 (cf.
     s. δ) iungitur c. ἀκούειν 43
 ἀναγραφῆς, ἀποδοχῆς, πολυ-
 ωρίας τυγχάνειν 302. 308.
     318 cf. s. δῶρον, μανθάνειν,
 μεταλαμβάνειν. — c. dat. 31.
     38* bis. τῆς παρὰ σοὶ βιβλιο-
 θήμης 10 τετιμημένος (τιμώ-
 μενος) παρά 8. 40. 43. —
 c. acc. iuxta 96 cf. s. ἐκα-
 στος, ἔτερος, οἰκουμένη, πε-
 δίον, ποῦς. — causam signifi-
 ficat παρ' ἑαυτόν* 224 prae-
 ter παρ' ἡμᾶς 134 θεὸν σε-
 βόμενοι παρ' δῆην τὴν κτίσιν
     139 cf. s. διαστέλλειν, διαφέ-
 ρειν. — παρὰ φύσιν 44 sim.
     23. 233 cf. s. ἔξον, λόγος. —
 παρ' αὐτά (Pol.) 20
- παραβαίνειν modum transire
     55 silentio praeterire 297
 παραβάλλοντας τὸ ξῆν 281
 παραγίνεσθαι 175*. 184*. 304.
     318 p. 83, 15 παρεγενόμην
     182 [cf. ad 175. 184], sed παρ-
     εγενήθην 13. 83. 173. 293. 318
     p. 83, 17 παραγένοντα 178.
     180. 184 παραγενημένον 5
 παραδέχεσθαι 103. 104. 277.
     122 probare τοῦτον εὑρίσκειν
 παραδεξάμενος 190
 παραδιδοῖ 196 παραδέδωκεν
     148
 παράδοξος 175
 παραιτεῖσθαι 184
 παραπτίος: μεγάλων ἀγαθῶν
     (sim. II Maccab. Pol. Pe.
     224 A 4. 246, 55) 308 (Ma.
     Pap.)
 παραπαλεῖν c. acc. 123 p. 36, 3.
     229. 235. 238. 264 et inf.
     123 p. 36, 4. 184. 220. 245.
     301. 309 ἵνα 318. 321
 παραπειμένος 100. 118. 119
 παραπελεύεσθαι 155 c. inf. 157
     c. dat. et inf. 196
 παραπομίζεται 114
 παραλαμβάνειν 286. 296. 301
     regnum 4. 36
 παραλλαγή 75 (LXX Pol.)
 παραλογισμός 250 (LXX Pol.)
 παραναγινώσκειν (semel ἀνα-
     γιν.) 42. 299. 308. 312 (II
     III Maccab. Pol. Ma. Pap.)
 παράνομον* 240
 παραπέμπειν neglegere 258
 παραπλήσιος 63. 127. 138
 παράσημον 147. 158 (III Mac-
     cab.)
 παρασκευάζειν 190. 304
 παρασκευή 275 τῶν ὅπλων καὶ
     δυνάμεων 194
 παραστησοῦτο med. 246*
 παρατιθέντα 255
 παραφέρειν 316

- παραχθῆμα 22
 παρεδρεύειν 81 (LXX Pol. cf.
 προσεδρ. Pe. p. 184)
 παρεῖναι 10, 19, 46, 95 bis. 181.
 200. 207. 211. 235. 247. 248.
 293. 296. 301. 308 παρήμεν
 corruptum 173 πάρεστι c. inf.
 234
 παρεισήχθησαν 20 (Pol.)
 παρεξέβημεν ταῦτα 112 (Pol.)
 παρεπιδημεῖν 110 (Pol. Ma.
 Pap.)
 οὐ παρέργως 29. 121 (II Mac-
 cab. Pol.)
 παρέχεσθαι 176
 παρέσχεν: ἔκπληξιν 96
 παρεύρεσιν λαβεῖν 120 ἀπολα-
 βεῖν 14 (Pe. 13, 46. 63. Pap.)
 παρίει omittetbat 81 παρίεσθαι
 admitti 175 παρειμένοι ε
 coni. 173
 παριστάναι: παρεστώς 19
 παρόδος 118
 παρορᾶν: παριδεῖν 51
 παρορησία 125
 *πᾶς post vocal. et post conson.
 — πάντες ἀνθρώποι 24 al.
 πάντα ἀνθρώπον 99 πᾶν
 ἀμέρητημα 297 sim. — πάντα
 τὰ ἄγαθά 185. 229. 248 τῶν
 ἀγ. ἀπ. 207 τοὺς ἀνθρώ-
 ποντοὺς ἀπ. 207 ἀπάντα τὰ βι-
 βλία 9 πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις
 15. 38. 305 τῶν λειτονογιῶν
 ἀπ. 186 πάντες οἱ λοιποὶ 134
 τοὺς λ. π. 174 πάσας τὰς πό-
 λεις 109 πᾶσι τοῖς πολίταις
 126 πᾶν τὸ καλόν 266 (sed
 πᾶν κακόν 268. 292) πάσης
 τῆς νομοθεσίας 133 πάντα
 τὸν χρόνον 180 πᾶσα ἡ γώρα
 107. 118. — ἡ πᾶσα διάθε-
 σις 141 τὸ π. ἔδαφος 88
 ἔλασμα 69 τὸν π. κόσμον
 254 ὅλην τὴν [πᾶσαν] κτίσιν
 139 ὁ *πᾶς λόγος 169 νόμος
- 309 τὸ πᾶν πλῆθος 42 (sed
 πᾶν τὸ πλ. 45) τὴν π. προ-
 αίρεσιν 20 τοῦ π. τρόπον 170
 τὴν π. φυλακήν 104 οἱ πάν-
 τες 50 τοὺς π. 104 τοῖς πᾶσι
 36. 90 τοὺς ἀπ. 17 τὰ π. 16.
 19. 78 (cf. Add. p. 58, 17)
 τῶν ἀπ. 139. 195 τὰ ἄλλα π.
 26. — πάντι διὰ παντός (cf.
 s. διά) 210 ἐν πᾶσι 223 κατὰ
 πᾶν 24. 86. 92. 93. 310 κατὰ
 πάντα 43. 84. 251 cf. s. τρό-
 πος. — τὴν κατὰ πάντων εὐ-
 σέβειαν 24 ἀδιάλυτον πρὸς
 ἄπαντα 242* cf. s. ἐπί¹
 πάσχειν ἐπὶ c. dat. 214
 πατήρ 4. 12. 20. 22. 35
 πατρίς 102
 ἐπαύσατο 293
 πάχος 71 bis
 παχύτης 93
 πεδινός 107 (LXX Pol.)
 παρὰ τὸ πεδίον 23
 πεῖσαι 266 bis. πειθόμενος δια-
 βολαῖς 252 πέπεισμαι 91* c.
 acc. c. inf. 5 πεποιθώς c.
 dat. 147. 148. 193 cf. ad p.
 53, 10
 πειθώ 266
 πειρᾶσθαι c. inf. 1. 322 ἐπει-
 ράθην c. inf. 297 πεπειρα-
 μένος 2 κακῶν 289 διὰ πολ-
 λῶν πραγμάτων 264
 πέλαγος 214 (II IV Maccab.)
 πελένινος 71
 πέμπειν 175. 320
 πεμπταῖος 175
 πέμπτος 48
 πένης 249
 πενία 289
 πενταπολῖτοι 82
 πεντακόσιοι 104
 πενταπλάσιος 82
 πενταπλοῦς 53
 πέντε 42. 89. 104. 110
 πεντήκοντα 10. 33

- πέρος 199. 266
 πέρδιξ 145 (LXX)
 *περί c. gen. ἀγωνιοῦνται (= ὑπέρ) 273 περὶ τούτων εἰκοσαδραχμία δοθήσεται 27 τὸν περὶ θεοῦ (pro gen.) φόβον 159 cf. s. αἱρεῖσθαι, δεῖ, εἰσδοῦναι, ἐπιτελεῖν, ποιεῖσθαι, φροντίζειν, ὁ p. 203, φροντίς. pro acc. iungitur cum verbis, praecipue dicendi, v. s. ἀπαγορεύειν, δηλοῦν, μηκύνειν, οἰκονομεῖν, προσαγγέλλειν, φιλομαθῶ. — c. acc. de loco 57. 79. 96. 100. 101 οἱ περὶ pro una persona (Pol.) 51 π. ἔαντὸν ἔχων 125 cf. s. εἶναι, γίνεσθαι. in periphrasi pro gen. (Pol. Ma.) τῇ περὶ σεαυτόν ἴσχυρί 191 (cf. s. πατέα) sim. 37. 85. 99. 122. 146. 148. 149. 155. 292
 περιῆφθαι c. acc. 159
 περιάνγεια 77
 περιβάλλειν cf. s. αἱρία
 περιβόλαια 158 (LXX)
 περίβολος 84. 101 bis. 105 (LXX Pol. Ma.)
 περιείλεισθαι c. dat. 70
 περιεργάζεσθαι 315 cum laude 15 (Sir. Sap.)
 περιεργίαν ἔχειν 128 ποιεῖσθαι 144 π. cum laude 322 (Sir.)
 περιέργως cum laude 3
 περιέχειν 83. 118 p. 34, 17. 229 ἀπέραστον περιέχει τρόπον 156 (cf. Ios. XII 228 τοῦτον περιέχει τὸν τρόπον XIII 125, II Maccab. Ma. 105, 51. 84 p. 96 Kern). — pass. c. dat. 118 p. 34, 18. 213
 περιλαμβάνειν 117. 230
 περιπατεῖν 175
 περιποίησαν ἔαντοις 121
 περιπολεῖν e coni. 214
 περιπτύσσειν 57
 περιρρεῖν 117
 περισσός 175 τὸ π. 161
 περιστερά 145
 μετὰ περιστολῆς 284 cf. καταστολή
 περιέφραξεν 139. 142
 περόνη 61. 65
 πέταλον 98
 πετάλωσις 68
 πέτασθαι 214 cf. Veitch p. 214
 πηγή 89
 πηλίκη τις 52
 πηγεός 57* acc. πήγεις 84 πήγεων 57
 πηχυαῖς 74
 πιμελή 93
 πεπράκασιν 22
 τίσι δεῖ πιστεύειν ἔαντόν; 270
 τῆς περὶ τὴν αὐλὴν πίστεως 37 cf. Pe. 268 C 8. 9
 πιστός 36. 102
 ἐπιστάθην 91 δι' ὅρων πεπιστῶσθαι 104 med. δι' ὅ. ἐπιστῶτο c. inf. praes. (Pol.) 126 (LXX)
 ἐπιπλαγίων 62 (LXX)
 πλάτος 65. 69. 84
 πισσὸν ἀπάνθω πλευρόμενον* 70
 πλεονάζειν 273. 295
 πλεονεκτεῖν 270
 πλεονεξία 277
 πλῆθος 28. 31. 33. 42. 45. 82 90. 95. 114. Iudeorum civitas 308 p. 81, 12. 310 τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων 308 p. 81, 9 τοσοῦτοι τῷ πλ. 13 πλήθη ἵνανά (cf. Ma. 61, 18) 15. 21 ἐλαῖκοις πλ. 112 πλήθεσι 118
 πλὴν 90. 215. 223 c. gen. 26 πληροῦν 10. 116 c. gen. (var. dat.) 132. 185 δόξης 98* τῆς χαρᾶς 178* χαρᾶς 261*. 294 πλησίον c. gen. 181
 πληγέντες: ὑπὸ τοῦ θεοῦ 313 πλοῖον 214

- πλοιή 60. 67
 πλούσιος 204. 249 πλουσία ψυχή
 15
 πλοῦτος 196. 211. 224. 282. 290.
 321
 πνεῦμα ventus 70. 86
 ποδήρης 96 (LXX)
 *ποιεῖν: ἀδικοῦ 210 ἀδόλεσχόν
 τι 8 διέχων 78 τὴν ἐπι-
 τέλειαν 18 τὴν κατασκευήν
 136 χαριστήρια 19 c. duplaci
 acc. 52. 68. 71. 183. 302 οὐ-
 λῶς ποιεῖς (ποιήσεις) c. part.
 (Ma. Pap.) 228. 39. 46 οὐλῶς
 ποιῶν ἀναιρεῖ 166. — ποιεῖ-
 σθαι: ἀγορασμούς 9 τὴν ἀνά-
 πτωσιν 187 τὴν ἀπέρειν 138
 τὰς ἀπογραφάς 20. 24 τὰς
 ἀποκοίσεις 295 ἀπόλυτην 16
 τὸν ἀσπασμόν 304 ἀφαίρεσιν
 311 διαβολὴν ὡς 119 τὴν
 διαγωγὴν 216 τὰς δ. 284 τὴν
 διέξοδον 251 ἐντολὴν 228
 ἐπίδοσιν 51 τὴν ἐπιμέλειαν
 29 μεράλην ἐ. 317 θυσίαν
 172 τὴν καταρχὴν 134. 200.
 235 κατευχὴν 184 τὰς κα-
 τευχάς 184 τὴν κοινολογίαν
 204 λειτουργίας 54 τὴν ὁδείαν
 106 ὁδὸν 101 περιεργίαν 144
 (πρεσβείαν) 4* πρόνοιαν (Pe.
 Pap.) 80. 190 τὴν προσφοράν
 170 συννέδριον 301 χρείας 14
 πάντα ψυχείρια 12 περὶ πολ-
 λοῦ c. inf. 1. 174. 292. 321.
 (τὸ c. inf.) 281. absol. πρὸ
 πολλοῦ 111*
- ποίησις opus 57. — ἀμίμητον
 τῇ π. 60 σεμνὰ ταῖς π. 258
 ποιητής 31. 312. 316
 ποικιλία 56
 ποικίλλειν 96
 ποικίλος 74. 78. 101 πολλαχῶς
 καὶ ποικιλως 17
 ποίμνιον 170 (LXX)
 πολεμικός 14. 193
- πολέμιος 101
 πόλεμος 273
 *πόλις Alexandria 4. 22. 111
 πατ' αὐτὰ πεπολιτευμένων [παὶ
 πολιτευομένων] 31 (LXX Pol.
 Pe. 18, 5. 156, 16)
 πολίτευμα 310 (Schürer III p.
 43, II Maccab. Pol. Ma.)
 πολίτης 3 bis. 36. 44. 126
 πολλάνις 12. 81. 285
 πολλαχῶς 17
 πολυανθρωπία 113
 πολυδάπανος 119
 πολυειδῆς 66*
 πολυμαθῆς 137
 πολύρρητος 89
- *πολός: χρόνος 17. 177. 208*.
 295 χώρα 107 πλῆθος 114
 πολύ τι πλ. 90. 95 οἱ πολλοὶ
 128. 223 more antiquo πολ-
 λὴν τῆς γῆς 116 πολλὰ παρ-
 εκάλεσε 123 ὠφέλημα 294
 πολὺ ματαίον* 138 ἀπέχοντα
 115 προέχοντες 235 δυνα-
 μικώτεροι πολλῷ 134 πολλῷ
 φανερωτέρα καὶ εὐδηλος 21
 cf. s. μᾶλλον, ποιεῖσθαι. —
 πλεῖον 19. 27. 93. 104. 200. 209.
 314 πλειόν τι 274 πλέον 91.
 110 τι πλ. 198 πλείονος 274.
 275 πλείονι 261 ἐν πλ. χρόνῳ
 276 ἐπὶ πλείονα χρόνον 194.
 220. 290. 293 τὸν πλ. χρ. 322
 πλ. χρ. 186 τὸν πλείω χρόνον
 283 οἱ πλείονες 152. 277
 πλείονων 32. 39. 275 πλειόσι
 100 πλείονας 35. 36 πλείονα
 72 διὰ πλειόνων 225 ἐπὶ
 πλεῖον 216. — τὰ πλειστα
 138 adverbii loco 129
- πολυτέλεια 80
 πολυτελῆς 60. 66. 79. 114
 πολυτεχνία 51. 78
 πολύτεχνος 114 -ως 73
 πολυχρόνιος 268

- πολυνωρεῖν c. acc. 259 (LXX
     Ma. 63, 27)
 πολυνωρία 270. 318*
 πόνος cf. ad p. 57, 11
 πορειῶν ἀπογραφαὶ 283 (cf.
     Wilcken Philol. LIII 80 ss.)
 πορεύεσθαι 160
 πορισμός 111 (LXX Pol.)
 πόρρω 31
 πορφύρα 320
 πόσος 19 πόσαι τινές 10
 ποταμός 116. 117
 ποτέ cf. μήποτε
 ποτήριον 293
 ποτά v. s. βρωτά (LXX)
 πότος 262 (LXX)
 πούς 64. 65. 68. 69. 70 παρὰ
     πόδας 135
 πρᾶγμα 19. 86. 130. 213. 250
     πρᾶγματα 56. 140*. 216. 264.
     283. 312 τὰ πρ. respublica
     (Pol. Pe. 13, 33, [62] et p. 109.
     110 Ma.) 25. 32 in periphrasi
     τοῦ πατά τὸν δρυισμὸν πράγ-
     ματος 104. — πατ' αὐτὸ τὸ
     πρᾶγμα 2 cf. s. ἐλέγχεσθαι
 πρᾶξις 18. 150. 168. 195. 216.
     239 cf. s. κίνδυνος. — ἡ δι'
     ὑνείρων ἡ πρᾶξεων (προστά-
     ξεων? v. Addenda) 192
 *πράσσειν (tarious πράττειν):
     ἀκόλουθόν τι 259 ἀκόλουθα
     πάντα 219 φιλιαὶ ἔξιόν τι
     40 sim. 205. 217 τὰ δίκαια
     280 δόλω τινὶ πρός 246* μη-
     θὲν εἰνῆ 162 κακὸν πεπρα-
     χέναι 243. 260 εἰ̄ τι κακῶς
     ἐπράχθη 37 καλῶς ἀπαντα
     255 cf. ad p. 68, 10 πάλλι-
     στα* ἔκαστα 189 bis καλῶς
     τοῦτο πράσσοντες (cf. s. ποι-
     εῖν) 311 τὰ πρὸς τὸν κακὸν
     δεόντως 256 μηθὲν παράρο-
     μον 240* πατά c. gen. 191
     τὸ πεπραγμένον 299 τὰ πε-
- πραγμένα καὶ λελαημένα 299
     cf. s. λέγειν, μέλλειν
 τὸ πρέπον 267 πρεπόντως 302
 πρεσβεία 3. 122
 πρέσβεις 275
 πρεσβύτερος 184 -οι 32 39. 46.
     — 310 (Schürer III 51). πρε-
     σβυτέρων καὶ νεωτέρων 14
 τῶν ποιὸν 137
 *πρό cf. s. ποιεῖσθαι, ὁρθαλμός
 προάγειν 91 εἰ̄ς τὸ τιμᾶσθαι
     244 προῆγματι et προῆχθη c.
     inf. (Sir. Pol.) 171. 178 ἐν-
     αργῶς πεποιημένα καὶ προ-
     ηγμένα* 70
 προαιρεῖσθαι 33. 45. 303 c. inf.
     5. 72. 215. 321 c. acc. c. inf. 38
 προαιρεσις 3. 14. 20. 32. 42
     κατὰ τὴν πρ. 72 κατὰ πρ. 265
 παρὰ τὴν πρ. (Pap.) 233
 τῶν προαποκενοιμένων 236
 προβάλλοι*: τὸ δίκαιον 212
 πρόβατα 93
 πρόγονοι 19
 πρόδηλο 133 -ως 63
 πρόδηλον 14. 131* (III Mac-
     cab. Pol. Ma. Pap.)
 προδότης 270
 προεῖναι 20. 22. 26. 36. 52
 προεῖπον 290. 317. 14 προει-
     ρήματεν 60. 307 προειρημέ-
     νος (Pap. Ma.) 3. 11. 31. 63.
     93. 99. 101. 107. 112. 115.
     146. 147. 149. 153. 157. 165.
     226. 286
 προειρημένειν 314
 εἰ̄ς τὸ φιλοφρονεῖσθαι προῆλθε
     235
 προέχοντες ἥσαν 235 προσχών
     290
 πρόθεσις 9. 312 κατὰ πρόθεσιν
     (Pol.) 199. 307 (LXX Ma.)
 προθυμεῖσθαι c. inf. 52
 προθυμία 20. 226
 πρόθυμος 94
 προτείσθαι med. 126

- προϊστάναι:** προεστᾶτες (LXX Pol. Pap.) 182
 τοῦ προκαθηγούμενον 103 cf. καθηγ. (I Esra)
 τὸ προκείμενον 307 κεφάλαιον 24
 καὶ δόξα καὶ προκοπή 242 (Sir. II Maccab. Pol.)
προλαμβάνειν διότι 206 (Sap. Pol.)
προλεγόμενα 8
πρόληψιν λαμβάνειν ὅτι 197 (Pol.)
πρόνοια 30 divina 201 cf. s. ποιεῖσθαι
προπέμπειν 172
στρατιωτικὴν προπέτειαν (Pol.) 23
προπίνων 274 προπιεῖν 261*
πρόποδις 235
 πρός adv. 33. — solum accus. recipit, etiam εἰναι πρὸς τὴν βάσιν 90. — ante numeralia cf. s. δ. — post γράφειν 11. 33. 40 νεύειν 2. 322 τὴν προαιρεσιν ἔχειν 3 δσα πρὸς ἐπισκευὴν ψυχῆς ὑπάρχει 5 καλῶς διαλογίζεσθαι πρὸς ἔκαστα 256 sim. 255 εὐσέβεια πρὸς 42 cf. s. συμφέρον, χρήσιμος. — consilium significat 56. 61. 63 πρὸς τὴν χρῆσιν πεποιησθαι 64. 77 πρὸς αὐτὸν τοῦτο θαυμασίως ἔχουσαν, ὥστε 76 πρὸς δικαιοσύνην ποιεῖν τι 18 sim. 151 πρὸς τινα λόγον 55 πρὸς ἔριν 250 ἀδιάλυτον πρὸς ἀπαντα 242* πρὸς τοῦτο iungitur verbis respondendi 206. 240. 246. 248. 253. 258. 271. 291 πρὸς ταῦτα 129. 268*
προσαγγέλλειν 10 περὶ 25 προσηγγέλη περὶ 173 (II III Maccab. Iud. Pol. Pap.)
προσάγειν [70*] 76 sacrificia (LXX) 45. 88. 95. 170 intr. 59 πρὸς ἄρσενας 152*
προσαγωγὴ θυσιῶν 42
προσαναφέσειν 30 de magistratu ad regem referente (cf. II Maccab. Pol. Pap.) 27 c. part. 29
προσβλέπειν 18. 78
προσδεῖσθαι 11. 113. 242 cf. ad p. 15, 9 (LXX Pol. Pap.)
προσδέχεσθαι 257
 δ τοῖς λοιποῖς οὐ πρόσεστιν 140 ἐνεργῶς* προσειπάν 284
προσεπερωτᾶν 53
προσεπινεύειν 239
προσέρχεσθαι: προσέλθοι 233 προσελθών 301. 99
προσεχέστατος diligentissimus 183 cf. ad p. 20, 3
προσήκων 29
προσημαίνει 212
προσιόντων 77
προσιστορεῖν 314
προσιαλεσάμενος 182
πρόσκλισις 5 (Pol.)
προσηνυνεῖν 177. 317 c. acc. 137. 138 c. dat. 135
προσλαμβάνειν 2
προσμανθάνειν 2
προσονομάξειν 16. 140. 147. 228
προσορᾶν πρὸς 78
πρόσφυτος 59. 74. 77 τὴν ἄνω πρ. 62 τῆς ἐντὸς πρ. 68 κατὰ τὴν πρ. 69
προσοχῆς* 62
προσπαραγίνεσθαι 275
προσπεπτωκέναι κατὰ 180 (LXX Pol.)
πρόσταγμα 20. 21. 24. 26 θεῖον 279 διὰ προσταγμάτων 28
πρόσταξις cf. s. πρᾶξις
προστασία 183 (Pol. Ma.)
προστάσσειν: προσέταξε cet. 22. 183 c. inf. 52. 110 c. acc. c. inf. 294 ὅπως 29 ἵνα 46 προστετάχαμεν c. acc. e. inf.

- 24 προστέταχε c. inf. 158
 προστεταγμένον ἥν 304
 προστείν 81. 119 (I Maccab.)
 προστάται 111
 προστιθείς 311 προσέθηκε 26
 προσθεῖναι 20. 72
 τὰ προσυντελεσθέντα 77* τὰ
 προσυντετελεσμένα 55
 προσυποδεικνύναι 136 διότι
 168* (Pol. Pap.)
 προσφάτως 5 (LXX Pol. Pap.)
 προσφέρειν 170 bis
 προσφορά sacrificium 170 (LXX)
 τὰ τῆς γεωργίας πρόσφορα* 111
 (cf. Flinders Petrie Pap. II
 p. 56?)
 προσφωνθήντων τούτων τῷ βα-
 σιλεῖ 312
 εἰς πρόσωπον ἔρχεσθαι 175
 ἵλαρῷ τῷ προσώπῳ 18 mimi
 219
 προτείναι: τὴν δεξιάν 179
 πρότερον 6. 13. 119. 262 cf. s.
 ἡμέρα
 προτιθέμενος ταῦτα 127 ὅτι 249
 λόγον περί (cf. Pol.) 18 τὸ
 προτεθέν 255 (LXX)
 προτιμᾶν 209. 278 δόξῃ προ-
 τειμημένον 3*
 προϋπέδειξε: ὅτι 132
 [προφυλακήν] corruptum 104
 (LXX Pol.)
 προχειρως cf. s. ἔχειν (LXX
 Pol.)
 ἄμα τῇ πρωίᾳ 304
 πρωτεύειν 229. 275
 *πρώτης φυλῆς 47 ὁ πρῶτος
 187 al. οἱ πρῶτοι 16. 107
 πρῶτον 52 al. πρ. . . μετὰ
 ταῦτα 179 πρ. . . πολλῷ δὲ
 μᾶλλον 155 πρῶτον πάντων
 132* πρώτως 4
 πταίειν 230 bis. 231 bis
 πτηνά 145. 146. 147
 πυκνός 62. 90 πυκνότερον sae-
 pius 318
- πύλη 158
 πυνθάνεσθαι 129. 204. 228 τί
 τινος 203. 221 ἐπινθάνετο c.
 gen. 197. 209. 229. 250. 255.
 288 πυθέσθαι c. gen. 52
 πεπνυμένος? 91
 πῦρ 87
 πύργος 100. 101. 102. 105
 πυρόν 145
 *πᾶς ἄν c. interr. indir. 187 al.
 ὅπου γάρ . . . , πᾶς οὐ 149
- φάβδωσις 64. 74
 φαβδωτός 62
 φαθυμία 245 plur. (Pol.) 284
 φέπειν: πρός τι τὴν διάνοιαν
 222 φέπων οὐ βούλεται 269
 φεῦμα 89. 117
 φιπίζειν 70 (LXX)
 φισκοφύλακες 33
 ἐν τοῖς βασιλικοῖς φισκοφυλα-
 κίοις 80 (cf. νομοφυλάκιον
 Pe. Ma., βιβλιοφυλάκιον, γα-
 λοφυλάκιον LXX)
 φοά 63
 φοῖσκοι 96 (LXX)
 φόμβος 74
 φομβωτός 67
 φοπῇ καὶ νεύματι momento tem-
 poris et ad nutum 90
 φόμη 14. 92
 εἰ αὐτός τε ἔρρωσαι 41 ἔρρωσο
 40. 46 ἔρρωσθαι 35
- σαρκοφάγος 146
 σάρξ 92
 σαφῆς 189. 314 σαφᾶς 1. 153.
 159 σαφέστερον μᾶλλον 76
 σεαντοῦ 279 poss. 218 σεαντῷ
 207 σεαντόν 191. 281. 292
 σεβασμός 179
 σέβεσθαι 16. 134. 139. 140
 σεμίδαις 92 (LXX)
 σεμνός 5. 31. 313 ταῖς ποιή-
 σεσιν 258 ἐπίνοια 271 σεμνῶς
 56. 81. 144

- σεμνότης 5. 171
 σεμνύνεσθαι ἐπί c. dat. 152
 σημαίνειν: σημάνωντα 33 σε-
     σήμαγνά δοι 120 δοι σημανῶ
     143 pass. 30. 192 ὅτι 315
     ηρότω σημηναμένων 200
 σημεῖον 44. 150. 159. 270
 σημειοῦσθαι 148. 151. 234 (Pol.)
 σημείωσις 161. 170 (LXX)
 σῆμερον 180
 σιγῇ 92. 95. 204
 σίδηρος 119
 σιδηροῖς τείχεσιν transl. 139
 σιτικοῖς καρποῖς 112
 σκέλη 93. 151
 σκέπη 140
 σκενάζειν de cibis 182
 σκέψις 39. 141
 συληρός 289
 σκοπός 251
 σμάραγδος 66
 σμῆξις 88
 ὁ σός 15. 19. 32. 36. 43 bis
 σοφία 207. 260
 σοφός 130. 139 σοφώτατοι 137
     σοφῶς 107. 271
 οὐθὲν ἔσπαντες 55. 114 (LXX)
 σπάνις 55 (Iud.)
 ἔσπαρηνας: χάριτας 230
 σπονδεῖα 33 (LXX)
 σπουδάσω τὰ λοιπά 10
 σπουδὴ 39 σπουδὴ 4
 στάδιον 89. 91. 105. 301
 στάχυς 63
 στενός 118
 στερεός 57. 65
 στέρησις 212
 στεφάνη 58. 59. 62. 64. 65. 75
     (LXX)
 στέφανος 63. 64. 79 bis. 320 δι-
     καιοσύνης 280
 στῆθος 97
 στολή 319. 320
 στολισμός 96 (LXX)
 στόμα 165 mensae 71 crateris
     74. 75 aquarum στόματα 90
 στράτευμα 37
 στρατηγός 280 (Pap. cf. Wilcken
     apud G. Droysen, Kl. Schrif-
     ten II 437)
 στρατιώτης 14. 22. 23
 στρατιωτικός 23. 36
 στρατόπεδον 20
 στρέφοιτο 59*. [60] στρεπτός 58
 στρωμήν 182
 *σύ 40 al. τον poss. 15. 42. 185
     δοι 1 al. σε 1 al.
 συγγένεια 241
 τὸ συγγενές 241 κατὰ τὸ σ. 7
 συγγενικός 147 (Pol.)
 συγγνώμη 295
 συγγραφεῖς 31
 συγκαταφέρεσθαι ταῖς ὁρμαῖς
     222 (LXX Pol.)
 συγκροτεῖν 247 εὖ μάλα 220
     (LXX)
 συγχρησθαι: δικαιοσύνη 147
     τοῦ λόγου δυναστεία 162
     ἴθεσιν ἰδίοις* 182 ἐπαίνω
     266 εύημερίᾳ 12 λεζάνη 92
     cibo 143. 158. 181 (Pol. Ma.)
 συγχώρησις 150
 συξῆν 130
 συλλαμβάνειν concipere 165
 συμβαίνειν c. acc. c. inf. (Pap.)
     35. 60. 120 c. dat. et inf.
     (Pol.) 108 τὸ συμβαίνον 314
     τὰ συμβαίνοντα 197. 239. 241.
     256. 268
 συμβολή 71. 176
 συμβούλευντων παρερησίᾳ πρὸς
     τὸ συμφέρον 125
 συμβούλια 246 (LXX Pol.)
 σύμβοντος 264
 συμμαχίαι auxilia 13*
 συμμετοία 107
 συμμέτρως 105. 87*
 συμμίσγεσθαι ε coni. 142 (LXX)
 τῶν συμπαρόντων 178 (LXX)
     Pol. Ma. Pap.)
 σύμπαντας ἀνθρώπους 16
 συμπέρασμα 194

- σύμπτηξις** 155
συμπλήρωσις 29 (LXX Pol. Pap.)
συμποσία 203. 220. 297 (Sir.
III Maccab. cf. Lobeck, Phryn.
p. 517)
συμπόσιον 181. 202. 236. 286.
294
σύμπτωμα 316 (LXX Pol.)
συμφάνεια 99
συμφανής 91 (Pol. Pe. 160, 52
Ma. Pap.)
συμφέρειν 44 c. inf. 239 c. dat.
et acc. c. inf. 25 τὸ συμφέ-
ρον 125 ἔαντοις 227 τὸ πρὸς
ἔαντοὺς σ. 268* βίφ σ. e coni.
284? συμφερόντως 45. 199.
298
σύμφορον e. coni. 284
συμφωνία 302
σύμφωνος 302 τὸ σ. 32. 39
σύν: ἔαντῳ 3 sim. 13 bis. 27. 30.
38. 70 bis. 74. 75. 176. 184.
246 σὸν κατασκευῇ 157 σὸν
χειραγωγίᾳ θεοῦ 239 σὸν
κρότῳ 261
συναγαγεῖν 9. 42. 308 pass. 90
εἰς 307
συναινέσσαι c. dat. 226 (III Mac-
cab. Pol.)
συνακούειν 5. 122. 261 c. gen.
91 περὶ 1
συναλισγόμενοι corruptum, ut
vid., 142
συναναγκάζειν c. inf. 17. 20
(Pol. Pap.)
συναναστροφή 169. 246 (Sap.
III Maccab.)
συναναφέρειν ἔαντούς 213
συνανθομολογησάμενος c. dat.
assentiri 252
συναντιλαμβάνεσθαι 123
τῶν συναπτόντων c. dat. intr.
107 ἔαντὰ συναπτόντων 89
συναρρεσθεῖς c. dat. 232
συναρροϊδόμενα 71
σύνδενδρος c. dat. 112 (Pol.)
σύνδεσις 73
σύνδεσμος 85
συνεδρία 303 (Iud. Pol.)
συνέδριον 301 (LXX Ma.)
συνείναι hominibus 270. 274.
321 δὴ σύνεστι τοῖς . . . 125
συνεπιμαρτυρεῖν c. dat. 191
(Pol.)
συνεπιφωνεῖν 235. 294
τὸ συνεργές 242
συνέρχεσθαι: συνελήνθα 20. 35
συνετός 148 (LXX)
συνέχειν 223 pass. ἐν (Pol.) 15
συνεχῆς 62* τὸ συνεχές (Pol.)
8 συνεχῶς 78. 107. 167. 212.
249
συνθεωρεῖν 139. 219 (Pol.)
συνιέναι πλεῖον 200
συνίστασθαι 119. 96 συνεστα-
μένης (Pap.) 1 συνεστάναι
διά c. gen. 154 συνεστηέ-
ναι 55
μηδὲν ὑπερήφανον ἔαντοῖς συν-
ιστορῶι 170 ἔαντῷ συνιστο-
ρῆς, δὲ 215 συνιστορούσης
τῆς διανοίας μηδὲν κακὸν
πεπραχέναι 243* μὴ συνιστο-
ρεῖν ἔαντῷ κακὸν πεπραχότι
260 (Pap.)
τὸ σύνολον omnino 311
συνομολογεῖν 237 c. dat. 228
(IV Maccab.)
συνιδεῖν 56
συνοχή 61
στρατιωτὸν σύνταγμα (cf. Pol.)
36
σύνταξις 186
συντελεῖν πρός 237
συντελεῖν 51 bis. 81. 234 bis.
258. 312 δύο πήχεων τὸ
ῦψος . . . 57 ἀδιπίλαν 152
δαπάνην* 205 τὰ βουλήματα
283 τὰ ἵκετενόμενα συντε-
λεῖσθαι 192 cf. ad p. 23, 20
(LXX)
συντηρεῖν 122. 317 ἀκέραια

- ἄπαντα 196 ἐαντὸν ἀδωρο-
δόκητον 209 τὸ κατ' ἀρετὴν
215 τὴν εἴνοιαν ἀκέραιον
264 τὰ νόμιμα 127 deo
157 bis (LXX Pol. Ma.)
- συνέθημαν 136
- συνέτυχε οὗτως, ὥστε 307 συν-
έτυχε* c. acc. c. inf. 180
- συνυποκρινόμενος: τὸ πρέπον
267 (Pol.)
- σύριγγες aquarum 89
- σύστασις 154 ὑδατος 89 (LXX)
- συστρατεύεσθαι 22
- συνέστρωσε 183
- συσφίγγειν 61, 97 (LXX)
- ἐσφίγγου 65
- σφυρόν 87
- σχεδόν 120 apud numer. 93
177 (II III Maccab.)
- σχῆμα 105
- σχιστός 67 (LXX) cf. ad p. 31, 10
- σχοινιαι 75*
- σχοινίδες 58*. 60
- σῷζειν 281 ψυχὴν ἀνθρώπου
292 σῷζεσθαι τὸν βίους τὸν
ἀνθρώπουν 240
- σῶμα 151. 155. 303 κατὰ σῶμα
καὶ κατὰ ψυχήν 139 persona
(LXX Pap. Pol.) 20. 22 bis.
24 bis
- σωματοποιεῖν 166 (Pol.)
- σωτηρία 18. 21
- σωφροσύνη 237. 248 (LXX)
- σώφρων 125 (IV Maccab.)
- τάγμα 26 (LXX Pol.)
- ταλαιπωρίαι 15 (LXX)
- ταλαιπωρος 130 (LXX)
- τάλαντον pondus 33 bis. 93. 319.
320 pecunia 20. 27. 33 p. 12,
15. 40. 42. 294. 319
- ταμιεῖα 111
- τάξις 266 ἔχειν τάξιν 69 cf. s.
ἀποδοῦναι
- ταπεινός 263
- τὸ ταπεινούμενον 257
- ταφαζή cf. s. ἐμποιεῖν, λαβεῖν
τάσσειν: εἰς τὸ στράτευμα 37
- ταχέως 291 τὴν ταχιστὴν 40
- *τε initio novae sententiae 26.
37. 60. 86. 87. 95*. 165. 166*.
183 τε . . . καὶ 3 al. — male
positum 4
- σιδηροῖς τείχεσιν transl. 139
- τέκνα 27. 41. 45. 185. 248
- τεκνοποιεῖν 165 (LXX)
- τελεῖν 242. 259. 308
- τελεῖς ψυχῇ 15
- τελεοῦν 195. 199. 307. 312 (LXX)
- τελείωσις 239 v. s. ἔχειν, λαβεῖν
(LXX)
- τελευτᾶν 268 cf. s. ζῆν
μέχρι τέλους 187 cf. s. ἐπί, ἄγειν
τέρπειν 322 pass. 198 διά c. gen.
186 τερψθῆναι 274 (LXX)
- τὸ τερπνόν (Pol.) 77 (LXX)
- τερπνότης* v. s. ἔχειν (LXX)
- τεσσαράκοντα 105
- τεσσάρων 65. 70. 91
- τέταρτος 48
- τετραδάκτυλος 75
- τετρακόσιοι 20
- τεύχη 179. 310
- τέχνη 28. 70. 74 plur. 56. 72.
82 bis. 156
- τεχνίτευμα 78
- τεχνῖται 33. 51. 63. 81
- τεχνονοργία 80
- τῆδε corruptum 213
- τηλικοῦτος 312 (Maccab.)
- τὸ τηνικάντα (Pol.) 179. 186.
306 (IV Maccab.)
- τὴν ἴσστητα τηροῖ 263
- τιθέναι 158 πρὸ δρθαλμῶν 284
- θῶμεν 32 πρόδηλα θεῖς 133
- θεῖη corruptum 136 τεθει-
νότος τὸν νόμον 15 τεθέν-
των 77. — παράσημον ἔθετο
147 τὴν κατασκευὴν τῆς πό-
λεως ἔθεντο κατὰ λόγον 113
- μεγάλην τίθειμαι 180
- τίκτειν: τεκούσας matres 152

- τιμᾶν 183 τὸν θεόν 234 pass.
 244, 285, 19 τῶν τιμ. ὑπὸ^{τοῦ} βασιλέως 186 cf. s. παρά
 et ad p. 2, 2
- τιμῆ 178, 228, 272 ἀργυρική
 37 cf. s. παταξιοῦν
- τίμιος 82
- τιμωρίαι 208
- *τίς: τίνα ἄνθρωπον 282 διὰ
 τί 129 al. τίνος ἔνεκεν 206
 cf. s. γέρον. — εἰδῆ, πρὸς
 τίνα 251 cf. s. ὅς. — τί δεῖ
 καὶ λέγειν 138.
- *τίς: τινές c. gen. part. 19 al.,
 item τινά 136 al. τινῶν μέν
 . . . τινῶν δέ 107 ἐάν τινες
 321 cf. s. εἰ. — ἐπισκευή τις
 285 καλλονή τις 229 ψυχα-
 γωγία τις 78 κατὰ πρόθεσίν
 τινα 307 iungitur cum pro-
 nom. τις ἄλλος 8, 80 πηλίη
 τις 52 πόσαι τινές 10 πολὺ^{τι}
 90, 95 τι πλέον 198 πλεῖόν
 τι 274 τις ἔτερα 126 ἔτερόν
 τι 245 ἔτεροις δλίγοις τισίν
 30 cum adi. ἀγνήν τινα 31
 ἀδόλεσχόν τι 8 ἀκόλουθόν τι
 259 φιλίας ἄξιον τι 40 ἔσχη-
 μόν τι 211 ἡδεῖάν τινα 86
 θεία τις 160 ἴκανόν τι 33
 ύπεροπλόν τι 52
- τοιοῦτος sine art. 14, 21, 51,
 80, 200, 321 καὶ τὰ ἄλλα ὅσα
 τοιαῦτα 145 καὶ τοιαῦτα ἔτερα
 214 καὶ τὰ τοιαῦτα 233 ὁ
 τοιοῦτος 22, 25, 26, 144, 148,
 166 bis. 183 bis. 209, 242, 258,
 264, 307 τὸ τοιοῦτον 104
 τοιαύτην εἶχον τὴν πατα-
 σκευήν 76
- τοῖχος 90 (LXX Pol. Pap.)
- *τόπος 52 al. τοὺς πατὰ Σνοίλαν
 τόπους 22 τῶν περὶ τὸ ἰερὸν
 τόπων 100
- τορεία 58, 73, 79
- τοσοῦτος cf. s. ὅσος
- τότε 119, 158
- τραγῳδία 316
- *τράπεζα 33, 52 ss. βασιλική
 (Pap.) 22
- τραπεζῆτης 26 (Pap.)
- τραχύς 118 τὸ τραχύ 122
- τρέπεσθαι 17 ἐπὶ 162 εἰς et
 ἐπὶ 245 πρὸς 305 ἀνρατεῖς
 καὶ ἐπὶ τὰς ἡδονὰς τρεπό-
 μενοι γεγόνασιν 277 sim.?
 216* πρὸς τὸν ἔλεον τραπήηη
 208 sim. 217 τραπήναι πρὸς
 186, 198, 202, 261, 274* ἐπὶ
 220, 247 εἰς 262, 294
- τρεῖς 13, 84, 301, 319 τρία 294
- τριῶν 58 τρισίν 24
- τρῆμα 61
- τριάντα 42, 175, 314, 320
- τρίγωνος 58, 60
- τρίλινον 319 (Pol.)
- τριμερής 71
- τρίττυχον 71
- τρίτος 47
- τροπολογεῖν 150
- τρόπος 153, 209 cf. s. περιέχειν.
 — mores 7, 163, 166, 170.
 plur. 144, 149, 219, 264 τρό-
 πος dialecti 11 τούτῳ τῷ τρ.
 227 καθ' ὄντιρον τῷ. (Pap.)
 24 πατὰ πάντα τῷ. (Pol.) 215.
 248 πατὰ πολλοὺς τῷ. (Pap.)
 44* δι' ἔτέρων τρόπων 276
- τροφή 145, 154, 155, 164, 190
- τρυβίλα 320 (LXX)
- τρυγόνες 145 (LXX)
- τυγχάνειν ἀναγραφῆς 302 ἀν-
 τιγραφῆς 51 ἀποδοχῆς 257
 et (ἔτνχον) 308 διορθώσεως
 299 ἐπανορθώσεως ἔτνχον
 130 τύχη . . . ἐπισκευῆς 29
 εὐθημίας 191 πολνωρίας τεύ-
 ξεσθαι 318 προνοίας τέτευχε
 30. — τετευχότας 121 τυχεῖν
 237 c. part. 30, 283 πόσαι
 τινὲς μνοιάδες τυγχάνουσι 10
 οὐ τὴν τυχοῦσαν 166

- τύπος epistulae 34
 τυποῦν 70 (Sir. Sap.)
 τύπτειν de deo (LXX) 192
 τύπωσις 75
 τῶν ἀνοσίων τυράννων 289
 ὑγεία 190. 237. 259 cf. Schweizer p. 101
 ὑγιαίνειν 41
 κατὰ τὸ ὑγιές 250
 ὕδωρ 89 ὕδατων 88. 91
 ὕμدان 180. 181. 293. 294 pro poss. 38. 166 ὕμιν 38*. 177. 179. 181* ὕμᾶς 179
 ὕμήν 176. 177
 ὕπακονούσθεα: πάντα 44
 ὕπάρχειν 31. 38. 60. 80. 84. 86. 89. 207. 242. 290 ἐν 15 πρὸς ἐπισκευὴν ψυχῆς 5 c. part. 193 οὐχ ὡς ὕπάρχει 30 τὰ ὕπάρχοντα possessio (LXX Pol. Pe. 13, 12. Ma. Pap.) 25
 ὕπέρ c. gen. 45 c. acc. numeri v. p. 202 ὕπέρ τὸ δέον 295 δεδοξασμένος ὕπέρ τοὺς προγόνους (cf. Pol.) 19
 ὕπεραιόειν c. acc. 16. 290 (LXX Pol.)
 ὕπερβαλλειν 122
 ὕπερβάλλων 84 c. acc. 109
 ὕπερηφανία 262. 269
 ὕπερηφανος 170. 211. 263
 ὕπερθεῖν c. acc. 55
 ὕπέρθυρα 85 (LXX)
 ὕπέροπλος 52
 ὕπεροχή superficies 60 ἐν ὕπεροχῇ 63. 66 e coni. 74 ἐμπειρίας καὶ τέχνης 70 δόξης 79 cf. 218 ἀπάντων 196 πόλεων ἐν ὕπεροχαῖς (sc. οὐσῶν, cf. II Maccab. Pe. 252, 20 Pol.) 175. — 175 p. 49, 1 μηδὲν ὕπερτείνοντας τοῦ δέοντος 246 τὸ τῆς τιμῆς ὕπερτείνον 178
 ὕπερφέρειν c. gen. 122 (LXX)
- ὕπερφρονεῖν c. acc. 122
 ὕπήνοος 254
 ὕπηρετεῖν c. acc. (Ma.) 92
 ὕπηρέται τὰν τῷγμάτων (Pap. cf. Wilcken AAB 1886 p. 17. 57) 26 χορηματιστὰς καὶ τοὺς τούτων ὕπηρέτας 111
 ὕπνοις 160 ἐν ὕπνῳ 216 ἐν τοῖς ὕπνοις 213 καθ' ὕπνον 216 τὰ κατὰ τὸν ὕπνον 213
 *ὑπό non solum post formam, sed etiam post sensum passivum ἐπέγχανεν ἀντιγραφῆς ὑπό 51 sim. 191 αἱ τῶν πράξεων τελειώσεις ὑπ' αὐτοῦ 239 cf. s. διάταξις. — c. acc. 'sub' 63. 68. 89. 106 τοὺς ὑπὸ σεαντόν 281 ὑπὸ μίαν φωνήν 178
 ὕπέρησαν c. gen. 116* τῶν ὕποβεβηκότων inferiorum 147
 ὕπογράψει ... ὁ λόγος 268 (LXX)
 ὕπόδειγμα 143 (LXX Pol.)
 καλῶς ὕποδειγμέναι 112 τῶν ὕποδειγμάτων 128 (LXX Pol.)
 ὕποδογέειν 89. 91
 ὕποδογῇ 183
 ὕποδομή 86 bis
 ὕποκείμενος 105
 ὕποκρίνεσθαι: πρόσωπον 219 (II IV Maccab.)
 ὕπόκρισις 219 (II Maccab.)
 ὕποκριτής 219 (LXX)
 ὕπολαμβάνειν c. acc. c. inf. 19. 83 e coni. 95. 214 p. 59, 10*. 221. 227 c. inf. 214 p. 59, 7 ὅτι 201 ὕπολαμβάνονται c. inf. 11
 ὕπόληψις 160 (Sir.)
 ὕπομενεῖν 175
 ὕπομνήσκειν 1 c. acc. 286 καθὼς 263
 ὕπόνοια 316
 ὕποπτειν de somniis 214 (LXX Pol.)

- ὑποτέτακται σοι 11 τοὺς ὑποτεσσομένους 257 διὰ τῆς ὑποτεταγμένης (Pe. p. 173 Pap.) τάξεως 266, οἱ ὑποτεταγμένοι (Pol.) 205, 207, 265, 273, 289, 291 (LXX)
 ὑποχείριος 12
 ὑψηλός 83, 100
 ὅψος 57, 74, 93 (LXX)
 ὕψοσν 263 (LXX)
- φαίνεσθαι 105, 155, 175, 219, 241, 249, 257, 296 c. inf. 55
 τοῦ φανέντος ἐνόχον 25 ἐὰν οὖν φαίνηται (Pe. 5, 9 Pap.) 32
 *φάναι: φῆσιν 31 φασίν 135
 ἔφη 19, 195 ss. al. ἔφησε 197
 al. φῆσας (Pap.) 249, 255, 260, 267, 269, 282 δέ ει. om. ἔφη 167
 φανερός 21, 132 bis φανερὸς
 ἡν τὴν διάθεσιν δι 127
 φαράγγων 118 (LXX)
 φαῦλος 142
 φείσασθαι 258
 μετρίως φέρειν 197 pass. 214
 τῷ πλούτῳ καὶ τῇ δόξῃ 211
 cf. ad p. 74, 21
 οὐκ ἀν φθάνοιεν* c. part. 137
 φθόνος 224
 φιάλη 33, 42, 79, 320
 φιλάγαθος 124, 292 (Sap.)
 φιλαλήθης 206
 φιλανθρωπεῖν c. acc. (II Mac-
 cab. Pol.) 257
 φιλανθρωπία 265, 290 (LXX
 Pap.)
 φιλάνθρωπος 208 φιλανθρωπό-
 τερον ἀπαντῶμεν 36 (I Esra
 Sap. II IV Maccab. Pol. Ma.
 Pap.)
 φιλήκοος 239 (Pol.)
 φιλία 40, 44, 225, 228, 231
 φιλικῶς ἔχειν 227
 φιλοδίκαιος 209
 φιλοδοξεῖν εἰς 80 (Pol. Ma.)
- φιλομάθεια 171, 300
 φιλομάθης 286 διάθεσις 1 -ῶς
 ἔχειν περὶ^τ 7 (Sir.)
 φιλόπατρες 249 bis (Pol.)
 φιλοποιεῖσθαι c. acc. (Pol.) 209
 φιλοπονία 112 (Sir.)
 τὸ φιλόπονον 74
 φίλος 41, 125, 190, 228 bis. 268,
 318 titulus vid. 45
 φιλοσοφεῖς: διὰ τῶν ἐνεργειῶν
 285
 φιλοσοφία 256
 φιλόσοφος 201 οἱ φιλ. 200, 235.
 296 φιλοσοφωτέραν de lege
 Μοσαϊκα 31
 φιλοτιμεῖσθαι c. inf. 79 (IV
 Maccab.)
 φιλοτιμίαν χαριστικὴν ἔχειν 227
 (Sap. Ma.)
 φιλότιμος 227 (Sap. II III Mac-
 cab.)
 φιλοφρονεῖσθαι 274 διὰ τῶν
 προπόνεων 235 φιλοφρονη-
 θεῖς c. acc. 198, 268
 ἐν ταῖς φιλοφρονήσει 246
 μετὰ φιλοφροσύνης 220
 φιλοφρόνως ἡσπασάμεθα 173
 ἐπικροτήσας 230 (II IV Mac-
 cab.)
 φιλιά 85 (LXX)
 φοβερός 194
 φόρβος 36, 99, 194, 270 φόρβῳ
 12, 95 θείον φ. 189 τὸν
 περὶ θεοῦ φ. 159
 φοῖνιξ 63, 112
 φοιλιδωτός 73
 φολίς 73
 φορεῖν 96, 97
 φρονεῖν 236
 φρόνησις 124
 φρόνιμος 130
 φροντίζειν c. gen. 121, 245 εὐ-
 φροντίσειν περὶ τούτων 124*
 φροντίς: ἡ περὶ τούτων 8 cf.
 8. μέριμνα
 φρούρειν 13, 36 (II Maccab.)

- τὰ φυόμενα 147 προδότης πέ-
φυκε 270 ἀδικία π. 277
φυλακή 100. 104 bis*. μεγίστη
125
φυλάρχων 97 (LXX)
φυλάσσειν 102. 311 φυλακτέον
c. acc. c. inf. 149
φυλή 32. 39. 46. 47
φύλλα 70
φυσικός 97. 222 διάνοια 171
λόγος 143 -ῶς 89. 277
φύσιν ἀγαθὴν εἰς 56 τῇ φύσει
250. 289 οὐτὰ φύσιν 257
παρὰ φ. 44
φωνή 30 φ. ἰδίαν ἔχονσιν 11
μετὰ φωνῆς 281. 293 μ. μετί-
ζονος φ. 235 cf. s. ὑπό²

χαιρεῖν in epist. 41 χ. οὐλ ἐρ-
ρῶσθαι 35 μεγάλως ἐχάρη³
312 μ. ἐχάρημεν 42
χαλεπός 289
χαλυός 119
χαρά: οὐατίστη 261 μετὰ οὐαν-
γῆς οὐλ χαρᾶς 186 sim. 274.
293 cf. s. πληροῦν
χαρακτῆρες linguae 11
χαρακτηρίζειν c. acc. c. inf. 153
χάραξ 139
χαρίζεσθαι abs. 215. 319 c. acc.
196 c. dat. 38. 228 κεχα-
ρισμένος ἔσῃ (Pap.) 40 κεχα-
ρισμένως 273
χάρις 226 χάριτα 272 χρυσοῦ
χ. 8 πρὸς πάντας 249 χά-
ριν ἔξειν 54 χάριτας ἔσπασ-
νας 230 cf. s. ἀποδιδόντα. —
τίνος χάριν 254. 306. 314 ὡν
χάριν 179. 277 μυῶν . . . χ.
144 χ. ὑποδείγματος 143
χαριστήριον 19 μέγιστα χ. 19
(Π Maccab. Pe. p. 528)
χαριστικόν* 37 cf. s. φιλοτιμία
κεχαριτώσθαι πρός 225 (Sir.)
χείλη 79
χείμαρροι 117 (LXX Pol.)
κεχύσθαι 90
χειρ 159. 305. 306 bis cf. s. ἀμ-
φότερος, ἐμάτερος. — ἀνὰ
χεῖρα 183
σὸν χειραγωγίᾳ θεοῦ 239
χειρίζειν 183 (LXX Pol. Ma.)
χήν 145
χίμαρος 170 (LXX)
χιτών 87. 96
χορηγεῖν 115. 259. 303 κεχο-
ρηγημένος δόξῃ (cf. Pol.) 282
(LXX)
χορηγία ὑπερβαλλούσῃ 84 (LXX)
χρεῖα necessitas 126 munus (cf.
s. δ., οὐδιστάνειν) 271. 301
τὰ πρὸς τὴν χρ. (Pol.) 11. 258
πολεμικά (Pol.) 193 cf. s.
ποιεῖσθαι (LXX)
ζητημάτων διαπάνη 85
ζητηματίζειν de rege 298 (Pol.
Ma. 37, 24. Pap. cf. Pe. 160
B 27). — ἐχηματίσθη (Pap.)
πολλὰ διάφορα 9 (LXX)
ζητηματισμός regis 191. 297. 299
δημόσιος 81 (LXX Pol. Ma.
93, c 20 Pap.)
ζητηματιστής 111 (cf. Wilcken
apud G. Droysen, Kl. Schriften
II 436. 437)
χοή c. inf. 231. — χρῆσθαι 11
bis. 56. 250 (ἔθισμοῖς) 184
ἔξουσία 215 ἐπιεικεία 192
θυμῷ 253 οὐνόν 2 λόγοις 14
μακροθυμία 188 μεγαλομε-
ρεία 26 παρασκευῆ 194 με-
γαλεῖως τῇ προθυμίᾳ 20 ση-
μειώσει 170 συμβούλοις 264
cibo 145 bis
χοήσιμος: πρός 135 τῇ βασιλείᾳ
286* τὰ χρήσιμα 300 cor-
ruptum 175
χοήσις 64. 65. 143
ἡθος χρηστόν 290
χρόνος (var. χροῖα) 63. 96. 97
χρόνος 157. 295 χράνως corrug-

- tum 208 cf. s. ξωή, πατά,
δλίγος, πολύς
χενσίον 63 de rudi metallo 33.
57. 78 de pecunia 319
χενσογραφία 176
χενσός 8. 55. 57. 76. 82. 97. 114
χενσοῦς 42. 61. 73*. 77 bis. 79.
96. 98. 320 cf. Schweizer
p. 141
χρᾶμα 97
χύμα πρεσβυτέρων καὶ νεωτέ-
ρων 14 τὸ τῆς πλεονεξίας 277
(LXX)
χώρα 12. 22 p. 8, 8. 23. 35. 83.
107 ter. 108. 112. 114. 115.
117 bis. 118. 120. 152. 223
de Aegypto 13. 109 τὴν πό-
λιν καὶ τὴν χώραν 22 p. 8, 10
χωροῦντες ὑπὲρ δύο μετρητάς 76
χωρίς c. gen. 165. 254 τοῦ c.
inf. 123
- ψεῦδος 206
ψεύσασθαι 206. 297
ψόφος 91 (LXX)
ψυχαγωγία 78 (II Maccab. Pol.)
ψυχή 15. 282. 292 τῆς ἔαντοῦ
ψυχῆς τοῦ παντὸς τρόπου 170
cf. s. διάθεσις, ἐμπίπτειν,
ἐντασις, ἐπισκευή, εὐστάθεια,
ἴσος, καθαρότης, κατασκευή,
λαμπρότης. — κατὰ ψυχήν
14. 17. 108. 139. 147. 273
cf. ad p. 76, 2 κατὰ τὴν ψ.
214
- *ώ Φιλόκρατες 1. 120. 295. 322
sed Φιλόκρατες 171 ὡ βασι-
- λεῦ 15. 252. 254 sed multo
saepius βασιλεῦ 10 al. — (om
ώ) ἀνδρες 177. 179
ώμος 151
ὁσθεσία 62. 63. 64
ώρα 303 e coni. 298
ώραιότης 59. 74 (LXX)
*ώς wie 30 al. νοήσαι δ' ἤν,
ώς ἡγάπησαν 123 ὡς . . . οὐ-
τως 210 cf. s. οὐτως. — ὡς
ἄν ἐστήκη* 78. — προσελθὼν
ώς ἐπί (Pol.) 301 ὡς ἐξ ἔαν-
τοῦ ἀδιάλυτον 242* c. part.
causam significat 40. 249
item ὡς ἄν c. part. 31. 89.
105. 235. 287. 308. — ὡς
dass v. s. διανοεῖσθαι, ἐπι-
βλέπειν, θαυμάζειν, θεωρεῖν,
μνεία, ποιεῖσθαι, διαβολήν,
φροντίς (falso traditum 252
et p. 79, 4). — ὡς als c.
aor. 28. 58. 77. 83. 96. 173.
176. 177. 184. 220. 261. 293
ώς ἄν c. coni. aor. (= ὅταν,
LXX Pap.) 34. 46. 217. 305*.
— = ὁστε 90
ώσανει c. part. 102 (LXX)
ώσαντως 158. 197. 309 ὁσαύ-
τως ἐκείνοις 243
ώσει τρεῖς μυριάδας 13
ώστε c. acc. c. inf. 59. 64. 65.
70. 71. 76. 78. 82. 91. 307
om. accus. ὁστε νομίζειν 99
ὑπολαμβάνειν 95
ώφελεια 241 μεγίστη 3 ὡ. ἔχειν
8 praeda (II Maccab. Pol.) 23
ώφελειν 232 διάνοιαν 7. 322
πολλὰ ὠφέλημαι 294

II. OBSERVATIONES GRAMMATICAES

Artis criticae periti facile intellegent me non omnes has observationes ita ponere, quasi liceat etiam de eis proprietibus, quae semel vel bis inveniuntur, certo iudicare. Quod quam difficile sit in scriptore non satis erudito, in libello satius parvi ambitus, in tanta codicum corruptela, patet.

adiectiva in -ωτός v. γομφωτός, δικτυωτός, κοινωτός, φοιβωτός, φοιλωτός. — adi. neutrum substantivi vice fungitur v. p. 202. — neutrum post aliud genus θεόπιστόν ἔστιν ἄνθρωπος 201 μετούτης καλόν 223
adverbia notabilia ἀπερριμένως, διηγλαγμένως, ἐνδεχομένως, ἐπομένως, ὁμολογουμένως, κεχαρισμένως. — ἀσμένως, αὐτοκελεύστως. — μεγάλως, μεγίστως, πρώτως. — ubi adiectiva expectes τῇ ποιητὶ τῶν τεχνῶν . . . ὅτι μάλιστα χρήσασθαι 56 τὰς λοιπὰς τορείας διηγλαγμένως* ἐπετέλεσαν 79 ἵσχνι διαφερόντως συγχρώμενοι 92 cf. s. ἀπαραλλάκτως et p. 7, 17. 18, 7. — respondent inter se μᾶλλον et μέγιστον 177. — adverbium situs et motus confunditur φέπων οὖ βούλεται 269 cf. s. εἰς, πρός articulus v. p. 202 ss.
attractio v. p. 204
comparativus cum positivo coniunctus φιλοσοφωτέραν καὶ

ἀκέρατον 31 sim. 21 sine altero comparationis membro φιλανθρωπότερον ἀπαντώμεν 36 (cf. p. 55, 17) om. v. s. μᾶλλον, de ἦ omissō p. 192. — cumulatur σφρέστερον μᾶλλον 76 cf. p. 35, 23 de παρά et ὑπέρ apud comp. v. p. 206. 217 inconcinne μάλιστα . . . πολλῷ δὲ μᾶλλον 7 (cf. 24) gen. a notione comparativa verbi pendet μηδὲν ὑπερτείνοντας τοῦ δέοντος 246. — μάλιστα καλᾶς 32 (alibi καλλιστα). — de superlativo pro comp. adhibito v. ἐλάχιστος, καλλιστον directa oratio subito indirec tam excipit 55. 125. 198. 223. 224 ex mixtione utriusque orationis fortasse explicatur p. 36, 14 ὡπ' αὐτοῦ (pro ὡπ' ἐμοῦ) et p. 75, 11 αὐτοῦ (pro σον) cf. p. 69, 3
hiatus: ob hiatum vitandum praetulisse videtur διότι, ἔνεκεν, καθόσον, καθώς, καθάπερ, μέχρι. toleratur post articulum, pronomen relativum, post εἰ, ἦ, καὶ, μή, ὅτι,

περί, δή, post verborum formas in *αι* exeuntes, in pausa, ut omittam locos, quibus per elisionem in legendō hiatus facile tolluntur (quo fortasse etiam pertinet *παρόλη ήμαν* p. 8, 7, 13, 2); neque numerandi sunt hiatus ante *ε*, qui aphaeresi facile vitantur¹⁾: p. 5, 16 ἡ ἐλέγχεσθαι 15, 2 τοῦ ἐπιστολῆν 75, 21 εὐ ἐργάζεται. accedunt quidam hiatus eis locis, qui certe corrupti (p. 65, 20 ὡς ἔξ ἑαυτοῦ ἀδιάλυτον) vel dubitationi non plane exempti (p. 5, 21 πλονοίσια ψυχῇ ἀπολύτου 52, 11 διατηροῖ ἑαντόν 57, 8 ἐπιεικέᾳ ἄγει 58, 4 λαθοὶ ἀδικον 73, 8 ἐτέρῳ εἰπε) sunt; restant denique pauci hiatus graves, quos ipsi scriptori sine ulla dubitatione tribuo: p. 12, 19 Ἐλεαζάρῳ ἀρχιερεῖ 18, 17 ἡ ἄγραφα 26, 1 ὁ μοιοτάτη ὑπῆρχε 29, 4 ποδήρῳ εἰσὶν 35, 23 βουλόμενοι ὑπερφέρειν. — alibi hiatus vitandi ratio valet ad diiudicandas varias lectiones: v. p. 9, 21, 14, 9 infinitivus (cf. s. δ p. 202) pro imperativo, ubi subauditur verbum regens 22, 25, 233*. 295, 245 p. 66, 18 fortasse δεῖ ex lin. 16 subauditri potest. — pendet ab ἔφ' α 25 ab ἐπιδέσθαι 248 ab ἔξαπεσταλμένων 13 inf. passivi pro activo προηρήμεθα τὸν νόμον ὑμᾶν μεθερμηνεύθηναι 38 sim. 11, 33 cf. s. προστάσειν, post δτι v. p. 205. — inf.

1) v. Petersen, *In Galeni De placitis Hippocratis et Platonis libros Quaest.* p. 44.

cum acc. iungitur, cum idem subiectum sit εἰ τὸ ξῆν ἀφελεῖται πολλῶν διὰ τὸ κύριον εἰναι 253. — δσον ἐπὶ βραχὺ διεξελθεῖν 168 nomina in -ωσις amat, v. θύρωσις, κόλπωσις, λιθωσις, πετάλωσις, φάβδωσις (cf. etiam ἀγάπησις, ἀπάντησις, δαπάνησις, θύρωμα), notanda etiam συμβονία, συνεδρία, συμποσία, ηδονοκρασία, καιροτηρησία

nominum syntaxis:

genetivus: de collocatione v. p. 202. — gen. pro adiectivo (more Hebraico?) adhiberi videtur τὴν διατύπωσιν τῆς ὠραιότητος 59 τῆς ιδιότητος τὴν φυσικὴν χρόνον 97 ἐκτύπωσιν προσοχῆς 62 aliter explicari potest ἐν ταῖς τῶν κινδύνων πράξεσιν 199 qualitatis ἔλασμα δακτύλων τεσσάρων 65 sim. 57, 69, 71, 79 al. partitivus (cf. s. ἀπό) κατασκευή τις ἀλλη τῶν τετιμημένων 8 omissio pronomine regente Ἀνδρέαν τῶν ἀρχισωματοφυλάκων 40 Ἀ. τῶν τετιμημένων 43 ἐν οἷς ἥσαν καὶ τῶν τιμωμένων 186 cf. etiam τῶν διαλειπούτων ἔγειρονται πρόθυμοι 94 et p. 21, 7, 83, 21. — part. sine causa ponitur τῇ ἐρδόμῃ τῶν ἡμερῶν 275 τὰ τῶν προειρημένων πτηνῶν ὥμερα ζῶα (pro τῶν πρ. πτηνῶν τὰ) τὰ φωμένα τῶν δσπρίων (pro δσπρια) ἐπὶ γῆς δακτανᾶ 147 τὶ μέγιστόν ἔστι δόξης 234 sim. 291 (= τὶς μεγίστη δόξα?) cf.

p. 62. 22. gen. loci πέντε σταδίων ουκλόθεν τῆς κατὰ τὸ ίσερον καταβολῆς 89
 dativus relationis in plurali numero invenitur, v. s. βάρος, γένος, ἡλικία, μέγεθος, μέτρον, τέχνη. — praep. pro instrumental adhibetur τῶν διαφερόντων ἐν ὠραιότητι 66 dat. temporis (cf. s. ἡμέρα) ταῖς ἔσοταις 102 ethicus εἰς τις ἑτέρας χρεία αὐτῷ . . . κατεπείγοι 126 ἡμῖν 180 dat., ubi praep. (ἐν vel ἀμα) expectes τῇ τῶν διφωνίων δόσει 22 τὴν πόλιν συμμετρίας καθηκούσῃ κατεσκεύασαν 107 (cf. p. 4, 5?)

accusativus verbi actionem accuratius describit μεγάλα καὶ ἀνεπίληπτα εὐηγέρτημας 44 εὐχαριστῶ μέγιστον (praecedit μᾶλλον) 177 adverbii loco ponitur (cf. s. ὁ p. 203) τὰ πρὸς τὴν ἄνω πρόσοψιν φρεσία κατεσκεύαστο 62 et si adverbii loci positum statuamus τὰ τῆς ἐντὸς προσώπεως 68, ibi ἔχόντων scrib. cf. p. 203. — per obiectum anticipatur subiectum sententiae pendentis 130

nomen cum praep. ὑπό, διά coniunctum τὴν διάταξιν τὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ 192 κατασκευή διὰ θελας δυνάμεως 236 (239^{*} verbum subauditur)

participium pendet a προσαναφέω, καλῶς ποιήσεις. — vice adiect. fungitur τρεπόμενος (cf. p. 25, 2), substantivi προστάτες, τεκοῦσαι. — οὗτῳ δοκιθέν 26. — genet. absol. eodem subiecto atque verbum fin. 38. 316 ubi eiusdem rei casus obliquus di-

versus exstat 100. 116 gen. personae vel rei omissa v. s. αὐτός, de nominativo absol. v. ad p. 67, 5 part. non habet quo referatur ἐκέλευσεν γραφῆναι . . . σημάναντα 33 periphrasi nominis inservit neutrum plur. articuli cum gen. vel cum praep. coniunctum v. p. 203 periphrasis genetivi quodammodo efficiunt praepositiones, v. s. ἀπό, κατά, παρά, περί, obiecti praep. περί. — periphrasi simplicis verbi inserviunt εἶναι (ὑπάρχειν 193) c. part. et ἔχειν, ἀγειν, λαμβάνειν, ποιεῖσθαι, τυγχανεῖν

plurali vocum ἀγωγή, αἷμα, βίος, βάρος, γένος, ἡλικία, θάνατος, μέγεθος, μέτρον, πλῆθος, ὁρθυμία, τέχνη, ὑπεροχή utitur. — plurali maiestatis utitur Ptolemaeus 22—25. 35—41 idem in colloquiis 177 ss. fere singulare (sed ἡμῶν, ἡμῖν 180), plurali Eleazarus 41—46 singulari Demetrius 29 plurali de sua persona scriptor 1—6 (intermixto singulari p. 1, 5, 2, 12. 18). 307. 123^{*} an se solum intellegat, dubitari potest 17. 96 (fort. etiam 1. 3. 4), contra vix dubium est 128. 129, ut evincit p. 37, 11. 41, 9. — plurali numerum nominis neutrius singularis verbi ubiquique sequitur praeter ἔωστοιο ὑνται τὰ πάντα καὶ γίνεται 16 ἡλευθεροῦντο 27 ἀναρπάζονται 146, quod postremum excusat, quia subiectum quod subauditur procul abest repetitur praepositio εἰς τὰ γὰρ κατ' ἐκεῖνό τις θεωθείη, κατά

τὴν ἔξεύρεσιν 136 om. καὶ διὰ βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ ἀφῶν . . . 142 η̄ δι’ ὅνείρων η̄ πράξεων 192 de articulo repetito vel omissio v. p. 202.
— λιμένας τόν* τε κατὰ τὴν Ἀσπάλατην καὶ (τὸν κατὰ ad-dere debebat) *Ιόππην* . . . 115 singularis collectivus τῷ Πέρσῃ 13

syntaxeos abundantia (cf. s. *οὐν-*
τος): post digressionem verba similia repetuntur, quibus is qui legit ad priora revo-cetur, ut monstra periodorum evadant 14. 18. 133. 134. 139. — πολλὰ παρεκάλεσε . . . παρακαλῶν 123

syntaxis laxior: καθὼς οὐ βού-
λει . . . εἰ τοῦτο (pro *οὗτῳς*) 207 οὐ pro εἴτι 18 cf. s. *ὅσος*, *οὗτως*, adverbia. — η̄ δ’ αὐτὴ διάθεσις η̄ν τῶν ποδῶν, πάντα ἐναργῶς πεποιημένα καὶ προηγμένα 70 cf. ad p. 22, 9. — transit ab inf. ad verbum finitum 25 cf. 57. — asyndeton p. 1, 13. 19, 16 vix ferendum. — de particula δέ in apodosi adhibita v. s. δέ. — anacoluthon p. 35, 9. 78, 23. — incongrue ἔκαστα(?) τῶν πράξεων 150 post εἴτε om. alterum mem-brum 136* miscet tempora διαλεξομένους σοι καὶ κομι-ζοντας 40 pluralem et sin-gularem γαλῆς καὶ μνῶν 163 sim. 144. 63. 66. 112 μύες, tum ἐπιβάλλεται 164 ἐν οἷς ad συντάξεως relatum 186 παρ’ αὐτοῖς non habet quo referatur 3 sim. περὶ τούτων 8 ἐνέργημα, cum propter no-

mina vicina ἐνέργεια expec-tes 156 intricata (nisi scri-bas γραμμάτων) ἐγνευνφότες εἰς πολλὰ καὶ μετεσχημάτες πραγμάτων (προ εἰς πολλὰ πράγματα καὶ μετ. αὐτῶν?) 140 more antiquo extra constructionem positum (v. Lobeckii Phryn. p. 410 ss.) πλεῖον 27. 93* (cf. Addenda), οὐκ Ἐλαττον 116 (de 75 v. Addenda). — enuntiata con-secutiva coniunctione ὥστε (semel ω̄ς) inducuntur et semper infinitivo, numquam indicativo enuntiantur. de aliis constructionibus v. p. 225 ‘verborum modi’ et s. δή

verborum declinatio: de aug-
mento v. s. εὐεργετεῖν, εὐχε-
σθαι, δύνασθαι. — raro verba in μι cedunt formis verbo-
rum in ω: cf. καθιστάνειν,
καθιστῶν, ἐπιμισγεῖν, συμμι-
σγόμενοι*. — optativi formae παραδιδοῖ 196 νονθετοῖς* 207
ἐπιτελοῖ 258 διατελοῖ* 187
συντελοῖ 205 τηροῖ 263 δια-
τηροῖ 189*. 206 ὀφελοῖ 232 sed καταφρονοίη 225 θεω-
ροίησαν 190. — δώῃ 185 ἀπο-
δώῃ 238. — notabilia συντέ-
τυχε corruptum¹⁾ 180 (v. Ind.
s. τυγχ.), ἀπεκριθην, ἀφελεῖ-
ται, ἐγενήθην (cf. s. παραγ.),
συνέθηκαν, ἐπεδώκαμεν, με-
τέδωκαν (173 fort. ἀπεδώ-
καμεν scrib., ceterum bre-
viores pluralis formae non
occurunt), ἐπανήξομεν, ἐστή-
κη, καθεστάκαμεν, καθεστα-
μένους, συνεσταμένης, ἐλέχθη,
πέτασθαι, σημάναται et διε-

1) v. G. Schmidt, *De Iosephi elocutione* p. 468.

σήμανται (sed *σημηναμένων*,
ἐπισημήνας, ἐπισημηνάμενος),
ἴφησε

verbi genera: e mediis praecipue notanda ἀναγράφεσθαι (et ἀναγράψειν), ἀσφαλίζεσθαι, διαστέλλεσθαι, διορθοῦνσθαι, ἔκλεγεσθαι, ἐπιλέγεσθαι (al. ἐπιλέγειν), ἐκτίθεσθαι, ἐνδεικνυσθαι, ἐπιχεισθαι, καταρβάλλεσθαι, παρατηρεῖσθαι*, πιστοῦνσθαι, προτίθεσθαι cf. adnot. ad p. 7, 9, 30, 24, 58, 18, Addenda ad p. 8, 1 Ind. s. γεωργεῖν. — perfecti passivi formae adhibentur verborum ἀκροᾶσθαι, ἔξασφαλίζεσθαι, ἔργάζεσθαι, λογίζεσθαι

verbi modi: coniunctivus μῆποτε ἄλογον η̄ 15 (cf. p. 18, 5). — de ἄν c. coni. v. s. ἄν, ὡς (ώς ἄν = δταν). p. 14, 14 περὶ ὧν ἔάν falso codd. (ἄν Eus.). — de enuntiatis finalibus v. s. ἵνα, ὅπως (semel ὅπως ἄν). — de optativo potentiali v. s. ἄν, de opt. iterativo (182 conjectura restituto) s. εἰ, δτε

verbi tempora: imperfectum οὐαθῆκε, δίκαιον ἦν pro praesenti, cf. ad Ios. p. 97, 24.

— ἡρώτα, ἐπηρώτα saepe pro aoristo. — futurum βούλήσομαι, ubi praesens expectatur 180 pro imperativo ἀναληφθήσεται 25 γεωργήσεται 32 in dubitativa sententia p. 18, 1 in transitu ad aliam libelli partem (numquam coniunctivus) 8. (34 ad remotiorem orationis partem spectat). 52, 120 itaque etiam διασαφήσω 51 δηλώσω 83 futura videntur. — inf. aoristi post δύμωμοκέναι 104 (cf. p. 36, 15). — iunguntur ἐκόμιζον* et μετέδωκαν 43. — perfecti pro aoristo positi dubia exempla ἡσπασάμενα καὶ ἀποδεδώκαμεν 173 ἀποδέδωκε Schard damnavit 72 pro praesenti οὐκ ἀχρηστον οἶμαι κατακεχωρίσθαι 21 κεχρημένη 2. — plusquamperfectum pro aoristo in sententia primaria ἐκενύρωτο 26 ἐγεγόνει 27, 103, 182 post ἐπει 72

III. INDEX NOMINVM

- δ 'Αβδηρίτης (Hecataeus) 31
 'Αβιήτης 50
 'Αβραῖος 48
 'Αβραμος 49
 'Αδαῖος 47
 'Αξωτίου 117
Algyptioi 11. 138. 140 τῶν
     Al. 36
εἰς Algyption 4. 12 εἰς τὴν *Al.*
     23. 35 κατὰ τὴν *Al.* 4. 6
 τῶν Αἰθιόπων 13
εἰς Ἀλεξάνδρειαν 173 c. art.
     109
Ἀνανίας 48 (*An.* codd.)
Ἀνδρέας 12. 19. 40. 43. 173 c.
     art. 123
 τῶν Ἀράβων 114
Ἀντίγονος 180
 τῆς Ἀράβιας 119
Ἀριστέας 19. 40. 43 et titulus
     libri
 'Ἀρσαμος 49. 50
Ἀρσινόη 41
 κατὰ τὴν Ἀσκάλωνα 115

Βαναλας* 50¹⁾
Βασέας* 47

Γάζα 115 πρὸς τὴν Γ. 117

Δαθαῖος 50
Δάκτις 47
Δανίηλος 49

 δημήτριος δ Φαληρεύς 9 παρὸ
     Δ. 29 c. art. 11. 28. 301.
     302. 308. 309. 312. 317
Δοσίθεος 50
Δωρόθεος 182 c. art. 183. 184.
     186. 304

 'Εβραικός 3. 30. 38
 'Εξένηλος 50
 'Εξενίας 47 bis*
Ἐπαταῖος δ 'Αβδηρίτης 31
Ἐλεάζαρος 1. 35. 41 c. art. 33.
     41. 51. 83. 96. 112. 123. 172.
     173. 320. — unus e LXX 50
     cf. ad p. 51, 12
Ἐλισσαῖος 47. 48. 50. 184*
 τῶν 'Ελλήνων 137
 'Ελληνικός 38. 121
Ἐνδεμίας* 49
 δ 'Ἐρετοιεύς (Menedemus) 201
Ἐσχλεμίας* 47 idem nomen
     aliter transscriptum Σελε-
     μίας 48

Ζαχαρίας 47. 48. 50 cf. ad
     p. 16, 15
Ζεύς: Ζῆνα καὶ Δία 16

 Θεοδέντης 316
Θεοδόσιος 47. 49. 50
Θεόδοτος 49
Θεόπομπος 314
Θεόφιλος 49

1) aut *Βαναλας*, *Βαναλας* aut *Βανέας*, *Βασέας* scribere debem.

- 'Ιάκωβος 48. 49
 'Ιάσων 49 bis
 τῶν 'Ιδονματῶν 107
 'Ιερεμίας 50
 'Ιεροσόλυμα 32. 52 τῶν 'Ι. 35
 'Ιησίας 49
 'Ιησοῦς 48. 49
 'Ιόπη 115
 'Ιορδάνης 116
 ἡ 'Ιουδαία 4. 12. 83. 184. 318
     cf. ad p. 4, 4
 'Ιουδαικός 22. 24. 28. 121. 176
 'Ιουδαῖοι 11* c. art. 1. 6. 10. 11.
     12. 15. 22. 23. 30. 35. 38. 305.
     308
 'Ιούδας 47. 48. 50
 'Ισάγηλος 50
 'Ισακος 48, sed
 'Ισαχος 49
 'Ιωάννης 47. 49. 50
 'Ιωνάθας 48. 49, sed
 'Ιωνάθης 50
 'Ιώσηφος 47 bis. 48. 50

 τοῦ Λάγον 13
 Λευίς 48

 Ματταθίας 47
 Μενέδημος δ 'Ερετρεύς 201
 Μωνσῆς 144

 Νατθαῖος 49
 Νεεμίας 47
     δ Νεῖλος 116
 Νικάνωρ 182
- 'Ορνίας 47

 σὸν τῷ Πέρσῃ 13 Πέρσαι 35. 119
 Πτολεμαῖς 115, incolae Πτολε-
     μαῖσιν 117*
 Πτολεμαῖος δ τοῦ Λάγον 13 de
     eodem v. 4. 12. 22. 35
 Πτολεμαῖος(Philadelphus)35.41
- Σαββαταῖος 48. 49
 κατὰ τὴν Σαμαρείτιν 107
 Σαμούήλος cf. s. Σομόήλος
 Σεδενίας 49
 Σελεμίας cf. s. 'Εσχλεμίας
 Σίμων 47. 48 bis
 Σομόήλος 47. 48, sed Σαμού-
     ήλος 50
 κατὰ Συρίαν 22 κατὰ κοίλην
     Συρίαν 12
 Συριακός 11
 Σωσίβιος δ Ταραντῖνος 12. 19
- Ταραντῖνος v. s. Σωσίβιος
- Φαληρέύς v. s. Δημήτριος
 Φιλοκράτης 1. 120. 171. 295.
     322 et titulus libri
 Φοινίκη 12. 22
- Χαβεῖν corruptum 50
 Χαβρίας corruptum 48
 Χαλέψ cf. ad p. 17, 6
 Χελκίας v. ad p. 16, 16
- Ψαμμήτιχος 13

IV. INDEX SCRIPTORVM IN TESTIMONIIS LAVDATORVM

Numeri sunt paginarum. ubi linearum numeros addidi, ad apparatus notas relego.

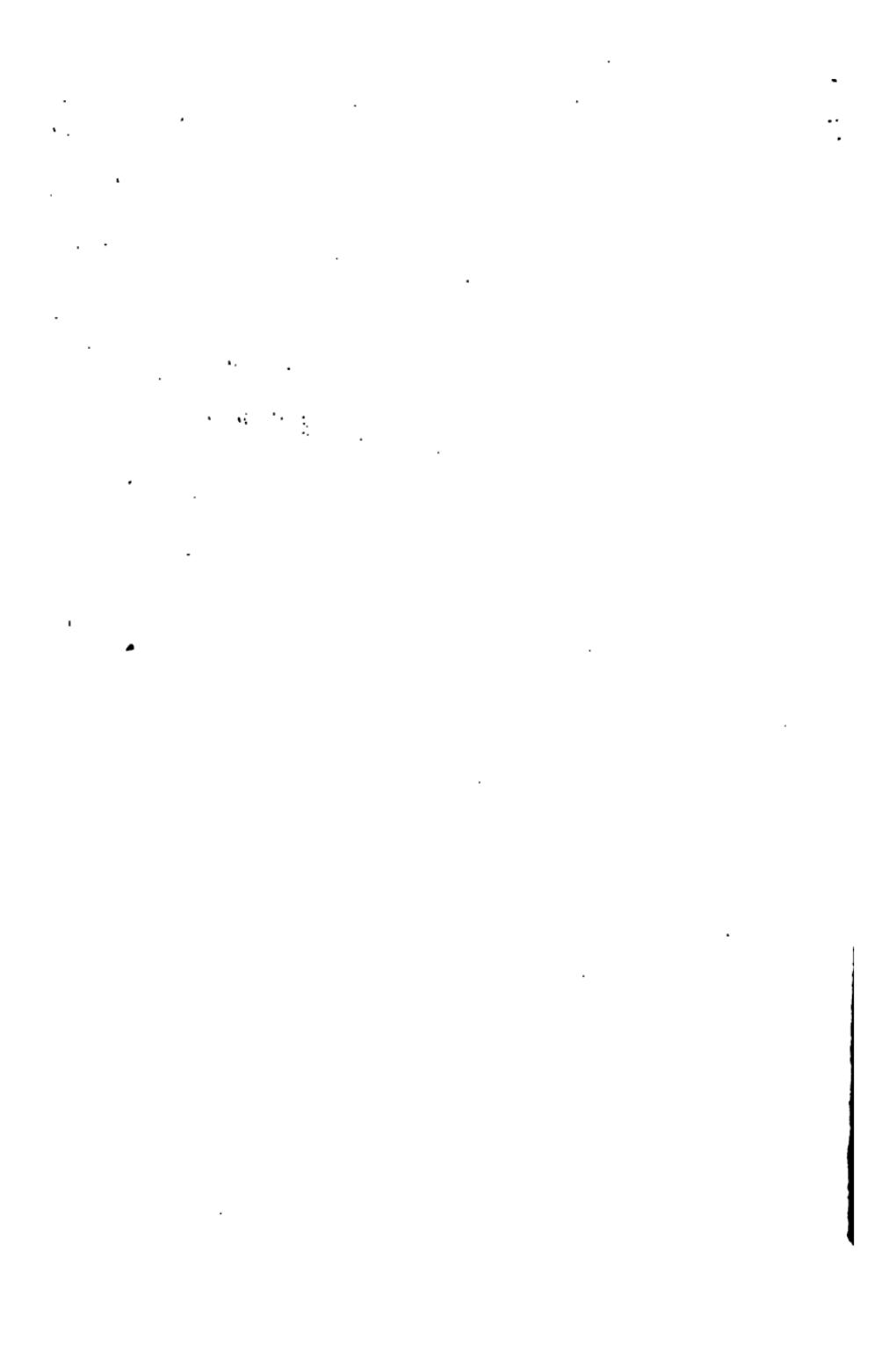
- Africanus, Iulius 125 (162, 121 adnot.)
Albérini 137
Ambrosius 160
Anatolius 126
Pseudo-Aristobulus 124
Pseudo-Athanasius 149 (133, 19, 153, 11)
Augustinus 163, 164 (165 adnot.)
Pseudo-Augustinus 164
- Barbari excerpta 130
Barhebraeus 137
Basilius Sel. 149
Beda 137
- Cedrenus, Georgius 135 (131, 16)
Chronicum Paschale 132
Chronicum Parisini 1712 p. 135 adnot.
Clemens Alex. 124
Cosmas 156
Cyrillus Hier. 138 (140, 7, 141, 7, 144, 4)
- Danielis visio 136, 14
Pseudo-Damasus 165
Pseudo-Dionysius Telmaharen-sis 131
- Ecloga historiarum Parisini 854 p. 128
Epiphanius 139—148 (87—89, 131, 19, 134, 17, 136, 4)
Eusebius 127—130 (124, 9, 132, 12, 134, 5, 139, 6, 141, 21, 162, 2, 163, 12)
Euthymius Zigabenus 155
Eutychius 131
- Filastrius 160
- Georgius Monachus 137 (33, 4)
Georgius Syncellus 133 (156, 23)
- Hieronymus 130, 162, 163 (137, 163, 16, 164, 15, 165, 9)
Hilarius Pet. 160 (156, 23)
- Ioannes Chrys. 138
Pseudo-Chrysostomus 165
Ioannes Lydus 157
Ioannes Siceliota 137
Iordanis 137
Iosephus 96—121 (87, 126, 7, 133, 13, 18, 135, 2, 136, 1)
Iosephus Christianus 155
Irénaeus 123 (125 adnot. 133, 3, 138, 9, 160, 19)
Isidorus 137, 165

INDEX SCRIPTORVM IN TESTIMONIIS LAVDATORVM 229

- Iustinianus 157
Iustinus 121
Pseudo-Iustinus 121 (158 adnot.)

Leo Gramm. 136 scholia ad eum 133, 11. 135 adnot.

Malalas, Ioannes 132
Manasses 130 adnot.
Mhithar 137
Michael Syrus 137 (142. 143 adnot.)

Nicephorus Callistus 159 (123 adnot.)
Nicephorus Patriarcha 129
Nicetas Serranus 158

Olympiodorus 158

Paulus Diaconus 137
Philo 90—95 (158. 159 adnot. 166, 2)
Pollux, Iulius 136
Procopius Gazensis 156

Prosper 137
Πτολεμαῖκα 133 adnot.
Rufinus 162 (123 adnot.)

Salomo, Mar 142. 143 adnot.
Samuel Aniensis 137
Stephanus Asołik 137
Symeo 136
Synopsis chronica ed. Sathas 137

Tertullianus 126 (165, 3)
Theodoretus 148
Pseudo-Theodoretus 150—155 (149, 16. 158 adnot.)
Pseudo-Theonas 165
Theodorus Mopsv. 148
Theodosius Melitenus 136.
Tzetzes 89

Wardan Wardapet 137

Pseudo-Zacharias 137 (131, 16)
Zonaras, Ioannes 136
-

This book should
Library on or before
below.

A fine of five cents
retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

3 2044 019 094 804

~~MAY 14 1960 H~~

WIDENER

SEP 10 1999

BOOK DUE

WIDENER

FEB 3 1997
CANCELL

WIDENER
FEB 3 1997
CANCELL

